

Πανεπιστήμιο Μακεδονία

Σχολή Κοινωνικών, Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών

Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης

Θέμα : «Ποιητική: Από τη θεωρία στην ανάλυση και την πράξη –
Τα Μουσικά Συντάγματα Μελοποιίας και Ποιητικής»

Διδακτορική Διατριβή του Ελευθέριου Πασσιά

Επιβλέπων καθηγητής : Ηλίας Παπαδόπουλος

«Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», στο πλαίσιο της Πράξης «Ενίσχυση του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού μέσω της υλοποίησης διδακτορικής έρευνας» (MIS-5000432), που υλοποιεί το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ)»

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Θεσσαλονίκη, Άνοιξη του 2023

Δήλωση του υποψήφιου διδάκτορα

Με το παρόν δηλώνω υπεύθυνα ότι αντικείμενο πραγμάτωσης της παρούσης διατριβής αποτελούν κατά κύριο λόγο τα **Αρμονικά Μουσικά Συντάγματα Μελοποιίας και Ποιητικής** του καθηγητή Ηλία Παπαδόπουλου. Δεδομένου ότι η σύστασή τους από την σύλληψη έως και την πραγμάτωση, είναι προϊόν αμιγώς της προσωπικής του πρωτότυπης έρευνας και δημιουργίας, συστηματοποίησης και διδασκαλίας.

Ως εκ τούτου και για λόγους αντικειμενικότητας αναγνωρίζω ότι : Η διαμόρφωση του κατάλληλου θεωρητικού πλαισίου, η συμπληρωματική ορολογία και ονοματοθεσία περί τα κρίσιμα τεχνικά ζητήματα, καθώς και ο πρωτότυπος τρόπος της σχηματικής απεικόνισης των αρμονικών στοιχείων και συστημάτων μέσω αντίστοιχων διαγραμμάτων – εικονογραφημάτων που συμβάλλουν κατά ενιαίο λόγο στην επιστημονική τεκμηρίωση των *τεσσάρων συνταγμάτων* δηλαδή **«Δώριου, Μιξολύδιου, Φρύγιου και Συντονολύδιου Συντάγματος»** είναι αποκλειστική δημιουργία και γραφή του προαναφερόμενου θεμελιωτή αυτών, τα οποία λαθιερώθηκαν ως θεραπευόμενο γνωστικό αντικείμενο μέσα από το ερευνητικό και διδακτικό έργο αυτού στο οικείο Τμήμα από το 2001 ως και το 2018 όπου και αφυπηρέτησε.

Ύστερα από την σχετική βιβλιογραφική επισκόπηση, τα Μουσικά Συντάγματα αυτά κωδικοποιήθηκαν στο εύρος της ανά χείρας διατριβής, για να αποτελέσουν ένα πρόσφορο, έναντι όλων καλλιτεχνικό και παιδαγωγικό εργαλείο Μουσικής Ποιητικής.

Η έγκριση διδακτορικής διατριβής από το Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης της

Σχολής Κοινωνικών, Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών του Πανεπιστημίου

Μακεδονίας, δεν υποδηλώνει την αποδοχή των γνωμών του συγγραφέα (Ν. 5343/1932, άρθρο 202, παρ.2).

Ευχαριστίες

Θέλω να ευχαριστήσω όσους βοήθησαν και συνέβαλαν βοηθώντας να δώσω όλη μου την ενέργεια και την αγάπη για την ολοκλήρωση και αυτού του κύκλου Παιδείας. Ήταν ένα ενδιαφέρον και σημαντικό ταξίδι γνωριμίας με τον εαυτό μου και βελτίωσής του.

- Το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών για την τιμή να μου δώσει υποτροφία για την ολοκλήρωση τη διατριβής μου.
- Το Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης για τον χώρο ελευθερίας και μουσικής έκφρασης που μου προσφέρει σε κάθε επίπεδο εδώ και 20 πλέον χρόνια.
- Τον Στράτο Πασόπουλο, τον Ιωάννη Κλέοντα, την Χρυσάνθη Γκίκα για την ηχογράφηση των παραδειγμάτων των τρόπων που κάνει την διατριβή μου ακόμη πιο ζωντανή!
- Την διδασκαλία, Ποιητική πνοή, Αγάπη και Αλήθεια του καθηγητή μου Ηλία Παπαδόπουλου. Η παρουσία σου στην ζωή μου έφερε ισορροπίες, αυτοπραγμάτωση, κατανόηση της σύστασης των πραγμάτων, φως Παιδείας! Σε ευχαριστώ για όλη την Ρυθμική, Μετρική, Αρμονική, Οδυσσειακή συμπόρευση!
- Τέλος, την Κατερίνα Κάργιου για την ατέλειωτη επιμονή και υπομονή σε κάθε μου λύγισμα, για τα ατέλειωτα deadline που αθέτησα, για την αγάπη στην δουλειά μου, την ελευθερία, την εμπιστοσύνη. Χωρίς εσένα ακόμη θα σκεφτόμουν τί να γράψω!

Σημειολογικά, συμβολικά, συναισθηματικά, ουσιαστικά, αφιερώνω την διατριβή μου στην μονάκριβή μου κόρη! Κατερινάκι μου, σ' αγαπάω και σε θαυμάζω όσο δεν πάει!

Πίνακας περιεχομένων

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	7
ABSTRACT	8
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ	9
ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ	10
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ/ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ	10
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	11
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ	13
<i>Τί είναι η Αρμονική Επιστήμη.</i>	13
<i>Τα μέρη της Αρμονικής Επιστήμης</i>	15
<i>Τα είδη των πηγών της Αρμονικής</i>	17
<i>Σχολιασμός των πηγών</i>	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΩΝ	22
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΗΛΙΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ	23
ΟΝΟΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΤΡΟΠΩΝ	40
ΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ/ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ/Η ΘΕΟΥΣΑ ΣΠΕΙΡΑ	43
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΤΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑ – ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ	46
1. ΔΩΡΙΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ – ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΟΥ ΑΜΙΓΩΣ ΜΑΛΑΚΟΥ ΔΙΑΤΟΝΟΥ	46
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΡΟΠΩΝ ΣΤΟ ΔΩΡΙΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ	55
<i>Δώριοι Τρόποι</i>	56
<i>Λύδιοι Τρόποι</i>	66
<i>Φρύγιοι Τρόποι</i>	77
<i>Υπολύδιοι Τρόποι</i>	87
<i>Μιξολύδιοι Τρόποι</i>	97
<i>Υποδώριοι Τρόποι</i>	107
<i>Υπερδώριοι Τρόποι</i>	116
2. ΦΡΥΓΙΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ – ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΟΥ ΜΑΛΑΚΟΥ ΔΙΑΤΟΝΟΥ	123
<i>Φρύγιοι Τρόποι</i>	129
<i>Λύδιοι Τρόποι</i>	142
<i>Δώριοι Τρόποι</i>	152
<i>Υπολύδιοι Τρόποι</i>	162
<i>Υπερλύδιοι Τρόποι</i>	172
<i>Υπερφρύγιοι Τρόποι</i>	181
<i>Υπερδώριοι Τρόποι</i>	190
3. ΜΙΞΟΛΥΔΙΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ : ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΟΥ ΜΑΛΑΚΟΥ ΧΡΩΜΑΤΟΣ	200
<i>Μιξολύδιο Σύνταγμα – Οι 3 περιπτώσεις</i>	202
<i>Α περίπτωση – Ονοματολογία των τρόπων και των φθόγγων</i>	206
<i>Β περίπτωση Μιξολύδιου συντάγματος – Ονοματολογία φθόγγων και τρόπων</i>	275
<i>Γ περίπτωση Μιξολύδιου συντάγματος – Ονοματολογία φθόγγων και τρόπων</i>	344
4. ΣΥΝΤΟΝΟΛΥΔΙΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ : ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΟΥ ΣΚΛΗΡΟΥ ΔΙΑΤΟΝΙΚΟΥ ΓΕΝΟΥΣ.....	385
<i>Ιωνικοί Τρόποι</i>	391
<i>Λόκριοι Τρόποι</i>	400
<i>Δώριοι Τρόποι του Συντόνου</i>	411
<i>Υπερδώριοι Τρόποι του Συντόνου</i>	422

<i>Μιξολύδιοι Τρόποι του Συντόνου</i>	431
<i>Αιόλιοι Τρόποι</i>	441
<i>Υποαιόλιοι Τρόποι</i>	451
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	463
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	468
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α – ΠΑΡΤΙΤΟΥΡΕΣ ΕΡΓΩΝ	471
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β – ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΕΡΓΟ	507

Περίληψη

Η εκπονούμενη διατριβή εστιάζει κατά βάση στην παρουσίαση και διεξοδική ανάλυση των “Μουσικών Συνταγμάτων της Αρμονίας” που κατά χρηστική εφαρμογή των επτά μερών της Αρμονικής, συνέχουν τους μουσικούς τρόπους της Μελοποιίας σε κάθε αρμονικό – μελωδικό γένος και τις οικείες χρώες του κάθε γένους, προϊόν της πρωτότυπης έρευνας, δημιουργίας και διδασκαλίας του Καθηγητή Ηλία Χρ. Παπαδόπουλου. Πρόκειται για την σύσταση και πρόταση ενός νέου μουσικού συστήματος, που αποβλέπει: Στην καίρια αποκατάσταση σε επιστημονικό και αισθητικό επίπεδο του διαχρονικού θεωρητικού, πρακτικού και ποιητικού υπόβαθρου των Ελληνικών Παραδόσεων Μουσικής, Ποιητικής και Χορού. Στη βάση αυτή, προδιαγράφεται η συστηματική καταγραφή, δημιουργική ώσμωση και χρήση των στοιχείων της έρευνας, με τελικό στόχο τη διαμόρφωση ενός εγχειριδίου Ποιητικής, χρήσιμο εργαλείο μουσικής πράξης και δημιουργίας, συμβολή στην καλλιτεχνική παιδεία που συνάδει με την προσδοκώμενη προαγωγή της οικείας επιστήμης και τέχνης. Η διατριβή αποβλέπει στη διαμόρφωση μιας νέας προοπτικής ως προς την καίρια αντιμετώπιση της φύσης και του γίνεσθαι της Ελληνικής Αρμονικής Επιστήμης. Πρόκειται για τη διαμόρφωση και παρουσίαση μιας νέας μουσικής θεωρίας και ορολογίας κατά μετουσίωση των ελληνικών και ξένων πηγών, περί μουσικής δημιουργίας και πράξης και περί έξης του μουσικού φύσει.

Λέξεις κλειδιά : Μουσικά Συντάγματα, Ελληνική Αρμονική Επιστήμη, Τροπικό Σύστημα, Ποιητική, Μέλος της Τριγενείας

Abstract

The focus of this dissertation is based in the presentation and detailed analysis of “Music Syntagmata of Harmony”, which in practical application of the seven parts of Harmonic, contain the musical modes of Melopoiea in every harmonic-melodic genus and the familiar chroes of every genus, a product of the original research, creation and teaching of Professor Ilias Ch. Papadopoulos. It is about the foundation and proposal of a new musical system, which aims at; the crucial restoration, at a scientific and aesthetic level, of the temporal theoretical, practical and poetical background of Greek Tradition of Music, Poetics and Dance. In this basis, a systematic recording, creative osmosis and the use of the research data is prescribed, with ultimate goal the formation of a Poetic handbook, useful tool of musical praxis and creation, a contribution in artistic culture which is in line with the anticipated promotion of the familiar science and art. This dissertation aims in forming a new perspective about the treatment of the nature and the continuous movement and changes of the Hellenic Harmonics Science. It concerns the formation and presentation of a new musical theory and terminology in line with Greek and foreign resources, about musical creation and praxis and about the addiction of musical’s nature.

Key words: Music Syntagmata, Hellenic Harmonics Science, Tropical System, Poetics of music, Melos of Trigeneia

Εισαγωγή

Αντί Προλόγου

Όταν το 2016 ξεκίνησα τις σπουδές μου στο ΠΜΣ στις Μουσικές Τέχνες με ειδίκευση «Ποιητική», ήρθα αντιμέτωπος με τα «Μουσικά Συντάγματα της Αρμονίας» και με την διδασκαλία του καθηγητή Ηλία Παπαδόπουλου. Ένας νέος αρμονικός κόσμος ανοιγόταν μπροστά μου και με καλούσε να τον ακολουθήσω. Βρήκα πολύ ενδιαφέρουσα και καίρια την όλη προσέγγιση του καθηγητή μου και ταυτόχρονα απογοητεύτηκα διότι δεν ήταν καταγεγραμμένη σε εύχρηστη μορφή για να μπορέσω να την μελετήσω και να την κατακτήσω όπως επιθυμούσα. Σκόρπιες σημειώσεις μαθημάτων, εργασίες φοιτητών και η ζωντανή μαρτυρία του έργου του μέσα από τα μαθήματά του ήταν το έναυσμα για να σηκώσω τα μανίκια και να προσπαθήσω να μελετήσω τις πηγές και το έργο του αυτό, να το βάλω κάτω και να προσπαθήσω να το καταγράψω και να το αναλύσω όσο καλύτερα μπορούσα, πρώτα για μένα. Για να δω τις δυνατότητες που δίνει, το αρμονικό υλικό το οποίο διαφαινόταν πλούσιο και ποικίλο, κάτι που ένιωθα ότι θα ήταν χρήσιμο για τα έντονα ενδιαφέροντά μου στη σύνθεση. Αυτή η σκέψη με ώθησε να ασχοληθώ με αυτά τα ζητήματα στην διπλωματική μου εργασία σε αρχικό στάδιο. Στη συνέχεια, η ενασχόλησή μου με το μάθημα «Μέλος της Τριγενείας» αρχικά σε επικουρικό επίπεδο εξαιτίας της υποτροφίας μου στο ΠΜΣ στις Μουσικές Τέχνες και στη συνέχεια σαν αυτόνομη διδασκαλία μετά την συνταξιοδότηση του καθηγητή μου, με έφερε αντιμέτωπο με το υλικό αυτό που πλέον έπρεπε και να το διδάξω. Άρχισα να διαβλέπω λοιπόν την ανάγκη τόσο την προσωπική, όσο και των φοιτητών να υπάρχει αυτή η γνώση σε μια μορφή εύχρηστη, καταγεγραμμένη και αναλυμένη όσο πιο καλά και διεξοδικά γινόταν. Αυτό, σε συνδυασμό με την πεποίθησή μου ότι πρόκειται για ένα σπουδαίο έργο τόσο σε καλλιτεχνικό, όσο και σε ερευνητικό αλλά και παιδαγωγικό επίπεδο, με ώθησαν να ασχοληθώ με τα «Μουσικά Συντάγματα της Αρμονίας» σε επίπεδο διδακτορικής έρευνας.

Σαν πρώτο βήμα, αυτό της παρούσας εργασίας, επέλεξα να καταγράψω όσο καλύτερα μπορώ την θεωρία των «Μουσικών Συνταγμάτων». Να υποστηρίξω βιβλιογραφικά τα στοιχεία εκείνα της θεωρίας της Ελληνικής Αρμονικής που επελέγησαν από τον Ηλία Παπαδόπουλο για να χρησιμοποιηθούν στην δομή και διαμόρφωση των Συνταγμάτων. Γι' αυτό τον λόγο γίνεται μια εισαγωγή στην ιστορία της Ελληνικής Αρμονικής στο πέρασμα των αιώνων και παρουσιάζονται μελετητές και μουσικοί που έχουν διαχρονικά ασχοληθεί με την Ελληνική Αρμονική. Στη συνέχεια, παρουσιάζω το διάγραμμα Αρμονικής, όπως αυτό μας παραδίδεται από τα βάθη των αιώνων, εστιάζοντας στα στοιχεία εκείνα που χρησιμοποιήθηκαν από τον δημιουργό των Συνταγμάτων Ηλία Παπαδόπουλο για να οικοδομηθεί το όλο παρουσιαζόμενο σύστημα. Για τον λόγο αυτό, παρατίθενται και αυτούσια κομμάτια από τις πανεπιστημιακές του σημειώσεις για το μάθημα «Μέλος της Τριγενείας». Τέλος, επέλεξα να παρουσιάσω και να αναλύσω διεξοδικά τις περιπτώσεις των τρόπων/αρμονικών τόπων που προκύπτουν από την ανάλυση των συστημάτων, να αποτυπώσω όλα τα πρωτότυπα διαγράμματα σύμφωνα με την καθοδήγηση του δημιουργού και να δώσω πληθώρα ηχητικών παραδειγμάτων από τις περιπτώσεις του παρουσιαζόμενου αρμονικού υλικού.

Κεντρικό θέμα της διατριβής

Θέμα της παρούσας διατριβής είναι η ανάδειξη και θέαση των «*Μουσικών Συνταγμάτων της Αρμονίας*» όπως αυτά τα θεσμοθέτησε, δημιούργησε και δίδαξε σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο ο καθηγητής Ηλίας Παπαδόπουλος στο τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Πρόκειται για ένα σύστημα δημιουργίας και μελέτης αρμονικού υλικού, μουσικών τρόπων. Τα «*Μουσικά Συντάγματα της Αρμονίας*» διδάσκονται στο οικείο τμήμα από το 2003-04 και μετά, στο αντίστοιχο μάθημα «**Μέλος της Τριγενείας**». Επίσης και στα μαθήματα «**Καλλιέργεια ακοής σώματος**» και «**Μουσικοποιητική δομή**» και στις ειδικεύσεις «**Ποιητική**» και «**Λύρα Πόντου**», μαθήματα εργαστηριακά και ειδίκευσης του προγράμματος σπουδών που ο Ηλίας Παπαδόπουλος ίδρυσε το 2002, προκειμένου να καταστεί δυνατή η έναρξη λειτουργίας της Κατεύθυνσης σπουδών της «Ελληνικής Παραδοσιακής (Δημοτικής) Μουσικής» του Τμήματος.

Βιβλιογραφική επισκόπηση/προβληματική

Η προβληματική (με θετικό πρόσημο εννοείται) της σχετικής βιβλιογραφίας έγκειται στο γεγονός ότι η παρούσα διατριβή έχει ως κύριο αντικείμενο ανάλυσης και παρουσίασης το καινοτόμο, καλλιτεχνικού και παιδαγωγικού ενδιαφέροντος, εργαλείο που αφορά στα «**Μουσικά Συντάγματα Αρμονίας και Μελοποιίας**», προϊόν προσωπικής και πρωτότυπης έρευνας και δημιουργίας, συστηματοποίησης και διδασκαλίας του καθηγητή Ηλία Παπαδόπουλου, τα οποία ο ίδιος θεμελίωσε από μηδενική βάση και δίδαξε στο πλαίσιο των μαθημάτων που έχουν αναφερθεί, μαθήματα εργαστηριακά και ειδίκευσης του προγράμματος σπουδών που αυτός ίδρυσε το 2002, προκειμένου να καταστεί δυνατή η έναρξη λειτουργίας της Κατεύθυνσης σπουδών της «Ελληνικής Παραδοσιακής (Δημοτικής) Μουσικής» του οικείου Τμήματος από το ακαδημαϊκό έτος 2003 – 2004 και μετά.

Εκ των πραγμάτων, συνεπώς, την κύρια πηγή και αναφορά ως προς τη σύσταση των *Μουσικών Συνταγμάτων* συνιστούν αντικειμενικά και απαραίτητα η διδασκαλία, οι πανεπιστημιακές σημειώσεις και βεβαίως η καθοδήγηση αυτού για την εκπόνηση της διατριβής αυτής.

Ως επομένως, η αναφερόμενη στο πλαίσιο της διατριβής βιβλιογραφία που αφορά στην επιστήμη της Ελληνικής Αρμονικής και την οποία θεμελίωσε ο Αριστόξενος ο Μουσικός, **δεν έχει ιεραρχικά καθοριστική βαρύτητα αλλά συμπληρωματική μόνον**, δεδομένου ότι η γενεσιουργός σύλληψη και προσέγγιση για την σύσταση και θεωρητική θεμελίωση των *Μουσικών Συνταγμάτων* δεν βρίσκεται σε καμία υπάρχουσα βιβλιογραφική πηγή, αλλά η δημιουργία και ύπαρξή τους συνδέεται άρρηκτα με το πρόσωπο, την πρωτοβουλία και το καινοτόμο αυτό έργο του Ηλία Παπαδόπουλου.

Η υποστηρικτική επικουρική βιβλιογραφία που λήφθηκε υπόψη και χρησιμοποιείται, απαρτίζεται από τις κύριες πηγές των αρχαίων θεωρητικών μελετητών όπως ο Αριστόξενος ο Ταραντίνος ο Μουσικός, ο Κοϊντιλιανός, ο

Ανώνυμος και άλλοι, αλλά και από πληθώρα δευτερευόντων μελετητών και συγγραφέων που ασχολήθηκαν με τα ζητήματα της Αρμονικής από την αρχαιότητα μέχρι και σήμερα. Η επισκόπηση της βιβλιογραφίας έδειξε ότι δεν υπάρχουν τα «Μουσικά Συντάγματα της Αρμονίας» πουθενά όπως αυτά παρουσιάζονται στην παρούσα έρευνα, πράγμα που κάνει ιδιαίτερα ενδιαφέρον το όλο εγχείρημα. Επιπλέον, έδωσε χρήσιμες υποστηρικτικές πληροφορίες και στηρίζει βιβλιογραφικά τα στοιχεία εκείνα τα οποία λήφθηκαν υπόψη από τον δημιουργό των Συνταγμάτων για την όλη δημιουργία του προτεινόμενου συστήματος τροπικής αρμονίας.

Κατά κύριο λόγο, η αρμονική θεωρία και ορολογία προς τεκμηρίωση της σύστασης των τεσσάρων Μουσικών Συνταγμάτων Μελοποιίας και Ποιητικής είναι πρωτότυπη, όπως πρωτότυπος επίσης είναι και ο τρόπος, τόσο της ανάλυσης και σύνθεσης των αρμονικών στοιχείων και συστημάτων, όσο και της σχηματικής απεικόνισης αυτών μέσω αντίστοιχων διαγραμμάτων που οπτικοποιούν την σύσταση των πραγμάτων.

Ωστόσο, η σχετική βιβλιογραφική έρευνα νοείται απολύτως απαραίτητη και πρόσφορη, υπό την έννοια ότι : Μέσω αυτής αποσαφηνίζονται κρίσιμα τεχνικά ζητήματα, η σχέση των νέων αρμονικών Συνταγμάτων με την υπάρχουσα διαχρονικά βιβλιογραφία που αφορά στην αρμονική επιστήμη, οι υπάρχουσες διαχρονικά βιβλιογραφία που αφορά στην Αρμονική Επιστήμη, οι υπάρχουσες συναφώς συγκλίσεις, αποκλίσεις και ουσιώδεις διαφορές.

Έτσι, από την γενομένη εδώ βιβλιογραφική επισκόπηση προκύπτει ότι, ο περιληπτικός όρος «Μουσικά Συντάγματα» όπως αυτός ορίζεται τόσο εννοιολογικά όσο και σημασιολογικά από τον δημιουργό τους Ηλία Παπαδόπουλο, δεν βρίσκει αντιστοιχία στις πηγές περί Αρμονικής. Ο όρος «*σύνταγμα/συντάγματα*» σημαίνει απλώς «*σύστημα/συστήματα*» και δεν καλύπτει το εύρος του «Μουσικού Συντάγματος» του ευρύτερου συνώνυμου πλαισίου τροπικής αρμονίας και μελοποιίας, ευρύτερης δηλαδή συνοχής σύστασης που συνέχει τους οποιουσδήποτε συστηματικούς τρόπους και, κατ' εφαρμογή των επτά μερών της Αρμονικής Επιστήμης και των κριτηρίων της «Μουσικής Διαίρεσης», εξηγεί κειμενικά και σχηματικά την γέννηση, μορφή και δύναμη – λειτουργία τους προς πραγμάτωση του Μέλους, όπως γίνεται σαφές στην πορεία του πονήματος αυτού.

Μεθοδολογικό εργαλείο της έρευνας

Όπως προειπώθηκε κύριο αντικείμενο πραγμάτευσης της διατριβής είναι τα *Μουσικά Συντάγματα Αρμονίας και Μελοποιίας* του Ηλία Παπαδόπουλου κι ως εκ τούτου το «μεθοδολογικό εργαλείο» που οικειοποιήθηκε και εφάρμοσε η παρούσα διατριβή είναι η ίδια η επιστημονική μέθοδος την οποία αυτός καθόρισε και ακολούθησε πιστά σε όλα τα στάδια σύστασης των τεσσάρων *Μουσικών Συνταγμάτων*, ήτοι του «*Δώριου, Φρύγιου, Μιζολύδιου και Συντονολύδιου Συντάγματος*» που διαφέρουν μεταξύ τους ως προς το αρμονικό γένος που διέπει την σύστασή τους και ως προς τον βασικό άξονα της συγκρότησής τους, που είναι η

εννεάχορδος διαπασών ή θέουσα σπείρα ή λίκνο των τρόπων και θα αναλυθεί παρακάτω.

Πρόκειται εδώ για την μέθοδο υπό τον περιληπτικό όρο «**Μουσική Διαίρεση**» και την οποία, παρότι ο ίδιος όρισε και ανέδειξε ως μεθοδικό εργαλείο, αποδίδει την προέλευσή της στα σωζόμενα *Αρμονικά και Ρυθμικά Στοιχεία* Αριστόξενου από τα οποία και εμπνεύστηκε την αναγωγή της **μουσικής διαιρέσεως ως βασική επιστημονική μέθοδο τεχνικής ανάλυσης και σύνθεσης, καθώς και εξήγησης σε αρμονικό, ρυθμικό και μετρικό επίπεδο.**

Έτσι, η *Μουσική Διαίρεση* σε συνδυασμό, α) με τον πρωτότυπο τρόπο σύλληψης και σύστασης των εν λόγω Αρμονικών Συνταγμάτων (τρόπος ο οποίος δεν απαντάται στην υπάρχουσα σχετική διαχρονική βιβλιογραφία) και β) με την συστηματική καθοδήγηση του επιβλέποντος καθηγητή, αποτελούν το καίριο εφαρμοζόμενο εργαλείο για την κατάλληλη συγκρότηση και ολοκλήρωση των μερών της διατριβής που αποβλέπει στην πληρέστερη δυνατή παρουσίαση του καινοτόμου αντικειμένου και των περιεχομένων αυτού.

Ως προς την φύση, την εμβέλεια και σπουδαιότητα της *Μουσικής Διαίρεσης*, ο ίδιος αναφέρει χαρακτηριστικά τα εξής : «*Η άξια λόγου Αριστοξένεια μουσική Διαίρεσις επικαιροποιήθηκε, αξιοποιήθηκε και αναπτύχθηκε στο πλαίσιο θεμελίωσης των τεσσάρων Μουσικών συνταγμάτων και γι' αυτό ανήκει στα βασικά τεχνικά εργαλεία που στήριξαν καίρια την σύσταση, θεωρία και ορολογία και την πρωτότυπη σχηματική απεικόνιση αυτών και των τροπικών συστημάτων (τρόπων/τόνων/αρμονιών) που συμπεριλαμβάνει το κάθε διακριτό Σύνταγμα*» (Παπαδόπουλος, 2016).

Ελληνική Αρμονική Επιστήμη. Ιστορική επισκόπηση

Τί είναι η Αρμονική Επιστήμη.

Ο όρος Αρμονική Επιστήμη εμφανίζεται στον Αριστόξενο τον Ταραντίνο τον μουσικό και τα θεωρητικά του έργα για τη μουσική, Αρμονικά στοιχεία Α και Β, Ρυθμικά στοιχεία Α και Β. Πρόκειται για έναν μουσικό και μελετητή της μουσικής, μαθητή του Αριστοτέλη, στον οποίο ο κατάλογος της Σούδας αποδίδει πάνω από 400 βιβλία, πληθώρα εκ των οποίων αφορούν την τέχνη της μουσικής (Barker, Harmonics in Classical Greece, 2007; Καραγκούνης, 1995; Κοψαχείλης, 1996; Ξανθούλης, 2005). Οι σύγχρονοι μελετητές του αποδίδουν τον τίτλο του πατέρα της μουσικολογίας και σε άρθρα αναφέρεται πως όλοι οι μουσικοί είναι Αριστοξένειοι (Levin, 2009), ενώ μελέτες έχουν γίνει ώστε να γίνουν κατανοητά τα διαστήματα όπως τα θέτει και τα περιγράφει στα λίγα σωζόμενα κείμενά του (Αριστόξενος, 350π.Χ./2005; Barker, Harmonics in Classical Greece, 2007; DeWhitt, 2004; Levin, 2009) Ουσιαστικά πρόκειται για την αντιμετώπιση του Αρμονικού ζητήματος στη μουσική και την θέση και συστηματοποίηση της θεωρίας μέσα από την ανάδειξή του σε επιστήμη με στόχο να γίνει κατανοητό στον επίδοξο μουσικό και να αποτελέσει εκπαιδευτικό εργαλείο. Με απλά λόγια η Αρμονική πραγματεύεται το ζήτημα της συστηματοποίησης της Αρμονίας στη μουσική (West, 1999).

Η Αρμονική είναι η επιστήμη της Αρμονίας, η οποία είναι μία από τις τρεις υποστάσεις του *Μέλους*, και τις οποίες αποτελούν διαχρονικά η *Αρμονία*, ο *Ρυθμός* και ο *Λόγος*. Για το Μέλος υπάρχει πληθώρα αναφορών πριν και μετά τον Αριστόξενο στα κείμενα φιλοσόφων, μουσικών, μελετητών και ορίζεται σαν το σύνολο της ύλης της Μουσικής, αυτό με το οποίο ασχολείται η επιστήμη της Μουσικής (Αριστοτέλης, Ποιητική, 335-323π.Χ./2008; Κοϊντιλιανός, 1ος - 4ος αι. μ.Χ./1861; Πλάτων, Πολιτεία, 308π.Χ./2006; Κλεονίδης, 2ος αι. μ.Χ./2005).

Οι όροι Αρμονία, Μουσική, Ρυθμός, Τρόπος, δεν είναι σαφώς γέννημα του Αριστόξενου. Τα φιλοσοφικά κείμενα των προγενέστερων του Αριστόξενου είναι γεμάτα με προσεγγίσεις των όρων αυτών και της σπουδαιότητάς τους σε πολλούς τομείς της καθημερινότητας των ανθρώπων της εποχής. Επίσης, στη σπουδαιότητα που μπορούν να διαδραματίσουν στην ιδανική τέλεια πολιτεία. Στη διαπαιδαγώγηση των νέων ανθρώπων σε ένα ιδανικό σύστημα εκπαίδευσης (Πλάτων, Πρωταγόρας, 432π.Χ./2009), στο ρόλο τους και τη σπουδαιότητά τους σε κάθε μορφή της καθημερινότητας των πολιτών (Πλάτων, Τίμαιος, 520π.Χ./2010), στον κυρίαρχο ρόλο που παίζουν στις μεγαλύτερες εκφάνσεις της τέχνης όπως η τραγωδία (Αριστοτέλης, Ποιητική, 335-323π.Χ./2008; Λιαντίνης, 2005), στην παρουσίασή τους μέσω των μύθων της εποχής σε συμπόσια και συναντήσεις (Πλούταρχος, 2ος αι. π.Χ./1997), στον ορισμό τους σε επίπεδο παιδευτικό και ερωτικό (Πλάτων, Συμπόσιον, 385π.Χ./2007), στα αποφθέγματα του Ηράκλειτου όπου αναφέρεται η εναντιόδρομη αρμονία μέσα από την οποία αναζητείται η ισορροπία (Ηράκλειτος, 6ος με 5ος αι. π.Χ./2010), στην επισκόπησή τους από τη σκοπιά της ονομαθέτησης και ονοματολογίας (Πλάτων, Κρατύλος ή Περί ορθότητος ονομάτων, Λογικός, 2013), στα ερωτήματα που τίθενται στην προσπάθεια συστηματοποίησης όλων των

ζητημάτων που αφορούν την Αρμονία και γενικότερα τη Μουσική (Αριστοτέλης, Άπαντα 38 Προβλήματα 2, 4ος αι. π.Χ./1999), ακόμη και στα Ομηρικά Έπη όπου υπάρχουν αναφορές τρόπων και Αρμονιών σε συγκεκριμένες στιγμές της πλοκής της υπόθεσης. Το κοινό που παρατηρείται στις πηγές πριν τον Αριστόξενο είναι η προσέγγιση των όρων η οποία είναι ποιητική, φιλοσοφική και περισσότερο με διάθεση προβολής του πόσο σημαντική είναι η Μουσική και η Αρμονία και ο Ρυθμός στη ζωή του ανθρώπου ως πολιτικό όν (Αριστοτέλης, Πολιτικά, 4ος αι. π.Χ./2006).

Μελετητές της Αρμονικής, με την έννοια του μουσικού ή θεωρητικού, υπάρχουν και πριν τον Αριστόξενο. Ο ίδιος στα κείμενά του κάνει διαρκείς αναφορές στους «Αρμονικούς» τους οποίους αντιμάχεται θεωρητικά και φιλοσοφικά (Αριστόξενος, 350π.Χ./2005). Οι Αρμονικοί όπως παρουσιάζονται στα βιβλία του Αριστόξενου μοιάζουν να είναι θεωρητικοί μουσικοί και δάσκαλοι οι οποίοι υποστηρίζουν την «καταπύκνωση» όπως την ονομάζει ο Αριστόξενος, την ακριβή αριθμητική προσέγγιση των αρμονικών ζητημάτων – κυρίως των διαστημάτων (Ferguson, 2009; Neubecker, 1986; West, 1999; Ευκλείδης, 300π.Χ./1895). Αυτό είναι κάτι που ο Αριστόξενος καταρρίπτει με τη θεωρία του θέτοντας σαν αρχή της μουσικής πράξης και δημιουργίας την αίσθηση και τη μνήμη με εργαλείο το ανθρώπινο αυτί¹ (Αριστόξενος, 350π.Χ./2005; Barker, Harmonics in Classical Greece, 2007; Neubecker, 1986; West, 1999; DeWhitt, 2004).

Κατά τον Αριστόξενο η έννοια της Αρμονίας είναι κάτι που υπάρχει πριν και μετά από τον επίδοξο μουσικό (Αριστόξενος, 350π.Χ./2005). Οι λόγοι του σύμπαντος που αναφέρει φιλοσοφικά ο Ηράκλειτος και ο Αριστοτέλης (Αριστοτέλης, Περί Ουρανού, 334π.Χ./1997; Ηράκλειτος, 6ος με 5ος αι. π.Χ./2010). Ο κάθε μουσικός μεταλαμβάνει την αρμονία σύμφωνα με τις δυνατότητές του οι οποίες είναι η αίσθηση ακοής, η έκταση φωνής, η έκταση του μουσικού οργάνου. Καταφέρεται ενάντια στην καταπύκνωση² λέγοντας πως είναι αδύνατο για παράδειγμα να θεωρηθεί πως ο τόνος (Μείζονας Τόνος -12-) μπορεί να κοπεί σε 12 ίσα μέρη και να ερμηνευτεί ώστε να γίνει αντιληπτό από το ανθρώπινο αυτί (Barker, Harmonics in Classical Greece, 2007; DeWhitt, 2004; Purves, 2019; West, 1999; Αριστόξενος, 350π.Χ./2005).

Κατά τον Αριστόξενο ο αριθμός είναι το έστω και αυτή είναι και η βασική του διαφορά με τους Πυθαγόρειους αρμονικούς (όπως τους ονομάζει). Η λήψη των διαστημάτων γίνεται μέσα από τη συμφωνία και με κύριο γνώμονα την αίσθηση της ακοής³ (Αριστόξενος, 350π.Χ./2005; DeWhitt, 2004; Ferguson, 2009).

Εκτός από τους αρμονικούς που αναφέρει ο Αριστόξενος, στον κατάλογο της Σούδας αναφέρονται σαν μουσικοί όλοι σχεδόν οι φιλόσοφοι από τους

¹ Ο Αριστόξενος (Αρμ. II, 55, Mb 13 κε.) δίνει το ακόλουθο παράδειγμα: "για να βρούμε μια ορισμένη διαφωνία κάτω από μια δοσμένη νότα, όπως το δίτονο, πρέπει να πάρουμε την τετάρτη πάνω από τη δοσμένη νότα, κατόπι να κατεβούμε μια πέμπτη, υστέρτα ν' ανεβούμε μια τετάρτη πάλι και, τελικά, να κατεβούμε μιαν άλλη πέμπτη" (κατά τη μετάφραση του Η. S. Macran, σ. 206).

² "ότι δε εστιν η καταπύκνωσις εκμελής και κατά πάντα τρόπον άχρηστος, φανερόν επ' αυτής έσται της πραγματείας" (Αριστόξενος, ό.π. II, 38 Mb).

³ "τη μεν γαρ ακοή κρίνομεν τα των διαστημάτων μεγέθη, τη δε διάνοια τας των φθόγγων δυνάμεις" (με την ακοή κρίνουμε τα μεγέθη των διαστημάτων, ενώ με τη διάνοια μελετούμε τους μηχανισμούς [τις λειτουργίες] των φθόγγων) (Αριστόξενος, Αρμον. II, 33, 8-9 Mb· επίσης, III, 69, 9 Mb).

προσωκρατικούς μέχρι τον Αριστόξενο, όπως και οι τραγωδοί, οι κωμωδιογράφοι, οι ποιητές (Κάκτου, 2004). Η διαφορά στις πηγές έγκειται στο γεγονός ότι στις σωζόμενες πηγές – βιβλία των φιλοσόφων είναι ακριβώς αυτό που περιγράφηκε. Η αναφορά στη μουσική και την αρμονία είναι μέσα από το πρίσμα της φιλοσοφίας, του καλύτερου τρόπου ζωής, της κατανόησης των υπαρκτικών ζητημάτων που τέθηκαν από τους πρωτομάστορες της φιλοσοφίας και των επιστημών (Παπαδόπουλος, 2016).

Τα μέρη της Αρμονικής Επιστήμης

Ο Αριστόξενος φαίνεται να είναι ο πρώτος που επιχειρεί να δώσει τους ορισμούς της μουσικής, της αρμονίας, του ρυθμού, μέσα από καθαρά επιστημονική και χρηστική για τον μουσικό ματιά (Barker, *Harmonics in Classical Greece*, 2007; Levin, 2009; Αριστόξενος, 350π.Χ./2005; Ξανθούλης, 2005). Οργανώνει την παρουσίαση των μερών της Αρμονικής επιστήμης με την προσέγγιση της **διαίρεσης** όπως αυτή παρουσιάζεται σαν τρόπος γνώσης ενός αντικειμένου στο βιβλίο του δασκάλου του Αριστοτέλη περί Ψυχής (323π.Χ./2000). Η προσέγγιση της διαίρεσης αφορά στη γνώση ενός αντικειμένου μέσα από την ενδελεχή μελέτη των επιμέρους μερών του στα οποία ο επιστήμονας εντρυφεί, για να καταλήξει στην ολιστική προσέγγιση και καλή γνώση του αντικειμένου που μελετάται. Είναι η προσέγγιση από το λίγο στο πολύ, από το επιμέρους στο ολιστικό. Σαν επιστημονικός τρόπος προσέγγισης υιοθετήθηκε από πλήθος επιστημόνων για τη θεωρία των διαφόρων επιστημών. (Αριστοτέλης, *Περί ψυχής*, 323π.Χ./2000; Λιαντίνης, 2005).

Μέσα από την διαδικασία της διαίρεσης, που στην παρούσα έρευνα θα αναφέρεται σαν **Μουσική Διαίρεση**, τα επτά μέρη της Αρμονικής, ξεκινούν από το ελάχιστο στοιχείο της μουσικής, τον **φθόγγο** και αναπτύσσονται συνθετικά προς τις πιο σύνθετες αρμονικές δομές, με εγγενή στόχο την δημιουργία του **Τέλειου και Οργανικού Μέλους**, την δημιουργία δηλαδή ενός μουσικού ποιήματος (Πλάτων, *Πολιτεία*, 308π.Χ./2006). Παρουσιάζονται από το απλό στο περίπλοκο με συνέπεια ως προς τη δημιουργία. Κοινώς, παρουσιάζεται η αρχαιότερη ίσως προσπάθεια δημιουργίας ενός συνειδητού μουσικού συστήματος που στόχο έχει όχι να παρουσιάσει τα οφέλη της μουσικής στη ζωή του ανθρώπου – πολίτη, αλλά να δώσει τεχνική επιστημονική γνώση στον μουσικό ώστε να κατακτήσει την θεωρητική ουσία και να την χρησιμοποιήσει για την εξέλιξή του (Barker, *Harmonics in Classical Greece*, 2007; DeWhitt, 2004; Αριστόξενος, 350π.Χ./2005; Καραγκούνης, 1995; Κοψαχείλης, 1996; West, 1999) Επιγραμματικά τα μέρη της Αρμονικής έχουν ως εξής :

Φθόγγοι – Διαστήματα – Συστήματα – Γένη – Τρόποι – Μεταβολές – Μελοποιία.

Παρουσιάζονται για πρώτη φορά με αυτή τη σειρά στο βιβλίο *Αρμονικά Στοιχεία Α* αλλά και στο βιβλίο *Αρμονικά στοιχεία Β* του Αριστόξενου με μία διαφορά. Στο Δεύτερο βιβλίο τα Αρμονικά Γένη παρουσιάζονται πρώτα, για να υπογραμμιστεί ακριβώς η σπουδαιότητα της παρουσίας τους στο όλο ζήτημα. Από τον ορισμό τους άλλωστε και τον σχολιασμό τους διαφαίνεται αυτή η ανάγκη. Οι φθόγγοι χωρίς την

λειτουργία του γένους δεν έχουν ενέργεια και το Μέλος παραμένει ασχημάτιστο και ανενέργειο. Μετά την παρουσίαση των μερών της Αρμονικής, ο Αριστόξενος ασχολείται με την παρουσίαση των διαστημάτων και των τετραχόρδων που τα απαρτίζουν σε διάφορες περιπτώσεις γενών και χροών (Barker, *Harmonics in Classical Greece*, 2007; DeWhitt, 2004; Αριστόξενος, 350π.Χ./2005).

Οι ορισμοί της Αρμονικής επιστήμης, των διαστημάτων, των συστημάτων και γενικά των μερών της Αρμονικής, ο όλος τρόπος προσέγγισης και σκέψης πάνω στο επιστημονικό φαινόμενο της μουσικής του Αριστόξενου, θα παραμείνει σχεδόν αυτούσιος στους επόμενους μελετητές θεωρητικούς της μουσικής, ενώ ακόμη και σήμερα οι ορισμοί αυτοί έχουν ισχύ και διδάσκονται σε όλα τα μήκη και τα πλάτη της γης (Levin, 2009; Ξανθούλης, 2005).

Ενδεικτικά αναφέρονται κάποιοι όροι οι οποίοι είναι μέχρι και σήμερα κοινοί.

- **Αρμονικά και ρυθμικά γένη**
- **Χρόες γενών**
- **Αρμονία, Μουσική, Μελοποιία**
- **Φθόγγος, Διάστημα, Σύστημα**
- **Τόνοι / Τρόποι / Αρμονικοί τόποι**
- **Ρυθμός, Ρυθμική αγωγή**
- **Μουσικό ήθος**
- **Τρίχορδο, Τετράχορδο, Πεντάχορδο**
- **Μουσική φράση**
- **Αίσθηση ακοής**
- **Μνήμη μουσική**
- **Μεταβολές (μετατονισμός, μετατροπία, μεταβολή γένους, χροά γένους, συστήματος, διαστημάτων).**

(Barker, *Harmonics in Classical Greece*, 2007; Neubecker, 1986; West, 1999; Wiering, 2001; Αλύπιος, 3ος - 4ος αι μ.Χ./1895; Αριστόξενος, 350π.Χ./2005; Βακχείος, 3ος - 4ος αι.μ.Χ./1895; Κλεονίδης, 2ος αι. μ.Χ./2005; Κοψαχείλης, 1996; Κοϊντιλιανός, 1ος - 4ος αι. μ.Χ./1861)

Η διαρκής αναφορά στο έργο του Αριστόξενου τόσο από τους σύγχρονούς του, όσο και από τους μετέπειτα μελετητές τον καθιστά μία αδιαμφισβήτητη αυθεντία (Ξανθούλης, 2005). Στον κατάλογο της Σούδας, από τους τίτλους βιβλίων που του αποδίδονται και αφορούν τη μουσική, φαίνεται να έχει ασχοληθεί με πληθώρα θεμάτων που αφορά τον μουσικό και την ενασχόλησή του με τη μουσική (2004). Από τον τρόπο εκφοράς της φωνής, μέχρι το κούρδισμα των οργάνων, την οργανογνωσία, τη μουσική δημιουργία και πολλά άλλα. Είναι από τους λίγους που του δίνεται το προσωνύμιο «ο μουσικός» δίπλα στο όνομά του. Είναι ο ίδιος μουσικός και απευθύνεται σε μουσικούς (Αριστόξενος, 350π.Χ./2005; Κάκτου, 2004; Κοψαχείλης, 1996; Ξανθούλης, 2005).

Τα είδη των πηγών της Αρμονικής

Οι πηγές που αφορούν την ελληνική μουσική και δη την ελληνική Αρμονική Επιστήμη, διακρίνονται σε πρωτογενείς και δευτερογενείς σύμφωνα με τον Ξανθούλη (2005). Στις πρωτογενείς πηγές εντάσσονται οι μελέτες και οι πηγές που αφορούν την ελληνική μουσική από την αρχαιότητα μέχρι και τα Βυζαντινά χρόνια. Οι δευτερογενείς πηγές είναι οι σύγχρονες μελέτες και διατριβές φιλολόγων, μουσικών και ανθρωπολόγων πάνω στις πρωτογενείς πηγές. Αναλυτική παρουσίαση των πηγών συναντάται στα βιβλία των West, Neuebecker, Barker, Ξανθούλη και πολλών άλλων ελλήνων και ξένων συγγραφέων. Εδώ θα γίνει μία μικρή επισκόπηση της βιβλιογραφίας κυρίως διότι από αυτή μπορεί να αντληθεί υλικό που να αφορά την παρούσα έρευνα (Barker, *Harmonics in Classical Greece*, 2007; Neuebecker, 1986; West, 1999; Ξανθούλης, 2005).

Σε μία γενική επισκόπηση της βιβλιογραφίας μπορούν να διακριθούν φάσεις – χρονικές περίοδοι της αρμονικής από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Επιγραμματικά παρουσιάζονται παρακάτω.

4^{ος} αι. π.Χ. – 2^{ος} αι. μ.Χ.

Στην πρώτη αυτή χρονική περίοδο εμφανίζονται οι πρώτες σωζόμενες πηγές με κυρίαρχη πηγή τα κείμενα του Αριστόξενου, τα Αρμονικά Στοιχεία Α και Β (350 π.Χ./2005). Επίσης, υπάρχει το έργο του Αριστοτέλη Προβλήματα, που κατά πολλούς αμφισβητείται ότι είναι του Αριστοτέλη και γι' αυτό είναι και γνωστό ως ψευδό-Αριστοτέλης (4^{ος} αι. μ.Χ./1999). Επίσης, στο έργο του Ευκλείδη το οποίο επίσης αναφέρεται και σαν ψευδό-Ευκλείδης Κατανομή Κανόνος, παρουσιάζονται και μελετώνται οι τέλειες συμφωνίες μέσα από το γνωστό Μονόχορδο. Είναι μία μελέτη η οποία θέτει τους λόγους των τέλειων συμφωνιών, δηλαδή μελετάει τα σημεία της χορδής που θα ακουστούν τα διαστήματα 4^{ης}, 5^{ης} και 8^{ης} και τα παρουσιάζει σαν κλάσματα (Αριστοτέλης, Άπαντα 38 Προβλήματα 2, 4ος αι. π.Χ./1999; Αριστόξενος, 350π.Χ./2005; Ευκλείδης, 300π.Χ./1895; Σπυρίδης, 2005).

Οι θεωρητικοί της εποχής αυτής αλλά και οι μεταγενέστεροι, διχάζονται και αυτό συμβαίνει εξαιτίας των σχολών που οι θεωρίες των συγγραφέων δημιουργούν με την ανάλυση και διδασκαλία τους. Διακρίνονται :

Α. Στους Αριστοξενικούς οι οποίοι έχουν σαν κύρια πηγή τους τα κείμενα του Αριστόξενου και υποστηρίζουν ότι γνώμονας του μουσικού είναι η αίσθηση της ακοής και η μνήμη. Τα διαστήματα γίνονται αντιληπτά μέσω της συμφωνίας, ακόμη και τα πιο διάφωνα και ο μουσικός φέρνει μέσα από την εμπειρία και την μουσική πράξη ισορροπία μεταξύ Θεωρίας και Πράξης (Barker, *Harmonics in Classical Greece*, 2007; West, 1999; Κοψαχείλης, 1996).

Β. Στους Πυθαγόρειους οι οποίοι βασίζονται στην Κατανομή Κανόνος. Η προσέγγιση των Πυθαγορείων όπως αυτή αναφέρεται στο έργο του Ευκλείδη, έχει να κάνει με τη λήψη των διαστημάτων μέσα από τους αρμονικούς λόγους. Μέσω του μονόχορδου μπορούσαν να υπολογίσουν τον αριθμό που αντιπροσώπευε το κάθε

διάστημα διαιρώντας τον λόγο της χορδής π.χ. διάστημα 4^{ης} Καθαρό λόγος 4/3, 5^{ης} 5/4 κ.ο.κ. Οι Πυθαγόρειοι εμφανίζονται εκστασιασμένοι με τους λόγους των διαστημάτων. Φράσεις όπως το σοφότερο όλων είναι ο αριθμός και τα πάντα είναι αριθμός δίχως την παρουσία του οποίου δεν θα υπήρχε καμία αντίληψη για ή έννοια των όντων είναι διάχυτες στα κείμενα και τις θεωρίες των Φιλόλαου, Ερατοκλή, Πυθαγόρα (όχι του Μιλήσιου) και πολλών άλλων (Ferguson, 2009; Proust, 2008; West, 1999; Καϊμάκης, 2004; Μήτσιου, 2001).

Γ. Στους **Εκλεκτικούς**. Πρόκειται για το ρεύμα των μελετητών οι οποίοι προσπάθησαν να συγκεράσουν τα δύο μεγάλα ρεύματα θεωρητικών της Αρμονικής, επιλέγοντας συνιστώσες και από τα δύο και ρέποντας είτε από τη μία είτε από την άλλη μεριά. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση της Πτολεμαΐδος από την Κυρήνη η οποία στο έργο της Πυθαγορικά Μουσικά Στοιχεία υποστηρίζει την άποψη πως η λογική και η εμπειρία είναι δύο συνιστώσες που θα πρέπει να συμβαδίσουν (West, 1999; Ξανθούλης, 2005)

2^{ος} αι. μ.Χ.

Σε αυτή την εποχή δεσπόζουν τα έργα των Κλεονίδη ο οποίος ακολουθεί τη σκέψη και τη σχολή του Αριστόξενου, του Κλαύδιου Πτολεμαίου ο οποίος διατηρεί το θεωρητικό υπόβαθρο του Αριστόξενου μεν, ωστόσο διαφοροποιείται όσο αφορά τον τρόπο προσέγγισης στις διαστηματικές αποστάσεις, υιοθετώντας την προσήλωση στον αριθμό όπως έκαναν οι Πυθαγόρειοι, κάνοντας μια στροφή στην καταπύκνωση (Barker, Scientific method in Ptolemy's Harmonic's, 2004; Ferguson, 2009; Neubecker, 1986).

3^{ος} αι. – 4^{ος} αι. μ.Χ.

Κατά την περίοδο αυτή δεσπόζουν τα έργα του Γέροντος Βακχείου, του Γαυδέντιου, του Πορφύριου και του Αλύπιου, με κυριότερο και πιο ολοκληρωμένο το περί Μουσικής του Αριστείδη Κοϊντιλιανού. Σε αυτό ο συγγραφέας πραγματεύεται τόσο το θεωρητικό ζήτημα της μουσικής και τη συστηματοποίησή της, όσο και το παιδαγωγικό κομμάτι της. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι το βασικό θεωρητικό πλαίσιο στο σύνολο των μελετητών βασίζεται στον Αριστόξενο και τον αναφέρει διαρκώς σαν πηγή (Αλύπιος, 3ος - 4ος αι. μ.Χ./1895; Βακχείος, 3ος - 4ος αι.μ.Χ./1895; Γαυδέντιος, 3ος - 4ος αι. μ.Χ./1895; Κοϊντιλιανός, 1ος - 4ος αι. μ.Χ./1861; Ξανθούλης, 2005).

Σημαντικές πληροφορίες για την Αρμονική επίσης, συναντώνται σε αποσπάσματα έργων και σπαράγματα, αλλά και σε έργα σκόρπια φιλοσοφικά, των οποίων το θέμα δεν είναι αμιγώς μουσικολογικό – επιστημονικό. Τέτοια έργα είναι οι Δειπνοσοφιστές του Αθηναίου Ναυκρατίτη, το περί Μουσικής του ψευδό-Πλούταρχου, το Ονομαστικό λεξικό του Πολυδεύκη, η βιβλιοθήκη του Φωτίου όπως

και τα Αρμονικά του Μανουήλ Βρυέννιου (Πλούταρχος, 2ος αι. π.Χ./1997; Ξανθούλης, 2005).

5^{ος} αι.μ.Χ. – 11^{ος} και 12^{ος} αι.μ.Χ. / Βυζάντιο (Μακεδονική Δυναστεία)

Κυριότεροι μελετητές και εκφραστές της Αρμονικής αυτή την περίοδο είναι ο Κηνσορίνος, ο Χαλκίδιος, ο Μακρόβιος, ο Αυγουστίνος, ο Βοήθιος, ο Κασσιόδωρος, ο Ισίδωρος της Σεβίλλης, ο Μαρτιάνους Καπέλλα. Σημαντικές πηγές επίσης είναι το λεξικό της Σούδας που κάνει κατά αυτή την περίοδο την εμφάνισή του, το Μέγα Ετυμολογικόν, η Βιβλιοθήκη του Φωτίου, η δημιουργία βιβλιοθήκης με κώδικες από τον μητροπολίτη Καισάρειας Αρέθας, το έργο του Μιχαήλ Ψελλού, το έργο του Θέωνος και φυσικά ο Ανώνυμος. Και πάλι κύρια πηγή είναι ο Αριστόξενος και κατά αυτή την περίοδο υπάρχει το πέρασμα από τον τρόπο στην Οχταηχία, από την ελληνική αρμονική επιστήμη σε αυτό που αργότερα θα ονομαστεί με τον γενικό όρο Βυζαντινή Μουσική (Ξανθούλης, 2005; Βοήθιος, 1867; Bellerman, 2ος - 6ος αι. μ.Χ./2005). Επίσης, κατά την περίοδο αυτή υπάρχει η μετάδοση γνώσης της Αρμονικής Επιστήμης από τον Ελλαδικό χώρο στους Αραβες. Στον Αραβικό κόσμο, στη Συρία και την ανατολική Βυζαντινή Αυτοκρατορία γίνονται μεταφράσεις έργων της Αρμονικής και δημιουργούνται βιβλιοθήκες ώστε να διατηρηθεί η γνώση και να διαδοθεί. Η διασπορά αυτή θα μεταλαμπαδεύσει την Ελληνική Αρμονική Επιστήμη Ανατολικά και θα δημιουργήσει κέντρα μελέτης και διάδοσης, μολιάζοντας τα θεωρητικά συστήματα των Ανατολικών Αυτοκρατοριών (Mathiesen, 2010; Τουμά, 2006; Ξανθούλης, 2005).

Αξιοσημείωτο είναι επίσης το γεγονός ότι μετά τον 4^ο αι.μ.Χ. οι Βυζαντινοί μελετητές όπως ο Αυγουστίνος, ο Βοήθιος και ο Ισίδωρος της Σεβίλλης παραδίδουν με τα έργα τους την παράδοση της Αρμονικής σε όλο τον δυτικό Μεσαίωνα δημιουργώντας ουσιαστικά τη θεωρία της σύγχρονης μουσικής τους παράδοσης (Ξανθούλης, 2005). Ο Σμωλ αναφέρει ότι είναι ξεκάθαρη η επιρροή της ελληνικής ιδέας κατά την περίοδο της Αναγέννησης τόσο στα φιλοσοφικά κείμενα και τα έργα τέχνης, όσο και στη μουσική (2010).

Αραβες και Σύριοι : Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση του χαλίφη Αλ Μαμούν ο οποίος το 813 ιδρύει τον «Οίκο της Σοφίας» όπου μεταφράζονται έργα Ελλήνων φιλοσόφων στα Αραβικά και γίνεται μελέτη των ιδεών της κλασικής Ελλάδας στην Ανατολή. Ο Σύριος μεταφραστής Χουναϊν Ίμπιν Ισάκ (809 – 873) ιδρύει στη Βαγδάτη σχολή μεταφραστών. Αξιόλογοι μελετητές των ελληνικών κειμένων είναι επίσης ο Αλ Κιντί και ο Αλ Φαράμπι (Αβερόης). Το αποτέλεσμα της μετάφρασης και μελέτης των κειμένων αυτών και η προσέγγιση μεταφραστών και μελετητών έχει σαν αποτέλεσμα τη διάδοση της Αρμονικής στην θεωρία της μουσικής τους και τη χρήση του θεωρητικού υπόβαθρου στη μουσική τους (Mathiesen, 2010; Ξανθούλης, 2005; Τουμά, 2006)

Σήμερα υπάρχει πληθώρα ερευνητών και μουσικών που δραστηριοποιούνται και ασχολούνται με την έρευνα της Αρμονικής επιστήμης σε πολλά επίπεδα. Η παρούσα έρευνα είναι μία τέτοια προσπάθεια να αναδειχθεί αρμονικό υλικό προς

χρήση για κάθε μουσικό μέσα από το καλλιτεχνικό, παιδευτικό και φιλοσοφικό υπόβαθρο της επιστήμης της Αρμονίας.

Σχολιασμός των πηγών

Μέσα από τις αναφερόμενες πηγές αντλείται το θεωρητικό υπόβαθρο της Αρμονικής Επιστήμης. Σε οποιοδήποτε ρεύμα και αν ανήκει μια πηγή, στην πλειοψηφία τους οι βασικοί όροι παραμένουν ίδιοι όπως τους έθεσε ο Αριστόξενος. Οι ορισμοί των διαστημάτων, των φθόγγων, των Αρμονικών γενών, της μελοποιίας είναι πανομοιότυποι σε πολλές περιπτώσεις και σε άλλες έχουν το ίδιο νόημα. Αλλάζει ο τρόπος προσέγγισης στις διαστηματικές αποστάσεις και στην παρουσίαση των τρόπων. Επίσης, ανάλογα με τις θεωρητικές θέσεις που υποστηρίζει ένας μελετητής και της εποχής του, αλλάζει ο τρόπος προσέγγισης της συστηματοποίησης του Αρμονικού υλικού, η μεγαλύτερη έκφανση του οποίου είναι οι παρουσίαση των τρόπων (Barker, *Greek Musical Writings II*, 1989; Franklin, *χ.χ.*).

Από τον 6^ο αι.π.Χ. ακόμη, διαφαίνεται η ανάγκη συστηματοποίησης της μουσικής θεωρίας. Οι θεωρητικοί πάλευαν να δημιουργήσουν ένα μουσικό σύστημα το οποίο να ενέχει μέσα του το σύνολο των τόνων/τρόπων/αρμονιών. Αυτή η προσπάθεια εκφράστηκε με διάφορους τρόπους και σε διάφορες μορφές. Από το 40χορδο του Επίγονου χρησιμοποιώντας τρίποδες με πολλές κιθάρες οι οποίες εναλλάσσονταν κατά την παρουσίαση μέχρι το Τέλειο Μείζον, Τέλειο Ελάσσον και Αμετάβολον σύστημα και τα διαγράμματα που χρησιμοποιούν το ελληνικό αλφάβητο σε διάφορες θέσεις του Κοϊντιλιανού (Barker, *Greek Musical Writings II*, 1989; Barker, *Harmonics in Classical Greece*, 2007; Neubecker, 1986; West, 1999; Αριστοτέλης, *Απαντα 38 Προβλήματα 2*, 4ος αι. π.Χ./1999; Κοϊντιλιανός, 1ος - 4ος αι. μ.Χ./1861). Ορισμοί όπως Προσλαμβανόμενος, Μέση, Νήτη, Υπάτη, εμφανίζονται ώστε να ονοματίσουν τους φθόγγους και να δημιουργήσουν ένα κατανοητό σύστημα που να εξυπηρετεί τον μουσικό (Αριστόξενος, 350π.Χ./2005; DeWhitt, 2004; Neubecker, 1986). Επίδοξοι θεωρητικοί που προσπάθησαν να συστηματοποιήσουν τους τρόπους είναι ο Επίγονος, ο Αγήνωρ από τη Μυτιλήνη, ο Ερατοκλής, ο Ίωνας από τη Χίο, ο Δάμωνας (West, 1999).

Σήμερα, το μεγαλύτερο πρόβλημα που προκύπτει είναι η απουσία ηχητικών αποσπασμάτων και μιας ολοκληρωμένης γνώσης του πώς ακριβώς εκτελούνταν οι σποραδικές παρτιτούρες που υπάρχουν στα χέρια των ερευνητών. Η μουσική όμως σαν τέχνη των ήχων και της κίνησης, βοηθάει στην εξαγωγή συμπερασμάτων μέσα από την εμπειρική επαλήθευση της μουσικής πράξης (Ξανθούλης, 2005).

Ένα άλλο ζήτημα το οποίο προκύπτει είναι ότι οι μελέτες και οι προσεγγίσεις που υπάρχουν σχετικά με την Αρμονική Επιστήμη έχουν ματιά καθαρά φιλολογική ή αντιμετωπίζουν τα ζητήματα σα να αναφέρονται σε μία αρχαία μουσική που έχει πεθάνει και που ποτέ δε θα μπορέσει να φανερωθεί όπως ακριβώς ήταν, κάτι το οποίο φαίνεται να είναι μέχρι ενός σημείου ορθό. Επίσης, η οποιαδήποτε παρουσίαση αρμονικού υλικού, τρόπων, έχει τη μορφή της οκτάχορδης κλίμακας και την παρουσίασή του στα πρότυπα της Ευρωπαϊκής μουσικής, πράγμα το οποίο στερεί

βασικές έννοιες της όλης θεωρίας όπως η λειτουργία των συστημάτων 3χορδο, 4χορδο, 5χορδο, η απουσία παρουσίασης των μαλακών διαστημάτων, του αρμονικού γένους και της χρώας γένους. Η σύσταση των τρόπων είναι η σύνθεση των διάφορων μουσικών συστημάτων και οι αρμοί αυτών αποτελούν τους φθόγγους βαρύτητας όπου ο μουσικός θα κάνει στάση για να αναδείξει την κάθε περίπτωση τρόπου με την οποία ασχολείται (Παπαδόπουλος, 2017). Για τη δημιουργία και σύσταση των τρόπων παρατίθενται και οι ακόλουθες μελέτες και πηγές ερευνητών και μουσικών στο πέρασμα των χρόνων (DeWhitt, 2004; Monro, 1984; Neubecker, 1986; Wiering, 2001; Zarlino, 1983; Μαυροειδής, 1999; Τουμά, 2006)

Όπως ειπώθηκε, η έλλειψη ακουστικών παραδειγμάτων, οι εικασίες για τις σωζόμενες παρτιτούρες, οι πολλές προτάσεις για την σύζευξη των ονομάτων των τρόπων με τις σημερινές νότες, αλλά και ένα γενικότερο κλίμα σκεπτικισμού και αμφισβήτησης διογκώνουν τα προβλήματα. Ωστόσο υπάρχουν πολλά εργαλεία που βοηθούν στο να υπάρξει μια προσπάθεια ανάδειξης των τρόπων και της εκ νέου επισκόπησής τους. Οι ορισμοί της θεωρίας, οι τρόποι δόμησης των τετραχόρδων και των άλλων μουσικών συστημάτων, τα Αρμονικά γένη και ο τρόπος με τον οποίο συντίθενται τα μουσικά συστήματα για να δημιουργήσουν τρόπους υπάρχουν στις πηγές. Μέσα από τη βιβλιογραφική επισκόπηση παρατηρείται ότι δεν υπάρχει κάποια έρευνα που να συστηματοποιεί τα μέρη της Αρμονικής και να τα βάζει σε χρήση για τον μουσικό του σήμερα. Αυτό ακριβώς το κενό επιχειρεί να καλύψει η παρούσα έρευνα μέσα από την παρουσίαση των Μουσικών Συνταγμάτων. Πρόκειται για μία απόπειρα συστηματοποίησης των μερών της Αρμονικής και της ανάδειξης των **τόνων/τρόπων/αρμονικών τόπων** με τρόπο χρηστικό για τον μουσικό. Μέσα από την παρουσίαση και ανάλυση των τρόπων και του τρόπου με τον οποίο αυτοί συστήνονται, ο μουσικός θα μπορεί να μελετήσει και να χρησιμοποιήσει το υλικό αναλύοντας υπάρχουσα μουσική, παίζοντας αυτοσχεδιαστικά τρόπους και περιπτώσεις αρμονικού υλικού που ίσως να μην έχει συναντήσει ξανά και προκύπτουν από τη θεωρία και θα μπορεί να γράψει μουσική βασισμένη στο δοσμένο υλικό. Μαζί με την παρουσίαση των τρόπων θα υπάρχει και ηχητικό υλικό μικρής διάρκειας για πληθώρα περιπτώσεων αρμονικών τόπων έτσι ώστε να μπορεί κανείς να μελετήσει το διάγραμμα κάθε περίπτωσης στο χαρτί, αλλά να μπορεί και να ακούσει αυτό που διαβάζει για να περάσει ακόμη πιο γρήγορα στη χρήση του υλικού. Όλο αυτό θα επιτευχθεί μέσα από την παρουσίαση και ανάλυση των **Μουσικών Συνταγμάτων** που είναι ο σκοπός και το κύριο μέρος της παρούσας έρευνας.

Κεφάλαιο 2. Η Θεωρία των Μουσικών Συνταγμάτων

Ο όρος Μουσικό Σύνταγμα όσον αφορά τη βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε σε αυτή την εργασία εμφανίζεται σε πολύ λίγες πηγές και επιπλέον δεν διαφαίνεται να έχουν ασχοληθεί ερευνητές ή μελετητές με τα Μουσικά Συντάγματα. Στον Αριστοτέλη και στον ψευδό-Πλούταρχο, αναφέρονται σαν Αρμονικά συστήματα τα οποία παρουσιάζουν τους τρόπους. Στο λεξικό της Αρχαίας Ελληνικής Μουσικής⁴ στο λύμα Μουσικό Σύνταγμα αναφέρεται επίσης το ίδιο. Πρόκειται για Συστήματα ανάλυσης και παρουσίασης Αρμονικού υλικού (Αριστοτέλης, Πολιτικά, 4ος αι. π.Χ./2006; Μιχαηλίδης, 1989; Πλούταρχος, 2ος αι. π.Χ./1997)⁵.

Ο όρος Μουσικό Σύνταγμα όσο αφορά την παρούσα έρευνα, έχει να κάνει με την παρουσίαση Μουσικών Συστημάτων τα οποία βάζουν σε λειτουργία τα μέρη της Αρμονικής Επιστήμης. Είναι μία έρευνα που ξεκίνησε από τον καθηγητή Ηλία Παπαδόπουλο στη διδασκαλία των μαθημάτων του Μέλος της Τριγενείας του τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης, που πραγματεύονται την ανάδειξη, παρουσίαση και χρήση του ελληνικού τροπικού ζητήματος στην Αρμονία. Αυτό ακριβώς θα αναλύσει και θα παρουσιάσει η παρούσα διατριβή. Το πώς τα θεσμοθέτησε και δίδαξε ο Ηλίας Παπαδόπουλος.

Ορισμός : Σύμφωνα με τον Παπαδόπουλο «ο όρος Μουσικό Σύνταγμα εκφράζει τον ευρύτερο αρμονικό χώρο σύστασης και συνοχής, που συνέχει τους τόνους/τρόπους/τόπους/αρμονίες της Μελοποιίας που υπηρετούν την ανθρώπινη φωνή. Είναι το όργανο εφαρμογής των μερών της Αρμονικής» (Παπαδόπουλος, 2017).

Επεξήγηση : Με απλά λόγια ο μουσικός έχει στα χέρια του Συντεταγμένες οι οποίες παρουσιάζουν τους φθόγγους, τις διαστηματικές αποστάσεις, τα συστήματα, τους τρόπους που μπορούν να δημιουργηθούν και την ανάλυσή τους. Μπορεί να μελετήσει οποιαδήποτε μεταβολή μπορεί να γίνει στο υποκείμενο μουσικό σύστημα και να κάνει χρήση του υλικού όπως εκείνος νομίζει. Από το να αναλύσει μέχρι το να δημιουργήσει τη δική του μουσική. Στα διαγράμματα δίνεται η σύσταση κάθε περίπτωσης τρόπου, η ανάλυσή του η οποία φανερώνει τους φθόγγους βαρύτητας, τη βάση και την κορυφή του κάθε τρόπου και υπάρχει και μικρός σχολιασμός για το τί συμβαίνει σε κάθε περίπτωση (Παπαδόπουλος, 2017).

⁴ Σύνταγμα: στη μουσική, αρμονία, κλίμακα, σύστημα (Μιχαηλίδης, 1989).

⁵ «ἀναγκαῖον ἄρα πολιτείας εἶναι τοσαύτας ὅσαι περ τάξεις κατὰ τὰς ὑπεροχάς εἰσι καὶ κατὰ τὰς διαφορὰς τῶν μορίων. μάλιστα δὲ δοκοῦσιν εἶναι δύο, καθάπερ ἐπὶ τῶν πνευμάτων λέγεται τὰ μὲν βόρεια τὰ δὲ νότια, τὰ δ' ἄλλα τούτων παρεκβάσεις, οὕτω καὶ τῶν πολιτειῶν δύο, δημοὺς καὶ ὀλιγαρχία. τὴν γὰρ ἀριστοκρατίαν τῆς ὀλιγαρχίας εἶδος τιθέασιν ὡς οὖσαν ὀλιγαρχίαν τινά, καὶ τὴν καλουμένην πολιτείαν δημοκρατίαν, ὡσπερ ἐν τοῖς πνεύμασι τὸν μὲν ζέφυρον τοῦ βορέου, τοῦ δὲ νότου τὸν εὐρον. ὁμοίως δ' ἔχει καὶ περὶ τὰς ἀρμονίας, ὡς φασὶ τινες· καὶ γὰρ ἐκεῖ τίθενται εἶδη δύο, τὴν δωριστὶ καὶ τὴν φρυγιστὶ, τὰ δ' ἄλλα συντάγματα τὰ μὲν Δῶρια τὰ δὲ Φρύγια καλοῦσιν. μάλιστα μὲν οὖν εἰώθασιν οὕτως ὑπολαμβάνειν περὶ τῶν πολιτειῶν· ἀληθέστερον δὲ καὶ βέλτιον ὡς ἡμεῖς διείλομεν, δυσὶν ἢ μιᾷς οὖσης τῆς καλῶς συνεστηκυίας τὰς ἄλλας εἶναι παρεκβάσεις, τὰς μὲν τῆς εὐ κεκραμένης [ἀρμονίας?] τὰς δὲ τῆς ἀρίστης πολιτείας, ὀλιγαρχικὰς μὲν τὰς συντονωτέρας καὶ δεσποτικωτέρας, τὰς δ' ἀνειμένας καὶ μαλακὰς δημοτικὰς» (Αριστοτέλης, Πολιτικά, Δ. 3, 4, 1290).

Κάθε Σύνταγμα αναφέρεται, γεννιέται από ένα Αρμονικό γένος ή χρώα γένους. Έτσι, στην παρούσα έρευνα θα παρουσιαστούν τέσσερα συνολικά Μουσικά Συντάγματα και θα γίνει αναφορά σε ένα ακόμη. Τα Μουσικά Συντάγματα παίρνουν το όνομά τους από τον χαρακτηριστικό τρόπο ο οποίος αγκαλιάζει τον πυρήνα του συστήματος. Σε κάθε περίπτωση οι ονομασίες των φθόγγων και των τρόπων ακολουθούν τη σύσταση ή η σύσταση ονομάζει κάθε περίπτωση. Περισσότερα θα αναλυθούν παρακάτω.

Στις επόμενες σελίδες παρατίθενται αυτούσια τα λόγια του Ηλία Παπαδόπουλου από τις Πανεπιστημιακές σημειώσεις του μαθήματος Μέλος της Τριγενείας όπου διασαφηνίζονται οι ονομασίες των φθόγγων και για ποιόν λόγο ονομάστηκαν έτσι από τον δημιουργό των Συνταγμάτων, ποιες οι δυνάμεις τους και πού χρειάζεται κάποιος να εστιάσει για να κατανοήσει τα βασικά ζητήματα, τους βασικούς ορισμούς της Θεωρίας των Συνταγμάτων. Τέλος, δίνεται ένα συγκεντρωτικό διάγραμμα της Αρμονικής με ορισμούς και επεξηγήσεις. Πρόκειται για τους ορισμούς από την Αρμονική επιστήμη στους οποίους βασίστηκε ο Ηλίας Παπαδόπουλος για να δημιουργήσει τα Μουσικά Συντάγματα (Παπαδόπουλος, 2016). Στην συνέχεια ακολουθεί επεξήγηση και ανάλυση των ζητημάτων και η θέαση και ανάλυση των Μουσικών Συνταγμάτων της Αρμονίας.

Σημειώσεις του Ηλία Παπαδόπουλου

Στις Πανεπιστημιακές σημειώσεις του για το μάθημα Μέλος της Τριγενείας ο Ηλίας Παπαδόπουλος αναφέρει αυτολεξεί :

- **Φθόγγος ονομάζεται το ελάχιστο μέρος – στοιχείο της εμμελούς φωνής.**

Ο όρος δηλώνει την απλή τάση - το ύψος της φωνής όταν αυτή κινείται **διαστηματικά – μελωδικά είτε επί το οξύ είτε επί το βαρύ** , διαγράφοντας ανοδική ή καθοδική πορεία αντίστοιχα.

- Ο φθόγγος συνιστά εξορισμού *στοιχειώδες αρμονικό δομικό κύτταρο* – στοιχείο και ως τέτοιο διέπει την σύσταση και ανάπτυξη όλων των μερών της Αρμονικής, αφού δεν νοείται ούτε *εμμελής φωνή*, ούτε και *κίνηση φωνής* χωρίς την ηχούσα παρουσία μελωδητών φθόγγων και την δύναμη – λειτουργία αυτών.
- Η δε **Φωνή** ως περιληπτικός όρος εκφράζει καίρια την φύση του μουσικού Ήχου και τα πάθη αυτού προς πραγμάτωση του *Μέλους* και της *τριπτής του υπόστασης*, αφού η γέννησή του είναι αποτέλεσμα της ακατάλυτης αμοιβαίας συμμαχίας των *τριών προς το Μέλος υποστάσεων* «*Αρμονία – Ρυθμός – Λόγος*» (εξ ου και «*Μέλος της Τριγενείας*»), όπως κατά ομοιότητα έχουν και τα *τρία ρυθμιζόμενα προς τον Ρυθμό* «*λέξη – μέλος – κίνηση σωματική*».
- Δεδομένου δε ότι : Εν ονόματι του Ρυθμού ρυθμίζεται κατάλληλα **η χρονικότητα** κάθε μέρους της *λέξης*, του *μέλους* και της *σωματικής κίνησης*, ο Ρυθμός ως μορφολογικό στοιχείο και όχι υλικό είναι εξ ορισμού ο χρονοποιός του μουσικού έργου, ο δημιουργός δηλαδή του ποιητικού χρόνου και χώρου φύσει, όπως αναδεικνύεται από το πνεύμα και τον συμφραζόμενο νου των *Ρυθμικών Στοιχείων* Αριστόξενου, όπου η γέννηση

του **«μουσικού μέτρου»** αναφέρεται στον **«πρώτο χρόνο»** και τον οποίο αυτός πρώτος εκ των πρώτων καθόρισε καίρια, γεγονός το οποίο αποτελεί μέγιστο επίτευγμα όλων των εποχών.

- Η ομοιότητα της *μουσικής χρονικότητας* με αυτή του *γραμμικού χρόνου* είναι συμπτωματική και όχι ουσιαστική – οντολογική, κι ως εκ τούτου οι δυο **ετερογενείς και ετεροκαθοριζόμενες χρονικότητες** αυτές δεν πρέπει να ταυτίζονται και να συγχέονται, σαν δηλαδή αυτές να ήταν στην πραγματικότητα *ομοιογενείς καταστάσεις*.
- Το γεγονός λοιπόν ότι, οι δυο διαχρονικά ισχύοντες ορισμοί **«Πρώτοι Χρόνοι»** και **«Φθόγγοι»** συνιστούν αναλογικά το πρώτο μέρος της επιστήμης της *Ρυθμικής και Αρμονικής* αντίστοιχα, δείχνει από μόνο του την πρωταρχική και θεμελιώδη σημασία αμφότερων, αφού τα δύο αυτά μέρη αποτελούν τον **ακρογωνιαίο λίθο σύστασης της οικείας επιστήμης**. Η δε σε βάθος έρευνα και μελέτη αυτών σε θεωρητικό και πρακτικό – παιδευτικό επίπεδο, εγγυάται την ουσιαστική εξοικείωση με την Ποιητική των Μουσικών Συνταγμάτων του Μέλους.
- Οι *μελωδητοί φθόγγοι*, συνεπώς, διαφέρουν μεταξύ τους ως προς την **οξύτητα** και **βαρύτητα** και την **τάση** αυτών, σύμφωνα με την οποία και προσδιορίζεται τόσο το κατά τόπον ύψος, όσο και η αντίστοιχη ονομασία – ονοματοθεσία αυτών.
- Έτσι, η συνολική έκταση των φθόγγων φωνής διαιρείται στον **υπατοιειδή τόπο** (χαμηλή έκταση φωνής), τον **μεσοειδή** (μεσαία έκταση) και τον **νητοιειδή τόπο** (υψηλή έκταση φωνής). Στους τρεις δε τρόπους αυτούς αναφέρονται οι τρεις τρόποι μελοποιίας **«τραγικός – διθυραμβικός – νομικός»** αντίστοιχα, υπό την έννοια ότι διαφορετικό ήθος παράγουν οι φθόγγοι του κάθε τόπου, κι ότι **«κατά τόπον γίνεται η εμμελής κίνηση της φωνής»** (Αριστόξενος, *Αρμονικά Στοιχεία Α*).
- Ανάλογα δε με τη *διατοπική κατάταξη* αυτή των φθόγγων και το *μετρήσιμο ύψος* κάθε φθόγγου και με διάκριση στα διαφορετικά μουσικά είδη αναφοράς, οι *μελωδητοί φθόγγοι* έχουν λάβει την ιδιαίτερη τεχνική ονομασία τους, όπως λόγου χάριν : *υπάτη, παρυπάτη, λιχανός, μέση*, κ.τ.ό. στην αρχαιοελληνική μουσική, αντιστοίχως *ΒΟΥ, ΓΑ, ΔΙ, ΚΕ* κ.τ.ό. στο Υμνολογικό Μέλος της Ορθοδόξου Εκκλησίας και *μι, φα, σολ, λα (E, F, G, A)* στην Ευρωπαϊκή μουσική που είναι και οι πιο διαδεδομένοι διεθνώς κωδικοποιημένοι όροι, λόγω του αντικειμενικότερου μάλλον και πιο εύχρηστου συστήματος σημειογραφίας που αυτή ανέπτυξε.
- Εξυπακούεται ότι, κατά βάση οι *φθόγγοι* και οι *νότες – φθογγόσημα* του πενταγράμμου είναι εννοιολογικά και σημασιολογικά όροι συνώνυμοι. Ωστόσο, δεν πρέπει να ταυτίζονται αδιακρίτως, σαν δηλαδή να μην υπήρχαν στην πραγματικότητα διακριτές και ουσιώδεις διαφορές μεταξύ τους. Ως γνωστόν, οι *μελωδητοί φθόγγοι* στην οικονομία του **«Φυσικού μουσικού συστήματος»** είναι πολύ περισσότεροι από ό,τι οι *νότες* του **«Συγκερασμένου μουσικού συστήματος»**. Οι δυο οικονομίες ως διαφορετικοί κόσμοι είναι διαχρονικοί και δεν υστερούν ως προς την καταλληλότητά τους και την συνεχή εκπλήρωση του λόγου ύπαρξης αυτών.
- Τέλος, ένα από τα καθοριστικά στάδια της έρευνας για την σύσταση των Μουσικών Συνταγμάτων υπήρξε και ο επαναορισμός και η νέα

ονοματοθεσία των *μελωδητών φθόγγων*, ούτως ώστε : η ετερωνυμία των φθόγγων με τους τόνους/τρόπους/αρμονίες να μεταβληθεί σε ομωνυμία ή τροπωνυμία των φθόγγων. Έτσι, τα νέα ονόματα των φθόγγων είναι τα ίδια με τα γνωστά ονόματα των *τρόπων/τόνων/αρμονιών* όπως **δώριος, υποδώριος, υπερδώριος φθόγγος** κ.τ.λ. που παραπέμπουν άμεσα στους ομώνυμους *τρόπους/τόνους/αρμονίες*.

Για παράδειγμα, ο **δώριος φθόγγος (=ΣΟΛ)** προσδιορίζει τους *Δώριους τρόπους της Δωρικής αρμονίας* που έχουν όμως ως συνταγματική – τονική/τροπική βάση τον **λύδιο φθόγγο (=ΜΙΛ)** και ο οποίος χαρακτηρίζει τους *ομοιογενείς Λύδιους τρόπους* που έχουν αντίστοιχα τονική βάση τον **υποδώριο φθόγγο (=ΝΤΟ)**, στο πλαίσιο του υποκειμένου *Δώριου Συντάγματος του αμιγώς μαλακού διατόνου/διατονικού γένους*.

Το προσδιοριστικό πρόθεμα «**υπό-**» και «**υπέρ-**» ή και «**μιξο-**» τίθεται στα κύρια ονόματα των φθόγγων με το ίδιο κριτήριο κατά το οποίο τα προθέματα αυτά τίθενται στα κύρια ονόματα των τρόπων.

Παρατηρούμε εδώ τον βασικό κανόνα, ότι: Ο ομώνυμος με έναν τρόπο φθόγγος βρίσκεται πάντα μια τρίτη ψηλότερα από τον φθόγγο που συνιστά την τονική βάση του συστηματικού τρόπου, με διάκριση πάντα – εξυπακούεται - στο υποκείμενο Σύνταγμα και το αρμονικό γένος που διέπει την σύσταση κάθε Συντάγματος.

Είναι δε περισσότεροι οι *φθόγγοι της πρώτης φυσικής οικονομίας* λόγω του γεγονότος ότι : Τόσο οι *φθόγγοι* και τα *διαστηματικά μεγέθη φωνής*, όσο και τα *δομικά συστήματα της φωνής* ορίζονται με βάση την κοινωνία – συνάφειά τους με τα τρία αρμονικά γένη «**διατονικό, χρωματικό, εναρμόνιο**» που ορίζονται με βάση τις ποικίλες διαιρέσεις του **τέλειου τετραχόρδου**, του οποίου οι δυο ακραίοι-εστώτες *φθόγγοι* αποτελούν τέλεια συμφωνία(=Συλλαβή).

Για παράδειγμα : Ο **λύδιος φθόγγος ΜΙλ**, ο **λύδιος χρωματικός φθόγγος ΜΙ...** , ο **λύδιος βαρύς ΜΙb**, και ο **συντονολύδιος φθόγγος ΜΙ...** , είναι προφανώς δηλωτικοί του γένους και του Συντάγματος στο οποίο αυτοί ανήκουν και το οποίο εκφράζουν άμεσα και καίρια. Ο πρώτος παραπέμπει στο *μαλακό αμιγώς διατονικό γένος* που ιεραρχικά προηγείται φύσει, λόγω της *φυσικής αλληλουχίας των διαλήψεων* (=των ήχων της αρμονικής στήλης που σινιστά φυσικό αίτιο), ο δεύτερος στο *μαλακό χρωματικό γένος*, ενώ ο τρίτος και ο τέταρτος παραπέμπουν αφενός στο *σκληρό – σύντονο διατονικό* και αφετέρου στο *εναρμόνιο γένος*, το γένος δηλαδή που χρησιμοποιεί το *ελάχιστο μελωδητό διάστημα εμμελούς φωνής* που είναι η *εναρμόνιος δίεση* και τέμνει σε δύο μελωδητά διαστήματα το ημιτόνιο (εξ ου και τεταρτημόριο = ¼ του μείζονος τόνου = τα 3/12 αυτού).

- Έτσι, τα νέα ονόματα των φθόγγων μαρτυρούν τα γένη του Μέλους (Μέλος της Τριγενείας) και αποτελούν το «κλειδί» για την συνταγματική ανάγνωση και εφαρμογή των αρμονικών στοιχείων και την ιεραρχικά δομημένη διάρθρωση και μορφή αυτών σε καθέκαστο Μουσικό Σύνταγμα.
- Η νέα ονοματοθεσία αυτή των μελωδητών φθόγγων είναι **αποκαλυπτική** ως προς , **α)** την τροπική συμπεριφορά των φθόγγων και τον βαθμό συγγένειας που τους διέπει φύσει, **β)** ως προς την τροπική συμπεριφορά των φθόγγων με τους *αρμονικούς ήχους - διαλήψεις* που διέπουν την *δύναμη – λειτουργία*

τους και γ) ως προς την αμοιβαία αλληλεγγυότητα των τρόπων/τόνων/αρμονιών και την συνταγματική τους υπηκοότητα και συμβατότητα.

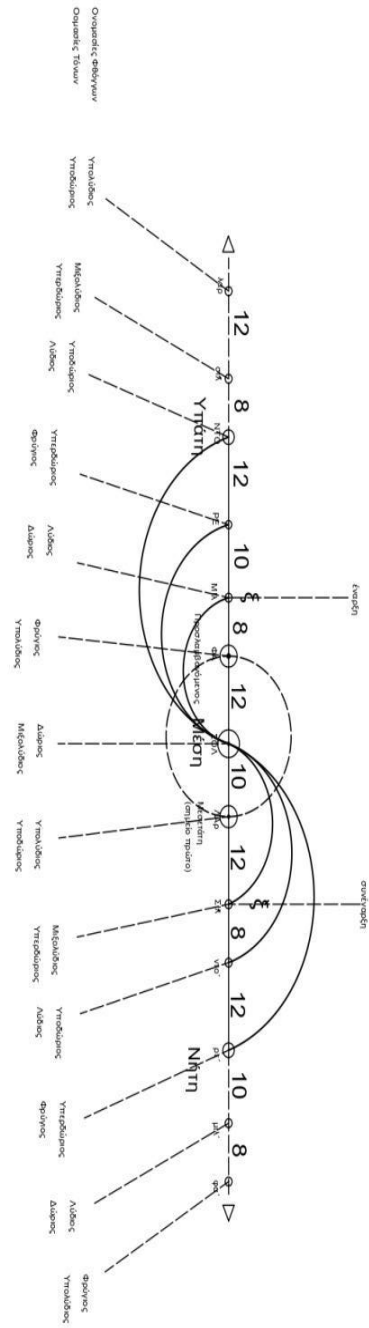
- Έτσι, υπό τις ουσιώδεις αυτές προϋποθέσεις γίνεται σαφής η επίκαιρη σημασία των Αριστοξένειων γενικών ορισμών κατά τους οποίους «**η εμμελής φωνή κατά τόπον κινείται**», ενώ ως **κίνηση στην μουσική ορίζεται η μεταβολή ποιότητων στα ομογενή**, κάτι το οποίο επισημαίνει μεταξύ άλλων την καίρια σημασία που έχει το έκτο μέρος της Αρμονικής υπό τον περιληπτικό όρο «Μεταβολές». Κατά συνέπεια, **η ποιότητα της τρίτης βαθμίδας** κάθε τρόπου/τόνου/αρμονίας συνιστά την **τροπική μεσότητα**, αφού : Με την μεσολάβηση αυτής ακριβώς της ποιότητας προσδιορίζεται κατά κύριο λόγο η ταυτότητα και η προσηγορία – ονομασία των τρόπων/τόνων/αρμονιών.
- Με άλλα λόγια, δεν νοείται **Δώριος** ή **Λύδιος τρόπος** χωρίς την μεσάζουσα ποιότητα του **δώριου φθόγγου «ΣΟΛ»** ή του **λύδιου φθόγγου «ΜΙΛ»** αντίστοιχα, που αποτελούν διάστημα **φυσικής ημιόλιου τρίτης** ο πρώτος και **φυσικής μεγάλης τρίτης** ο δεύτερος από την τροπική βάση **ΜΙΛ** του Δώριου τρόπου και **ΝΤΟ** (υποδώριος φθόγγος) του Λύδιου τρόπου, όπως κατά ομοιότητα δεν νοείται **ΡΕ Μείζονα** ή **ΣΙ Ελάσσονα** χωρίς την μεσάζουσα ποιότητα της **μεγάλης τρίτης ΦΑ#** από την βάση **ΡΕ** και της **μικρής τρίτης ΡΕ** από την βάση **ΣΙ**.
- Σύμφωνα λοιπόν με τα κριτήρια της **Μουσικής Διαίρεσης**, τα **μεγέθη της φωνής – διαστήματα** συμβολίζονται κατά προσέγγιση με αριθμητικά μεγέθη, όπως «**20,22,18,30,42,72**» για την «**ημιόλιο τρίτη – αποτομή, φυσική μεγάλη και μικρή τρίτη, την Συλλαβή-4^η, Διοξεία-5^η και Διαπασών-8^η**» ή «**12,10,8,6,3,24**» για τα μεγέθη του «**μείζονος τόνου, ελάσσονος τόνου, χρωματικού μαλακού ημιτονίου, διατονικού σκληρού ημιτονίου, της εναρμόνιας δίεσης και του διτόνου κατά την διαίρεση του εναρμόνιου τετραχόρδου για τα δύο τελευταία**», προκειμένου : Να εμπεδωθούν κατάλληλα σε ακουστικό, νοητικό, και χειρουργικό επίπεδο τα **διαστηματικά μεγέθη της φωνής, οι δυνάμεις – λειτουργίες των φθόγγων** και η γενική τους (ως προς το γένος) ταυτότητα και ακολούθως τα εξ αυτών συγκείμενα αρμονικά συστήματα.
- Παρατηρούμε λοιπόν, ότι : **α)** Το διάστημα της τρίτης οποιουδήποτε μεγέθους «22,20,18,24 και 16 – χρωματικό πυκνό», δηλαδή «**ΝΤΟ – Μιλ, Μιλ – ΣΟΛ, ΡΕ – ΦΑ, ΝΤΟ – ΜΙ... και σιλ – ΡΕ...** » αντίστοιχα, αποτελεί **αρμονική – τροπική μεσότητα**. **β)** Η μεσότητα δε αυτή ισχύει και για το Συγκερασμένο Σύστημα Αρμονίας της Ευρωπαϊκής μουσικής που καλείται «**Αρμονία – Harmony**». Στο σύστημα αυτό, λόγω της καθοριστικής μεσολάβησης του «**συγκερασμού**», της τεχνητής δηλαδή και όχι φυσικής διαστηματικής διαίρεσης της **Οκτάβας-8^η** σε **δώδεκα ισοδύναμα ημιτόνια** (βλ. πιάνο), υπάρχουν **δύο μόνο είδη τρίτης** που έχουν μέγεθος «**24- η μεγάλη τρίτη και 18- η μικρή τρίτη**» και συνιστούν τα δομικά στοιχεία σύστασης των συγχορδιών του συστήματος αυτού, η δημιουργία του οποίου δεν νοείται εφικτή χωρίς την παραπάνω διαίρεση.
- Επιπλέον, χάρη στην νέα αυτή **ονοματοδοσία-τροπωνυμία των φθόγγων**, άνοιξε ο δρόμος ο ποιοτικός για την καταλληλότερη και λεπτομερέστερη

δυνατή ονομασία , τόσο των κρίσιμων *διαστηματικών μεγεθών μεσότητας* που αντιστοιχούν στα προαναφερόμενα **πέντε είδη τρίτης**, όσο και των *τριών απλών βασικών - δόμικών αρμονικών συστημάτων φωνής* “**τρίχορδο - διφωνία, τετράχορδο - τριφωνία, πεντάχορδο - τετραφωνία**” στην συνδυαστική λήψη και εφαρμογή των οποίων βασίζεται η εξ αντικειμένου σύσταση των σύθετων αρμονικών συστημάτων, η σύνθεση δηλαδή των *συστηματικών τρόπων/τόνων/αρμονιών* σε κάθε Μουσικό Σύνταγμα.

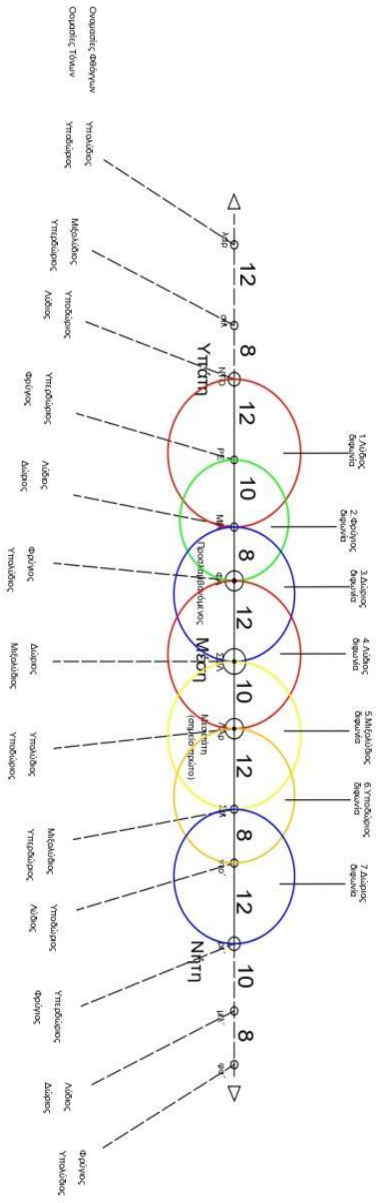
Εν ονόματι λοιπόν, της τελειότητας ως προς την καίρια σύσταση των πραγμάτων υψηλής επιστημονικής/καλλιτεχνικής ανάλυσης και ποιότητας, **επαναορίζονται εκ θεμελίων όλες οι αρμονικές συνάψεις και οι ποιότητες αυτών προς πραγμάτωση των Μουσικών Συνταγμάτων**, οριζόμενες πλέον όχι μόνον αριθμολογικά αλλά και ονοματολογικά, γεωμετρικά και ποιητικά, προκειμένου :

- Με την τετραπλή αυτή προσδιοριστική προσέγγιση και εφαρμογή να καλυφθεί σφαιρικά η αρχιτεκτονική, ποιητική και αισθητική αυτών.
- Να μην υπάρξουν περιθώρια ασαφειών που προκαλούν επιγενομένα φαινόμενα σύγχυσης και αποπροσανατολισμού, που όλως δυστυχώς πλεονάζουν στα εξαιρετικά ευαίσθητα ζητήματα της Αρμονικής, στην ανασύσταση και επικαιροποιημένη μορφή της οποίας αποσκοπεί η πρωτότυπη θεωρία και ορολογία περί τα Μουσικά Συντάγματα.
- Η νέα κατ’ αυτό τον τρόπο ονοματοθεσία να παραπέμπει άμεσα και απέριττα στην ανατομία συνοχή και τοποείδεια του κάθε διακριτού Συντάγματος. Για παράδειγμα, βλέπουμε ότι στο ακόλουθο σχήμα που αναπαριστά τον **βασικό άξονα συγκρότησης του κάθε Συντάγματος** το πώς αυτός προσδιορίζεται σφαιρικά ώστε να γίνουν ορατές όλες οι ουσιώδεις αρμονικές λειτουργίες που γίνονται δυνάμει αυτού.

Σχήμα Α

Σχήμα Β

Μελέτη και ανάλυση του εννεάφθογγου Συνταγματικού Άξονα “ΝΤΟ - ΣΟΛ - ΡΕ”, σύμφωνα με τα κριτήρια της Μουσικής Διάρθρωσης :

α) Η ανάλυση και ο προσδιορισμός των αρμονικών συνάψεων και ποιοτήτων στο υποκείμενο σχήμα - πλαίσιο, ξεκινά από το σημείο της **Μέσης ΣΟΛ** και από την συστατική διφωνία «ΦΑ - ΣΟΛ - Λαρ», το τρίχορδο δηλαδή σύστημα που περιβάλλει την Μέση και το οποίο συνιστά τον **συνταγματικό πυρήνα** που βρίσκεται στο γεωμετρικό επίκεντρο των αναπτύξεων.

β) Η περιγεγραμμένη συστατική διφωνία αποτελούμενη από την αλληλουχία μείζονος και ελάσσονος τόνου «12+10=22» εκφράζει το μέγεθος της φυσικής μεγάλης τρίτης «ΝΤΟ-Μιλ» και «ΣΟΛ-Σιλ» με αντίστροφη όμως αλληλουχία «10+12=22». Δεδομένου δε ότι, η παρακείμενη διφωνία «ΝΤΟ-ΡΕ-Μιλ» αποτελεί την βασική διφωνία του Λύδιου τρόπου, αυτή ονομάζεται **λύδιος διφωνία**, ανήκουσα στο γένος του μαλακού διατόνου. Κατά συνέπεια, η ομοειδής συστατική διφωνία «ΦΑ-ΣΟΛ-ΛΑρ» καλείται επίσης **λύδιος**, ενώ η διφωνία «ΣΟΛ-ΛΑρ-Σιλ» ονομάζεται για του ίδιους λόγους **μιζολύδιος** του ίδιου γένους.

γ) Βλέπουμε ότι : Ο Άξονας συμπεριλαμβάνει στα όριά του επτά αλληλοδιάδοχες ομοιογενείς διφωνίες, επτά δηλαδή δομικούς αρμονικούς τόπους (βλ. σχήμα Β), **τέσσερις εφαιπτόμενους στα σημεία Μιλ, ΣΟΛ και Σιλ και τρεις τέμνοντες στα σημεία ΡΕ, ΦΑ, ΛΑρ.**

Ακολουθώντας δε, την προσδιοριστική **τροπωνυμία των διφωνιών** αυτών και την ιδιαίτερη ποιότητα που αυτές διαθέτουν, προκύπτουν οι αντίστοιχες ονομασίες τους, οριζόμενες από το σημείο της **Υπάτης του Άξονα, του υποδώριου φθόγγου ΝΤΟ :**

1. Λύδιος διφωνία «22»
2. Φρύγιος διφωνία «18»,
3. Δώριος διφωνία «20»,
4. Λύδιος – τροπικά Υπολύδιος διφωνία «22»,
5. Μιζολύδιος διφωνία «22»,
6. Υποδώριος διφωνία «20»,
7. Δώριος διφωνία – τροπικά τροπικά Υπερδώριος «20».

δ) Από τον συσχετισμό δυνάμεων των επτά τρίχορδων διφωνιών, προκύπτει αξιολογικά η εξής **δυναμική ποιότητων και ισορροπιών** : υποδώριος διφωνία (6), δύο λύδιες (1 και 4) και μία μιζολύδιος (5) διφωνία, καθώς και μια φρύγιος διφωνία (2). Σε πρώτη ανάγνωση φαίνεται **να υπερέχουν ισοδύναμα οι δώριες και λύδιες διφωνίες**, ωστόσο το γεγονός όμως ότι : στο επίκεντρο του άξονα και γύρω από την Μέση ΣΟΛ (=δώριος φθόγγος) βρίσκεται και γεωμετρικά μεσάζει η **δωρική αρμονία** (βλ. σχήμα Α), το **πάνθεον** (=διφωνία, τέλεια τριφωνία, τέλεια τετραφωνία) της οποίας δελιχνουν τα σημεία **έναρξη Μιλ** και **συνέναρξη Σιλ**, αναδεικνύει την αντικειμενική αυτοδίκαιη υπεροχή της **Δωρικής αρμονίας και μεσότητας αυτής.**

ε) Υπό αυτές τις προϋποθέσεις σύστασης, το Μουσικό Σύστημα που βασίζεται σε αυτόν τον εννεάχορδο Άξονα Συγκρότησης προσδιορίζεται καίρια ως προς το **Δώριο Σύστημα του αμιγώς μαλακού διατόνου**. Ο ίδιος ο κεντρικός άξονας ζυτός ορίζεται ως :

- Η **εννεάχορδος – οκτάφωνος συνταγματική διαπασών.**

- Η **θέουσα σπείρα (=τρέχουσα σπείρα)**, λόγω του πτερόμορφου κινητικού σχήματος που δημιουργούν τα έξι τόξα – τρία επί το βαρύ και τρία επί το οξύ, ορμώμενα από την Μέση ΣΟΛ, τον **δώριο φθόγγο**. Τα τόξα αυτά δηλώνουν αφενός την **εμμελή κίνηση της φωνής** και αφετέρου την πρακτική εφαρμογή των τριών δομικών συστημάτων «διφωνίας – τριφωνίας – τετραφωνίας» επί το βαρύ και επί

το οξύ, εφαρμογή η οποία επικυρώνει τον καίριο λόγο σύστασης και ύπαρξης και της *εννεάχορδης διαπασών – θέουσας σπείρας* και των τεσσάρων *Μουσικών Συνταγμάτων*.

- Το *λίκνο των τόνων/τρόπων/αρμονιών*, αφού : Με βάση την *θέουσα σπείρα* και τις εννέα βαθμίδες αυτής πραγματώνεται η σύσταση – γέννηση των τρόπων μελοποιίας σε κάθε *Σύνταγμα*, κι ως εκ τούτου η *εννεάχορδος διαπασών* μπορεί ν θεωρηθεί ως η *ραχοκοκαλιά – σπονδυλική στήλη* του κάθε *Συντάγματος*.

- Ποιητικά δε ή και μεταφορικά, η *θέουσα σπείρα* ορίζεται ως η «*εννεάφθογγος λύρα φθεγγομένη*», φράση του τραγικού ποιητή Ευρυπίδη με την οποία χαρακτηρίζει την *Λύρα του Ορφέα*.

στ) Κατά συνέπεια, το κάθε *Μουσικό Σύνταγμα* έχει την οικεία *θέουσα σπείρα* και η οποία φέρει το ίδιο όνομα με αυτό του *Συντάγματος*. Έτσι, η *θέουσα σπείρα* στο σχήμα Α ορίζεται καίρια ως η *Δωρική θέουσα σπείρα* που έχει ως *σημείο πρώτο* τον *υποσυντονολύδιο φθόγγο –ΛΑq* στη θέση του *υπολύδιου φθόγγου ΛΑρ*, αυτή θα είχε προσδιοριστεί ως η *συστατική διφωνία «ΦΑ-ΣΟΛ-ΛΑq»* («Ρω» σε αντεστραμμένη θέση) θα ήταν πλέον η *συντονολύδιος διφωνία μεγέθους «24»* και δεδομένου ότι, οι ανάλογες με την *Φρυγική θέουσα σπείρα* αναλύσεις θα αναδείκνυαν την υπεροχή της *Φρυγικής αρμονίας* και των *ποιοτήτων* αυτής.

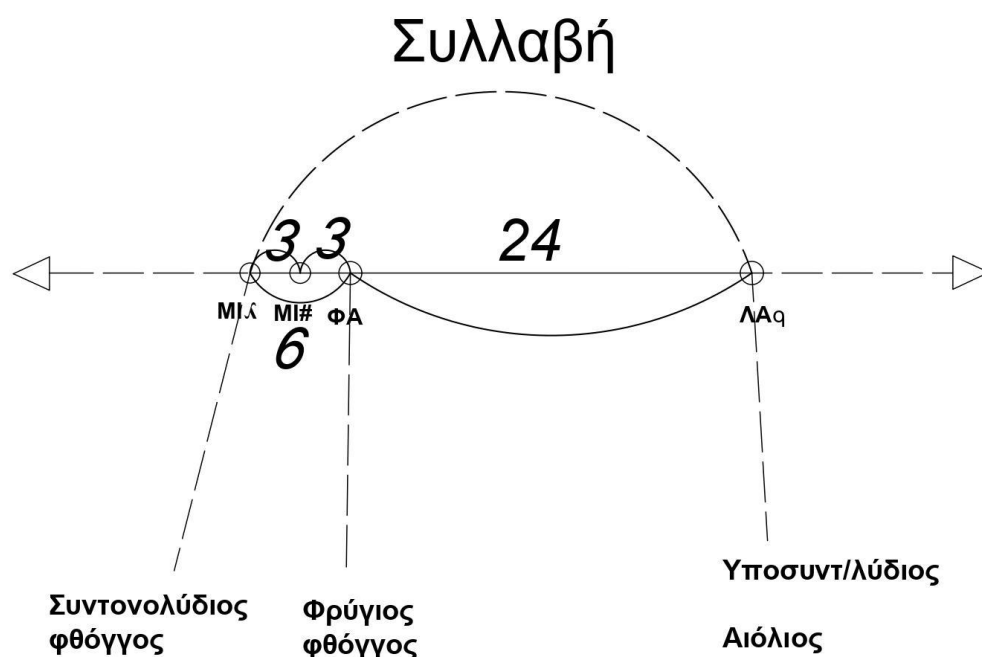
ζ) Το εξορισμού επομένως, κομβικό σημείο «*σημείο πρώτο*» ως η *Μεσαιτάτη κάθε Συντάγματος*, δηλώνει απερίφραστα σε ποιο από τα τέσσερα Μουσικά Συντάγματα κινείται η φωνή για να παραχθεί – γεννηθεί το Μέλος. Για παράδειγμα, όταν στον *οπλισμό του Συντάγματος* βρίσκεται ως *Μεσαιτάτη* ο *υπολύδιος φθόγγος ΛΑρ* τότε υπόκειται το *Δώριο Σύνταγμα*, ενώ :

- Ο *υπολύδιος χρωματικός φθόγγος ΛΑ («Ρω» σε απεστραμμένη θέση ύπτιο)* στον οπλισμό παραπέμπει στο *Μιξολύδιο Σύνταγμα του μαλακού χρώματος*.

- Ο *υποσυντονολύδιος φθόγγος ΛΑq* μαζί με τον *λύδιο φθόγγο ΜΙλ* στον οπλισμό παραπέμπουν στο *Φρύγιο Σύνταγμα*.

- Ο *υποσυντονολύδιος φθόγγος ΛΑq* μαζί με τον *συντονολύδιο φθόγγο ΜΙ («λάμδα» αντεστραμμένο)* παραπέμπουν στο *Συντονολύδιο Σύνταγμα του σκληρού αμιγώς διατόνου* ή του *εναρμονίου γένους*, όπου η χρήση των *εναρμόνιων διέσεων* και του *διτόνου* χαρακτηρίζουν την πορεία του Μέλους. Ως *εναρμόνιο γένος* νοείται η εξής διαστηματική διαίρεση του τέλειου τετραχόρδου :

Σχήμα Γ

Παρατηρείται ότι : Το *εναρμόνιο γένος* είναι το μόνο από τα τρία μελωδικά γένη όπου το γένος και η χροά είναι ένα και το αυτό. Η ποιότητά τους είναι ταυτόσημη διότι στο εναρμόνιο αυτό τετράχορδο δεν είναι δυνατή κάποια άλλη διαστηματική υποδιαίρεση – χροά, αφού οι δυο αυτές *εναρμόνιες διέσεις* που αποτελούν τον τόπο του πυκνού είναι τα *ελάχιστα μελωδητά διαστήματα – μεγέθη φωνής* και αφού μικρότερο διάστημα από την *εναρμόνιο διέση «3»* σημαίνει *διάλυση της φωνής*.

η) Τα σημαδόφωνα στοιχεία «λ», «ρ» ή και «δ» και τα οποία χρησιμοποιούνται σε τρεις διαφορετικές θέσεις «*ορθή – αντεστραμμένη – ύπτια*» δηλώνουν τόσο το ακριβές ύψος των φθόγγων, όσο και την ως προς το αρμονικό γένος συνάφεια και ποιότητα των φθόγγων αυτών.

Τέλος, στην νέα αυτή θεωρία, ορολογία και προοπτική περί τα **Μουσικά Συντάγματα του Μέλους**, θα πρέπει να γίνει έγκαιρα αντιληπτό ότι πριν από την ανάλυση των *τρόπων/τόνων/αρμονιών* (5^ο μέρος της Αρμονικής) προηγούνται ιεραρχικά πολλαπλά επίπεδα ανάλυσης και οργάνωσης των αρμονικών στοιχείων και ποιοτήτων που αναλογούν στα πρώτα τέσσερα θεμελιώδη μέρη της αρμονικής πραγματείας, κι ότι η ουσιαστική μελέτη των προγενέστερων επιπέδων αυτών εγγυάται την ολοκληρωμένη εξοικείωση (και όχι αποσπασματική μόνο) με την σύσταση – γέννηση των πραγμάτων που έχουν αρχή, μέση και τέλος, όπως υποδηλώνει η ίδια η καίρια διαίρεση και ονοματοθεσία και στοιχειοθεσία των επτά μερών της Αρμονικής Επιστήμης, ο καθορισμός των οποίων όχι μόνο δεν είναι τυχαίος αλλά και διαθέτει έρεισμα σοφίας.

Ιδιαίτερη προσοχή και βαρύτητα θα πρέπει να δοθεί μεταξύ άλλων και στον γεωμετρικό τρόπο ανάλυσης και σχηματοποίησης των αρμονικών δομών «*Συστημάτων – Τρόπων – Συνταγμάτων*». Όπως βλέπουμε στα συναφή σχήματα Α, Β και Γ, με τον πρωτότυπο αυτόν τρόπο σχηματικής απεικόνισης – απόδοσης των ρυθμιζόμενων προς το Μέλος στοιχείων και συνάψεων, γίνεται ορατή η δύναμη – λειτουργία αυτών φύσει.

Εξυπακούεται ότι η γεωμετρική οπτικοποίηση – αναπαράσταση των συνάψεων, απαντά πολλές φορές και από μόνη της σχετικά με την σύσταση των πραγμάτων ερωτήματα και απορίες. Για παράδειγμα, παρατηρείται στο Σχήμα Α ότι : Το πρώτο εκ των πρώτων τετράχορδο που συστηματικά γεννιέται είναι το **δώριο τέλειο τετράχορδο «ΛΑρ-ΣΟΛ-ΦΑ-ΜΙλ»** που γεωμετρικά μεσάζει και τα συναρμοσμένα σημεία **έναρξης** και **συνέναρξης «ξ και ξ'»** βρίσκονται στον **λύδιο φθόγγο ΜΙλ**, την τνική δηλαδή βάση των πρώτων κατά σύσταση Δώριων τρόπων και στον **μιζολύδιο φθόγγο ΣΙλ** αντίστοιχα, τότε η εικόνα μιλάει από μόνη της και έχει έννοια το σχήμα λόγου «μια εικόνα χίλιες λέξεις».

Έτσι, η εξ ορισμού πρωτότυπη Ποιητική της *θέουσας σπείρας* – *λίκνο των τρόπων* αποτελεί το «κλειδί» για την αναγνώριση και κατανόηση της Ποιητικής των Μουσικών Συνταγμάτων και σηματοδοτεί την γέννηση μιας νέας περί Αρμονίαμβ και Ρυθμού ερώτων επιστήμης.

Προέχει λοιπόν, η διεξοδική μελέτη πρώτα της **θέουσας σπείρας**, η σύσταση και οικονομία της οποίας συμπυκνώνει πολλαπλά ουσιώδη επίπεδα μουσικής διαίρεσης (=ανάλυσης και σύνθεσης), γενόμενης σε κειμενική, γεωμετρική ή και άλλη πρόσφορη μορφή.

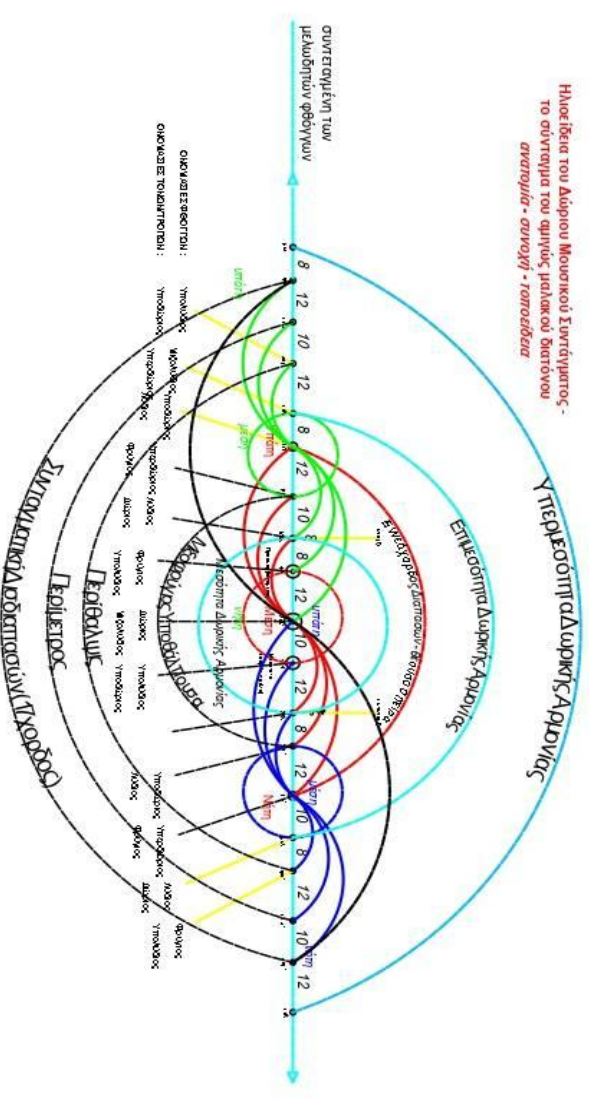
Με άλλα λόγια, δεν νοείται Μουσικό Σύνταγμα χωρίς την μεσολάβηση της *εννεάχορδης διαπασών* – *θέουσας σπείρας* και η οποία **επέχει δικαίως λόγο μεσότητας** αφού : Στην αλληλουχία και δυναμική των ποιοτήτων και λειτουργιών του δομικού άξονα αυτού που συνιστά **Μεσότητα Σύστασης** βασίζονται όλα τα εφαρμοσμένα αλληλοδιάδοχα επίπεδα συγκρότησης και συνοχής του κάθε Συντάγματος και των *ομοιογενών τροπικών/τονικών συστημάτων της εμμελούς φωνής* (τρόποι/τόνοι/αρμονίες), εξ ου και οι ποιητικοί ορισμοί **«θέουσα σπείρα λίκνο των τρόπων»** και **«θέουσα σπείρα εννεάφθογγος λύρα φθεγγομένη»**, τιθέμενοι κατά συμπληρωματική ορολογία.

Υπό τις υπάρχουσες, συνεπώς, προϋποθέσεις αυτές, η *εννεάφθογγος θέουσα σπείρα* μπορεί να θεωρηθεί και ως το **Δυναμικό Οργανόγραμμα της Τροπικότητας**, υπό την έννοια ότι : Η σχηματική βάσει αυτού απεικόνιση της οργανικής σύστασης των τρόπων, δείχνει την διαχρονική τους εξέλιξη, καθώς και την μελοποιητική τους (=προς το Μέλος) δομή και διαμόρφωση, όπως γίνεται σαφές από την σχηματική απόδοση (=διαγράμματα) των τρόπων/τόνων/αρμονιών και από τον πρωτότυπο και μοναδικό τρόπο παραγωγής αυτών στην συνοχή του κάθε Συντάγματος.

Στο σημείο αυτό, φαίνεται πως έχουν καλυφθεί σφαιρικά το πρώτο μέρος της Αρμονικής **«Φθόγγοι»** και οι καίριες προεκτάσεις αυτών στην ανάπτυξη των υπόλοιπων έξι μερών, ενώ : Η νέα κοινή ονοματοθεσία των **«Φθόγγων – Διαστημάτων – Βασικών Συστημάτων – Γενών – Τρόπων/Τόνων – Συνταγμάτων»** αναδεικνύει απέρριπτα και με τον πληρέστερο δυνατό τρόπο την οικονομία και ομοιογένεια της σύστασης των πραγμάτων και την Ηλιοείδεια των Μουσικών Συνταγμάτων, υπό την έννοια ότι η εφ' όλης της ύλης σχηματοποιημένη μορφή

κάθε Συντάγματος παραπέμπει στην σφαιροειδή μορφή και συνοχή του Ηλιακού Συστήματος όπως φαίνεται στο ακόλουθο σχεδιάγραμμα του *Δώριου Συντάγματος* που προηγείται φύσει, για τους λόγους που έχουν αναφερθεί.

Ηθοποιός του λαού Μουσικός Σύνταγματος -
 το σύστημα του φωνής μελωδικού διατονικού
συντάγματι - συνοχή - τοποθέτηση

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΥΝΑΨΕΩΝ ΤΟΥ ΔΩΡΙΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

α. Συνταγματική θέσπιση του πρώτου εκ των τεσσάρων Μουσικών Συναγμάτων - αυτή του αγωγίου μελωδικού διατονικού γένους. Η προτιμώμενη - πρότυπη του Συναγματος της Δωρικής Αρμονίας συνάδει με τις δυνάμεις (εν. ηξ. ε) υπαρχούσης έως και σημειολογικά και φυσικές αυτής, κατά τις οποίες σε ακουστικό και πρακτικό - εμπειρικό επίπεδο προηγείται κατά τη φύση η αλληλοσύμφωνη και συνοχή των διαλήψεων - φωνηικών ήλων που θεμελιώνουν το αγωγίον μελωδικό διάτονο γένος, όπου οι συνήθειες της όρθινης. της πέμπτης και της έκτητης θεμελιώνουν πρώτο βαθμό συνέχειας - συνάδειας και η συνηχήση της φυσικής μεγάλης τρίτης θεμελιώνει δεύτερο βαθμό συνέχειας (Γλαυκοδόπουλος, 2016). *Κεφάλαιο της μεσοσύνταγματος των δόμων τρίτης βλ. ανάλυση της ενωχόχρονου διατάξεως.*

β. Όπως προκύπτει από τις αρθρικές διασηματικές ευθείες της συνταγματικής των μελωδικών φθόγων, υπερέχουν τα διαστήματα του τόνου - μέγιστος και ελάχιστος τόνου (12 και 10) και το διάστημα του μελωδικού ήμιτονίου (8). Έτσι, εκπληρώνεται ο ορισμός πως, της ομοίας γνωσμούς του Αριστέλιου **Ήλιον μιν το γένος** (Αρχαϊκών Ζητημάτων Β. 35. 46. 20-35).

γ. Από τη σχηματική και ακουστική σύσταση και συνοχή του **Συντάγματος** που αποτελεί έξορισμό του ευρύτερου αρμονικού χώρου που συνέχει τους τρόπους της Αρμονίας και της Μελοποίησης σε κάθε διατονικό αρμονικό - μελωδικό γένος, παρατηρείται όχι μόνο η προδοκιμασμένη ομοιότητα με ένα βαθμό σύστημα, αλλά και αυτή ως προς την σύσταση και τις συνάψεις της *παλαιάς των ομοιών* - κατά τον Πυθαγόρα και επιπλέον, πνευματική συνάντηση της γεωμετρίας των *Μουσικών Συναγμάτων* με την αρχή του Πυθαγόρα *Θεός ούκ γεωμετρικών*, και επιπλέον, η σύσταση των πραγματικών δεν μπορεί να είναι μνήμη, αίσθηση και ανάμνηση επιλεκτική, αλλά μέθοδος μεθελληνική (Γλαυκοδόπουλος, 2016).

δ. **Ως προς τον αντιδωγματικό, οριζόντιο τρόπο αναπαράστασης, παρασηματικής και σχηματιστικής των πραγμάτων** : Επιλέχθηκε ο τρόπος που δεν προσεγγίζει την ποιητική - γενεσιολογική σύσταση. **Ο τρόπος αυτός συνάδει κατά ολιστική προσέγγιση :**

- με την έννοια μιας προκείμενης χορδής, ενός μονόχορου ως κενό - όργανο ακουστικής νοητικής και χειρουργικής μέτρησης και διακρίσεως, προς εφαρμογή των ποιητικών εδρικών και τεχνικών λόγων της Αρμονίας, η οποία καθ' ύλην υποτάσσεται υπαρκτά στον ήχο και εννοιαία προς συμφορμικά στοιχεία φύσεως.
- με την πνευματώδη της εκλεκτικής κίνησης, με την φορέα και δέση *κίνησις φωνής και σώματος*, με τα σχηματιστικά κύματα και την ποδοκή συμματοποίηση και φορέα του ρυθμού, με την αναφορά του Κωνσταντίνου στο κεφάλαιο των τόνων (*Γεωμ. Μουσικής Γράμτων Χ*), κατά την οποία τα διαγράμματα των τρόπων γίνονται πτερόμορφα, ανωδοκονορικά τις εννεές συμφωνίες των τρόπων.
- με τον ορισμό του Αριστέλιου κατά τον οποίο η φύσις κινείται κατά τόπο (Αρχαϊκών Ζητημάτων Α. 8. 10-20).
- με τον ποιητικό ορισμό του φωτός, όπως δίνεται από τον Γ. Σαφέρι (Θεάνο Κηλοστάσι, Β) : *... το φως είναι ορατός, εκείνο που ορατός και που ορατός θεωρείται πως πύρι να σταματήσει*.

Σε κάθε περίπτωση, ο τρόπος που συνάδει με την άξια λόγω ταπεινά του πρόδημου είναι αυτός που έλεγ ως μεσοσύνταγμα καθοδήγησης την αλληλοσύμφωνη της ποιητικής, μεθρηματικής και πνευματικής ολιστικής των πραγμάτων.

Σχήμα Δ

- ε. **Ως προς τους τόπους φωνής, την αναλογία και συμμετρία της αντιστομίας και συνοχής των συνάδειων :**
- Ο κοκκίνος κύκλος δείχνει τον *πυρήνα του λαούρου Συναγματος*. Είναι η *αυστηρή φωνή* από την οποία γεννιέται όλο το Σύνταγμα (αΔ - ΑΑρ).
 - **Μεσοσύνταγμα Δωρικής Αρμονίας** : Πρόκειται για το πρώτο κατά σύσταση πεντάχορο, το άκρο των πρώτων καθεΐ συντάγματι (ΜΑ - ΣΙΑ).
 - **Επιμεσοσύνταγμα Δωρικής Αρμονίας** : Είναι η αυστηρή γεωμετρική διάρθρωση της Μεσοσύνταγματος (αΔ - μΑ).
 - **Υπερμεσοσύνταγμα Δωρικής Αρμονίας** : Αποτελεί το ενδιάμεσο άκρο του Συναγματος με σημασία αναφοράς, πάντα τους φθόγους του πρώτου πεντάχορου, αφού πρόκειται για τη αυστηρά γεωμετρική διάρθρωση της *Επιμεσοσύνταγματος της Δωρικής Αρμονίας*.
 - **Ενωχόχρονος διατάξεως - θέουσα σπέρμα** : Πρόκειται για το ενωχόχρονό σύστημα που δημιουργείται από τις αρμονικές διαλήψεις όπως περιγράφηκε στα 12 βήματα σύστασής του. Είναι ο δέσμος πενταχορδής, ο κανόνας, το άκρο των πρώτων καθεΐ συντάγματι.
 - **Μεσοφθονίος Υποδόκιμος** : Είναι η γεωμετρική σύσταση του Συναγματος.
 - **Υποφθονίος** : Αποτελεί ένα μέγιστο ανηχητικό τετραχορδίο.
 - **Περίφθονιος** : Αποτελεί την αυστηρή γεωμετρική διάρθρωση της αυστηρικής διωχίας (αΔ - ΑΑρ) στον συνολικό τόπο φωνής (Ααρ - φα¹).
 - **Περίμετρος** : Είναι η διαδοχία με βάση τον φθόγο ΣΟΑ που είναι ο φθόγος - κέντρο του πυρήνα. Πρόκειται για ένα 15χορο σύστημα το οποίο δημιουργείται από δύο συνημένες διατάξεων.
 - **Συναγματοπαικτική διαδοχία** : Το 17χορο σύστημα που συνάδει τις τρεις θέουσες σπέρμα, οι οποίες αποτελούν τον **Υπαυσώδη, Μεσοσώδη και Νηυσώδη τόπο του Μουσικού Συναγματος**. Η Μέση γίνεται και Υπέρη για τη Νηυσώδη θέουσα σπέρμα και Νήτη για τη Υπαυσώδη θέουσα σπέρμα.
- Παρατηρήσεις : Αν μετασφύριον τα αντιστήματα που τετραγράφηκαν παρατηρείται αρθρική αμφιμυρία σε φθόγους, γίνεται σαφές ότι υπαρκτοί αρθροί μιας και για ταυτόσημα η αυστηρά διαφορά αποτελεί ένα τριχορδίο, η μέσοσύνταγμα ένα πεντάχορο, η θέουσα σπέρμα ένα ενωχόχρονό, η Περίφθονιος ένα δεκατριχορδίο κ.ο.κ.
- (Γλαυκοδόπουλος, 2016)

Υπό αυτές τις προδιαγραφές, η πρωτότυπη Ποιητική των Μουσικών Συνταγμάτων αποβλέπει στην πλήρη αποκατάσταση της επιστήμης του Μέλους που καλείται Αρμονική (Παπαδόπουλος, 2016).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΑΡΜΟΝΙΚΗΣ –***Κατά τον δημιουργό των Μουσικών Συνταγμάτων Αρμονίας και Μέλους***

{« Στο πρότυπο διάγραμμα-χάρτη που ακολουθεί συνοψίζονται τα επτά θεμελιώδη μέρη που εκφράζουν καίρια την ανατομία, συνοχή και το όλον της επιστήμης της *Αρμονικής* σύμφωνα με τα πρωτότυπα κείμενα και την ζώσα θεωρία του θεμελιωτή αυτής Αριστόξενου του Μουσικού, νομοθέτη – πατέρα της Μουσικής Επιστήμης και Ποιητικής .

(Αριστόξενος, *Αρμονικά Στοιχεία Α'*

και Β')

Διάρθρωση και μορφή της Αρμονικής -

Υπό το πρίσμα της Μουσικής Διαίρεσης

και της πρωτότυπης θεωρίας και ορολογίας

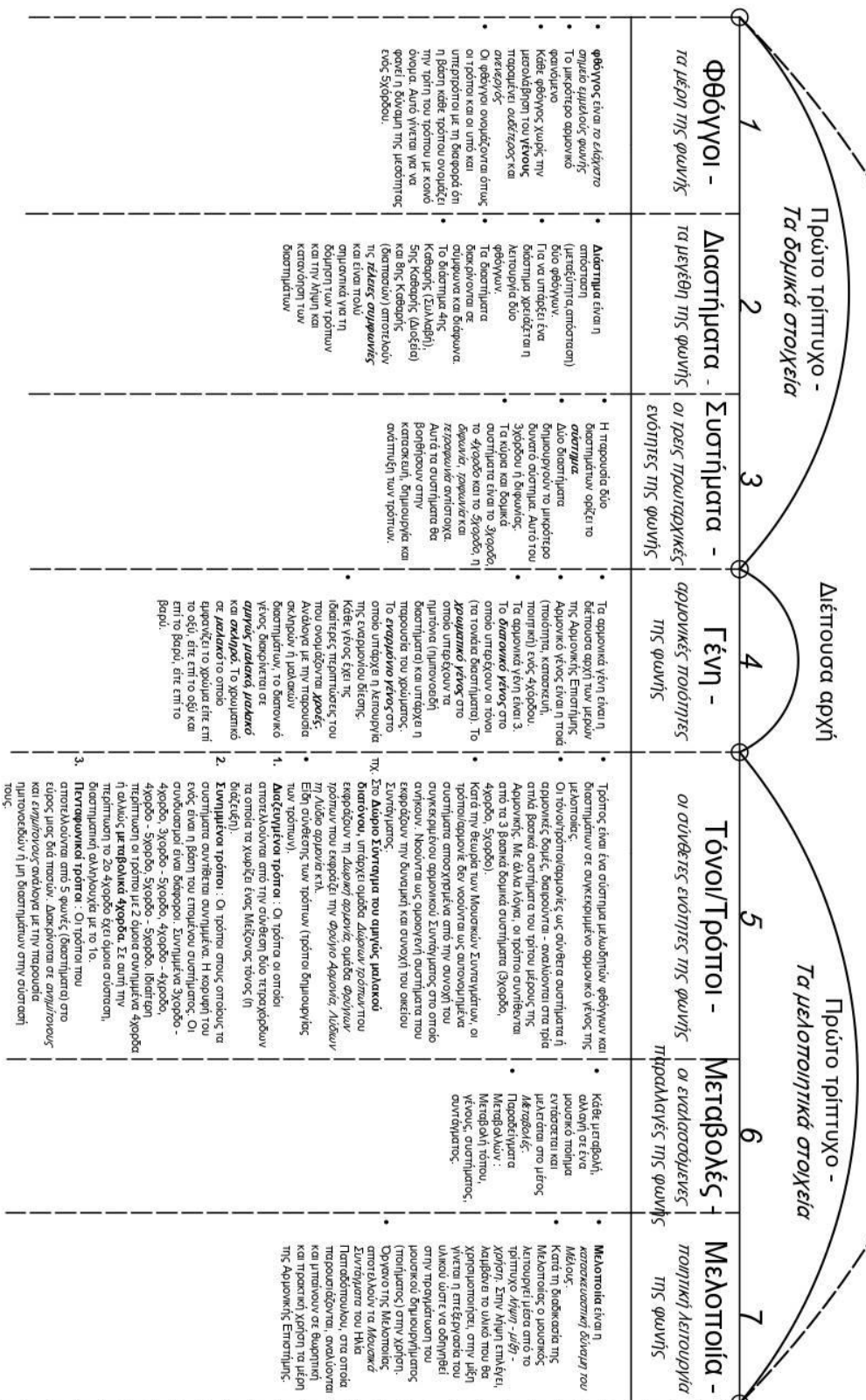
περί τα Μουσικά Συντάγματα Μελοποιίας

και υπό το φως του ειδητικού ορισμού ορισμών

<< και έστιν ουν μουσική περί αρμονίαν και ρυθμόν

ερωτικών επιστήμη >> (Πλάτων, Συμπόσιον...)

Διάγραμμα Αρμονικής Τα 7 θεμελιώδη μέρη της Αρμονικής Επιστήμης

Πρώτο τρίπτυχο - Τα δομικά στοιχεία

Διέπουσα αρχή

Πρώτο τρίπτυχο - Τα μελοποιητικά στοιχεία

1
Φθόγγοι - Τα μέρη της φωνής

2
Διαστήματα - τα μεγέθη της φωνής

3
Συστήματα - οι τρεις πρωταρχικές ενότητες της φωνής

4
Γένη - αρμονικές ποιότητες της φωνής

5
Τόνοι/τρόποι - οι σύμφυτες ενότητες της φωνής

6
Μεταβολές - οι εναλλασσόμενες πηραλλικές της φωνής

7
Μελοποίη - ποιητική λειτουργία της φωνής

- **φθόγγος** είναι το ελάχιστο σημείο εμβέλειος φωνής που γίνεται αρμονικό φωνήεντο
- Κάθε φθόγγος χωρίς την μελωδία του γένους παραμένει *αδέξιος* και *ανεξέλιγος*
- Οι φθόγγοι αναμειγνύονται όπως οι πρόνοι και οι υπό και υπεργράφοι με τη διαφορά ότι η βάση κάθε πρόνοι αναμειγνύει την τριήν του πρόνοι με κοινό όνομα. Αυτό γίνεται για να φωνεϊ η δύναμη της μελοποίησης ενός Σχόκου.

- **Αδίστηγμα** είναι η αποστολή (μεταξύ των αποστολών) δύο φθόγγων. Για να υπαχθεί ένα διάστημα χρειάζεται η λειτουργία δύο φθόγγων.
- Τα διαστήματα διακρίνονται σε σύμφωνα και διάφωνα.
- Το διάστημα της Κοβάρης (ΣΥΛΛΑΒΗ), της Κοβάρης (Διαξέλι) και της Κοβάρης (βαρσοών) αποτελούν τις τάξεις *συμφωνίας* και είναι τριού σημειωμένα με τη δύση των τρόπων και την Αίτην και κενόσηση των διαστήματων

- Η προπαυσία δύο διαστημάτων οφείλει να αποτελείται από δύο διαστήματα. Δηλαδή, να μην υπάρχει ένα μόνο διάστημα. Αυτό του Σχόκου ή θήματος. Τα μέσα και βόμια διαστήματα είναι το Σχόκο, το Αχόκο και το Σχόκο. Η τάξη των διαστημάτων είναι η Αχόκο, η Αχόκο και η Αχόκο. Τα διαστήματα διακρίνονται σε σύμφωνα και διάφωνα. Το διάστημα της Κοβάρης (ΣΥΛΛΑΒΗ), της Κοβάρης (Διαξέλι) και της Κοβάρης (βαρσοών) αποτελούν τις τάξεις *συμφωνίας* και είναι τριού σημειωμένα με τη δύση των τρόπων και την Αίτην και κενόσηση των διαστήματων

- Τα αρμονικά γένη είναι η δίπονη και η τριποκή της Αρμονικής Επιστήμης. Αρμονικό γένος είναι η τριόη (τριποκή, κατασκευή, ποιητική) ενός Αχόκου. Τα αρμονικά γένη είναι 3. Το **διπονηκό γένος** στο οποίο υπαχθούν οι τόνοι (τα τριποκά διαστήματα). Το **τριπονηκό γένος** στο οποίο υπαχθούν τα ημιτόνια (ημιτονησέλι διαστήματα) και υπαχθεί η προπαυσία του χρομάματος. Το **εναρμονικό γένος** στο οποίο υπαχθεί η λειτουργία της εναρμονισμού δίπονης. Κάθε γένος έχει τις ιδιότητες περιπτώσεις του που αναμειγνύονται. *Αχόκο*. Αναμειγνύει με την προπαυσία οκταήλων ή μελωδικών διαστημάτων, το διπονηκό γένος διακρίνεται σε *αίγιος μελωδικός μελωδικός* και *οκταήλος*. Το χρομάματι εμφανίζεται ομοιομορφία είτε επί το οξύ, είτε επί το οβύ και επί το βαρύ, είτε επί το βαρύ.

- Τρόπος είναι ένα σύστημα μελωδικών φθόγγων και διαστημάτων σε συγκεκριμένο αρμονικό γένος της μελοποίησης.
- Οι τριπονησέλι αρμονικές ως σύνθετα συστήματα ή αρμονικές δομές, αναλύονται - αναλύονται στα πρία σπία βασικά συστήματα του τριπο μέρους της Αρμονικής. Με άλλα λόγια, οι πρόνοι συνθέτουν στο 2 ή βασικά δομικά συστήματα (Σχόκο, Αχόκο, Σχόκο).
- Κατά την βεβαίωση των Μουσικών Συστημάτων, οι πρόνοι/αρμοί δεν νοούνται ως αυτονομημένα συστήματα απομυχθίσιμα από την συνολική τους συγκρισιμότητα αρμονικού Συστήματος στο οποίο ανήκουν. Νοούνται ως, ομοιογενή συστήματα που εκφράζουν την δυναμική και συνολική του σκοπού Συστήματος.
- Στο **Δομίο Σύνστημα του αίγιος μελωδικού διατόνου**, υπαχθεί ομοία *Δομίων πρόνοι* που εκφράζουν τη *Δομική αρμονία*, ομοία *φθόγγων πρόνοι* που εκφράζει την *Φωνή Αρμονία*, *Αιθέριον* ή *Αίθιο αρμονία* κ.λ.λ.
- Είδη σύνθεσης των πρόνοι (πρόνοι δημιουργίας των πρόνοι).
- Στο **Δομίο Σύνστημα**: Οι πρόνοι οι οποίες αποτελούνται από την σύνθεση δύο τριπονησέλιων τα οποία τα χωρίζει ένας Μεζόγος τόνος (η διδασέλι).
- **Συνημιέλινα πρόνοι**: Οι πρόνοι στους οποίους τα συστήματα συνθέτουν συνημιέλινα. Η κοινή του ενός είναι η βάση του επόμενου συστήματος. Οι συνημιέλινα είναι διπονη. Συνημιέλινα Σχόκο - Αχόκο, Σχόκο - Σχόκο, Σχόκο - Αχόκο, Αχόκο - Αχόκο, Σχόκο - Σχόκο, Σχόκο - Σχόκο. Ιδιότητα τριπονησέλι οι πρόνοι με 2 όμοια συνημιέλινα Αχόκο ή Αίθιο, με 2 Αχόκο έχει όμοια σύνθεση, διαστημική αλληλοσυμβατότητα με το 1ο.
- **Πενταπονησέλι πρόνοι**: Οι πρόνοι που αποτελούνται από 5 φωνές (βασισμένα στο είδος μιας διά τριπονη. Διακρίνονται σε *αίγιος/αίγιος* και *εναρμονικός/εναρμονικός* με την προπαυσία ημιτονησέλι ή ημι διαστημάτων στην αποστολή τους.

- Κάθε μεταβολή, αλλαγή σε ένα μουσικό σύνστημα εννοείται και μετράται στο μέτρος *Αξιοβόμιας*.
- **Παραβόμια** Μεταβολών: Μεταβολή τόνου, Μεταβολή τρόπου, Μεταβολή συστήματος.

- **Μελοποίη** είναι η κατασκευαστική δύναμη του Μέλους.
- Κατά τη διαδικασία της Μελοποίησης ο μουσικός λειτουργεί μέσα στο τρίπτυχο ήμην - μίση - χόρη. Στην Αίτην εμπλέκει, διαβάζει το ύμνο που θα χρησιμοποιήσει, στην μίση γίνεται η επεξεργασία του ύμνου ώστε να οδηγηθεί στην προσαρμογή του μουσικού δημιουργήματος (τροχιάς) στην χόρη. Οργάνο της Μελοποίησης αποτελούν τα Μελικά Συστήματα του Ηλία Παρθενοπούλου, στα οποία παρουσιάζονται, αναλύονται και υμνούνται σε βυζαντινή και τριποική χρήση, τα μέρη της Αρμονικής Επιστήμης.

Στο συνοπτικό διάγραμμα – χάρτη αυτό διαπιστώνουμε ότι :

A) Η συγκρότηση των μερών της *Αρμονικής* βασίζεται στα παραπάνω επτά συνεχή αλληλοδιάδοχα επίπεδα σύνθεσης και αναφοράς, προϊόν προφανώς της *Μουσικής Διαίρεσης* με τα ουσιώδη κριτήρια της οποίας τα επίπεδα αυτά έχουν κατάλληλα οργανωθεί, οριοθετηθεί και προσδιοριστεί από τον μεγάλο ποιητικό νου – πρωτομάστορα Αριστόξενο.

B) Η ιεράρχηση και ταξινόμηση των αρμονικών στοιχείων που αντιστοιχούν σε κάθε διακριτό επίπεδο στηρίχθηκε στο βασικό **κριτήριο διαίρεσης** (ανάλυσης και σύνθεσης) κατά το οποίο η στοιχειοθέτηση και ανάπτυξη της αρμονικής ύλης ξεκινά από τα **ελάχιστα δομικά στοιχεία** (μέρη 1, 2 και 3) και προχωρά βαθμιαία και αυξητικά προς τα **σύνθετα-μείζονα μελοποιητικά στοιχεία** (μέρη 5, 6 και 7).

Γ) Στο επίκεντρο της αλληλουχίας των μερών βρίσκεται το εξ ορισμού κομβικό τέταρτο μέρος <<Γένη>> . Το γεωμετρικά μεσάζον μέρος αυτό αφορά στα **τρία αρμονικά – μελωδικά γένη με τις οικείες χρώες αυτών** (πρόϊόν της ποιοτικής διαίρεσης και υποδιαίρεσης του **τέλειου τετραχόρδου σε κάθε γένος**) και τα οποία ως **ποιοτικά – μορφολογικά στοιχεία** (και όχι υλικά), διέπουν με αμφίδρομη φορά κίνησης τα υλικά στοιχεία του πρώτου και του δεύτερου τρίπτυχου των μερών, προσδιορίζοντας αναλογικά σε αυτά αναγνωρίσιμη **χαρακτηριστική αρμονική – μελική ποιότητα**, χωρίς την οποία τα πρότερα και ύστερα υλικά στοιχεία παραμένουν μοιραία «ουδέτερα»(αφοπλισμένα δηλαδή από φυσική τους ιδιότητα).

Η ουδετερότητα δε αυτή, δεν φαίνεται να συμφωνεί με την φυσική (φύσει υπάρχουσα) **δύναμη – λειτουργία και ηχούσα εσωτερικότητα των θεμελιακών αρμονικών ήχων – διαλήψεων** (overtones), βάσει των οποίων υπάρχουν όλα τα ποικίλα **διαστηματικά γένη της εμμελούς φωνής** που αποβλέπουν στην πραγμάτωση του Μέλους. Λόγω της ιδιότητας και λειτουργίας αυτής των γενών και λόγω ότι αυτά επέχουν **θέση μεσότητας** στη νέα θεωρία και ορολογία των *Μουσικών Συνταγμάτων*, τα γένη ως προς τον σκοπό που υπηρετούν ονομάστηκαν ως η **μεσάζουζα – διέπουσα αρχή**, ζωτικής σημασίας για την θεμελίωση τόσο της *Αρμονικής*, όσο και των *Συνταγμάτων της Μελοποιίας*. Δεν είναι τυχαίο, άλλωστε, ότι η σύσταση κάθε *Συντάγματος* αναφέρεται σε συγκεκριμένο γένος ή και χρώα αυτού, γεγονός το οποίο αναδεικνύει την **πρωταρχική και καθοριστική σημασία του γένους φύσει στην των πραγμάτων σύσταση** και ούτε βεβαίως μπορεί να θεωρηθεί τυχαίο το γεγονός ότι, ο ίδιος ο νομοθέτης της *Αρμονικής*, της *Ρυθμικής* και της *Μετρικής* έχει υπογραμμίσει με απaráμιλλη οξυδέρκεια και σαφήνεια την «**προτεραιότητα, παραγωγικότητα και σπουδαιότητα αυτή του γένους φύσει**» με την χαρακτηριστική φράση «**πρώτον μεν το γένος**» (Αριστόξενος, *Αρμονικά Στοιχεία Β* ...).

Δ) Με διάκριση λοιπόν στα καθορισμένα από τον Αριστόξενο επτά μέρη της *Αρμονικής* και στον ημέτερο ορισμό επίσης κατά τον οποίο το κάθε *Μουσικό Σύστημα* νοείται ως «**Όργανο ποιητικής συγκρότησης και εφαρμογής όλων των μερών της αρμονικής ως πρακτικής επιστήμης**», ορίζεται μεταξύ άλλων και το τρίπτυχο ανάπτυξης «**σύστημα – τρόπος – σύνταγμα**» που διέπει την αλληλουχία και συνοχή των επτά αρμονικών επιπέδων. Έτσι, βλέπουμε ότι οι έννοιες «**σύστημα**» και «**τρόπος**» αντιστοιχούν στο τρίτο και πέμπτο επίπεδο, ενώ η έννοια

«*σύνταγμα*» ως ο τρίτος αναβαθμός του τρίπτυχου αυτού αντιστοιχεί στο έβδομο επίπεδο «*Μελοποιία*». Δεδομένου δε ότι, η *Μελοποιία* συνιστά δύναμη – λειτουργία ποιητική – κατασκευαστική προς πραγμάτωση του *Μέλους* και δεδομένου ότι η Ποιητική στηρίζεται στην καίρια συμμαχία των τριών δυνάμεων – λειτουργιών «*Μελοποιία – Ρυθμοποιία – Ποίηση*», οι τρεις περιληπτικοί όροι *Ποιητική*, *Μελοποιία* και *Μουσικό Σύνταγμα* ως προς την ουσία και τον σκοπό τους είναι τρόπον τινά αμοιβαία συνώνυμοι.

Ε) Τέλος και όπως όλα δείχνουν, η σωστή και συνεπής χρήση των τεχνικών και ποιητικών όρων (γνωστών και νέων), ορθοτομεί την ***μουσική αίσθηση, σκέψη και σύνθεση***.

Η πρόσφορη εξοικείωση με την Ποιητική των Μουσικών Συνταγμάτων απαιτεί επ’ αγαθώ εγρήγορση μνήμης, γρήγορα αντανακλαστικά και ποιητικό – μυσταγωγικό ήθος, τα οποία η ίδια η μουσική φύση, πράξη και δημιουργία φαίνεται να αγαπά και να αποζητά φύσει.

Θα ήταν λοιπόν ευχής έργο, η γνωριμία με τα *Μουσικά Συντάγματα* και την νέα μέσω αυτών Αρμονική Θεωρία να γίνεται υπό το φως του απαράμιλλου αυτού ορισμού του Πλάτωνα και υπό το φέγγος της μεγαλοστράτας επιστήμης ερωτικών που καλείται ***Μουσική σε όλες τες γλώσσες πάνω στην γη, χάρη στη γλώσσα την ελληνική.***»} (Παπαδόπουλος, 2016)

Ονοματολογία των τρόπων

Στη βιβλιογραφία υπάρχει πληθώρα παρουσιάσεων των τρόπων και των ονομασιών αυτών. Από τους 13 τρόπους του Αριστόξενου μέχρι τους τρόπους που παρουσιάζει ο Πτολεμαίος, τα συστήματα τέλειο Μείζον, Ελάσσον και Αμετάβλητο, υπάρχει μεγάλη σύγχυση στις ονομασίες και ακόμη μεγαλύτερη στη σύζευξη των τρόπων με τους φθόγγους, τις σημερινές νότες (Barker, *Greek Musical Writings II*, 1989; Barker, *Harmonics in Classical Greece*, 2007; DeWhitt, 2004; Monro, 1984; Neubecker, 1986; Zarlino, 1983; Καραγκούνης, 1995; Κοψαχείλης, 1996; Μαυροειδής, 1999; Μιχαηλίδης, 1989). Σε πολλές περιπτώσεις παρουσιάζονται οι τρόποι και οι υποτρόποι σαν κλίμακες Ευρωπαϊκής μουσικής στο εύρος μιας οκτάβας μόνο, οι ονομασίες των τρόπων και των υποτρόπων αλλάζουν ανάλογα με τον μετατονισμό που μπορεί να προκύπτει, πράγμα που αρχικά μπορεί να μπερδέψει κάθε ερευνητή. Αξιοσημείωτη είναι η ανάλυση αρμονικού υλικού και η προσέγγιση η οποία γίνεται στον τρίτο τόμο της «*Μουσικής Εκλογής*» των Σπυριδάκη και Περιστερή όπου στην παρουσίαση των τρόπων κάνουν ξεκάθαρη αναφορά της χρήσης των τετραχόρδων και πενταχόρδων στην σύσταση του αρμονικού υλικού, μελέτη η οποία είναι πολύ κοντά στην φιλοσοφία και ποιητική της Ελληνικής Παραδοσιακής Μουσικής (Σπυρίδων Περιστερή, 1999) Αυτό είναι κάτι το οποίο αν κανείς εστιάζει στη μελέτη του, υπάρχει μεγάλη περίπτωση να “χαθεί” και να μη μπορέσει να φτάσει στο επόμενο βήμα, που είναι αυτό της χρήσης του θεωρητικού υλικού, το βήμα της πράξης. Για να γίνει ένα καλό ξεκαθάρισμα των ονομασιών των τρόπων, χρειάζεται να εξηγηθούν κάποια βασικά στοιχεία δομής και δημιουργίας των τρόπων και να υπάρξει μια κοινή βάση προσέγγισης των αρμονικών φαινομένων. Η σύγχυση αυτή συμβαίνει διότι οι Έλληνες στο στήσιμο της θεωρίας της Μουσικής τους δίνουν βαρύτητα όχι στη συχνότητα των φθόγγων, όσο στη σύσταση του τρόπου

και γενικότερα των αρμονικών φαινομένων (West, 1999; Τουμά, 2006). Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο και οι φθόγγοι στην αρχαία Ελλάδα ονομάζονται σύμφωνα με τη θέση τους στη λύρα σε σχέση με τον εκτελεστή (Νήτη, Λιχανός, Μέση, Υπάτη κλπ) οι οποίες μεταφράζονται σαν κοντά, μακριά μακρύτερα κ.ο.κ. (Ξανθούλης, 2005).

Πολλές έρευνες συμφωνούν στην περίπτωση να ονομαστούν οι τρόποι ως εξής: Από ΝΤΟ οι Λύδιοι, από ΡΕ οι Φρύγιοι, από ΜΙ οι Δώριοι, από ΣΟΛ οι Μιξολύδιοι τρόποι. Οι ονομασίες αυτές δίνονται χωρίς την παρουσία υφέσεων και διέσεων. Αυτό έχει σημασία για να υπάρχει ένα μέτρο αναφοράς για τη σύσταση των τρόπων, δηλαδή τη διαστηματική σχέση μεταξύ των φθόγγων. Οι ενδιάμεσες νότες – βάσεις ονομάζονται με το πρόθεμα Υπο- και Υπέρ- (Υπολύδιος, Υπερδώριος κ.ο.κ.). Πρόκειται για τρόπους οι οποίοι έχουν σχέση με τους βασικούς τρόπους, είναι ουσιαστικά οι **πλάγιοι τρόποι**. Το πώς θα ονομαστεί ένας τρόπος το δείχνουν δύο πράγματα. Η **θέση του φθόγγου – βάση σε σχέση με τον κύριο τρόπο και η σύσταση**. Αν ο τρόπος δημιουργείται μία 5^η κάτω του βασικού τρόπου (ή μία 4^η πάνω μιας και καταλήγει κανείς στον ίδιο φθόγγο), τότε παίρνει το πρόθεμα Υπό. Αν δημιουργείται μία 5^η πάνω τότε παίρνει το πρόθεμα Υπερ. Απαραίτητη προϋπόθεση για να ονομαστεί ανάλογα ο Υπο ή Υπερτρόπος είναι να έχει σχέση η σύστασή του με κάποιον από τους βασικούς τρόπους. Περισσότερες λεπτομέρειες θα αναλυθούν παρακάτω, κατά την παρουσίαση των τρόπων κάθε Μουσικού Συντάγματος (Neubecker, 1986; West, 1999; Μιχαηλίδης, 1989; Ξανθούλης, 2005).

Σύσταση (δημιουργία) των τρόπων : Οι τρόποι συστήνονται, δημιουργούνται από τη σύνθεση των συστημάτων, το 3χορδο, το 4χορδο, το 5χορδο. Για τη σύσταση των τρόπων είναι αναγκαίο όταν χρησιμοποιείται 4χορδο να είναι τέλειο 4χορδο δηλαδή η κορυφή του να απέχει από τη βάση του διάστημα 4^η καθαρό και όταν χρησιμοποιείται 5χορδο, αντίστοιχα να είναι 5χορδο, διάστημα δηλαδή 5^η καθαρό. Σε περίπτωση που συνταγματικά προκύψει να μην είναι σύμφωνο το 4χορδο ή το 5χορδο, τότε δε χρησιμοποιείται για τη δημιουργία τρόπου. Εύλογα μπορεί κανείς να σκεφτεί ότι θα υπάρχουν τρόποι οι οποίοι είναι μικρότερης έκτασης από αυτήν της οκτάβας. Για παράδειγμα εάν γίνει σύνθεση τρόπου με ένα τρίχορδο ΝΤΟ – ΡΕ – Μιλ και από τον φθόγγο Μιλ ένα 4χορδο Μιλ – ΦΑ – ΣΟΛ ΛΑρ, τότε ο τρόπος που έχει συσταθεί έχει βάση του τον φθόγγο ΝΤΟ και κορυφή του τον φθόγγο ΛΑρ, δηλαδή είναι ένας τρόπος στο εύρος ενός εξαχόρδου και όχι μιας οκτάβας. Οι τρόποι δημιουργούνται με τους εξής τρόπους :

Συνημμένοι: Σύνθεση δύο τετραχόρδων όπου η κορυφή του ενός είναι η βάση του επόμενου και ο κοινός φθόγγος λέγεται συναφή.

Διαζευγμένοι: Σύνθεση δύο τετραχόρδων που τα χωρίζει ο **διαζευκτικός τόνος**, δηλαδή ανάμεσα στην κορυφή του ενός και τη βάση του άλλου τετραχόρδου υπάρχει ένας Μείζονας Τόνος (12)⁶.

Συνημμένοι με όμοια συνημμένα τετράχορδα: Ισχύει ό,τι και στους συνημμένους τρόπους, απλά σε αυτή την περίπτωση γίνεται συνταγματική τροπική παρέμβαση ώστε το οξύ τετράχορδο να γίνει όμοιο με το βαρύ ως προς τη σύσταση.

⁶ "παν γαρ σύστημα, από τινος μεγέθους αρξάμενον, ή συνημμένον ή διεζευγμένον ή μικτόν, εξ αμφοτέρων γίνεταί" (Αριστόξενος, Αρμον. Ι, 17, 26 Μb).

Τα τετράχορδα αυτά καλούνται και **μεταβολικά** διότι δίνουν την αίσθηση ότι μπορεί να θεωρηθεί τροπική βάση και η συναφή.

Σύνθεση συστημάτων: Τρόποι στους οποίους υπάρχει η χρήση τρίχορδου και πενταχόρδου στη σύσταση. Για παράδειγμα τρίχορδο – τετράχορδο ή τρίχορδο – πεντάχορδο κ.ο.κ.

Πεντατονικοί/Πενταφωνικοί τρόποι: Ήδη από τον Αριστόξενο υπάρχουν μαρτυρίες για πεντατονία κυρίως με τη χρήση των εστώτων (σταθερών) φθόγγων. Στη συνέχεια ο Πτολεμαίος αναφέρει ξεκάθαρα την πεντατονία σαν είδος τρόπου (West, 1999). Στους πεντατονικούς τρόπους στο εύρος μιας οκτάβας λειτουργούν υπερβατά και μη διαστήματα⁷.

Σύνθετοι τρόποι: Σε αυτή την κατηγορία είναι κανείς ελεύθερος να συνθέσει περίπλοκους τρόπους κατά το δοκούν και να πειραματιστεί. Περιορισμό αποτελεί μόνο η έκταση του οργάνου ή της φωνής (Μαυροειδής, 1999).

Ονοματολογία των φθόγγων

Ονομασίες φθόγγων : Εδώ, επιγραμματικά γίνεται η παρατήρηση ότι ο κάθε φθόγγος έχει κοινή ονομασία με τον αντίστοιχο τρόπο ο οποίος είναι μία 3^η κάτω. Έτσι όταν συναντάται Λύδιος τρόπος από ΝΤΟ, τότε Λύδιος φθόγγος ονομάζεται ο ΜΙλ. Αυτό γίνεται για τονιστεί ο ρόλος και η σημασία του διαστήματος 3^{ης} σε ένα 4χορδο ή ένα 5χορδο. Στο 5χορδο, η 3^η βαθμίδα αποτελεί τη μεσότητα του 5χορδου και είναι ζωτικής σημασίας για την σύσταση όχι μόνο του 4χορδου ή 5χορδου, αλλά και ολόκληρου του τρόπου ο οποίος μελετάται. Εμπειρικά, αν κάποιος παίζει έναν αυτοσχεδασμό στο εύρος ενός 5χορδου μόνο, αναγκαστικά και εκ του φυσικού θα κάνει στάση στην 3^η. Επίσης, σύμφωνα με τον ορισμό του αρμονικού γένους (γένος είναι η ποιότητα του 4χορδου, η διαστηματική απόσταση, η σύσταση των φθόγγων που το απαρτίζουν) και με τον περιορισμό ότι πρόκειται για διάστημα 4^{ης} καθαρό όσο αφορά τη βάση και την κορυφή του, γίνεται εύκολα αντιληπτό το πόσο σημαντικό είναι το διάστημα τρίτης, το οποίο ανάλογα με τη θέση του μπορεί να καθορίσει τον τρόπο, το γένος, σε πολλές περιπτώσεις τη χροά γένους στην οποία βρίσκεται το αρμονικό υλικό που μελετάται (Παπαδόπουλος, 2016).

Τα σημαδόφωνα λ ρ και δ δίπλα στις νότες: Δίπλα σε συγκεκριμένες νότες μπαίνουν σημαδόφωνα τα οποία δείχνουν το πόσο μαλακή ή σκληρή γίνεται η διαστηματική απόσταση με την παρουσία τους ή καλύτερα, δείχνουν, «σημαίνουν» τον φθόγγο. Στο σύστημα όπως θα δημιουργηθεί, τα σημαδόφωνα τίθενται στις νότες ΜΙ, ΛΑ και ΣΙ που ουσιαστικά είναι οι **κινητοί φθόγγοι** του κάθε Συντάγματος. Στον ΜΙ και τον ΣΙ μπαίνει το σημαδόφωνο λ και στο ΛΑ το ρ. Όταν η θέση του σημαδόφωνου είναι σε θέση ανεστραμμένη (q) τότε η απόσταση του ΛΑ εν προκειμένω είναι ένας Μείζονας Τόνος (12) από τον ΣΟΛ. Όταν είναι η κλασική του θέση (ρ) τότε η απόσταση από τον ΣΟΛ είναι ένας Ελάσσον Τόνος (10) και όταν η θέση του είναι ανεστραμμένη (ξαπλωμένη) τότε η απόσταση από τον ΣΟΛ είναι ένας Ελάχιστος Τόνος (8). Το διάστημα αυτό αντιμετωπίζεται σαν **ημιτονοειδές**

⁷ "παν γαρ σύστημα ήτοι. συνεχές ή υπερβατόν εστι" (Αριστόξ, Αρμ. Ι, 17, 30 Mb).

διάστημα, ή αλλιώς, μαλακό ημιτόνιο και είναι υπεύθυνο για τη δημιουργία του χρώματος όπως θα αναλυθεί στο *Μιξολύδιο Σύνταγμα*. Το σημαδόφωνο **ρ** θα τεθεί και στον φθόγγο ΡΕ στην περίπτωση δημιουργίας χρώματος επί το βαρύ, ενώ για τον ΣΟΛ το σημαδόφωνο που θα προκύψει είναι το **δ** (Παπαδόπουλος, 2016).

Το Μουσικό Σύνταγμα/μορφή και δημιουργία/η θέουσα σπείρα

Το *Μουσικό Σύνταγμα* παρουσιάζεται με τη μορφή μιας συντεταγμένης οριζόντιας γραμμής πάνω στην οποία παρουσιάζονται οι φθόγγοι και οι διαστηματικές αποστάσεις αυτών. Όσον αφορά την αριθμολογία του πράγματος, υιοθετείται η άποψη του Αριστόξενου. Ο αριθμός είναι το έστω και όχι το ακριβώς. Γνώμονας για την εύρεση των διαστημάτων στη χορδή και τη φωνή είναι η αίσθηση της ακοής, η εμπειρία του μουσικού και η ασκητική μελέτη που έχει αφιερώσει πάνω στο αρμονικό ζήτημα και η λήψη των διαστημάτων μέσω της συμφωνίας. Θα γίνει φανερό και μέσα από την ανάλυση των Σύνταγμάτων και των τρόπων ότι κάθε φθόγγος μέσα σε κάθε Σύνταγμα είναι σύμφωνος με κάποιον άλλο και έτσι μπορεί πολύ εύκολα να βρει κανείς την ακριβή του θέση τόσο θεωρητικά, όσο και ακουστικά (Αριστόξενος, 350π.Χ./2005).

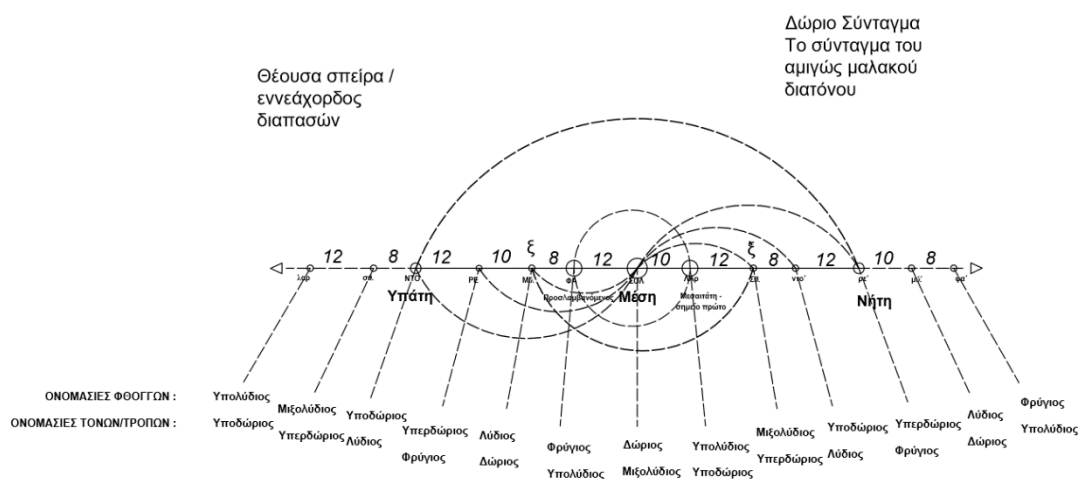
Σαν αριθμός για τον *Μείζονα Τόνο* υιοθετείται το 12, επομένως το διάστημα 4^{ης} ή *Συλλαβή* θα είναι 30, το διάστημα 5^{ης} 42 κ.ο.κ. Αντίστοιχα ο *Ελάσσον Τόνος* συμβολίζεται με 10, ο *ελάχιστος* με 8, το *σκληρό ημιτόνιο* με 6 κ.ο.κ. (Περισσότερες πληροφορίες σχετικά βλ. Εγχειρίδιο Ποιητικής - Παπαδόπουλος, 2016).

Η οριζόντια γραμμή πάνω στην οποία υπάρχουν διατεταγμένοι οι φθόγγοι είναι θεωρητικά ένα κομμάτι του απείρου της Αρμονίας. Από αριστερά προς τα δεξιά κινείται από τον *βαρύ* στον *οξύ* τόπο. Αυτό πρέπει να γίνει κατανοητό για να συνειδητοποιήσει κανείς ότι ουσιαστικά μελετάται ένα μέρος στο οποίο συμβαίνουν τα αρμονικά φαινόμενα και οι ονομασίες που δίνονται είναι απλώς τα σημεία αναφοράς για να μπορεί κανείς να μεταλαμπαδεύσει τη γνώση. Κύριο μέλημα είναι η σύσταση. Αυτή είναι ο γεννήτορας των πραγμάτων και ο στόχος κατανόησης. Σε μια άπειρη αλληλουχία φθόγγων γίνεται εστιασμός και επιλέγεται ένας αρμονικός τόπος να μελετηθεί. Θεωρητικά οι φθόγγοι τρέχουν επί το οξύ και επί το βαρύ στο άπειρο όπως αναφέρει και ο Αριστόξενος στα Αρμονικά Στοιχεία Α. Ανάλογα με την έκταση του οργάνου ή της φωνής και την αίσθηση της ακοής, μεταλαμβάνουμε την Αρμονία στα μέτρα του δυνατού μας (Αριστόξενος, 350π.Χ./2005).

Πάνω σε αυτή την οριζόντια γραμμή παρουσιάζεται το Μουσικό Σύνταγμα με τη μορφή της *θέουσας σπείρας*. Πρόκειται για ένα εννεάχορδο σύστημα πάνω στο οποίο παρουσιάζονται και μελετώνται όλα τα μέρη της Αρμονικής. Το όνομα θέουσα σπείρα δίνεται λόγω του σχήματός του και της έννοιας ότι η μουσική σαν αέναη κίνηση φωνής και σώματος αντικατοπτρίζεται σχηματικά. Η σημασία των τόξων από και προς τους διάφορους φθόγγους δείχνει ακριβώς αυτό. Κίνηση φωνής επί το οξύ και επί το βαρύ (Παπαδόπουλος, 2016).

Δημιουργία της θέουσας σπείρας / εννεάχορδου διαπασών : Για να δημιουργηθεί το εννεάχορδο σύστημα τα βήματα είναι πολύ απλά. Τίθεται ένα

σημείο – φθόγγος σαν *Μέση* του συστήματος (ΣΟΛ). Η *Μέση* είναι το σημείο έναρξης όσων θα τεθούν σε μελέτη. Από αυτήν καθορίζονται οι φθόγγοι και δημιουργείται το εννεάχορδο σύστημα παίρνοντας ουσιαστικά έναν *τέλειο αρμονικό τόπο* επί το οξύ και έναν *τέλειο αρμονικό τόπο* επί το βαρύ. Που σημαίνει ένα σύμφωνο πεντάχορδο (Διοξεία) προς τα πάνω και ένα σύμφωνο πεντάχορδο προς τα κάτω τα οποία να ενέχουν μέσα τους και Συλλαβή (δηλαδή σύμφωνο διάστημα 4^{15}). Άρα, από την Μέση τίθενται επί το οξύ η Συλλαβή (ντο´) και η Διοξεία της (ρε´). Το ίδιο συμβαίνει και επί το βαρύ. Τίθεται η Συλλαβή της Μέσης (ΡΕ) και η Διοξεία (ΝΤΟ). Στην Μέση τίθεται ο *Προσλαμβανόμενος* (ΦΑ). Με αυτόν τον τρόπο δημιουργείται ένα σύστημα από τον ΝΤΟ μέχρι τον ρε´ και με φθόγγους ΝΤΟ – ΡΕ – ΦΑ – ΣΟΛ – ντο´- ρε´. Αυτοί οι φθόγγοι αποτελούν τους *εστώτες φθόγγους* του Συντάγματος, δηλαδή τους σταθερούς. Απομένουν οι φθόγγοι ΜΙ ΛΑ και ΣΙ οι οποίοι είναι οι *κινητοί φθόγγοι* και ουσιαστικά αυτοί που θα καθορίσουν ποια περίπτωση Συντάγματος μελετάται. Ο φθόγγος ΛΑ ονομάζεται και *Μεσαιτάτη* ή *Σημείο Πρώτο* γιατί ακριβώς ορίζει με τη θέση του σε ποιο Σύνταγμα βρίσκεται ο μελετητής. Ο ΝΤΟ σαν ο πιο βαρύς φθόγγος του εννεάχορδου ονομάζεται *Υπάτη* και ο ρε´ σαν ο πιο οξύς φθόγγος του εννεάχορδου ονομάζεται *Νήτη*. Ο βαρύς αρμονικός τόπος αντίστοιχα ονομάζεται *Υπατοειδής τόπος* και ο οξύς *Νητοειδής τόπος* (Παπαδόπουλος, 2016).

Την *Μέση* περιβάλλει ο πυρήνας και τα τόξα από την Μέση δείχνουν τα μουσικά συστήματα, δηλαδή επί το οξύ και επί το βαρύ, το 3χορδο, 4χορδο και 5χορδο. Μελετώντας τη *θέουσα σπείρα* παρατηρείται ότι υπάρχει η διάταξη των διαστημάτων, παρουσιάζονται τα συστήματα, οι ονομασίες των νοτών, των φθόγγων και των τρόπων. Πρόκειται για μία συντεταγμένη πάνω στην οποία θα αναδυθούν όλα τα αρμονικά φαινόμενα που μπορεί να προκύψουν.

Υπάρχουν συνολικά τέσσερα Μουσικά Σύνταγματα. Το *Δώριο*, το *Φρύγιο*, το *Μιζολύδιο* και το *Συντονολύδιο Σύνταγμα*. Κάθε ένα από αυτά υπακούει σε ένα Αρμονικό Γένος ή και χρώα Γένους. Έτσι το Δώριο Σύνταγμα είναι το σύνταγμα του *αμιγώς μαλακού διατόνου*, το *Φρύγιο* το σύνταγμα του *μαλακού διατόνου*, το *Μιζολύδιο* το σύνταγμα του *μαλακού χρώματος* το οποίο έχει τρεις περιπτώσεις (χρώμα επί το οξύ, χρώμα επί το οξύ και το βαρύ, χρώμα επί το βαρύ) και το

Συντονολύδιο Σύνταγμα το οποίο είναι το Σύνταγμα του *σκληρού διατόνου*⁸. Συνολικά έξι συντεταγμένες πάνω στις οποίες αναλύονται και παρουσιάζονται τα αρμονικά φαινόμενα που μπορούν να προκύψουν (Παπαδόπουλος, 2016).

⁸ "πάν μέλος έσται, ήτοι διάτονον, ή χρωματικόν, ή εναρμόνιον, ή μικτόν εκ τούτων ή κοινόν τούτων" (Αριστόξενος, Αρμον. ΙΙ, 44, 26 Μb).

Κεφάλαιο 3. Τα Μουσικά Συντάγματα – Παρουσίαση και Ανάλυση

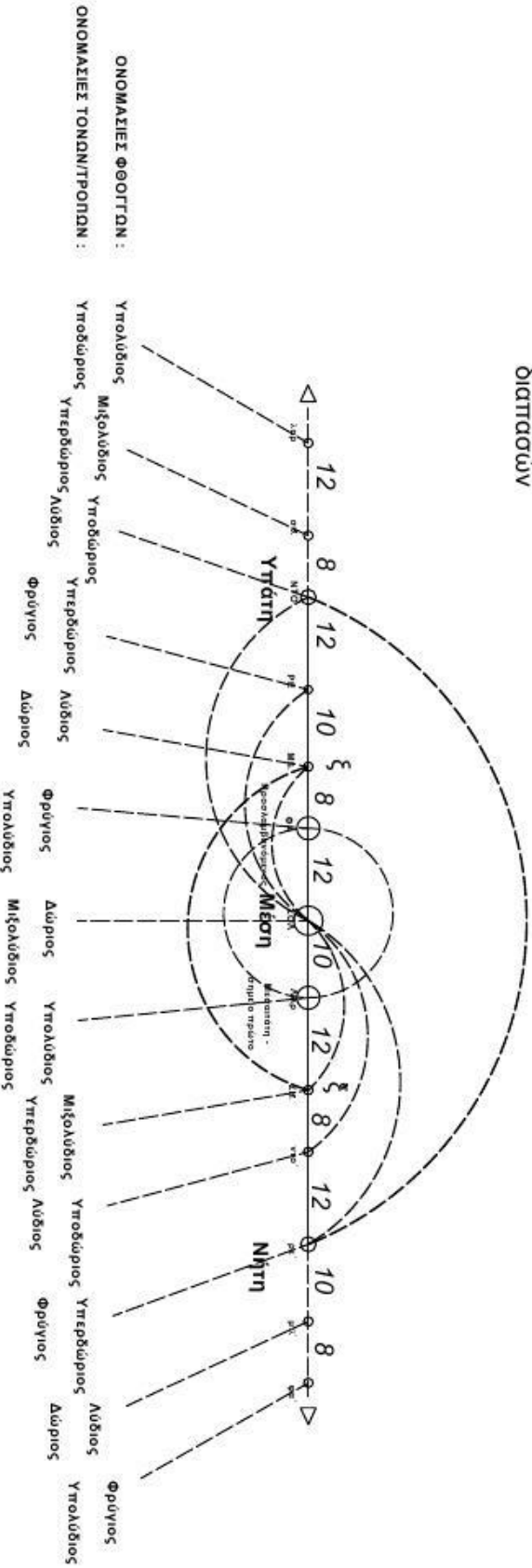
1. Δώριο Σύνταγμα – Το Σύνταγμα του Αμιγώς Μαλακού Διατόνου

Διατονικό είναι το γένος στο οποίο υπερέχουν οι Τόνοι, τα τονοειδή δηλαδή διαστήματα. Αναφέρεται και ως φυσικό. Φυσικό διότι είναι απλό ως προς την εκτέλεση των διαστημάτων και από τα γένη το «ευκολότερο» (Αριστόξενος, 350π.Χ./2005; West, 1999). Επίσης τα διαστήματα που το απαρτίζουν είναι πιο κοντά στα διαστήματα που ακούγονται όταν κρούεται μια χορδή, οι αρμονικές δηλαδή που ακούει το ανθρώπινο αυτί, πράγμα που επιβεβαιώνει τον όρο φυσικό (Purves, 2019). Όσον αφορά τις χροές στις περισσότερες πηγές αναφέρεται το **μαλακό** και το **σύντονο διατονικό γένος**. Η διάκρισή τους έγκειται στην παρουσία των ημιτονοειδών διαστημάτων. Όταν τα ημιτονοειδή διαστήματα είναι μαλακά τότε το γένος ονομάζεται μαλακό, όταν τα ημιτόνια είναι σκληρά, τότε ονομάζεται σύντονο (Neubecker, 1986; Αριστόξενος, 350π.Χ./2005; Κλεονίδης, 2ος αι. μ.Χ./2005; Κοϊντιλιανός, 1ος - 4ος αι. μ.Χ./1861; West, 1999; Bellerman, 2ος - 6ος αι. μ.Χ./2005).

Ο Πτολεμαίος θέτει εκτός από το σύντονο και το μαλακό διατονικό γένος, το **ομαλό διατονικό γένος**, το οποίο χαρακτηρίζει παράξενο και χοντροειδές, αλλά εξεχόντως ευγενικό (Barker, Scientific method in Ptolemy's Harmonic's, 2004; West, 1999; Πτολεμαίος, Αρμονικά, 100 - 170 μ.Χ.; Πτολεμαίος, Μουσικά, 100 - 170 μ.Χ.; Πτολεμαίος, Περί Μουσικής, 100 - 170 μ.Χ.). Πρόκειται για χροά του διατονικού γένους η οποία έχει ιδιαίτερα μαλακό χαρακτήρα, κάτι ανάμεσα στο μαλακό διατονικό και το μαλακό χρωματικό γένος, το **αμιγώς μαλακό διατονικό γένος** (Παπαδόπουλος, 2016).

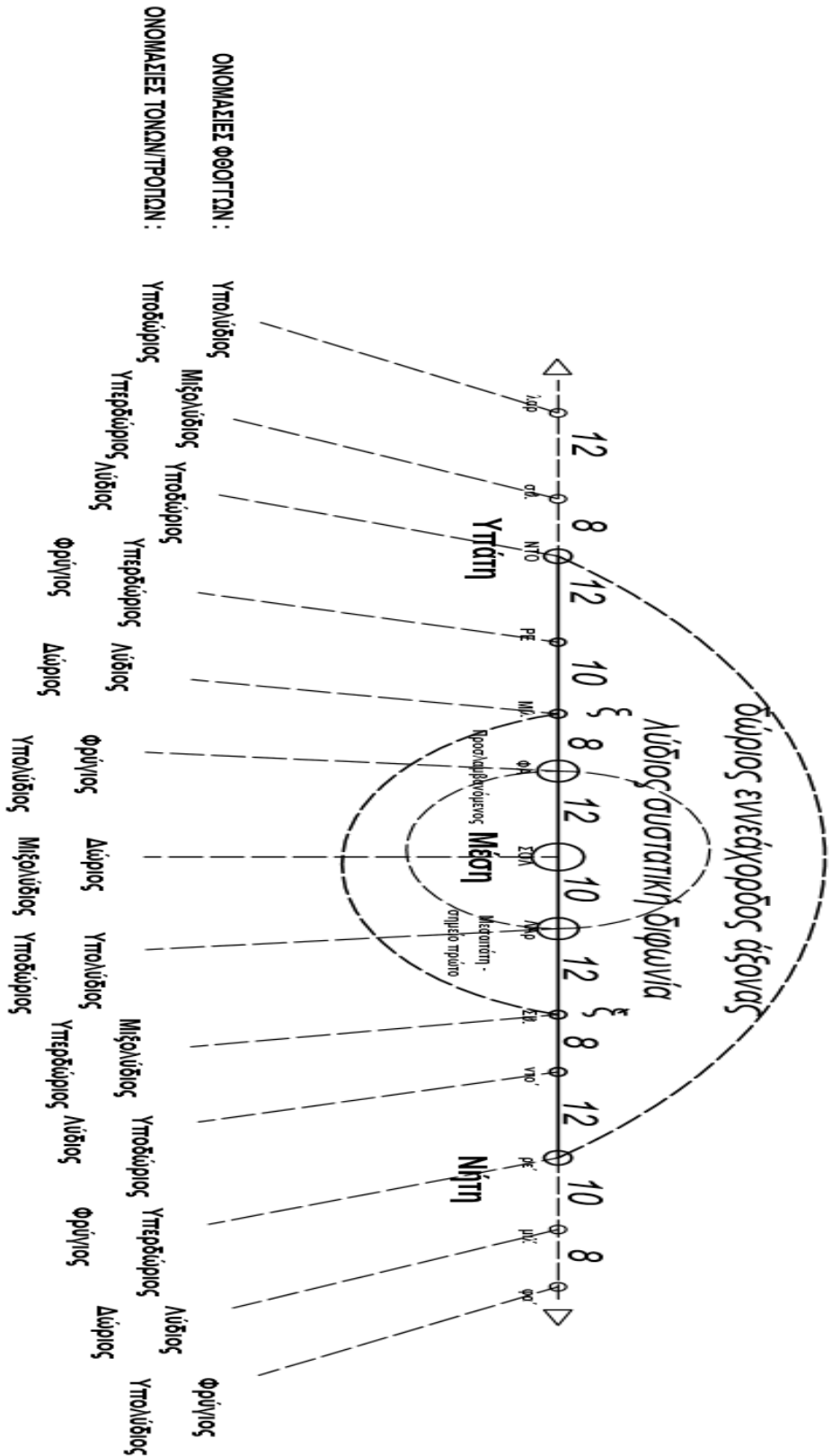
Θέουσα στήληρα /
ενεδύχορδος
διαττασών

Δώριο Σύντραγμα
Το σύντραγμα του
αμγυώς μαλακού
διατόνου

Μία προσπάθεια προσέγγισης αυτής της περίπτωσης διατονικού γένους παρουσιάζει και αναλύει το **Δώριο Σύνταγμα** το **Σύνταγμα του Αμιγώς Μαλακού Διατονικού γένους**. Στη συντεταγμένη που παρουσιάζεται, η ιδιαιτερότητα έγκειται στον πυρήνα του συστήματος, της θέουσα σπείρας δηλαδή. Ο πυρήνας είναι μαλακός. Ο προσλαμβανόμενος με τη Μέση έχουν απόσταση ενός Μείζονα Τόνου (12) και η Μέση με τη Μεσαιτάτη, το Σημείο Πρώτο, έχουν απόσταση ενός Ελάσσονα Τόνου (10). Παρακάτω δίνεται το εννεάχορδο σύστημα προς μελέτη και παρατήρηση :

Δώριο Σύνταγμα

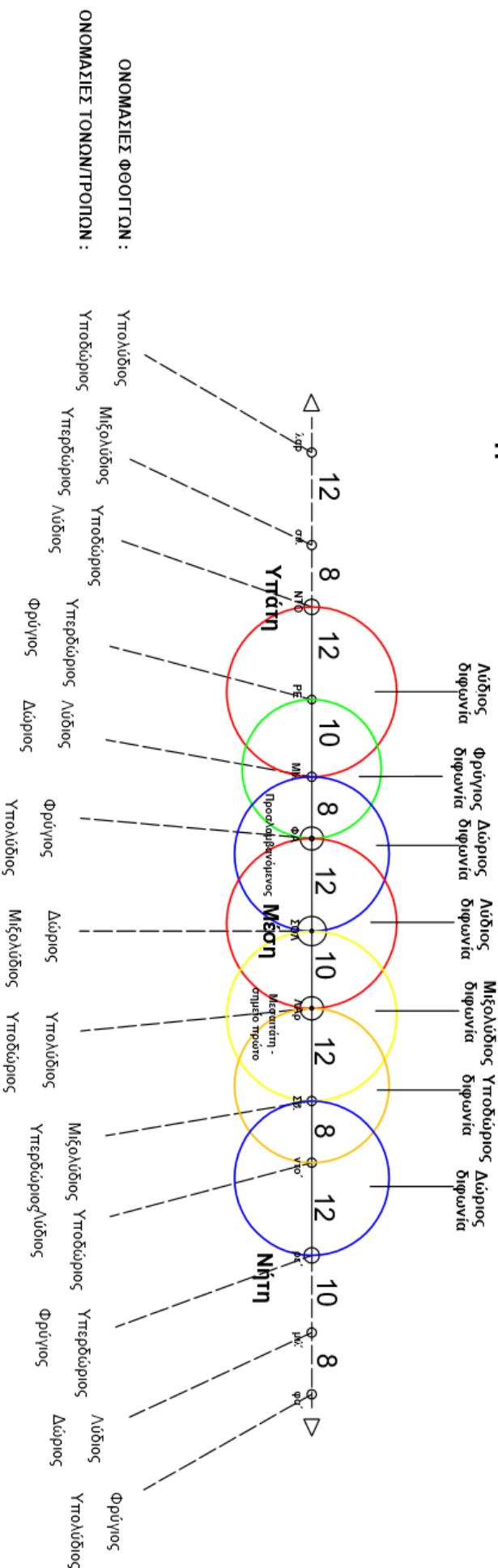

Ο άξονας αυτός παρουσιάζει τα διαστήματα του Συντάγματος πάνω στα οποία θα γίνουν οι παρατηρήσεις και οι αναλύσεις. Ο διακεκομμένος κύκλος στο κέντρο παρουσιάζει τον πυρήνα ο οποίος είναι μαλακός. Αυτό το -22- είναι το διάστημα τη *φυσικής μεγάλης τρίτης* το οποίο είναι λίγο πιο μαλακό από το δίτονο και είναι ουσιαστικά το διάστημα τρίτης το οποίο εμφανίζεται στις αρμονικές που ακούγονται όταν πάλλεται μία χορδή. Η ιδιαιτερότητα ως προς την ανάλυση των φθόγγων μεταξύ τους έχει να κάνει με την αρμονική σχέση μεταξύ τους (Franklin, χ.χ.; Purves, 2019).

Σύμφωνα με τον West, ο Αριστόξενος δε μελετά μόνο τα 4άχορδα σαν ξέχωρες οντότητες, αλλά αναζητά τη σχέση των φθόγγων ενός 4χόρδου με παρακείμενα 4χορδα κάτι το οποίο συνάδει και με την έννοια της λήψης των διαστημάτων μέσω της συμφωνίας, αλλά και με την επιστημονική προσέγγιση της διαίρεσης που αναφέρθηκε και αναλύθηκε παραπάνω (West, 1999).

Στα παρακάτω 3 διαγράμματα φαίνεται η ανάλυση των φθόγγων του εννεάχορδου συστήματος του Δώριου Συντάγματος από τη σκοπιά της συμφωνίας ή μη των 4χόρδων και των 5χόρδων του με τις ονομασίες τους. Επίσης παρουσιάζονται οι διφωνίες, τα 3χορδα δηλαδή με τις ονομασίες τους.

Διφωνίες στο Δώριο Σύνταγμα

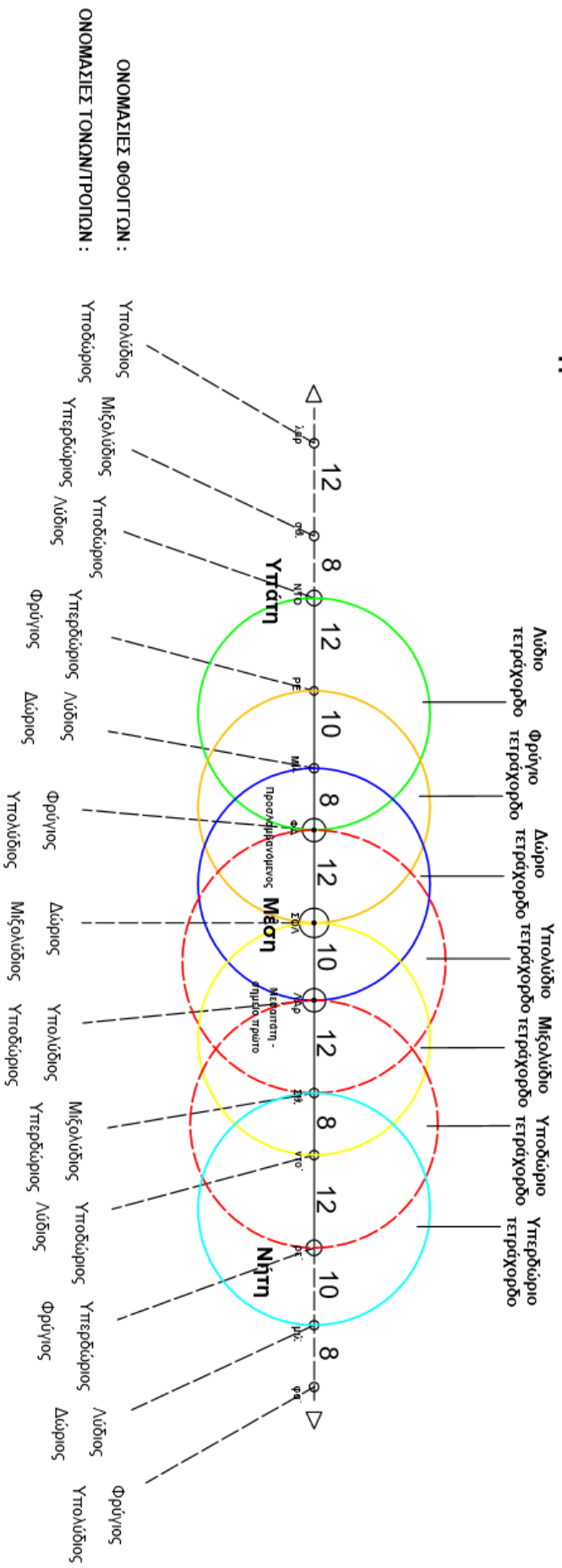

Βασική ανάλυση :

Παρατηρείται ότι οι διφωνίες στη θέουσα σείρα του Δωρίου συντάγματος είναι εφτά. 2 Δώριες διφωνίες, 1 Υποδωριος, 2 Αύδιες διφωνίες 1 Μιξολύδιος διφωνία 1 Φρύγιος διφωνία.

Σύμφωνα με το διάγραμμα, φαίνεται να υπερέχουν οι Δώριες και οι Αύδιες διφωνίες.

Τριφωνίες στο Δώριο Σύνταγμα

Βασική ανάλυση :

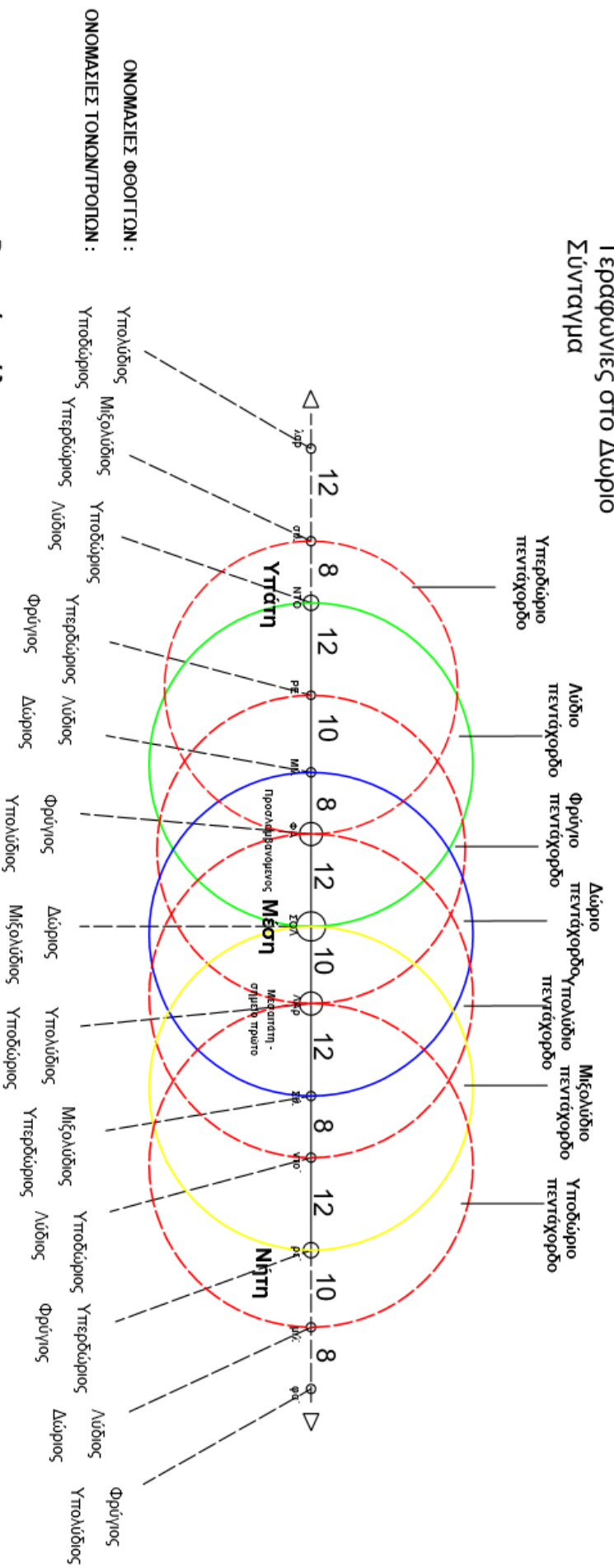
Στο διάγραμμα αυτό παρατηρούνται οι τριφωνίες, τα τετράγορα. Οι τέλειοι κύκλοι δείχνουν τα τέλεια τετράγορα, αυτά που δίνουν διάστημα Συλλαβής (30). Οι διακεκομμένοι κύκλοι δείχνουν τα ατελή τετράγορα.

Τέλεια τετράγορα : 1 Δώριο, 1 Υπερώριο τετράγορο, 1 Λύδιο 1 Φρύγιο και 1 Μιξολύδιο τετράγορο.

Ατελή τετράγορα : 1 Υπολύδιο, 1 Υποδώριο

Το Υπερώριο τετράγορο θα μπορούσε να ονομασθεί και Δώριο μιας και έχει την ίδια σύσταση με το Δώριο. Ορίζει τον Υπερώριο τόνο και γι' αυτό ονομάζεται έτσι. Παρατηρείται ότι υπερέχουν οι Δώριες τριφωνίες και αριθμητικά και γεωμετρικά. Για παράδειγμα το Δώριο τετράγορο αποτελεί το πρώτο τετράγορο που γεννιέται στη σύσταση της θέουσας σπείρας.

Τετραφωνίες στο Δώριο Σύνταγμα

Στο διάγραμμα αυτό παρουσιάζονται οι τετραφωνίες στο Δώριο Σύνταγμα. Για να θεωρηθεί τέλειος τόπος ένα πεντάχορδο, δεν αρκεί να είναι το ίδιο Διοξεία (42), πρέπει να ενέχει και Συλλαβη (30).

- **Τέλεια πεντάχορδα :** 1 Δώριο, 1 Λύδιο, 1 Μιξολύδιο
- **Ατελή πεντάχορδα :** 1 Φρύγιο, 1 Υπολύδιο, 1 Υποδώριο, 1 Υπερώριο

Στην ανάλυση παρατηρείται η υπεροχή των Δωρίων τόπων. Το Δώριο πεντάχορδο έχει κεντρική θέση στον άξονα και αγκαλιάζει τη συστατική διφωνία. Και γεωμετρικά δεξιά και αριστερά του άξονα παρατηρείται το Υποδώριο και Υπερώριο πεντάχορδο.

Από την παρατήρηση των διαγραμμάτων μπορεί να διαφανεί σύμφωνα με τα 4χορδα και τα 5χορδα που προκύπτουν, ποιοι τρόποι μπορούν να δημιουργηθούν. Όταν από ένα σημείο του συστήματός μου δεν υπάρχει η λειτουργία 4χόρδου, αυτόματα αυτό σημαίνει ότι δεν μπορεί να δημιουργηθεί συνημένος, διαζευγμένος ή συνημένος τρόπος με δύο όμοια συνημένα 4χορδα. Ομοίως, η μη ύπαρξη Μείζονα Τόνου ανάμεσα από δύο τέλεια 4χορδα, σημαίνει την μη ύπαρξη διαζευγμένου τρόπου από το σημείο που μελετάται.

Για να αναδυθούν οι τρόποι στο Σύνταγμα που δίνεται κάθε φορά, η διαδικασία είναι απλή. Τίθεται κάθε σημείο – φθόγγος του συστήματος σαν **τροπική βάση**. Στη συνέχεια με τους τρόπους που έχουν παρουσιαστεί αναζητείται η δημιουργία του τρόπου. Έτσι, από κάθε τροπική βάση μπορεί να προκύψει μεγάλος αριθμός τρόπων, με τα χαρακτηριστικά σύστασής του. Αυτά είναι :

Τροπική Βάση : Το σημείο – φθόγγος το οποίο αποτελεί τη βάση των τρόπων που δημιουργούνται και παρουσιάζονται.

Τροπική Κορυφή : Το σημείο φθόγγος το οποίο αποτελεί το τέλος της έκτασης ενός τρόπου.

Τροπική Διαπασών : Η έκταση του τρόπου. Από την τροπική βάση μέχρι την τροπική κορυφή.

Τροπικός προσλαμβανόμενος : Φθόγγος εκτός του τρόπου συνήθως ο προηγούμενος της βάσης ή ο φθόγγος μία 3^η κάτω της βάσης στις περιπτώσεις του Ελάσσονα Τόνου. Λειτουργεί σαν φθόγγος βαρύτητας του τρόπου και βοηθάει στη στερέωση της τροπικής βάσης.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Οι φθόγγοι οι οποίοι αποτελούν τους αρμούς του τρόπου, οι κορυφές και οι βάσεις δηλαδή των συστημάτων που συνθέτουν τον εκάστοτε τρόπο κάθε φορά. Ερμηνευτικά, πρακτικά, είναι οι φθόγγοι στους οποίους η μελωδία θα κάνει στάση προκειμένου να αναδείξει την περίπτωση τρόπου και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του.

Παρατήρηση : Από όσα έχουν αναλυθεί και θα αναλυθούν, προκύπτει ότι κάθε τρόπος που παρουσιάζεται στη θέουσα σπείρα δεν είναι ένας, αλλά μια δεσμίδα τρόπων με κοινή τροπική βάση και διαφορετικά χαρακτηριστικά (κορυφή, έκταση, φθόγγοι βαρύτητας). Γι' αυτό κάθε τρόπος ονομάζεται σύμφωνα με τη βάση στην οποία βρίσκεται και συνοδεύεται από περιγραφή της σύστασής του. Για παράδειγμα ένας Δώριος συνημένος είναι ο Δώριος τρόπος ο οποίος συστήνεται από δύο 4χορδα τα οποία είναι συνημένα, η κορυφή του ενός δηλαδή είναι η βάση του άλλου και αποτελεί τη συναφή. Αυτός θα είναι και φθόγγος βαρύτητας του τρόπου μαζί με τη βάση και την κορυφή. Ομοίως ένας Δώριος με σύσταση διφωνίας τριφωνίας, είναι ένας Δώριος τρόπος ο οποίος αποτελείται από ένα 3χορδο και ένα 4χορδο συνημένα. Αν η βάση του είναι το ΜΙλ, τότε το 3χορδο που τον απαρτίζει θα είναι το ΜΙλ – ΦΑ – ΣΟΛ, ο ΣΟΛ αποτελεί τη συναφή και φθόγγο βαρύτητας για αυτόν τον λόγο και η κορυφή του τρόπου θα είναι ένα τετράχορδο από τον ΣΟΛ, δηλαδή το ΝΤΟ. Στην προκειμένη περίπτωση η κορυφή του τρόπου είναι αυτό το ΝΤΟ και ο

τρόπος έχει τροπική διαπασών το 6χορδο ΜΙλ – ΝΤΟ. Περισσότερες λεπτομέρειες θα γίνουν κατανοητές στη συνέχεια της ανάλυσης και παρουσίασης των τρόπων πάνω στη συντεταγμένη.

Τροπικά διαγράμματα : Παρακάτω, δίνονται τα διαγράμματα των τρόπων του Δώριου Συντάγματος. Πρόκειται για την παρουσίαση των περιπτώσεων των τρόπων που προκύπτουν πάνω στον άξονα του κάθε Συντάγματος. Τα τόξα δείχνουν την τροπική βάση και «αγκαλιάζουν» το κάθε σύστημα που δημιουργεί τον τρόπο που από εκεί θα παρουσιαστεί άλλο τόξο για να δείξει τη συνέχεια σύστασης του τρόπου. Έτσι γίνεται κατανοητή η βάση, η κορυφή και η δομή του κάθε τρόπου. Με διακεκομμένο κύκλο παρουσιάζεται ο **τροπικός προσλαμβανόμενος** και ο **διαζευτικός τόνος** επίσης δομικά στοιχεία του κάθε τρόπου. Τα σύμβολα **σφ** σημαίνουν συναφή και **δξ** διάζευξη. Τα τόξα δείχνουν τα συστήματα τα οποία συνθέτουν έναν τρόπο. Ο Μουσικός είναι ελεύθερος να κινηθεί στην τροπική έκταση που δίνεται, κάνοντας στάση στους φθόγγους βαρύτητας ώστε να αναδειχθούν τα συστατικά του κάθε τρόπου και η ιδιαιτερότητά του. Όταν ένας τρόπος ξεκινάει από το οξύ ονομάζεται **αντιφωνικός τρόπος** και όταν ξεκινάει από τη μέση περιοχή ονομάζεται **μεσωδικός**. Σε κάθε περίπτωση τροπική βάση είναι αυτή που κάθε φορά δίνεται και να για να γίνει καλά αντιληπτός ο τρόπος, πρέπει να διαφανούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του.

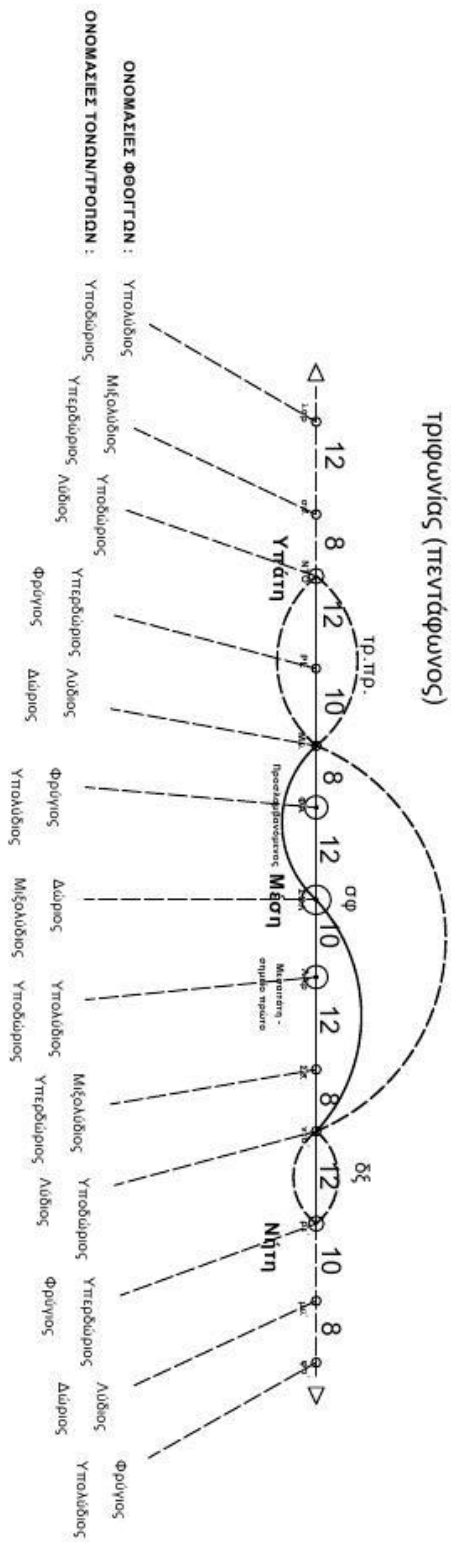
Σημ. Στις περιπτώσεις των πεντατονικών/πενταφωνικών τρόπων τα τόξα δίνουν τους φθόγγους προς εκτέλεση και όχι την περιοχή ενός συστήματος. Σε αυτή την περίπτωση διαγράμματος, εκτελείται ό,τι φαίνεται κάθε φορά στα σημεία.

Παρουσίαση Τρόπων στο Δώριο Σύνταγμα

Δώριοι Τρόποι

Οι Δώριοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Λύδιο Φθόγγο ΜΙΛ.

Δώριος με σύσταση διφωνίας -
τριφωνίας (Πεντάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώριος φθόγγος (ΜΙΛ)

Κορυφή : Υποδύριος φθόγγος (ντο')

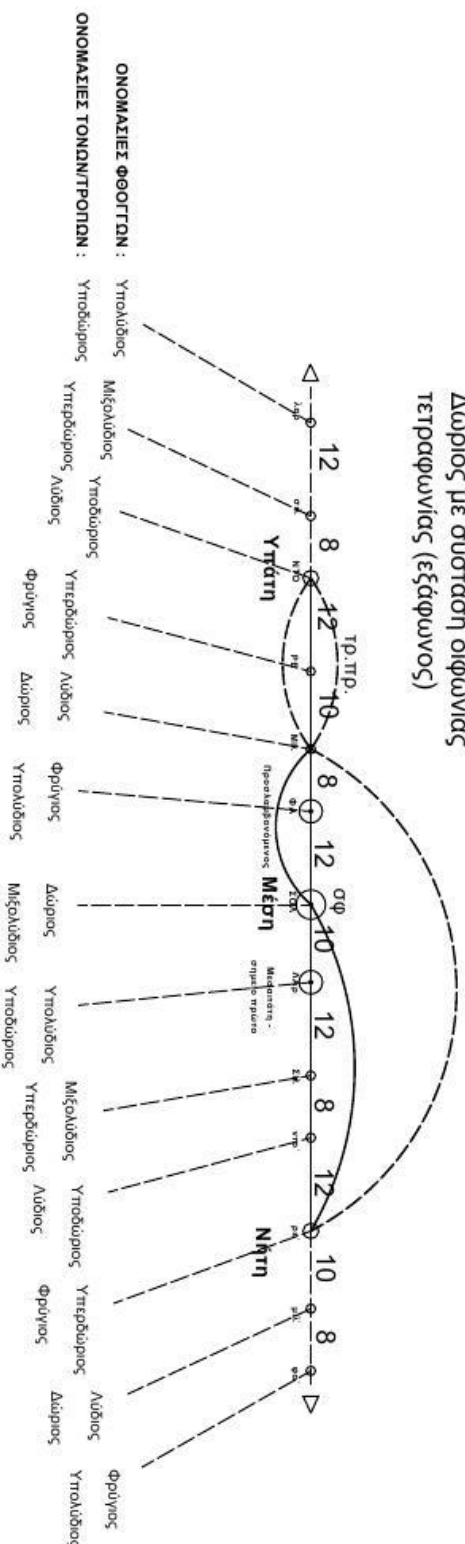
Τροπική διατασών : Εξάγχορδη (ΜΙΛ - ντο')

Σύσταση : Δώρια διφωνία, συναφή ο Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ), Μιζολύδιο τετραάχορδο.

Φθόγγοι βαρύτητας : Δώριος φθόγγος (ΜΙΛ), Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ), Υποδύριος φθόγγος (ντο'). Το διάστημα ΝΤΟ - ΜΙΛ λειτουργεί σαν **τροπικός προσαμβανόμενος**.

Το ντο' ρε' διάστημα (Υπράλιος Υπερδύριος φθόγγος) λειτουργεί ως διάζευξη.

**Δώριος με σύσταση δίφωνίας
τετραφωνίας (εξάφωνος)**

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώριος φθόγγος (ΜΙΛ)

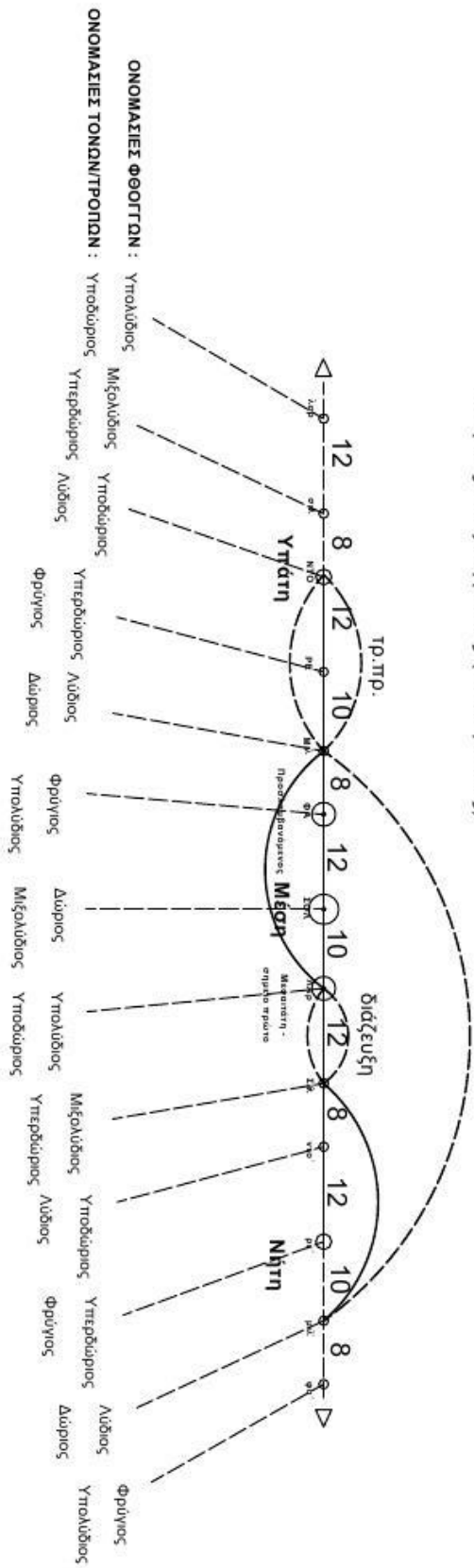
Κορυφή : Υπερδύδιος φθόγγος (ρε')

Τροπική διατάσων : Επτάχορδη (ΜΙΛ - ρε')

Σύσταση : Δώρια δίφωνία, συναφή ο Δώριος φθόγγος, Μιξολύδιο πεντάχορδο.

Φθόγγοι βαρύτητας : Δώριος φθόγγος (ΜΙΛ), Δώριος φθόγγος (ΣΟΛ), Υπερδύδιος φθόγγος (ρε'). Το δίσστημα ΝΤΟ - ΡΕ λειτουργεί σαν τροπικός προσλαμβάνομενος.

Δώριος διαζευγμένος (επτάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

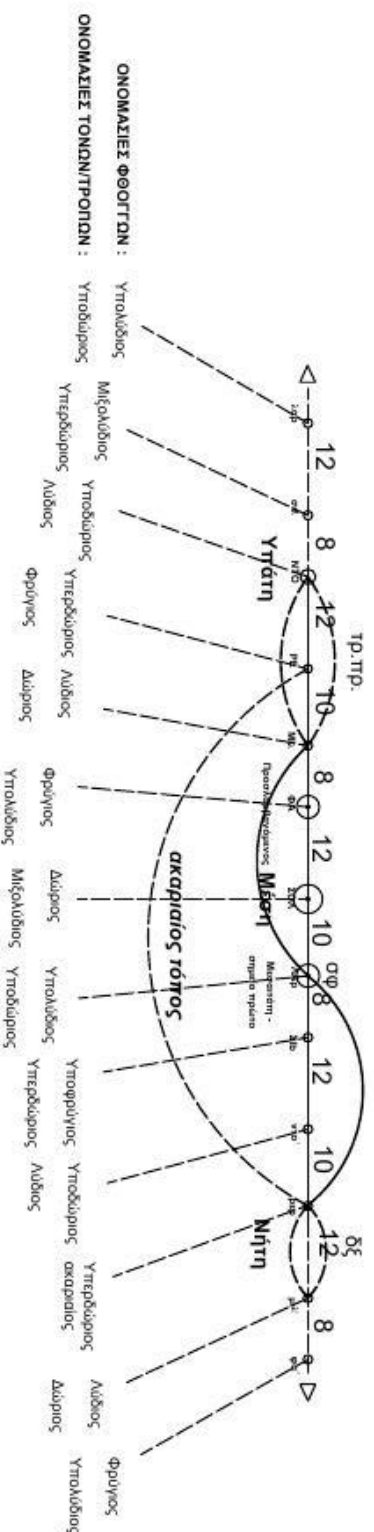
Βάση : Δώριος Φθόγγος (ΜΙΔ) **Κορυφή :** Δώριος φθόγγος (μιλ΄)

Τροπική διαπυσσών : Οχτάχορδη (ΜΙΔ - μιλ΄)

Σύσταση : Δώριο τετραάχορδο, διαζευκτικός τόνος (ΛΑρ - ΣΙΔ), Υπερβόριο τετραάχορδο

Φθόγγοι Βαρύτητας : Δώριος φθόγγος (ΜΙΔ), Υπολύδιος φθόγγος (ΛΑρ), Μιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΔ), Αλύδιος φθόγγος (μιλ΄). Το διάστημα ΝΤΟ - ΜΙλ λειτουργεί σαν **τροπικός προσλαμβανόμενος.**

Δώριος κατά συναφή δύο όμοιων τετραγώνων (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώριος φθόγγος (ΜΙΛ)

Κορυφή : Υπερώριος ακαριαίος φθόγγος (περ')

Τροπική διατάσσων : Επτάχορδη (ΜΙΛ - περ')

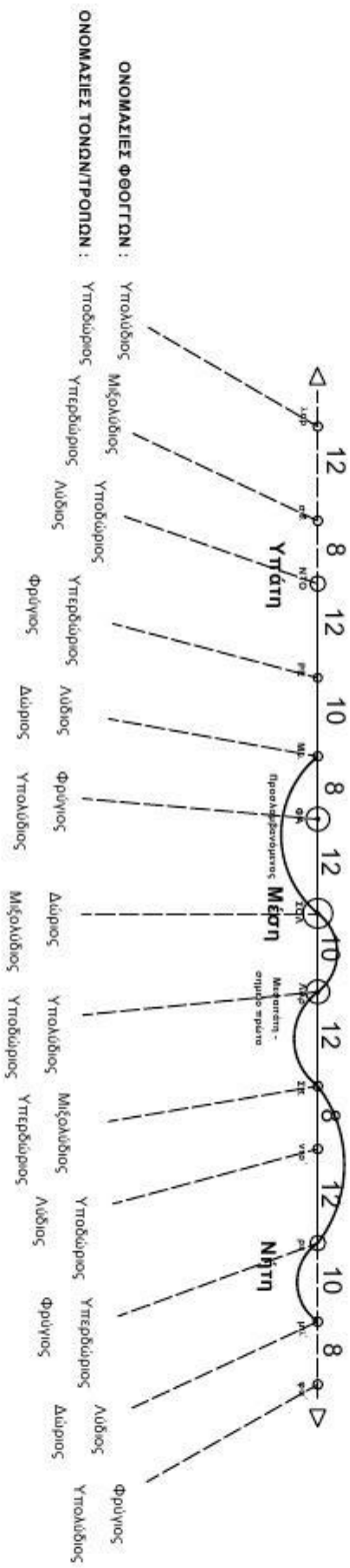
Σύσταση : Δώριο τετραγώνοδο, συναφή ο Υπολύδιος φθόγγος, Δώριο τετραγώνοδο.

Φθόγγοι βαρύτητας : Δώριος φθόγγος (ΜΙΛ), Υπολύδιος φθόγγος (ΛΑΔ), Υπερώριος ακαριαίος φθόγγος (περ').

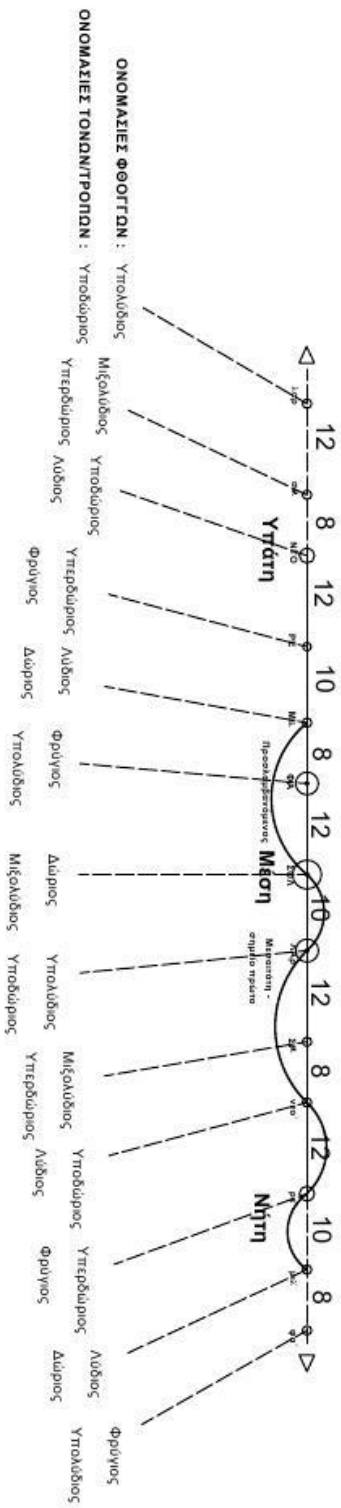
Το διάστημα περ' μι (Υπερώριος ακαριαίος - Δώριος φθόγγος) αποτελεί διάζευξη για παιραταίω δημιουργία τρόπων στο ίδιο ή και σε διαφορετικό γένος.

Παρατηρήσεις : Το οξύ Δώριο τετραγώνοδο, το Υποδώριο, δημιουργείται κατά συμμετρία με το βαρύ. Οι τρόποι με σύσταση δύο όμοιων συναρμένων τετραγώνων καλούνται και μεταβολικοί, διότι τα δύο τετραγώνω που είναι όμοια έχουν την ίδια βαρύτητα. Το διάστημα ΠΕ - περ αποτελεί τον **ακαριαίο τόπο**, που όπως ειπώθηκε παραπάνω στο κεφάλαιο των διαστημάτων είναι ο ανεπαίθητος τόπος όπου η διατάσσων δεν συμφωνεί.

Δώριος πεντατονικός ανημιτόνος α΄

Δύοιος πεντατονικός ανημίτονος β΄

Βασική τροπική ανάλυση :

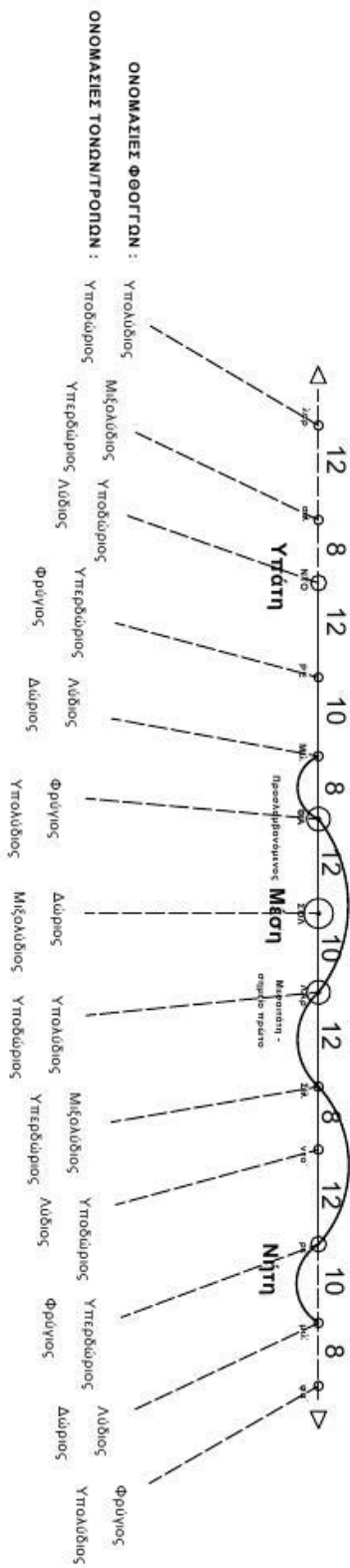
Βάση : Δύδιος φθόγγος (ΜΙΔ)

Κορυφή : Δύδιος φθόγγος : (μιά΄)

Τροπική διατάσων : Οχτάχορδη (ΜΙΔ - μιά΄)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδούς διαστήματος.

Δώριος Πεντατονικός εφημέριος α'

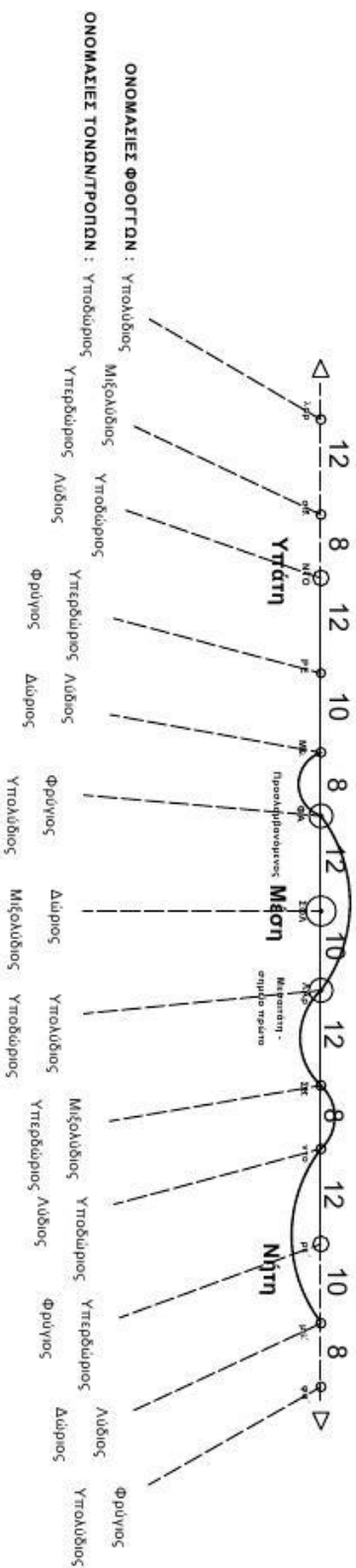

Βάση : Αύδιος φθόγγος (ΜΙΔ) **Κορυφή :** Αύδιος φθόγγος (μιά')

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΜΙΔ - μιλά')

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Αύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΔ - ΦΑ).

Δώριος πεντατονικός εφημέριος β´
(δισενημέριος)

Βασική τροπική ανάλυση :

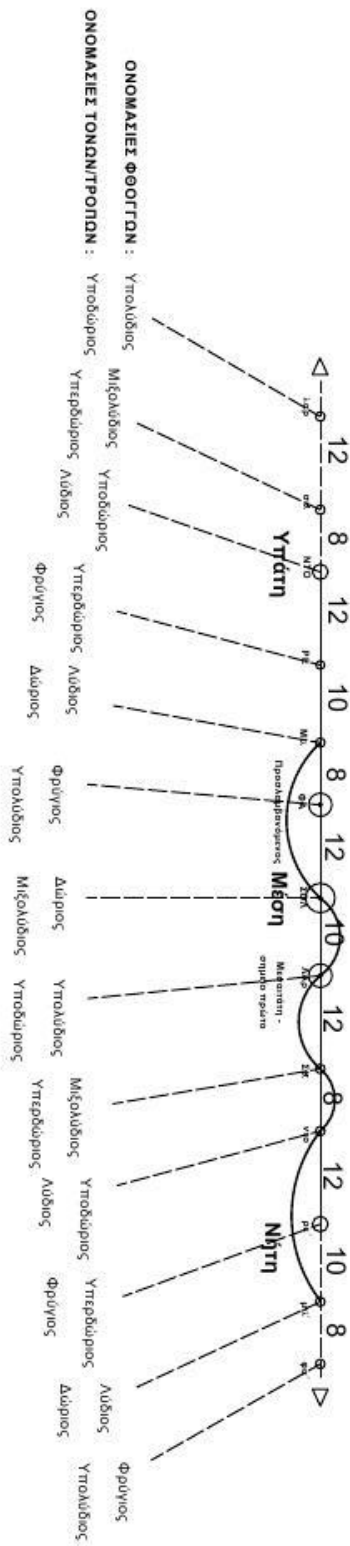
Βάση : Δώριος φθόγγος (ΜΙΛ)

Κορυφή : Δώριος φθόγγος (μιά´)

Τροπική διαπασσών : Οχτάχορδη (ΜΙΛ - μιά´)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Δώριος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΔ) και Μιξολάδιδιος - Υπεράδιδιος φθόγγος (ΣΙΛ - ντο´).

Δώριος ενημητόνος V'

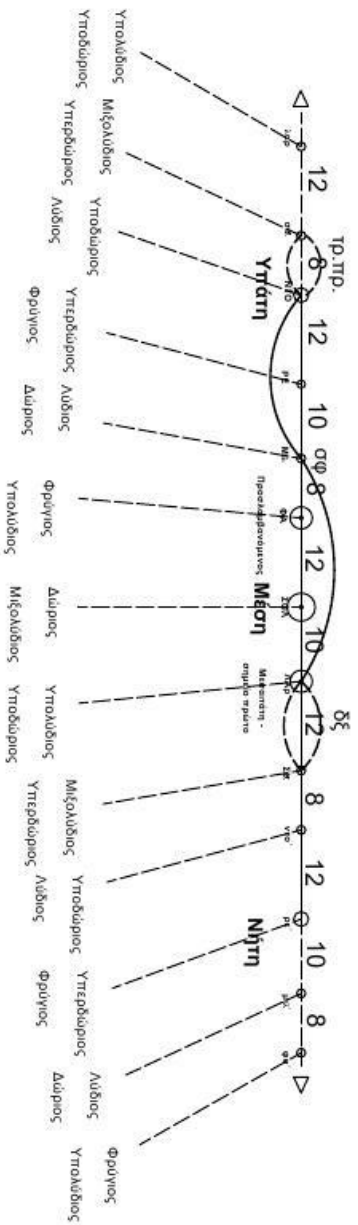
Βασική τροπική ανάλυση :**Βάση :** Δυόλιος φθόγγος (ΜΙλ)**Κορυφή :** Δυόλιος φθόγγος (μιά')**Τροπική διαπασών :** Οχτάχορδη (ΜΙλ - μιά')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Μεζολυόλιος - Υποδωριος φθόγγος (ΣΙλ - ντο').

Λύδιοι Τρόποι

Οι Λύδιοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Υποδώριο Φθόγγο ΝΤΟ.

Λύδιος με συναφή δικωνίας τριφωνίας (πεντάφωνος)

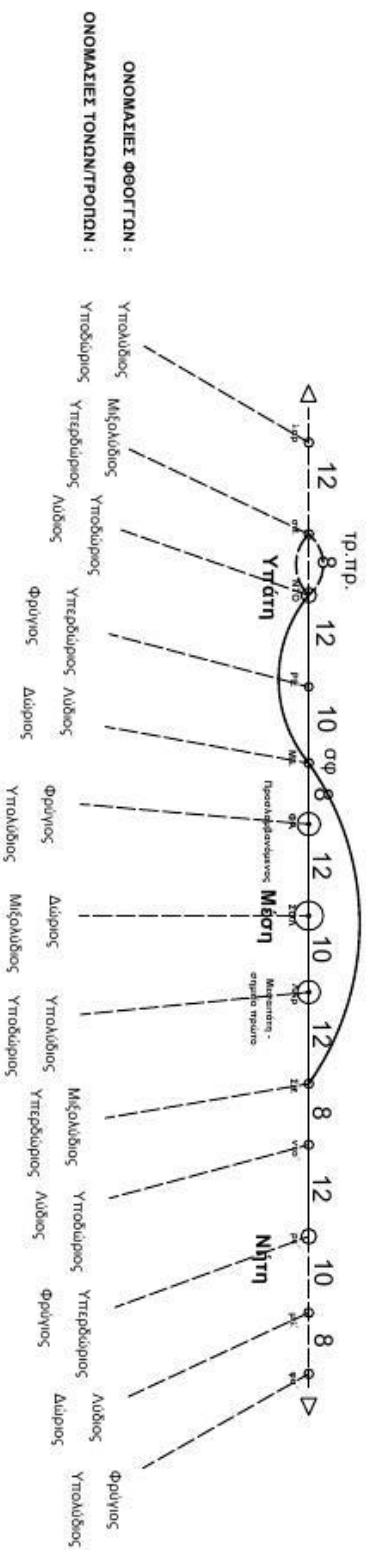
ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΦΘΟΓΓΩΝ :
ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΤΟΝΩΝ/ΤΡΟΠΩΝ :

Βασική τροπική ανάλυση :

- Βάση :** Υπολύριος φθόγγος (NTO) **Κορυφή :** Υπολύδιος φθόγγος (ΛΑρ)
- Τροπικός Προσάμβιβανόμενος :** Μεζολύδιος φθόγγος (σν)
- Τροπική διασασών :** Εξάχορδη (NTO - ΛΑρ)
- Σύσταση :** Λύδια δικωνία/τριχορδή, συναφή ο Αλύδιος φθόγγος, Δώριο τετραχόρδη/τριφωνία.
- Φθόγγοι βαρύτητας :** Υπολύριος φθόγγος (NTO), Αλύδιος φθόγγος (ΜΙΛ), Υπολύδιος φθόγγος (ΛΑρ).

Το διάστημα ΛΑρ ΣΙΛ (Υπολύδιος - Μεζολύδιος φθόγγος) αποτελεί διάξευξη.

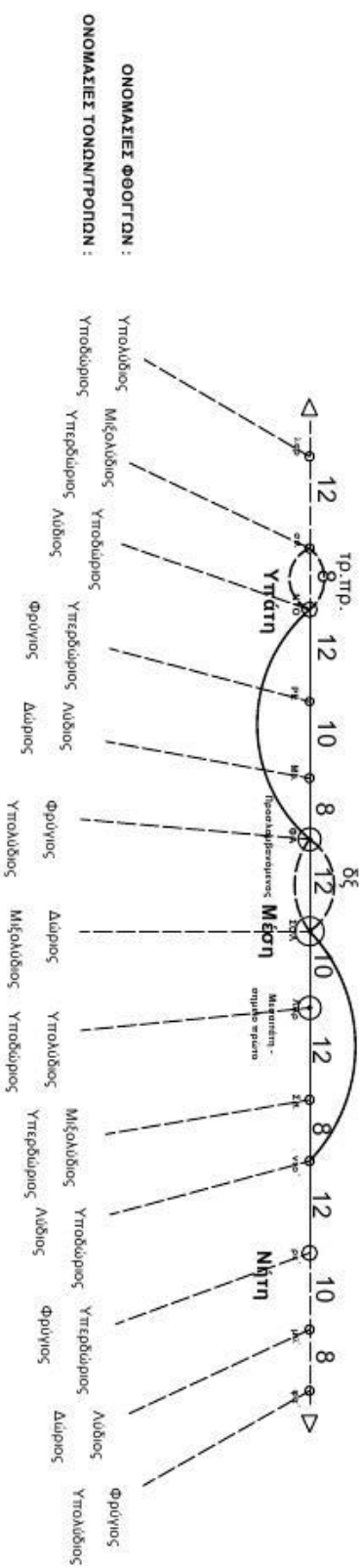
Λύδιος με συναφή διφωνίας τετραφωνίας
(εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

- Βάση :** Υποδύλιος φθόγγος (ΝΤΟ) **Κορυφή :** Μιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΔ)
- Τροπικός Προσλαμβάνόμενος :** Μιξολύδιος φθόγγος (σολ)
- Τροπική διαπασσών :** Επτάχορδη (ΝΤΟ - ΣΙΔ)
- Σύσταση :** Λύδια διφωνία (ΝΤΟ - ΜΙΔ), συναφή ο Λύδιος φθόγγος (ΜΙΔ), Δώριο πεντάχορδο (ΜΙΔ - ΣΙΔ).
- Φθόγγοι βαρύτητας :** Υποδύλιος φθόγγος (ΝΤΟ), Λύδιος φθόγγος (ΜΙΔ), Μιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΔ).

Λυδίας διαζευγμένος
(επτάφωνος)

ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΦΘΟΓΓΩΝ :

ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΤΟΝΩΝ/ΤΡΟΠΩΝ :

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποδώριος φθόγγος (ΝΤΟ)

Κορυφή : Υποδώριος φθόγγος (ντο')

Τροπικός Προσαμβανόμενος : Μιξολυδίου φθόγγος (σολ')

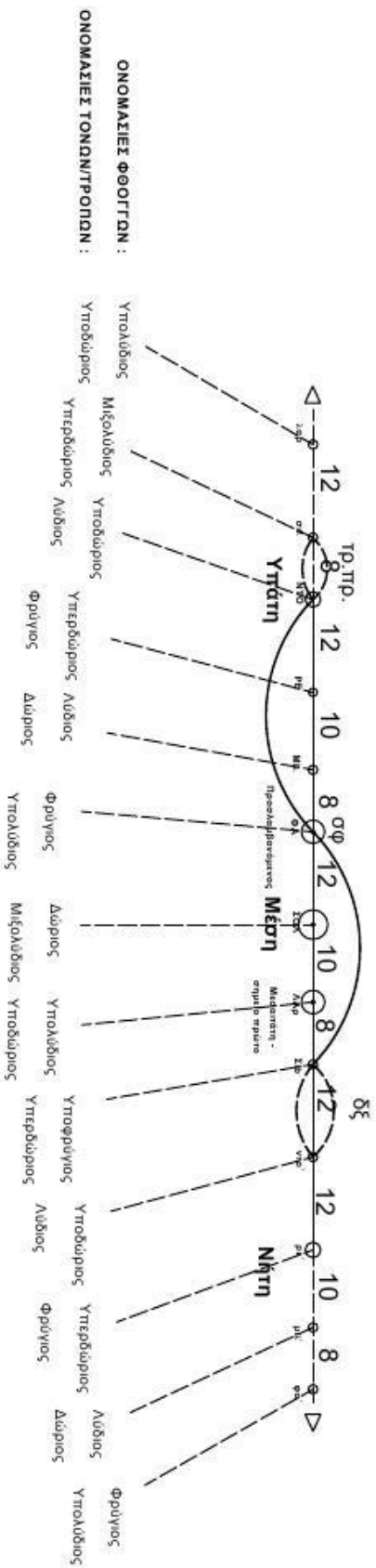
Τροπική διαπασσών : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο')

Σύσταση : Δύδιο τετραάχορδο, διάζευξη Φρύγιος - Δωριός φθόγγος (ΦΔ - ΣΟΔ), Μιξολυδίο τετραάχορδο.

Φθόγγοι βαρύτητας : Υποδώριος φθόγγος (ΝΤΟ), Φρύγιος φθόγγος (ΦΔ), Δωριός φθόγγος (ΣΟΔ),

Υποδώριος φθόγγος (ντο').

Λύδιος κατά συναφή δυο
 ὁμοίων τετραχόρδων
 (εξάφωνος)

ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΦΘΟΓΓΩΝ :

ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΤΟΝΩΝ/ΤΡΟΠΩΝ :

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποδύσιος φθόγγος (ΝΤΟ)

Κορυφή : Υποφρυγίος φθόγγος (ΣΙb)

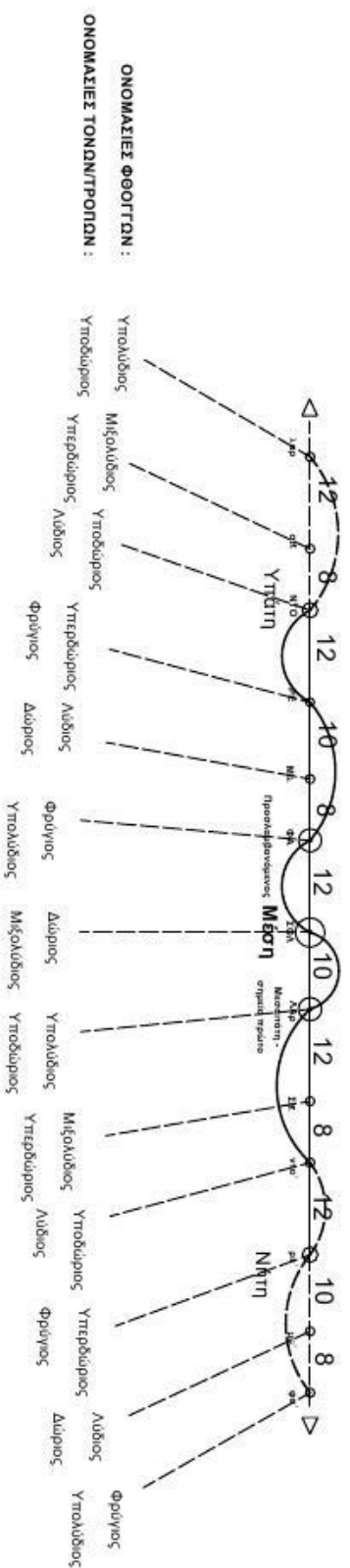
Τροπικός Προσαμβανόμενος : Μεξολύδιος φθόγγος (σιά)

Τροπική διαπασών : Επτάχορδη (ΝΤΟ - ΣΙb)

Σύσταση : Λύδιο τετραχόρδο, συναφή ο Φρύγιος φθόγγος (ΦΔ), Λύδιο (Υπολύδιο) τετραχόρδο.

Φθόγγοι βαρύτητας : Υποδύσιος φθόγγος (ΝΤΟ), Φρύγιος φθόγγος (ΦΔ), Υποφρυγίος φθόγγος (ΣΙb).

Λύδιος πεντατονικός ανημίτονος

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποδύριος φθόγγος (ΝΤΟ)

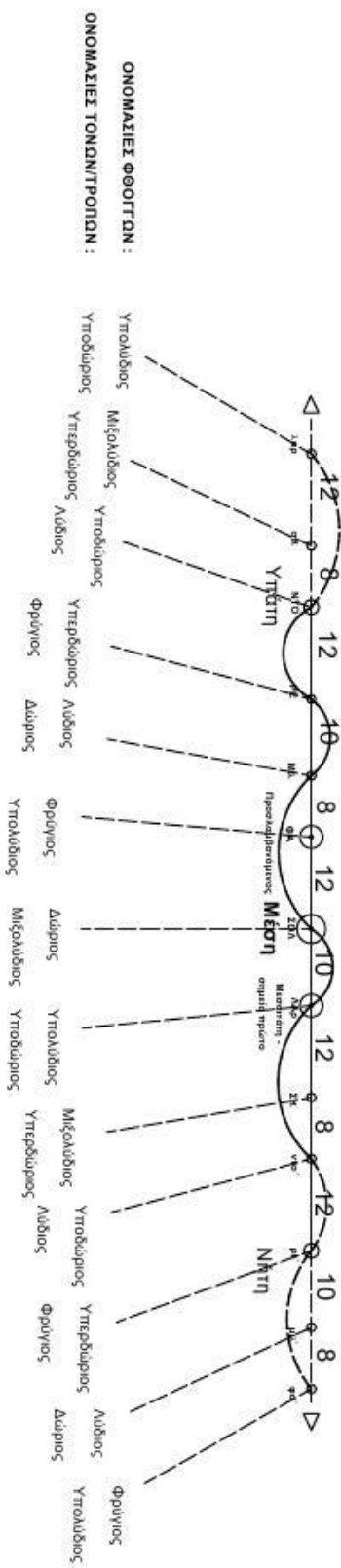
Κορυφή : Υποδύριος φθόγγος (ντο')

Τροπική διαπασσών : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδούς διαστήματος.

Σημείωση : Η διακεκομμένη καμπύλη πριν τη βάση και μετά την κορυφή έχει την έννοια ότι συνεχίζεται η ποή του τρόπου επί το οξύ και επί το βαρύ.

Λύδιος πεντατονικός ανημίτονος β

Βασική τροπική ανάλυση :

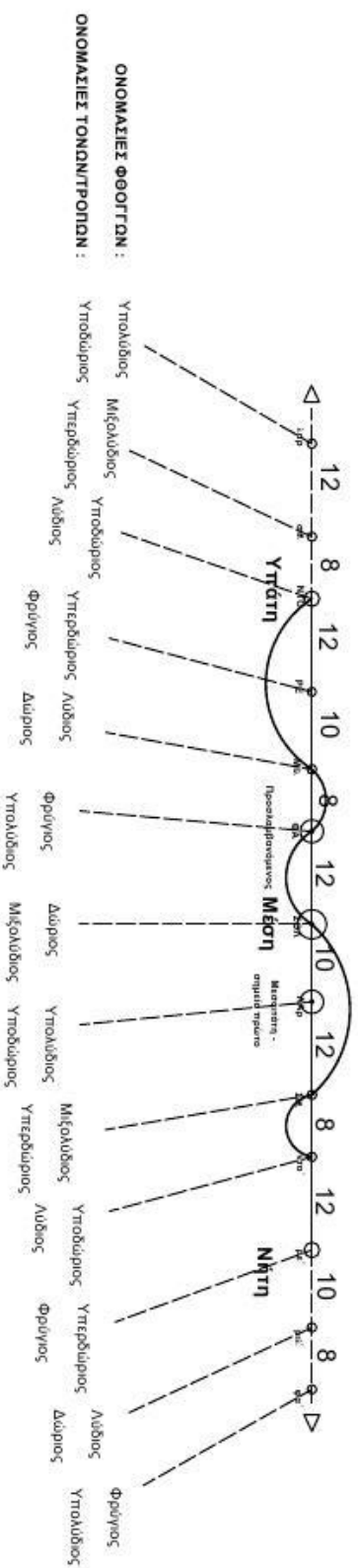
Βάση : Υποδύριος φθόγγος (ΝΤΟ)

Κορυφή : Υποδύριος φθόγγος (ντό')

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντό')

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρούσα ημιτονοειδούς διαστήματα:

Αυδός Πεντατονικός ενημίτονος (Δισενημίτονος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποδωμιος φθόγγος (ΝΤΟ)

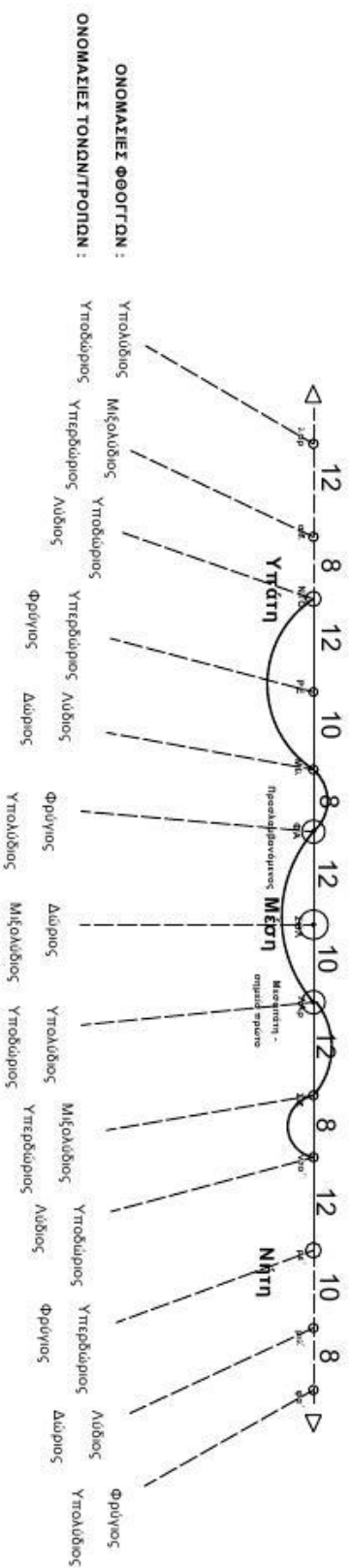
Κορυφή : Υποδωμιος φθόγγος (ντο')

Τροπική διαπασών : Οχτώχορδη (ΝΤΟ - ντο')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υψώνει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Αυδός - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΔ - ΦΔ) και Μιξολύδιος - Υποδωμιος (ΣΙΔ - ντο').

Σημείωση : Χάρην συντομίας, ο όρος δισενημίτονος αναφέρεται στην παρουσία δύο ημιτονίων σε έναν πεντετονικό τρόπο.

Λύδιος πεντατονικός ενημίτονος β (δισενημίτονος)

Βασική τροπική ανάλυση :

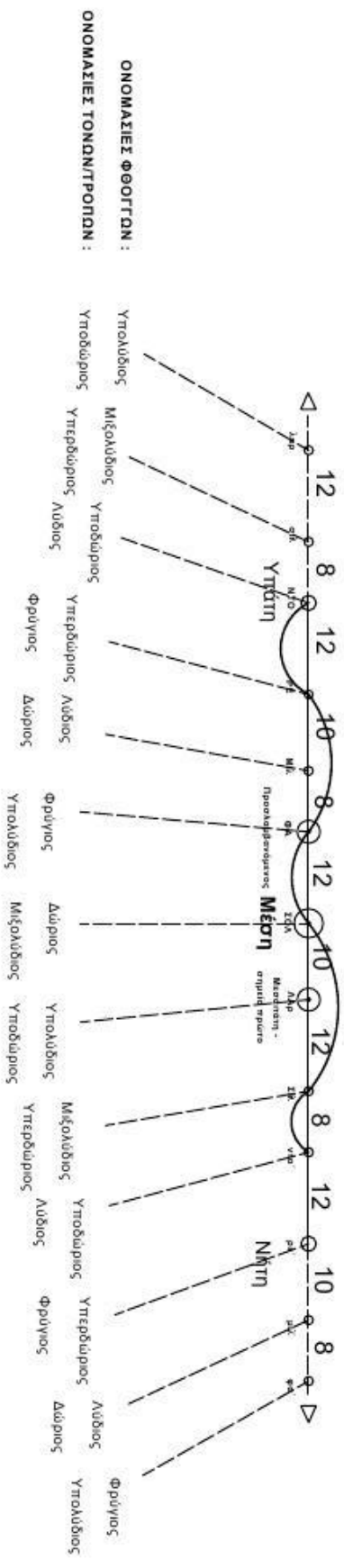
Βάση : Υπολύδιος φθόγγος (ΝΤΟ)

Τροπική διαπασσών : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο')

Κορυφή : Υπολύδιος φθόγγος (ντο')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Λύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΔ - ΦΑ) και Μιξολύδιος - Υπολύδιος (ΣΙΔ - ντο').

Αύδιος πεντατονικός ενημίτονος γ'

Βασική τροπική ανάλυση :

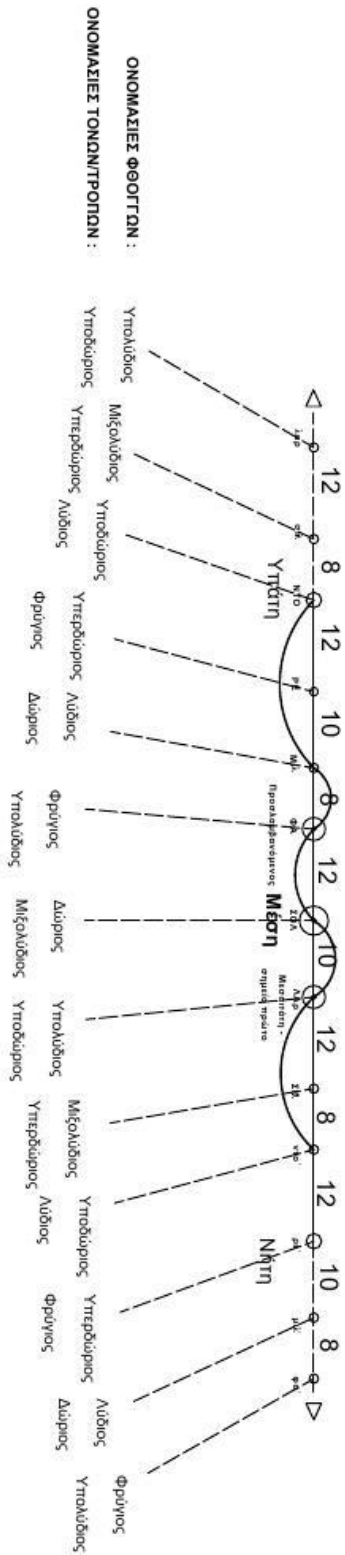
Βάση : Υποδύριος φθόγγος (ΝΤΟ)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο')

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος (ΣΙλ - ΝΤΟ).

Κορυφή : Υποδύριος φθόγγος (ντο')

Αυδός πεντατονικός
ενημίτονος δ'

ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΦΘΟΓΓΩΝ :

ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΤΟΝΩΝΤΡΟΠΩΝ :

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποδύριος φθόγγος (ΝΤΟ)

Κορυφή : Υποδύριος φθόγγος (ντο')

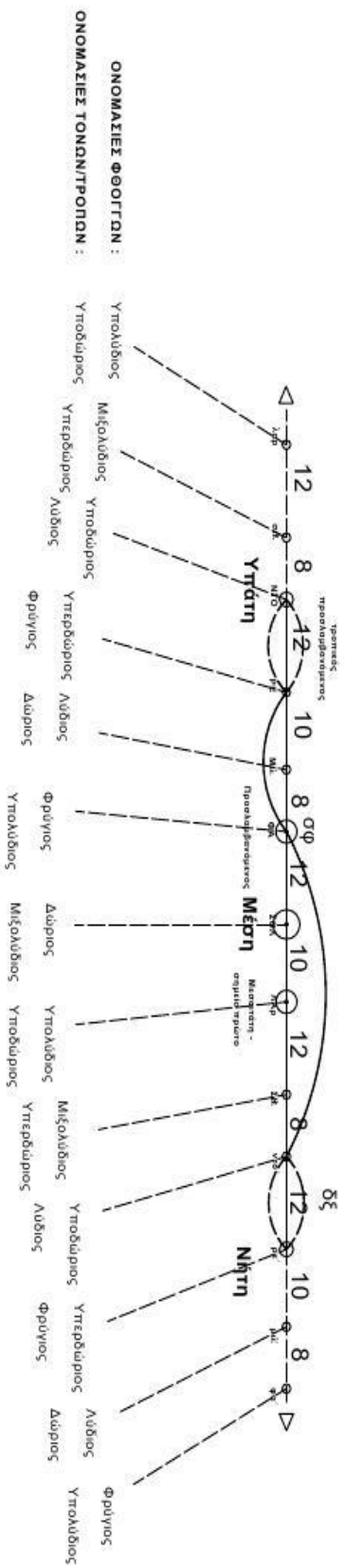
Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος (ΜΙλ - ΦΔ).

Φρύγιοι Τρόποι

Οι Φρύγιοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Υπερδωριό Φθόγγο ΡΕ.

**Φρύγιος με σύσταση Διφωνίας
Τετραφωνίας (εξάφωνος)**

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπερύλιος φθόγγος (PE)

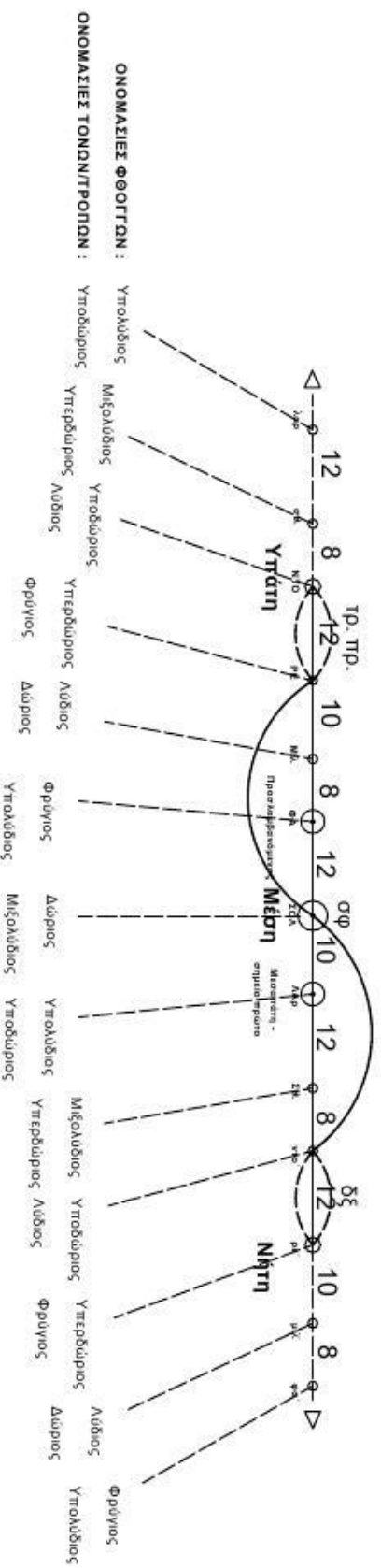
Τροπική διαπάσων : Επτάχορδη (PE - ντο')

Σύσταση : Φρύγιος διφωνία, συναφή ο Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ), Υπολύδιο πεντάχορδο.

Φθόγγοι βαρύτητας : Υπερύλιος φθόγγος (PE), Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ), Υπολύδιος φθόγγος (ντο').

Το διάστημα ΝΤΟ - ΡΕ (Υπολύδιος - Υπερύλιος φθόγγος) αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο** και το διάστημα ντο' - ρε' **διάζευξη**.

Φρύγιος συνημένος (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπερδωριος φθόγγος (PE)

Κορυφή : Υποδωριος φθόγγος (ντο')

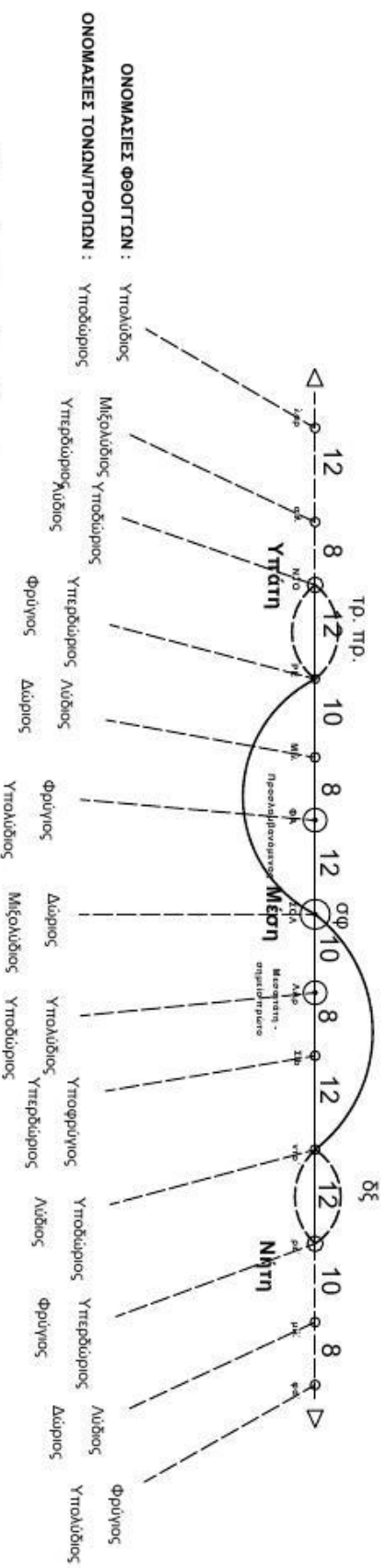
Τροπική διαπασών : Επτάχορδη (PE - ντο')

Σύσταση : Φρύγιο τετράχορδο, συναφή ο Δωριος φθόγγος (ΣΟΔ), Μιζωλύδιο τετράχορδο.

Φθόγγοι βαρύτητας : Υπερδωριος φθόγγος (PE), Δωριος φθόγγος (ΣΟΔ), Υποδωριος φθόγγος (ντο').

Το διάστημα ΝΤΟ - ΡΕ (Υποδωριος - Υπερδωριος φθόγγος) αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο** και το διάστημα ντο' - ρε' **διάζευξη**.

Φρύγιος κατά συναφή δύο όμοιων
τετραχόρδων (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπερδωριος φθόγγος (PE)

Κορυφή : Υποδωριος φθόγγος (ντο')

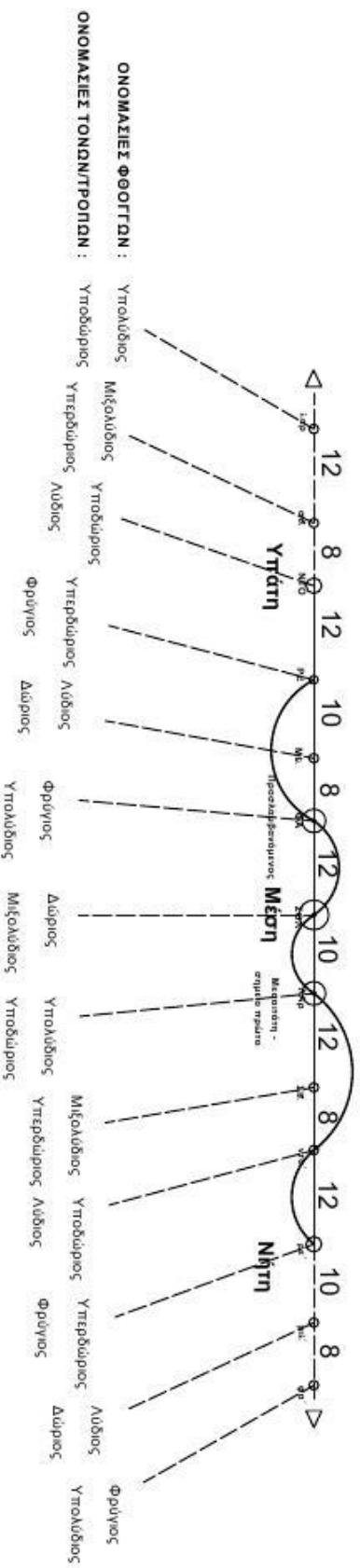
Τροπική διασάων : Επτάχορδη (PE - ντο')

Σύσταση : Φρύγιο τετραχόρδο, συναφή ο Δωριος φθόγγος (ΣΟΔ), Φρύγιο (Υποφρύγιο) τετραχόρδο.

Φθόγγοι βαρύτητας : Υπερδωριος φθόγγος (PE), Δωριος φθόγγος (ΣΟΔ), Υποδωριος φθόγγος (ντο').

Το διάστημα ΝΤΟ - ΡΕ (Υποδωριος - Υπερδωριος φθόγγος) αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνομενο** και το διάστημα ντο' - ρε' **διάζευξη**.

Φρύγιος Πεντατονικός
αημίτονος α'

Βασική τροπική ανάλυση :

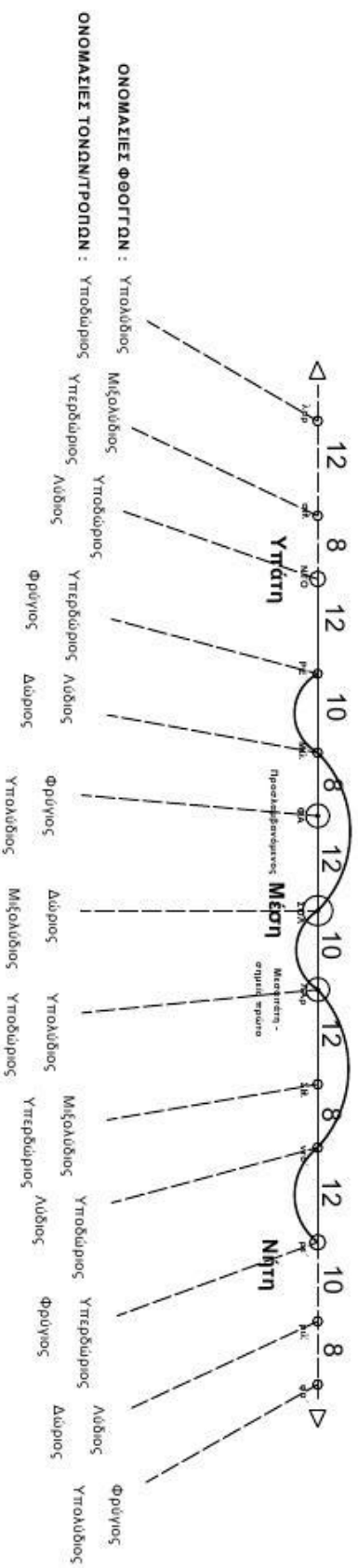
Βάση : Υπερδύδιος φθόγγος (PE)

Τροπική διαπάσων : Οχτάχορδη (PE - pe')

Κορυφή : Υπερδύδιος φθόγγος (pe')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και απουσιάζουν τα ημιτονοειδή διαστήματα.

Φρύγιος πεντατονικός ανημίτονος β΄

Βασική τροπική ανάληψη :

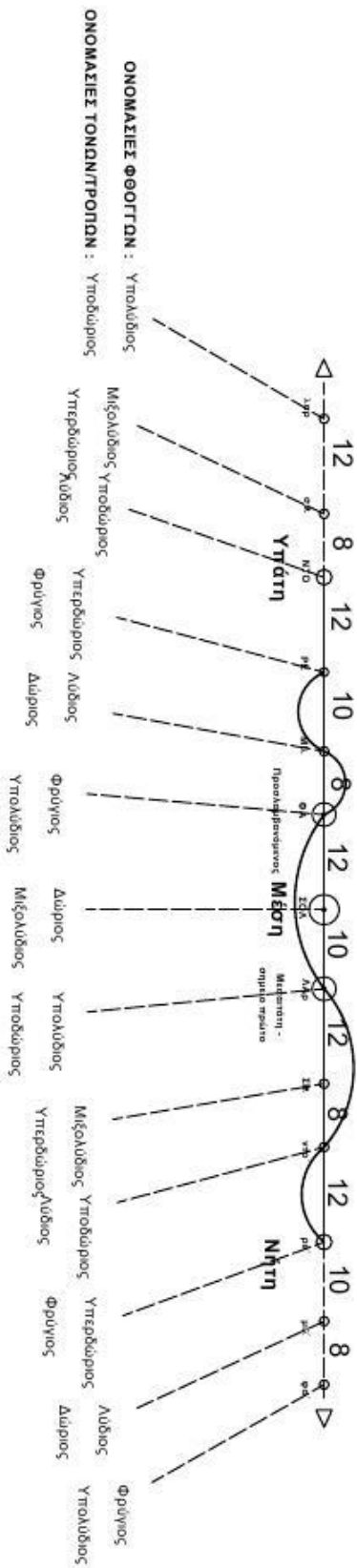
Βάση : Υπερδωριος φθόγγος (PE)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (PE - πε')

Κορυφή : Υπερδωριος φθόγγος (πε')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και απουσιάζουν τα ημιτονοειδή διαστήματα.

Φρύγιος Πεντατονικός εφημέριος β'

Βασική τροπική ανάλυση :

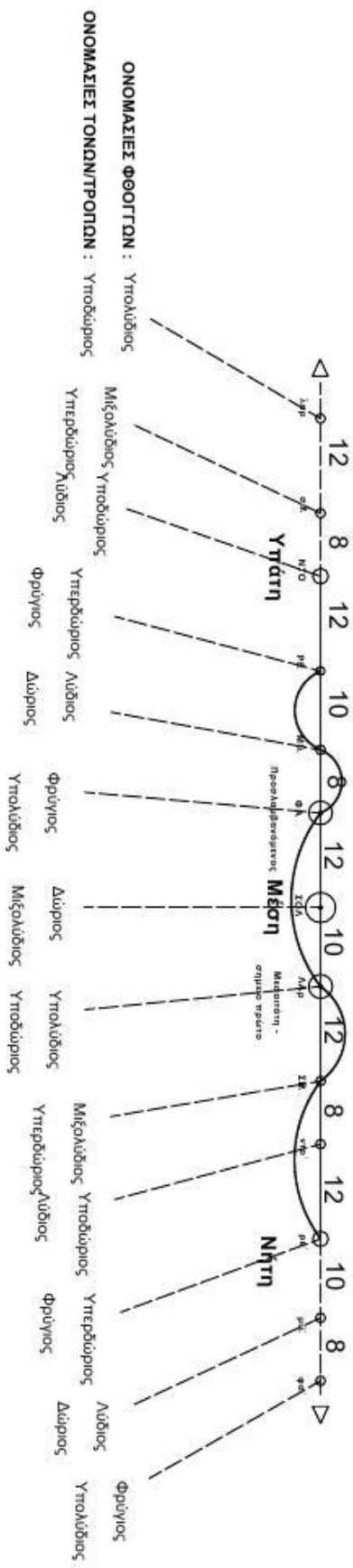
Βάση : Υπερδωριος φθόγγος (PE)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (PE - πε')

Κορυφή : Υπερδωριος φθόγγος (πε')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Δύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΔ - ΦΔ).

Φρύγιος Πεντατονικός εφημέριονος γ'

Βασική τροπική ανάλυση :

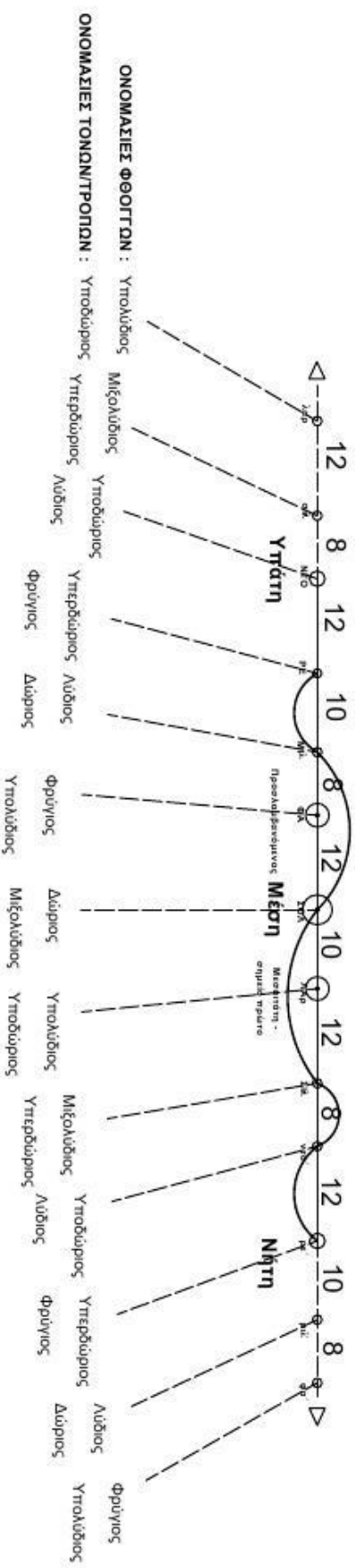
Βάση : Υπερδώριος φθόγγος (PE)

Τροπική διαπάσων : Οχτώζορη (PE - πε')

Κορυφή : Υπερδώριος φθόγγος (πε')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Δύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΔ - ΦΔ).

Φρύγιος Πεντατονικός εφημέρινος δ΄

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπερύλυδιος φθόγγος (PE)

Τροπική διατασών : Οχτάχορδη (PE - pe')

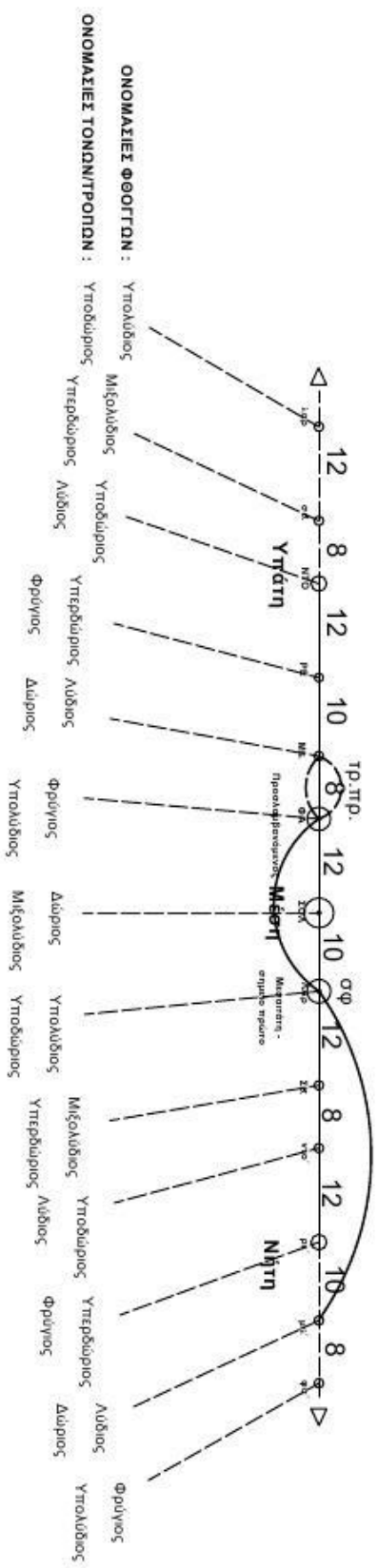
Κορυφή : Υπερύλυδιος φθόγγος (pe')

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος (ΣΙΑ - ντο').

Υπολύδιοι Τρόποι

**Οι Υπολύδιοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Φρύγιο Φθόγγο ΦΑ.
Ονομάζονται έτσι εξαιτίας της θέσης τους στη θέουσα σπείρα (μία 4^η πάνω
από τους Λύδιους τρόπους) και εξαιτίας της σχέσης σύστασης με τους Λύδιους
τρόπους.**

Υπολύδιος κατά σύσταση διφωνίας - τετραφωνίας

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Φρύγιος φθόγγος (ΦΔ) **Κορυφή :** Λύδιος φθόγγος (μλ')

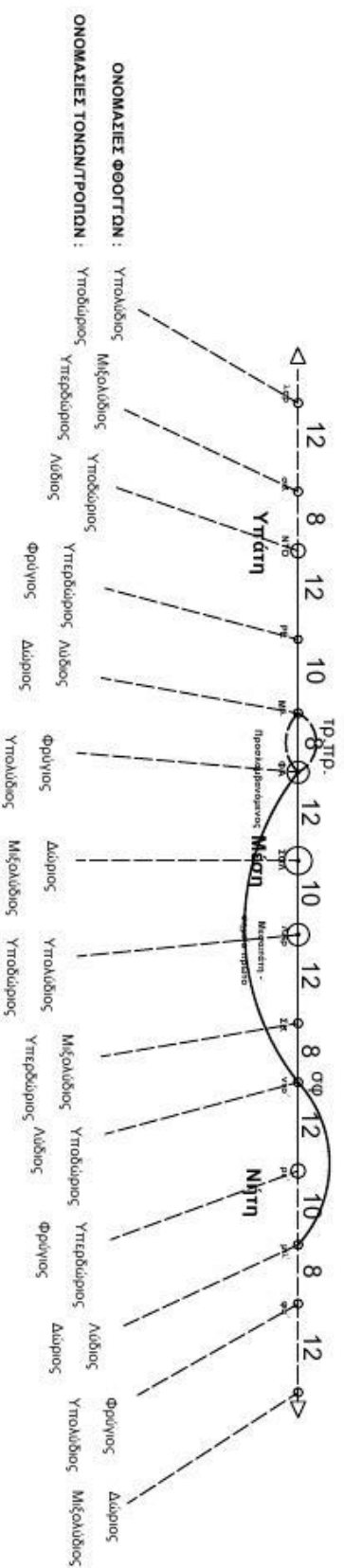
Τροπική διαπασών : Επτάχορδη (ΦΔ - μλ')

Σύσταση : Υπολύδιος διφωνία, συναφή ο Υπολύδιος φθόγγος (ΛΔρ), Υποδύλιος πεντάχορδο.

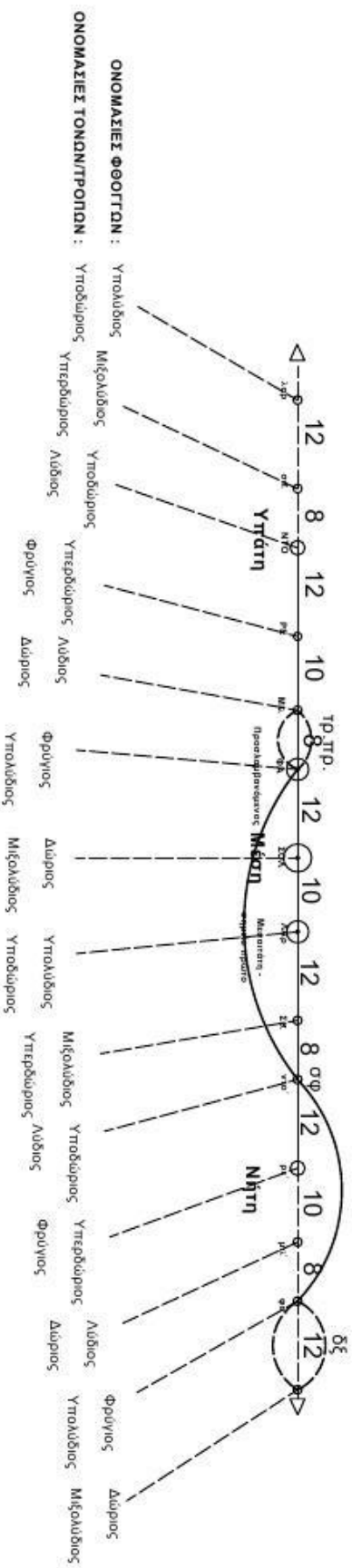
Φθόγγοι βαρύτητας : Φρύγιος φθόγγος (ΦΔ), Υπολύδιος φθόγγος (ΛΔρ), Λύδιος φθόγγος (μλ').

Παρατηρήσεις : Συνταγματικά δεν προκύπτει τέλειο τετραάχορδο από τον Υπολύδιο φθόγγο (ΦΔ) και έτσι δεν παρουσιάζεται σύσταση ούτε συνημένου, ούτε διαξενγμένου, ούτε μεταβολικού τρόπου (κατά σύσταση δύο όμοιων τετραχόρδων).

Υπολύδιος κατά σύσταση
τετραφωνίας - διφωνίας

Υπολύδιο κατά σύσταση
 Τετραφωνίας - Τριφωνίας

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Φρύβιος φθόγγος (ΦΔ)

Κορυφή : Φρύβιος φθόγγος (φα')

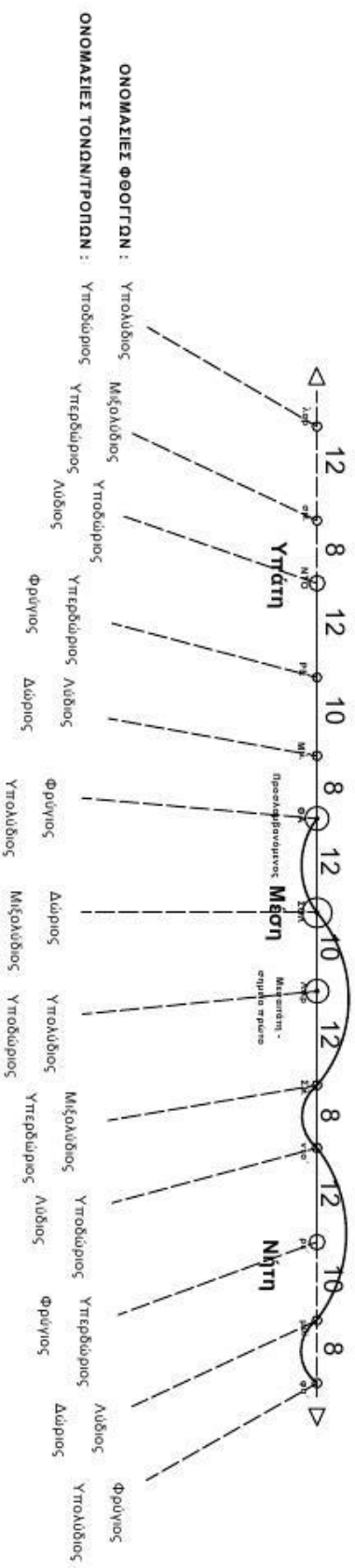
Τροπική διαπασσών : Οχτάχορδη (ΦΔ - φα')

Σύσταση : Υπολύδιο πεντάχορδο, συναφή ο Υποδώριος φθόγγος (ντο'), Λύδιο τετραάχορδο.

Φθόγγοι βαρύτητας : Φρύβιος φθόγγος (ΦΔ), Υποδώριος φθόγγος (ντο'), Φρύβιος φθόγγος (φα').

Το διάστημα Φρύβιος - Δώριος φθόγγος αποτελεί διάζευξη.

ΥΠΟΛΥΔΙΟΣ ΠΕΝΤΑΤΟΝΙΚΟΣ
ενημίτονος α' (δισενημίτονος)

Βασική τροπική ανάλυση :

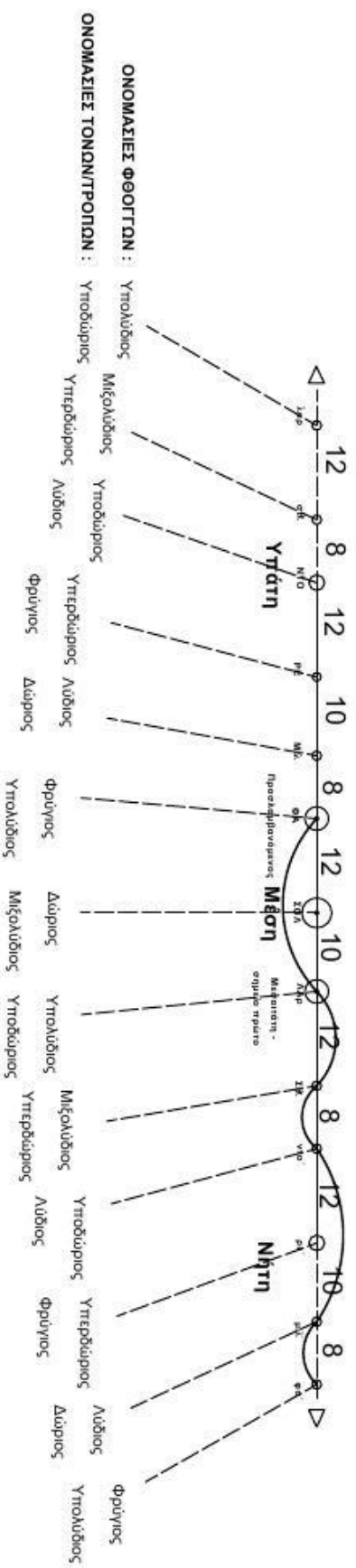
Βάση : Φρύγιος φθόγγος (ΦΔ)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΦΔ - φα')

Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (φα')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Μείζωλύδιος - Υποδύριος φθόγγος (ΣΙΔ - ντο') και Αλύδιος - Φρύγιος φθόγγος (μιά' - φα').

Υπολύδιος πεντατονικός
ενημίτονος β'
(δισσημίτονος)

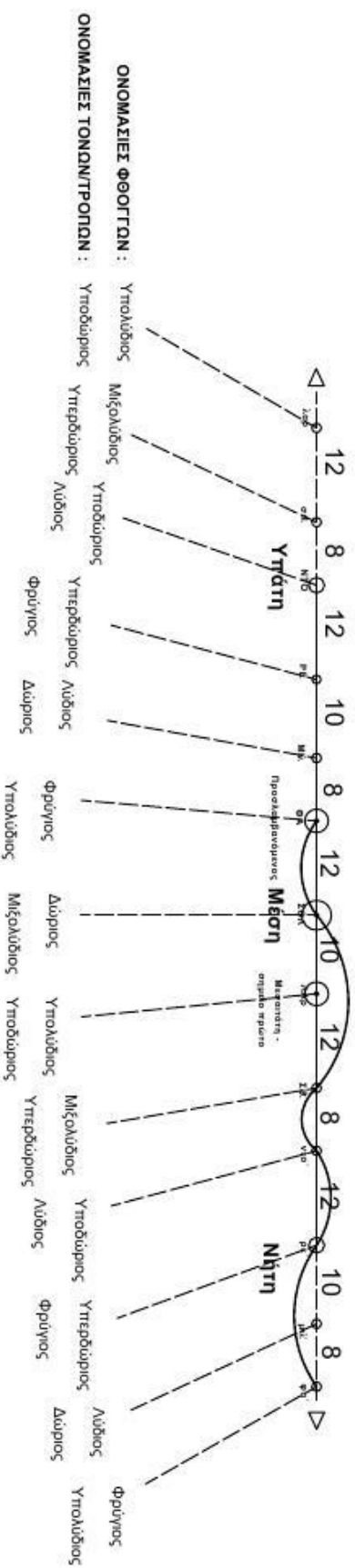
Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Φρύγιος φθόγγος (ΦΔ) **Κορυφή :** Φρύγιος φθόγγος (φα')

Τροπική διαπάσων : Οχτάχορδη (ΦΔ - φα')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Μιξαλύδιος - Υποδύλιος φθόγγος (ΣΙΔ - ντο') και Δύλιος - Φρύγιος φθόγγος (μιλ' - φα').

Υπολύδιος πεντατονικός ενημίτονος γ'

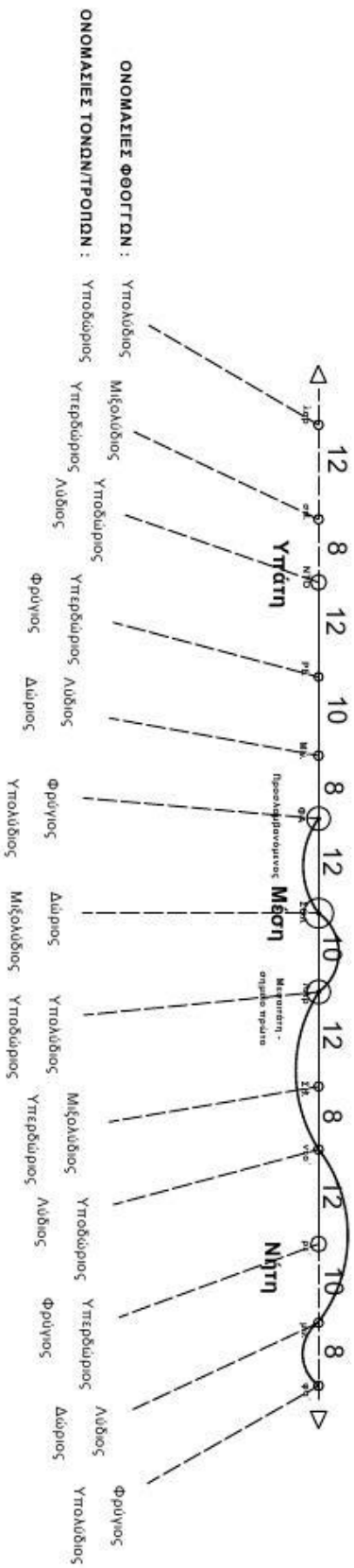
Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Φρύγιος φθόγγος (ΦΔ) **Κορυφή :** Φρύγιος φθόγγος (φα')

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΦΔ - φα')

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Μείζολυδιος - Υπολύδιος φθόγγος (ΣΙΔ - ντο').

Υπολύδιος πεντατονικός
ενημίτονος δ΄

Βασική τροπική ανάλυση :

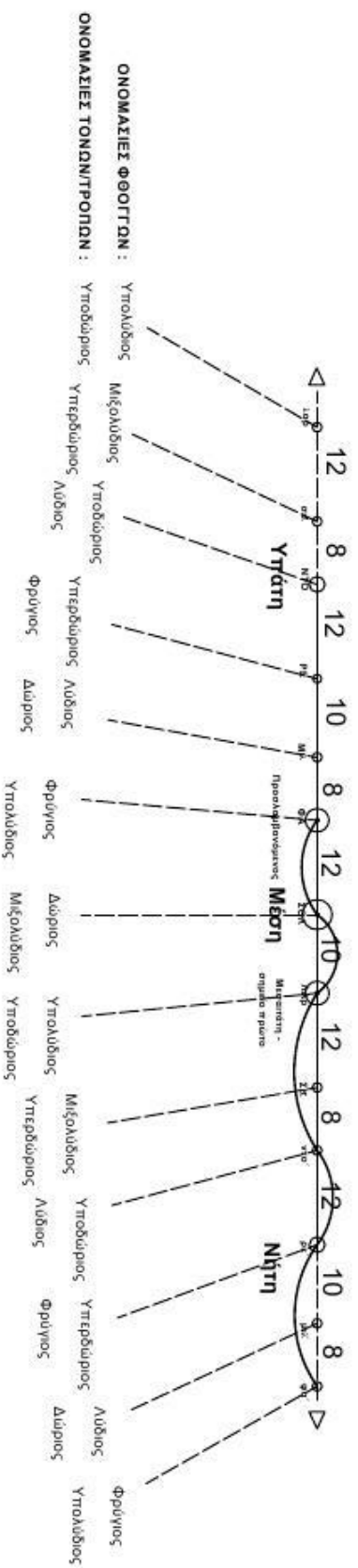
Βάση : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ)

Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (φα΄)

Τροπική διαπασών : Οχτάγχορδη (ΦΑ - φα΄)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Φρύγιος φθόγγος (μιά΄ - φα΄).

Υπολύδιος πεντατονικός
ανηλίθονος α'

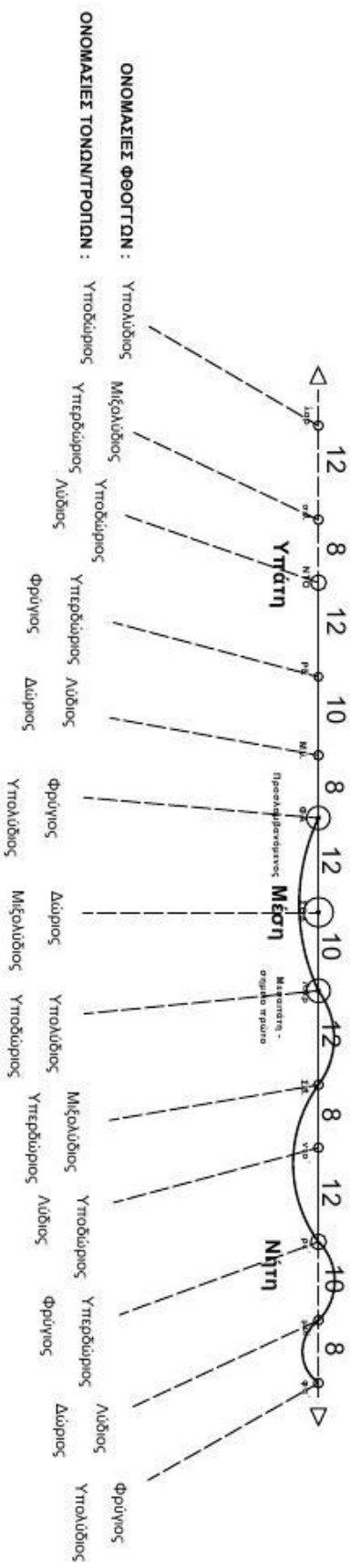
Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Φρύγιος φθόγγος (ΦΔ) Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (φα')

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΦΔ - φα')

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδούς διαστήματος.

Υπολύδιος πεντατονικός
ανημίτονος β'

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Φρύγιος φθόγγος (ΦΔ)

Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (φα')

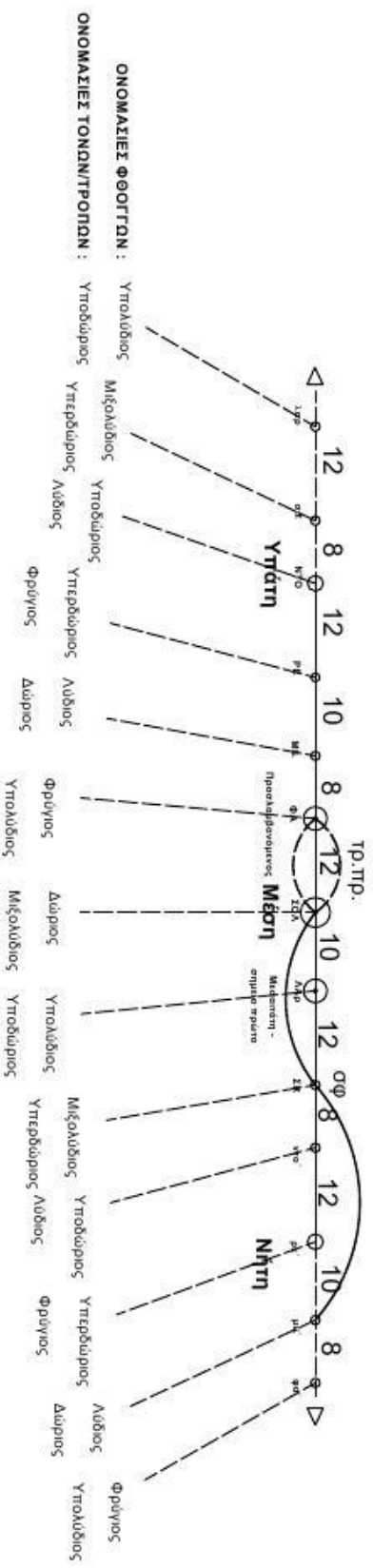
Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΦΔ - φα')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδούς διαστήματος.

Μιξολύδιοι Τρόποι

Οι Μιξολύδιοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Δώριο Φθόγγο ΣΟΛ.

**Μιξολύδιος με σύσταση διφωνίας τριφωνίας
(πεντάφωνος)**

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ)

Κορυφή : Αλύδιος φθόγγος (μλ.')

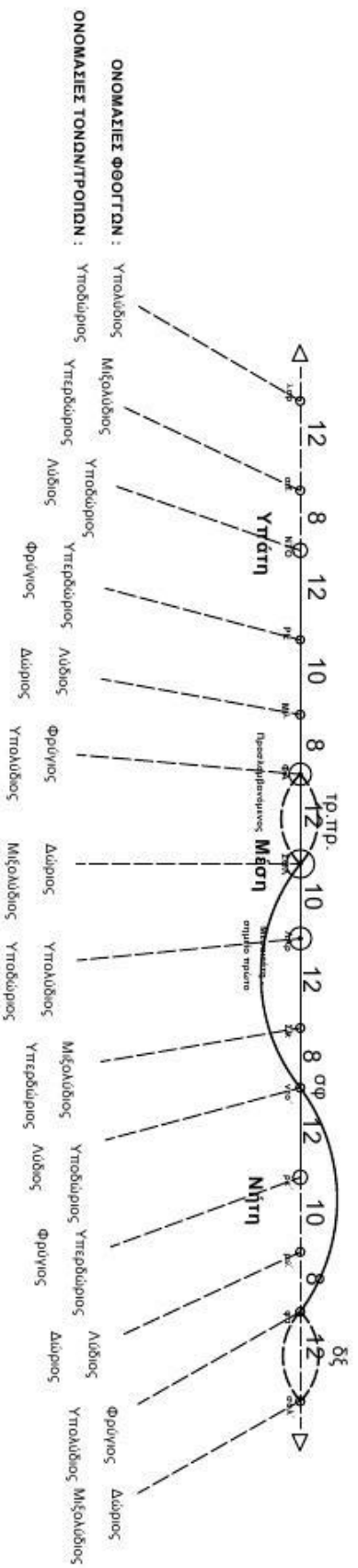
Τροπική διατασών : Εξάχορδη (ΣΟΔ - μλ.')

Σύσταση : Μιξολύδιος διφωνία/τριχορδο, συναφή ο Μιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΔ), Υπερβώλιο πεντάχορδο

Φθόγγοι Βαρύτητας : Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ), Μιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΔ), Αλύδιος φθόγγος (μλ.').

Το διάστημα ΦΔ - ΣΟΔ (Φρύγιος - Δώριος φθόγγος) αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο**.

Μιξολύδιος συνηθμένος (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δωριος Φθόγγος (ΣΟΔ)

Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (φα')

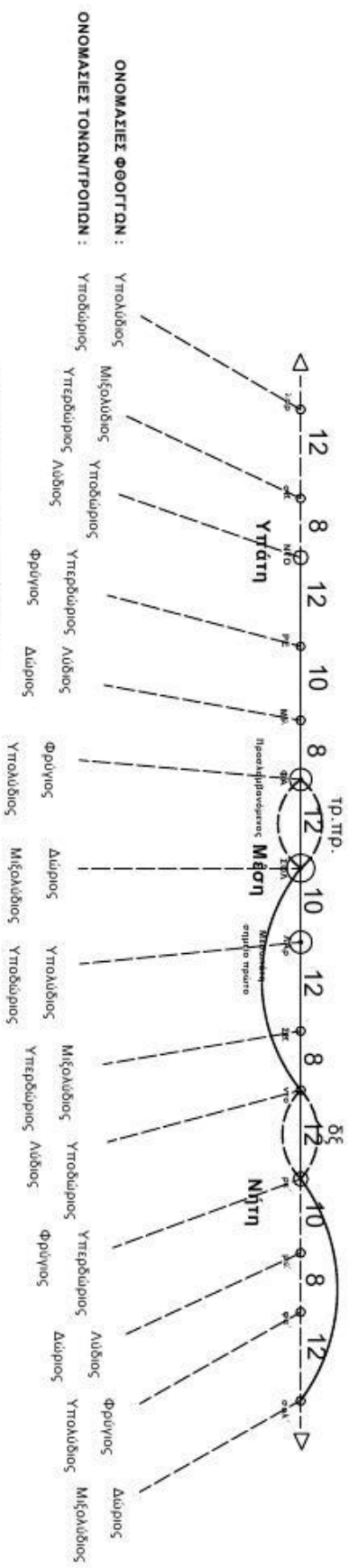
Τροπική διατασών : Επτάχορδη (ΣΟΔ - φα')

Σύσταση : Μιξολύδιο τετράχορδο, συναφή ο Υποδωριος φθόγγος (υτο'), Λυδίο τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Δωριος φθόγγος (ΣΟΔ), Υποδωριος φθόγγος (υτο'), Φρύγιος φθόγγος (φα').

Το διάστημα ΦΑ - ΣΟΔ (Φρύγιος - Δωριος φθόγγος) αποτελεί **τροπικό προσλαμβανόμενο** και το διάστημα φα' σολ' διάξευση.

Μιξολύδιος διαζευγμένος (επτάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώριος φθόγγος (ΣΟΛ) **Κορυφή :** Δώριος φθόγγος (σολ')

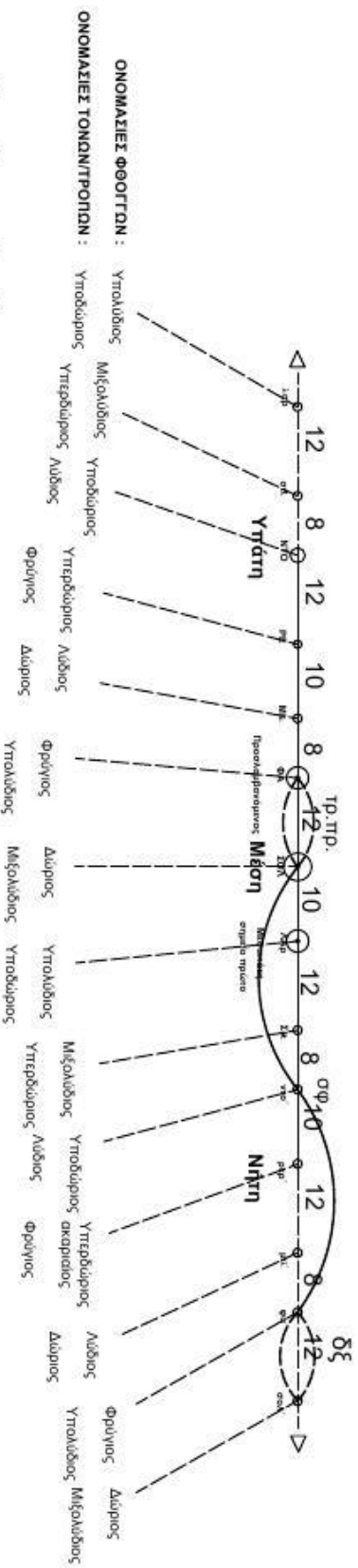
Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΣΟΛ - σολ')

Σύσταση : Μιξολύδιο τετραόχορδο, διαζευκτικός τόνος Υποδώριος - Υπερδώριος φθόγγος (ντο' - ρε'), Φρύγιο τετραόχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Δώριος φθόγγος (ΣΟΛ), Υποδώριος φθόγγος (ντο'), Υπερδώριος φθόγγος (ρε'), Δώριος φθόγγος (σολ').

Το διάστημα ΦΑ - ΣΟΛ (Φρύγιος - Δώριος φθόγγος) αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο**.

Μιξολυδίας κατά συναφή δύο
όμοιων τετραχόρδων (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώριος Φθόγγος (ΣΟΛ)

Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (φα')

Τροπική διασυσών : Επτάχορδη (ΣΟΛ - φα')

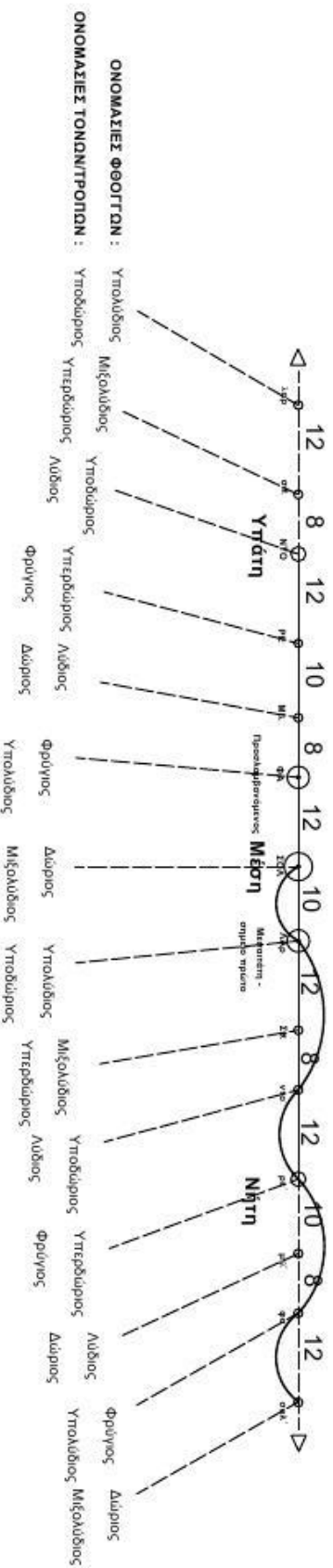
Σύσταση : Μιξολυδίο τετραχόρδο, συναφή ο Υποδώριος φθόγγος (ντο'), Μιξολυδίο τετραχόρδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Δώριος φθόγγος (ΣΟΛ), Υποδώριος φθόγγος (ντο'), Φρύγιος φθόγγος (φα').

Το διάστημα ΦΑ - ΣΟΛ (Φρύγιος - Δώριος φθόγγος) αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο** και το διάστημα φα' - σολ' (Φρύγιος - Δώριος φθόγγος) **διάζευξη**.

Παρατηρήσεις : Για να δημιουργηθεί όμοιο τετραχόρδο επί το οξύ χρειάστηκε να μετακινηθεί συνταγματικά ο Υπεδώριος φθόγγος (ρε') και να γίνει Υπεδώριος ακαριαίος ώστε να απέχει από τον Υποδώριο φθόγγο έναν Ελάσσονα τόνο (10).

Μιξολυδίας Πεντατονικός ανημίτονος α'

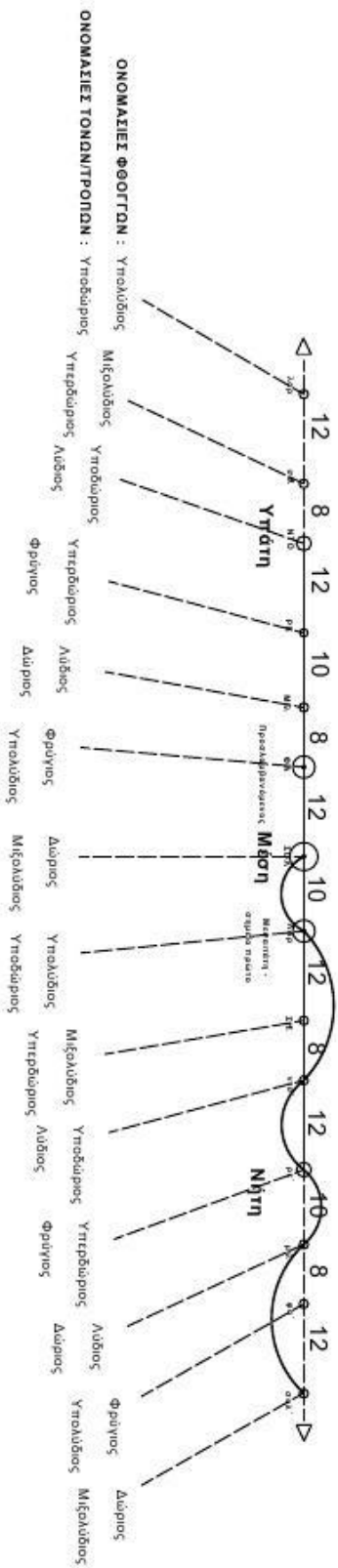
Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώριος φθόγγος (ΣΟΛ) **Κορυφή :** Δώριος φθόγγος (σολ')

Τροπική διατάσσων : Οχτάχορδη (ΣΟΛ - σολ')

Σύσταση : Στη σύστασή του συνωνυμούνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδούς διαστήματος.

Μίξολύδιος πεντατονικός ανημήτρονος
β'

Βασική τροπική ανάλυση :

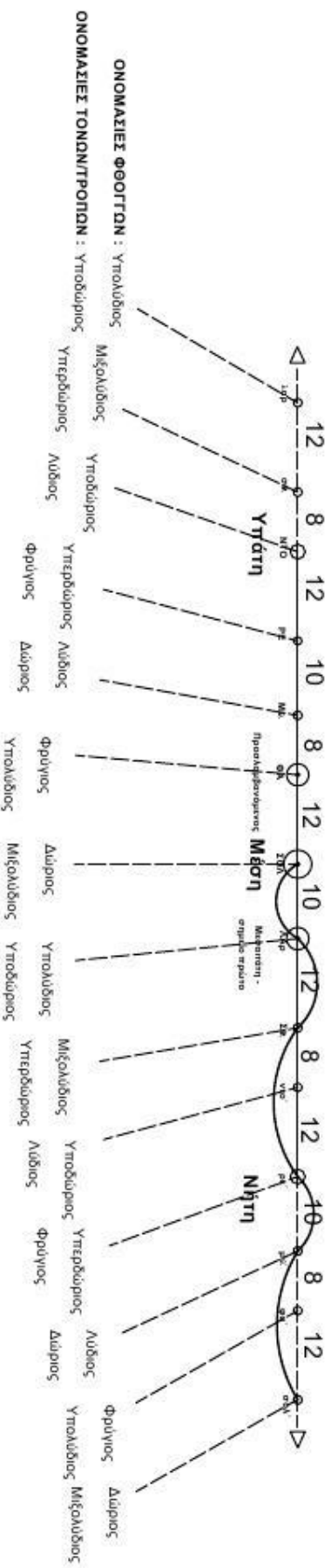
Βάση : Δώριος φθόγγος (ΣΟΛ)

Κορυφή : Δώριος φθόγγος (σαλ')

Τροπική διατάσσων : Οχτύχορδη (ΣΟΛ - σαλ')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδούς διαστήματος.

Μιξολυδίας πεντατονικός ανημίτονος γ'

ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΦΘΟΓΓΩΝ : Υπολύδιος
Μείζολυδίας
Υπερλύδιος
Αύβιος
Υπερλύδιος
Φρύγιος
Δάριος

ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΤΟΝΩΝΤΡΟΠΩΝ : Υπολύδιος
Υπερλύδιος
Αύβιος
Φρύγιος
Δάριος

Βασική τροπική ανάλυση :

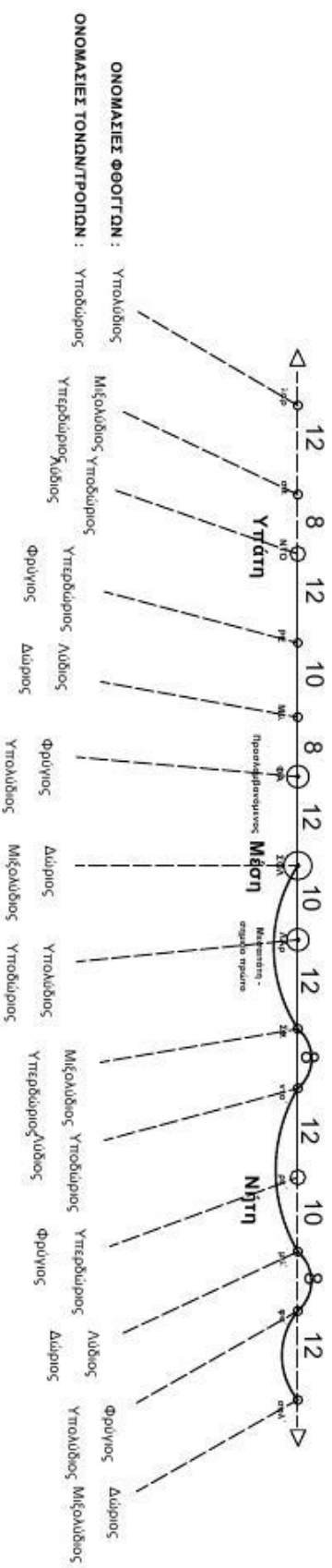
Βάση : Δώριος φθόγγος (ΣΟΛ)

Κορυφή : Δώριος φθόγγος (σολ')

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΣΟΛ - σολ')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδούς διαστήματος.

Μιξολυδίας πεντατονικός ενημιτόνος
β' (δισενημιτόνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δωρίος φθόγγος (ΣΟΔ)

Κορυφή : Δωρίος φθόγγος (σολ')

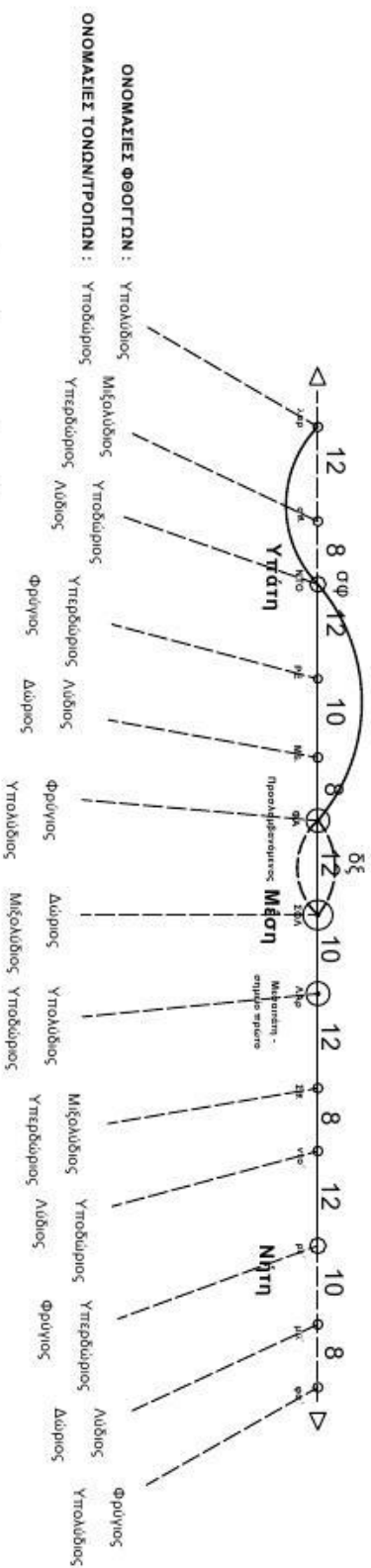
Τροπική διατασών : Οχτάχορδη (ΣΟΔ - σολ')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Μιξολυδίας - Υποδωρίος φθόγγος (ΣΙΔ - ντο) και Αλύδιος - Φρύγιος φθόγγος (μιλ' - φα).

Υποδώριοι Τρόποι

Οι Υποδώριοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Υπολύδιο Φθόγγο ΛΑρ. Ονομάζονται έτσι εξαιτίας της θέσης τους στη θέουσα σπείρα (μία 4^η Καθαρή από τον Λύδιο φθόγγο που ονοματοδοτεί τους Δώριους τρόπους) και εξαιτίας της σύστασής τους η οποία έχει συγγένεια με τους Δώριους τρόπους (Υποδώριος Διφωνία στη σύσταση του 4χόρδου).

Υποδώριος με συναφή διφωνίας τριφωνίας

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπολύδιος φθόγγος (λαρ)

Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (φα)

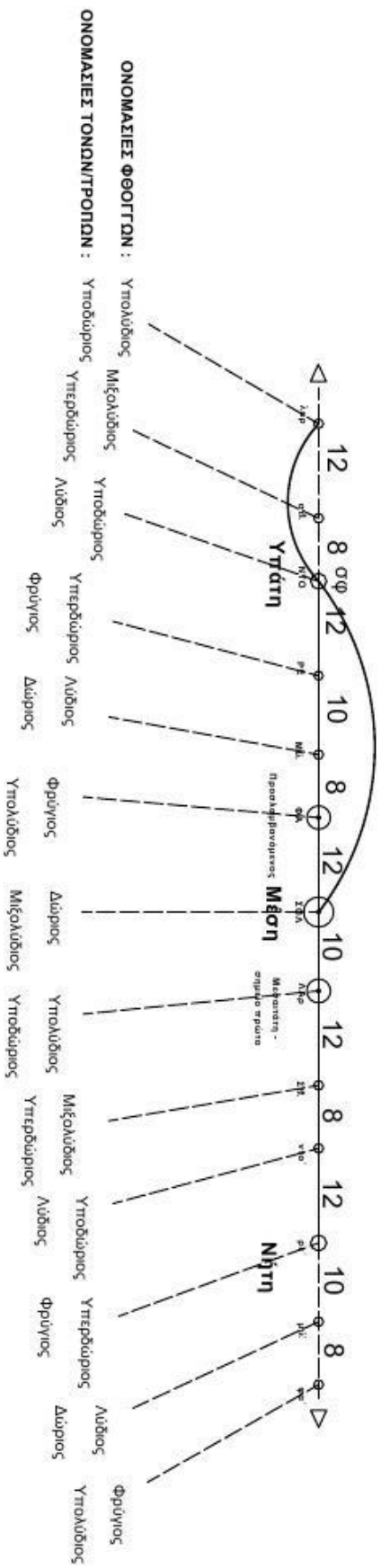
Τροπική διαπάσων : Εξέλιχορδη (λαρ - φα).

Σύσταση : Υποδώριος διφωνία/τρίχορδος, συναφή ο Υποδώριος φθόγγος (ΝΤΟ), Λυδίο τετραχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υπολύδιος φθόγγος (λαρ), Υποδώριος φθόγγος (ΝΤΟ), Φρύγιος φθόγγος (φα).

Το διάστημα φα - ΣΟΛ (Φρύγιος - Δωριος φθόγγος) αποτελεί διάζευξη. Σαν **τροπικός προσλαμβάνόμενος** θα μπορούσε να λειτουργήσει ο Φρύγιος φθόγγος φα.

Υποδώριος με συναφή διφωνίας τετραφωνίας

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπολύδιος φθόγγος (Λαφ)

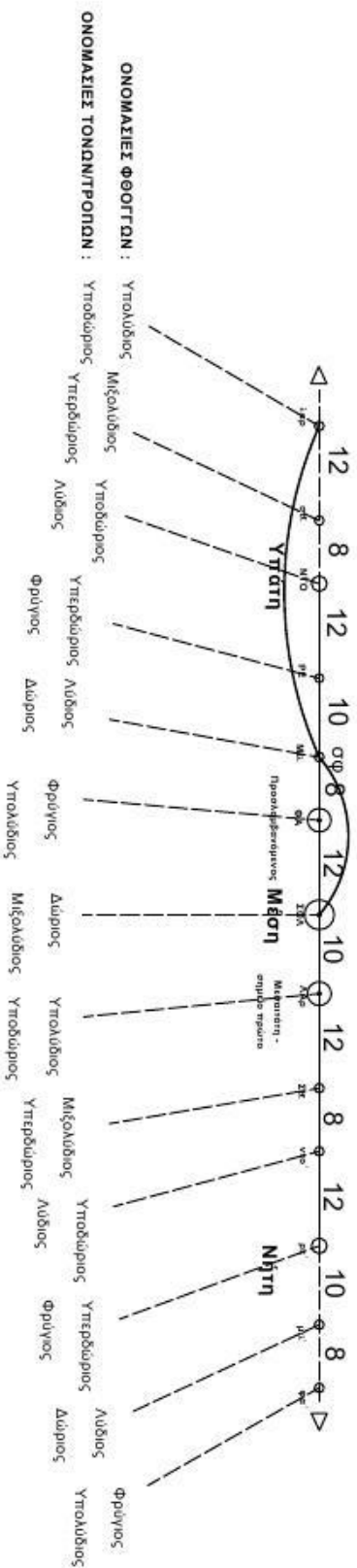
Κορυφή : Δώριος φθόγγος (ΣΟΛ)

Τροπική διασπασών : Επτάχορδη (Λαφ - ΣΟΛ).

Σύσταση : Υποδώριος διφωνία/τρίχορδο, συναφή ο Υποδώριος φθόγγος (ΝΤΟ), Δώδιο πεντάχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υπολύδιος φθόγγος (Λαφ), Υποδώριος φθόγγος (ΝΤΟ), Δώριος φθόγγος (ΣΟΛ). Σαν τροπικός προσλαμβάνόμενος θα μπορούσε να λειτουργήσει ο Φρύγιος φθόγγος (φα).

Υποδώριος με συναφή τετραφωνία διφωνίας

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπολύριος Φθόγγος (Λαρ)

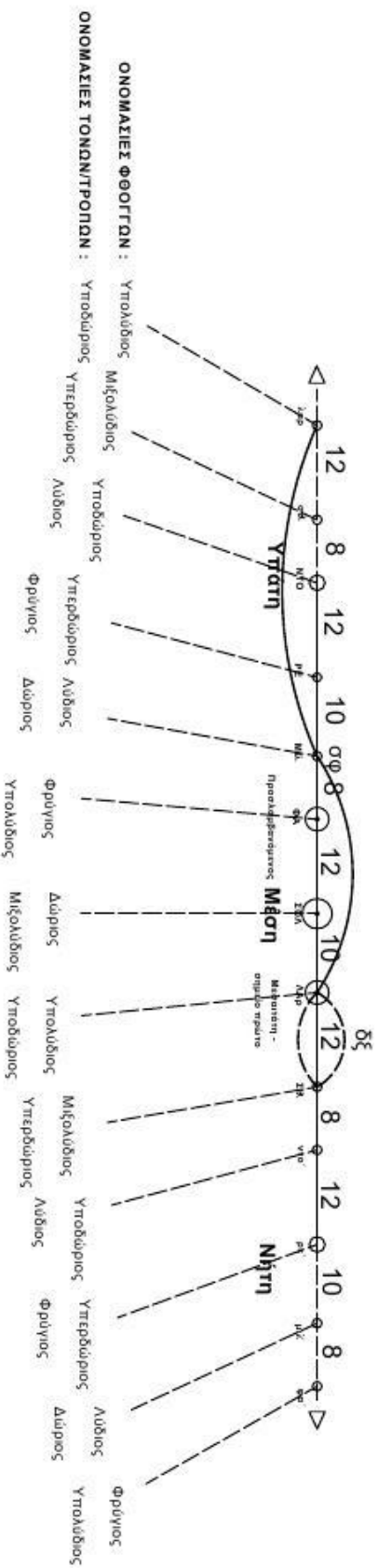
Κορυφή : Δωριός Φθόγγος (ΣΟΛ)

Τροπική διασασών : Επτάχορδη (Λαρ - ΣΟΛ).

Σύσταση : Υποδώριο πεντέχορδο, συναφή ο Λυδίας φθόγγος (ΜΙΛ), Δωριός διφωνία.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υπολύριος φθόγγος (Λαρ), Λυδίας φθόγγος (ΜΙΛ), Δωριός Φθόγγος (ΣΟΛ). Σαν **τροπικός προσλαμβανόμενος** θα μπορούσε να λειτουργήσει ο Φρύγιος φθόγγος (φα).

Υποδώνιος με συναφή τετραφωνίας τριφωνίας

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπολύνδιος Φθόγγος (Λαρ)

Κορυφή : Υπολύνδιος Φθόγγος (Λαρ)

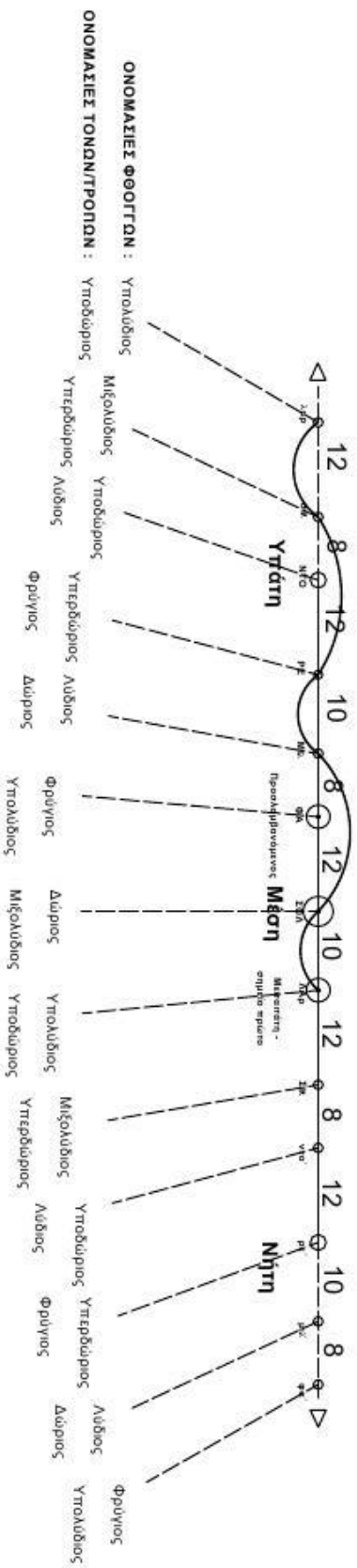
Τροπική διασασών : Οχτάχορδη (Λαρ - Λαρ).

Σύσταση : Υποδώνιο πεντάχορδο, συναφή ο Αύδιος φθόγγος (ΜΙλ), Δώριο τετράχορδο.

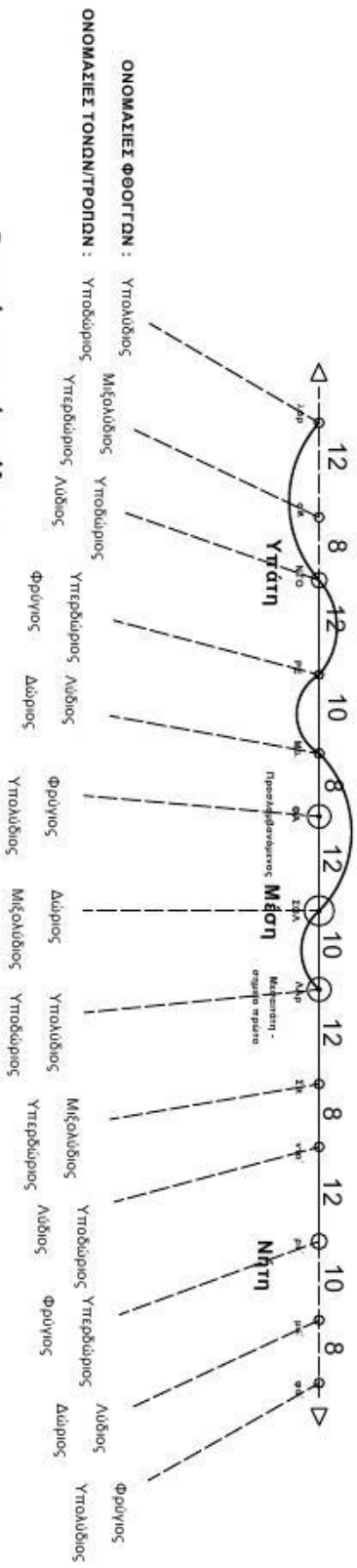
Φθόγγοι Βαρύτητας : Υπολύνδιος φθόγγος (Λαρ), Αύδιος φθόγγος (ΜΙλ), Υπολύνδιος Φθόγγος (Λαρ).

Το διάστημα Λαρ - ΣΙλ αποτελεί διάζευξη. Σαν **τροπικός προσάμβανόμενος** θα μπορούσε να λειτουργήσει ο Φρύγιος φθόγγος (φα).

ΥΠΟΔΩΡΙΟΣ ΠΕΝΤΑΤΟΝΙΚΟΣ ΑΝΗΛΜΙΤΟΣ Α΄

Υποώδιος πεντατονικός ανημίτονος β΄

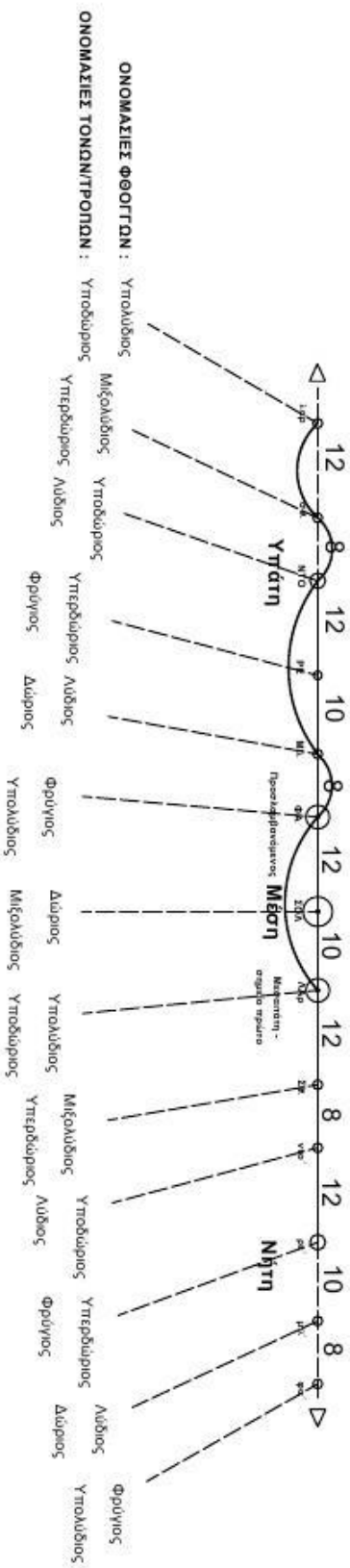
Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπόωδιος φθόγγος (λαρ) Κορυφή : Υπόωδιος φθόγγος (λαρ)

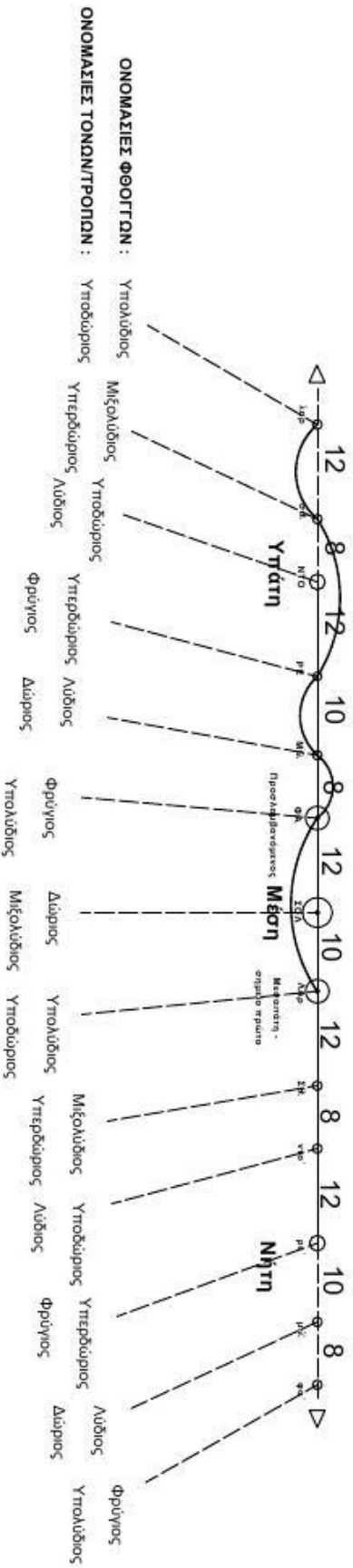
Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (λαρ - λαρ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδούς διαστήματος.

Υποδώριος πεντατονικός ενημίτονος α΄
(δισενημίτονος)

Υποδώριος πεντατονικός ενηλίτηνος β΄

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπολύδιος φθόγγος (λαρ)

Κορυφή : Υπολύδιος φθόγγος (ΛΑρ)

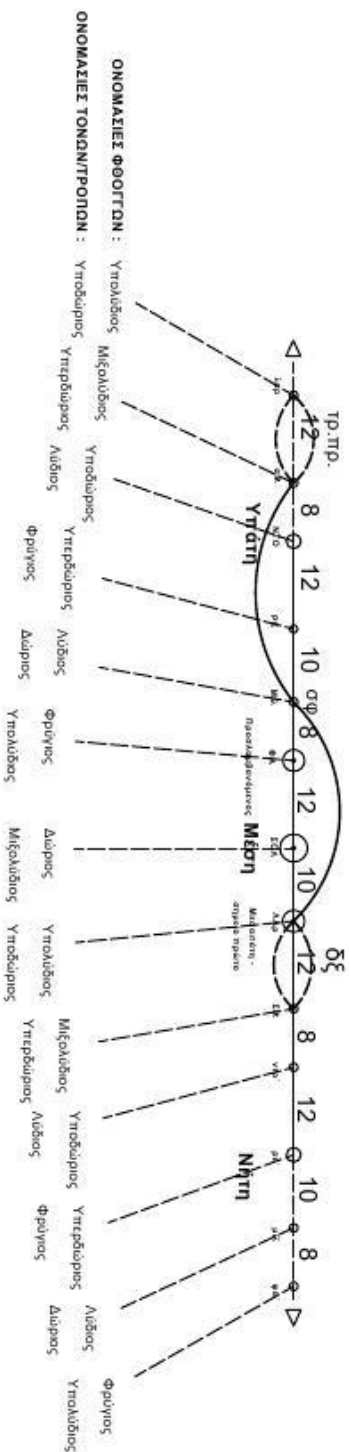
Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (λαρ - ΛΑρ)

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Δωδιος - Φρύγιος φθόγγος (μιλ΄ - φα΄).

Υπερδώριοι Τρόποι

Οι Υπερδώριοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Μιζολύδιο Φθόγγο Σιλ. Ονομάζονται έτσι εξαιτίας της θέσης τους στη θέουσα σπείρα (μία 5^η Καθαρή από τον Λύδιο φθόγγο που ονοματοδοτεί τους Δώριους τρόπους) και εξαιτίας της σύστασής τους η οποία έχει συγγένεια με τους Δώριους τρόπους (Υπερδώριος Διφωνία στη σύσταση του 4χόρδου).

Υπερδωριος συνημένος (και μεταβολικός συνταγματικά)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Μιζωλίδιος Φθόγγος (σὺλ)

Κορυφή : Υπολίδιος φθόγγος (ΛΑρ)

Τροπική διατασών : Επτάχορη (σὺλ - ΛΑρ)

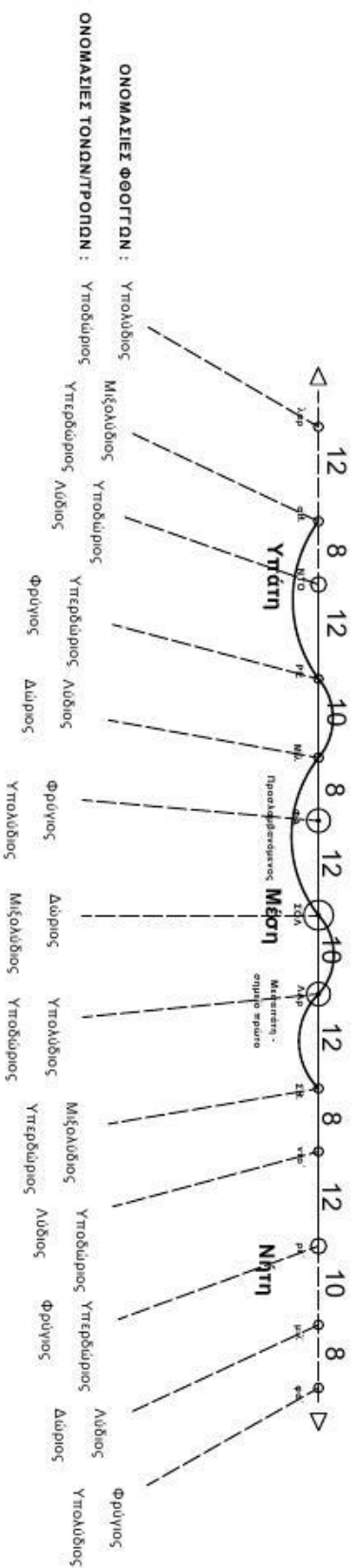
Σύσταση : Υπερδωριο τετράχορδο, συναφή ο Αύδιος φθόγγος (ΜΙΛ), Δύριο τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Μιζωλίδιος φθόγγος (σὺλ), Αύδιος φθόγγος (ΜΙΛ), Υπολίδιος φθόγγος (ΛΑρ).

Το διάστημα λαρ - σὺλ (Υπολίδιος - Μιζωλίδιος φθόγγος) αποτελεί **τροπικό προσαμβανόμενο** και το διάστημα ΛΑρ - ΣΙλ (Υπολίδιος - Μιζωλίδιος φθόγγος) αποτελεί **διάξενξη**.

Παρατηρήσεις : Ο Υπερδωριος συνημένος τρόπος είναι ταυτόχρονα και μεταβολικός, μιας και συνταγματικά τα δύο τετράχορδα που τον συστήνουν είναι όμοια. Υπερδωριος, με διάξενξη δεν εμφανίζεται συνταγματικά, διότι το διάστημα ΜΙΛ - Φα δεν είναι διάστημα Μείζωνα Τόνου.

Υπερδύσιος πεντατονικός ανημίτονος

Βασική τροπική ανάλυση :

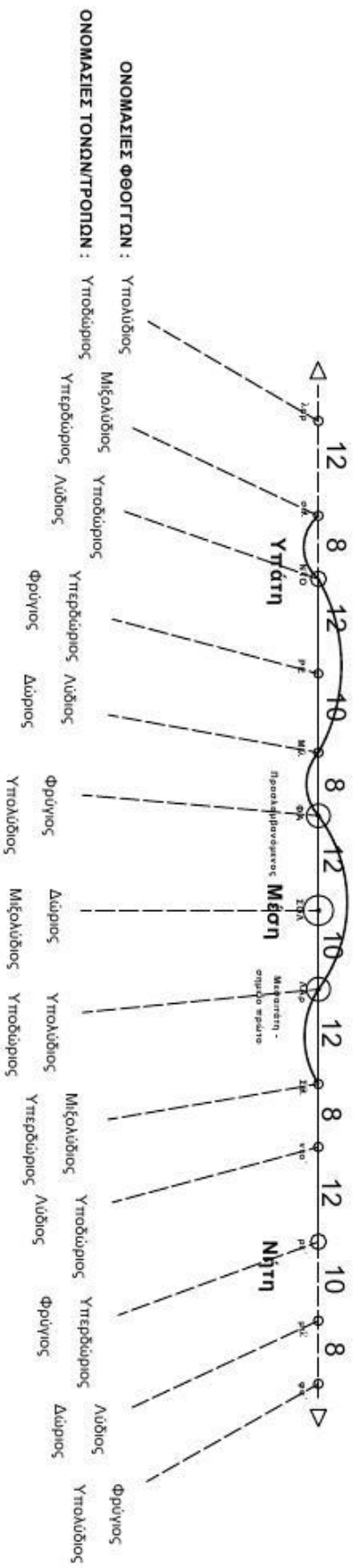
Βάση : Μιξολύδιος φθόγγος (σιλ)

Τροπική διασπασών : Οχτάχορδη (σιλ - ΣΙΛ)

Κορυφή : Μιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΛ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδούς διαστήματος.

Υπερδώριος πεντατονικός ενημήτινος α'
(δισενημήτινος)

Βασική τροπική ανάλυση :

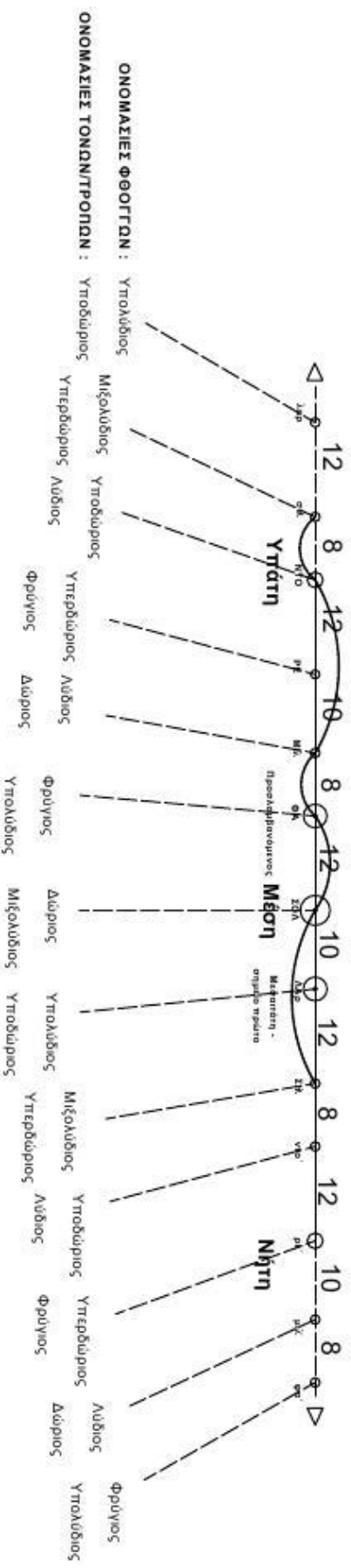
Βάση : Μιξολύδιος φθόγγος (σάλ)

Κορυφή : Μιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΛ)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (σάλ - ΣΙΛ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Μιξολύδιος - Υποδώριος φθόγγος (σάλ - ΝΤΟ) και Λύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΑ).

Υπερδώριος πεντατονικός ενημίτονος β΄ (δίοσημιτόνος)

Βασική τροπική ανάληψη :

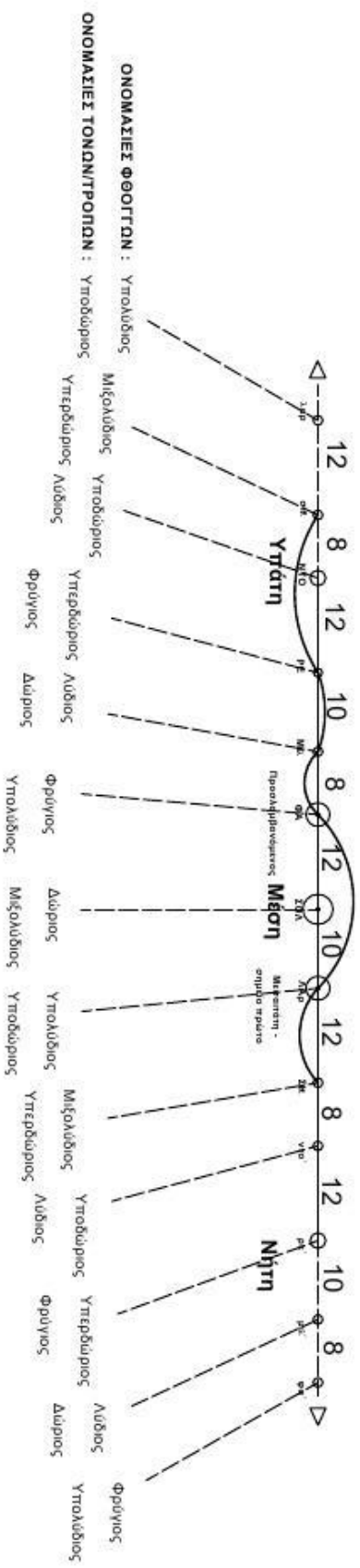
Βάση : Μιξολύδιος φθόγγος (σιά)

Τροπική διαπάσων : Οχτάχορδη (σιά - ΣΙΑ)

Κορυφή : Μιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΑ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Μιξολύδιος - Υποδώριος φθόγγος (σιά - ΝΤΟ) και Λύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΑ - ΦΑ).

Υπερδωριος πεντατονικός ενημήτονος γ'

Βασική τροπική ανάλυση :

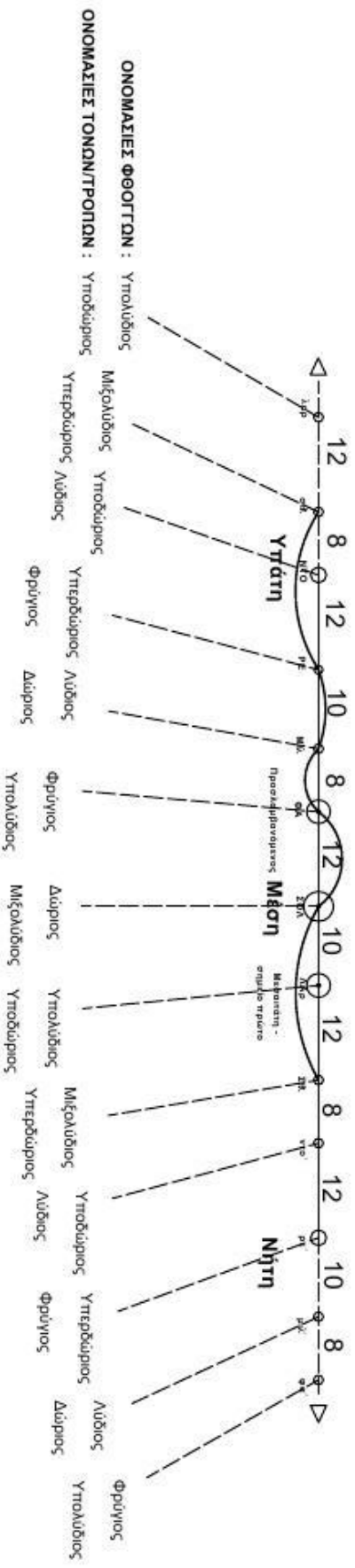
Βάση : Μιξολωδιος φθόγγος (σολ)

Τροπική διασπασών : Οχτάχορδη (σολ - ΣΙΛ)

Κορυφή : Μιξολωδιος φθόγγος (ΣΙΛ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Δυδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΑ).

Υπερδώριος πεντατονικός ενημίτονος δ'

Βασική τροπική ανάλυση :**Βάση :** Μιξολύδιος φθόγγος (σιλ)**Κορυφή :** Μιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΛ)**Τροπική διαπασών :** Οχτάχορδη (σιλ - ΣΙΛ)**Σύσταση :** Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Δύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΑ).

2. Φρύγιο Σύνταγμα – Το Σύνταγμα του Μαλακού Διατόνου

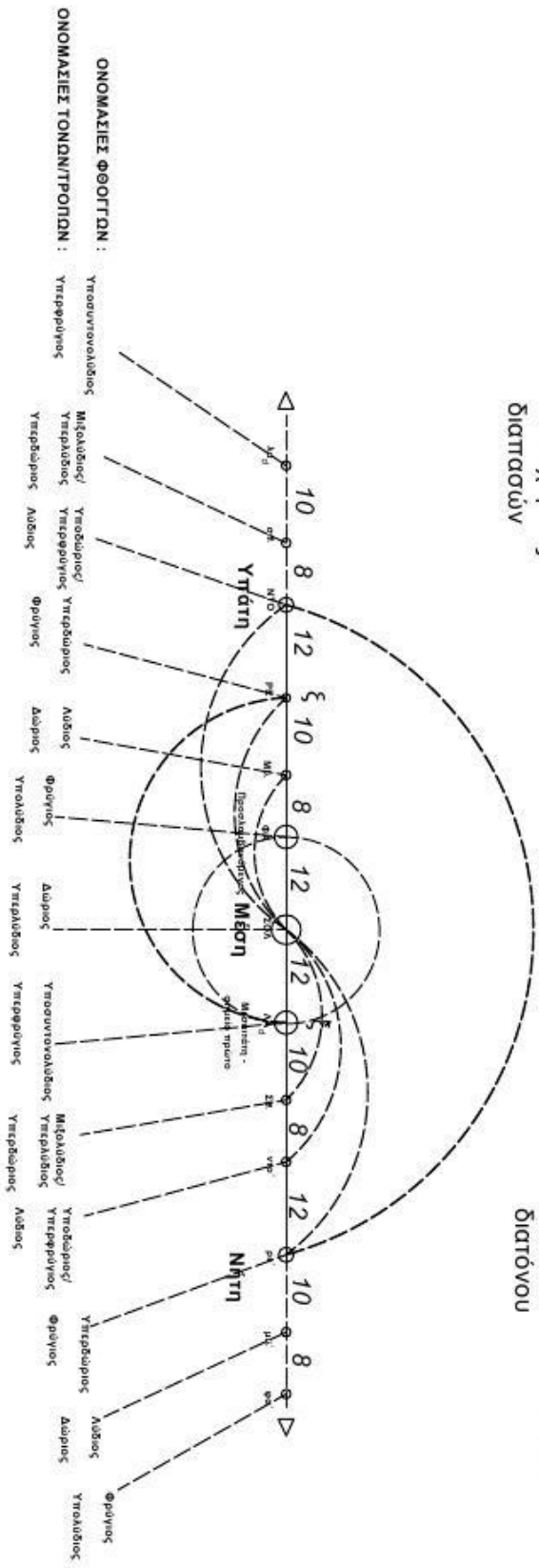
Το Φρύγιο Σύνταγμα υπόκειται στην περίπτωση του μαλακού διατονικού γένους, του **μαλακού διατόνου**. Πρόκειται για την πιο συνηθισμένη χρώα του διατονικού γένους, με μαλακά ημιτονεϊδή διαστήματα. Στην ανάλυση και παρουσίαση των αρμονικών φαινομένων τα διαστήματα που εκφράζονται με τον αριθμό -8- δηλαδή οι Ελάσσονες Τόνοι, αντιμετωπίζονται ως τέτοια.

Διαφορές με το Δώριο Σύνταγμα – Ανάλυση της θέουσας σπείρας : Η βασική διαφορά του Φρύγιου από το Δώριο Σύνταγμα είναι στη Μεσαιτάτη, στο Σημείο Πρώτο. Στην περίπτωση του Φρύγιου Συντάγματος το Σημείο Πρώτο απέχει από τον πυρήνα έναν Μείζονα Τόνο -12- δημιουργώντας σκληρό χροϊκό πυρήνα (Προσλαμβανόμενος – Μέση – Μεσαιτάτη), ένα **δίτονο**. Κατά τα άλλα τα διαστήματα μένουν ως έχουν με το ΜΙλ και το ΣΙλ. Αυτή η ελάχιστη μεταβολή διαστήματος δημιουργεί νέα αρμονικά φαινόμενα και νέες συμφωνίες και διαφωνίες μεταξύ των διαστημάτων του υποκείμενου συστήματος. Ο ΛΑ θα πάρει το σημαδόφωνο **ρ** ρε θέση «καθρέφτη» **q** δείχνοντας την σύντονη υπόστασή του. Αυτόματα, όπως θα φανεί και από τα παρουσιαζόμενα διαγράμματα, αυτό σημαίνει ότι δεν συμφωνεί πλέον με το ΜΙλ και έτσι απουσιάζουν Δώριοι τρόποι συνημμένοι ή διαξυγμένοι. Σκληραίνοντας όμως, το ΛΑq έρχεται σε συμφωνία με το ΡΕ δημιουργώντας πληθώρα Φρύγιων τρόπων που δεν εμφανίζονται στο Δώριο Σύνταγμα. Αυτός είναι και ο λόγος που το Σύνταγμα αυτό ονομάζεται Φρύγιο ενώ το προηγούμενο ονομαζόταν Δώριο. Ουσιαστικά, το σημείο Πρώτο ορίζει την περίπτωση Συντάγματος που μελετάται κάθε φορά, όπως και τη χρώα γένους στην οποία υπόκειται το Σύνταγμα. Αυτό ακριβώς δείχνει και η **έναρξη** και **συνέναρξη** στη θέουσα σπείρα. Εστιάζει στη δημιουργία των Φρύγιων τρόπων.

Παρακάτω δίνεται το διάγραμμα της θέουσας σπείρας του Φρύγιου Συντάγματος. Υπενθυμίζεται ότι πρόκειται για την παρουσίαση του εννεάχορδου συστήματος πάνω στο οποίο θα αναδυθούν και θα αναλυθούν οι τρόποι που προκύπτουν στα πρότυπα που αναλύθηκαν παραπάνω. Τα τόξα επί το οξύ και επί το βαρύ συμβολίζουν την κίνηση φωνής και δείχνουν τα μουσικά συστήματα από και προς τον πυρήνα (διφωνία, τριφωνία και τετραφωνία επί το οξύ και επί το βαρύ). Επίσης, κάτω παρουσιάζονται τα ονόματα των τρόπων και των φθόγγων του συστήματος. Το μαγάλο τόξο από τον ΝΤΟ στον ΡΕ δείχνει την εννεόχορδο Διαπασών του συστήματος που μελετάται, ενώ ο κύκλος από τον Προσλαμβανόμενο στη Μεσαιτάτη δείχνει τον σκληρό πυρήνα. Υπενθυμίζεται ότι επί το οξύ και επί το βαρύ συνεχίζεται η αλληλουχία των διαστημάτων ως έχει. Γίνεται κατανοητό ότι ουσιαστικά πρόκειται για έναν εστιασμό στη ροή της Αρμονίας, με στόχο την μελέτη και κατανόησή της. Αυτή είναι και η ουσία των Μουσικών Συνταγμάτων (Παπαδόπουλος, 2016).

Θέουσα στήριρα /
ενεδάχορδος
διαιτασών

Φρύγιο Σύστημα
το Σύστημα του μαλακού
διατόνου

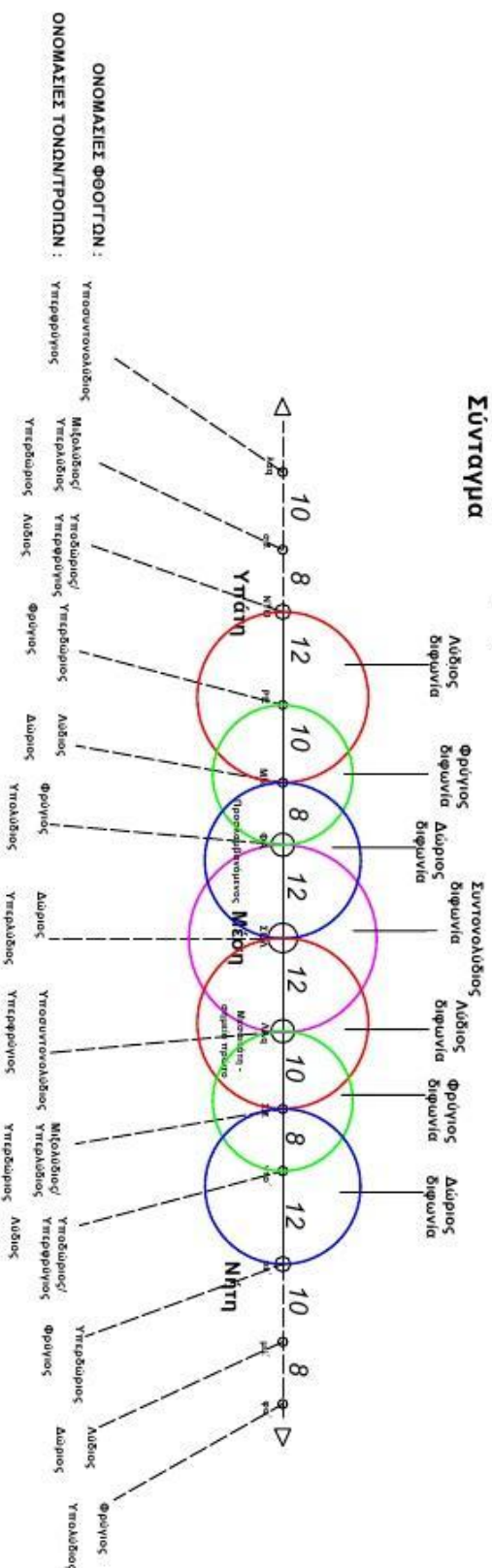

Γενική παρατήρηση : Όπως φαίνεται από το εννεάχορδο σύστημα που παρουσιάζεται, πρόκειται για ένα *συμμετρικό σύστημα* με την έννοια ότι τα διαστήματα από και προς τη Μέση (από την Μέση προς τη Νήτη και από την Υπάτη προς την Μέση) παρουσιάζουν ομοιότητα ως προς τη σύσταση.

Ονοματολογία των τρόπων : Όπως παρατηρήθηκε, η μεταβολή του Σημείου Πρώτου φέρνει νέες αρμονικές αλληλουχίες τόσο στο δικό του τετράχορδο, όσο και στα παρακείμενα τετράχορδα (West, 1999). Όπως είναι φυσικό, θα υπάρχουν αλλαγές και στις ονομασίες των τρόπων και των φθόγγων. Όπως έχει παρουσιαστεί και αναλυθεί παραπάνω, οι βασικοί τρόποι που ορίζονται είναι ο **Λύδιος** από ΝΤΟ, ο **Φρύγιος** από ΡΕ, ο **Δώριος** από ΜΙλ και ο **Μιξολύδιος** από ΣΟΛ. Οι υπόλοιποι τρόποι που παρουσιάζονται στο εννεάχορδο σύστημα αποτελούν τους **πλάγιους τρόπους** των βασικών αυτών και ονομάζονται με τα προθέματα Υπο- και Υπερ- ανάλογα με τη θέση στην οποία εμφανίζονται και, κυρίως, σύμφωνα με την σύστασή τους. Έτσι, στην προκειμένη περίπτωση, από τον ΣΟΛ, οι τρόποι που παρουσιάζονται θα ονομαστούν **Υπερλύδιοι τρόποι** και αυτό διότι αφ' ενός παρουσιάζονται μία 5^η πάνω από τους Λύδιους τρόπους, αφ' ετέρου εξαιτίας της σύστασής τους, παρουσιάζουν ομοιότητα με τους Λύδιους τρόπους. Το 4χορδο αλλά και το 5χορδο από τον ΝΤΟ όπου εμφανίζονται οι Λύδιοι τρόποι και από τον ΣΟΛ όπου εμφανίζονται οι Υπερλύδιοι τρόποι, έχουν συστατική ομοιότητα. Για τον ίδιο ακριβώς λόγο, οι τρόποι οι οποίοι παρουσιάζονται από ΛΑq θα ονομαστούν **Υπερφρύγιοι τρόποι**. Η σύστασή τους είναι όμοια με αυτή των Φρύγιων τρόπων που παρουσιάζονται από ΡΕ. Και στο ΣΙλ παραμένουν οι **Υπερδώριοι τρόποι** και πάλι εξαιτίας της θέσης τους και της ομοιότητας σύστασης με τους Δώριους τρόπους που παρουσιάζονται από τον ΜΙλ (Παπαδόπουλος, 2016).

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται τα διαγράμματα των συστημάτων (διφωνίες, τριφωνίες και τετραφωνίες) του Φρύγιου Συντάγματος με τις ονομασίες τους, όπου μπορεί να γίνει μία πρώτη επισκόπηση των Αρμονικών φαινομένων που μπορούν να προκύψουν (τέλεια 4χορδα, τέλεια 5χορδα κ.ο.κ.). Οι ονομασίες των συστημάτων τίθενται από τις ονομασίες των τρόπων που προκύπτουν από τα διάφορα σημεία, όπως και από την ίδια τους τη σύσταση σε σχέση πάντα το ένα με το άλλο (επισκόπηση των συστημάτων με τα παρακείμενα συστήματα όπως έχει παρουσιαστεί).

Διφωνίες στο Φρύγιο Σύστημα

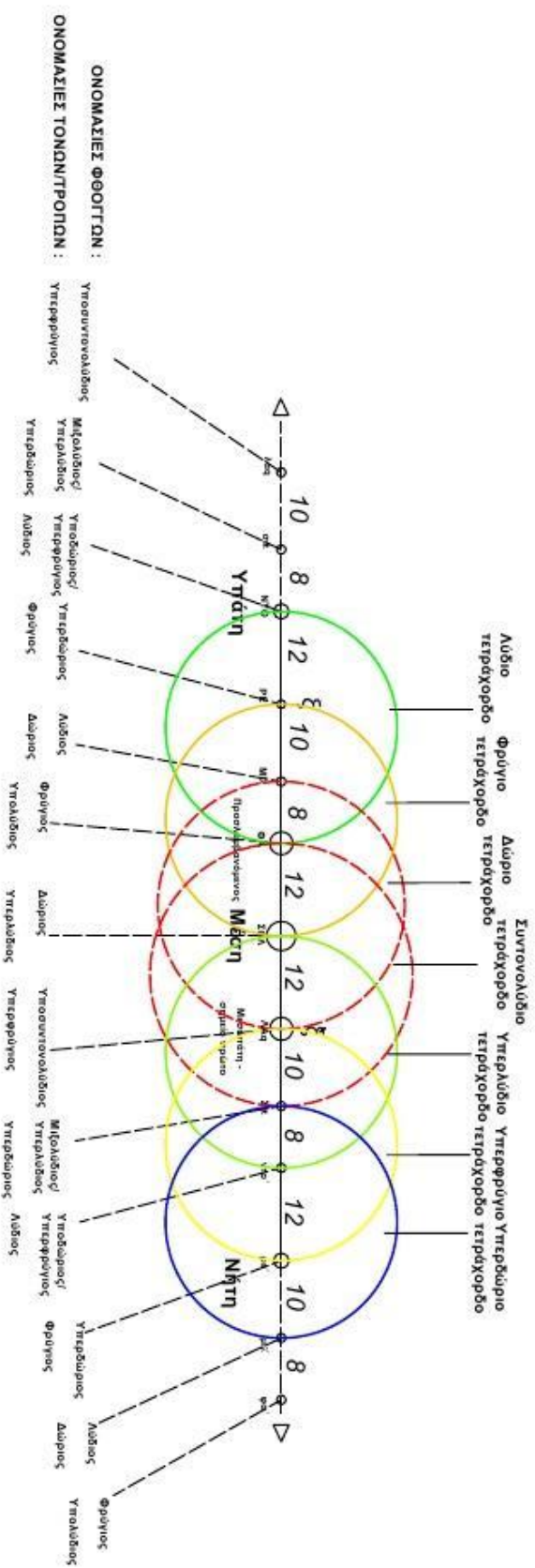

Βασική ανάλυση :

Παρατηρείται ότι οι διφωνίες στη θέουσα σπειρα του Φρύγιου συντάγματος είναι εφτά. 2 Αυδίες διφωνίες, 2 Φρύγιες διφωνίες 2 Δαίριες, 1 Συντονολυδίας διφωνία.

Σύμφωνα με το διάγραμμα, φαίνεται να υπάρχει ισοροπία ανάμεσα στη Αυδίο, Φρύγιο και Δαίριο σύσταση.

Τριφωνίες στο Φρύγιο Σύστημα

Βασική ανάλυση :

Στο διάγραμμα αυτό παρατηρούνται οι τριφωνίες, τα τετράχορδα. Οι τέλει κύκλοι δείχνουν τα τέλεια τετράχορδα, αυτά που δίνουν διάστημα Συλλαβής (30). Οι διακεκομμένοι κύκλοι δείχνουν τα ατελή τετράχορδα.

Τέλεια τετράχορδα : 1 Αυδίο, 1 Φρύγιο τετράχορδο, 1 Υπερβασικό, 1 Υπερφρύγιο και 1 Υπερδωρίο τετράχορδο.

Ατελή τετράχορδα : 1 Δωρίο, 1 Συνολαβικό τετράχορδο.

Το Υπερδωρίο τετράχορδο θα μπορούσε να ονομασθεί και Δωρίο μιας και έχει την ίδια σύσταση με το Δωρίο. Ορίζει τον Υπερδωρίο τόνο και γι' αυτό ονομάζεται έτσι. Το ίδιο ισχύει και για το Υπερβασικό και για το Υπερφρύγιο τετράχορδο. Παρατηρείται ισοροπία και αριθμητική και γεωμετρική στον Αυδίο και τον Φρύγιο. Ωστόσο, το Φρύγιο τετράχορδο αποτελεί το πρώτο τετράχορδο της οικείας θέουσας σειράς.

Παρατήρηση : Από όσα έχουν αναλυθεί και θα αναλυθούν, προκύπτει ότι κάθε τρόπος που παρουσιάζεται στη θέουσα σπείρα δεν είναι ένας, αλλά μια δεσμίδα τρόπων με κοινή τροπική βάση και διαφορετικά χαρακτηριστικά (κορυφή, έκταση, φθόγγοι βαρύτητας). Γι' αυτό κάθε τρόπος ονομάζεται σύμφωνα με τη βάση στην οποία βρίσκεται και συνοδεύεται από περιγραφή της σύστασής του (ονομασίες 4χόρδων, 5χόρδων κ.ο.κ.).

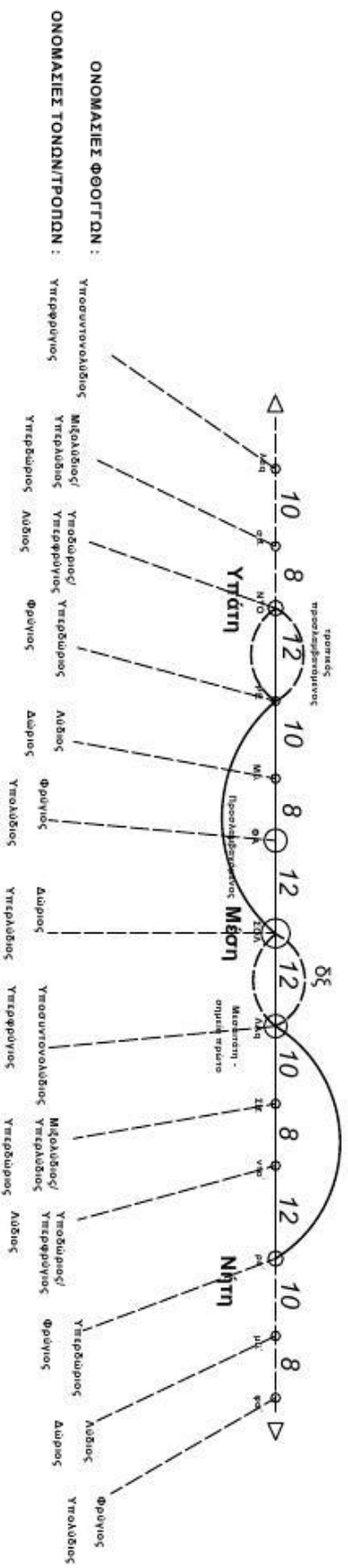
Τροπικά διαγράμματα : Παρακάτω, δίνονται τα διαγράμματα των τρόπων του Φρύγιου Συντάγματος. Πρόκειται για την παρουσίαση των περιπτώσεων των τρόπων που προκύπτουν πάνω στον άξονα του κάθε Συντάγματος. Τα τόξα δείχνουν την τροπική βάση και «αγκαλιάζουν» το κάθε σύστημα που δημιουργεί τον τρόπο που από εκεί θα παρουσιαστεί άλλο τόξο για να δείξει τη συνέχεια σύστασης του τρόπου. Έτσι γίνεται κατανοητή η βάση, η κορυφή και η δομή του κάθε τρόπου. Με διακεκομμένο κύκλο παρουσιάζεται ο **τροπικός προσλαμβανόμενος** και ο **διαζευτικός τόνος** επίσης δομικά στοιχεία του κάθε τρόπου. Τα σύμβολα **σφ** σημαίνουν συναφή και **δξ** διάζευξη. Τα τόξα δείχνουν τα συστήματα τα οποία συνθέτουν έναν τρόπο. Ο Μουσικός είναι ελεύθερος να κινηθεί στην τροπική έκταση που δίνεται, κάνοντας στάση στους φθόγγους βαρύτητας ώστε να αναδειχθούν τα συστατικά του κάθε τρόπου και η ιδιαιτερότητά του. Όταν ένας τρόπος ξεκινάει από το οξύ (την *Νητοειδή περιοχή*) ονομάζεται **αντιφωνικός τρόπος** και όταν ξεκινάει από τη μέση περιοχή ονομάζεται **μεσωδικός**. Σε κάθε περίπτωση τροπική βάση είναι αυτή που κάθε φορά δίνεται και να για να γίνει καλά αντιληπτός ο τρόπος, πρέπει να διαφανούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του.

Σημ. Στις περιπτώσεις των πεντατονικών τρόπων τα τόξα δίνουν τους φθόγγους προς εκτέλεση και όχι την περιοχή ενός συστήματος. Σε αυτή την περίπτωση διαγράμματος, εκτελείται ό,τι φαίνεται κάθε φορά στα σημεία.

Φρύγιοι Τρόποι

**Οι Φρύγιοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Υπερδώριο Φθόγγο ΡΕ.
Είναι οι τρόποι οι οποίοι ονομάζουν και το οικείο Σύνταγμα και η διαφορά
τους από τους Φρύγιους τρόπους του Δωρίου Συντάγματος είναι ότι έχουν
συμφωνία και στο 4χορδο και στο 5χορδο από τη βάση τους.**

Φρύγιος διαζευγμένος (επτάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπερδώριος φθόγγος (PE)

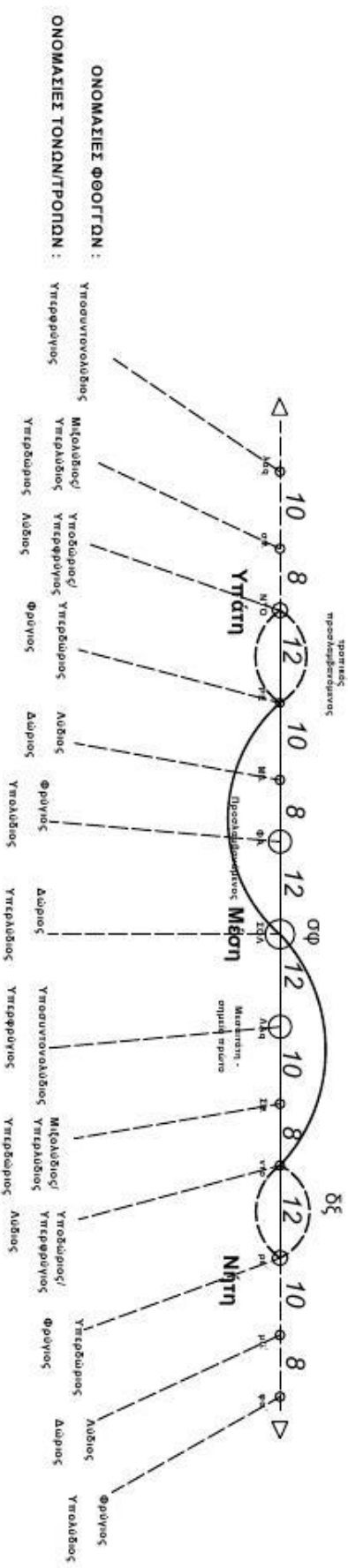
Τροπική διαπάσων : Οχτάχορδη (PE - πε')

Σύσταση : Φρύγιο τετράχορδο, διαζευξη το διάστημα ΣΟΔ - ΛΑα (Δωδία φθόγγος - Υποσυντονολώδης φθόγγος), Υπερβυβίο τετράχορδο.

Φθόγγοι βαρύτητας : Υπερδώριος φθόγγος (PE), Δωδία φθόγγος (ΣΟΔ), Υποσυντονολώδης φθόγγος ΛΑα, Υπερδώριος φθόγγος (πε').

Το διάστημα ΝΤΟ - ΡΕ (Υπράδεια - Υπερδώριος φθόγγος) αποτελεί **τροπικό προσδιαβασμένο**.

Φρύγιος συνημένος (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπερδώριος φθόγγος (PE)

Τροπική διατασών : Επτάχορδη (PE - ντο)

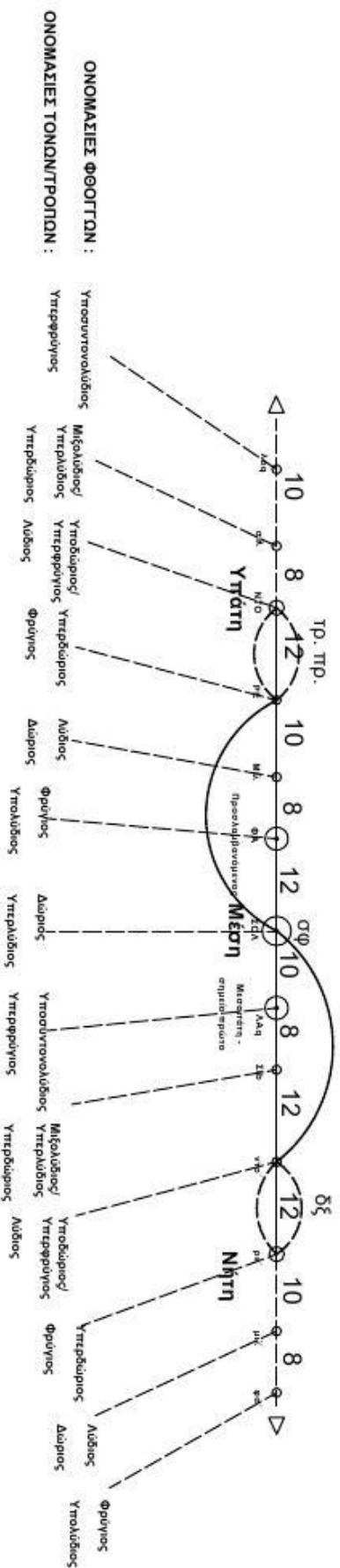
Σύσταση : Φρύγιο τετραόχορδο, συναφή ο Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ), Υπεράδδιο τετραόχορδο.

Φθόγγοι βαρύτητας : Υπερδώριος φθόγγος (PE), Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ), Υποδώριος φθόγγος/Υπερφρύγιος φθόγγος (ντο).

Το διάστημα ΝΤΟ - ΡΕ (Υποδώριος - Υπερδώριος φθόγγος) αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο** και το διάστημα ντο - ρε **διάξενξη**.

Κορυφή : Υποδώριος φθόγγος (ντο)

Φρύγιος κατά συναφή δύο όμοιων
τετραχόρδων (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπερδωλιος φθόγγος (PE)

Κορυφή : Υποδωλιος φθόγγος (ντο')

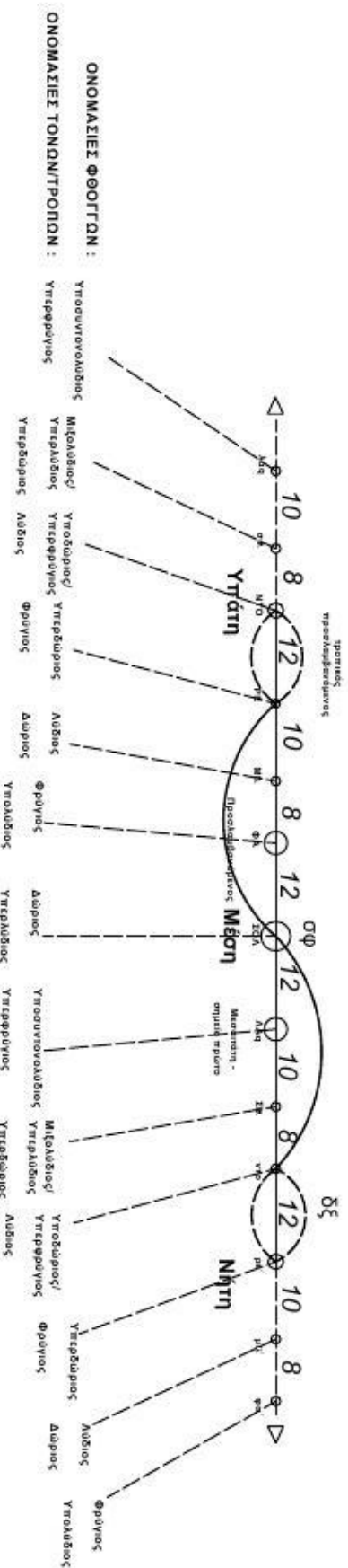
Τροπική διαπασών : Επτάχορδη (PE - ντο')

Σύσταση : Φρύγιο τετραχόρδο, συναφή ο Δωλιος φθόγγος (ΣΟΔ), Υπερλύδιο τετραχόρδο.

Φθόγγοι βαρύτητας : Υπερδωλιος φθόγγος (PE), Δωλιος φθόγγος (ΣΟΔ), Υποδωλιος φθόγγος (ντο').

Το διάστημα ΝΤΟ - ΡΕ (Υποδωλιος - Υπερδωλιος φθόγγος) αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνομενο** και το διάστημα ντο' - ρε **διάξευξη**.

Φρύγιος συνημένος (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπερδώριος φθόγγος (PE)

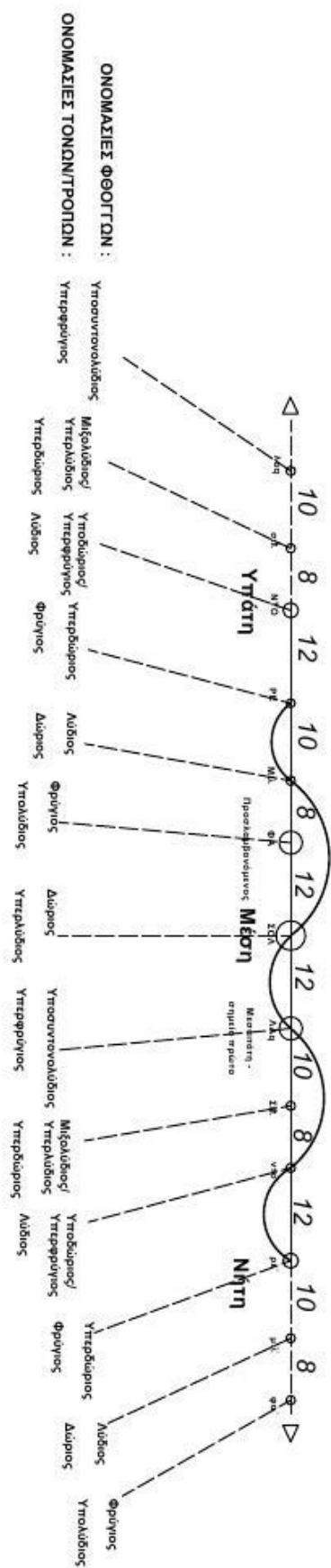
Τροπική διάσπαση : Επτάχορδη (PE - ντο)

Σύσταση : Φρύγιο τετράχορδο, συναφή ο Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ), Υπεράδιο τετράχορδο.

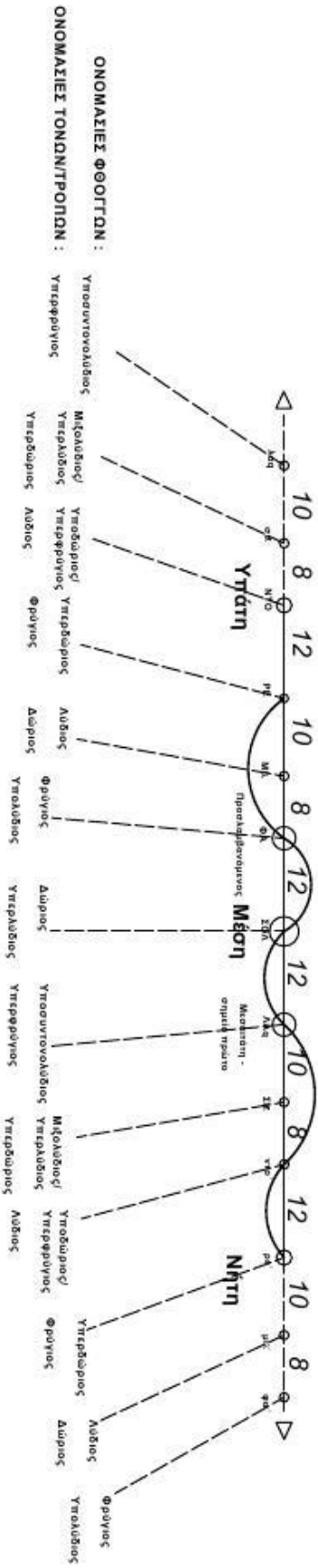
Φθόγγοι βαρύτητας : Υπερδώριος φθόγγος (PE), Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ), Υποδώριος φθόγγος/Υπερφρύγιος φθόγγος (ντο).

Το διάστημα ΝΤΟ - ΡΕ (Υπερδώριος - Υπερδώριος φθόγγος) αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο** και το διάστημα ντο´ - ρε´ **διάζευξη**.

Φρύγιος πεντατονικός αημίτονος α'

Φρύγιος πεντατονικός ανημίτονος β'

Βασική τροπική ανάλυση :

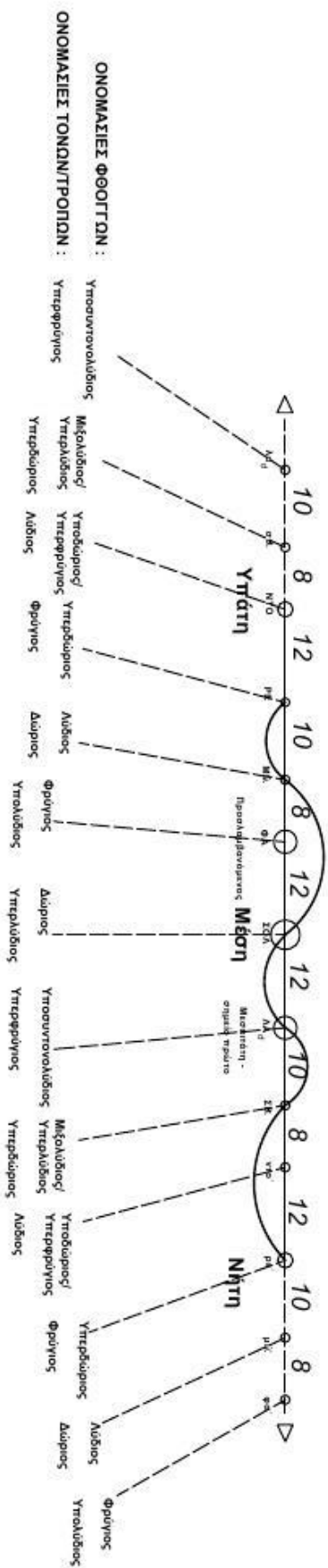
Βάση : Υπερδωριος φθόγγος (PE)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (PE - πε')

Κορυφή : Υπερδωριος φθόγγος (πε')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και απουσιάζουν τα ημιτονοειδή διαστήματα.

Φρύγιος Πεντατονικός ανημίτονος Υ'

Βασική τροπική ανάλυση :

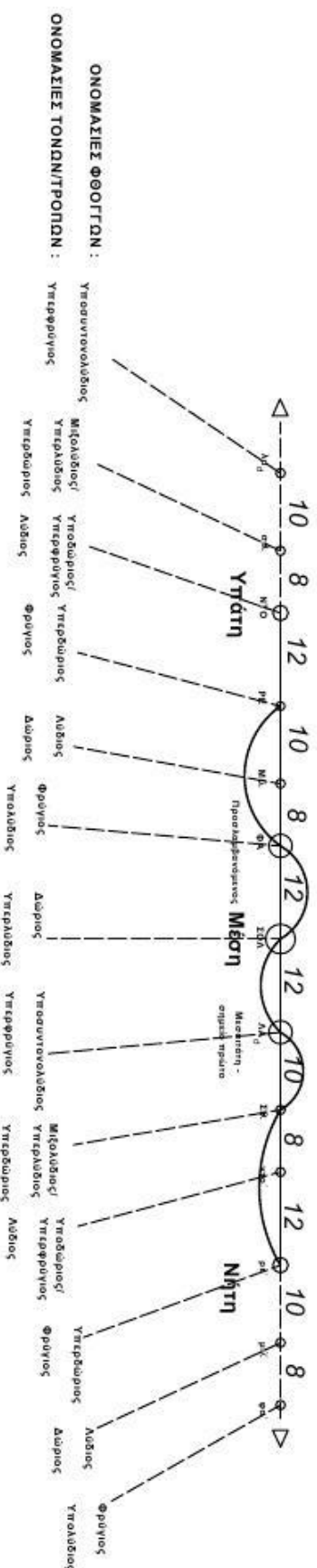
Βάση : Υπερδωρίος φθόγγος (PE)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (PE - πε')

Κορυφή : Υπερδωρίος φθόγγος (πε')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και απουσιάζουν τα ημιτρονοειδή διαστήματα.

Φρύγιος πεντατονικός αλημίτρονος δ΄

Βασική τροπική ανάλυση :

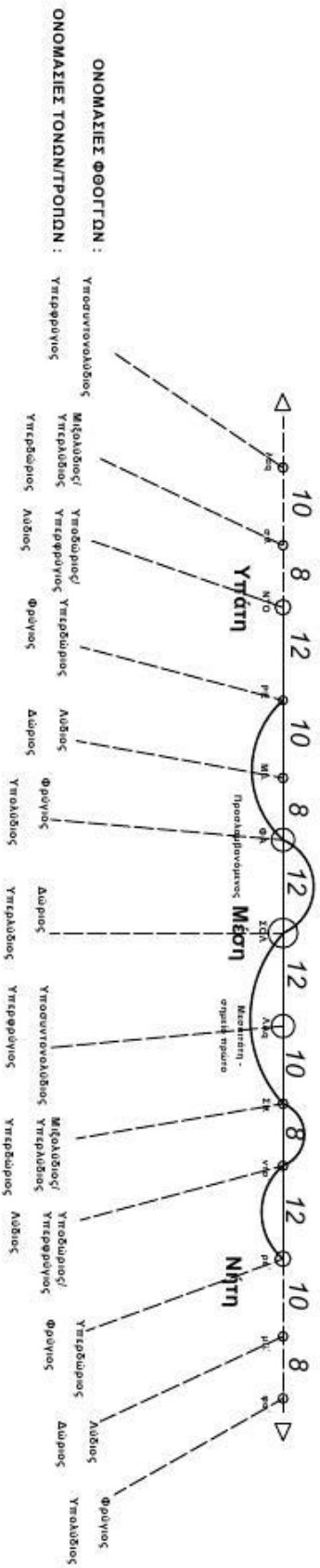
Βάση : Υπερδωριος φθόγγος (PE)

Τροπική διασπασών : Οχτάχορδη (PE - πε')

Κορυφή : Υπερδωριος φθόγγος (πε')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και απουσιάζουν τα ημιτονοειδή διαστήματα.

Φρύγιος Πεντατονικός
ενημίτονος α'

Βασική τροπική ανάλυση :

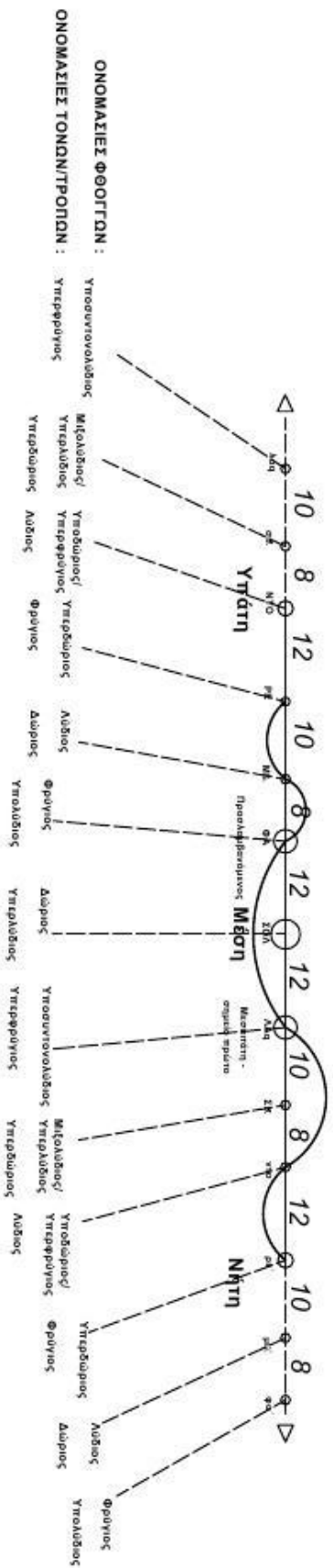
Βάση : Υπερδωρίσιος φθόγγος (PE)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (PE - πε')

Κορυφή : Υπερδωρίσιος φθόγγος (πε')

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Μιξάλυδης - Υπερδωρίσιος φθόγγος (ΣΙΔ - ντο').

Φρύγιος πεντατονικός ενηλίττος β'

Βασική τροπική ανάλυση :

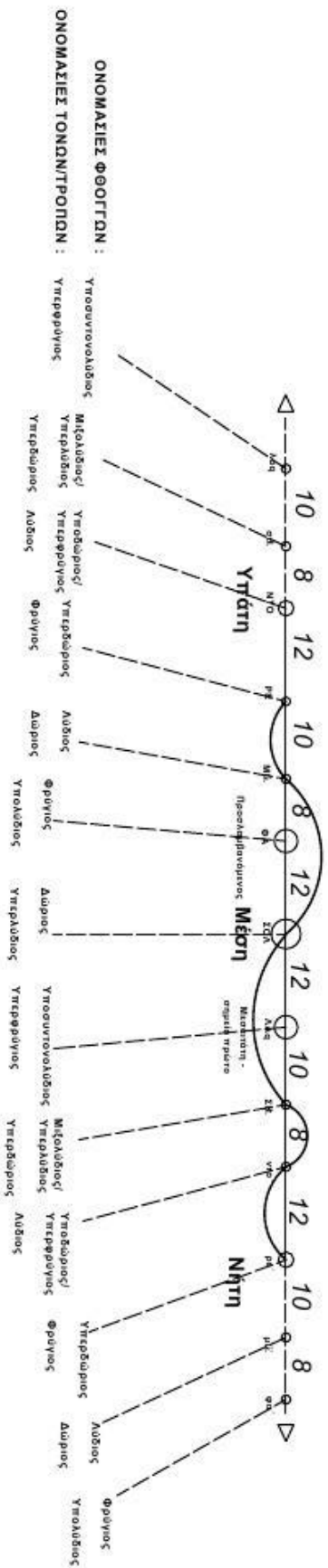
Βάση : Υπερδωριος φθόγγος (PE)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (PE - πε')

Κορυφή : Υπερδωριος φθόγγος (πε')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Δύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΑ - ΦΑ).

Φρύγιος Πεντατονικός ενημίτονος γ'

Βασική τροπική ανάλυση :

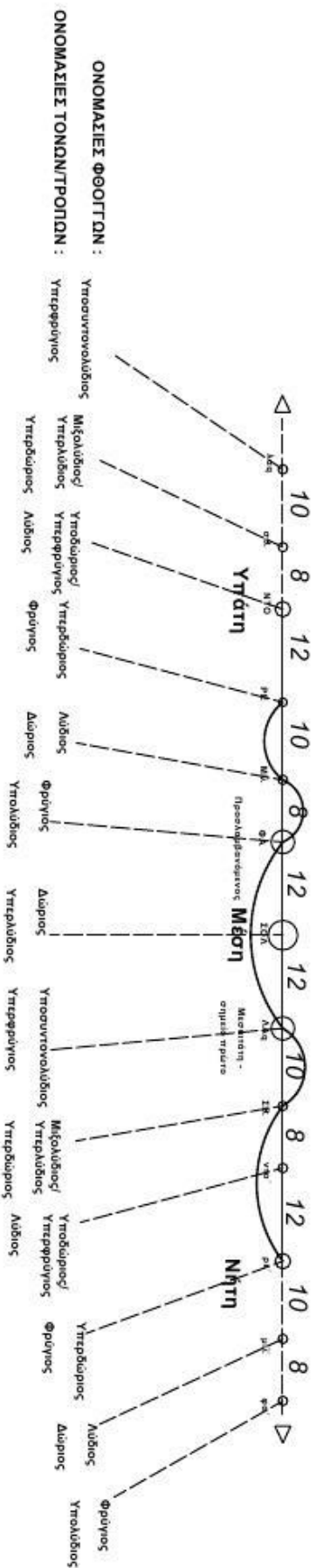
Βάση : Υπερδώριος φθόγγος (PE)

Τροπική διαπασών : Οχτώχορδη (PE - pe')

Κορυφή : Υπερδώριος φθόγγος (pe')

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Μιξαλόβιος - Υποδώριος φθόγγος (ΣΙΔ - ντο').

Φρύγιος πεντατονικός ενημίτονος δ΄

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπερδώριος φθόγγος (PE)

Κορυφή : Υπερδώριος φθόγγος (pe')

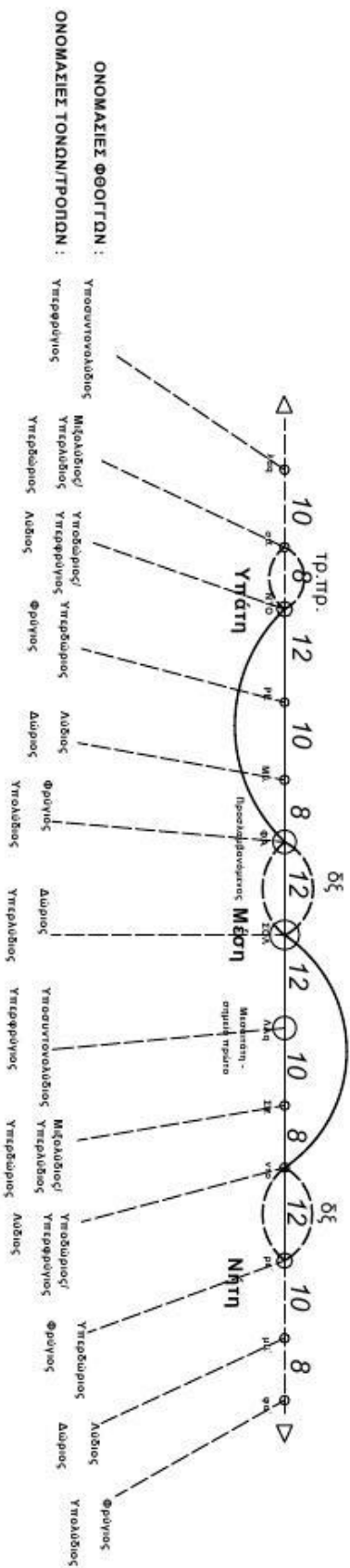
Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (PE - pe')

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Δώδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΔ - ΦΔ).

Λύδιοι Τρόποι

**Οι Λύδιοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Υποδώριο/Υπερφρύγιο
Φθόγγο ΝΤΟ.**

Αύδιος διαξευγμένος
(επτάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποδωριος/Υπερφύγιος φθόγγος (ΝΤΟ)
(ντο´)

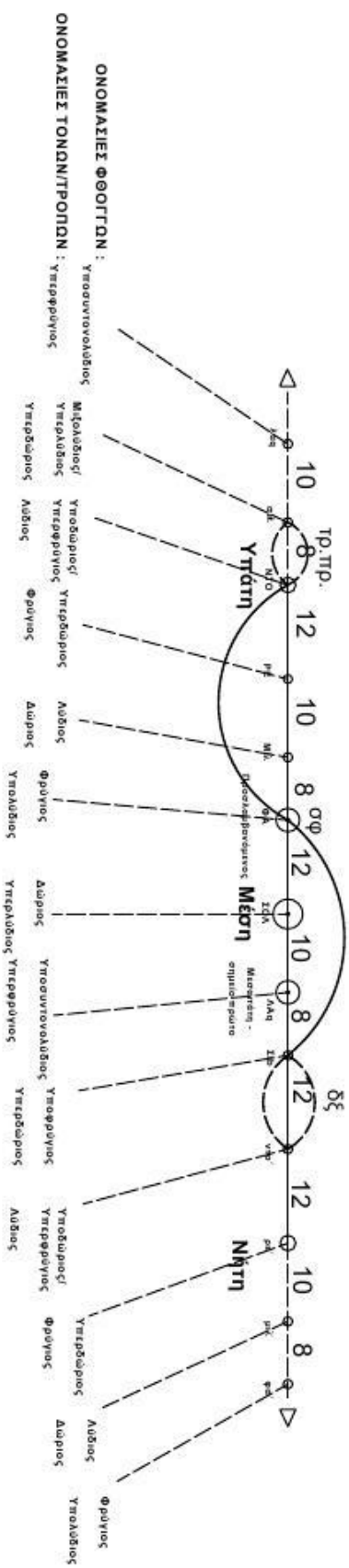
Τροπική διαπασσών : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο´)

Σύσταση : Δύδιο τετραχορδο (ΝΤΟ - ΦΑ), διάζευξη Φρύγιος - Δωριος φθόγγος (ΦΑ - ΣΟΔ), Υπερδύδιο τετραχορδο (ΣΟΔ - ΝΤΟ).

Φθόγγοι βαρύτητας : Υποδωριος/Υπερφύγιος φθόγγος (ΝΤΟ), Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ), Δωριος φθόγγος (ΣΟΔ), Υποδωριος/Υπερφύγιος φθόγγος (ντο´). Το διάστημα σιλ - ΝΤΟ αποτρέπει τροπικό προσλαμβάνόμενο.

Κορυφή : Υποδωριος/Υπερφύγιος φθόγγος

Αυδίοσ κατά συναφή δύο όμοιων
τετραχόρδων (εξάφωνος)

ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΦΘΟΓΓΩΝ :

Υποσυντονολύδιος
Μικολύδιος/ Υπερλύδιος
Υπερλύδιος
Αύτιος

Υπολύδιος/ Υπερλύδιος
Υπερλύδιος
Φρύγιος
Αύτιος

Διασφαιρέσιμος
Μέση
Μικρογνήσιος
Μακρογνήσιος

Υποσυντονολύδιος
Υπερλύδιος
Υπερλύδιος
Αύτιος

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπολύδιος/Υπερλύγιος φθόγγος (ΝΤΟ)

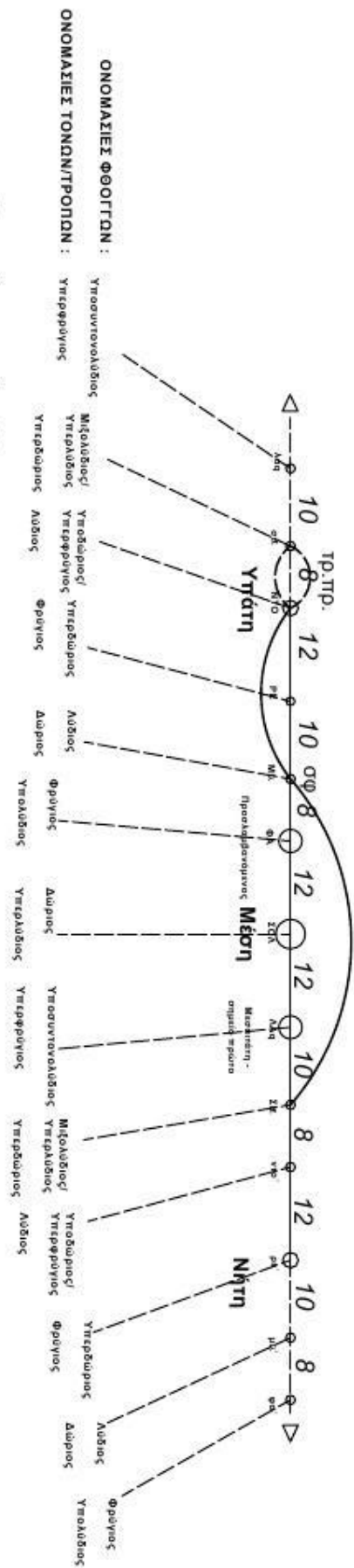
Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο)

Σύσταση : Δυδίο τετραχόρδο (ΝΤΟ - ΦΑ), συναφή ο Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ), Υπολύδιο τετραχόρδο (ΦΑ - ΣΙb).

Φθόγγοι βαρύτητας : Υπολύδιος/Υπερλύγιος φθόγγος (ΝΤΟ), Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ), Υποσυντονολύδιος φθόγγος (ΣΙb). Το διάστημα σιb - ΝΤΟ αποτελεί **τροπικό προσλαμβανόμενο**.

Το διάστημα ΣΙb - ντο αποτελεί **διάξευξη**. Η σύσταση αυτού του τρόπου είναι όμοια με τη σύσταση του αντίστοιχου τρόπου στο Δώριο Σύνταγμα.

Λύδιος κατά συναφή διφωνίας
 Τετραφωνίας (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποδωρίος/Υπερφύγιος φθόγγος (ΝΤΟ) (ΣΙΔ).

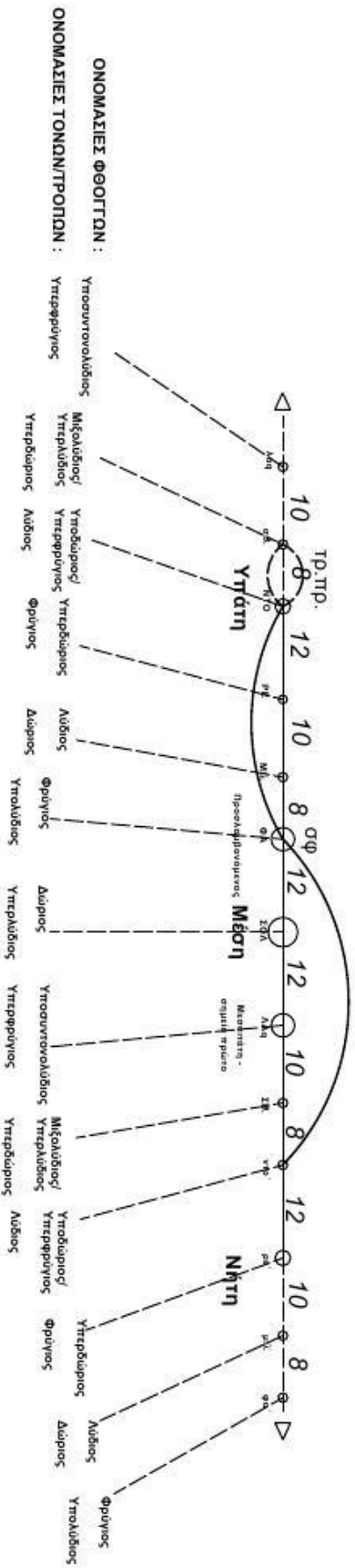
Κορυφή : Μιξολύδιος / Υπεράλυδιος φθόγγος

Τροπική διαπασών : Επτάχορδη (ΝΤΟ - ΣΙΔ)

Σύσταση : Δύδιος διφωνία (ΝΤΟ - ΜΙΔ), συναφή ο Λύδιος φθόγγος (ΜΙΔ), Δωρίο πεντάχορδο.

Φθόγγοι βαρύτητας : Υποδωρίος/Υπερφύγιος φθόγγος (ΝΤΟ), Δύδιος φθόγγος (ΜΙΔ), Μιξολύδιος / Υπεράλυδιος φθόγγος (ΣΙΔ). Το διάστημα σιά - ΝΤΟ αποτελεί τροπικό προσλαμβανόμενο.

Λύδιος κατά συναφή τριφωνίας
τετραφωνίας (επτάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποδόμιος/Υπερβύγιος φθόγγος (ΝΤΟ (ντο´)).

Τροπική διασπασών : Επτάχορδη (ΝΤΟ - ντο´)

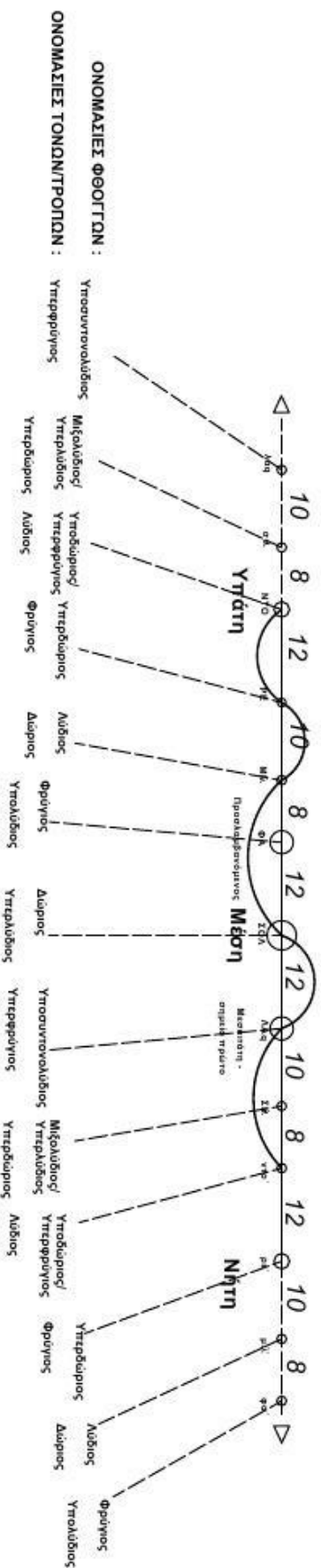
Σύσταση : Λύδιο τετράχορδο (ΝΤΟ - ΦΑ), συναφή ο Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ), Υπολύδιο πεντάχορδο.

Φθόγγοι βαρύτητας : Υποδόμιος/Υπερβύγιος φθόγγος (ΝΤΟ), Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ),

Υποδόμιος/Υπερβύγιος φθόγγος (ΝΤΟ). Το διάστημα σήλ - ΝΤΟ αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο**.

Κορυφή : Υποδόμιος/Υπερβύγιος φθόγγος

Λύδιος πεντατονικός ανημήτρος α'

Βασική τροπική ανάλυση :

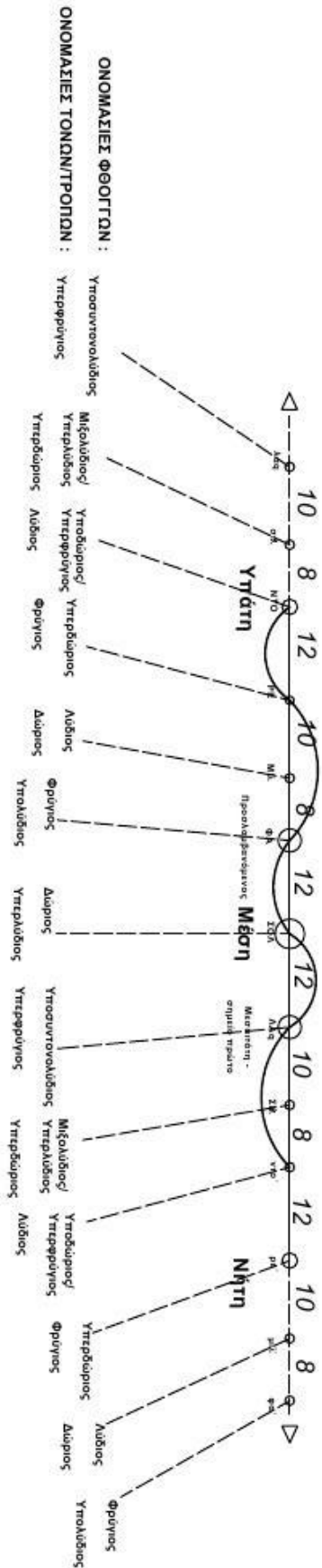
Βάση : Υποδωριός φθόγγος (ΝΤΟ)

Κορυφή : Υποδωριός φθόγγος (ντο')

Τροπική διασασών : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδούς διαστήματος.

Λύδιος Πεντατονικός
αημίτονος β΄

Βασική τροπική ανάλυση :

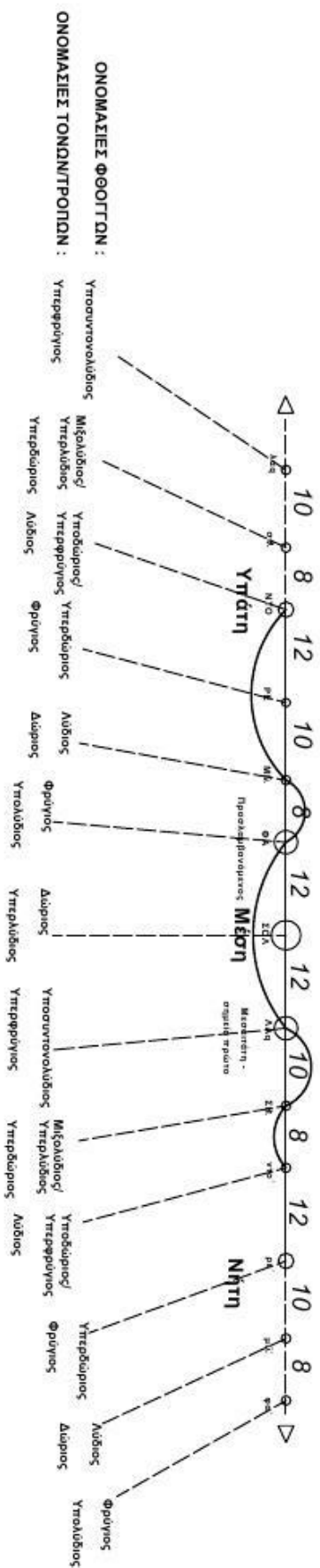
Βάση : Υποδώριος φθόγγος (ΝΤΟ)

Κορυφή : Υποδώριος φθόγγος (ντο΄)

Τροπική διαπάσων : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο΄)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδούς διαστήματος.

Αύδιος Πεντατονικός
ενημίτονος α'
(δισημίτονος)

Βασική τροπική ανάλυση :

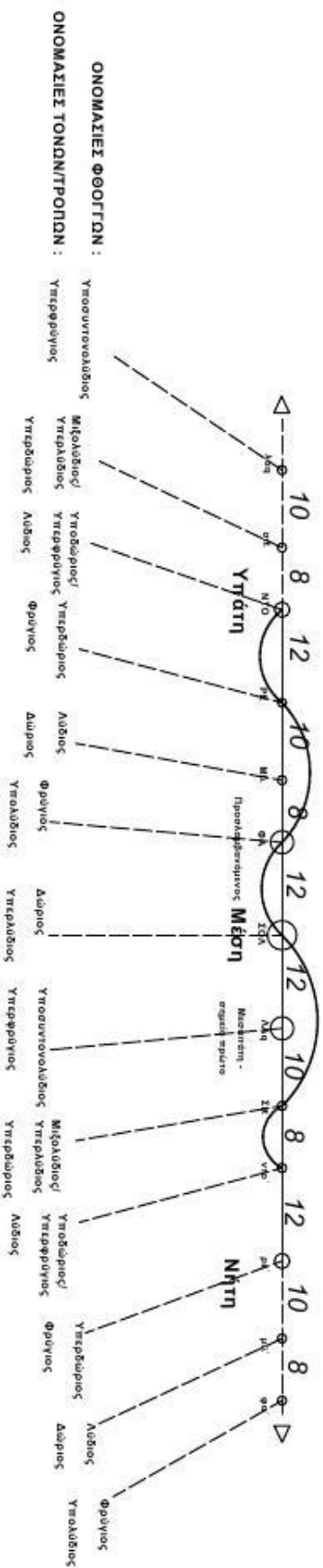
Βάση : Υποδώριος φθόγγος (ΝΤΟ)

Κορυφή : Υποδώριος φθόγγος (ντο')

Τροπική διασασών : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο')

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Δύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙλ - ΦΑ) και Υπερλύνιος - Υπερφύγιος φθόγγος (ΣΙλ - ντο').

Λυδός πεντατονικός ενημίτονος β'

Βασική τροπική ανάλυση :

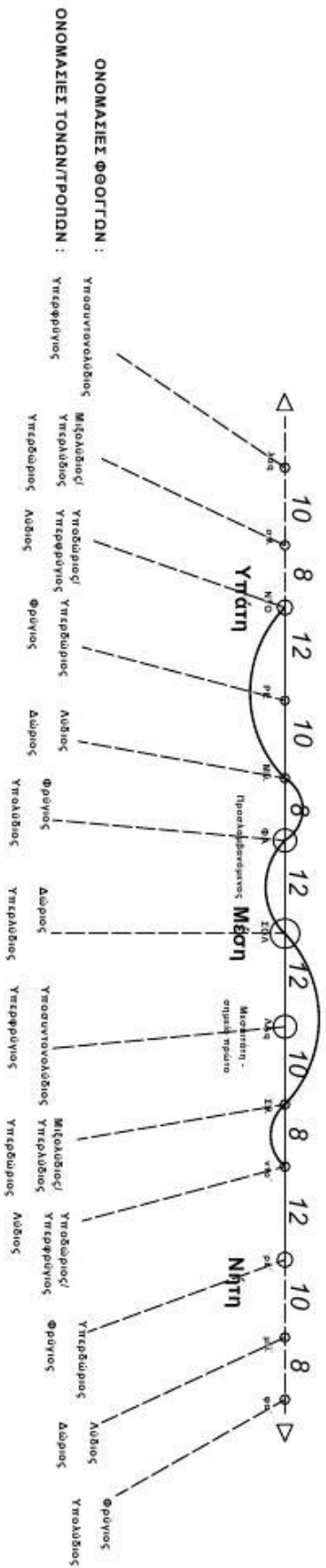
Βάση : Υποδάριος φθόγγος (ΝΤΟ)

Κορυφή : Υποδάριος φθόγγος (ντο')

Τροπική διασασών : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο')

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Υπεράλιος - Υπερφύνιος φθόγγος (ΣΙλ - ντο').

Αύδιος Πεντατονικός ενημίτονος V'

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποδώριος φθόγγος (ΝΤΟ)

Κορυφή : Υποδώριος φθόγγος (ντο')

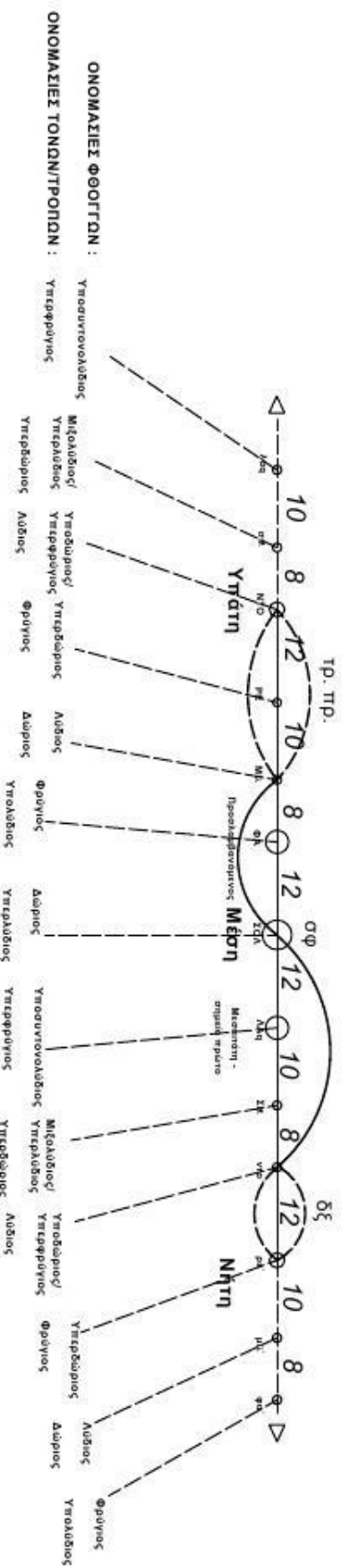
Τροπική διατασών : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβάτοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Αύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΔ - ΦΑ) και Υπερβύγιος - Υπερβύγιος φθόγγος (ΣΙΔ - ντο').

Δώριοι Τρόποι

Οι Δώριοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Λύδιο Φθόγγο ΜΙλ. Η διαφορά τους με τους Δώριους τρόπους που παρουσιάστηκαν στο Δώριο Σύνταγμα είναι ότι σε αντίθεση με εκείνους δεν παρουσιάζουν συμφωνία στο 4χορδο εξαιτίας του σκληρού πυρήνα του Συντάγματος. Η Μεσαιτάτη δεν συμφωνεί με τον Λύδιο φθόγγο και αντιθέτως έρχεται σε συμφωνία με τον Υπερδώριο φθόγγο που ονοματοθετεί τους Φρύγιους τρόπους.

Δώριος με σύσταση διφωνίας - τριφωνίας (πεντάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δυδίοις φθόγγος (ΜΙΛ)

Κορυφή : Υποδωριος φθόγγος (ντο')

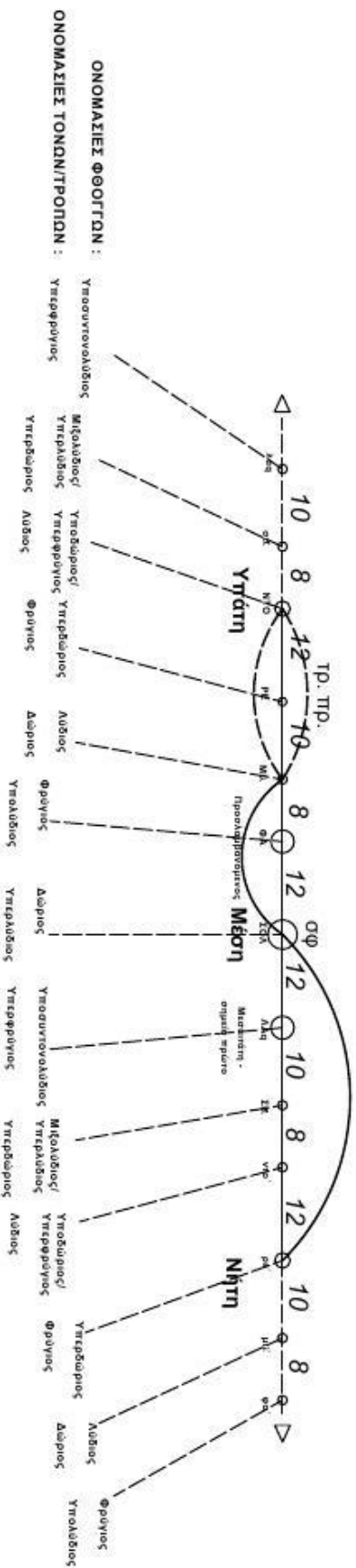
Τροπική διαπασών : Εξάχορδη (ΜΙΛ - ντο')

Σύσταση : Δώρια διφωνία, συναφή ο Δώριος φθόγγος, Υπερδωδιο τετραχορδο.

Φθόγγοι βαρύτητας : Δυδίοις φθόγγος (ΜΙΛ), Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ), Υποδωριος/Υπερφώνιος φθόγγος (ντο'). Ο Υποδωριος φθόγγος ΝΤΟ αποτελεί **τροπικό προσάμβανόμενο**.

Το ντο' ρε' διάστημα (Υποδωριος/Υπερδωριος φθόγγος) λειτουργεί ως **διάζευξη**.

Δώριος με σύσταση διφωνίας τετραφωνίας (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δωριος φθόγγος (ΜΙΛ)

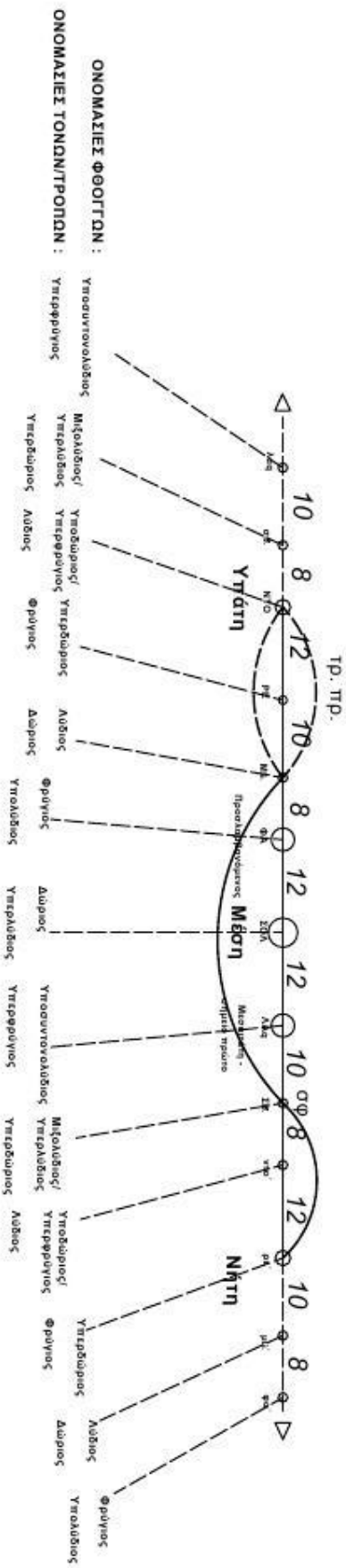
Κορυφή : Υπερδωριος φθόγγος (ρε')

Τροπική διαπάσων : Επτάχορδη (ΜΙΛ - ρε')

Σύσταση : Δώρια διφωνία, συναφή ο Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ), Υπερδωδιο πεντάχορδο.

Φθόγγοι βαρύτητας : Δωριος φθόγγος (ΜΙΛ), Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ), Υπερδωριος φθόγγος (ρε').

Δώριος με σύσταση τετραφωνίας -
διφωνίας (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώριος φθόγγος (ΜΙΛ)

Κορυφή : Υπερβώριος φθόγγος (ρε')

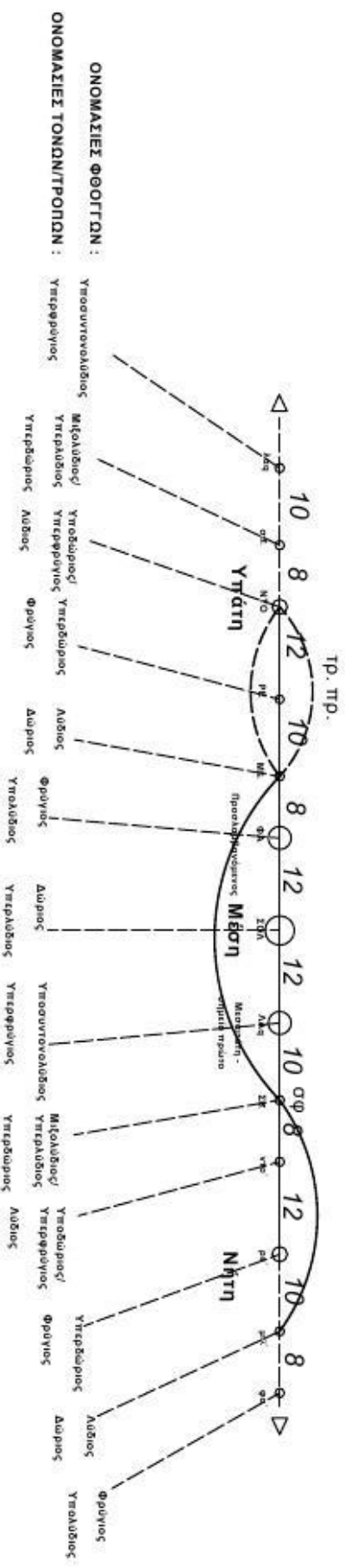
Τροπική διαπάσων : Ετάχορδη (ΜΙΛ - ρε')

Σύσταση : Δώριο πεντάχορδο, συναφή ο Μιξολυδίοσ φθόγγος (ΣΙΛ), Δώρια (Υπερβώρια) διφωνία.

Φθόγγοι βαρύτητας : Δώριος φθόγγος (ΜΙΛ), Μιξολυδίοσ φθόγγος (ΣΙΛ), Υπερβώριος φθόγγος (ρε'). Ο

Υποδώριος φθόγγος ΝΤΟ αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνομενο**.

Δώριος με σύσταση τετραφωνίας - τριφωνίας (επτάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώριος φθόγγος (ΜΙΛ)

Κορυφή : Δώριος φθόγγος (μιά')

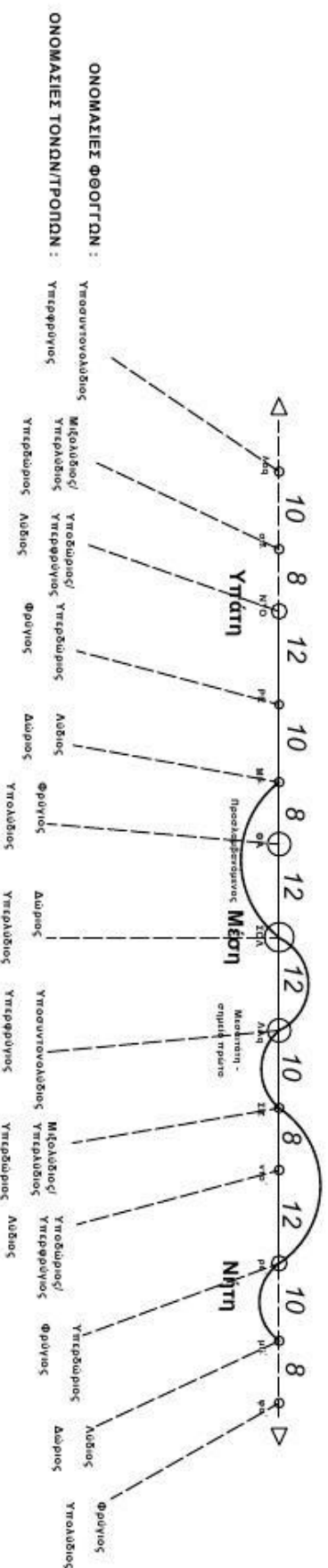
Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΜΙΛ - μιά')

Σύσταση : Δώριο πεντάχορδο, συναφή ο Μειζολύδιος φθόγγος (ΣΙΔ), Δώριο τετράχορδο (Υπερδώριο).

Φθόγγοι βαρύτητας : Δώριος φθόγγος (ΜΙΛ), Μειζολύδιος φθόγγος (ΣΙΔ), Δώριος φθόγγος (μιά'). Ο

Υποδώριος φθόγγος ΝΤΟ αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο**.

Δύοιος πεντατονικός ανημίτονος α'

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δύοιος φθόγγος (ΜΙΔ)

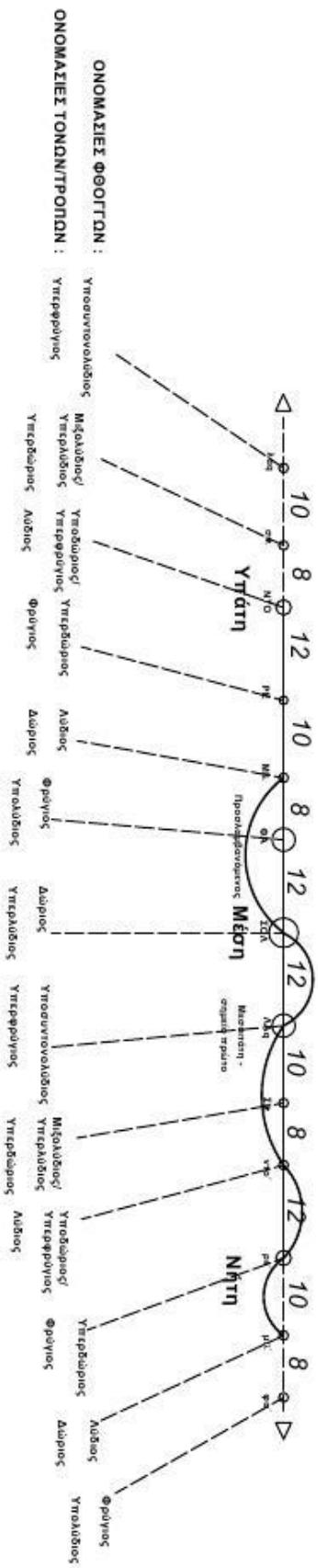
Κορυφή : Δύοιος φθόγγος : (μιλ')

Τροπική διασπασών : Οχτάχορδη (ΜΙΔ - μιλ')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδούς διαστήματος.

Παρατηρήσεις : Τα διαγράμματα των πεντατονικών τρόπων δε δείχνουν με τη σύστασή τους υπερβατά τετράχορδα ή πεντάχορδα, αλλά δείχνουν ακριβώς τη σύσταση/αλληλουσία των φθόγγων που τα συστήνουν.

Δώριος πεντατονικός ανημίτονος β΄

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δωριος φθόγγος (ΜΙΔ)

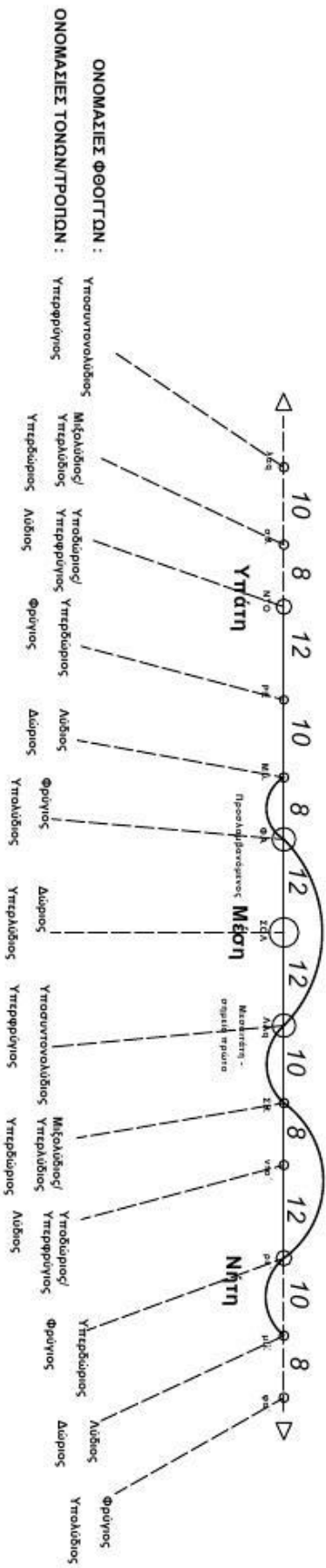
Κορυφή : Δωριος φθόγγος : (μιλ΄)

Τροπική διαπάσων : Οχτώχορδη (ΜΙΔ - μιλ΄)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδούς διαστήματος.

Παρατηρήσεις : Τα διαγράμματα των πεντατονικών τρόπων δε δείχνουν με τη σύστασή τους υπερβατά τετράχορδα ή πεντάχορδα, αλλά δείχνουν ακριβώς τη σύσταση/αλληλουσία των φθόγγων που τα συστήνουν.

Δώριος Πεντατονικός εφημίτρονος α΄

ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΦΘΟΓΓΩΝ :

ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΤΟΝΩΝ/ΤΡΟΠΩΝ :

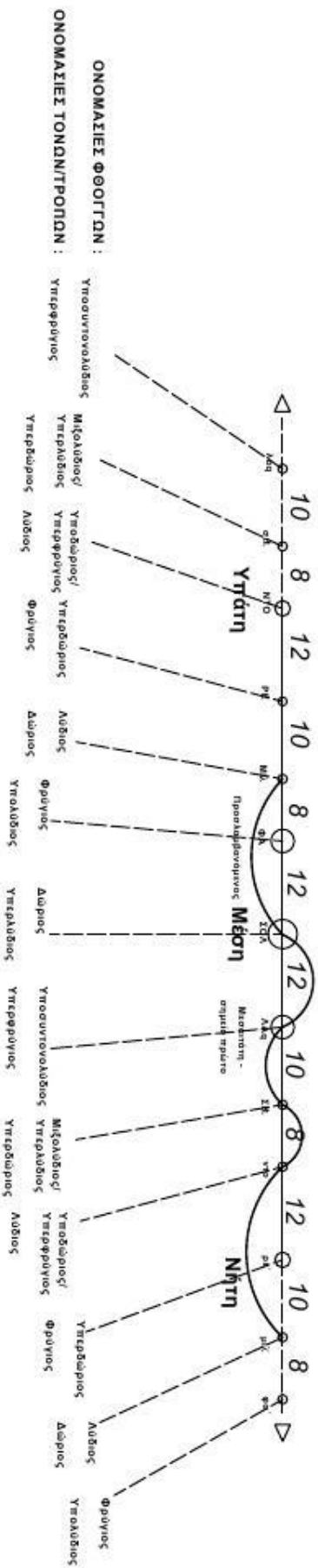
Βάση : Αύδιος φθόγγος (ΜΙΔ)

Κορυφή : Αύδιος φθόγγος (μιλ΄)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΜΙλ - μιλ΄)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Αύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙλ - ΦΔ).

Δώριος Πεντατονικός εφημέριος β'

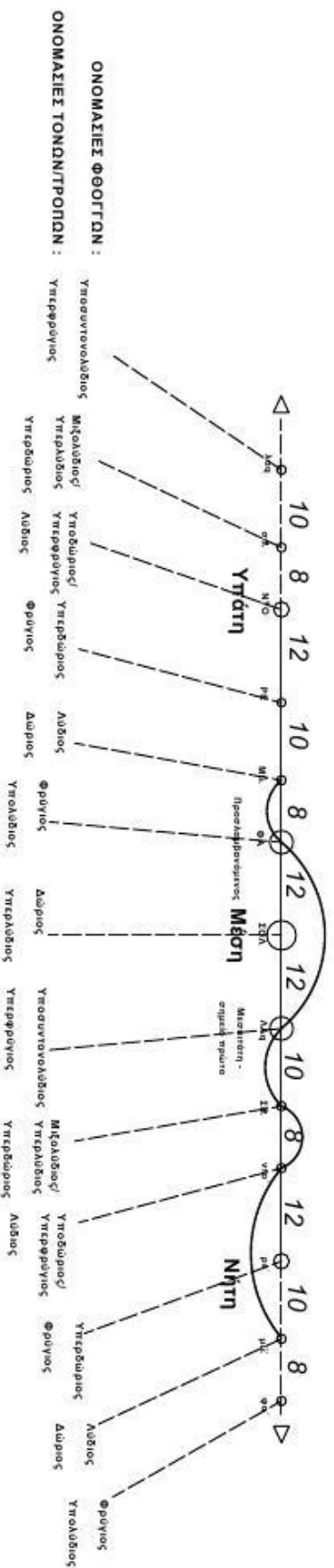
Βάση : Δυόδιος φθόγγος (ΜΙΛ)

Τροπική διατάσσων : Οχτάχορδη (ΜΙΛ - μιλ')

Κορυφή : Δυόδιος φθόγγος (μιλ')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάργχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Υπερδωριός - Υπερφρύγιος φθόγγος (ΣΙΔ - ντο').

Δώδιος πεντατονικός εφημέρινος γ' (δισεπημέρινος)

Βάση : Αδίδιος φθόγγος (ΜΙΛ)

Κορυφή : Αδίδιος φθόγγος (μιά')

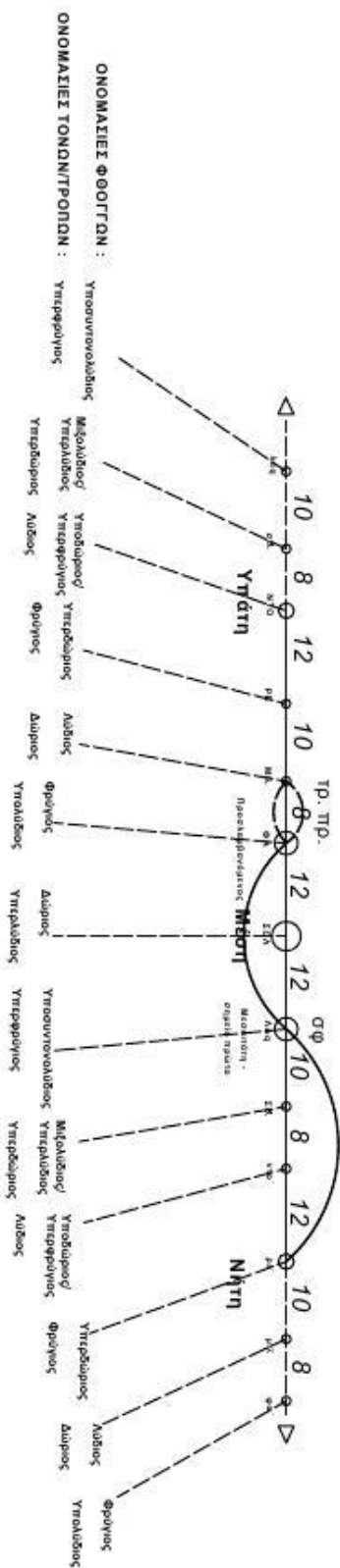
Τριτοική διαπασσών : Οχτάχορδη (ΜΙΛ - μιά')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Αδίδιος - Φθόνιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΑ) και Υπεραδίδιος - Υπερφθόνιος (ΣΙΛ - ΒΤΟ).

Υπολύδιοι Τρόποι

Οι Υπολύδιοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Φρύγιο Φθόγγο ΦΑ. Ονομάζονται έτσι εξαιτίας της θέσης τους στη θεούσα σπείρα (μία 4^η Καθαρή από τον Υποδώριο φθόγγο που ονοματοδοτεί τους Λύδιους τρόπους).

Υπολύδιος κατά σύσταση διφωνίας - τριφωνίας

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ)

Κορυφή : Υπερδώριος φθόγγος (ρε')

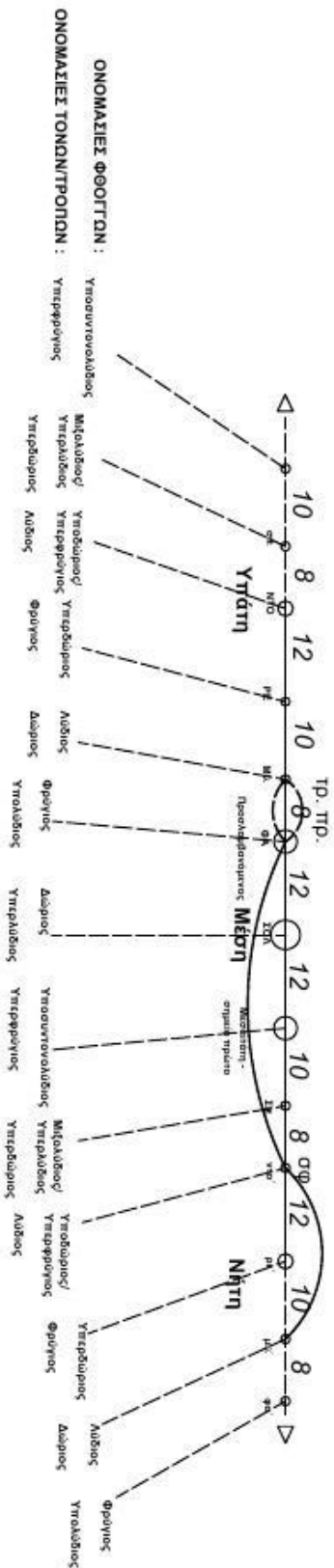
Τροπική διαπασών : Εξάχορδη (ΦΑ - ρε')

Σύσταση : Δίτονο ΦΑ - ΛΑq, συναφή ο Υποσυντονολύδιος φθόγγος (ΛΑq), Υπερφρύγιο τετράχορδο.

Φθόγγοι βαρύτητας : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ), Υποσυντονολύδιος φθόγγος (ΛΑq), Υπερδώριος φθόγγος (ρε').

Παρατηρήσεις : Συνταγματικά δεν προκύπτει τέλειο τετράχορδο από τον Υπολύδιο φθόγγο (ΦΑ) και έτσι δεν παρουσιάζεται σύσταση ούτε συνημένου, ούτε διαξυγμένου, ούτε μεταβολικού τρόπου (με σύσταση δύο όμοιων τετραχορδών). Επίσης δεν παρουσιάζεται Υπολύδιος με σύσταση διφωνίας - τετραφωνίας μια και από τον Υποσυντονολύδιο φθόγγο (ΛΑq) δεν προκύπτει τέλειο πεντάχορδο.

Υπολύδιος κατά σύσταση
τετραφωνίας - διφωνίας

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ)

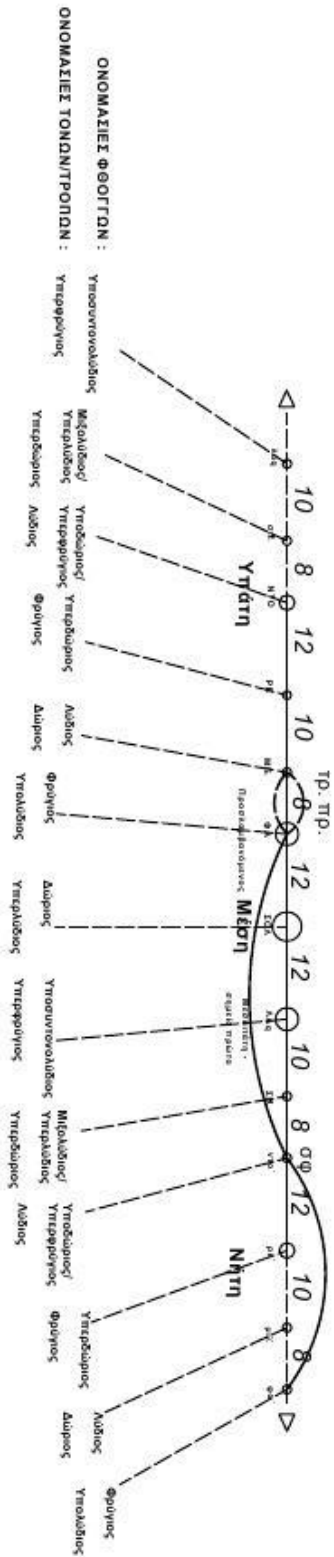
Κορυφή : Αδύδιος φθόγγος (μλ.)

Τροπική διαπασών : Επτάχορδη (ΦΑ - μλ.)

Σύσταση : Υπολύδιο πεντάχορδο (ΦΑ - ντο'), συναφή ο Υποδώριος/Υπερφρύγιος φθόγγος (ντο'), Αδύδιο τριχορδο (ντο' - μλ.).

Φθόγγοι βαρύτητας : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ), Υποδώριος/Υπερφρύγιος φθόγγος (ντο'), Αδύδιος φθόγγος (μλ.).

Υπολύδιος κατά σύσταση
Τετραφωνίας - Τριφωνίας

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ)

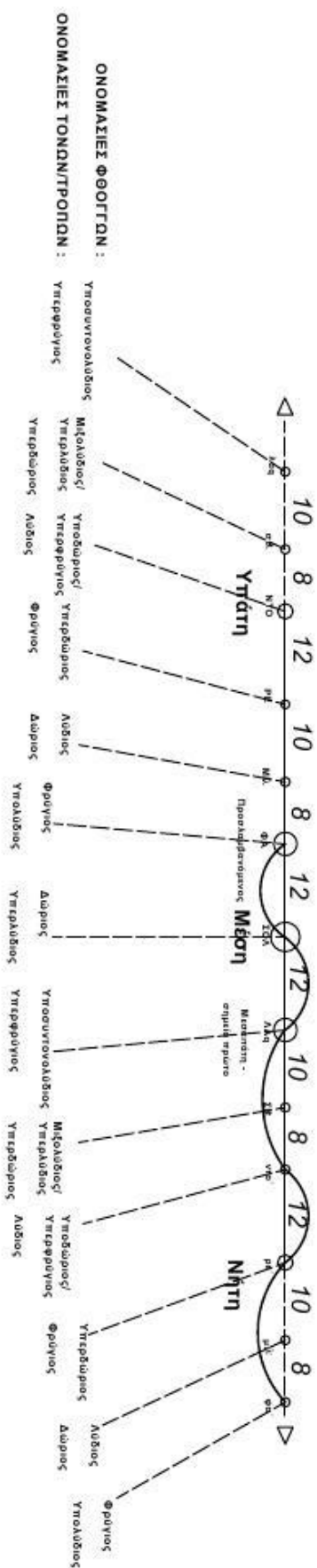
Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (φα')

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΦΑ - φα')

Σύσταση : Υπολύδιο πεντάχορδο (ΦΑ - ντο), συναφή ο Υποδώριος/Υπερφρύγιος φθόγγος (ντο), Δύδιο τετράχορδο (ντο - φα).

Φθόγγοι βαρύτητας : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ), Υποδώριος/Υπερφρύγιος φθόγγος (ντο), Φρύγιος φθόγγος (φα').

ΥΠΟΛΥΔΙΟΣ ΠΕΝΤΑΤΟΝΙΚΟΣ ΑΝΗΜΙΤΟΝΟΣ α'

Βασική τροπική ανάλυση :

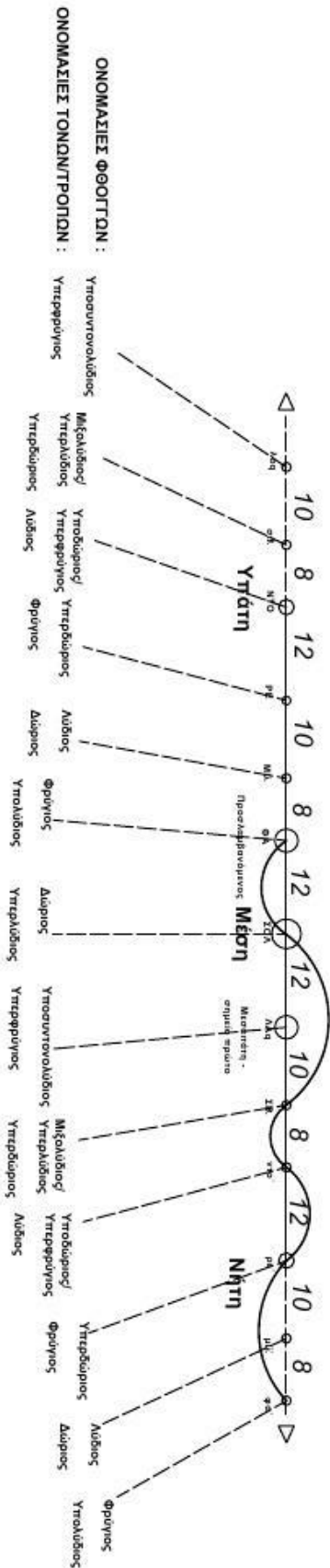
Βάση : Φρύγιος φθόγγος (ΦΔ)

Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (φα')

Τροπική διασασών : Οχτάχορδη (ΦΔ - φα')

Σύσταση : Στη σύστασή του συνωνιούνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτρονοειδούς διαστήματος.

Υπολύδιος πεντατονικός
ενημίτονος α'

Βασική τροπική ανάλυση :

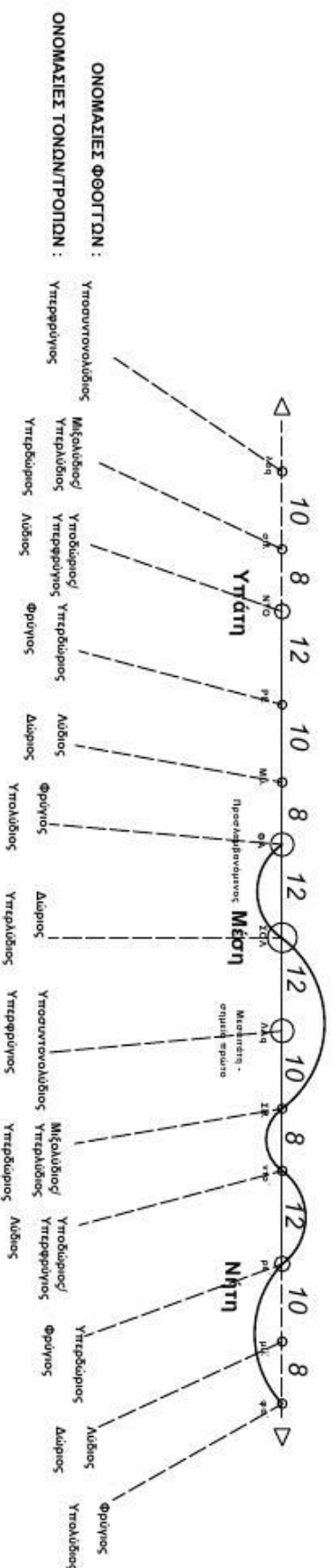
Βάση : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ)

Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (φα')

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΦΑ - φα')

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Μιξολυδίας/Υπερλύδιος - Υποδώριος/Υπερφρύγιος φθόγγος (ΣΙΔ - ντο').

ΥΠΟΔΥΔΙΟΣ ΠΕΝΤΑΤΟΝΙΚΟΣ ΕΠΗΜΙΤΟΝΟΣ α'

Βασική τροπική ανάλυση :

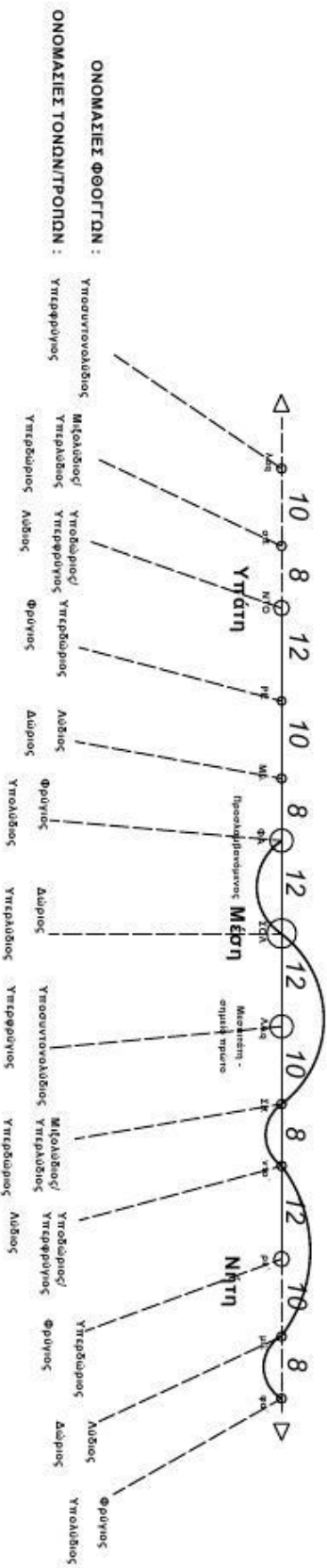
Βάση : Φρύγγιος φθόγγος (ΦΑ)

Κορυφή : Φρύγγιος φθόγγος (φα')

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΦΑ - φα')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπέρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Μιξολυδίας/Υπερβλύδίας - Υποβλύδίας/Υπερβλύδίας φθόγγος (ΣΙΔ - ντο).

Υπολόδιος πεντατονικός
ενημίτονος β' (διασημίτονος)

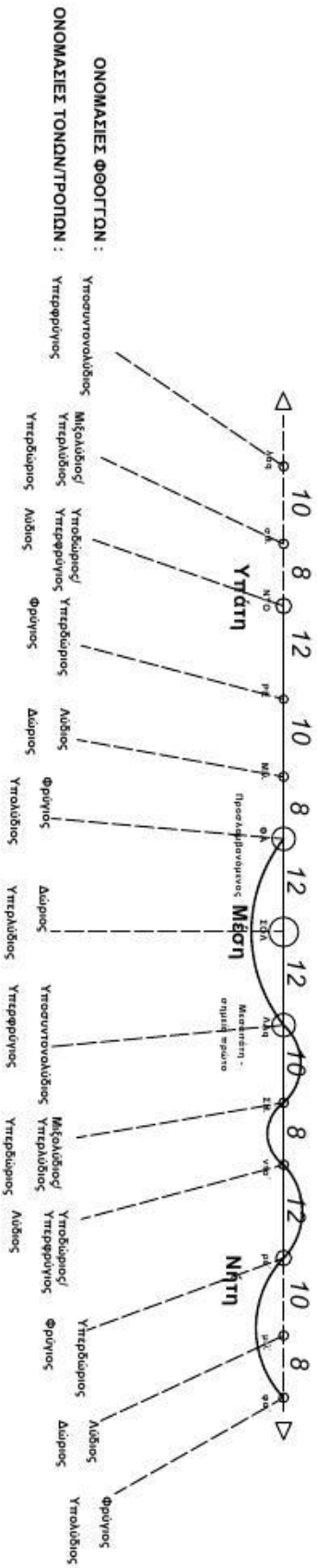
Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ) **Κορυφή :** Φρύγιος φθόγγος (φα')

Τροπική διασπασών : Οχτάχορδη (ΦΑ - φα')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Μιξολυδίας/Υπερλύδιος - Υποδώριος/Υπερφρύγιος φθόγγος (ΣΙΔ - ντο') και Αδύσιος - Φρύγιος φθόγγος (μιδ' - φα').

ΥΠΟΛΥΔΙΟΣ ΠΕΝΤΑΤΟΝΙΚΟΣ
ΕΝΗΜΙΤΟΝΟΣ Υ'

ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΦΘΟΓΓΩΝ :

ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΤΟΝΩΝ/ΡΟΠΩΝ :

Βασική τροπική ανάλυση :

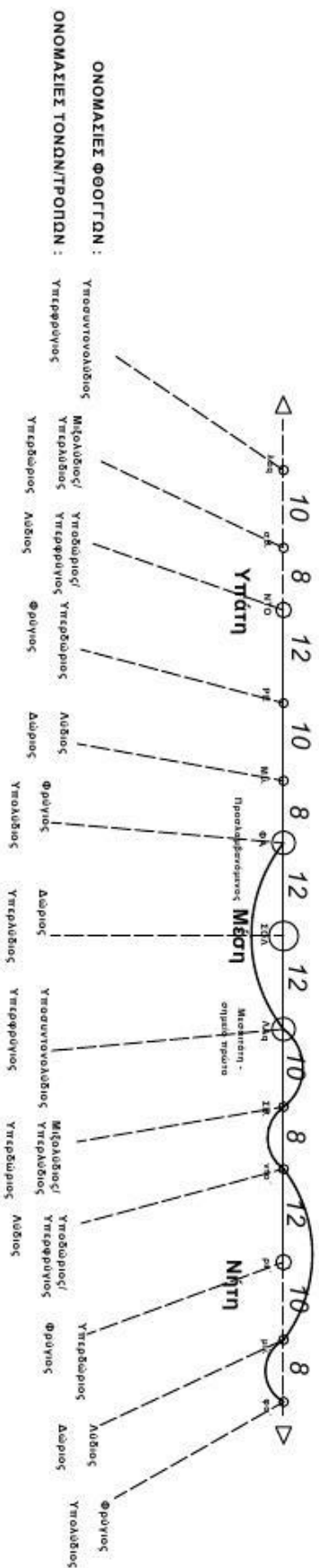
Βάση : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ)

Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (φα')

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΦΑ - φα')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Μιξωλύδιος/Υπερβύδιος - Υποδύριος/Υπερφρύγιος φθόγγος (ΣΙΔ - ντο').

Υπολύδιος πεντατονικός
ενημίτονος δ' (δισσημίτονος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ)

Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (φα')

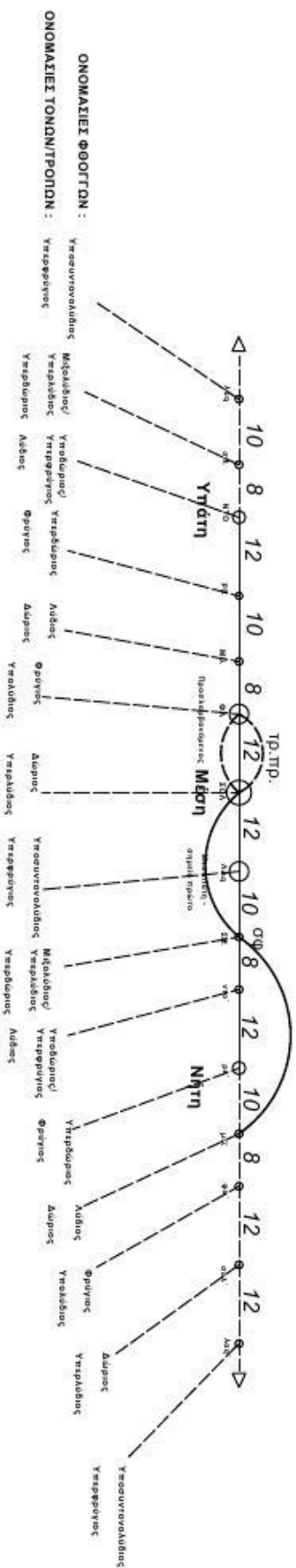
Τροπική διασασών : Οχτύχορδη (ΦΑ - φα')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχουν δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Μιξολύδιος/Υπερλύδιος - Υποβόριος/Υπερφρύγιος φθόγγος (ΣΙΔ - ντο') και Αύλιος - Φρύγιος φθόγγος (μιλ' - φα').

Υπερλύδιοι Τρόποι

Οι Υπερλύδιοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Δώριο Φθόγγο ΣΟΛ. Ονομάζονται έτσι εξαιτίας της θέσης τους στη θέουσα σπείρα (μία 5^η Καθαρή από τον Υποδώριο φθόγγο που ονοματοδοτεί τους Λύδιους τρόπους). Επίσης η σύσταση του 4χόρδου είναι κοινή με τους Λύδιους τρόπους κάτι που φανερώνει την αρμονική συγγένεια των τρόπων.

Υπερλύδιος κατά σύσταση διφωνίας -
Τριφωνίας

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώριος Φθόγγος (ΣΟΛ)

Κορυφή : Υπερδώριος φθόγγος (μιά')

Τροπική διαπασών : Εξάχορδη (ΣΟΛ - μιά')

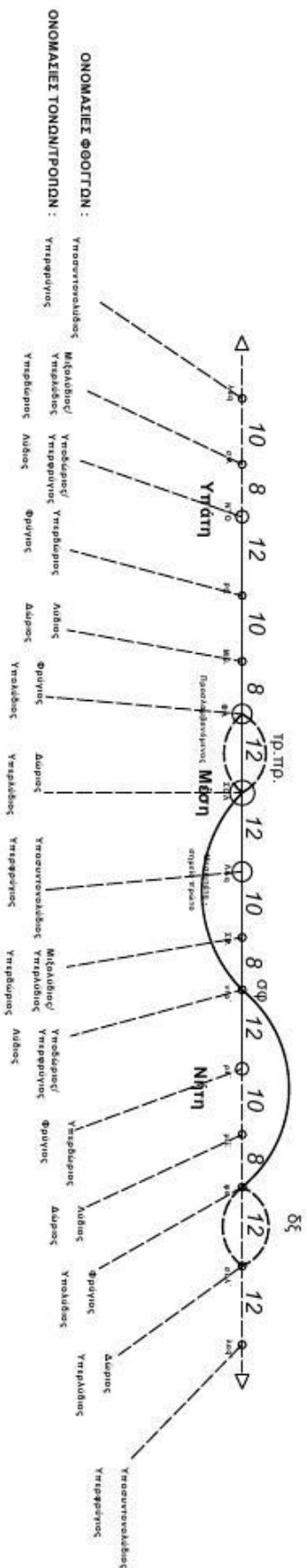
Σύσταση : Υπερλύδιος διφωνία, συναφή ο Μεξολύδιος/Υπερλύδιος φθόγγος (ΣΙΔ), Υπερδώριο τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Δώριος φθόγγος (ΣΟΛ), Μεξολύδιος/Υπερλύδιος φθόγγος (ΣΙΔ), Υπερδώριος φθόγγος (μιά').

Το διάστημα ΦΑ - ΣΟΛ (Φρύγιος - Δώριος φθόγγος) αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο**.

Συνταγματικά προκύπτει ότι ο Υπερλύδιος συνημένος τρόπος είναι και με σύσταση δύο όμοιων τετραζυγίων.

Υπεράυδιος συνημένος

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώριος Φθόγγος (ΣΟΑ)

Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (φα')

Τροπική διατάσεων : Επτάχορδη (ΣΟΑ - φα')

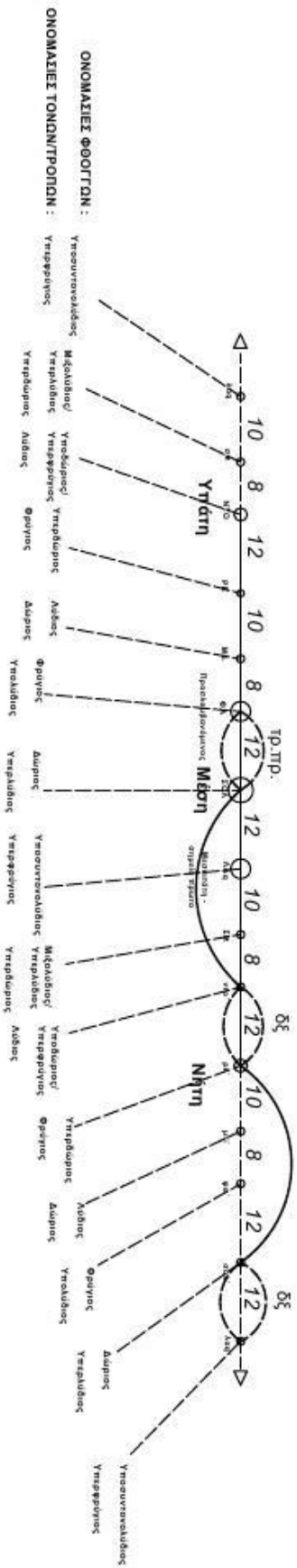
Σύσταση : Υπεράυδιο τετράχορδο, συναφή ο Υποδώριος/Υπερφρύγιος φθόγγος (ντο'), Αύδιο τετράχορδο.

Φθόγγου Βαρύτητας : Δώριος φθόγγος (ΣΟΑ), Υποδώριος φθόγγος (ντο'), Φρύγιος φθόγγος (φα').

Το διάστημα ΦΑ - ΣΟΑ (Φρύγιος - Δώριος φθόγγος) αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο** και το διάστημα φα' σολ' **διάζευξη**.

Συνταγματικά προκύπτει ότι ο Υπεράυδιος συνημένος τρόπος είναι και με σύσταση δύο όμοιων τετράχορδων.

Υπερλύδιος διαζευγμένος (επιτάφυνος)

Βασική τροπική ανάληψη :

Βάση : Δώριος Φθόγγος (ΣΟΔ) **Κορυφή :** Δώριος φθόγγος (σαλ΄)

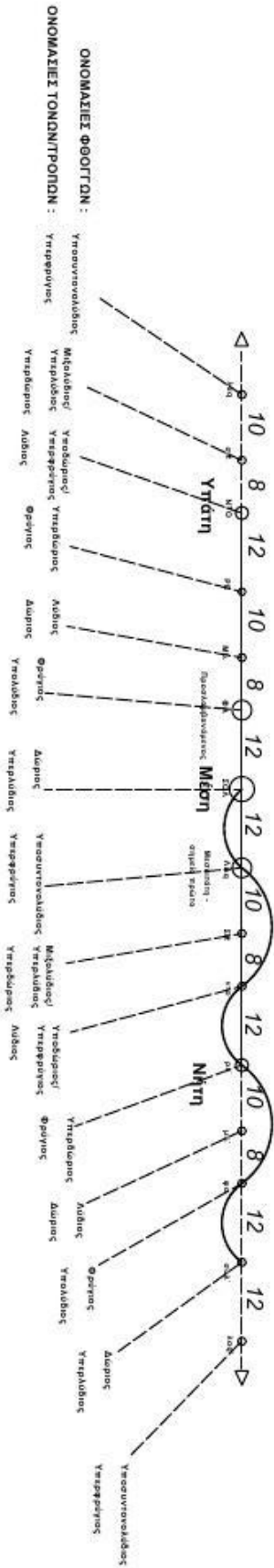
Τροπική διαπασών : Οχτάζοροη (ΣΟΑ - σαλ΄)

Σύσταση : Μιζολύδιο τετραζοροδο, διαζευκτικός τόνος Υποδώριος - Υπερδώριος φθόγγος (ντο΄ - ρε΄), Φρύγιο τετραζοροδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ), Υποδώριος φθόγγος (ντο΄), Υπερδώριος φθόγγος (ρε΄), Δώριος φθόγγος (σαλ΄).

Το διάστημα ΦΑ - ΣΟΔ (Φρύγιος - Δώριος φθόγγος) αποτελεί **τροπικό προσαμβανόμενο** και το διάστημα σαλ΄ - λα΄ αποτελεί **διάζευξη**.

Υπερλυδίας πεντατονικός ανημίτονος α'

Βασική τροπική ανάλυση :

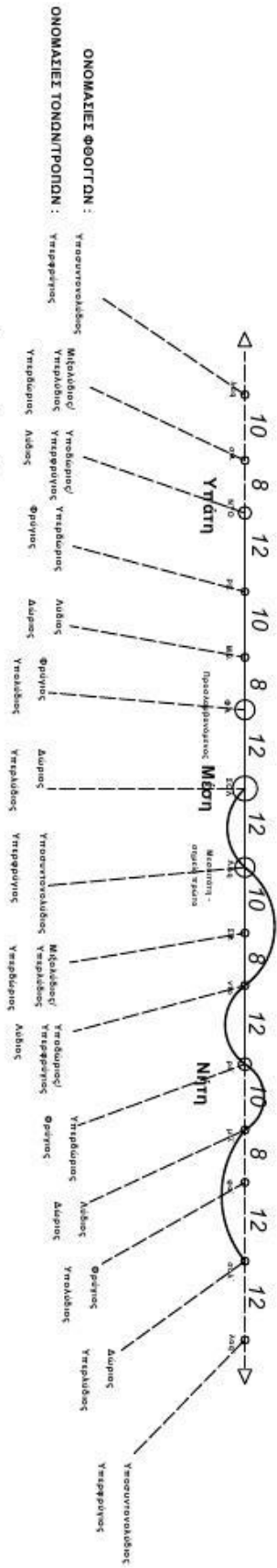
Βάση : Δώριος φθόγγος (ΣΟΛ)

Κορυφή : Δώριος φθόγγος (σολ')

Τροπική διατάσων : Οχτάχορδη (ΣΟΛ - σολ')

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδούς διαστήματος.

Υπερλυδίας πεντατονικός ανημίτονος β'

Βασική τροπική ανάλυση :

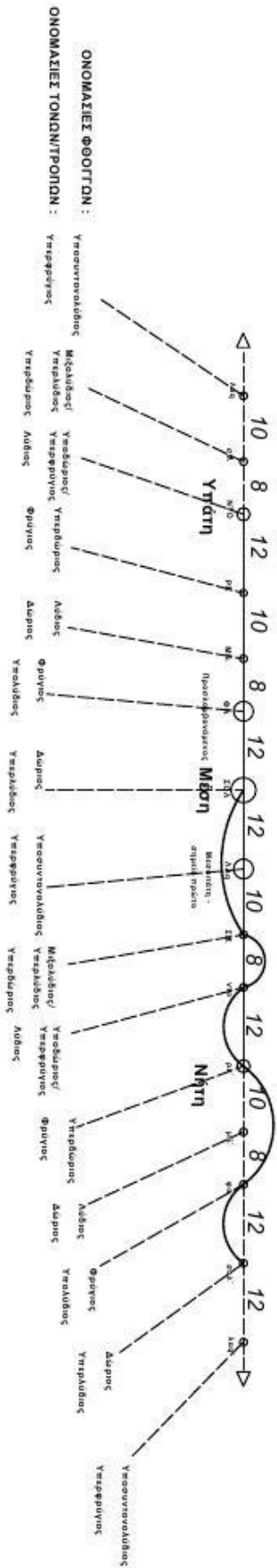
Βάση : Δωριός φθόγγος (ΣΟΛ)

Κορυφή : Δωριός φθόγγος (σολ')

Τροπική διατσάση : Οχτάχορδη (ΣΟΛ - σολ')

Σύσταση : Στη σύσταση του συνωντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδούς διαστήματος.

Υπερλύδιος πεντατονικός εφημέριος α΄

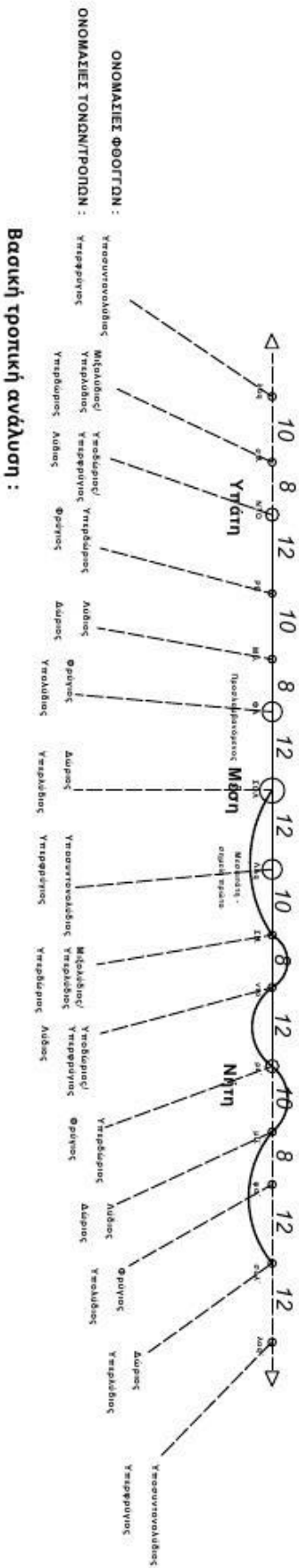
Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δωριός φθόγγος (ΣΟΛ) **Κορυφή :** Δωριός φθόγγος (σολ΄)

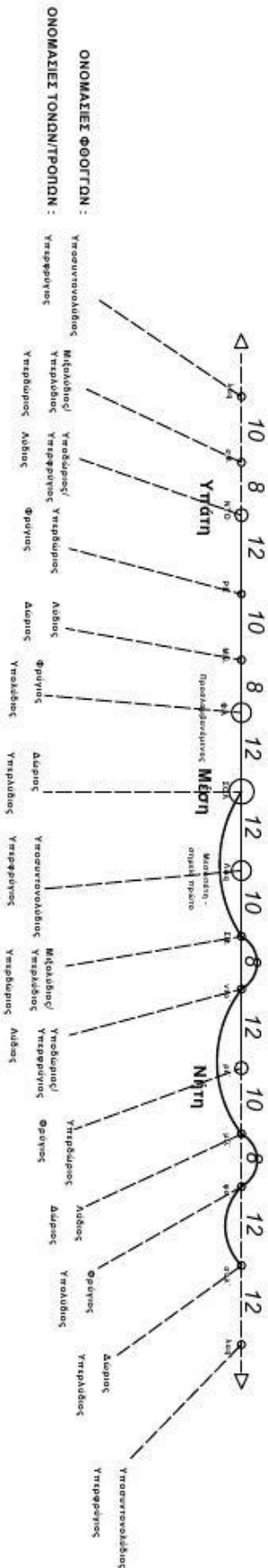
Τροπική διαπάσων : Οχτάχορδη (ΣΟΛ - σολ΄)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Μιζολύδιος/Υπερλύδιος - Υποδωριός/Υπερφρύγιος φθόγγος (ΣΙΔ - ντο΄).

Υπερλύδιος πεντατονικός ενημίτονος β΄

Υπεράλιος πεντατονικός εφημέριος γ' (διοσημίτονος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώριος φθόγγος (ΣΟΛ) Κορυφή : Δώριος φθόγγος (σολ')

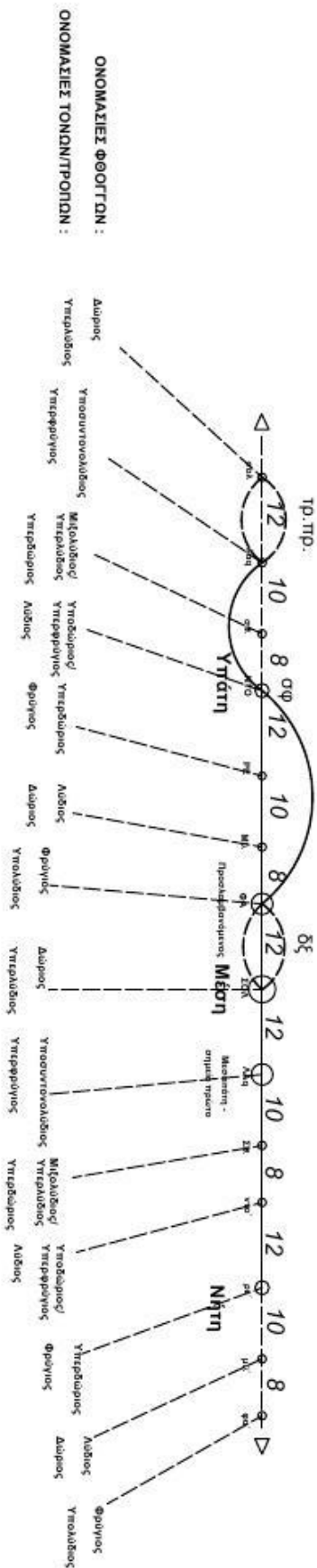
Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΣΟΛ - σολ')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατικοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Μιξολύδιος - Υπεράλιος φθόγγος (ΣΙΔ - ντο') και Δύδιος - Υπεράλιος φθόγγος (μιλ' - φα').

Υπερφρύγιοι Τρόποι

Οι Υπερφρύγιοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Υποσυντονολύδιο Φθόγγο ΛΑq. Ονομάζονται έτσι εξαιτίας της θέσης τους στη θέουσα σπείρα (μία 5^η Καθαρή από τον Υπερδώριο φθόγγο που ονοματοδοτεί τους Φρύγιους τρόπους). Επίσης η σύσταση του 4χόρδου των δύο τρόπων (Φρύγιοι και Υπερφρύγιοι) παρουσιάζει ομοιότητα και δηλώνει την τροπική τους συγγένεια.

**Υπερφρύγιος με συναφή
διφωνίας τριφωνίας**

Βάση : Υποσυντονοαυσιος φθόγγος (Λαα)

Τροπική διαπασών : Εξάχορδη (Λαα - ΦΑ).

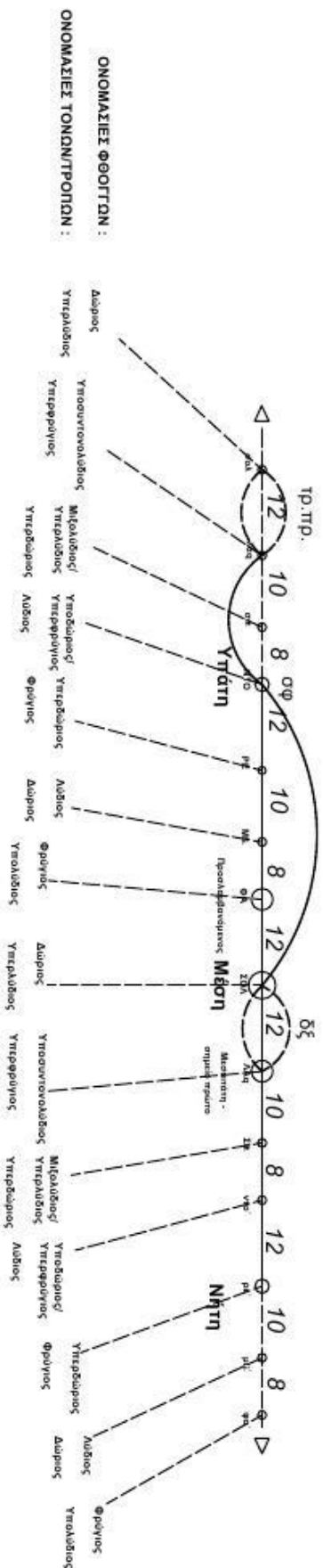
Σύσταση : Υπερφρύγιος διφωνία/τρίχορδο, συναφή ο Υποδωριος/Υπερφρύγιος φθόγγος (ΝΤΟ), Αυσιος τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υποσυντονοαυσιος φθόγγος (Λαα), Υποδωριος φθόγγος (ΝΤΟ), Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ).

Το διάστημα σολ - λαα αποτελεί **τροπικό προσαμβανόμενο** και το διάστημα ΦΑ - ΣΟΛ (Φρύγιος - Δωριος φθόγγος) αποτελεί **διάζευξη**.

Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ)

Υπερφύγιος με συναφή διφωνίας
Τετραφωνίας

Βάση : Υποσυντονολόδιος Φθόγγος (λαα)

Τροπική διατάσσων : Ετάχορδη (λαρ - ΣΟΑ).

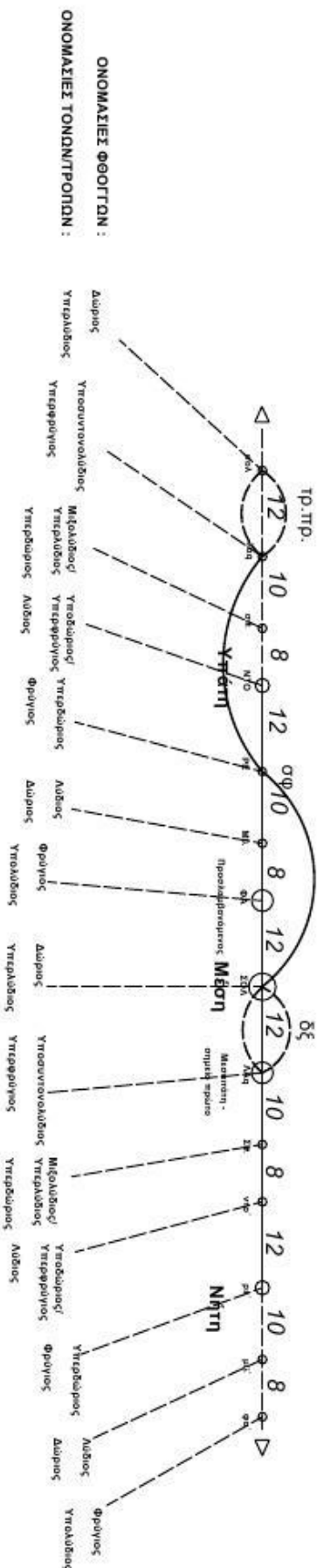
Σύσταση : Υπερφύγιος διφωνία/τριχορδο, συναφή ο Υποδώριος/Υπερφύγιος φθόγγος (ΝΤΟ), Δώδιο πεντάχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υποσυντονολόδιος φθόγγος (λαα), Υποδώριος φθόγγος (ΝΤΟ), Δώριος φθόγγος (ΣΟΑ).

Το διάστημα σολ - λαα αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο** και το διάστημα ΣΟΑ - ΛΑα **διάζευξη**.

Κορυφή : Δώριος φθόγγος (ΣΟΑ)

Υπερφύγιος με συνημένος (και συνταγματικά μεταβολικός)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποσυντονολούδιος φθόγγος (λαα)

Κορυφή : Δούριος φθόγγος (ΣΟΑ)

Τροπική διατασών : Επτάχορδη (λαα - ΣΟΑ).

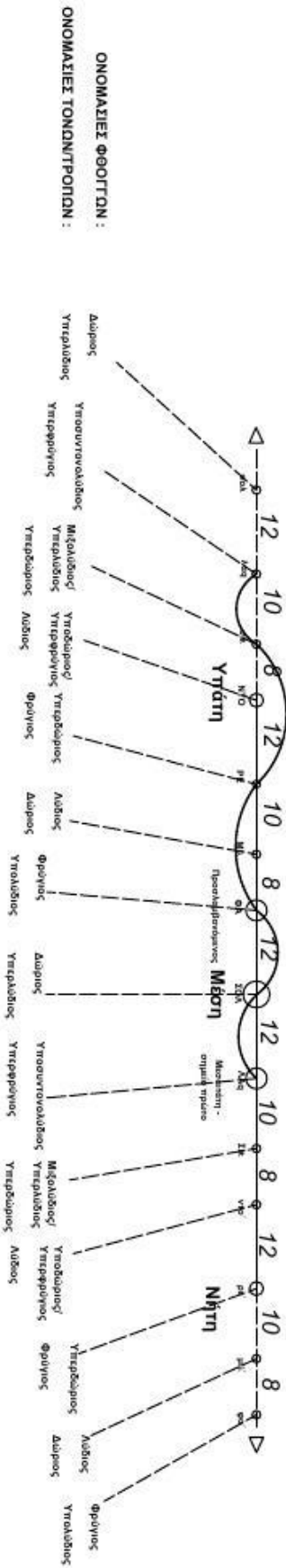
Σύσταση : Υπερφύγιο τετράχορδο, συναφή ο Υπερδούριος φθόγγος (ΡΕ), Φύγιο τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υποσυντονολούδιος φθόγγος (λαα), Υπερδούριος φθόγγος (ΡΕ), Δούριος φθόγγος (ΣΟΑ).

Το διάστημα σολ - λαα αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο** και το διάστημα ΣΟΑ - λαα **διάσυνξη**.

Συνταγματικά προκύπτει ότι ο συνημένος Υπερφύγιος είναι και τρόπος κατά συναφή δύο όμοιων τετραχορδών.

Υπερφύγιος πεντατονικός ανημήτρονος β'

Βασική τροπική ανάλυση :

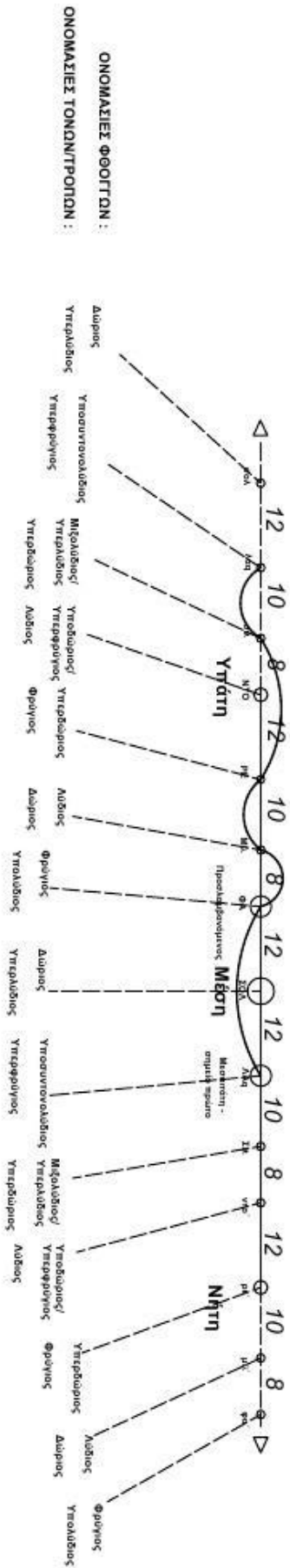
Βίαση : Υποσυντονολογίδιος φθόγγος (Λαγ)

Τροπική διατασών : Οχτάχορδη (Λαγ - Λαγ)

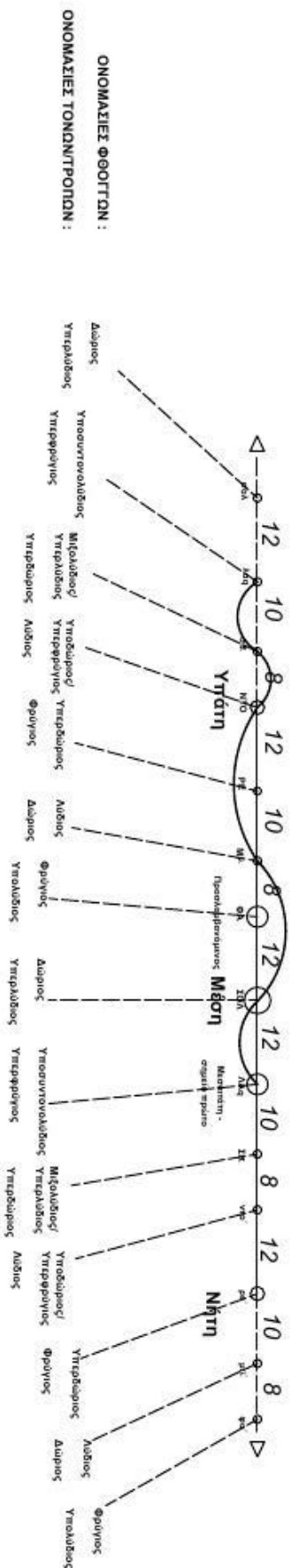
Κορυφή : Υποσυντονολογίδιος φθόγγος (Λαγ)

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδούς διαστήματος.

Υπερφύλιος πεντατονικός ενημίτονος α'

Υπερφύγιος πεντατονικός εφημίονος β΄

Βασική τροπική ανάλυση :

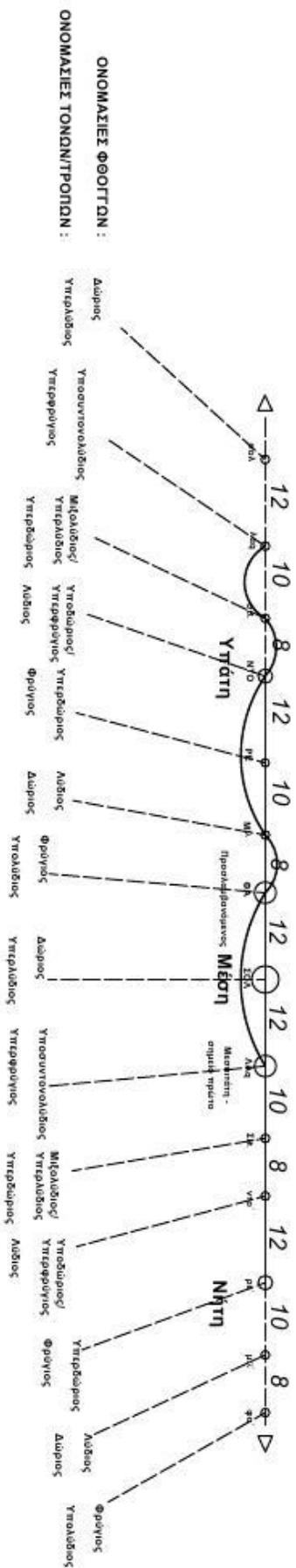
Βάση : Υποσυντονολύδιος φθόγγος (Δαδ)

Τροπική διαπασσών : Οχτάχορδη (Δαδ - ΛΑδ)

Κορυφή : Υποσυντονολύδιος φθόγγος (ΛΑδ)

Σύσταση : Στη σύσταση του συνωνυμούνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Μιξολύδιος/Υπερφύγιος - Υπολύδιος/Υπερφύγιος φθόγγος (σιλ - ΝΤΟ).

Υπερφύλιος Πεντατονικός εφημέριος Υ΄
(Δισενήμιτος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποσυντονολωδιος φθόγγος (Λαg)

Τροπική διαπυσών : Οχτίχορδη (Λαp - ΛΑp)

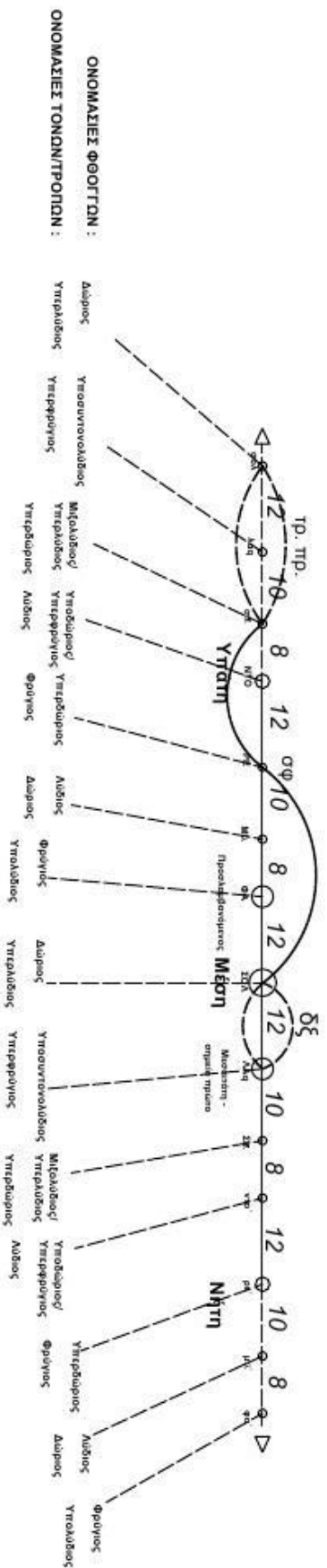
Κορυφή : Υποσυντονολωδιος φθόγγος (ΛΑg)

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Μιξαδωδιος/Υπεραδωδιος - Υποδωριος/Υπερφύλιος φθόγγος (σιλ - ΝΤΟ) και Αδωδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΑ).

Υπερδώριοι Τρόποι

Οι Υπερδώριοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Μιξολύδιο/Υπερλύδιο Φθόγγο ΣΙλ. Ονομάζονται έτσι εξαιτίας της θέσης τους στη θέουσα σπείρα (μία 5^η Καθαρή από τον Λύδιο φθόγγο που ονοματοδοτεί τους Δώριους τρόπους). Η σύστασή τους παρουσιάζει ομοιότητα με τους Υπερδώριους τρόπους που παρουσιάστηκαν και αναλύθηκαν στο Δώριο Σύνταγμα με εξαίρεση τον προσλαμβανόμενο που σε αυτή την περίπτωση απέχει από την τροπική βάση έναν Μείζονα Τόνο και όχι έναν Ελάσσονα.

Υπερδώριος κατά συναφή διφωνίας τριφωνίας

ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΦΘΟΓΓΩΝ :

ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΤΟΝΩΝ/ΤΡΟΠΩΝ :

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Μιξωλύριος Φθόγγος (σολ)

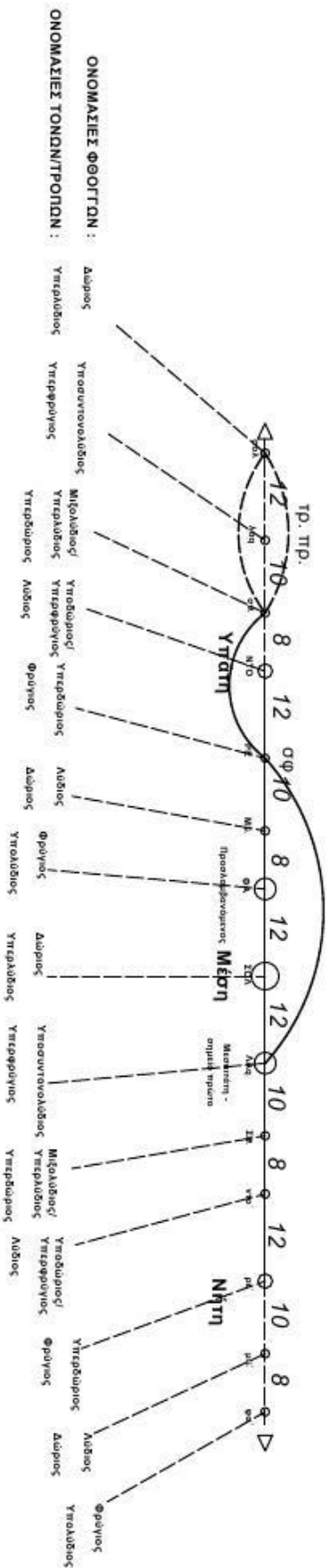
Τροπική διατασών : Εξάχορδη (σολ - ΣΟΛ)

Σύσταση : Υπερδώρια διφωνία, συναφή ο Υπερδώριος φθόγγος (ΠΕ), Φρύγιο τετραχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Μιξωλύριος φθόγγος (σολ), Υπερδώριος φθόγγος (ΠΕ), Δώριος φθόγγος (ΣΟΛ). Το διάστημα ΣΟΛ - ΛΑβ λειτουργεί ως διάκευξη.

Κορυφή : Δώριος φθόγγος (ΣΟΛ)

Υπερδώριος κατά συναφή διφωνίας
Τετραφωνίας

Βάση : Μιξολύδιος/Υπερλύδιος φθόγγος (σὺ)

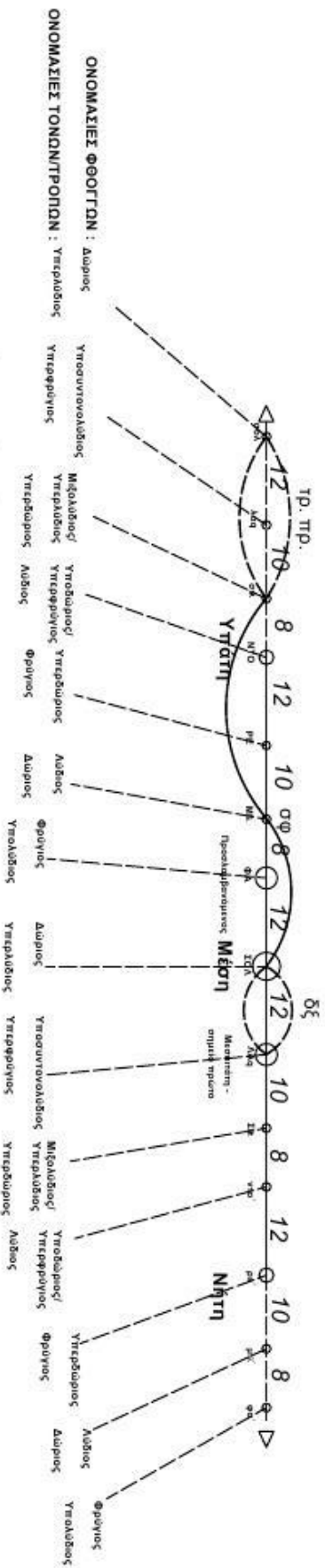
Κορυφή : Υποσυντοναλύδιος φθόγγος (Λαg)

Τροπική διαπάσων : Ερτάχορδη (σὺ - Λαg)

Σύσταση : Υπερδώρια διφωνία, συναφή ο Υπερδώριος φθόγγος (PE), Φρύγιο πεντάχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Μιξολύδιος/Υπερλύδιος φθόγγος (σὺ), Υπερδώριος φθόγγος (PE), Υποσυντοναλύδιος φθόγγος (Λαg). Ο Δώριος φθόγγος σὺ ἔχει το ρόλο του **τροπικού προσλαμβάνμενου**.

Υπερδωριος κατά συναφή τριφωνίας διφωνίας

Βασική τροπική ανάλωση :

Βάση : Μιξαλιδιος/Υπερδωριος Φθόγγος (σιλ)

Κορυφή : Δωριος φθόγγος (ΣΟΔ)

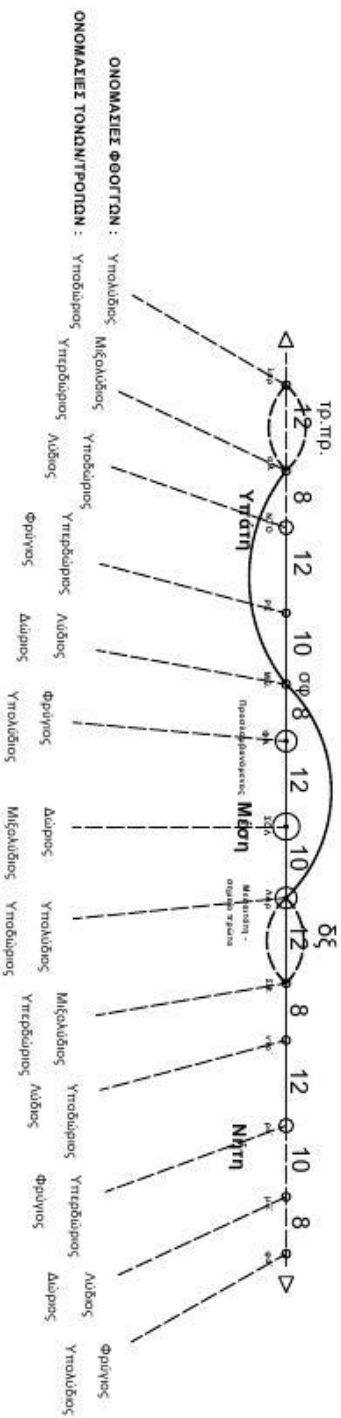
Τροπική διατασών : Επτάχορδη (σιλ - ΛΑα)

Σύσταση : Υπερδωριο τετράχορδο, συναφή ο Αυλιος φθόγγος (ΜΙΛ), Δωριος διφωνία.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Μιξαλιδιος/Υπερδωριος φθόγγος (σιλ), Δωριος φθόγγος (ΜΙΛ), Δωριος φθόγγος (ΣΟΔ).

Ο Δωριος φθόγγος σιλ έχει το ρόλο του **τροπικού προσλαμβανόμενου**. Το διάστημα ΣΟΔ ΛΑα αποτελεί **διάζευξη**.

Υπερώριος συνημένος με δύο όμοια
συνημένα τετράχορδα

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Μείζωνόδοιος Φθόγγος (σολ)

Κορυφή : Υπολύδοιος φθόγγος (ΛαΡ)

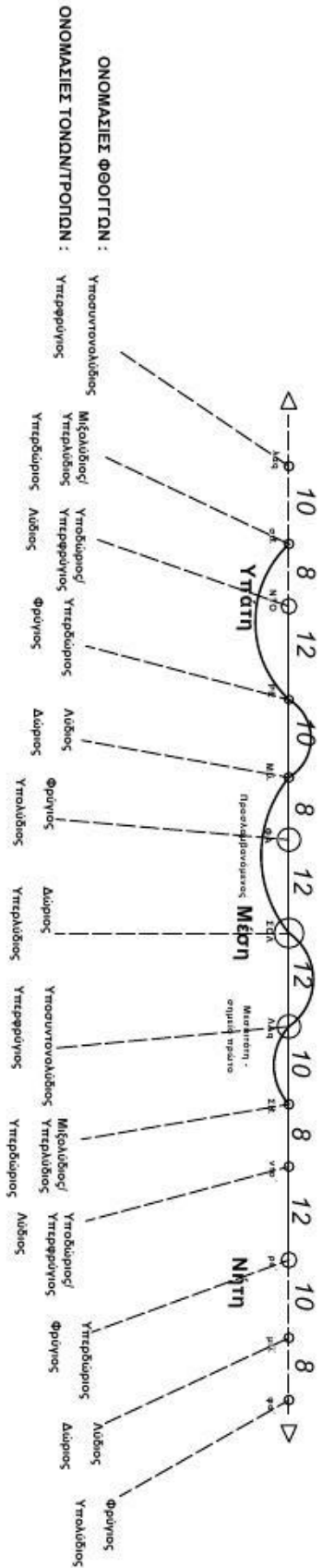
Τροπική διατάσσων : Ειρτόχορδη (σολ - ΛαΡ)

Σύσταση : Υπερώριο τετράχορδο, συναφή ο Αύλιος φθόγγος (ΜΙΔ), Δώριο τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Μείζωνόδοιος φθόγγος (σολ), Αύλιος φθόγγος (ΜΙΔ), Υπολύδοιος φθόγγος (ΛαΡ).

Το διάστημα λαρ - σολ (Υπολύδοιος - Μείζωνόδοιος φθόγγος) αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο** και το διάστημα ΛαΡ - ΣΙΔ (Υπολύδοιος - Μείζωνόδοιος φθόγγος) αποτελεί **διάζευξη**.

Υπερώδιος πεντατονικός ανηλίθινος α΄

Βασική τροπική ανάληψη :

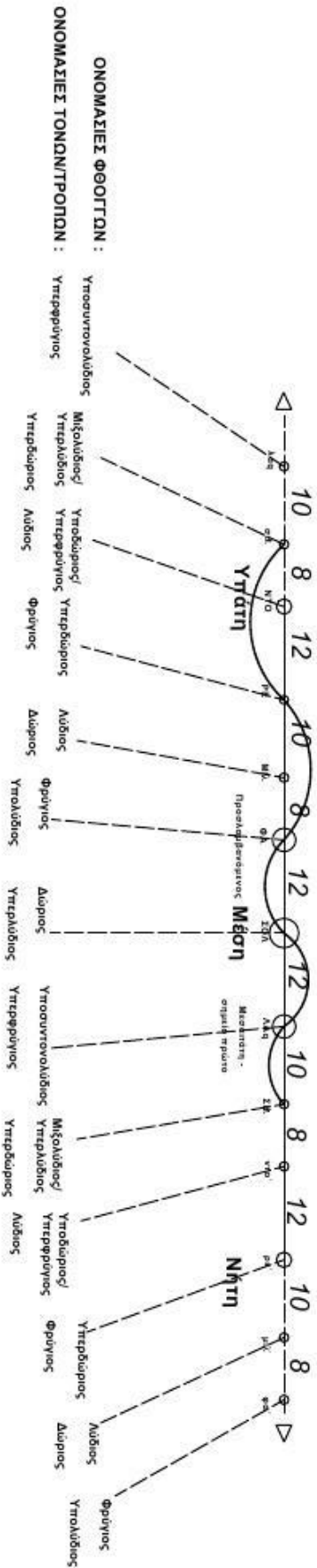
Βάση : Μιξαδύδιος φθόγγος (σιά)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (σιά - ΣΙΑ)

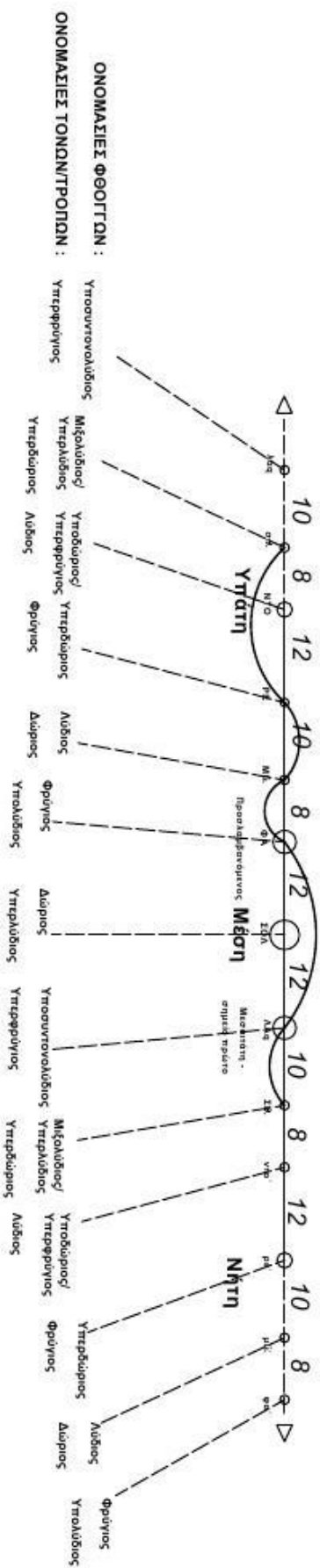
Κορυφή : Μιξαδύδιος φθόγγος (ΣΙΑ)

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδούς διαστήματος.

Υπερδώριος πεντατονικός ανημίτονος β΄

Υπερδώριος πεντατονικός ενημίτονος α'

Βασική τροπική ανάλυση :

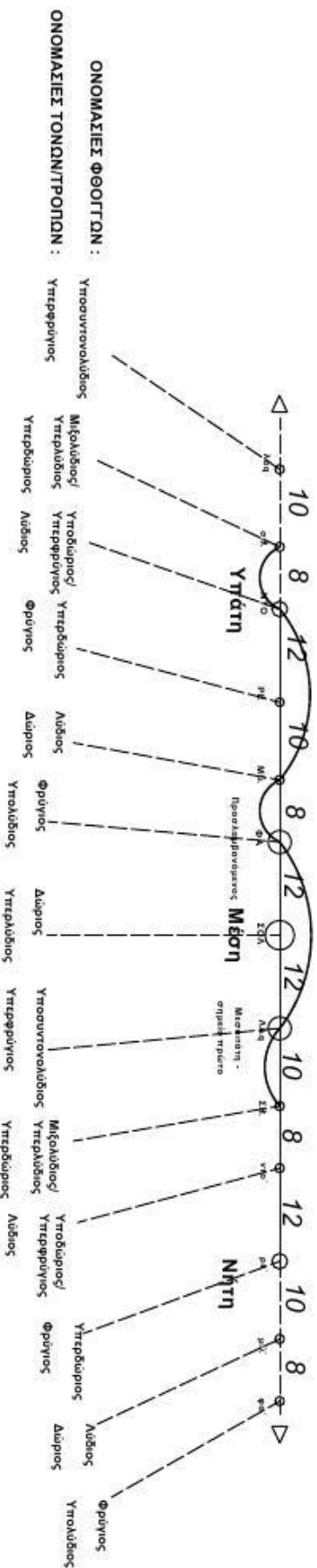
Βάση : Μιξολύδιος φθόγγος (σιλ)

Τροπική διασασών : Οχτάχορδη (σιλ - ΣΙΛ)

Κορυφή : Μιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΛ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Δύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΑ).

Υπερώριος πεντατονικός ενήμιτονος β'
(δισσημίτονος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Μιξολύδιος φθόγγος (σολ)

Κορυφή : Μιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΛ)

Τροπική διατασών : Οχτώχορδη (σολ - ΣΙΛ)

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Μιξολύδιος/Υπερλύδιος - Υπολύδιος/Υπερβύβλιος φθόγγος (σολ - ΝΤΟ) και Δωρίος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΑ).

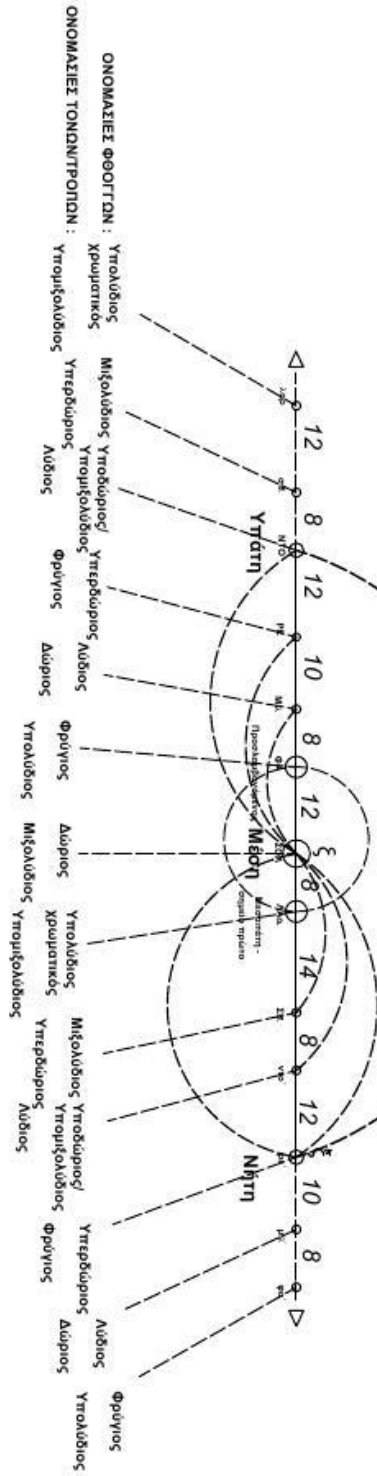
3. Μιξολύδιο Σύνταγμα : Το Σύνταγμα του Μαλακού χρώματος

Το *Χρωματικό γένος* ονομάζεται και *χρώμα*, αλλά και *τεχνικό* σε αντίθεση με το διατονικό που όπως αναφέρθηκε ονομάζεται και *φυσικό* για τους λόγους που αναλύθηκαν παραπάνω. Σαν χρώες γένους παρουσιάζονται πολλές και διάφορες στις πηγές. *Ημιόλιο χρωματικό, μαλακό χρωματικό*, οι πηγές είναι πολλές και διάφορες από τον Αριστόξενο μέχρι και σήμερα. Σας ημιόλιο και σύμφωνα με τον μαθηματικό ορισμό του ημιόλιου θα μπορούσε να θεωρηθεί το *αμιγώς μαλακό διατονικό γένος* που παρουσιάστηκε στο *Δώριο Σύνταγμα*, το *ομαλό διατονικό γένος* που αναφέρει και ο Πτολεμαίος (Barker, *Harmonics in Classical Greece*, 2007; Bellerman, 2ος - 6ος αι. μ.Χ./2005; Neubecker, 1986; West, 1999; Αριστόξενος, 350π.Χ./2005; Κοϊντιλιανός, 1ος - 4ος αι. μ.Χ./1861). Πρόκειται για ένα γένος το οποίο εμφανίζει την ιδιαιτερότητα του τριμημιτονοειδούς διαστήματος, που μαζί με το δίτονο του *εναρμόνιου γένους* αποτελούν τα μεγαλύτερα διαστήματα που μπορεί να συναντηθούν σε μη υπαρβατούς φθόγγους στα συστήματα που μελετώνται.

Γέννηση του χρώματος : Όσο αφορά τη θεωρία των Συνταγμάτων, το χρώμα δημιουργείται όταν στη θέουσα σπείρα το διάστημα μεταξύ της **Μέσης** και της **Μεσαιτιάτης** μαλακώσει και γίνει διάστημα *Ελάχιστου Τόνου* -8-. Ο φθόγγος θα ονομαστεί *Υπολύδιος χρωματικός* ακριβώς για αυτό τον λόγο. Εξαιτίας της θέσης του δημιουργεί με το ΣΙλ το διάστημα -14- το οποίο είναι το τριμημιτονοειδές διάστημα του μαλακού χρώματος. Έτσι γεννιέται το χρώμα επί το οξύ. Έτσι από τον ΣΟΛ παρουσιάζεται ο **Μιξολύδιος του χρωματικού** και η αλλαγή στο υποκείμενο σύστημα δημιουργεί νέα αρμονικά φαινόμενα προς μελέτη. Τα υπόλοιπα διαστήματα στη θέουσα σπείρα μένουν ως έχει. Αυτή είναι η περίπτωση του *Μιξολύδιου Συντάγματος Α περίπτωση* (Παπαδόπουλος, 2016).

Θέουσα στήλη /
ενεδάχοδος
διαττασών

Μισολύδιο Σύστημα
α' Τερίπτωση
το σύνταγμα του μαλακού
Χρῶματος

Μιξολύδιο Σύνταγμα – Οι 3 περιπτώσεις

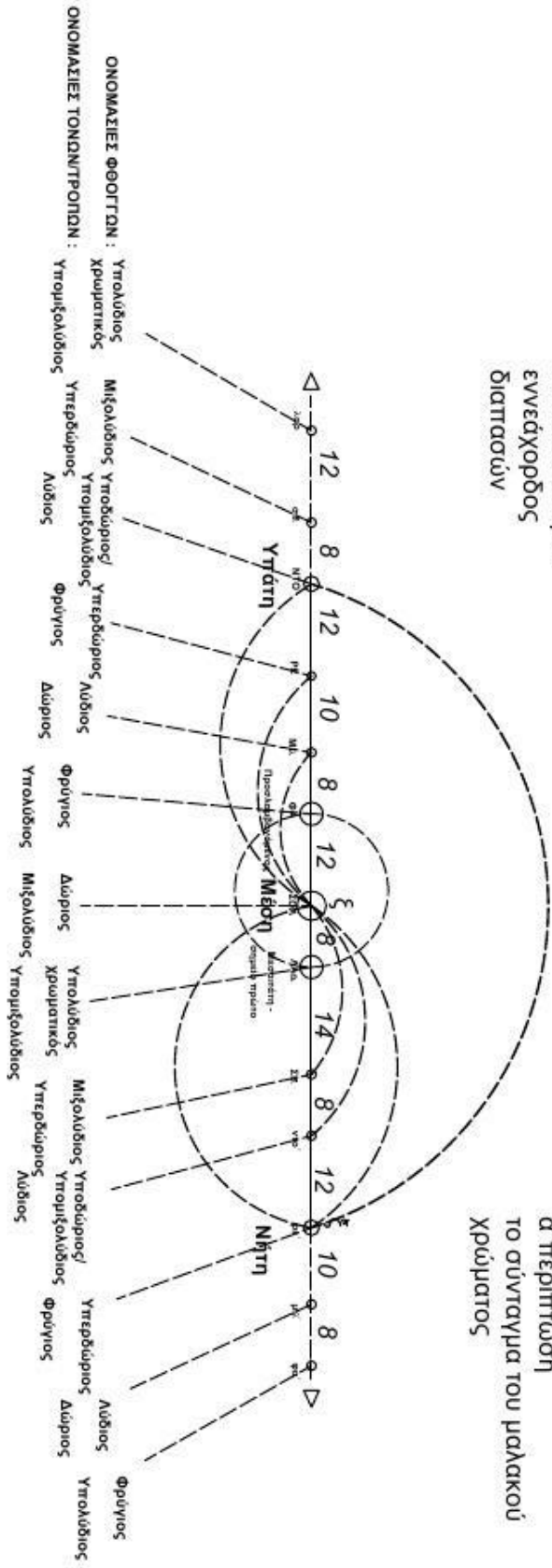
Στην περίπτωση του Μιξολύδιου Συντάγματος εμφανίζονται 3 περιπτώσεις συντεταγμένης εννεάχορδου διαπασών. Στην Α περίπτωση το χρώμα εμφανίζεται επί το οξύ, από την Μέση και πάνω όπως παρουσιάστηκε.

Στη Δεύτερη περίπτωση γίνεται *αναδίπλωση* της συνταγματικής σύστασης και το χρώμα εμφανίζεται και επί το οξύ και επί το βαρύ. Ουσιαστικά τα δύο πεντάχορδα από και προς τη Μέση παρουσιάζονται όμοια ως προς τη σύσταση.

Στην τρίτη περίπτωση, το χρώμα παραμένει επί το βαρύ και επί το οξύ, από την Μέση και μετά δηλαδή η σύσταση παραμένει στην περίπτωση του **αμιγώς μαλακού διατονικού γένους (Παπαδόπουλος, 2016)**.

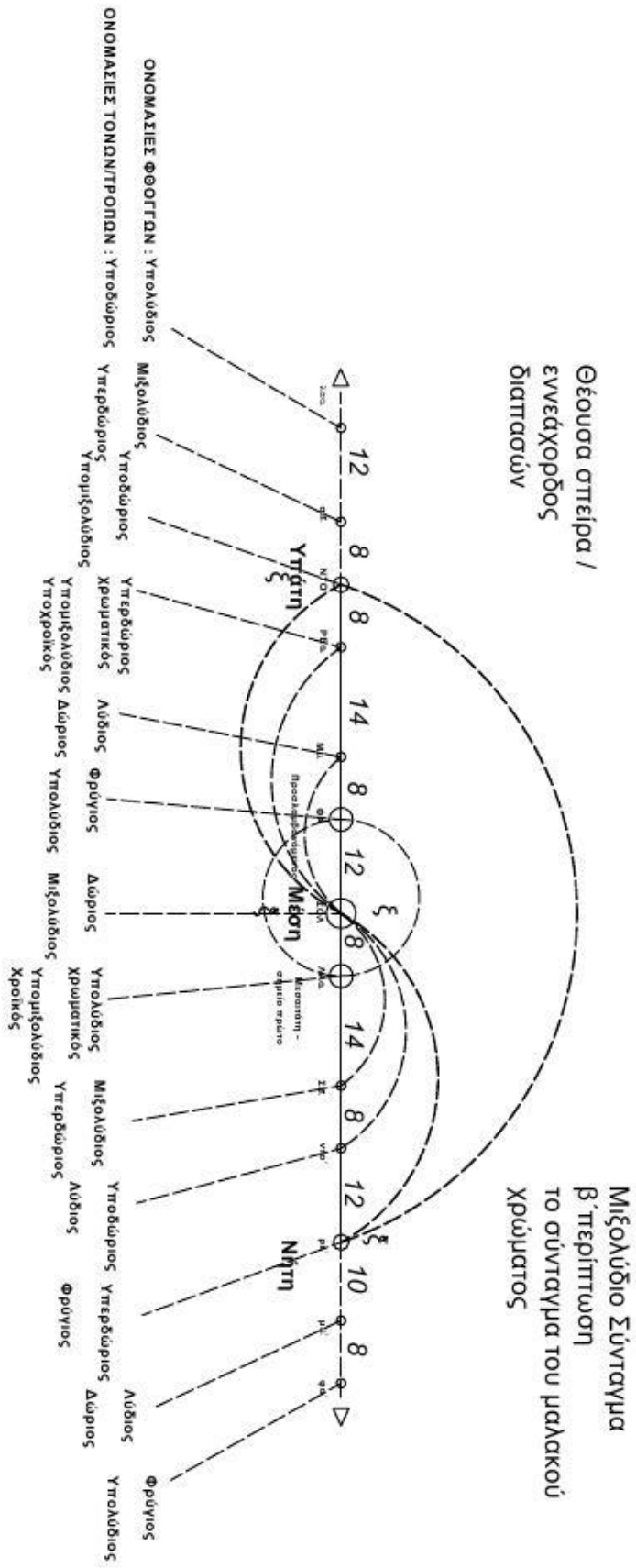
Σε κάθε μία από τις τρεις περιπτώσεις εμφανίζεται νέο αρμονικό υλικό προς μελέτη και καταγραφή. Και αυτό διότι όπως έχει αναλυθεί και παρουσιαστεί, κάθε μικρή ή μεγάλη αλλαγή στις διαστηματικές σχέσεις των φθόγγων αλλάζει τις συμφωνίες και τις διαφωνίες με τους παρακείμενους φθόγγους και άρα με τα συστήματα της θέουσας σπείρας. Έτσι, νέοι τρόποι εμφανίζονται και παλαιότεροι που έχουν ήδη παρουσιαστεί, αλλάζουν ως προς τη σύσταση, το είδος και τα χαρακτηριστικά τους. Στη συνέχεια δίνονται οι τρεις θέουσες σπείρες του **Μιξολύδιου Συντάγματος** και ακολουθεί η αναλυτική παρουσίαση κάθε μιας από αυτές.

Θέουσα στροφή /
ενεαχόρδος
διαττασών

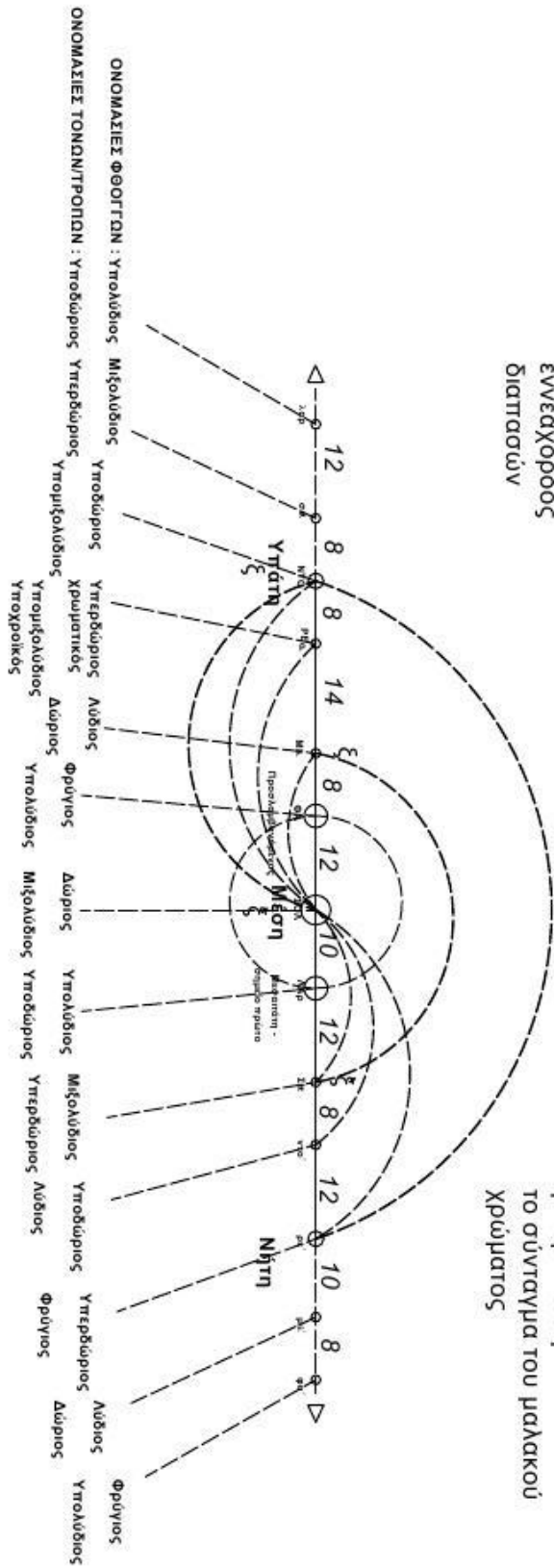

Μιζολυδιό Σύνταγμα
α' περίπτωση
το σύνταγμα του μαλακού
χρώματος

Θέουσα στήρα /
ενεάχορδος
διατάσων

Θέουσα στήριρα /
ενεάχορδος
διαττάσων

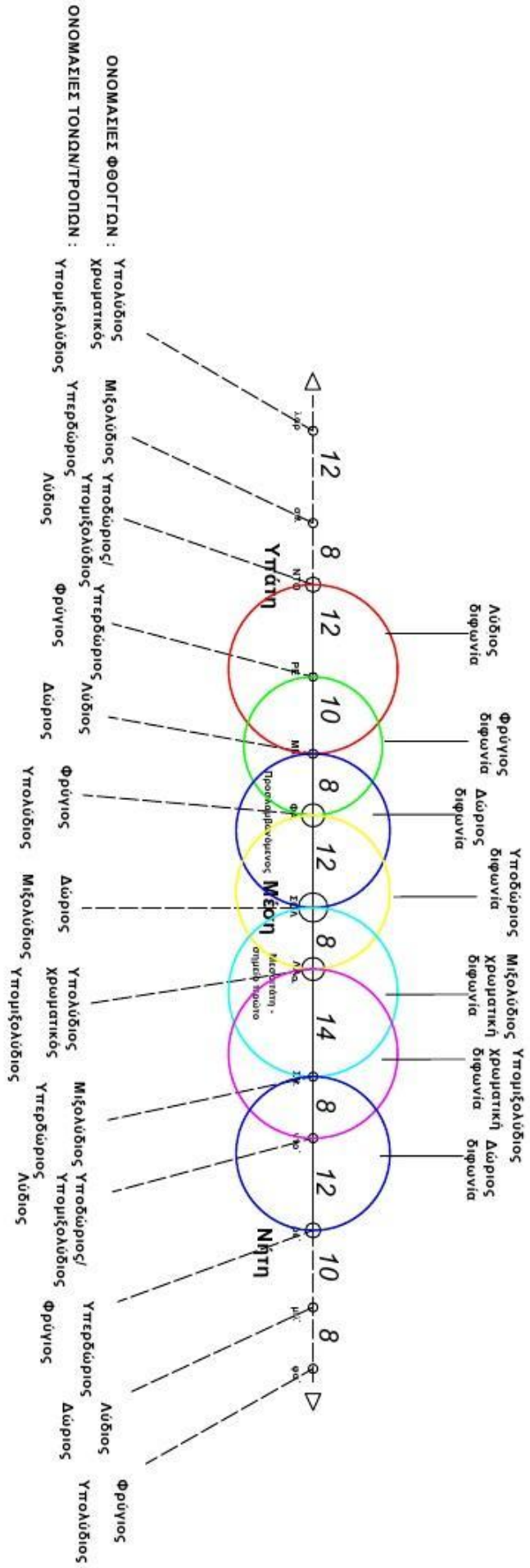

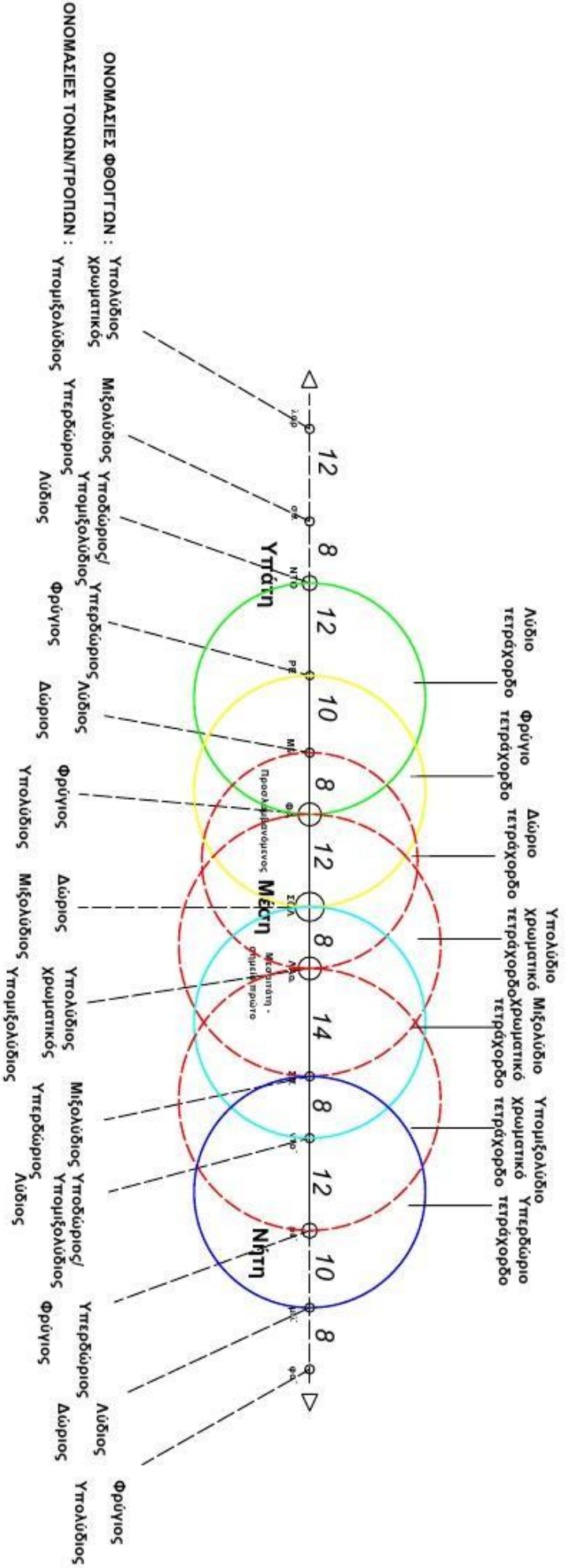
Μίσηλύδιο Σύνταγμα
Υ' περιπέτωση
το σύνταγμα του μαλακού
Χρώματος

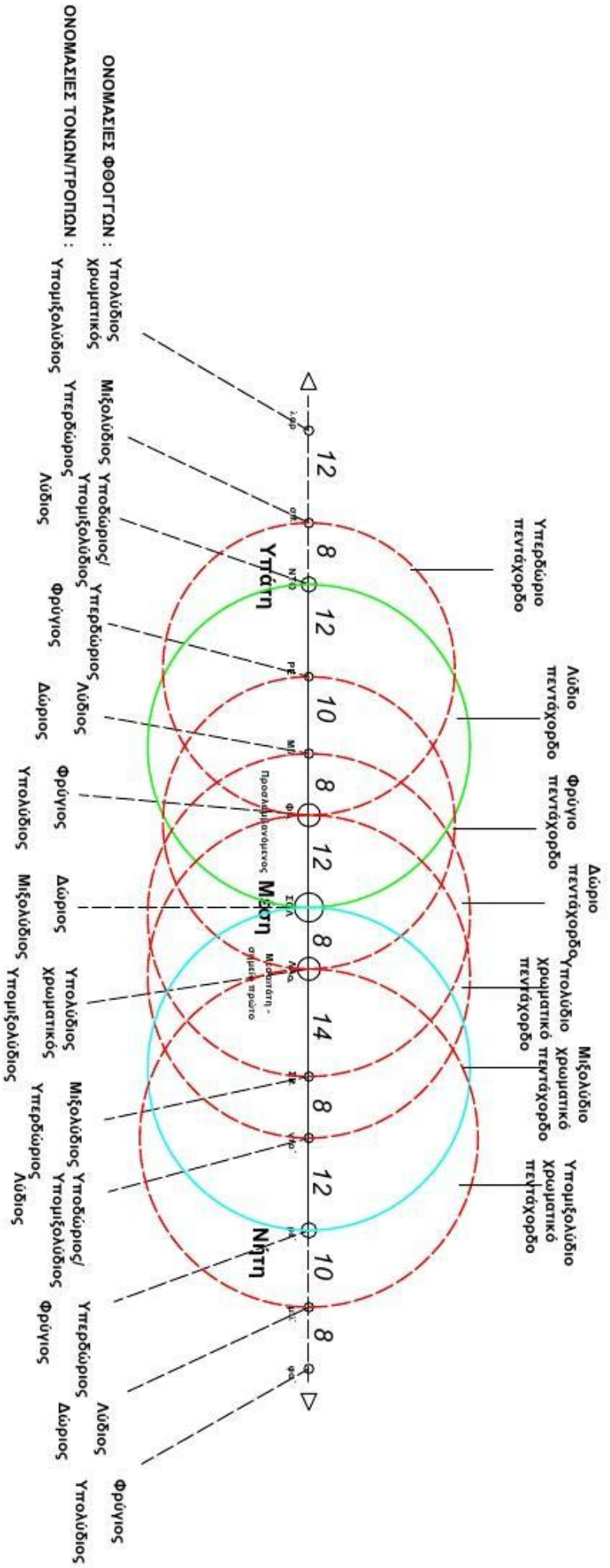
A περίπτωση – Ονοματολογία των τρόπων και των φθόγγων

Οι ονομασίες των τρόπων παραμένουν στην ίδια φυλοσοφία με όσα έχουν παρουσιαστεί μέχρι τώρα. Από ΝΤΟ οι Λύδιοι, από ΡΕ οι Φρύγιοι, από ΜΙλ οι Δώριοι και από ΣΟΛ οι Μιξολύδιοι τρόποι. Η διαφορά μέχρι εδώ έγκειται στο ότι πλέον αυτοί οι τρόποι υπόκεινται στην περίπτωση του Μιξολύδιου Συντάγματος που σημαίνει στο μαλακό χρωματικό γένος. Επομένως μπορούν να αναφερθούν και σαν Μιξολύδιος του χρώματος ή του χρωματικού, Δώριος χρωματικός κ.ο.κ. Ως προς τη σύσταση από ΦΑ παραμένουν οι Υπολύδιοι τρόποι και από ΣΙλ οι Υπερδώριοι τρόποι. Στην περίπτωση του Υπολύδιου χρωματικού φθόγγου, οι τρόποι που δημιουργούνται από εκεί παρουσιάζουν μία ιδιαιτερότητα όσο αφορά την ονομασία τους. Η σύσταση της τροπικής διφωνίας του τρόπου είναι 14-8 (Υπολύδιος χρωματικός – Μιξολύδιος φθόγγος). Η διφωνία αυτή ονομάζεται Υπομιξολύδιος διφωνία και ονομάζει αντίστοιχα τον τρόπο (Πασσιάς, 2017). Η ιδιαιτερότητα έγκειται στο ότι αυτή η σύσταση εμφανίζεται μία 2^η πάνω από τον Δώριο φθόγγο και όχι μία 4^η όπως θα ήταν αναμενόμενο από τις μέχρι τώρα παρατηρήσεις. Το φαινόμενο να παρουσιάζεται ο Υπομιξολύδιος του χρώματος τόσο «κοντά» με τον Μιξολύδιο του χρώματος αναφέρεται σε πολλές βιβλιογραφικές πηγές (Barker, West, Πτολαμαίος). Όσο αφορά τις ονομασίες των φθόγγων στη θέση του ΛΑ χρωματικού τίθεται το όνομα *Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος* και αντίστοιχα ο ΝΤΟ θα ονομασθεί *Υπομιξολύδιος φθόγγος*. Στην παρουσίαση των διαγραμμάτων διατηρείται και η παλιά του ονομασία αυτή του *Υποδώριου φθόγγου*. Οι υπόλοιπες ονομασίες των φθόγγων παραμένουν ως έχει (Παπαδόπουλος, 2016).

Συστήματα : Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα διαγράμματα των συστημάτων των τρόπων που παρουσιάζονται στη θέουσα σείρα της Α περίπτωσης του Μιξολύδιου Συντάγματος με τις ονομασίες τους (3χορδα, 4χορδα και 5χορδα). Κάθε φορά, η διαδικασία αυτή βοηθάει στην αποδόμηση και καλή επισκόπηση της εννεάχορδου διαπασών έτσι ώστε να παρατηρηθεί καλύτερα η ονοματολογία των φθόγγων και των τρόπων, αλλά και να γίνει μια γενική παρατήρηση των τέλειων 4χορδων και 5χορδων. Αυτό προϋποθέτει το ποιοι τρόποι μπορούν να εμφανιστούν στη συνέχεια και ποιοι όχι. Με συνεχείς κύκλους παρουσιάζονται τα τέλεια 4χορδα και 5χορδα και με διακεκομμένους τα ατελή.

Παρατήρηση : Από όσα έχουν αναλυθεί και θα αναλυθούν, προκύπτει ότι κάθε τρόπος που παρουσιάζεται στη θέουσα σπείρα δεν είναι ένας, αλλά μια δεσμίδα τρόπων με κοινή τροπική βάση και διαφορετικά χαρακτηριστικά (κορυφή, έκταση, φθόγγοι βαρύτητας). Γι' αυτό κάθε τρόπος ονομάζεται σύμφωνα με τη βάση στην οποία βρίσκεται και συνοδεύεται από περιγραφή της σύστασής του (ονομασίες 4χόρδων, 5χόρδων κ.ο.κ.).

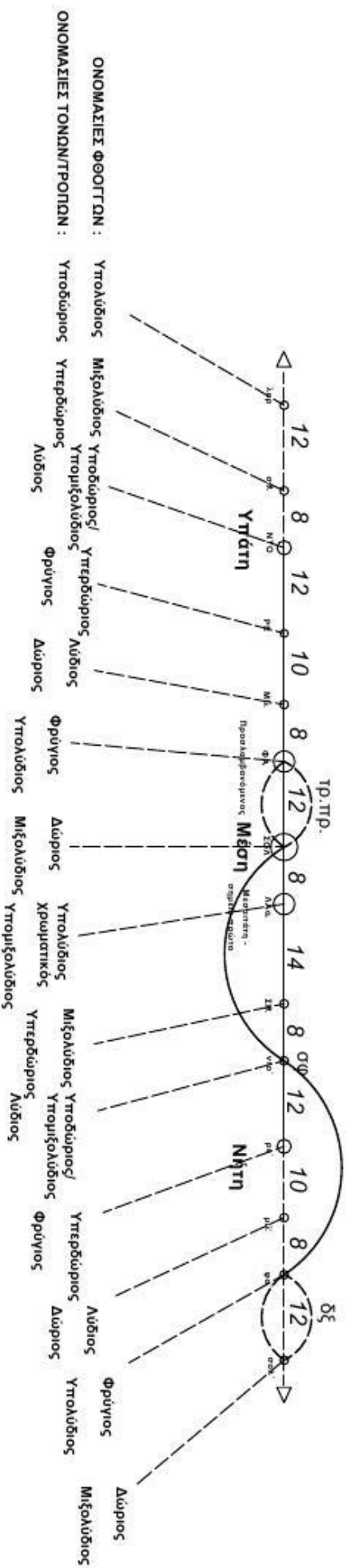
Τροπικά διαγράμματα : Παρακάτω, δίνονται τα διαγράμματα των τρόπων του Μιξολύδιου Συντάγματος α περίπτωση. Πρόκειται για την παρουσίαση των περιπτώσεων των τρόπων που προκύπτουν πάνω στον άξονα του κάθε Συντάγματος. Τα τόξα δείχνουν την τροπική βάση και «αγκαλιάζουν» το κάθε σύστημα που δημιουργεί τον τρόπο που από εκεί θα παρουσιαστεί άλλο τόξο για να δείξει τη συνέχεια σύστασης του τρόπου. Έτσι γίνεται κατανοητή η βάση, η κορυφή και η δομή του κάθε τρόπου. Με διακεκομμένο κύκλο παρουσιάζεται ο **τροπικός προσλαμβανόμενος** και ο **διαζευτικός τόνος** επίσης δομικά στοιχεία του κάθε τρόπου. Τα σύμβολα **σφ** σημαίνουν συναφή και **δξ** διάζευξη. Τα τόξα δείχνουν τα συστήματα τα οποία συνθέτουν έναν τρόπο. Ο Μουσικός είναι ελεύθερος να κινηθεί στην τροπική έκταση που δίνεται, κάνοντας στάση στους φθόγγους βαρύτητας ώστε να αναδειχθούν τα συστατικά του κάθε τρόπου και η ιδιαιτερότητά του. Όταν ένας τρόπος ξεκινάει από το οξύ (την **Νητοειδή περιοχή**) ονομάζεται **αντιφωνικός τρόπος** και όταν ξεκινάει από τη μέση περιοχή ονομάζεται **μεσωδικός**. Σε κάθε περίπτωση τροπική βάση είναι αυτή που κάθε φορά δίνεται και για να γίνει καλά αντιληπτός ο τρόπος, πρέπει να διαφανούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του.

Σημ. Στις περιπτώσεις των πεντατονικών τρόπων τα τόξα δίνουν τους φθόγγους προς εκτέλεση και όχι την περιοχή ενός συστήματος. Σε αυτή την περίπτωση διαγράμματος, εκτελείται ό,τι φαίνεται κάθε φορά στα σημεία.

Μιξολύδιοι τρόποι

Οι Μιξολύδιοι τρόποι του χρώματος έχουν σαν τροπική τους βάση τον Δώριο Φθόγγο ΣΟΛ. Είναι οι τρόποι που ονομάζουν το Σύνταγμα και αναφέρονται και σαν Μιξολύδιοι χρωματικοί τρόποι. Είναι οι τρόποι που νοηματοδοτούν το μαλακό χρώμα εξαιτίας του τριημιτονοειδούς διαστήματος που εμφανίζεται μόλις μαλακώσει η Μεσαιτάτη της θέουσας σπείρας.

Μιξαλύδιος συνημένος (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ)

Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (φα')

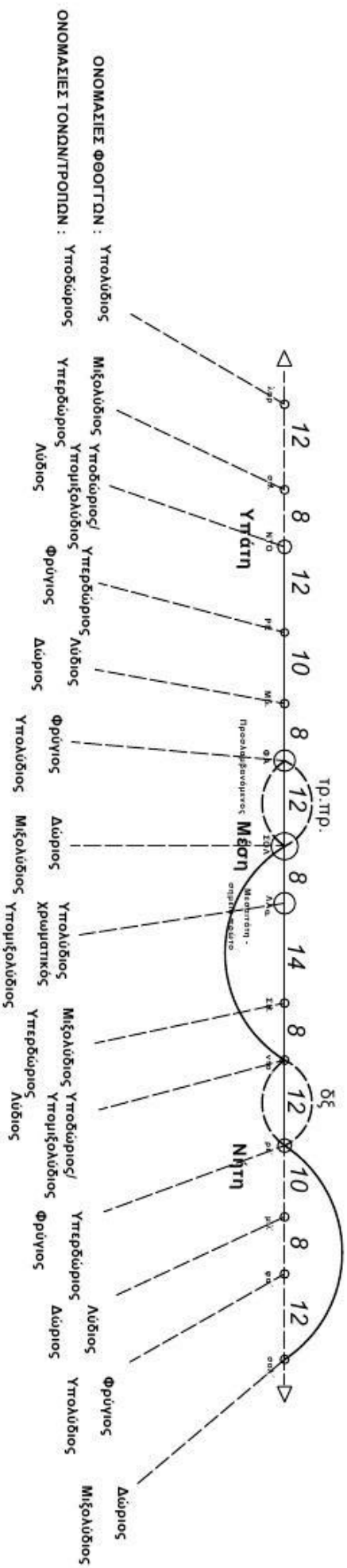
Τροπική διαπάσων : Επτάχορδη (ΣΟΔ - φα')

Σύσταση : Μιξαλύδιος χρωματικό τετράχορδο, συναφή ο Υποδώριος/Υπομιξαλύδιος φθόγγος (ντο'), Αλύδιο τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ), Υποδώριος/Υπομιξαλύδιος φθόγγος (ντο'), Φρύγιος φθόγγος (φα').

Το διάστημα ΦΑ - ΣΟΔ (Φρύγιος - Δώριος φθόγγος) αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο** και το διάστημα φα' σολ' **διάζευξη**.

Μιξολυδίου διαζευγμένος (επτάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δωρίου φθόγγος (ΣΟΔ)

Κορυφή : Δωρίου φθόγγος (σολ')

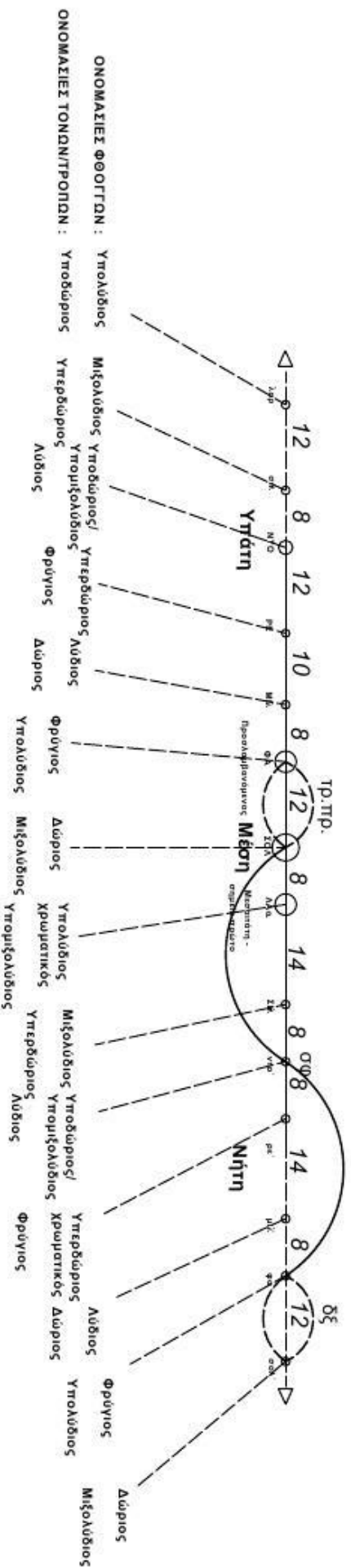
Τροπική διαπασών : Οκτάχορδη (ΣΟΔ - σολ')

Σύσταση : Μιξολυδίο χρωματικό τετράχορδο, διάζευξη το διάστημα Υποδωρίου/Υπομιξολυδίου φθόγγος - Υπερδωρίου φθόγγος (ντο' - ρε'), Φρύγιο τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Δωρίου φθόγγος (ΣΟΔ), Υποδωρίου/Υπομιξολυδίου φθόγγος (ντο'), Υπερδωρίου φθόγγος (ρε'), Δωρίου φθόγγος (σολ').

Το διάστημα ΦΑ - ΣΟΔ (Φρύγιος - Δωρίου φθόγγος) αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο**.

Μιξολύδιο με σύσταση δύο όμοιων συνημένων τετραχόρδων (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ) **Κορυφή :** Φρύγιος φθόγγος (φα')

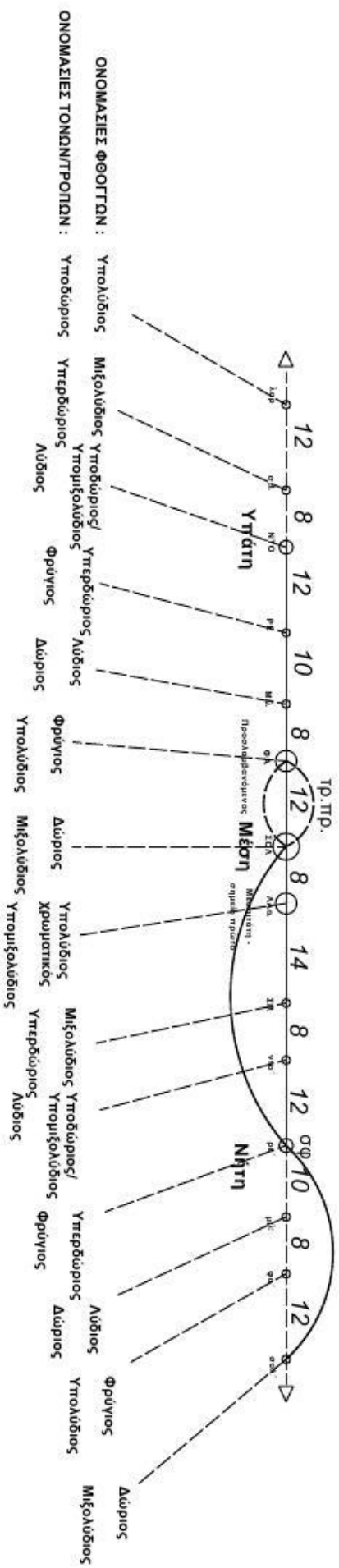
Τροπική διαπασών : Επτάχορδη (ΣΟΔ - φα')

Σύσταση : Μιξολύδιο χρωματικό τετραχόρδο, συναφή ο Υποδώριος/Υπομιξολύδιο φθόγγος (ντο'), Μιξολύδιο χρωματικό τετραχόρδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ), Υποδώριος φθόγγος (ντο'), Φρύγιος φθόγγος (φα').

Το διάστημα ΦΑ - ΣΟΔ (Φρύγιος - Δώριος φθόγγος) αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο** και το διάστημα φα' σολ' **διάζευξη**.

Μιξαλύδιος με σύσταση τετραφωφίας τριφωφίας (επτάφωφος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ)

Κορυφή : Δώριος φθόγγος (σολ')

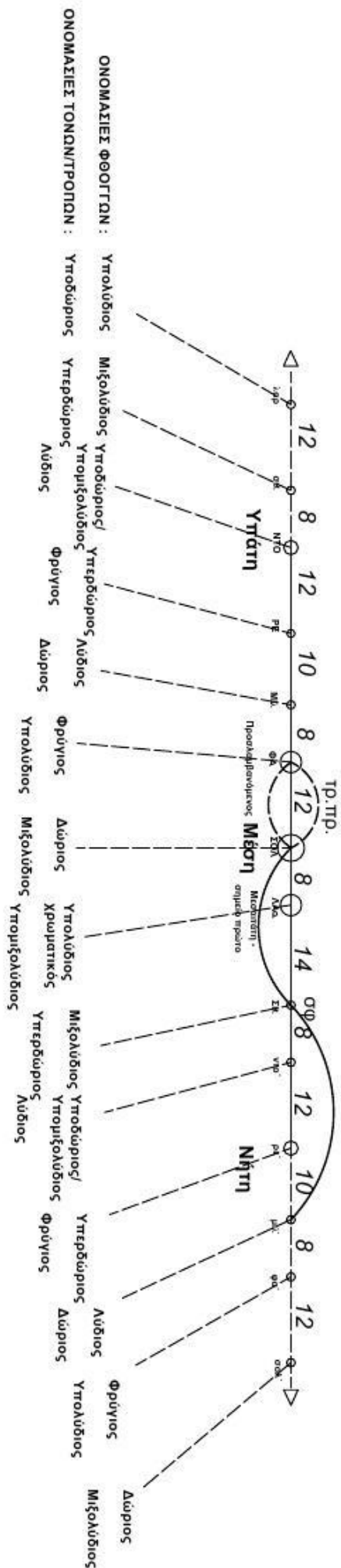
Τροπική διατασών : Οχτάχορδη (ΣΟΔ - σολ')

Σύσταση : Μιξαλύδιο χρωματικό πεντάχορδο, συναφή ο Υπερδιός φθόγγος (ρε'), Φρύγιο τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ), Υπερδιός φθόγγος (ρε'), Δώριος φθόγγος (σολ').

Το διάστημα ΦΑ - ΣΟΔ (Φρύγιος - Δώριος φθόγγος) αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο**.

Μιξολύδιος με σύσταση διφωνίας
τριφωνίας (πεντάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ) **Κορυφή :** Αύδιος φθόγγος (μιλ')

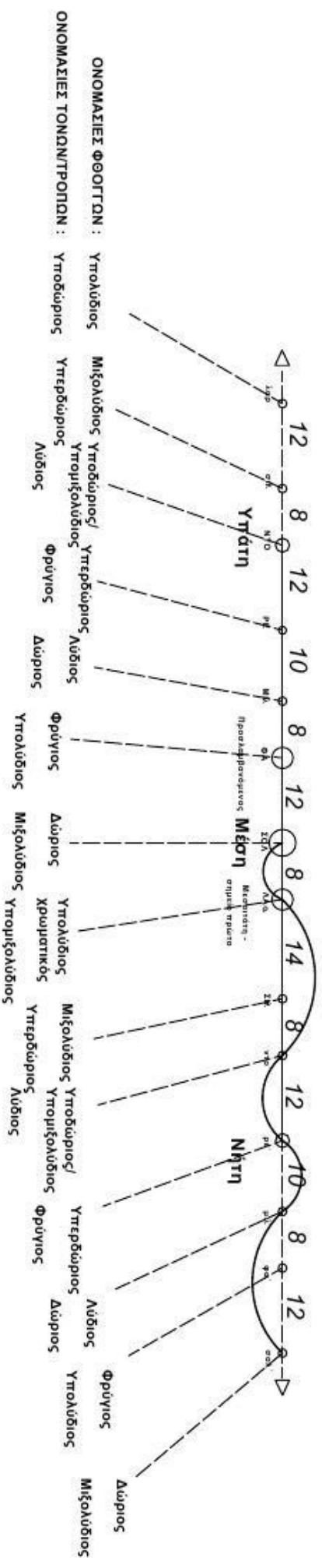
Τροπική διατασών : Εξάχορδη (ΣΟΔ - μιλ')

Σύσταση : Μιξολύδιος χρωματική διφωνία, συναφή ο Μιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΔ'), Υπερώριο τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ), Μιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΔ'), Αύδιος φθόγγος (μιλ').

Το διάστημα ΦΑ - ΣΟΔ (Φρύγιος - Δώριος φθόγγος) αποτελεί **τροπικό προσλαμβανόμενο**.

Μίξολυδίας Πεντατονικός εφημίτονος α'

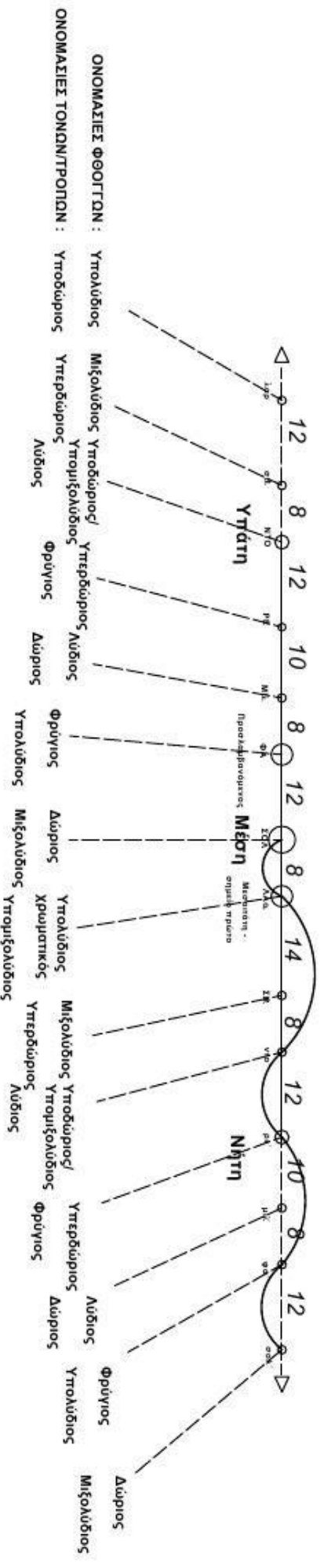
Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώριος φθόγγος (ΣΟΛ) **Κορυφή :** Δώριος φθόγγος (σολ')

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΣΟΛ - σολ')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Δώριος - Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (ΣΟΛ - ΛΑα).

Μίξολύδιος Πεντατονικός εφημήτονος
β´

ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΦΘΟΓΓΩΝ :

Υπολύδιος	Μίξολύδιος	Υποδωριός/ Υπομιξολύδιος	Υπερδωριός	Λύδιος	Φρύγιος	Δωριός	Μίξολύδιος	Υπολύδιος	Χρωματικός	Υπομιξολύδιος	Υπερδωριός	Λύδιος	Υποδωριός	Μίξολύδιος
-----------	------------	--------------------------	------------	--------	---------	--------	------------	-----------	------------	---------------	------------	--------	-----------	------------

ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΤΟΝΩΝ/ΤΡΟΠΩΝ :

Υποδωριός	Υπερδωριός	Λύδιος	Φρύγιος	Δωριός	Υπολύδιος	Υπομιξολύδιος	Υπερδωριός	Λύδιος	Υποδωριός	Μίξολύδιος	Υποδωριός	Υπερδωριός	Λύδιος	Φρύγιος	Υπολύδιος	Μίξολύδιος
-----------	------------	--------	---------	--------	-----------	---------------	------------	--------	-----------	------------	-----------	------------	--------	---------	-----------	------------

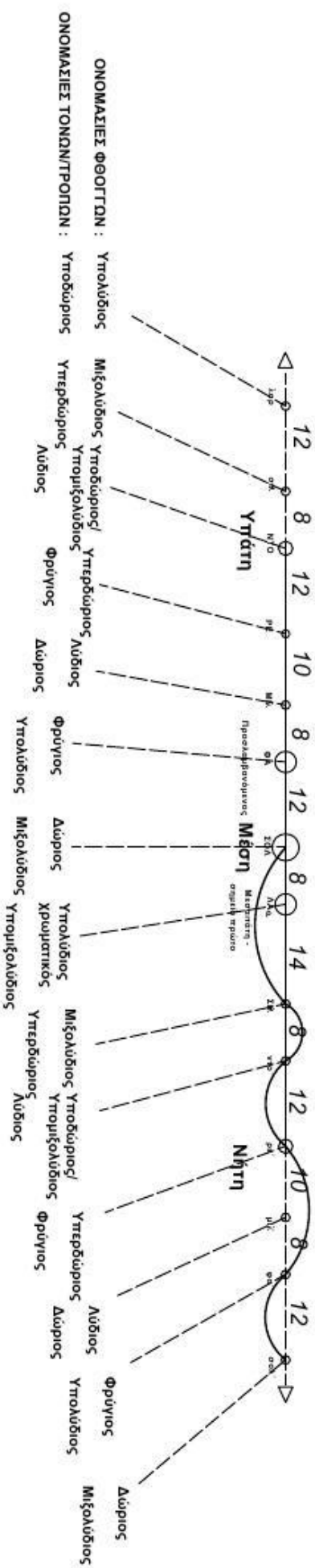
Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δωριός φθόγγος (ΣΟΑ) **Κορυφή :** Δωριός φθόγγος (σολ´)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΣΟΑ - σολ´)

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Δωριός - Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (ΣΟΑ - ΛΑα).

Μιξολυδίους πεντατονικός εφημέριος Υ'

Βασική τροπική ανάλυση :

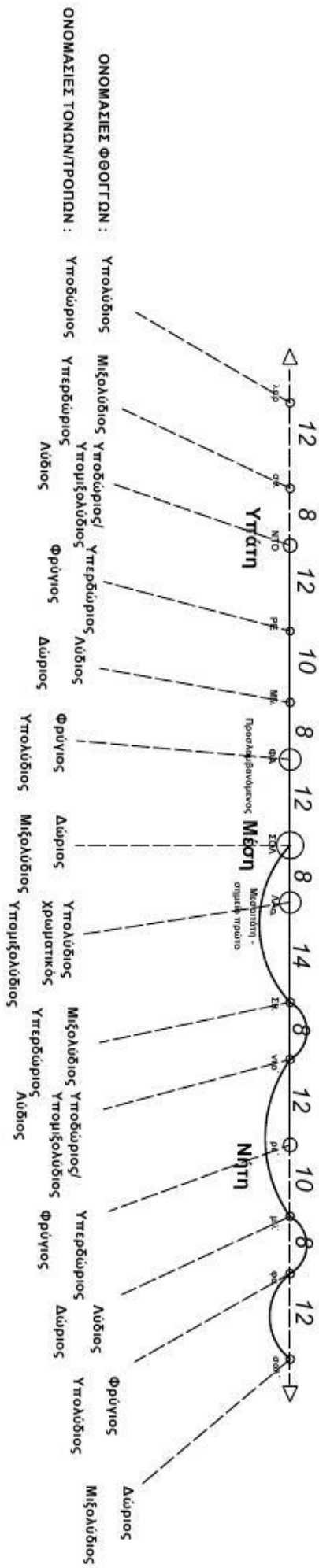
Βάση : Δωριόσι φθόγγος (ΣΟΛ)

Κορυφή : Δωριόσι φθόγγος (σολ')

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΣΟΛ - σολ')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και μη υπάρχουν η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Μιξολυδίους - Υποδωριόσι/Υπομιξολυδίους φθόγγος (ΣΙΛ - ντο').

Μιξολύδιος πεντατονικός εφημίτονος δ' (διεσμημίτονος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δωριός φθόγγος (ΣΟΛ)

Κορυφή : Δωριός φθόγγος (σολ')

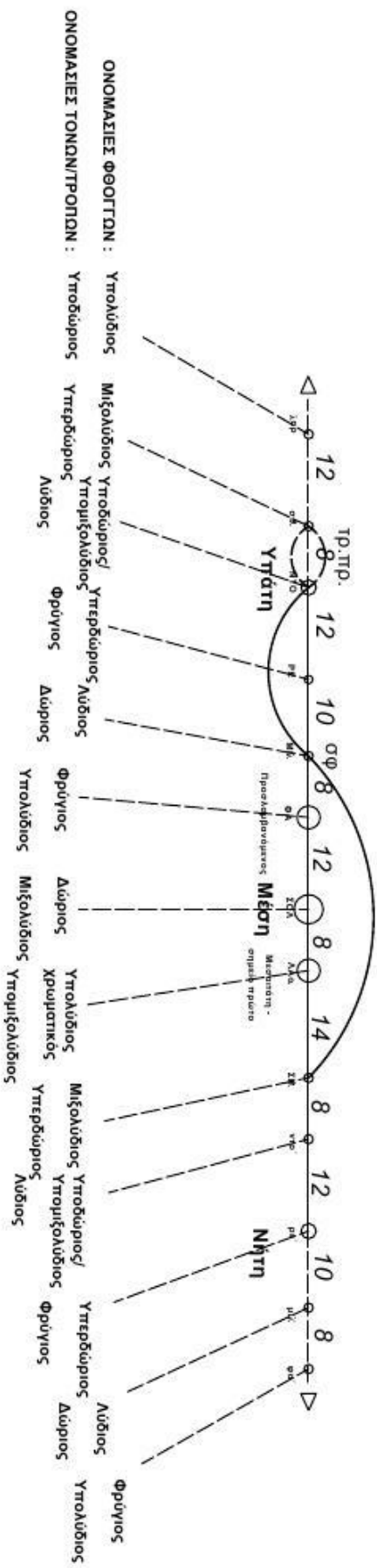
Τροπική διαπασσών : Οχτώχορδη (ΣΟΛ - σολ')

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχουν δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Μιξολύδιος - Υποδωριός/Υπομιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΔ - ντο') και Αλύδιος - Φρύγιος φθόγγος (μιλ' - φα').

Λύδιοι Τρόποι

**Οι Λύδιοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Υποδώριο/Υπομιξολύδιο
Φθόγγο ΝΤΟ**

Λύδιος με σύσταση διφωνίας τετραφωνίας
(εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

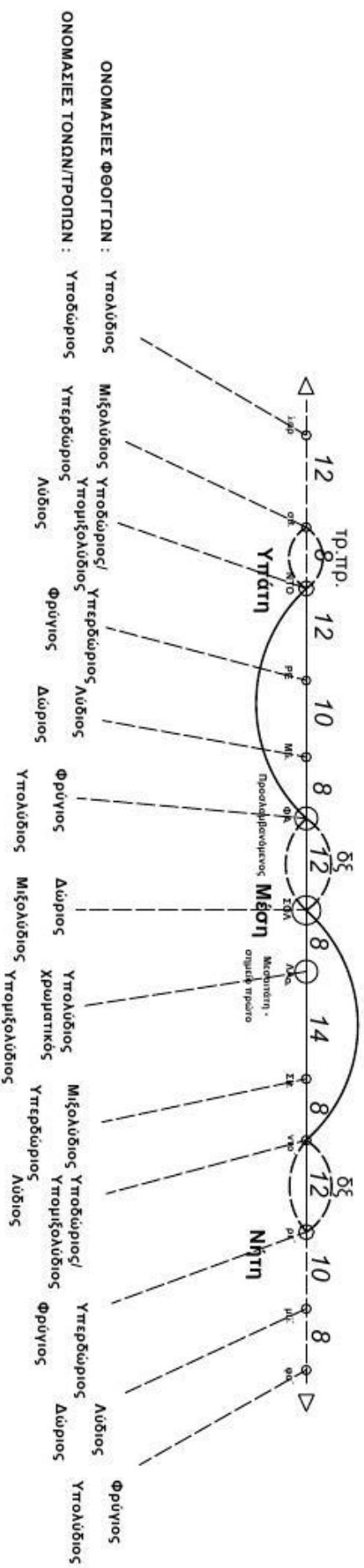
Βάση : Υποδωριός/Υπομικολύδιος φθόγγος (ΝΤΟ) **Κορυφή :** Μιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΛ')

Τροπική διαπασών : Επτάχορδη (ΝΤΟ - ΣΙΛ')

Σύσταση : Λύδιος διφωνία, συναφή ο Λύδιος φθόγγος (ΜΙΛ'), Δώριο πεντάχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υποδωριός/Υπομικολύδιος φθόγγος (ΝΤΟ), Αλύδιος φθόγγος (ΜΙΛ'), Μιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΛ'). Το διάστημα σιλ' - ΝΤΟ αποτελεί **τροπικό προσλαμβανόμενο**.

Λυδίοσ διάζευγμένος (επτάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποδωριός/Υπομιξολύδιος φθόγγος (ΝΤΟ)

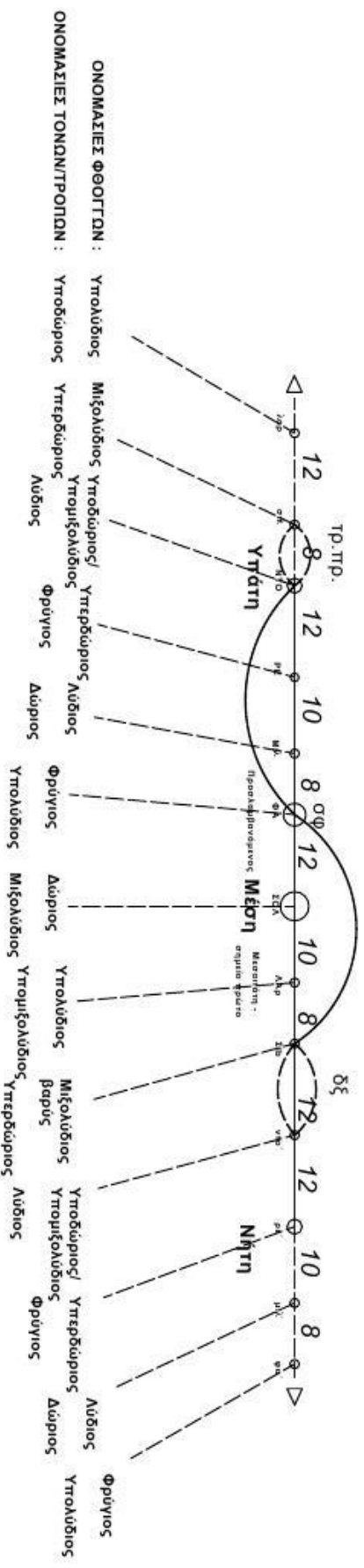
Κορυφή : Υποδωριός/Υπομιξολύδιος φθόγγος (ντο')

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο')

Σύσταση : Λυδίο τετράχορδο, διάζευξη το διάστημα Φρύγιος - Δωριός φθόγγος (ΦΑ - ΣΟΛ), Μιξολύδιο χρωματικό τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υποδωριός/Υπομιξολύδιος φθόγγος (ΝΤΟ), Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ), Δωριός φθόγγος (ΣΟΛ), Υποδωριός/Υπομιξολύδιος φθόγγος (ντο'). Το διάστημα σιά - ΝΤΟ αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο**, ενώ συναντάται συναγματικά **διάζευξη** μετά την κορυφή του τρόπου (ντο' - ρε').

Λύδιος κατά συναφή δύο όμοιων
τετραχόρδων (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποδωριός/Υπομικολύδιος φθόγγος (ΝΤΟ)

Κορυφή : Μιξολύδιος βαρύς (ΣΙb)

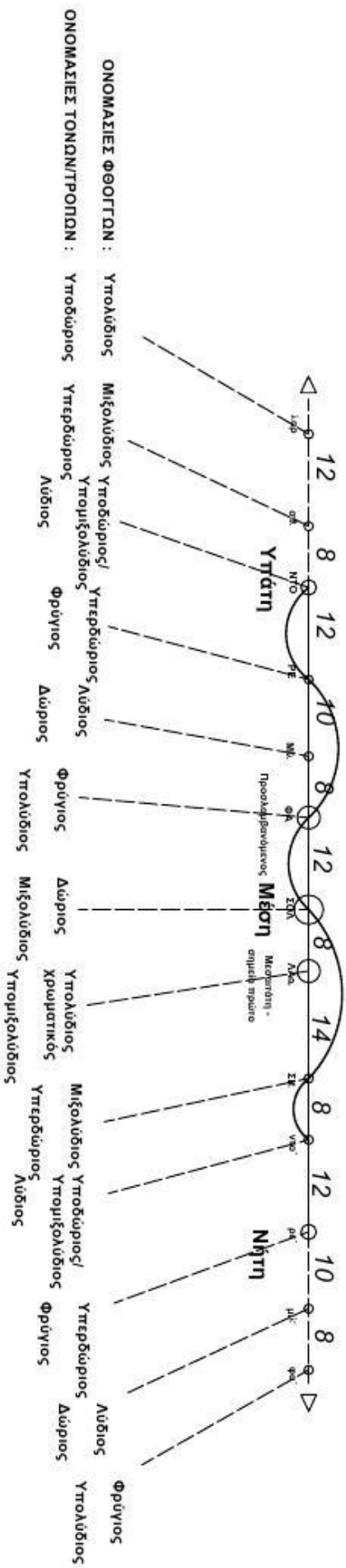
Τροπική διαπάσων : Επτάχορδη (ΝΤΟ - ΣΙb)

Σύσταση : Δύδιο τετράχορδο, συναφή ο Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ), Αλύδιο (Υποφρύγιο) τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υποδωριός/Υπομικολύδιος φθόγγος (ΝΤΟ), Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ), Μιξολύδιος βαρύς (ΣΙb). Το διάστημα σιλ - ΝΤΟ αποτελεί τον **τροπικό προσλαμβάνόμενο**.

Το διάστημα Μιξολύδιος βαρύς - Υποδωριός/Υπομικολύδιος φθόγγος (ΣΙb - ντο') αποτελεί διάζευξη.

Λύδιος πεντατονικός ενημίτονος α΄

Βασική τροπική ανάλυση :

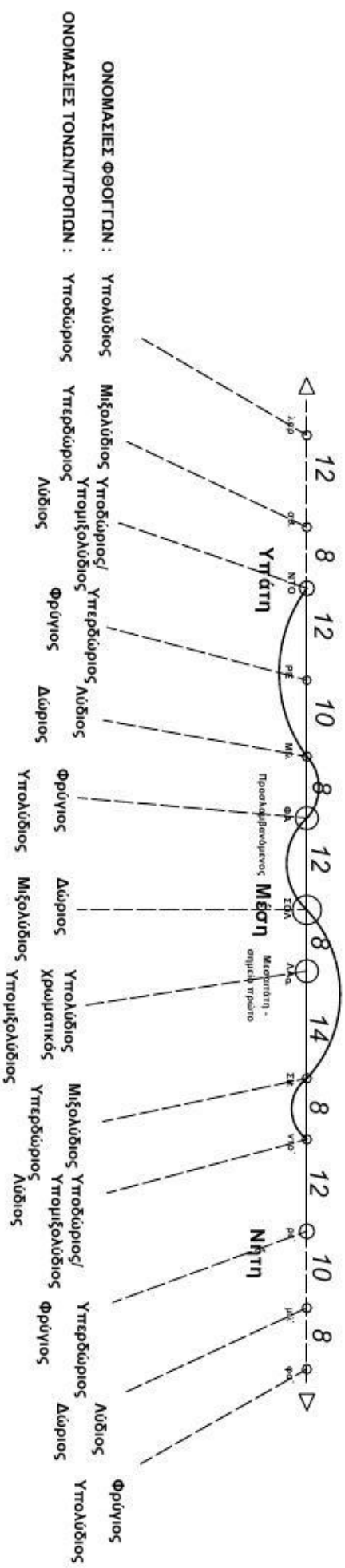
Βάση : Υποδωριός/Υπομιξολύδιος φθόγγος (ΝΤΟ)

Τροπική διαπάσων : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο)

Κορυφή : Υποδωριός/Υπομιξολύδιος φθόγγος (ντο)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος (Μιξολύδιος - Υποδωριός φθόγγος) ΣΙΔ - ΝΤΟ.

Λύδιος πεντατονικός εφημίονος β'

Βασική τροπική ανάλυση :

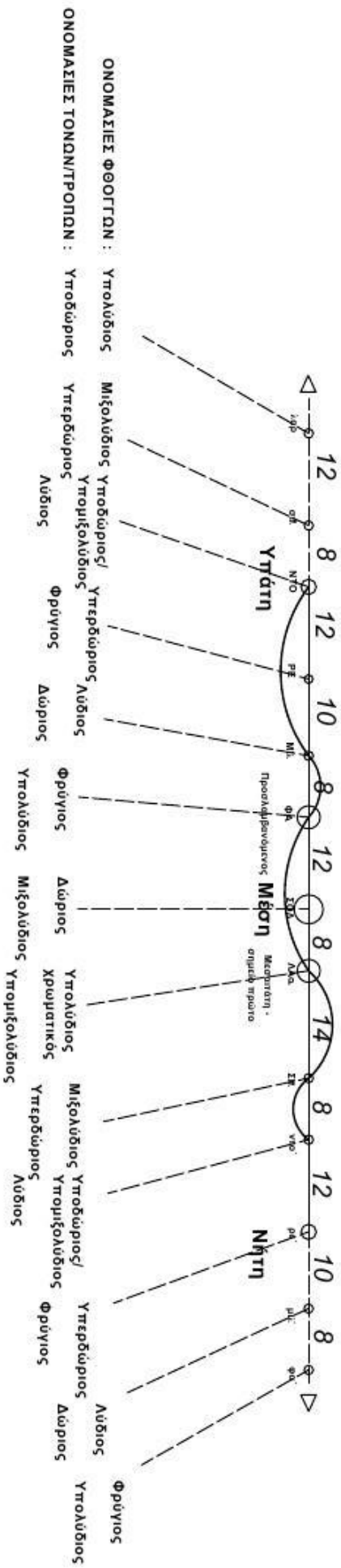
Βάση : Υποδωριος/Υπομιξολύδιος φθόγγος (ΝΤΟ)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο')

Κορυφή : Υποδωριος/Υπομιξολύδιος φθόγγος (ντο')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχουν η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Λύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΑ) και Μιξολύδιος - Υποδωριος φθόγγος (ΣΙΛ - ΝΤΟ).

Λύδιος πεντατονικός εφημέριος γ'

Βασική τροπική ανάλυση :

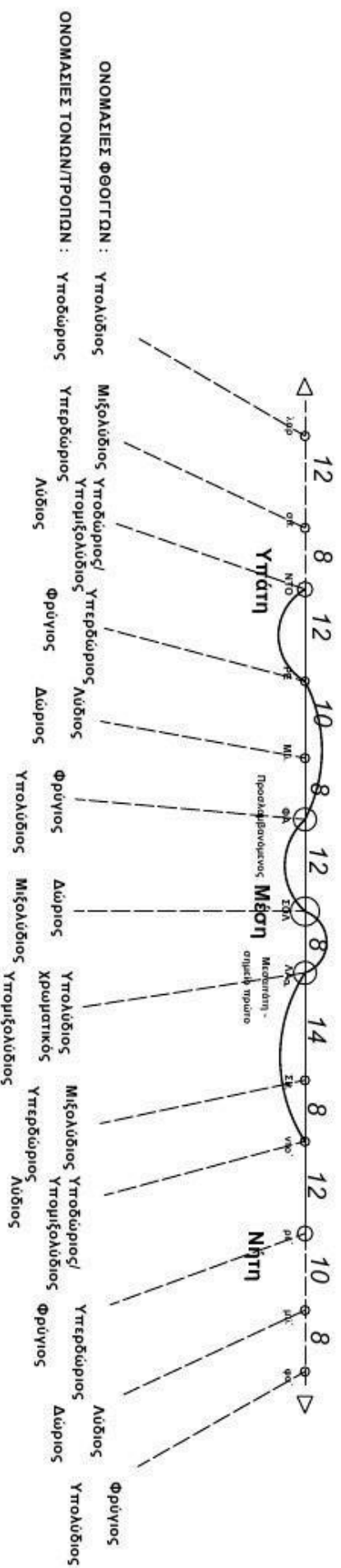
Βάση : Υποδύριος/Υπομίσωλυδιος φθόγγος (ΝΤΟ)

Κορυφή : Υποδύριος/Υπομίσωλυδιος φθόγγος (ντο')

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Δύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΑ) και Μισόλυδιος - Υποδύριος φθόγγος (ΣΙΛ - ΝΤΟ).

Λύδιος πεντατονικός εφημέριονος δ΄

Βασική τροπική ανάλυση :

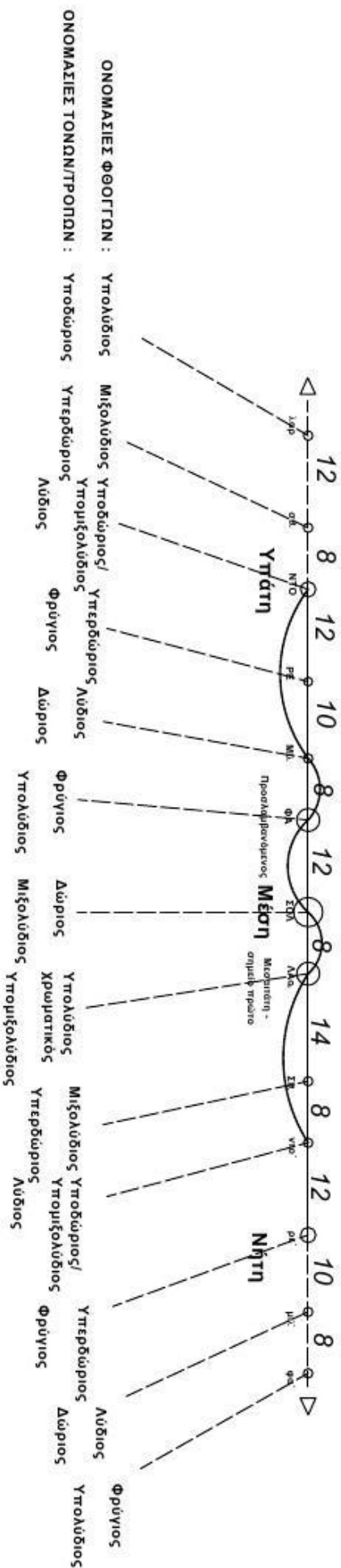
Βάση : Υποδωριος/Υπομίξαλύδιος φθόγγος (ΝΤΟ)

Τροπική διασπασών : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο ')

Κορυφή : Υποδωριος/Υπομίξαλύδιος φθόγγος (ντο ')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Δωριος - Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (ΣΟΔ - ΛΑΔ).

Λύδιος πεντατονικός ενημίτονος ε΄

Βασική τροπική ανάλυση :

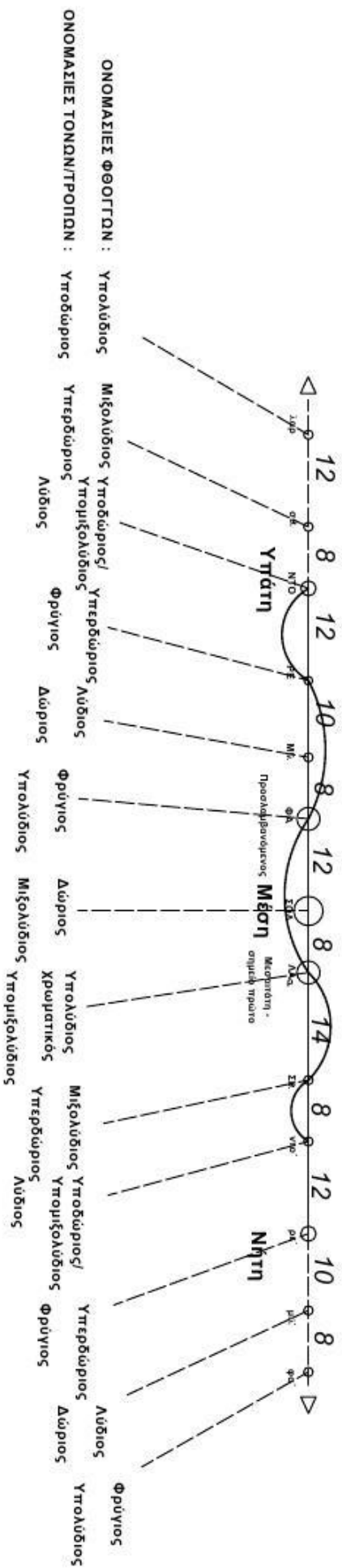
Βάση : Υποδωριος/Υπομικλύδιος φθόγγος (ΝΤΟ)

Τροπική διασπασών : Ογτάχορδη (ΝΤΟ - ντο΄)

Κορυφή : Υποδωριος/Υπομικλύδιος φθόγγος (ντο΄)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Λύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΔ - ΦΑ) και Δωριος - Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (ΣΟΔ - ΛΑα).

Λύδιος πεντατονικός ενημήτερος στ΄

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποδωριός/Υπομιξολύδιος φθόγγος (ΝΤΟ)

Τροπική διαπάσων : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο)

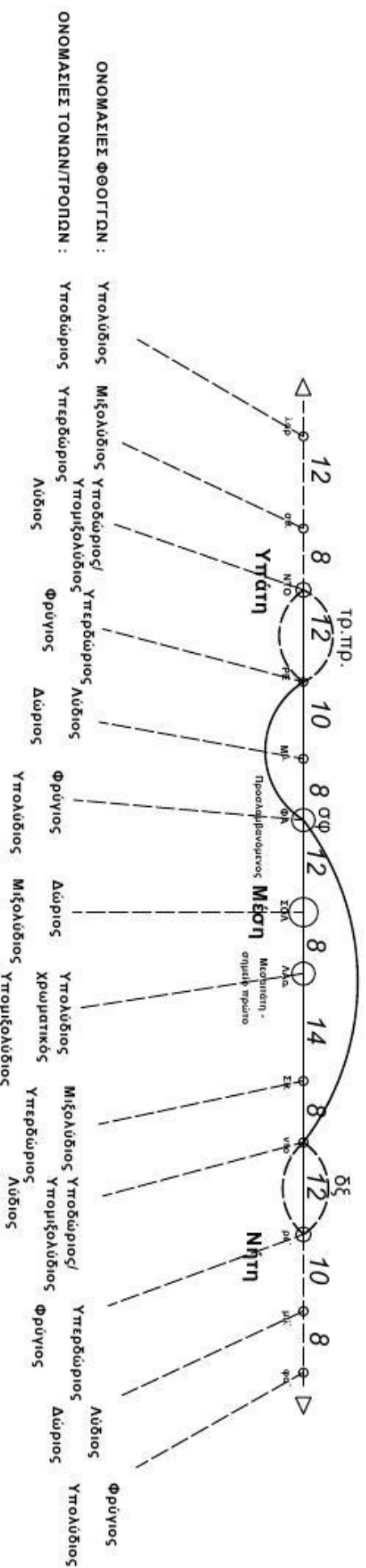
Κορυφή : Υποδωριός/Υπομιξολύδιος φθόγγος (ντο)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Μιξολύδιος - Υποδωριός/Υπομιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΛ - ντο).

Φρύγιοι Τρόποι

Οι Φρύγιοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Υπερδώριο Φθόγγο ΡΕ.

Φρύγιος με σύσταση διφωνίας τετραφωνίας (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπερδωρίος φθόγγος (PE)

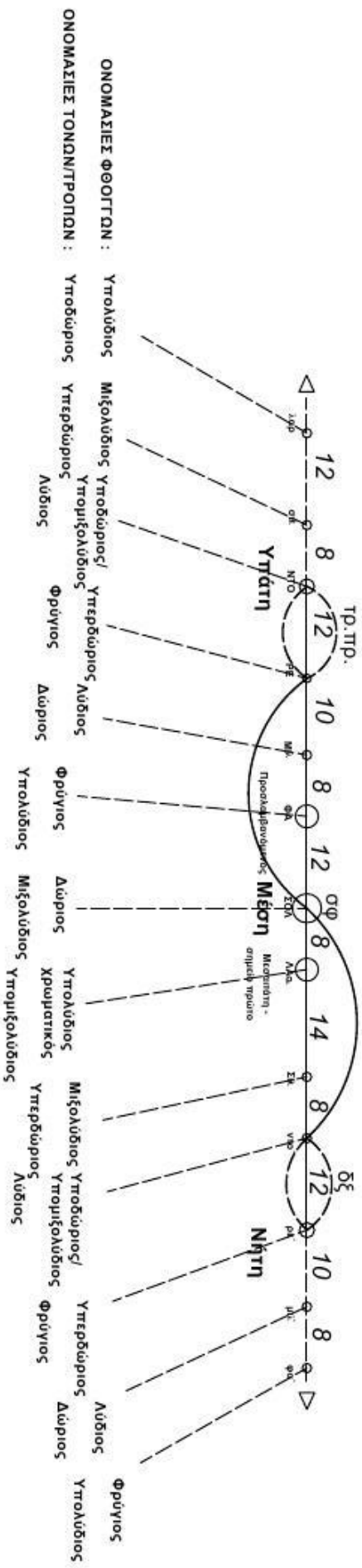
Κορυφή : Υποδωρίος/Υπομιζολύδιος φθόγγος (ντο')

Τροπική διαπασών : Επτάχορδη (PE - ντο')

Σύσταση : Φρύγιος διφωνία, συναφή ο Φρύγιος φθόγγος (ΦΔ), Υπολύδιο πεντάχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υπερδωρίος φθόγγος (PE), Φρύγιος φθόγγος (ΦΔ), Υποδωρίος/Υπομιζολύδιος φθόγγος (ντο'). Το διάστημα ΝΤΟ -ΡΕ αποτελεί τον **τροπικό προσλαμβνόμενο**, ενώ στην κορυφή του τρόπου συναντάται **διάξυξη**.

Φρύγιος συνημένος (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπερύριος φθόγγος (PE)

Κορυφή : Υποδύριος/Υπομιξολύδιος φθόγγος (ντο')

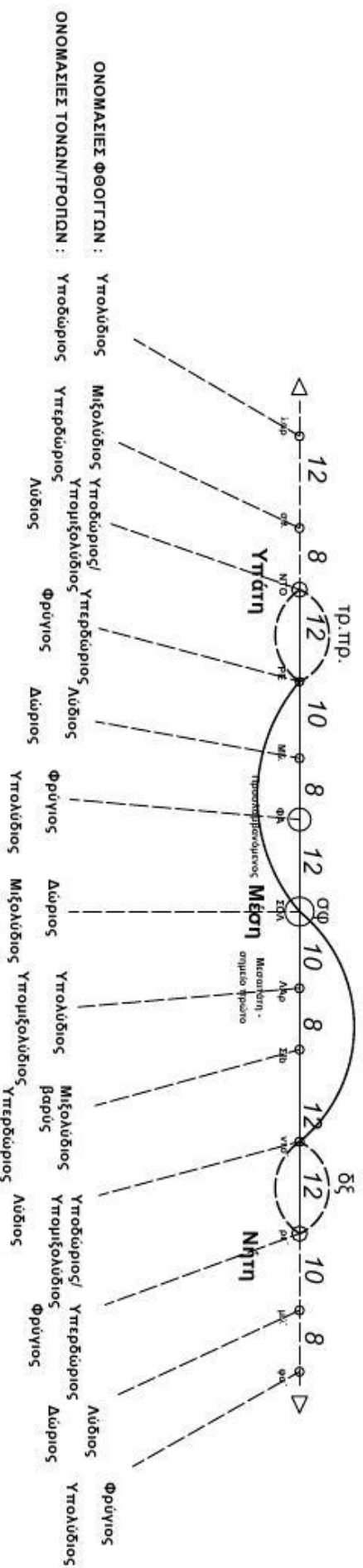
Τροπική διαπασών : Επτάχορδη (PE - ντο')

Σύσταση : Φρύγιο τετράχορδο, συναφή ο Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ), Μιξολύδιο τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υπερύριος φθόγγος (PE), Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ), Υποδύριος/Υπομιξολύδιος φθόγγος (ντο').

Το διάστημα ΝΤΟ - ΡΕ (Υπερύριος - Αλύριος φθόγγος) αποτελεί **τροπικό προσλαμβανόμενο** και το διάστημα ντο' - ρε' **διάζευξη**.

Φρύγιος κατά συναφή δυο όμοιων
τετραχορδων (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπερδωριος φθόγγος (PE) **Κορυφή :** Υποδωριος/Υπομείζονιδιος φθόγγος (ντο')

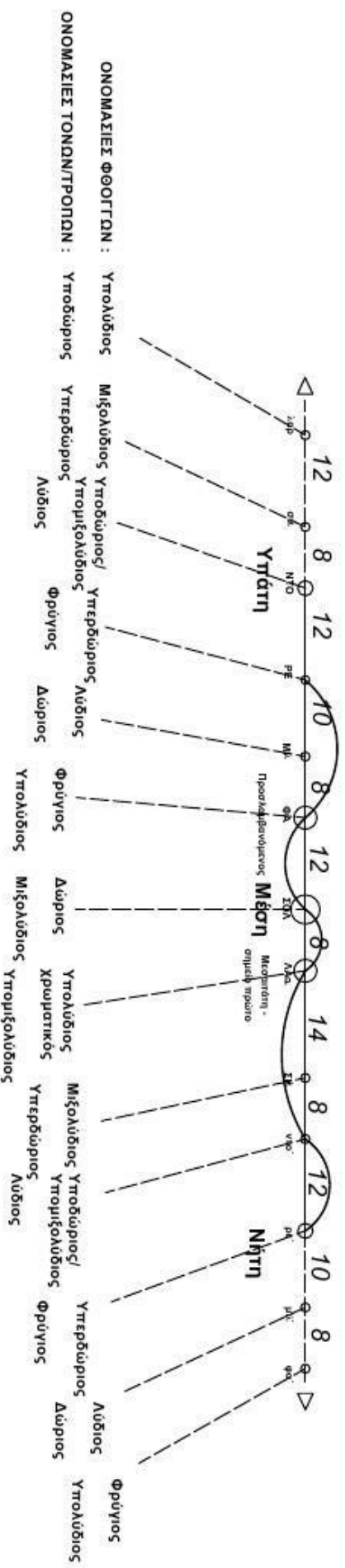
Τροπική διαπασών : Επτάχορδη (PE - ντο')

Σύσταση : Φρύγιο τετράχορδο, συναφή ο Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ), Φρύγιο (Υποφρύγιο) τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υπερδωριος Φθόγγος (PE), Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ), Υποδωριος/Υπομείζονιδιος φθόγγος (ΝΤΟ).

Το διάστημα ΝΤΟ - ΡΕ (Υποδωριος - Υπερδωριος φθόγγος) αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνομενο** και το διάστημα ντο' - ρε' **διάζευξη**.

Φρύγιος πεντατονικός εφημίτονος α΄

Βασική τροπική ανάλυση :

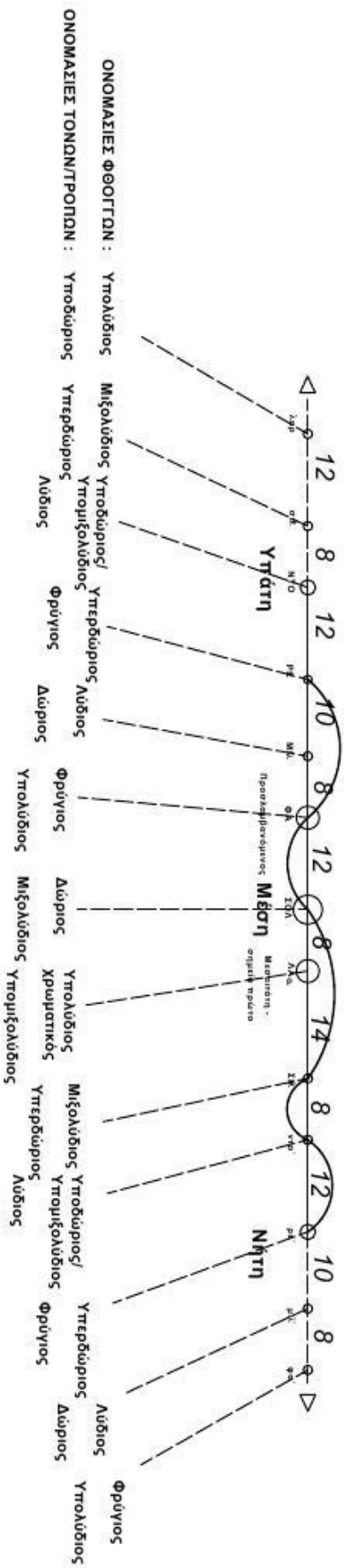
Βάση : Υπερδωριός φθόγγος (PE)

Κορυφή : Υπερδωριός φθόγγος (pe΄)

Τροπική διασπασών : Οχτώγορδη (PE - pe΄)

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Δωριός - Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (ΣΟΔ - ΛΑο).

Φρύγιος πεντατονικός εφημέριος β'

Βασική τροπική ανάλυση :

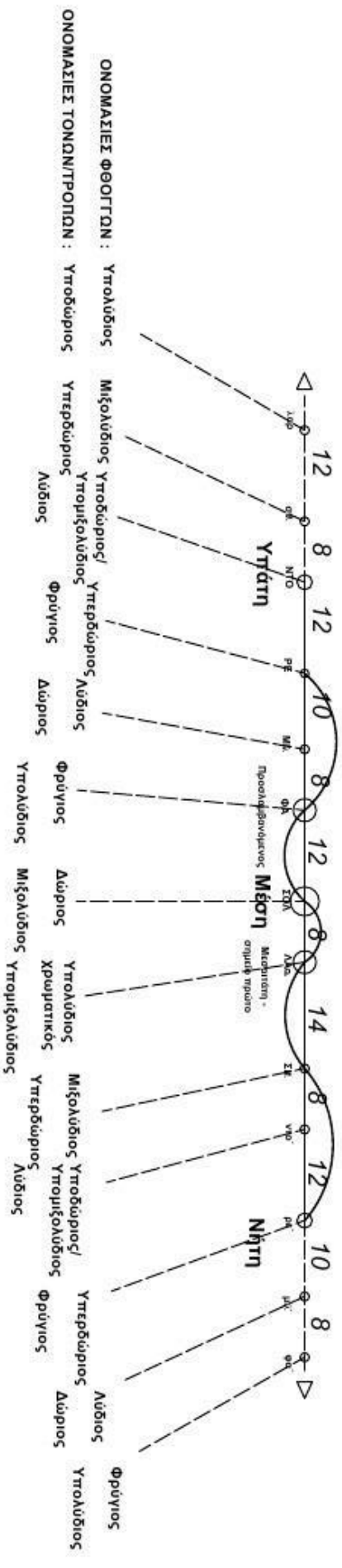
Βάση : Υπερόλιος φθόγγος (PE)

Κορυφή : Υπερόλιος φθόγγος (pe')

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (PE - pe')

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Μιξολύδιος - Υπολύδιος/Υπομιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΛ - ντο').

Φρύγιος Πεντατονικός εφημιτόνος V'

Βασική τροπική ανάλυση :

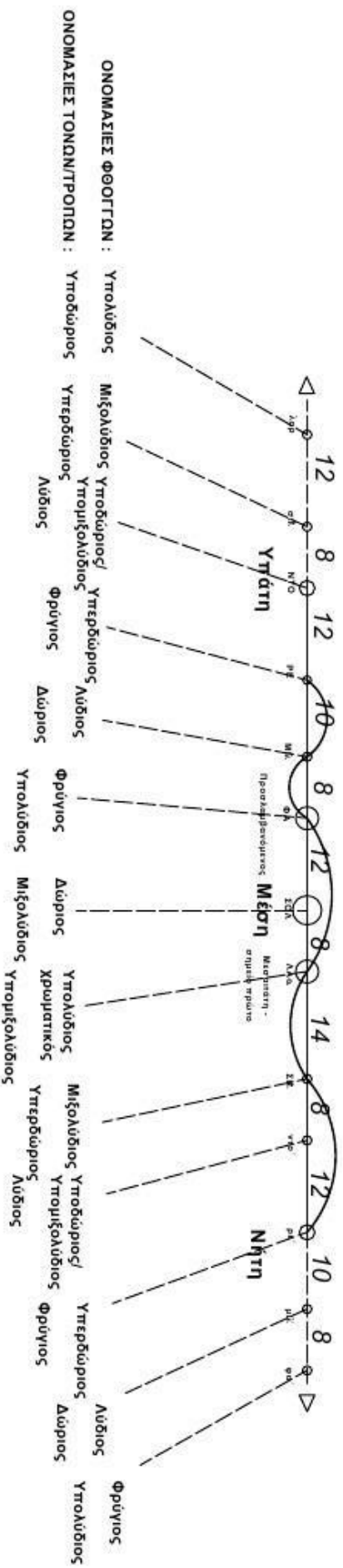
Βάση : Υπερδωριός φθόγγος (PE)

Κορυφή : Υπερδωριός φθόγγος (pe')

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (PE - pe')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Δώριος - Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (ΣΟΔ - ΛΑΩ). Επίσης υπάρχει η παρουσία του διαστήματος ΛΑΩ - ΣΙΔ, χαρακτηριστικό του χρώματος (Υπολύδιος χρωματικός - Μιξολύδιος φθόγγος).

Φρύγιος πεντατονικός ενημίονος δ΄

Βασική τροπική ανάλυση :

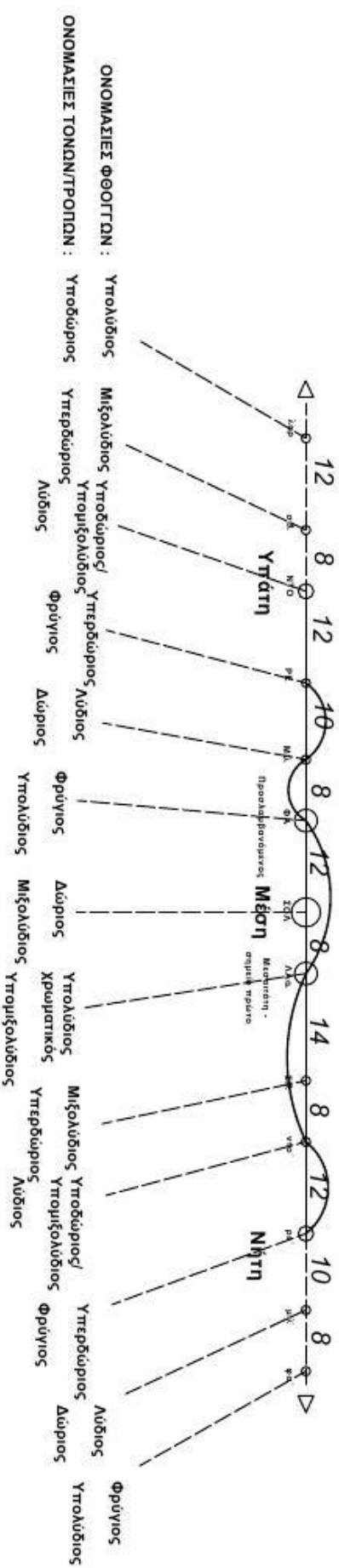
Βάση : Υπερδωριος φθόγγος (PE)

Τροπική διατασών : Οχτώχορδη (PE - πε΄)

Κορυφή : Υπερδωριος φθόγγος (πε΄)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Δύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙλ - ΦΑ). Επίσης υπάρχει η παρουσία του διαστήματος ΛΔα - ΣΙλ, χαρακτηριστικό του χρώματος (Υπολύδιος χρωματικός - Μείζονος φθόγγος).

Φρύγιος πεντατονικός εφημέριος ε΄

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπερλύδιος φθόγγος (PE)

Τροπική διατασών : Οχτάχορδη (PE - πε΄)

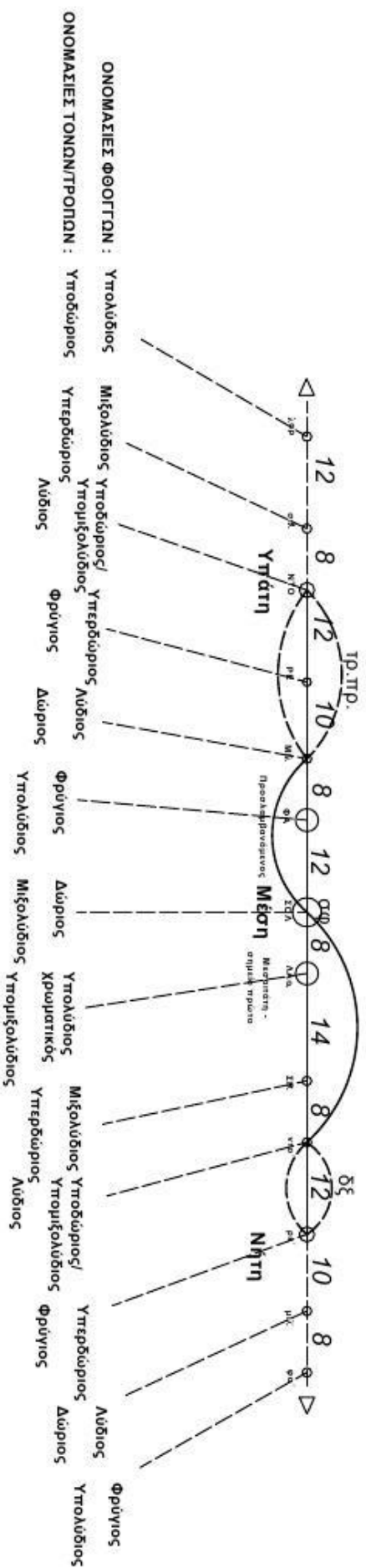
Κορυφή : Υπερλύδιος φθόγγος (πε΄)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Αλύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΔ - ΦΔΑ).

Δώριοι Τρόποι

Οι Δώριοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Λύδιο Φθόγγο ΜΙΛ

Δώριος με σύσταση διφωνίας τριφωνίας (Πεντάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώδιος Φθόγγος (ΜΙΛ)

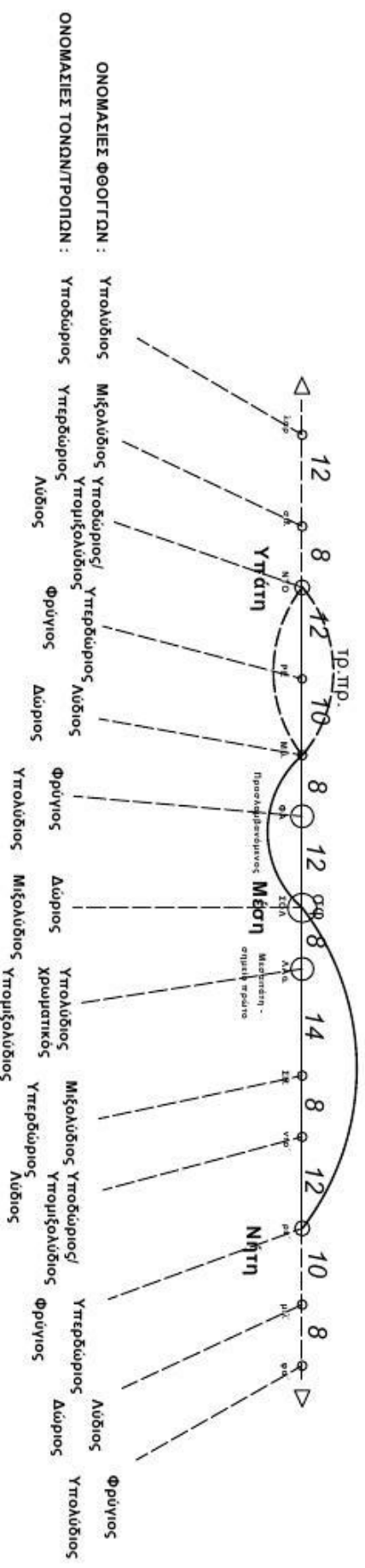
Κορυφή : Υποδωριός/Υπομιξολύδιος φθόγγος (ντο')

Τροπική διατασών : Εξάχορδη (ΜΙΛ - ντο')

Σύσταση : Δώριος διφωνία, συναφή ο Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ), Μιξολύδιο χρωματικό τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Δώδιος φθόγγος (ΜΙΛ), Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ), Υποδωριός/Υπομιξολύδιος φθόγγος (ντο'). Ως **τροπικός προσλαμβανόμενος** χρησιμοποιείται ο φθόγγος ΝΤΟ (Υποδωριός/Υπομιξολύδιος). Το διάστημα ντο' - ρε' αποτελεί **διάζευξη**.

Δώριος με σύσταση διφωνίας τετραφωνίας (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Αλύδιος φθόγγος (ΜΙΛ)

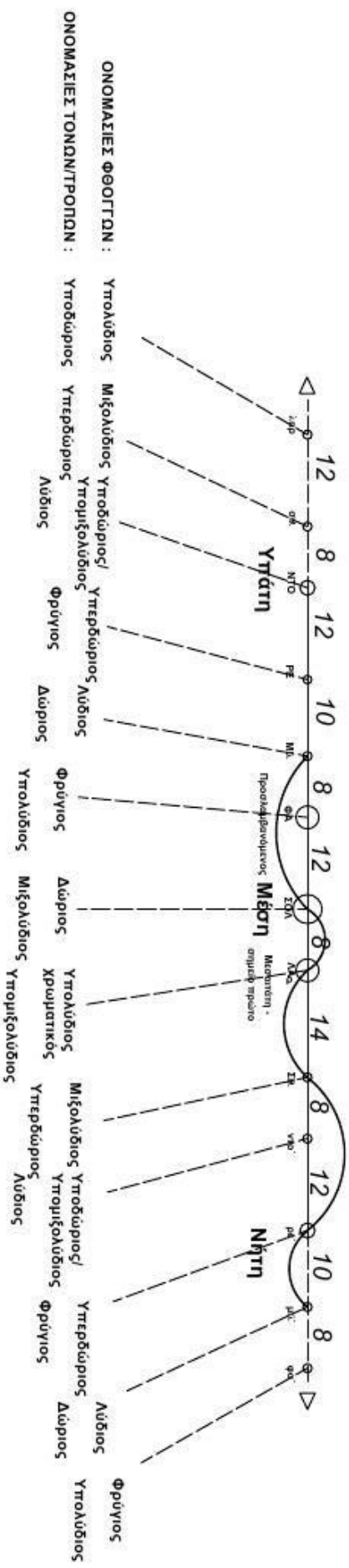
Κορυφή : Υπερόλιος φθόγγος (πε')

Τροπική διαπασών : Επτάχορδη (ΜΙΛ - πε')

Σύσταση : Δώριος διφωνία, συναφή ο Δώριος φθόγγος (ΣΟΑ), Μιξαλύδιο χρωματικό πεντάχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Αλύδιος φθόγγος (ΜΙΛ), Δώριος φθόγγος (ΣΟΑ), Υπερόλιος φθόγγος (πε'). Το διάστημα ΝΤΟ - ΜΙΛ χρησιμοποιείται σαν **τροπικός προσλαμβανόμενος**.

Δώριος πεντατονικός ενημίτονος α'

Βασική τροπική ανάλυση :

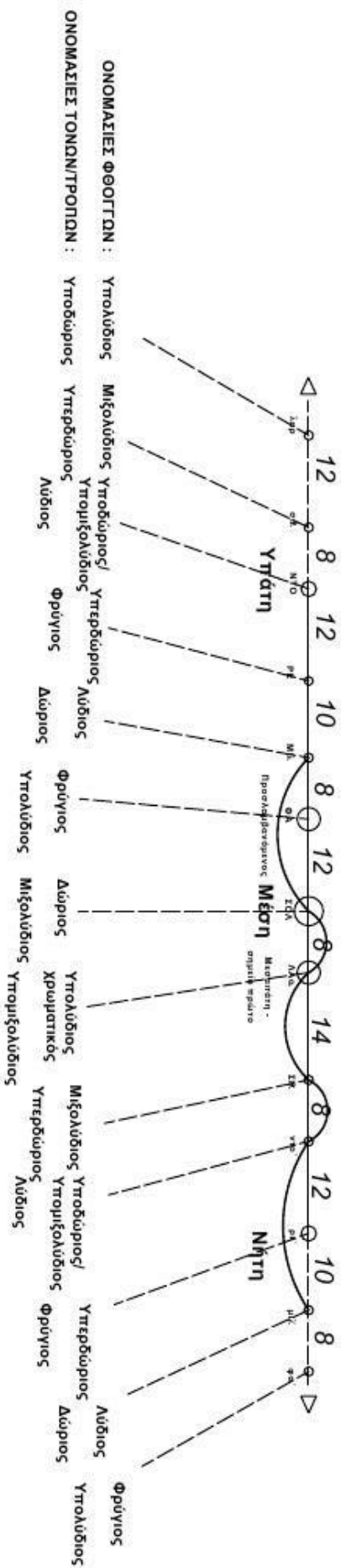
Βάση : Δώριος φθόγγος (ΜΙΛ)

Κορυφή : Δώριος φθόγγος (μιά')

Τροπική διαπασσών : Οχτάχορδη (ΜΙΛ - μιά')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Δώριος - Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (ΣΟΔ - ΛΑΔ). Επίσης υπάρχει η παρουσία του διαστήματος ΛΑϞ-ΣΙΛ, χαρακτηριστικό του χρώματος (Υπολύδιος χρωματικός - Μιξολύδιος φθόγγος).

Δώριος πεντατονικός εφημέριτος β΄

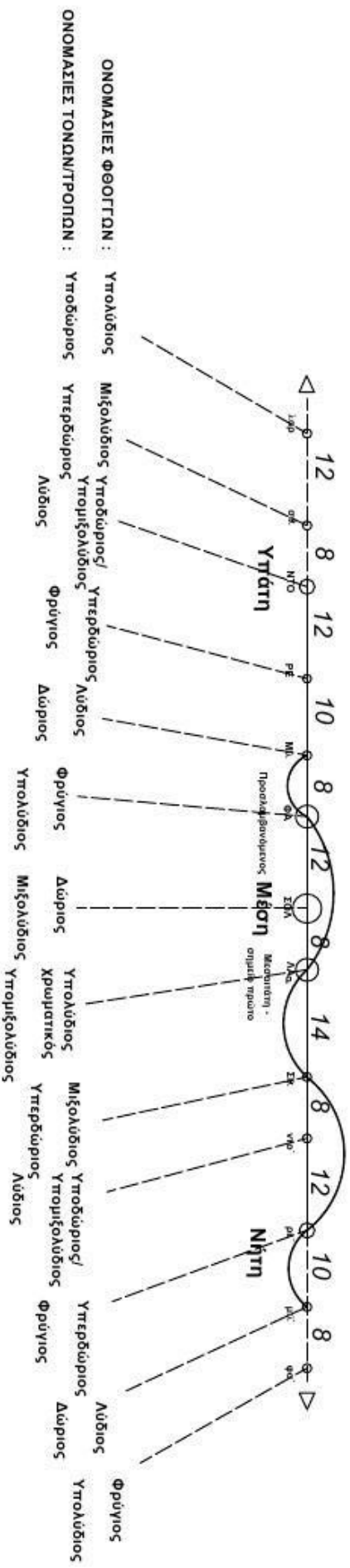
Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώριος φθόγγος (ΜΙΛ) **Κορυφή :** Δώριος φθόγγος (μιλ΄)

Τροπική διατασών : Οχτάχορδη (ΜΙΛ - μιλ΄)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Δώριος - Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (ΣΟΔ - ΛΑΔ) και Μιξολύδιος - Υποδωριός φθόγγος (ΣΙΔ - ντο). Επίσης υπάρχει η παρουσία του διαστηματος ΛΑΔ - ΣΙΔ, χαρακτηριστικό του χρώματος (Υπολύδιος χρωματικός - Μιξολύδιος φθόγγος).

Δώριος πεντατονικός ενημίτονος γ'

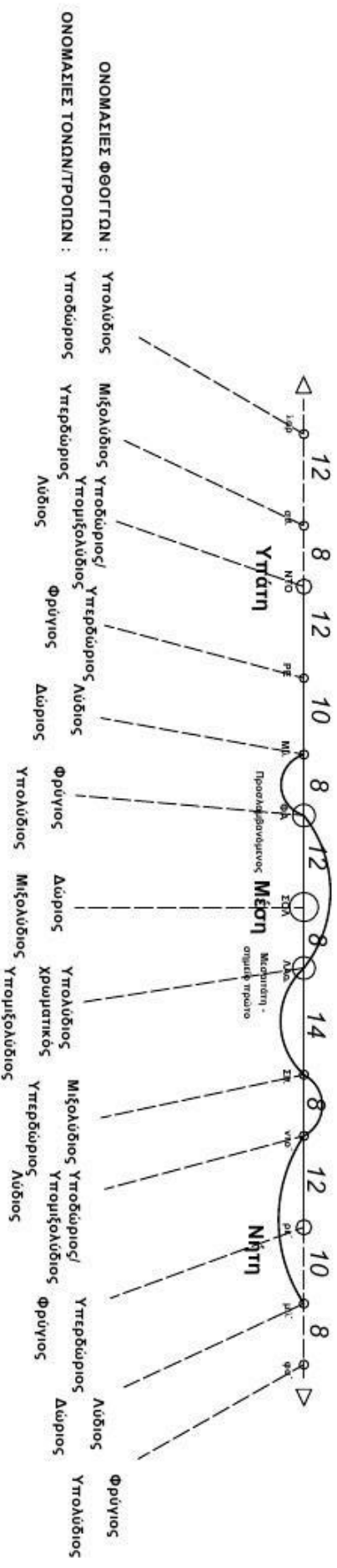
Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώριος φθόγγος (ΜΙΛ) **Κορυφή :** Δώριος φθόγγος (μιλ')

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΜΙΛ - μιλ')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Δύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΑ). Επίσης υπάρχει η παρουσία του διαστήματος ΔΑα- ΣΙλ, χαρακτηριστικό του χρώματος (Υπολύδιος χρωματικός - Μιξολύδιος φθόγγος).

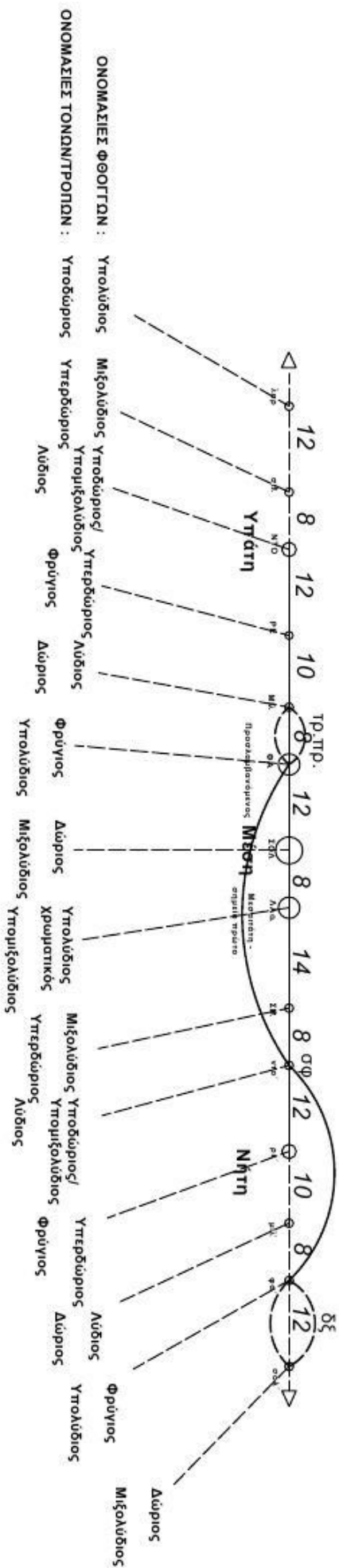
Δώριος πεντατονικός ενημίτονος δ'

Υπολύδιοι Τρόποι

Οι Υπολύδιοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Φρύγιο Φθόγγο ΦΑ. Ονομάζονται έτσι εξαιτίας της θέσης τους στη θέουσα σπείρα (μία 4^η Καθαρή από τον Υποδώριο φθόγγο που ονοματοδοτεί τους Λύδιους τρόπους).

Υπολύδιος με σύσταση τετραφωφίας
τριφωφίας (επτάφωφνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ)

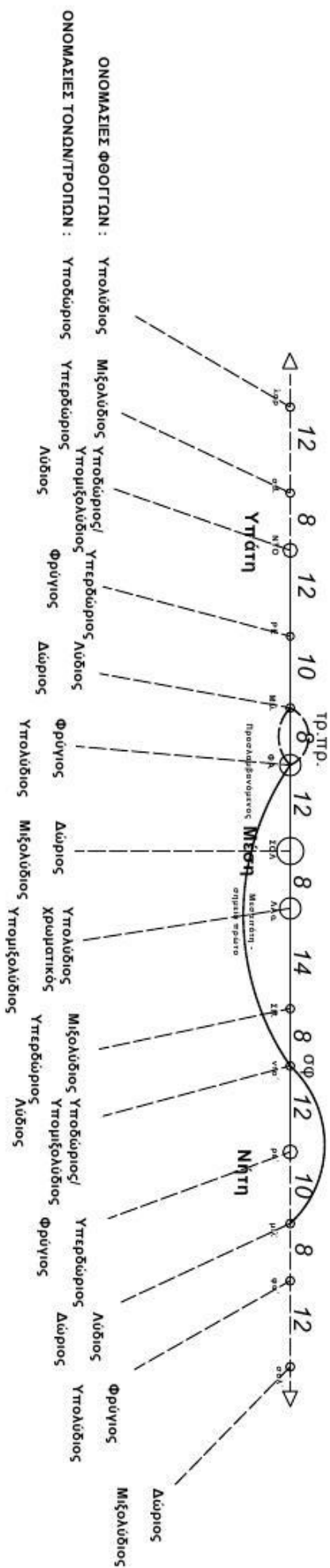
Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (φα')

Τροπική διαττώων : Οχτάχορδη (ΦΑ - φα')

Σύσταση : Υπολύδιο πεντάχορδο, συναφή ο Υποδύλιος/Υπομίξολύδιος φθόγγος (ντο'), Αλύδιο τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ), Υποδύλιος/Υπομίξολύδιος φθόγγος (ντο'), Φρύγιος φθόγγος (φα'). Το διάστημα Μιλ - ΦΑ αποτελεί τροπικό προσλαμβανόμενο, ενώ στην κορυφή του τρόπου συναντάται το διάστημα φα' - σολ', το οποίο αποτελεί διάζευξη.

Υπολύδιος με σύσταση τερασφωνίας διφωνίας (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Φρύγιος φθόγγος (ΦΔ)

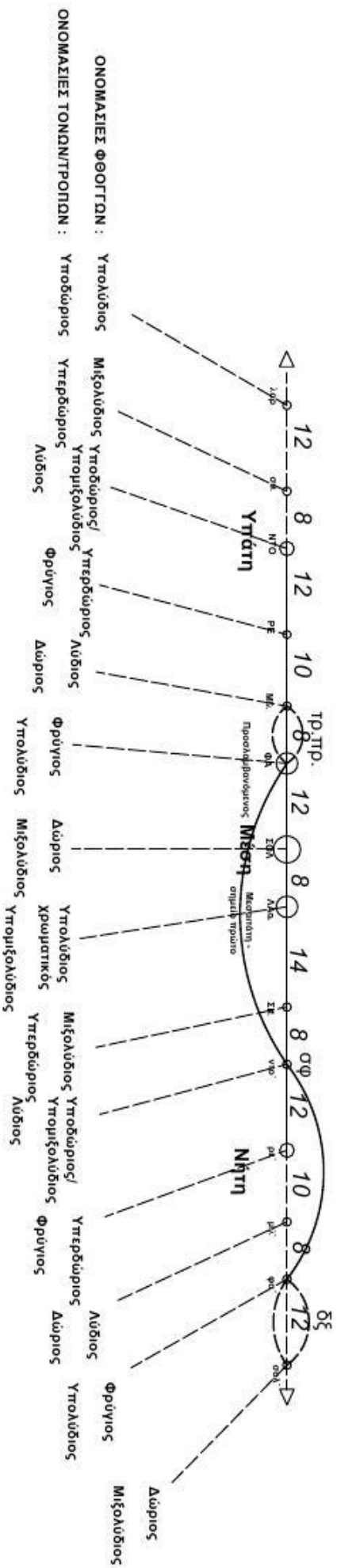
Κορυφή : Αλύδιος φθόγγος (μλ')

Τροπική διασασών : Επτάχορδη (ΦΔ - μλ')

Σύσταση : Υπολύδιο πεντάχορδο, συναφή ο Υποδύλιος/Υπομυξολύδιος φθόγγος (ντο'), Αλύδιος διφωνία.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Φρύγιος φθόγγος (ΦΔ), Υποδύλιος/Υπομυξολύδιος φθόγγος (ντο'), Αλύδιος φθόγγος (μλ').

Υπολύδιος με σύσταση τετραφωφίας τριφωφίας (επτάφωφος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ)

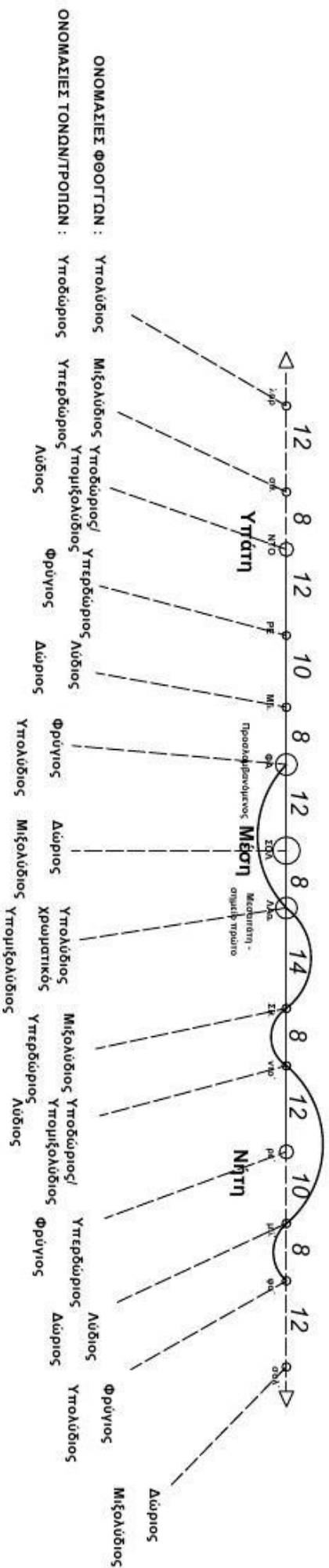
Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (φα')

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΦΑ - φα')

Σύσταση : Υπολύδιο πεντάχορδο, συναφή ο Υποδύριος/Υπομιξολύδιος φθόγγος (υτο'), Αύδιο τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ), Υποδύριος/Υπομιξολύδιος φθόγγος (υτο'), Φρύγιος φθόγγος (φα'). Το διάστημα ΜΙΛ - ΦΑ αποτελεί **τροπικό προσλαμβνόμενο**. Στην κορυφή του τρόπου συναντάται συνταγματικά **διάζευξη** (φα' - σολ').

Υπολύνδιος πεντατονικός ενημίτονος
(δισενημίτονος) α'

Βασική τροπική ανάλυση :

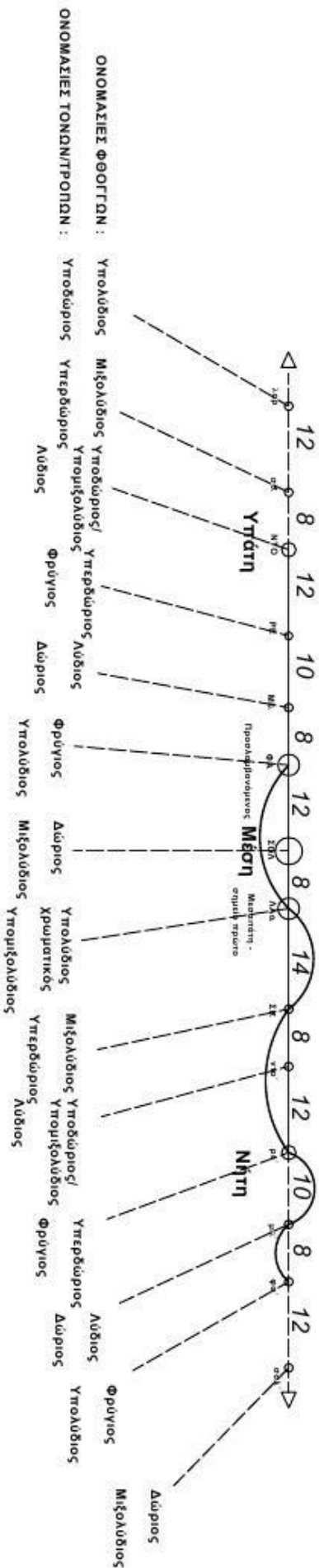
Βάση : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ)

Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (φα')

Τροπική διαπάσων : Οχτώχορδη (ΦΑ - φα')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Μιξολύνδιος - Υπολύνδιος/Υπομιξολύνδιος φθόγγος (ΣΙΑ - ντο') και Αλύδιος - Φρύγιος φθόγγος (μιλ' - φα'). Επίσης υπάρχει η παρουσία του διαστήματος ΛΑΔ - ΣΙΑ, χαρακτηριστικό του χρώματος (Υπολύνδιος χρωματικός - Μιξολύνδιος φθόγγος).

Υπολύδιος πεντατονικός ενημίτινος
(δισενημίτινος) β'

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Φρύγιος φθόγγος (ΦΔ)

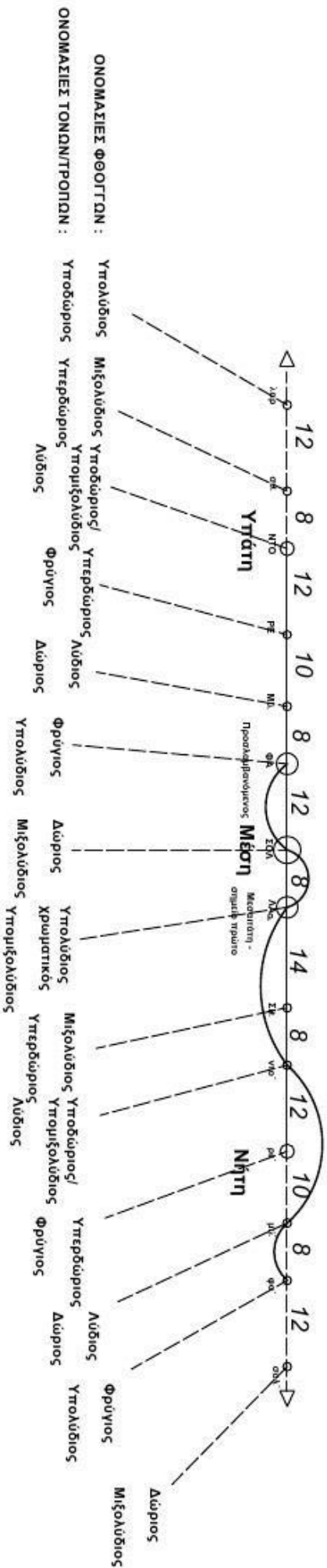
Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (φα')

Τροπική διαπάσων : Οχτάχορδη (ΦΔ - φα')

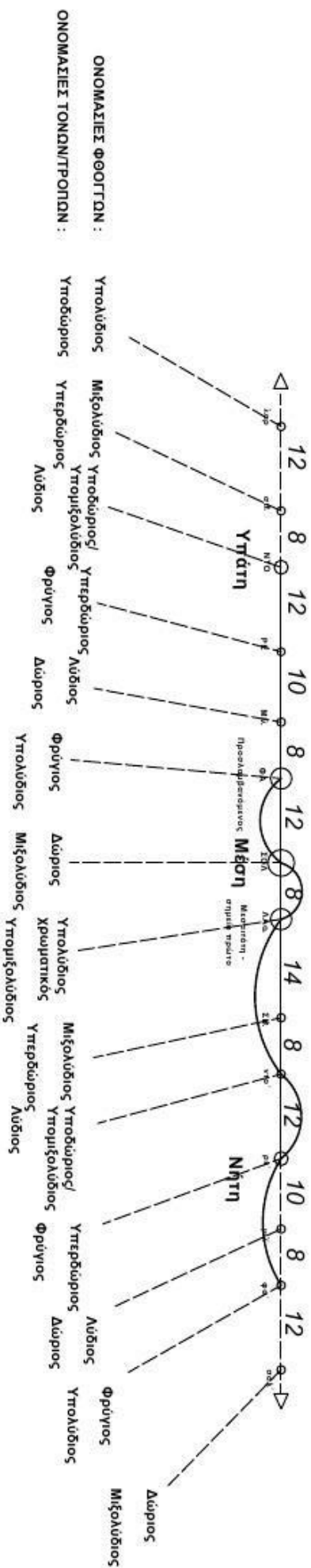
Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος :

Αλύδιος - Φρύγιος φθόγγος (μιλ' - φα'). Επίσης υπάρχει η παρουσία του διαστήματος Λαα- Σιλ, χαρακτηριστικό του χρώματος (Υπολύδιος χρωματικός - Μιζολύδιος φθόγγος).

Υπολύδιος πεντατονικός εφημίτονος γ'

Υπολύδιος πεντατονικός ενημίτονος δ΄

Βασική τροπική ανάλυση :

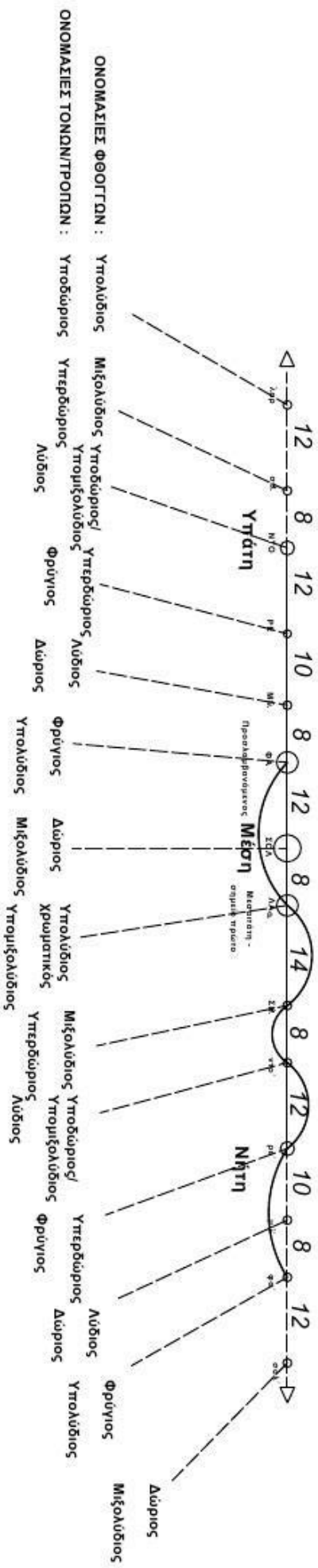
Βάση : Φρύγιος φθόγγος (ΦΔ)

Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (φα')

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΦΔ - φα')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Δώριος - Υπολύδιος Χρωματικός φθόγγος (ΣΟΔ - ΛΑΔ).

Υπολύδιος πεντατονικός εφημίτονος

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Φρύγιος φθόγγος (ΦΔ)

Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (φα')

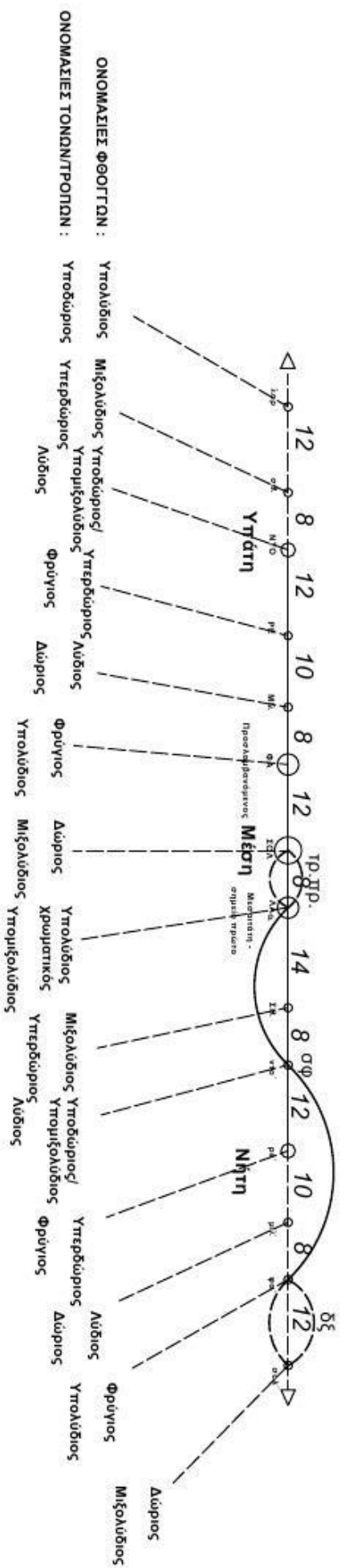
Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΦΔ - φα')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Μιζολύδιος - Υποδωρίος/Υπομιζολύδιος φθόγγος (ΣΙΔ - ντο'). Επίσης υπάρχει η παρουσία του διαστήματος ΛΑα - ΣΙΔ, χαρακτηριστικό του χρώματος (Υπολύδιος χρωματικός - Μιζολύδιος φθόγγος).

Υπομιξολύδιοι Τρόποι

Οι Υπομιξολύδιοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Υπολύδιο χρωματικό φθόγγο Φθόγγο ΛΑ . Σε αυτή την ιδιαίτερη περίπτωση τρόπου παρατηρούνται τα εξής : Παρά τη θέση τους η οποία είναι μία 2^η από τους Μιξολύδιους τρόπους, ονομάζονται Υπομιξολύδιοι εξαιτίας της σύστασής τους η οποία έχει συγγένεια με τους Μιξολύδιους τρόπους (Υπομιξολύδιος διφωνία στη σύσταση του 4χόρδου του τρόπου). Επίσης είναι ιδιαίτερη περίπτωση τρόπου διότι εμφανίζει το χρώμα στην 1^η βαθμίδα κάτι μη συνηθισμένο.

Υπομιξολύδιος με σύσταση διφωνίας
τριφωνίας (πεντάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

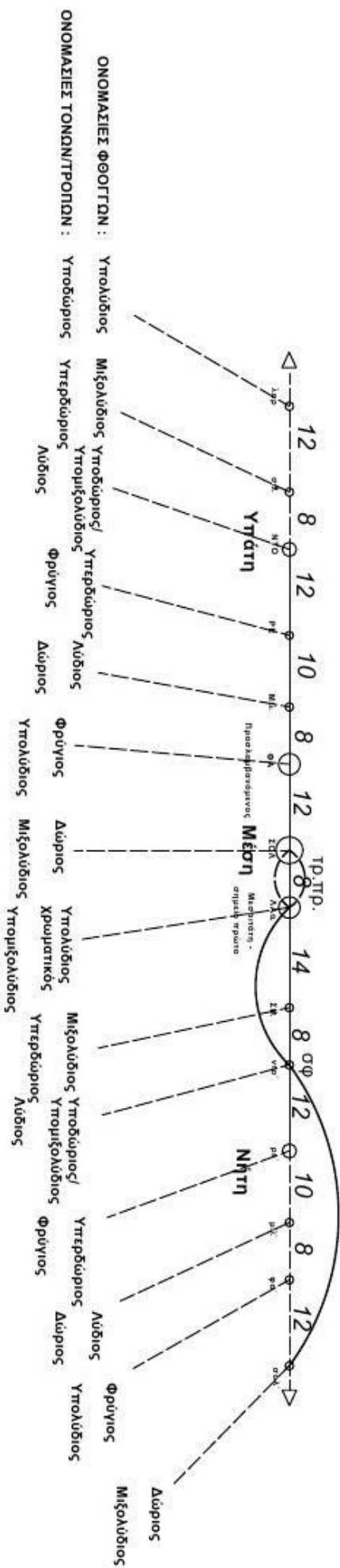
Βάση : Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (ΛΑα) **Κορυφή :** Φρύγιος φθόγγος (φα')

Τροπική διασπασών : Εξάχορδη (ΛΑα- φα')

Σύσταση : Υπομιξολύδιος διφωνία, συναφή ο Υποδώριος/Υπομιξολύδιος φθόγγος (υτο'), Αλύδιο τετραχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (ΛΑα), Υποδώριος/Υπομιξολύδιος φθόγγος (υτο'), Φρύγιος φθόγγος (φα'). Το διάστημα Δώριος - Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (ΣΟΔ - ΛΑα) αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο** και στην κορυφή του τρόπου συναντάται το διάστημα φα' - σολ', το οποίο αποτελεί **διάζευξη**.

Υπομιξολύδιος με σύσταση διφωνίας
 Τετραφωνίας (εξάφωτος)

Βασική τροπική ανάλυση :

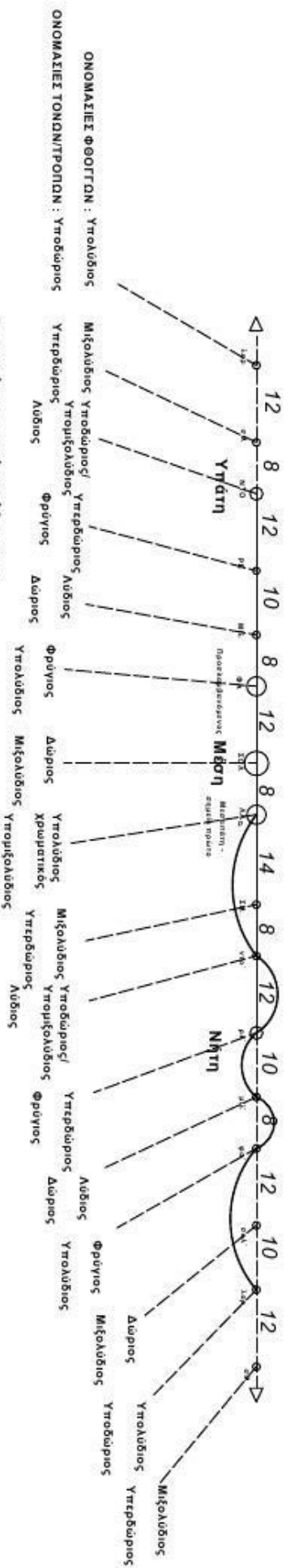
Βάση : Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (ΛΑΔ)
Κορυφή : Δώριος φθόγγος (σολ')

Τροπική διασπασών : Επτάχορδη (ΛΑΔ - σολ')

Σύσταση : Υπομιξολύδιος διφωνία, συναφή ο Υποδώριος/Υπομιξολύδιος φθόγγος (ντο'), Λύδιο πεντάχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (ΛΑΔ), Υποδώριος/Υπομιξολύδιος φθόγγος (ντο'), Δώριος φθόγγος (σολ'). Το διάστημα ΣΟΛ - ΛΑΔ (Δώριος - Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος) αποτελεί **τροπικό προσλαμβανόμενο**.

Υπομειζολύδιος πεντατονικός
ενημίτονος α'

Βασική τροπική ανάλυση :

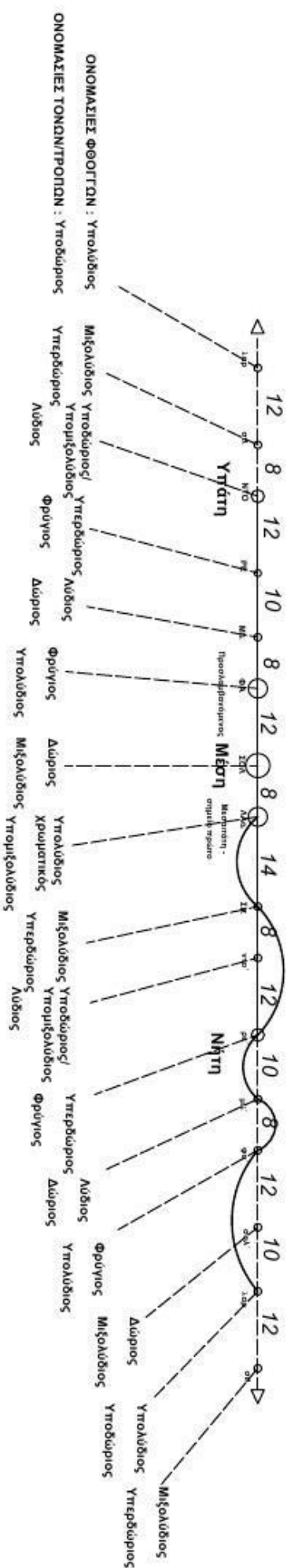
Βάση : Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (λαα)

Τροπική διατσών : Οχτάχορδη (λαα - λαα)

Κορυφή : Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (λαα)

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχουν η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Δύδιος - Φρύγιος φθόγγος (μιά' - φα').

Υπομιξολύδιος πεντατονικός ενημίτονος β´

Βασική τροπική ανάλυση :

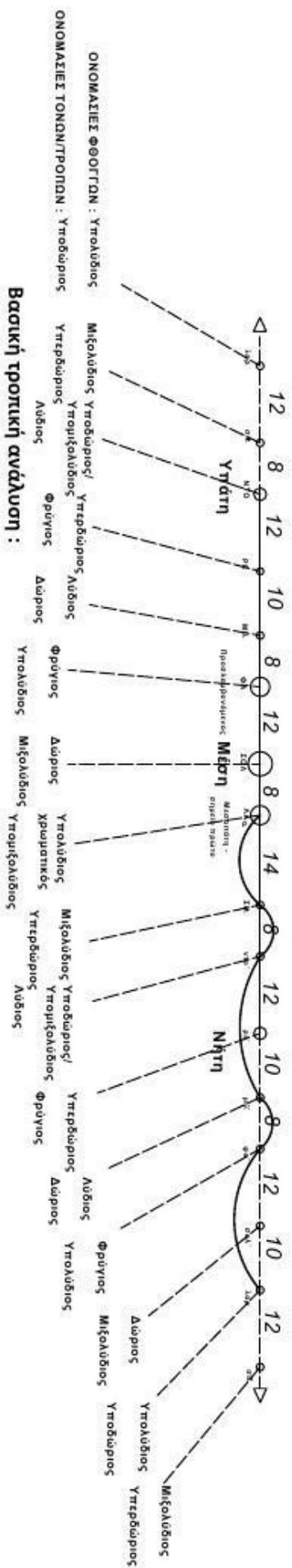
Βάση : Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (λαα)

Τροπική διαπάσων : Οχτάχορδη (λαα-λαα)

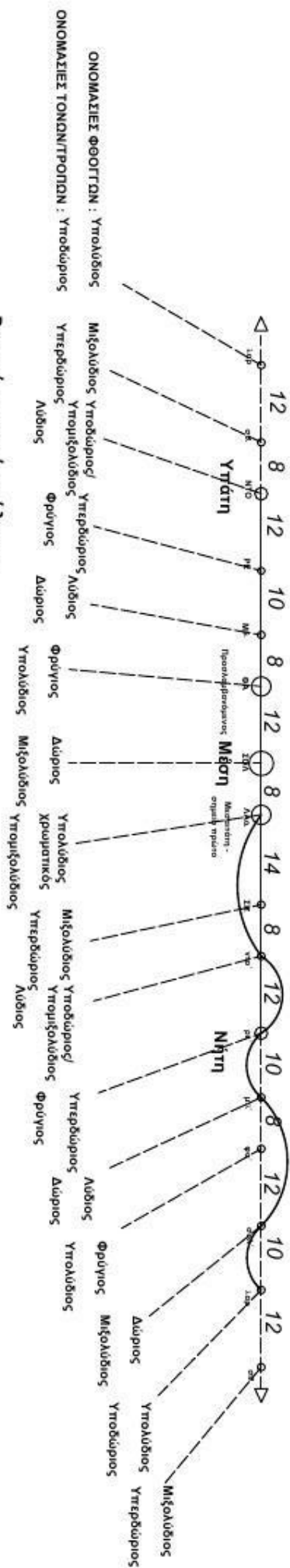
Κορυφή : Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (λαα)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος :
 Αύδιος - Φρύγιος φθόγγος (μιά´ - φα´).

Υπομιξολυδίας πεντατονικός
ενημίτονος γ' (διασημίτονος)

Υπομιξολύδιος πεντατονικός
 ανημίτονος α΄

Βασική τροπική ανάλυση :

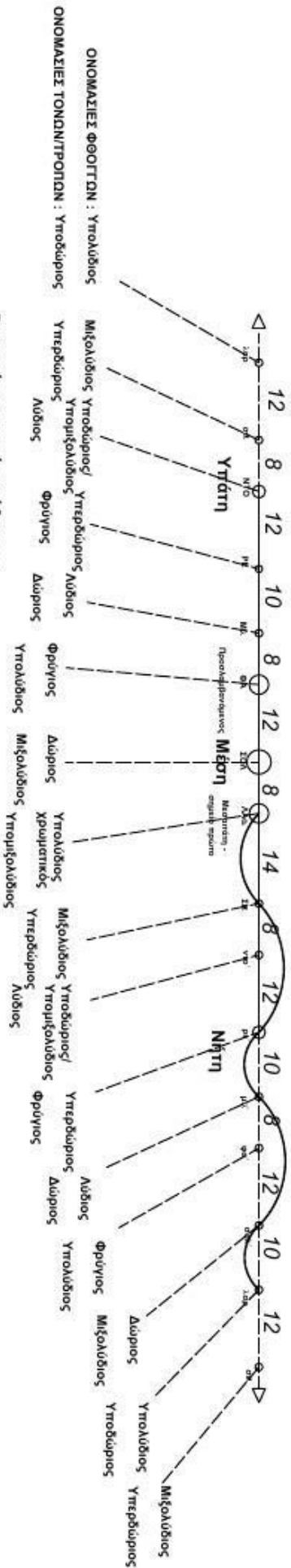
Βάση : Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (λαα)

Τροπική διαπασσών : Οχτάχορδη (λαα - λαα)

Κορυφή : Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (λαα)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδούς διαστήματος.

Υπομνηστικός Πεντατονικός
 ανημτόνος β΄

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπομνηστικός χρωματικός φθόγγος (λαα)

Τροπική διατασών : Οχτάχορδη (λαα - λαα)

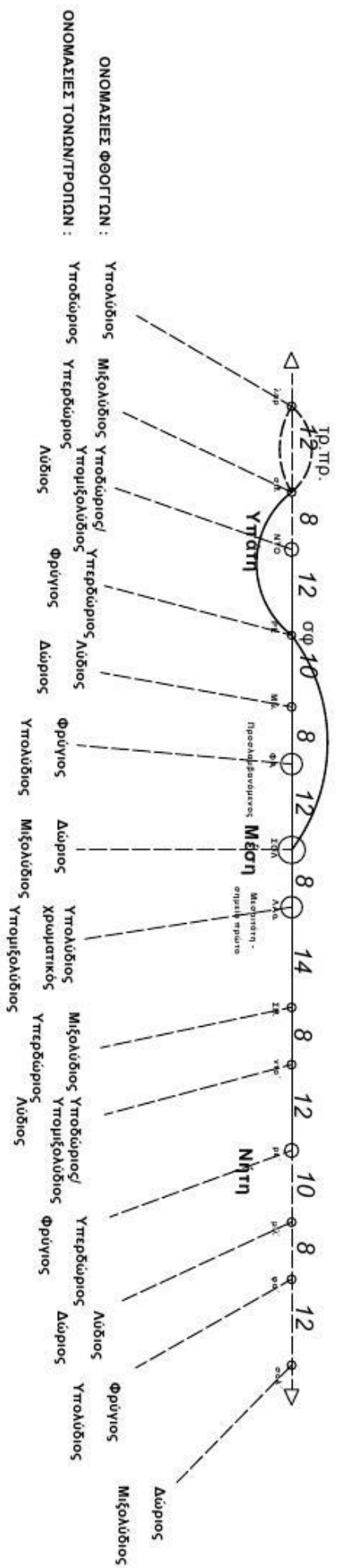
Κορυφή : Υπομνηστικός χρωματικός φθόγγος (λαα)

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδούς διαστήματος.

Υπερδώριοι Τρόποι

Οι Υπερδώριοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Μιξολύδιο Φθόγγο Σιλ. Ονομάζονται έτσι εξαιτίας της θέσης τους στη θέουσα σπείρα (μία 5^η Καθαρή από τον Λύδιο φθόγγο που ονομαδοτεί τους Δώριους τρόπους). Επίσης ως προς τη σύσταση παρουσιάζουν τροπική συγγένεια με τους Δώριους τρόπους (Δώριος διφωνία στη σύσταση του 4χόρδου).

Υπερδώριος κατά σύσταση διφωνίας τριφωνίας

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπερδώριος φθόγγος (σολ)

Κορυφή : Δωριός φθόγγος (ΣΟΛ)

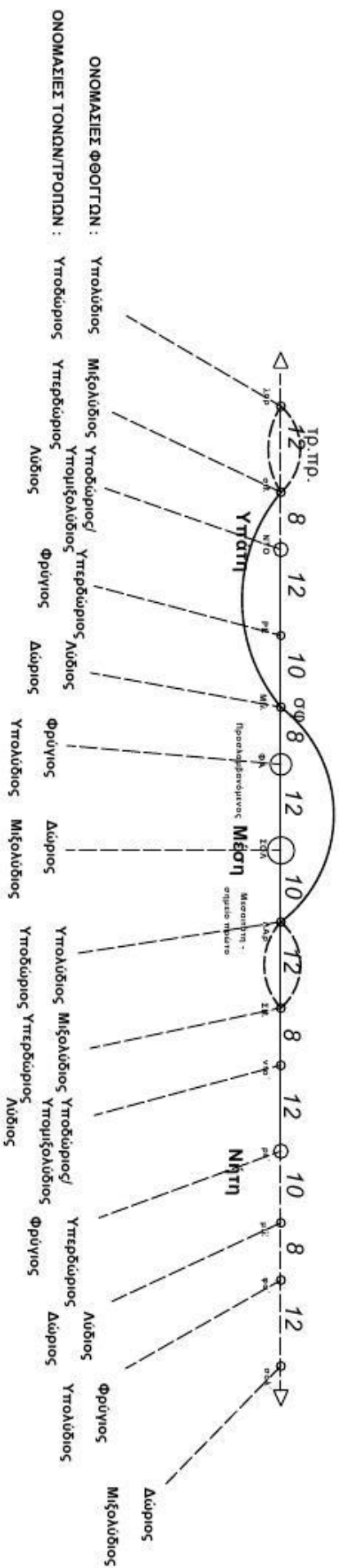
Τροπική διασασών : Εξάχορδη (σολ - ΣΟΛ)

Σύσταση : Υπερδώριος διφωνία, συναφή ο Υπερδώριος φθόγγος (PE), Φρύγιο τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υπερδώριος φθόγγος (σολ), Υπερδώριος φθόγγος (PE), Δωριός φθόγγος (σολ). Το διάστημα λαπ - σολ αποτελεί τροπικό προσλαμβάνόμενο.

Σημείωση : Αυτή η περίπτωση τρόπου προκύπτει με ακριβώς αυτή τη σύσταση στο Δωρικό Σύνταγμα. Επίσης, αν εξαρθεί ο προσλαμβάνόμενος, και στο Φρύγιο Σύνταγμα συντηούμε όμοια σύσταση.

Υπερώριος κατά σύσταση δύο
όμοιων συνημένων τετραχόρδων

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Μιξολύδιος φθόγγος (σιλ) **Κορυφή :** Υπολύδιος φθόγγος (ΛΑΡ)

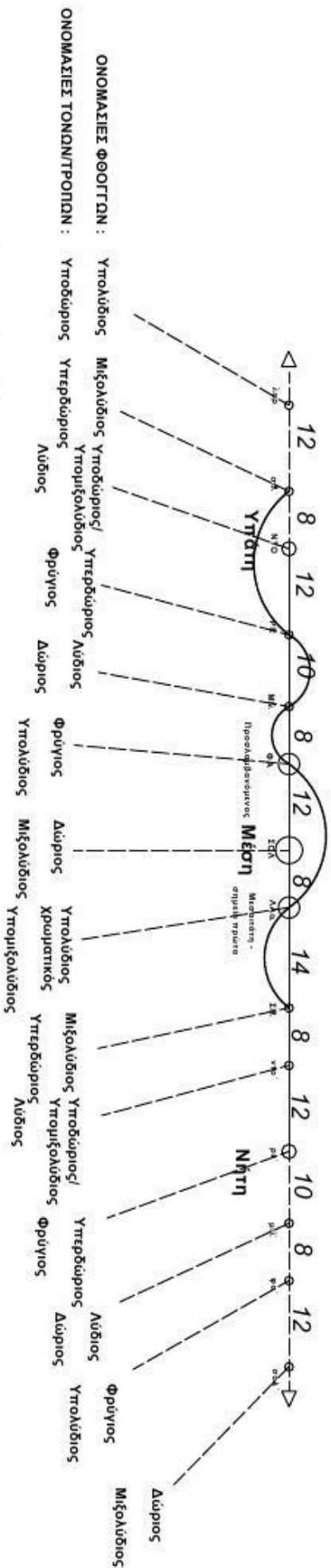
Τροπική διαπασών : Επτάχορδη (σιλ - ΛΑΡ)

Σύσταση : Σύσταση : Υπερώριο τετράχορδο, συναφή ο Αύδιος φθόγγος (ΜΙΔ), Δώριο τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υπερώριος φθόγγος (σιλ), Αύδιος φθόγγος (ΜΙΔ), Υπολύδιος φθόγγος (ΛΑΡ). Το διάστημα λαρ - σιλ αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο**, ενώ στην κορυφή του τρόπου το διάστημα ΛΑΡ - ΣΙΛ αποτελεί **διάζευξη**.

Σημείωση : Αυτή η περίπτωση τρόπου με ακριβώς αυτή τη σύσταση συναντάται και στο Δώριο Σύνταγμα. Επίσης, αν εξααιρεθεί ο προσλαμβάνόμενος όμοια σύσταση σε αυτή την περίπτωση τρόπου παρατηρείται και στο Φρύγιο Σύνταγμα.

Υπερδώριος Πεντατονικός εφημίτονος α'

Βασική τροπική ανάλυση :

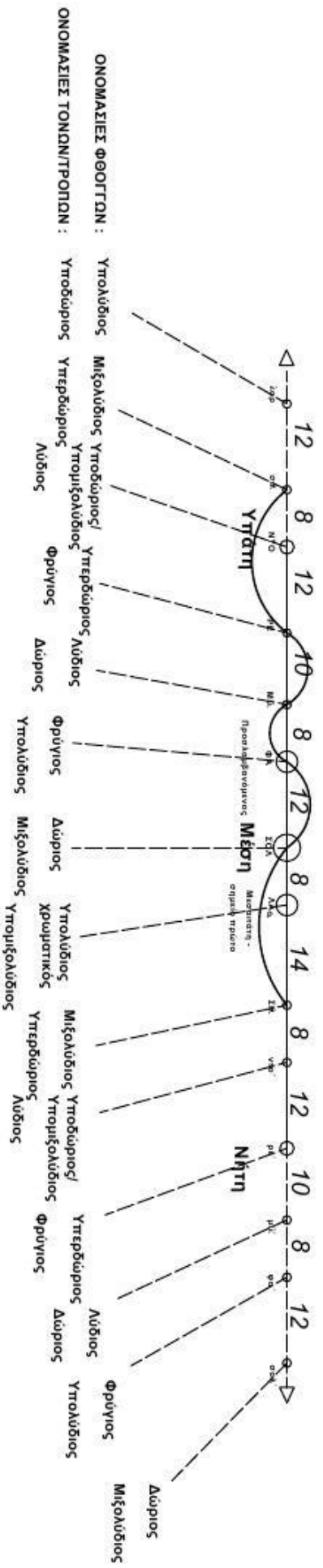
Βάση : Μείζωλιδιος φθόγγος (σιν)

Τροπική διαπασσών : Οχτάχορδη (σιν - ΣΙΛ)

Κορυφή : Μείζωλιδιος φθόγγος (ΣΙΛ)

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Αύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΑ). Επίσης υπάρχει η παρουσία του διαστήματος ΛΑα - ΣΙΛ, χαρακτηριστικό του χρώματος (Υπολιδιος χρωματικός - Μείζωλιδιος φθόγγος).

Υπερδωριος πεντατονικός ενημήτονος β.

Βασική τροπική ανάλυση :

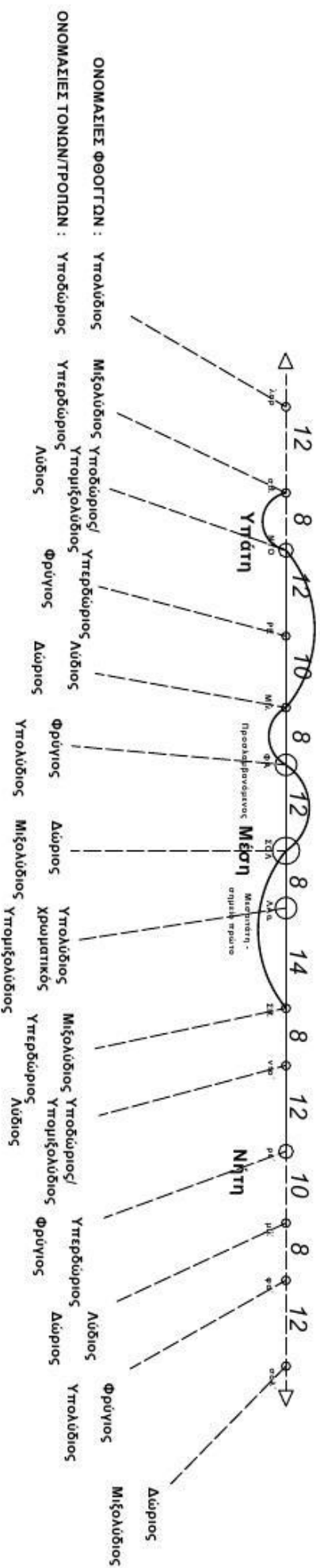
Βάση : Μιξολυδιος φθόγγος (σολ)

Κορυφή : Μιξολυδιος φθόγγος (ΣΙΛ)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (σολ - ΣΙΛ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Αλυδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΑ).

Υπερδωριος Πεντατονικός εφημέριος (δισενημέριος) Υ'

Βασική τροπική ανάλυση :

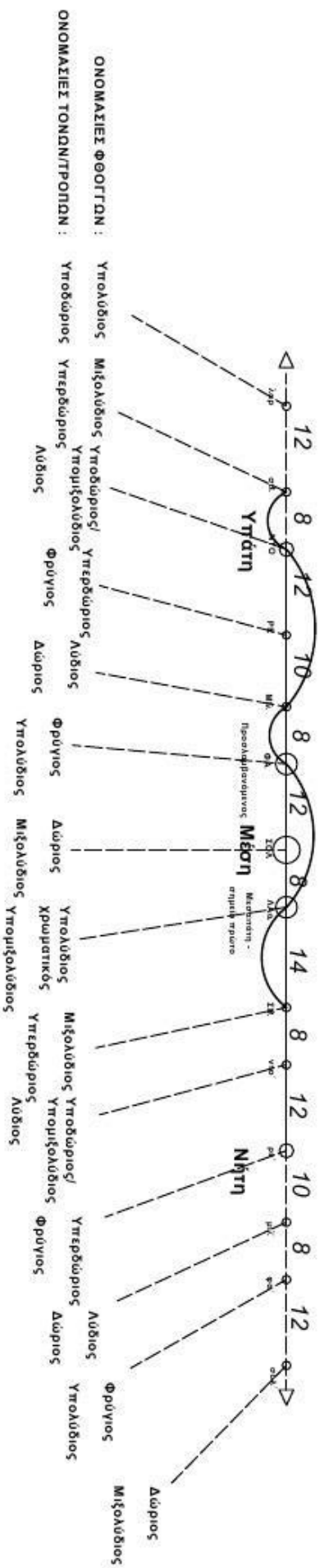
Βάση : Μιξολύδιος φθόγγος (σιλ)

Κορυφή : Μιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΛ)

Τροπική διαπαύση : Οχτάχορδη (σιλ - ΣΙΛ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Μιξολύδιος - Υποδωριος/Υπομειζολύδιος φθόγγος (σιλ - ΝΤΟ) και Αυδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΑ).

Υπερδωδεις πεντατονικός ενημίτονος δ'

Βασική τροπική ανάλυση :

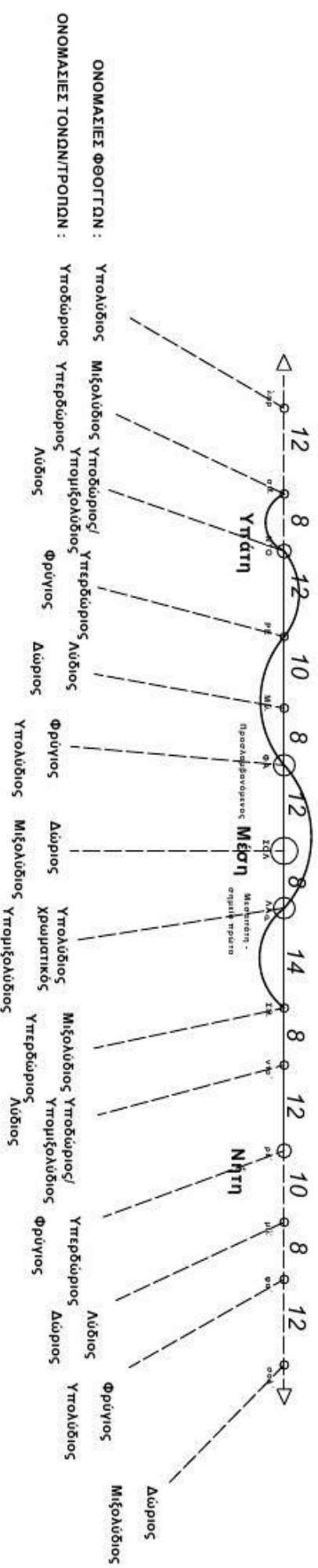
Βάση : Μιξωδωδεις φθόγγος (σολ)

Κορυφή : Μιξωδωδεις φθόγγος (ΣΙΛ)

Τροπική διαπάσων : Οχτάχορδη (σολ - ΣΙΛ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχουν δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Μιξωδωδεις - Υποδωδεις/Υπομίσωδωδεις φθόγγος (σολ - ΝΤΟ) και Αδωδεις - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΑ). Επίσης υπάρχει η παρουσία του διαστήματος ΔΑδ - ΣΙΛ, χαρακτηριστικό του χρώματος (Υποαδωδεις χρωματικός - Μιξωδωδεις φθόγγος).

Υπερδώριος πεντατονικός εφημέριος

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Μιξολύδιος φθόγγος (σα)

Κορυφή : Μιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΑ)

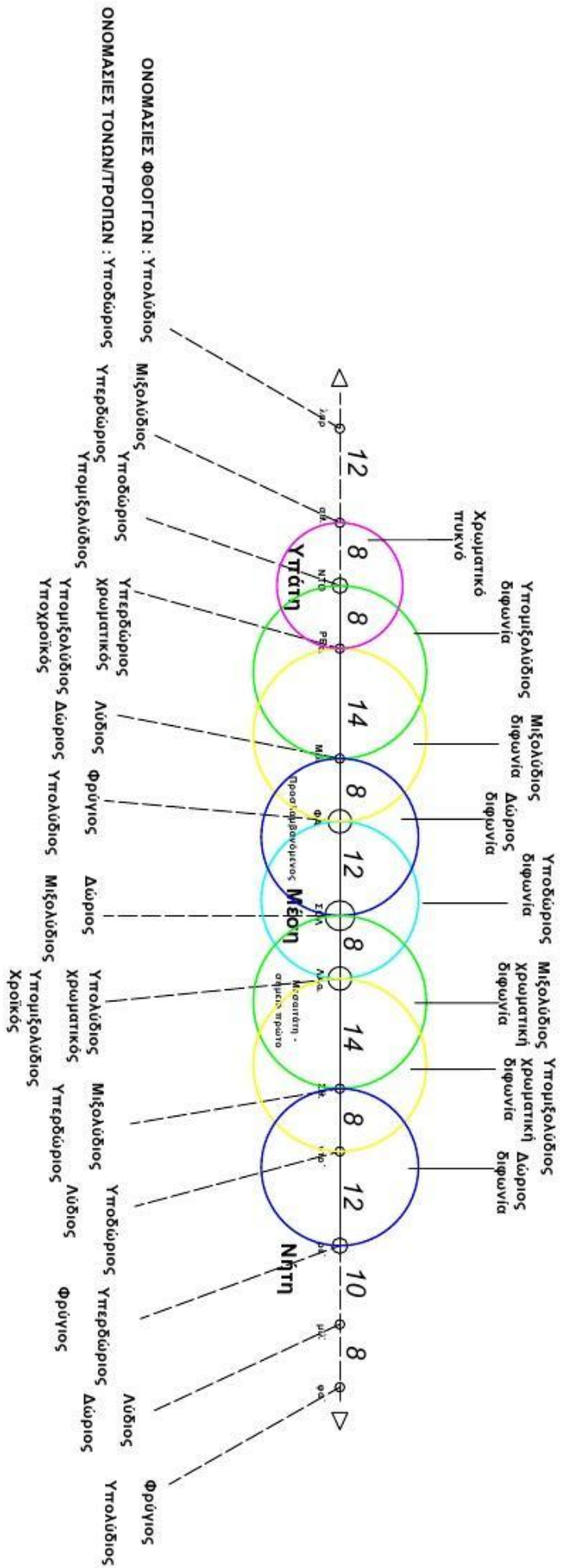
Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (σα - ΣΙΑ)

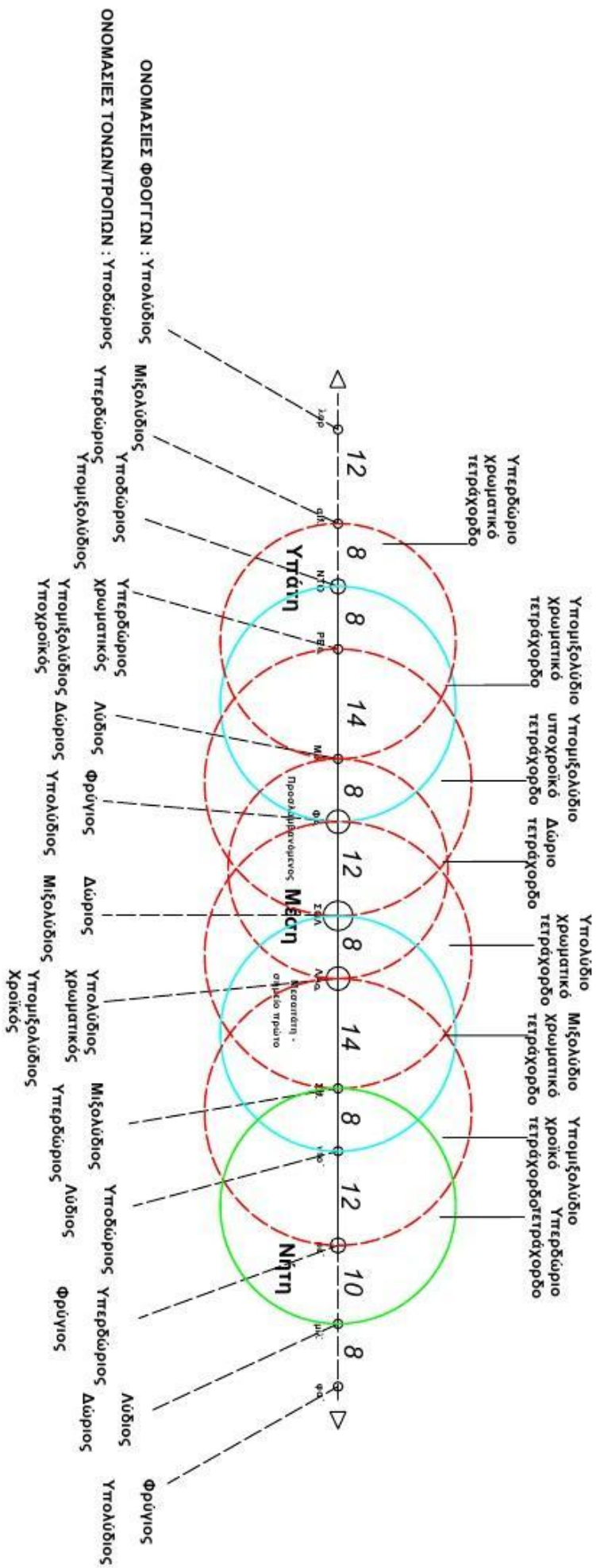
Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Μιξολύδιος - Υποδώριος/Υπομιξολύδιος φθόγγος (σα - ΝΤΟ). Επίσης υπάρχει η παρουσία του διαστήματος ΛΑα - ΣΙΑ, χαρακτηριστικό του χρώματος (Υπολύδιος χρωματικός - Μιξολύδιος φθόγγος).

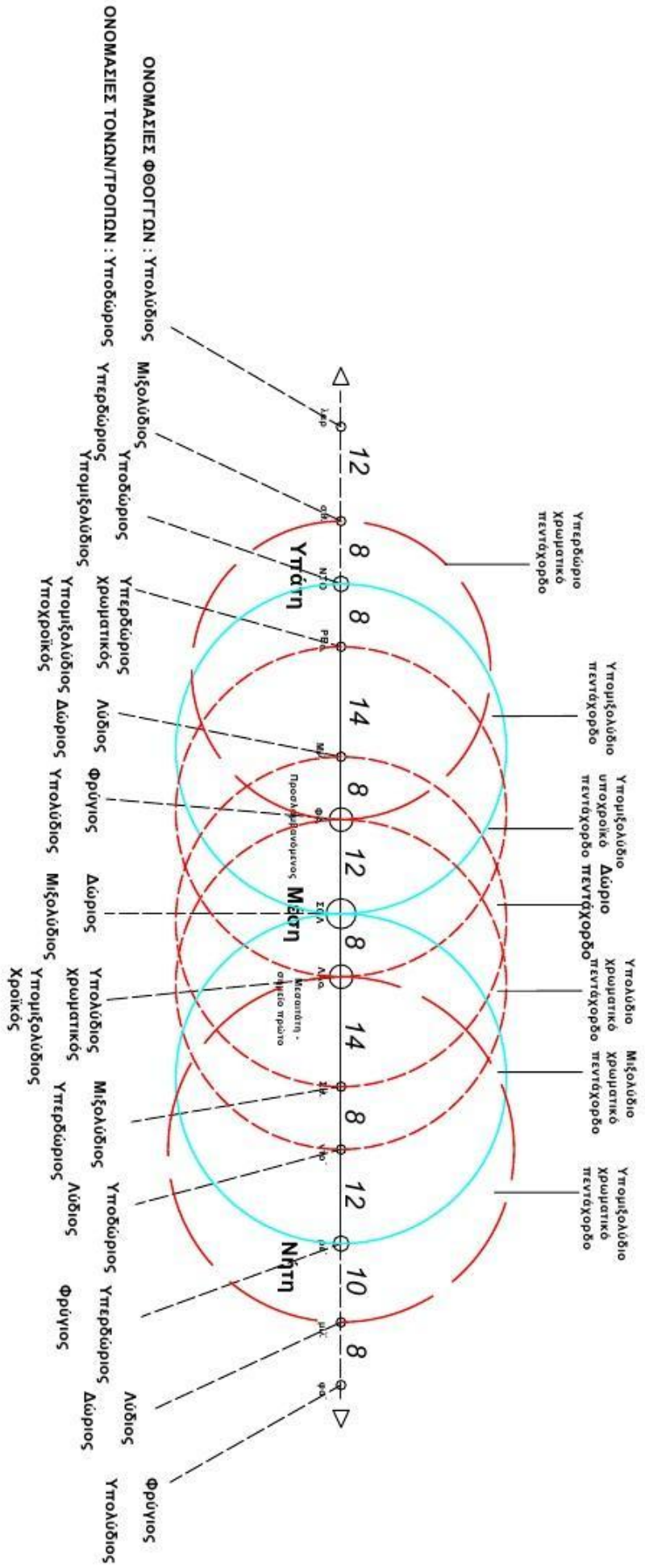
B περίπτωση Μιξολύδιου συντάγματος – Ονοματολογία φθόγγων και τρόπων

Η δεύτερη περίπτωση του Μιξολύδιου Συντάγματος είναι αυτή κατά την οποία το χρώμα εμφανίζεται και επί το οξύ και επί το βαρύ. Για να δημιουργηθεί χρώμα στο βαρύ πεντάχορδο, ο **Υπερδώριος φθόγγος PE** θα μαλακώσει το διάστημά του με τον **Υποδώριο/Υπομιξολύδιο φθόγγο NTO** και η απόστασή τους θα γίνει ένας Ελάχιστος Τόνος -8- και η ονομασία του φθόγγου θα είναι **Υπερδώριος χρωματικός**. Έτσι το πεντάχορδο NTO – ΣΟΛ θα γίνει συστατικά όμοιο με το πεντάχορδο ΣΟΛ – ΡΕ. Η μεταβολή ποιότητας αυτή, δημιουργεί νέα αρμονικά φαινόμενα προς μελέτη και ανάλυση. Όσο αφορά τις ονομασίες των τρόπων, στον **Υποδώριο / Υπομιξολύδιο φθόγγο NTO** εμφανίζονται οι **Υπομιξολύδιοι τρόποι**. Συστατικά υπάρχει συνάφεια με τους Μιξολύδιους τρόπους και εμφανίζονται μία 5^η κάτω από την βάση των Μιξολύδιων τρόπων. Συνεπώς, οι Υπομιξολύδιοι τρόποι από τον **Υπολύδιο χρωματικό φθόγγο (Μεσαιτάτη)** είναι ανάγκη να ξεχωρίσουν ονομαστικά. Θα πάρουν την ονομασία **Μιξολύδιοι χροϊκοί** εξαιτίας της συστατικής σχέσης που έχουν με τους Μιξολύδιους τρόπους. Και κατά συνέπεια οι τρόποι που παρουσιάζονται από τον **Υπερδώριο χρωματικό** φθόγγο θα ονομαστούν **Υπομιξολύδιοι Υποχροϊκοί** εξαιτίας της συστατικής τους σχέσης με τους Υπομιξολύδιους χροϊκούς τρόπους, αλλά και εξαιτίας της θέσης τους (μία 5^η κάτω από τους Μιξολύδιους χροϊκούς). Οι Δώριοι, Υπερδώριοι και Υπολύδιοι τρόποι διατηρούν τις ονομασίες τους (Παπαδόπουλος, 2016).

Συστήματα : Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα διαγράμματα των συστημάτων των τρόπων που παρουσιάζονται στη θέουσα σπείρα της Β περίπτωσης του Μιξολύδιου Συντάγματος με τις ονομασίες τους (3χορδα, 4χορδα και 5χορδα). Κάθε φορά, η διαδικασία αυτή βοηθάει στην αποδόμηση και καλή επισκόπηση της εννεάχορδου διαπασών έτσι ώστε να παρατηρηθεί καλύτερα η ονοματολογία των φθόγγων και των τρόπων, αλλά και να γίνει μια γενική παρατήρηση των τέλειων 4χόρδων και 5χόρδων. Αυτό προϋδεάζει το ποιοι τρόποι μπορούν να εμφανιστούν στη συνέχεια και ποιοι όχι. Με συνεχείς κύκλους παρουσιάζονται τα τέλεια 4χορδα και 5χορδα και με διακεκομμένους τα ατελή.

Παρατήρηση : Από όσα έχουν αναλυθεί και θα αναλυθούν, προκύπτει ότι κάθε τρόπος που παρουσιάζεται στη θέουσα σπείρα δεν είναι ένας, αλλά μια δεσμίδα τρόπων με κοινή τροπική βάση και διαφορετικά χαρακτηριστικά (κορυφή, έκταση, φθόγγοι βαρύτητας). Γι' αυτό κάθε τρόπος ονομάζεται σύμφωνα με τη βάση στην οποία βρίσκεται και συνοδεύεται από περιγραφή της σύστασής του (ονομασίες 4χόρδων, 5χόρδων κ.ο.κ.).

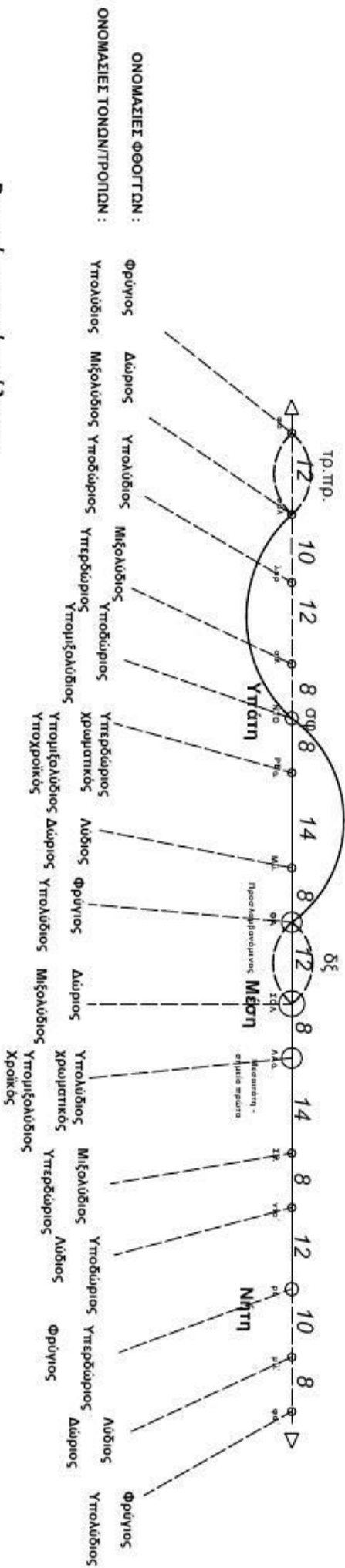
Τροπικά διαγράμματα : Παρακάτω, δίνονται τα διαγράμματα των τρόπων του Μιξολύδιου Συντάγματος β περίπτωση. Πρόκειται για την παρουσίαση των περιπτώσεων των τρόπων που προκύπτουν πάνω στον άξονα του κάθε Συντάγματος. Τα τόξα δείχνουν την τροπική βάση και «αγκαλιάζουν» το κάθε σύστημα που δημιουργεί τον τρόπο που από εκεί θα παρουσιαστεί άλλο τόξο για να δείξει τη συνέχεια σύστασης του τρόπου. Έτσι γίνεται κατανοητή η βάση, η κορυφή και η δομή του κάθε τρόπου. Με διακεκομμένο κύκλο παρουσιάζεται ο **τροπικός προσλαμβανόμενος** και ο **διαζευτικός τόνος** επίσης δομικά στοιχεία του κάθε τρόπου. Τα σύμβολα **σφ** σημαίνουν συναφή και **δξ** διάζευξη. Τα τόξα δείχνουν τα συστήματα τα οποία συνθέτουν έναν τρόπο. Ο Μουσικός είναι ελεύθερος να κινηθεί στην τροπική έκταση που δίνεται, κάνοντας στάση στους φθόγγους βαρύτητας ώστε να αναδειχθούν τα συστατικά του κάθε τρόπου και η ιδιαιτερότητά του. Όταν ένας τρόπος ξεκινάει από το οξύ (την *Νητοειδή περιοχή*) ονομάζεται **αντιφωνικός τρόπος** και όταν ξεκινάει από τη μέση περιοχή ονομάζεται **μεσωδικός**. Σε κάθε περίπτωση τροπική βάση είναι αυτή που κάθε φορά δίνεται και να για να γίνει καλά αντιληπτός ο τρόπος, πρέπει να διαφανούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του.

Σημ. Στις περιπτώσεις των πεντατονικών τρόπων τα τόξα δίνουν τους φθόγγους προς εκτέλεση και όχι την περιοχή ενός συστήματος. Σε αυτή την περίπτωση διαγράμματος, εκτελείται ό,τι φαίνεται κάθε φορά στα σημεία.

Μιξολύδιοι Τρόποι

Οι Μιξολύδιοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Δώριο Φθόγγο σολ. Στη συγκεκριμένη περίπτωση παρουσιάζονται οι Μιξολύδιοι κάτω από τη Νήτη της θέουσας σπείρας και αυτό για να αναδειχθεί περισσότερο Αρμονικό υλικό το οποίο δεν έχει αναδειχθεί μέχρι τώρα. Αν παρουσιαζόταν οι Μιξολύδιοι τρόποι από την Μέση, τότε θα ήταν όμοιοι με τους Μιξολύδιους τρόπους που παρουσιάστηκαν στην Α περίπτωση του Μιξολύδιου Συντάγματος. Στην προκειμένη όμως περίπτωση παρουσιάζεται υλικό νέο λόγω της ιδιαιτερότητας της σύστασης της συγκεκριμένης θέουσας σπείρας.

Μισολύδιο συνημένος (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώριος φθόγγος (σολ)

Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ)

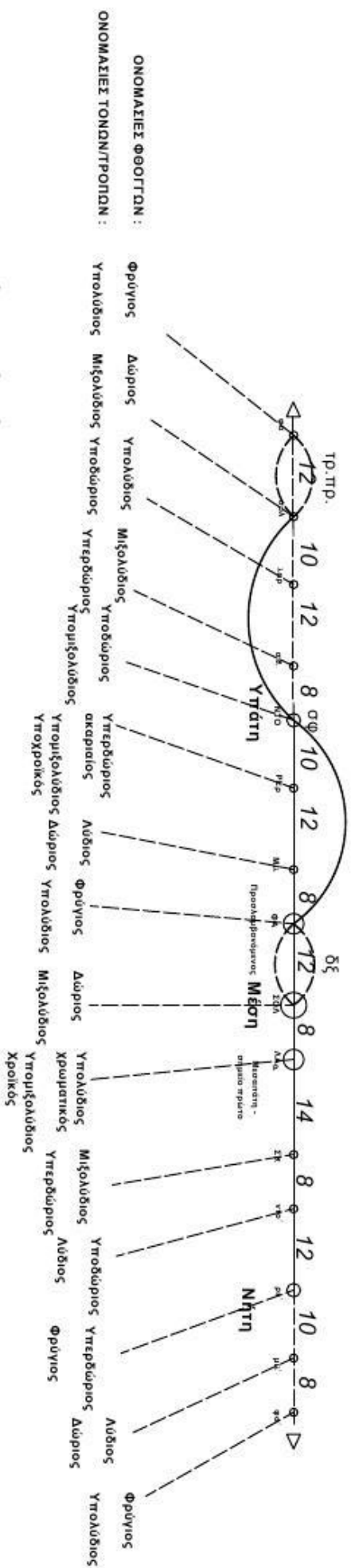
Τροπική διαπασών : Επτάχορδη (σολ - ΦΑ)

Σύσταση : Μισολύδιο χρωματικό τετραχορδο, συναφή ο Υποδωριος φθόγγος (ΝΤΟ), Υπομιξολύδιο τετραχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Δώριος φθόγγος (σολ), Υποδωριος φθόγγος (ΝΤΟ), Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ).

Το διάστημα φα - σολ (Φρύγιος - Δώριος φθόγγος) αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο** και το διάστημα ΦΑ - ΣΟΛ **διάζευξη**. Επίσης, το διάστημα σολ - ρεα, αποτελεί το τεχνητό συναγματικό διάστημα τρίτης που ονομάζεται **χρωματικό πυκνό**.

Μιξολύδιο με σύσταση δύο όμοιων
συνημένων τετραχόρδων (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώριος φθόγγος (σολ)

Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ)

Τροπική διατασών : Επτάχορδη (ΣΟΑ - φα')

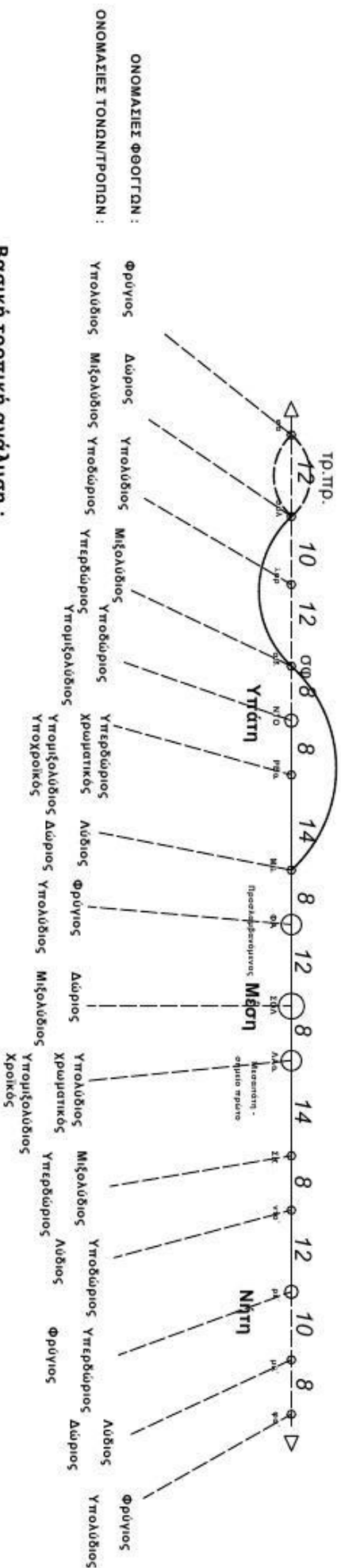
Σύσταση : Μιξολύδιο διατονικό τετραχόρδο, συναφή ο Υποδωριός φθόγγος (ΝΤΟ), Μιξολύδιο διατονικό τετραχόρδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Δώριος φθόγγος (σολ), Υποδωριός φθόγγος (ΝΤΟ), Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ).

Το διάστημα φα - σολ (Φρύγιος - Δώριος φθόγγος) αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο** και το διάστημα ΦΑ - ΣΟΑ **διάζευξη**.

Παρατηρήσεις : Παρατηρείται ότι μέσα από την σύσταση τρόπου με δύο όμοια τετραχόρδα, δημιουργείται ένας τρόπος αμγώς διατονικός μέσα στο χρωματικό Σύνταγμα. Η ίδια περίπτωση τρόπου με όμοια σύσταση προκύπτει και στον αντίστοιχο Μιξολύδιο του **Δωριού Συντάγματος**.

Μιξαλίδιος με σύσταση διφωνίας τριφωνίας (πεντάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώριος φθόγγος (σολ)

Κορυφή : Δύδιος φθόγγος (ΜΙΛ)

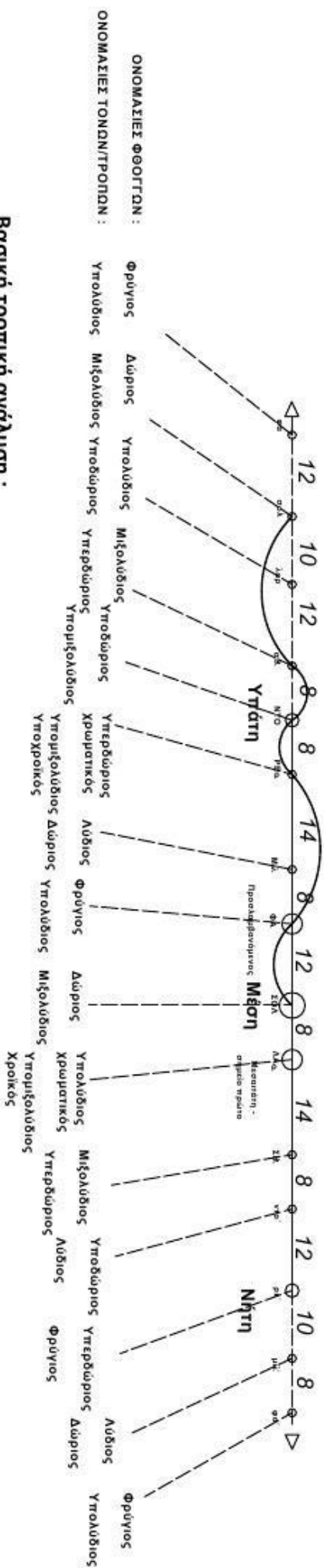
Τροπική διαπάσων : Εξάχορδη (σολ - ΜΙΛ)

Σύσταση : Μιξαλίδιος διφωνία, συναφή ο Μιξαλίδιος φθόγγος (σολ), Υπερόριο χρωματικό τετραχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Δώριος φθόγγος (ΣΟΛ), Μιξαλίδιος φθόγγος (ΣΙΛ'), Δύδιος φθόγγος (μιά').

Το διάστημα φα - σολ (Φύγιος - Δώριος φθόγγος) αποτελεί **τροπικό προσάμβανόμενο**.

Μιξολυδίας πεντατονικός εφημέριος α'

Βασική τροπική ανάλυση :

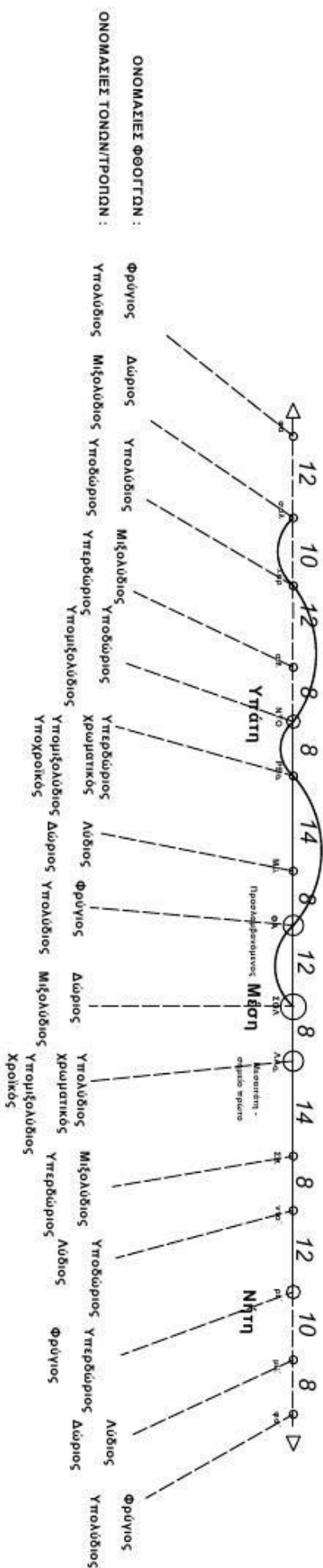
Βάση : Δωριος φθόγγος (σολ)

Κορυφή : Δωριος φθόγγος (ΣΟΛ)

Τροπική διατασών : Οχτάχορδη (σολ - ΣΟΛ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Μιξολυδίας - Υποδωριος φθόγγος (σολ - ΝΤΟ) και Υποδωριος - Υπερδωριος χρωματικός φθόγγος (ΝΤΟ - ΡΕ♭), τα οποία αποτελούν το **χρωματικό πυκνό διάστημα**.

Μίξολύδιος Πεντατονικός εφημίτονος Υ'

Βασική τροπική ανάλυση :

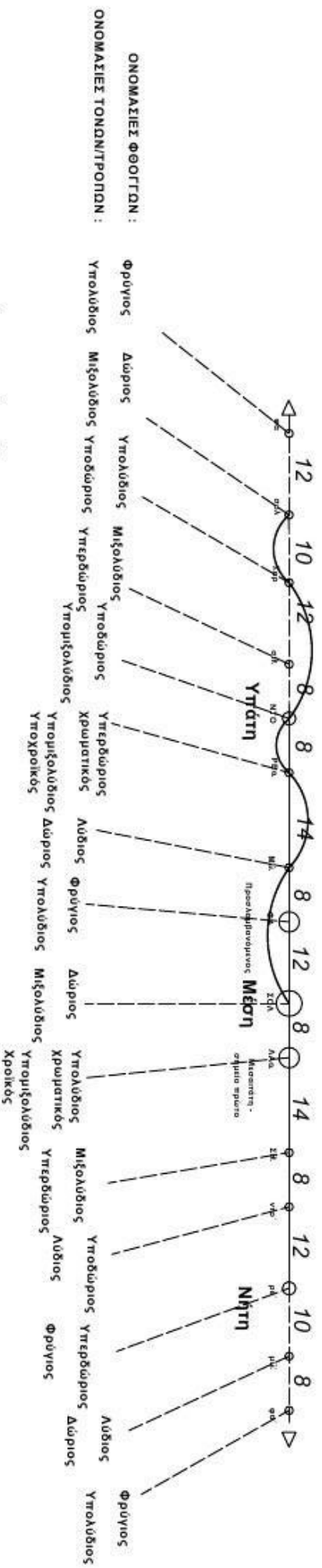
Βάση : Δωριος φθόγγος (σολ)

Κορυφή : Δωριος φθόγγος (ΣΟΛ)

Τροπική διασασών : Οχτάχορδη (σολ - ΣΟΛ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Υποδωριος - Υπερδωριος χρωματικός φθόγγος (ΝΤΟ - ΡΕ ρ).

Μιξαλύδιος πεντατονικός ενημίτονος δ΄

Βασική τροπική ανάλυση :

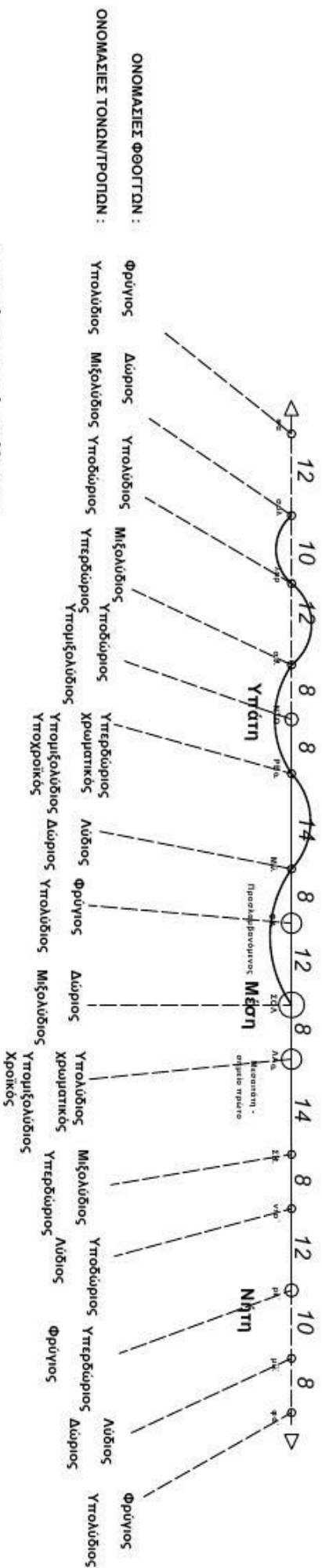
Βάση : Δώριος φθόγγος (σολ)

Κορυφή : Δώριος φθόγγος (ΣΟΛ)

Τροπική διαπασσών : Οχτάχορδη (σολ - ΣΟΛ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Υποδωριος - Υπερωριος χρωματικός φθόγγος (ΝΤΟ - ΡΕα).

Μίξαλύδιος Πεντατονικός ανημίτονος α'

Βασική τροπική ανάλυση :

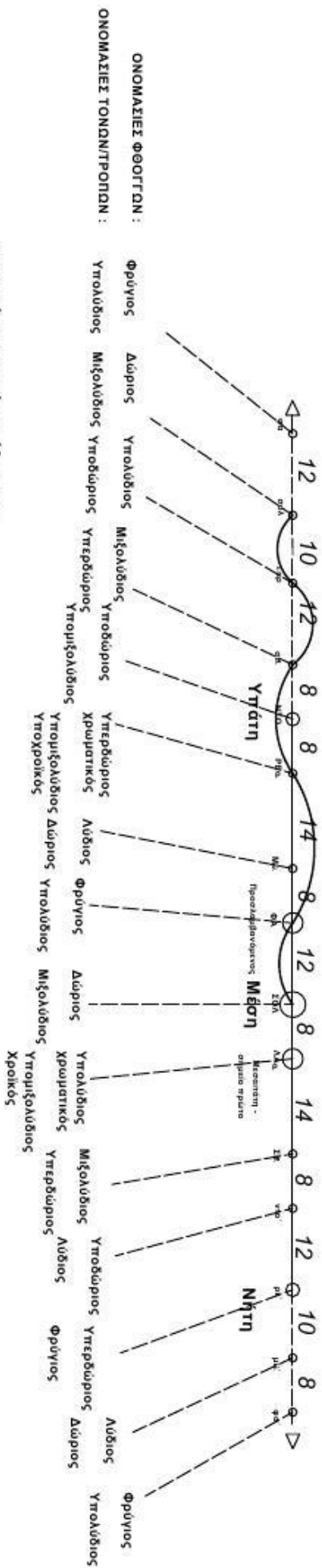
Βάση : Δώριος φθόγγος (σολ)

Κορυφή : Δώριος φθόγγος (ΣΟΛ)

Τροπική διασασών : Οχτάχορδη (σολ - ΣΟΛ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδούς διαστήματος.

Μιξαλύδιος Πεντατονικός ανημίτρονος β'

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώριος φθόγγος (σολ)

Κορυφή : Δώριος φθόγγος (ΣΟΛ)

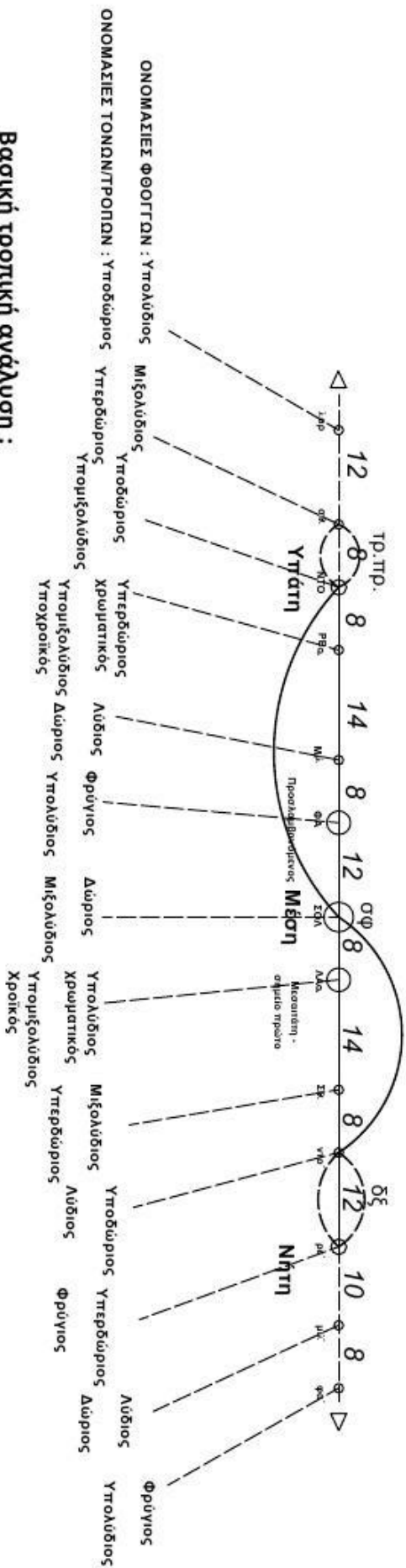
Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (σολ - ΣΟΛ)

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδούς διαστήματος.

Υπομιξολύδιοι Τρόποι

Οι Υπομιξολύδιοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Υποδώριο/Υπομιξολύδιο Φθόγγο ΝΤΟ. Πρόκειται για τους Υπομιξολύδιους στη «φυσική τους θέση» η οποία είναι μία 5^η κάτω από την βάση των Μιξολύδιων τρόπων. Η σύσταση του 4χόρδου παρουσιάζει και την απαιτούμενη τροπική συγγένεια με τους Μιξολύδιους τρόπους. Για την περίπτωση αυτή οι Υπομιξολύδιοι τρόποι από ΛΑ χρωματικό θα ονομαστούν Υπομιξολύδιοι χροϊκοί μιας και το είδος σύστασής τους είναι τροπικά συγγενικό, και οι Υπομιξολύδιοι από ΡΕ χρωματικό αντίστοιχα θα ονομαστούν Υπομιξολύδιοι Υποχροϊκοί.

Υπομιξολύδιο με σύσταση τετραφωνίας τριφωνίας (επτάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποδωριος φθόγγος (ΝΤΟ)

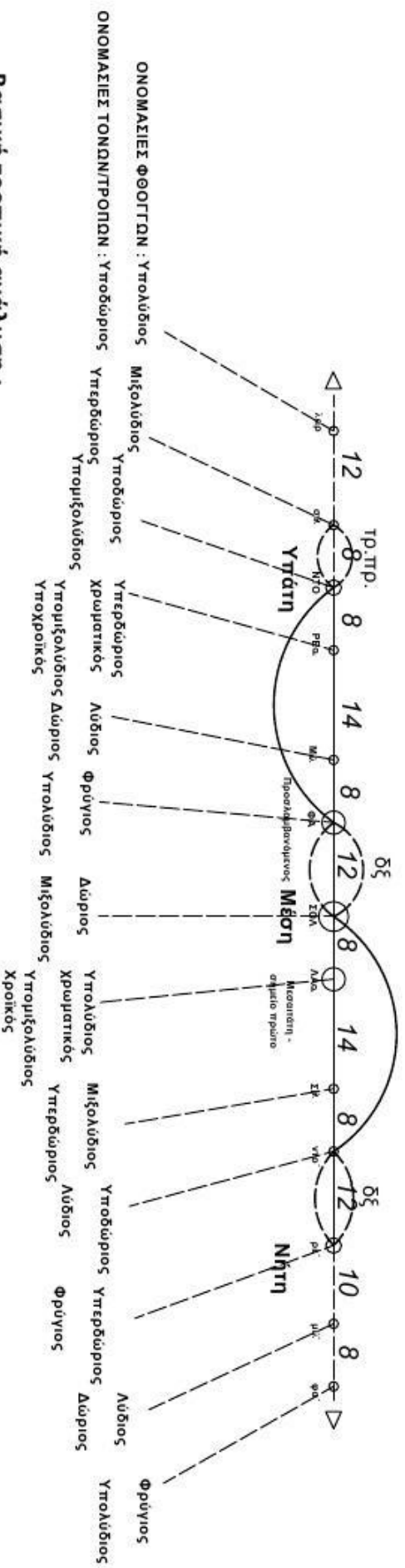
Κορυφή : Υποδωριος φθόγγος (ντο')

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο')

Σύσταση : Υπομιξολύδιο πεντάχορδο, συναφή ο Δωριος φθόγγος (ΣΟΔ), Μιξολύδιο χρωματικό τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υποδωριος Φθόγγος (ΝΤΟ), Δωριος Φθόγγος (ΣΟΔ), Υποδωριος Φθόγγος (ντο'). Το διάστημα σιλ - ΝΤΟ αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο**. Το διάστημα ντο' - πε' αποτελεί **διάζευξη**.

Υπομιξολυδίου διαζευγμένος (επτάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποδώριος φθόγγος (ΝΤΟ)

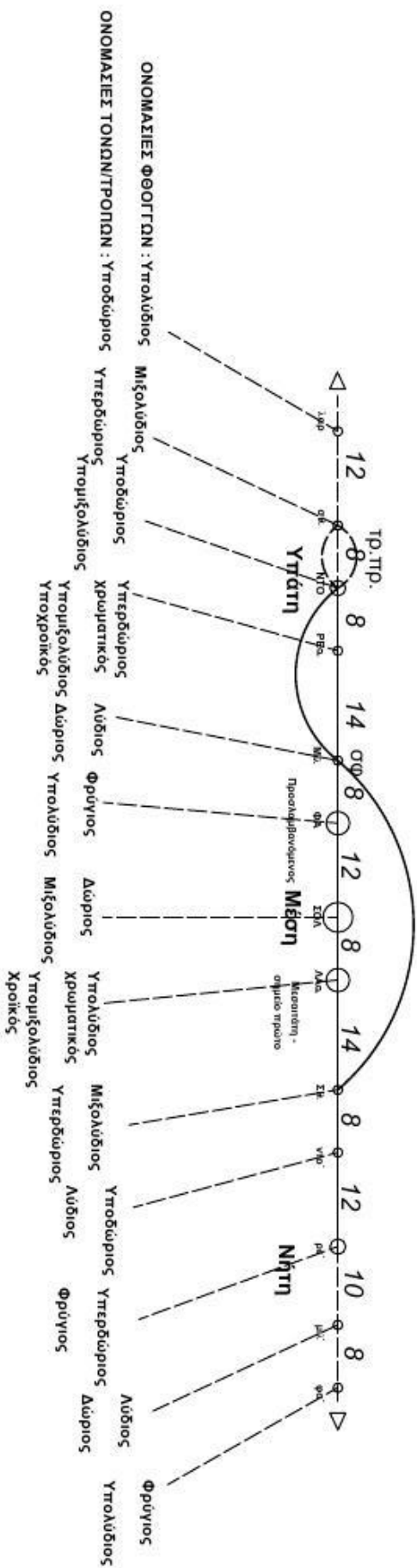
Κορυφή : Υποδώριος φθόγγος (ντο')

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο')

Σύσταση : Υπομιξολυδίο τετραάχορδο, διάζευξη το διάστημα Φρύγιος - Δώριος φθόγγος (ΦΑ - ΣΟΛ), Μιξολυδίο χρωματικό τετραάχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υποδώριος Φθόγγος (ΝΤΟ), Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ), Δώριος Φθόγγος (ΣΟΛ), Υποδώριος Φθόγγος (ντο'). Το διάστημα σιλά - ΝΤΟ αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο**, ενώ στην κορυφή του τρόπου παρατηρείται **διάζευξη**.

Υπομολύδιος με σύσταση διφωνίας
 Τετραφωνίας (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποδώριος φθόγγος (ΝΤΟ)

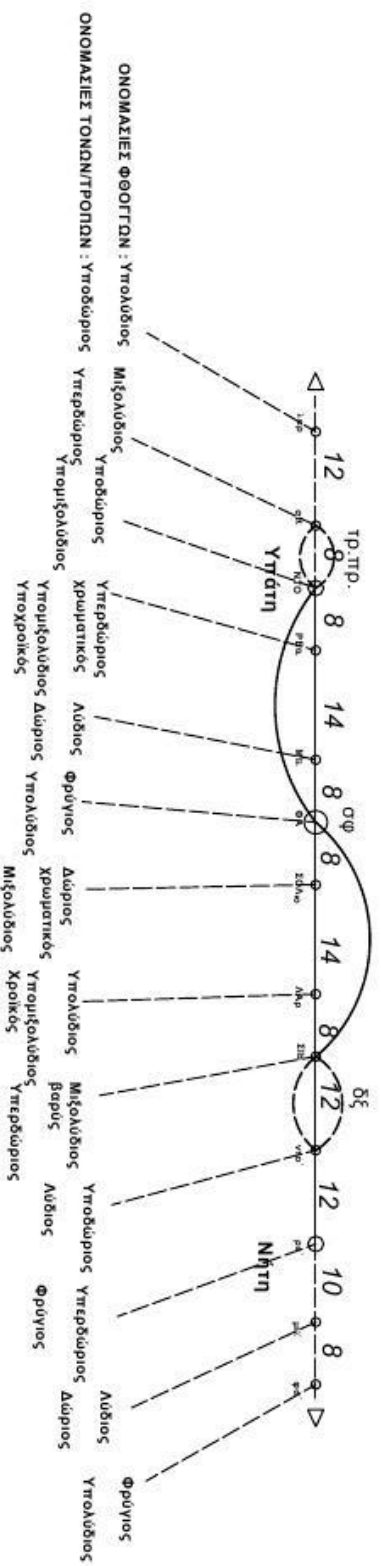
Τροπική διασπασών : Επτάχορδη (ΝΤΟ - ΣΙΑ')

Κορυφή : Μιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΑ')

Σύσταση : Υπομολύδιος (Μιξολύδιος) διφωνία, συναφή ο Λύδιος φθόγγος (ΜΙΑ'), Δώριο πεντάχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υποδώριος φθόγγος (ΝΤΟ), Λύδιος φθόγγος (ΜΙΑ'), Μιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΑ'). Το διάστημα σιά - ΝΤΟ αποτελεί τροπικό προσλαμβάνόμενο.

Υπομιξολύδιος κατά συναφή δύο όμοιων τετραχόρδων (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποδωριός φθόγγος (ΝΤΟ)

Κορυφή : Μιξολύδιος βαρύς (ΣΙb)

Τροπική διατασών : Επτάχορδη (ΝΤΟ - ΣΙb)

Σύσταση : Υπομιξολύδιο (Μιξολύδιο χρωματικό) τετράχορδο, συναφή ο Φρύγιος φθόγγος (ΦΔ), Μιξολύδιο χρωματικό τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υποδωριός/Υπομιξολύδιος φθόγγος (ΝΤΟ), Φρύγιος φθόγγος (ΦΔ), Μιξολύδιος βαρύς (ΣΙb).

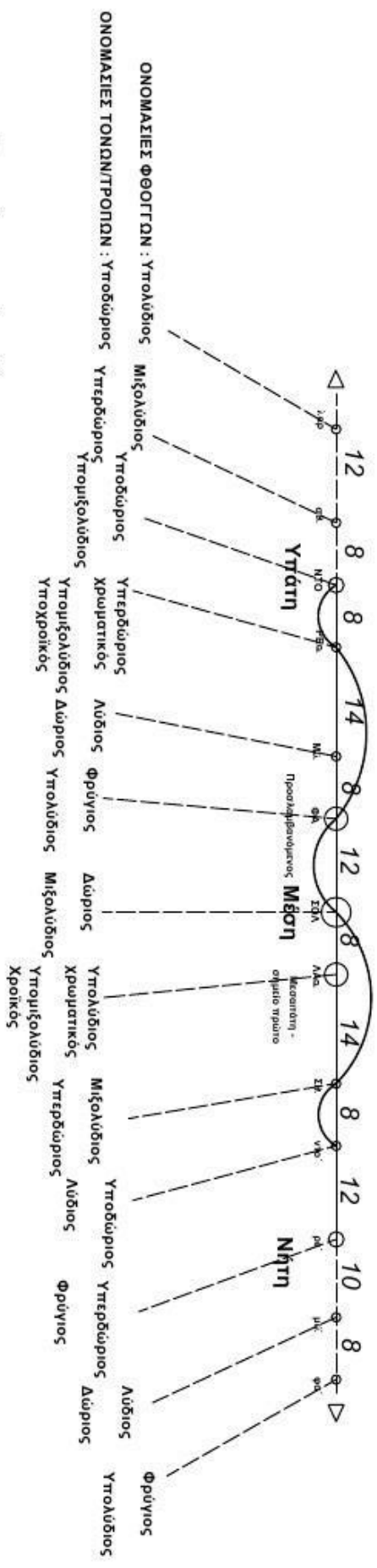
Το διάστημα σιά - ΝΤΟ αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο**, ενώ στην κορυφή του τρόπου παρατηρείται το διάστημα Μιξολύδιος βαρύς - Υποδωριός/Υπομιξολύδιος φθόγγος (ΣΙb - ντο'), το οποίο αποτελεί **διάξενση**.

Παρατηρήσεις :

α. Στη σύσταση του τρόπου αυτού γεννιέται η ανάγκη να ονομαστεί με σημαδόφωνο γράμμα ο Δωριός φθόγγος ΣΟΔ μιας και για τη σύσταση όμοιων τετραχόρδων είναι αναγκαία η παρουσία του Δωριού χρωματικού φθόγγου. Το σημαδόφωνο γράμμα που επιλέγεται είναι το δ μιας και συνάδει και με τη μαρτυρία του ΚΕ στον ΣΟΔ. Έτσι, ο Δωριός χρωματικός φθόγγος έχει το σημαδόφωνο δ σε απεστραμμένη θέση (βλ. παραπάνω διάγραμμα).

β. Όμοια σύσταση με εξαίρεση το διάστημα του τροπικού προσλαμβάνόμενου συναντάμε και στην περίπτωση του Μιξολύδιου τρόπου με σύσταση δύο όμοιων συνηθέων τετραχόρδων στην Α' περίπτωση του Μιξολύδιου Συντάγματος.

Υπομιξολυδίδιος πεντατονικός ενημίτονος α'

Βασική τροπική ανάλυση :

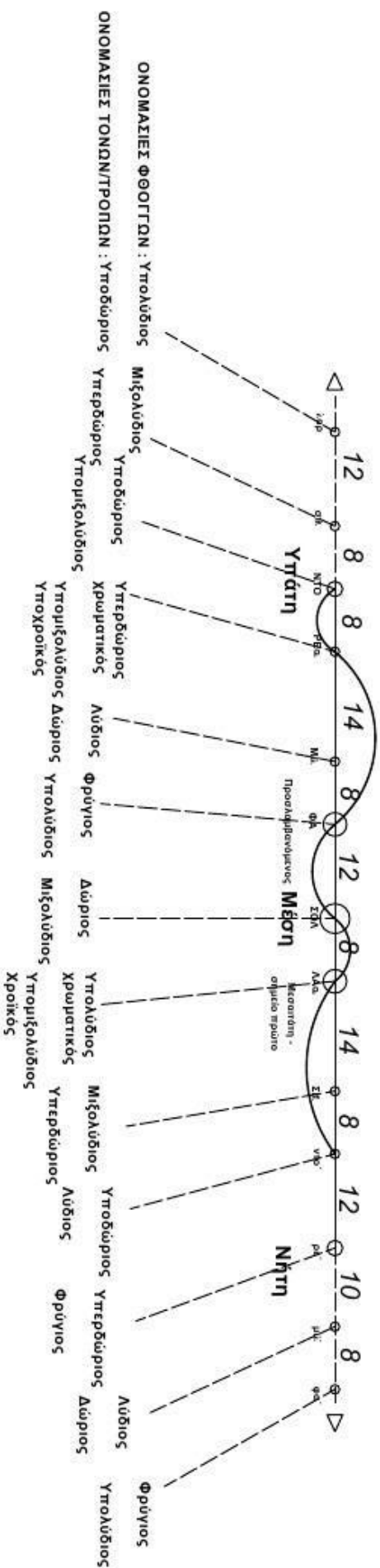
Βάση : Υποδωρίος φθόγγος (ΝΤΟ)

Κορυφή : Υποδωρίος φθόγγος (ντο')

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο')

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Υποδωρίος - Υπερδωρίος χρωματικός φθόγγος (ΝΤΟ - ΡΕ \flat) και Μίξολυδίδιος - Υποδωρίος φθόγγος (ΣΙ \flat - ντο').

Υπομνηστικός πεντατονικός ενημίνονος β'

Βασική τροπική ανάλυση :

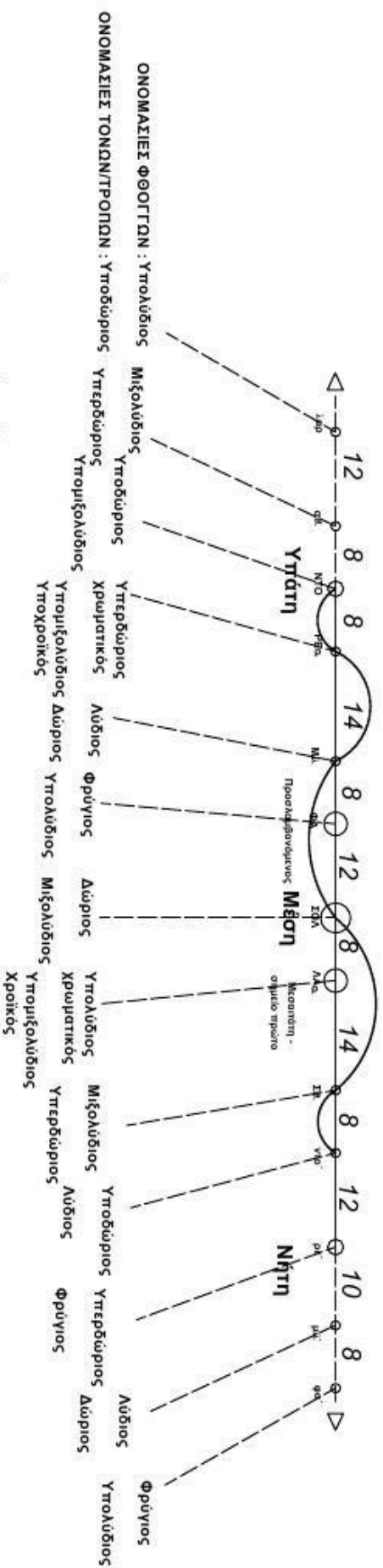
Βάση : Υποδωρίος φθόγγος (ΝΤΟ)

Κορυφή : Υποδωρίος φθόγγος (ντο')

Τροπική διαπασσών : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Υποδωρίος - Υπερδωρίος χρωματικός φθόγγος (ΝΤΟ - ΡΒα) και Δωρίος - Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (ΣΟΔ - ΛΑα).

Υπομικολυδίου Πεντατονικός ενημίτονος Υ'

Βασική τροπική ανάλυση :

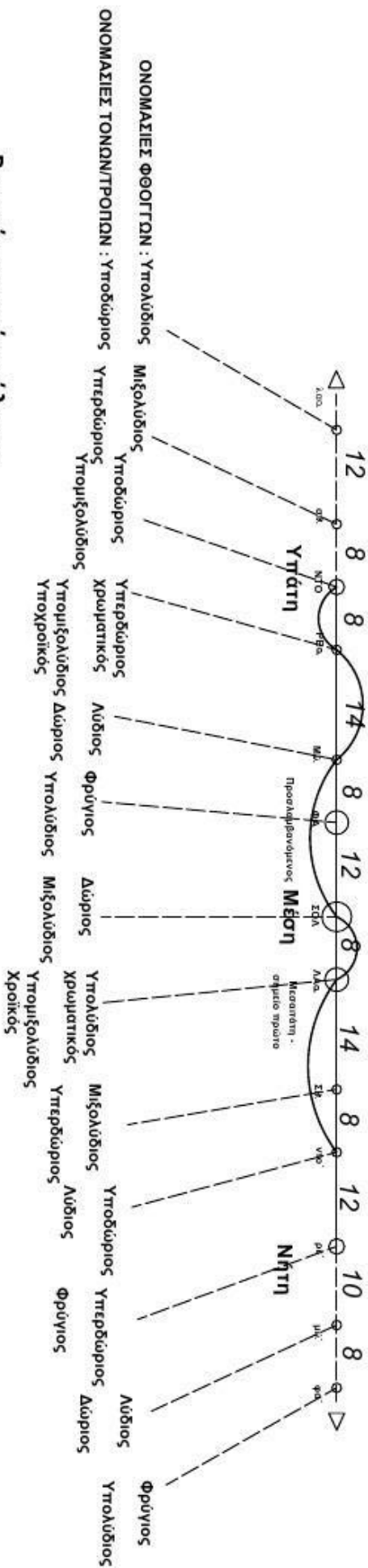
Βάση : Υποδωρίος φθόγγος (ΝΤΟ)

Κορυφή : Υποδωρίος φθόγγος (ΥΤΟ')

Τροπική διαπασσών : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ΥΤΟ')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Υποδωρίος - Υπερδωρίος χρωματικός φθόγγος (ΝΤΟ - ΡΕ \flat) και Μιξολυδίου - Υποδωρίος φθόγγος (ΣΙ \flat - ΥΤΟ').

Υπομιξαλύδιος πεντατονικός ενημίτονος δ΄

Βασική τροπική ανάλυση :

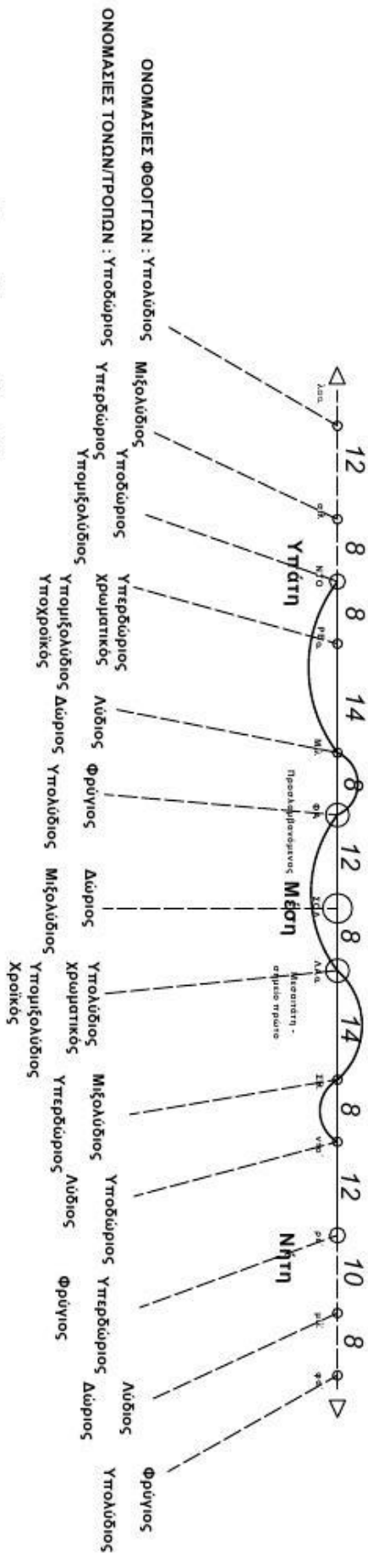
Βάση : Υποδώριος φθόγγος (ΝΤΟ)

Κορυφή : Υποδώριος φθόγγος (ντο΄)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο΄)

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπέρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Υποδώριος - Υπερδώριος χρωματικός φθόγγος (ΝΤΟ - ΡΕα) και Δώριος - Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (ΣΟΑ - ΛΑα).

Υπομιξολυδίας πεντατονικός ενημίτονος ε'

Βασική τροπική ανάλυση :

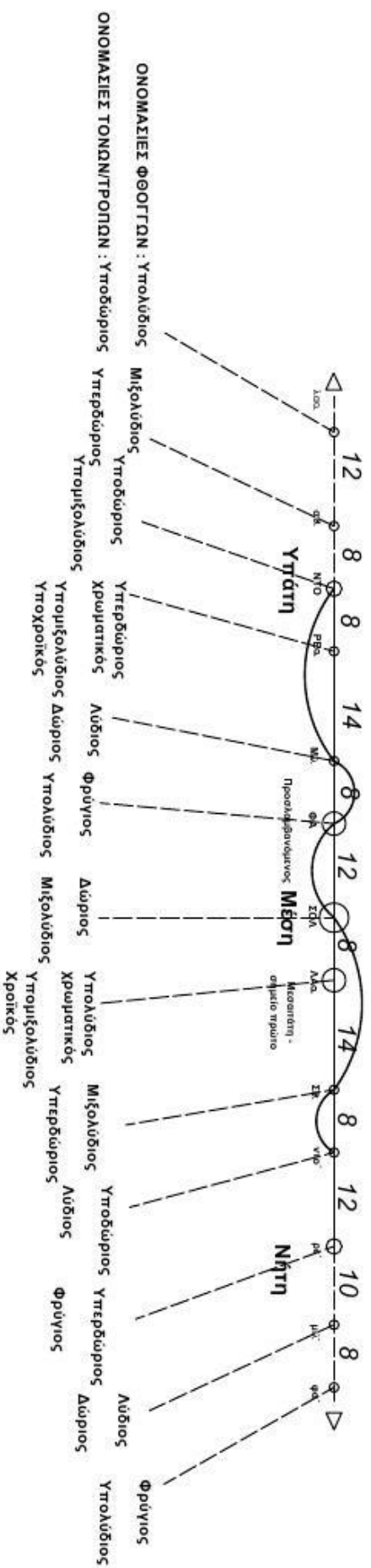
Βάση : Υποδωριος φθόγγος (ΝΤΟ)

Κορυφή : Υποδωριος φθόγγος (ντο')

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων :
 Αύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΔ - ΦΑ) και Μιξολυδιος - Υποδωριος φθόγγος (ΣΙΔ - ντο').

Υπομιξολυδίου πεντατονικός ενημίτονος στ'

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποδωρίος φθόγγος (ΝΤΟ)

Κορυφή : Υποδωρίος φθόγγος (ντο')

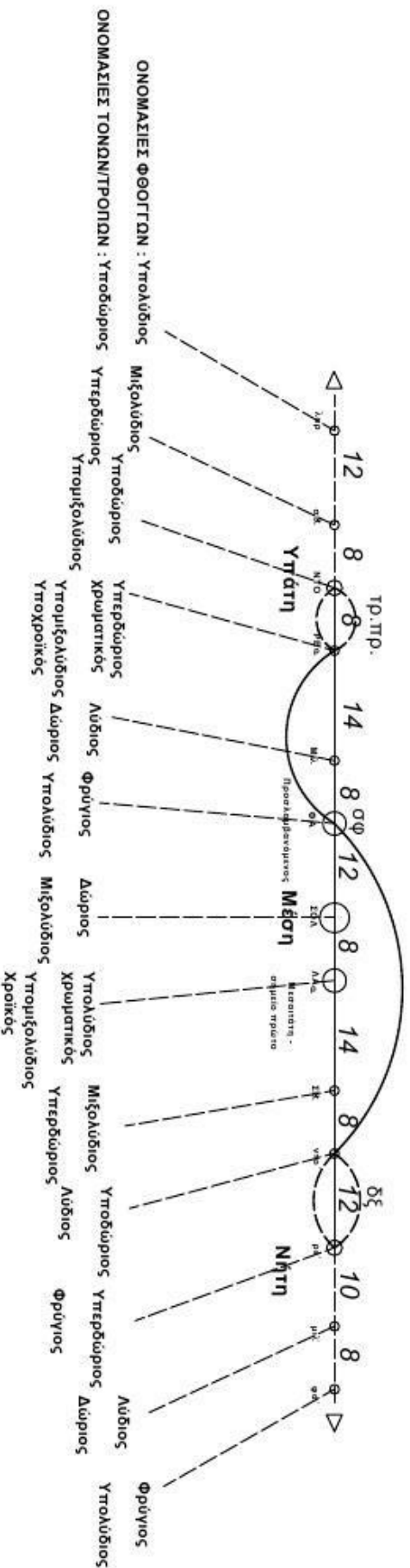
Τροπική διατασών : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο')

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Αλύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΑ) και Μίξολυδίου - Υποδωρίος φθόγγος (ΣΙΛ - ντο').

Υπομιξολύδιοι Υποχροϊκοί Τρόποι

Οι Υπομιξολύδιοι Υποχροϊκοί τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Υπερδώριο χρωματικό Φθόγγο ΡΕ . Η σύσταση του 4χόρδου παρουσιάζει και την απαιτούμενη τροπική συγγένεια με τους Μιξολύδιους τρόπους. Για την περίπτωση αυτή οι Υπομιξολύδιοι τρόποι από ΡΕ χρωματικό θα ονομαστούν Υπομιξολύδιοι Υποχροϊκοί εξαιτίας της θέσης τους στη θέουσα σπείρα (μία 5^η Καθαρή κάτω από τον Υπολύδιο χρωματικό φθόγγο που αποτελεί τη βάση των Υπομιξολύδιων Χροϊκών) και της τροπικής συγγενείας τους ως προς τη σύσταση.

Υπομειλιδικός Υποχρειακός με σύσταση
διφωνίας τετραφωνίας (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

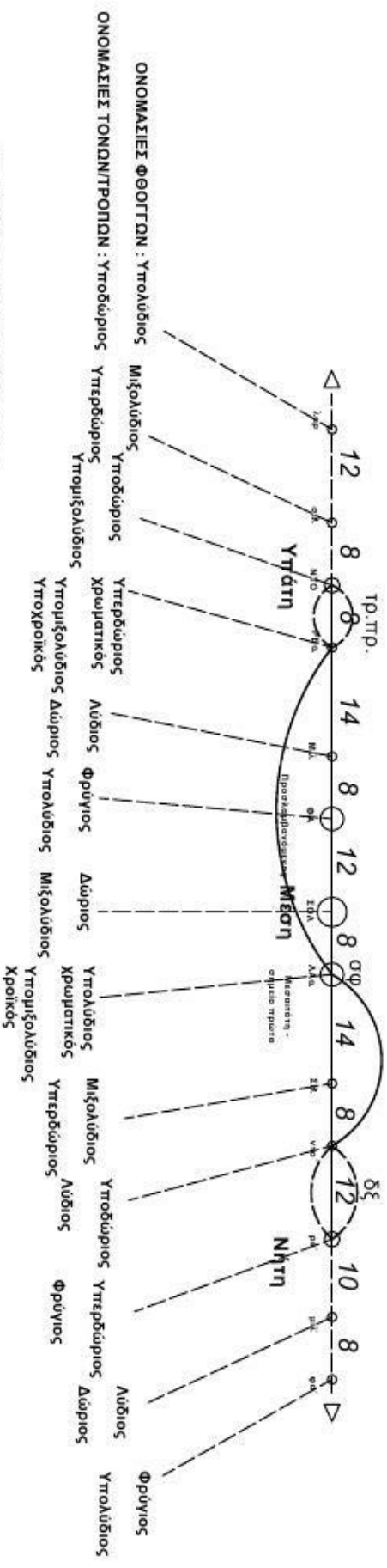
Βάση : Υπερδωριος χρωματικός φθόγγος (PEα)

Τροπική διαπασών : Επτάχορδη (PEα- ντο)

Σύσταση : Υπομειλιδικός υποχρειακός διφωνία, συναφή ο Φρύγιος φθόγγος (ΦΔ), Υπολύδιο πεντάχορδο (χρωματικό).

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υπερδωριος χρωματικός φθόγγος (PEα), Φρύγιος φθόγγος (ΦΔ), Υποδωριος φθόγγος (ντο). Το διάστημα σιλ - ΝΤΟ αποτελεί **τροπικό προσλαμβανόμενο**, ενώ στην κορυφή του τρόπου παρατηρείται **διάξενξη**.

Υπομιξολύδιος Υποχρειακός με σύσταση τετραφωνίας διφωνίας (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπερδωριος χρωματικός φθόγγος (PEα)

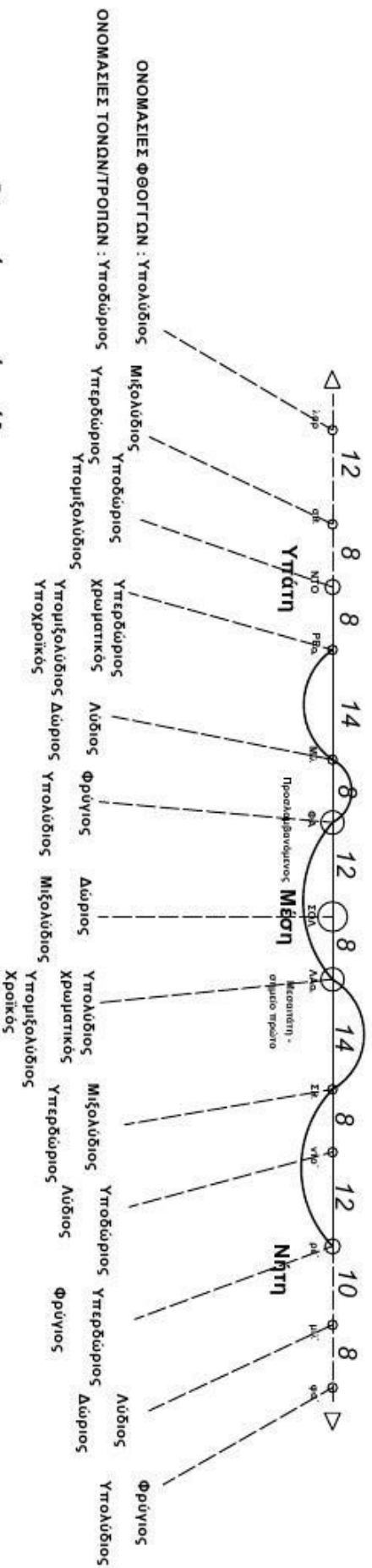
Κορυφή : Υποδωριος φθόγγος (ντο')

Τροπική διατασών : Επτάχορδη (PEα- ντο')

Σύσταση : Υπομιξολύδιο υποχρειακό πεντάχορδο, συναφή ο Δωριος φθόγγος (ΣΟΔ), Υπομιξολύδιος διφωνία.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υπερδωριος χρωματικός φθόγγος (PEα), Δωριος φθόγγος (ΣΟΔ), Υποδωριος φθόγγος (ντο'). Το διάστημα σιλ - ΝΤΟ αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνμενο**, ενώ στην κορυφή του τρόπου παρατηρείται **διάζευξη**.

Υπομιξολύδιος Υποχρκοικός
Πεντατονικός ενημίτονος α΄

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπερδωριος χρωματικός φθόγγος (ΡΕα)

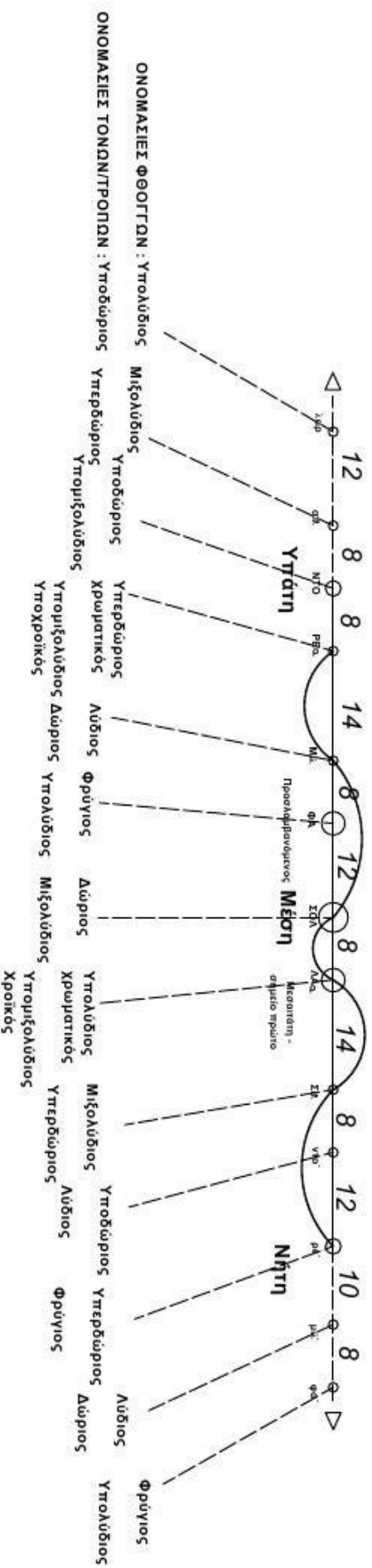
Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΡΕα - ρε΄)

Κορυφή : Υπερδωριος φθόγγος (ρε΄)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Λύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΑ). Επίσης παρατηρείται ότι υπάρχουν στη σύσταση του τρόπου δύο διαστήματα μαλακού χρώματος.

Παρατηρήσεις : Στην περίπτωση αυτών των πεντατονικών τρόπων η διαπασών δεν συμφωνεί. Το διάστημα Υπερδωριος χρωματικός - Υπερδωριος φθόγγος που υπολείπεται για να συμφωνήσει η διαπασών, είναι το **λήμμα** που όπως αναφέρθηκε συμβολίζεται με τον αριθμό 4 και είναι το χαρακτηριστικό διάστημα που δημιουργεί το μαλακό χρώμα (βλ. ανάλυση θεωρίας Συνταγμάτων).

Υπομιξολυδίσκος Υποχραιοϊκός
Πεντατονικός εφημίτονος β΄

Βασική τροπική ανάλυση :

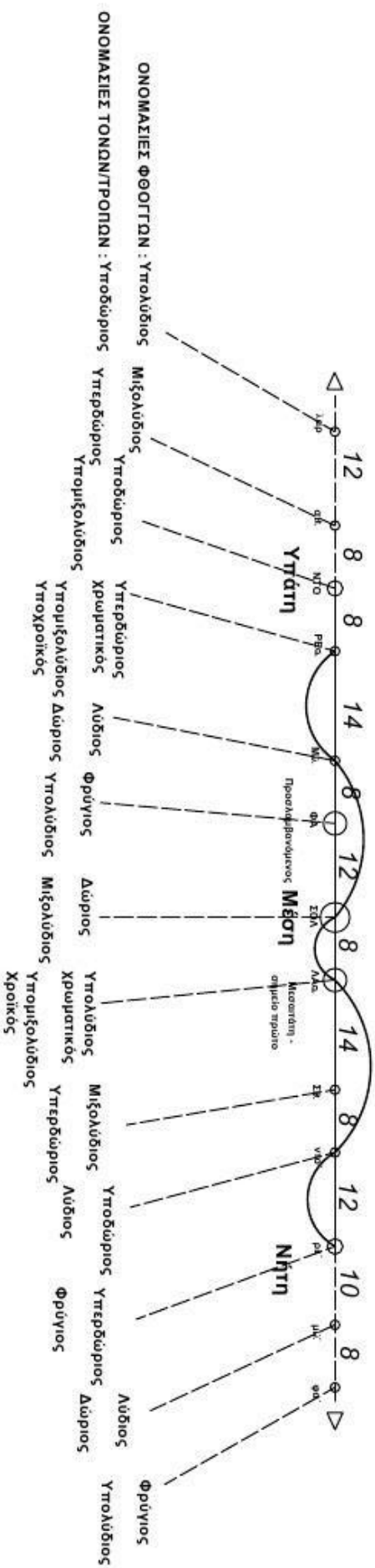
Βάση : Υπερώριος χρωματικός φθόγγος (PEα)

Τροπική διαπάσών : Οχτάχορδη (PEα - PE΄)

Κορυφή : Υπερώριος φθόγγος (PE΄)

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Δωριος - Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (ΣΟΑ - ΛΑα).

Υπομιξολυδίας Υποχρειακός Πεντατονικός εφημίονος γ'

Βασική τροπική ανάλυση :

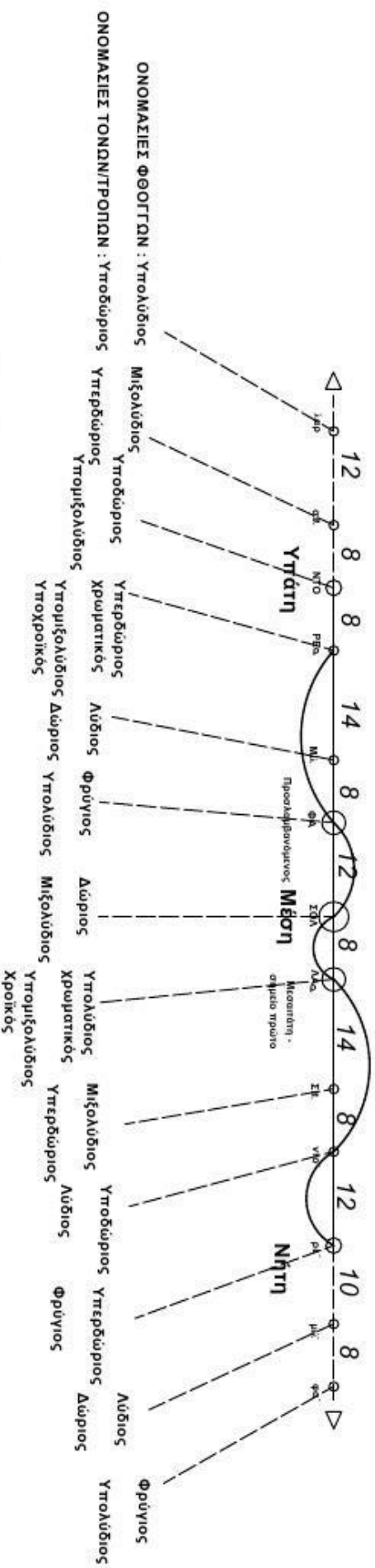
Βάση : Υπερύδιος χρωματικός φθόγγος (PEα)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (PEα - πε')

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Δώριος - Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (ΣΟΔ - ΛΑα).

Κορυφή : Υπερύδιος φθόγγος (πε')

Υπομιξολύδιος Υποχρoικός Πεντατονικός εφημίπνοος δ΄

Βασική τροπική ανάλυση :

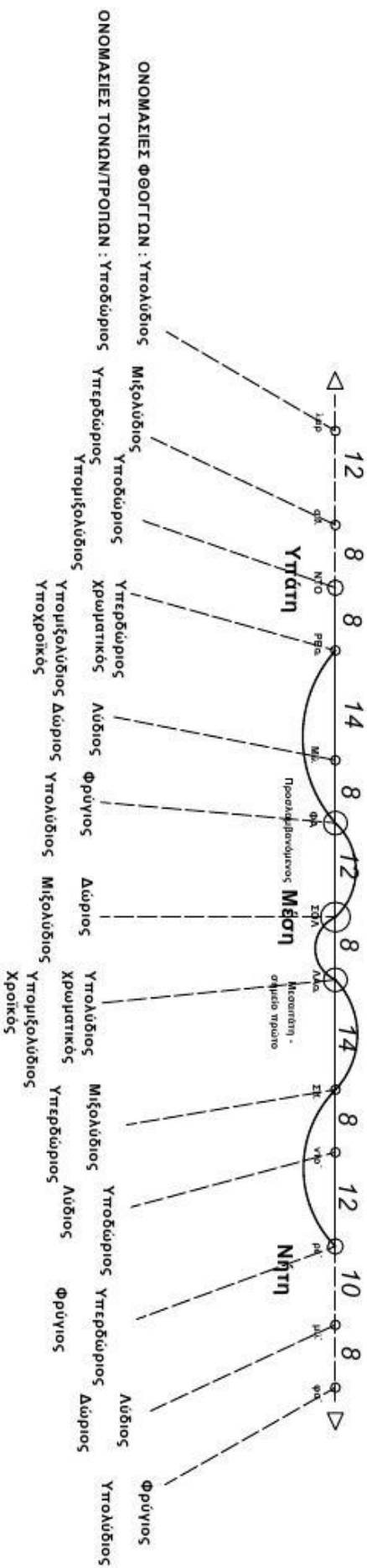
Βάση : Υπερώριος χρωματικός φθόγγος (Ρεα)

Τροπική διασασών : Οχτάχορδη (Ρεα - ρε΄)

Κορυφή : Υπερώριος φθόγγος (ρε΄)

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Δώριος - Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (ΣΟΔ - ΛΑα).

Υπομειλιδικός Υποχορικός Πεντατονικός εφημίτονος ε΄

Βασική τροπική ανάλυση :

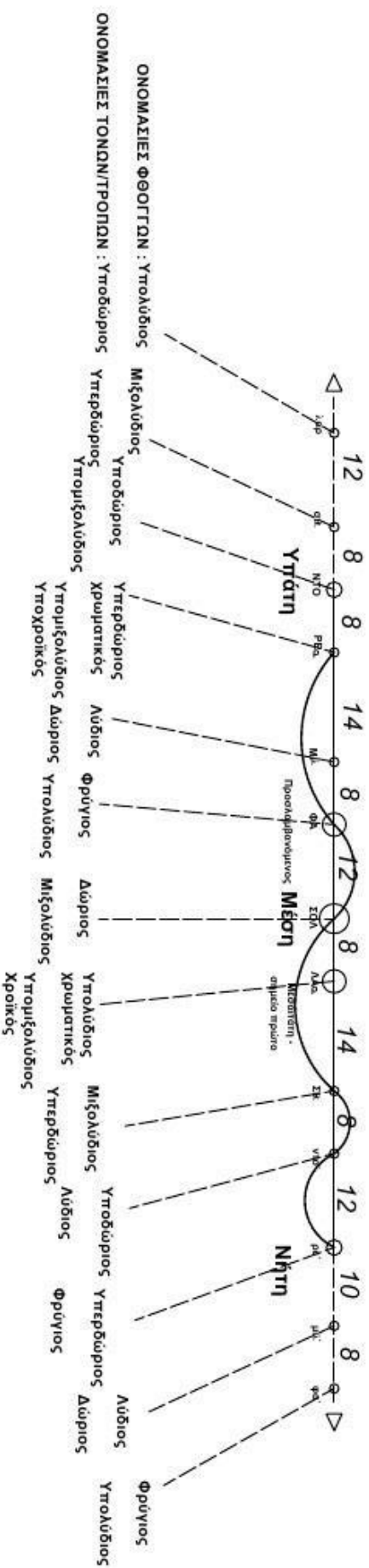
Βάση : Υπερδύλιος χρωματικός φθόγγος (PE)

Τροπική διαπάσων : Οχτάχορδη (PE - πε΄)

Κορυφή : Υπερδύλιος φθόγγος (πε΄)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Δώριος - Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (ΣΟΑ - ΛΑ).

Υπομιξολύδιος Υποχρκοικός Πεντατονικός ενημίτονος στ΄

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπερδωριός χρωματικός φθόγγος (ΡΕα)

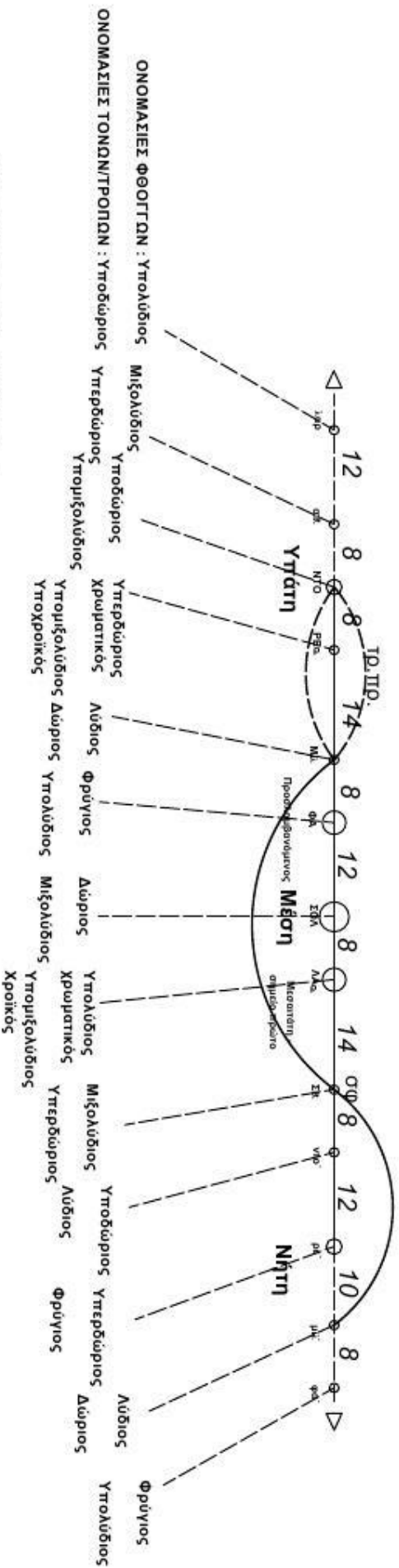
Τροπική διατασών : Οχτάχορδη (ΡΕα - ρε΄)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Μιξολύδιος - Υπολύδιος φθόγγος (ΣΙΑ - ΝΤΟ).

Δώριοι Τρόποι

Οι Δώριοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Λύδιο Φθόγγο ΜΙΛ.

Δώριος με σύσταση τετραφώνιας τριφώνιας (επτάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δύδιος Φθόγγος (ΜΙΛ)

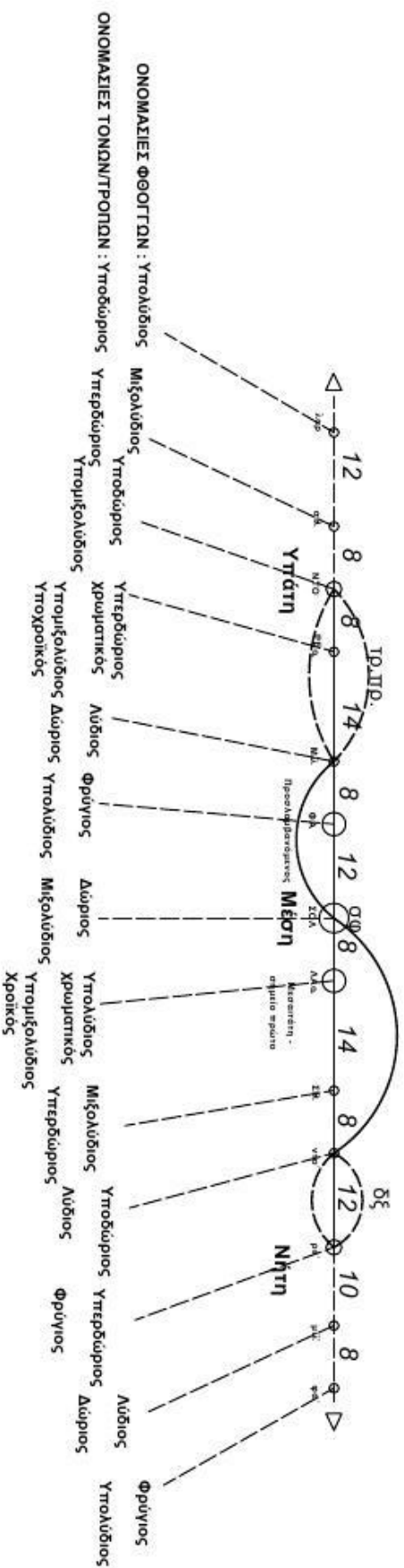
Κορυφή : Αλύδιος φθόγγος (μλ')

Τροπική διασπών : Οχτάχορδη (ΜΙΛ - μλ')

Σύσταση : Δώριο πεντάχορδο, συναφή ο Μιζολύδιος φθόγγος (ΣΙΛ), Υπερδύριο τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Αλύδιος φθόγγος (ΜΙΛ), Μιζολύδιος φθόγγος (ΣΙΛ), Αλύδιος φθόγγος (μλ'). Ο ΝΤΟ αποτελεί **τροπικό προσλαμβανόμενο**.

Δώριος με σύσταση διφωνίας τριφωνίας
(πεντάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δύδιος Φθόγγος (ΜΙΔ)

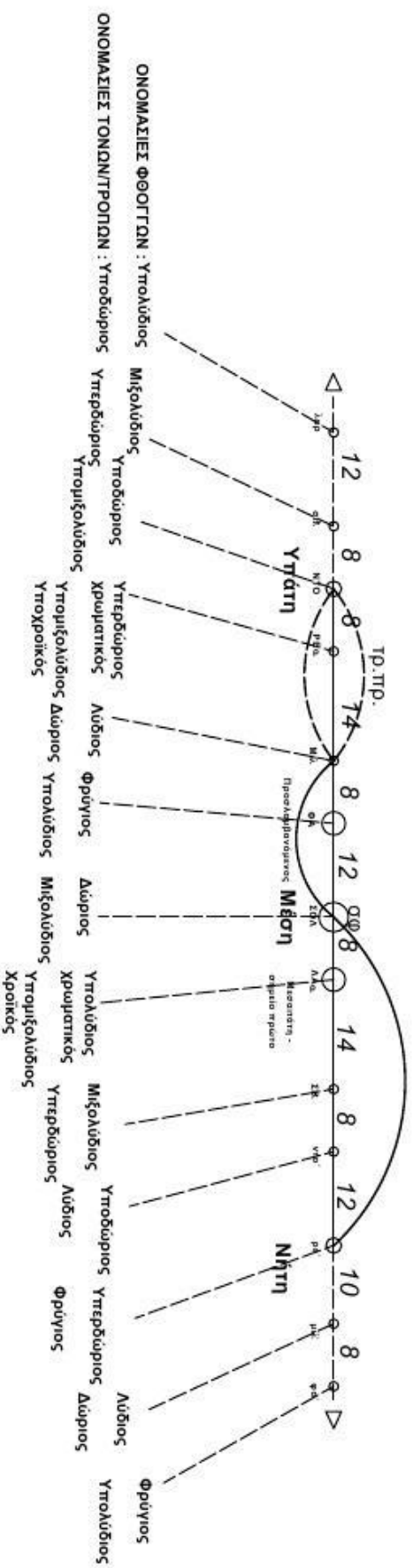
Κορυφή : Υποδύριος φθόγγος (ντο')

Τροπική διαπασσών : Εξάχορδη (ΜΙΔ - ντο')

Σύσταση : Δώριος διφωνία, συναφή ο Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ), Μιξολύδιο χρωματικό τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Δύδιος φθόγγος (ΜΙΔ), Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ), Υποδύριος/Υπομιξολύδιος Φθόγγος (ντο'). Το διάστημα ντο' - ρε' αποτελεί διάζευξη. Ο ΝΤΟ αποτελεί τροπικό προσλαμβάνόμενο.

Δώριος με σύσταση διφωνίας Τεραφωίας (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώδιος Φθόγγος (ΜΙΛ)

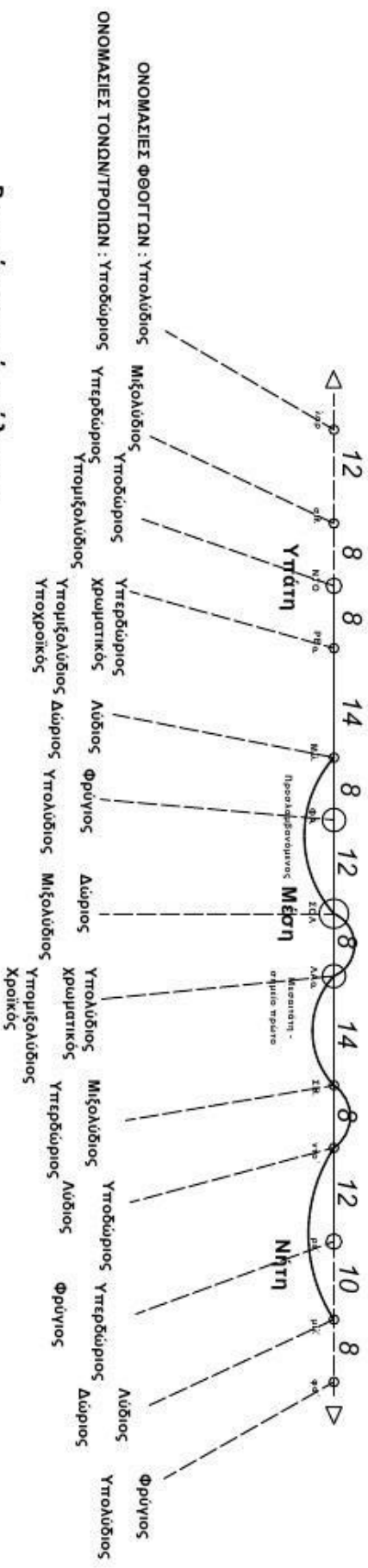
Κορυφή : Υπερδωριος φθόγγος (ρε')

Τροπική διαπασών : Επτάχορδη (ΜΙΛ - ρε')

Σύσταση : Δώριος διφωνία, συναφή ο Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ), Μιξαλύδιο χρωματικό πεντάχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Δώδιος φθόγγος (ΜΙΛ), Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ), Υπερδωριος Φθόγγος (ρε'). Το διάστημα ΝΤΟ - ΜΙΛ αποτελεί τροπικό προσλαμβανόμενο.

Δώριος πεντατονικός εφημέριος β' (δίσενημέριος)

Βασική τροπική ανάλυση :

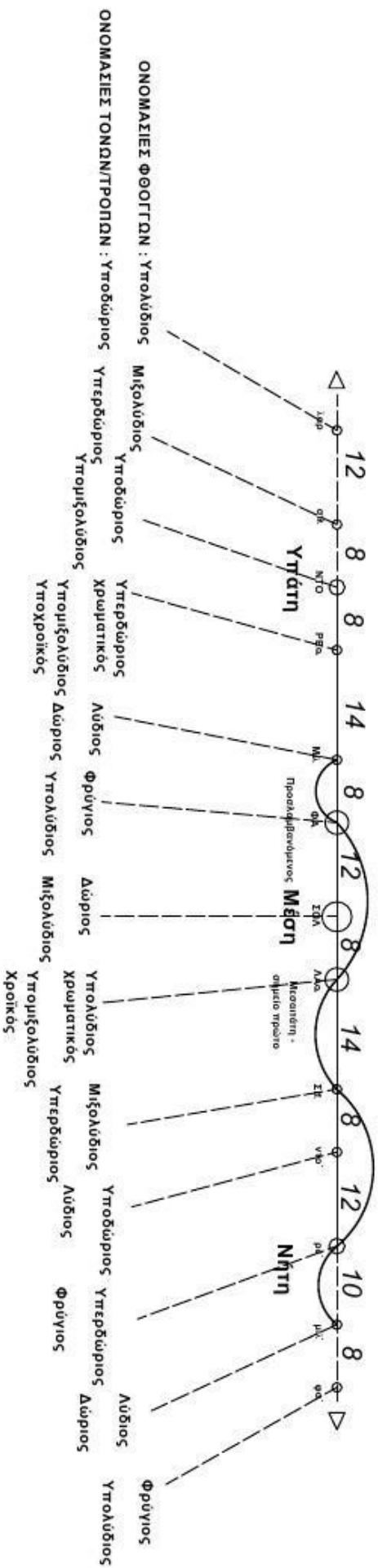
Βάση : Δώριος φθόγγος (ΜΙΛ)

Κορυφή : Δώριος φθόγγος (μιλ')

Τροπική διαπάσων : Οχτάχορδη (ΜΙΛ - μιλ')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Δώριος - Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (ΣΟΛ - ΛΑΔ) και Μιξολύδιος - Υποδώριος φθόγγος (ΣΙΛ - ντο'). Επίσης υπάρχει η παρουσία του διαστήματος ΛΑα - ΣΙΔ, χαρακτηριστικό του χρώματος (Υπολύδιος χρωματικός - Μιξολύδιος φθόγγος).

Δώριος πεντατονικός εφημίτονος γ'

Βασική τροπική ανάλυση :

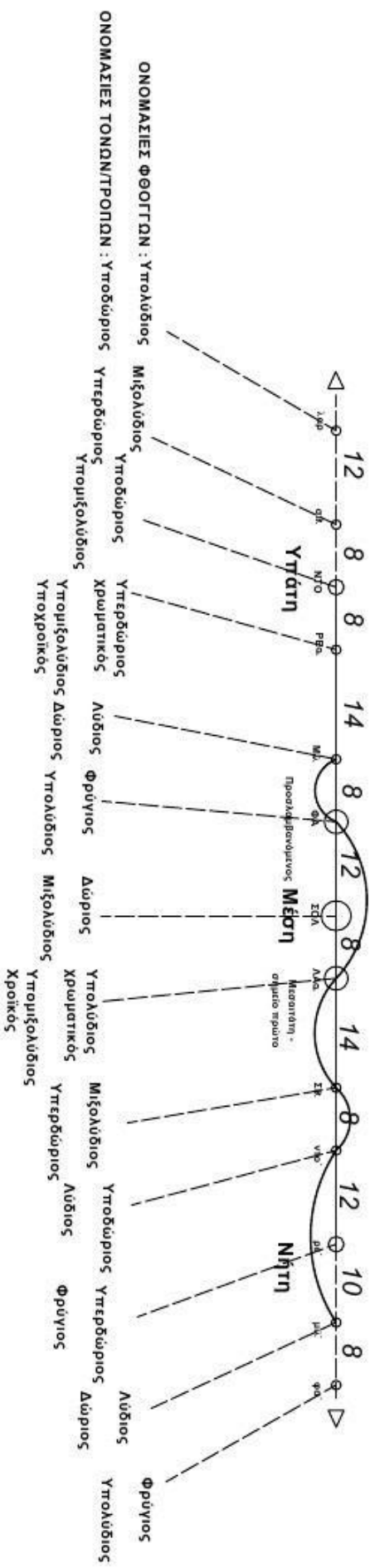
Βάση : Δώριος φθόγγος (ΜΙΛ)

Κορυφή : Δώριος φθόγγος (μιλ')

Τροπική διασπασών : Οχτάχορδη (ΜΙΛ - μιλ')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Αύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΑ). Επίσης υπάρχει η παρουσία του διαστήματος ΛΑα - ΣΙλ, χαρακτηριστικό του χρώματος (Υπολύδιος χρωματικός - Μιξολύδιος φθόγγος).

Δώριος πεντατονικός ενημίτονος δ΄
(δισενημίτονος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώριος φθόγγος (ΜΙΛ)

Κορυφή : Δώριος φθόγγος (μιά΄)

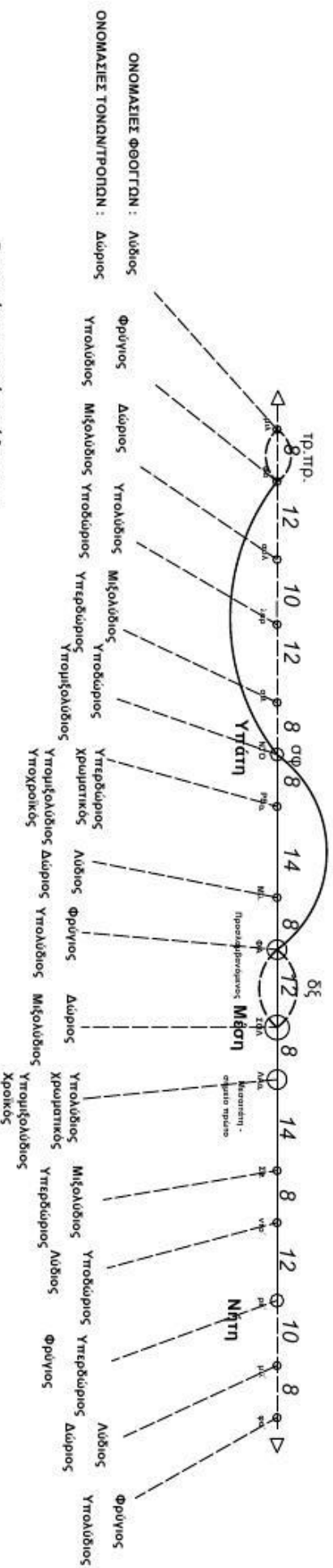
Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΜΙΛ - μιά΄)

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Αύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΔ) και Μιξολυδιος - Υποδωριος φθόγγος (ΣΙΛ - ντο΄). Επίσης υπάρχει η παρουσία του διαστήματος Λαα - ΣΙΛ, χαρακτηριστικό του χρώματος (Υπολύδιος χρωματικός - Μιξολυδιος φθόγγος).

Υπολύδιοι Τρόποι

Οι Υπολύδιοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Φρύγιο Φθόγγο φα. Ονομάζονται έτσι εξαιτίας της θέσης πάνω στη θέουσα σπείρα και της τροπικής συγγένειας ως προς τη σύσταση με τους Λύδιους τρόπους. Σε αυτή την περίπτωση παρουσιάζονται οι Υπολύδιοι τρόποι που βρίσκονται κάτω από τη Νήτη και αυτό διότι οι Υπολύδιοι στο σημείο του Συνταγματικού Προσλαμβανόμενου έχουν ήδη παρουσιαστεί. Έτσι παρουσιάζεται νέο υλικό εξαιτίας της ιδιαιτερότητας της σύστασης του Συντάγματος.

Υπολύδιο με σύσταση τετραφωνίας τριφωνίας (επτάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Φρύγιος φθόγγος (φα)

Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ)

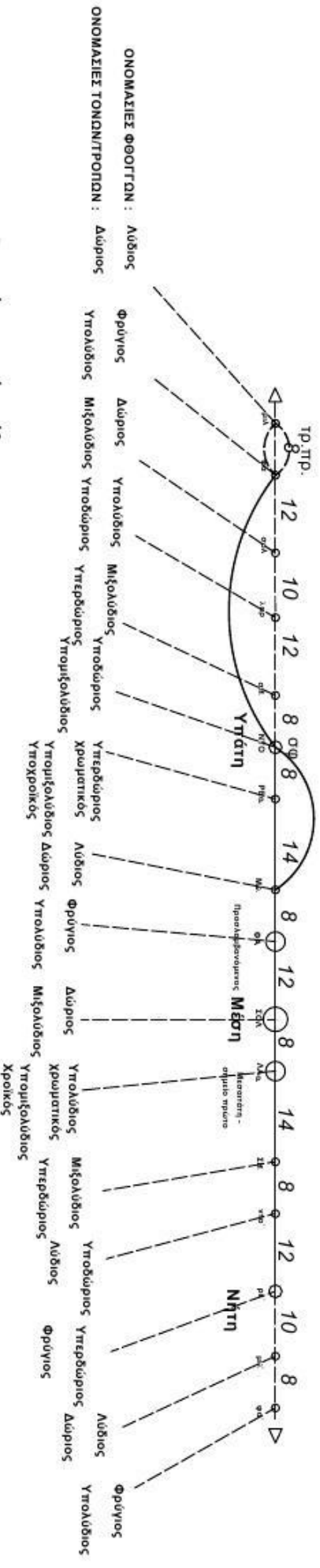
Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (φα - ΦΑ)

Σύσταση : Υπολύδιο πεντάχορδο, συναφή ο Υποδωριος φθόγγος (ΝΤΟ), Υπομιξολύδιο χρωματικό τετραάχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Φρύγιος φθόγγος (φα), Υποδωριος φθόγγος (ΝΤΟ), Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ).

Το διάστημα ΦΑ - ΣΟΑ (Φρύγιος - Δωριος φθόγγος) αποτελεί **διάξενξη**. Επίσης, το διάστημα σιά - πε , αποτελεί το τεχνικό συνταγματικό διάστημα τρίτης που ονομάζεται **χρωματικό πικνω.** Σαν **τροπικό προσλαμβάνόμενο** ο τρόπος χρησιμοποιείται το μιλ.

Υπολύδιος με σύσταση τετραφωνίας διφωνίας (εξόφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Φρύγιος φθόγγος (φα)

Κορυφή : Λύδιος φθόγγος (ΜΙΛ)

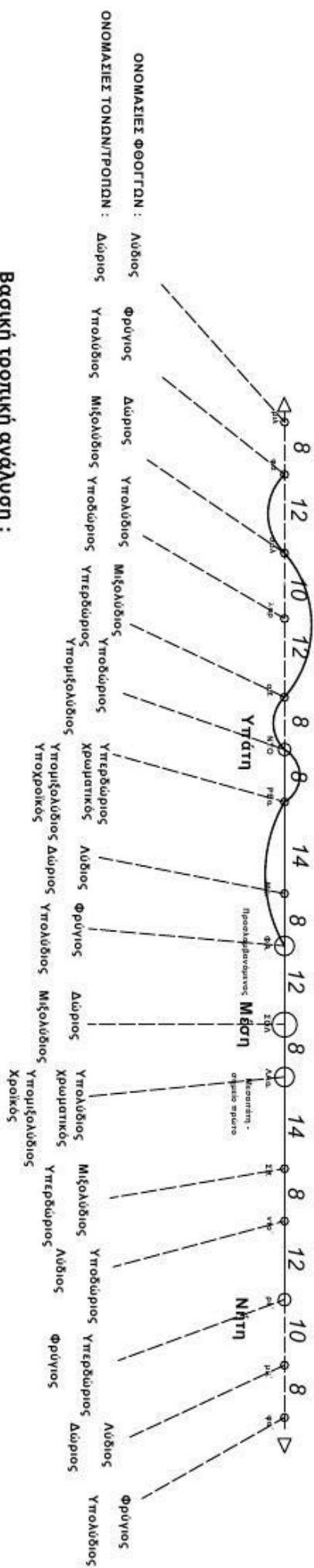
Τροπική διαπασών : Επτάχορδη (φα - ΜΙΛ)

Σύσταση : Υπολύδιο πεντάχορδο, συναφή ο Υποδωριος φθόγγος (ΝΤΟ), Υπομιξολύδιος χρωματική διφωνία.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Φρύγιος φθόγγος (φα), Υποδωριος φθόγγος (ΝΤΟ), Λύδιος φθόγγος (ΜΙΛ).

Το διάστημα σιλ - ρε , αποτελεί το τεχνητό συνταγματικό διάστημα τρίτης που ονομάζεται **χρωματικό πυκνό**. Το διάστημα μιλ - φα αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο**.

Υπολύδιος πεντατονικός εφημέριος α' (δίσημημίτονος)

ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΦΘΟΓΓΩΝ :

ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΤΟΝΩΝ/ΤΡΟΠΩΝ :

Λύδιος	Φρύγιος	Δωρίος	Υπολύδιος	Μιξολύδιος	Υπερδωρίος	Υπομιξολύδιος	Υπερδωρίος	Χρωματικός	Λύδιος	Φρύγιος	Δωρίος	Υπολύδιος	Μιξολύδιος	Υπομιξολύδιος	Χρωματικός	Υπερδωρίος	Λύδιος	Φρύγιος	Δωρίος	Υπολύδιος	Φρύγιος				
Υπολύδιος	Μιξολύδιος	Υπερδωρίος	Υπομιξολύδιος	Υπερδωρίος	Χρωματικός	Λύδιος	Φρύγιος	Δωρίος	Υπολύδιος	Μιξολύδιος	Υπομιξολύδιος	Χρωματικός	Υπερδωρίος	Λύδιος	Φρύγιος	Δωρίος	Υπολύδιος	Μιξολύδιος	Υπομιξολύδιος	Χρωματικός	Υπερδωρίος	Λύδιος	Φρύγιος	Δωρίος	Υπολύδιος

Βασική τροπική ανάλυση :

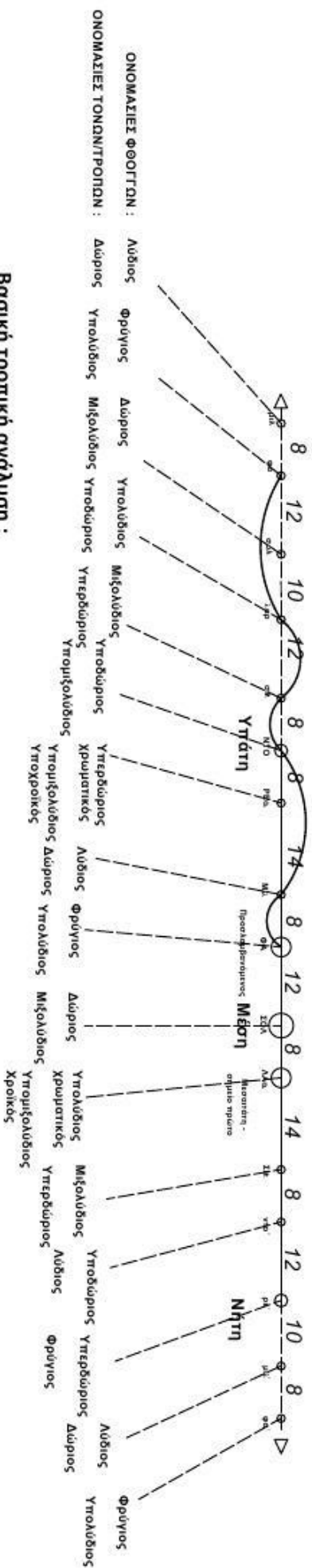
Βάση : Φρύγιος φθόγγος (φα)

Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ)

Τροπική διαπάσων : Οχτάχοροδη (φα - ΦΑ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχουν δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Μιξολύδιος - Υποδωρίος φθόγγος (σιλ - ΝΤΟ) και Υποδωρίος φθόγγος - Υπερδωρίος φθόγγος (ΝΤΟ - ΡΕα).

Υπολύδιος πεντατονικός εφημέριος β΄
(δισενημέριος)

Βασική τροπική ανάλυση :

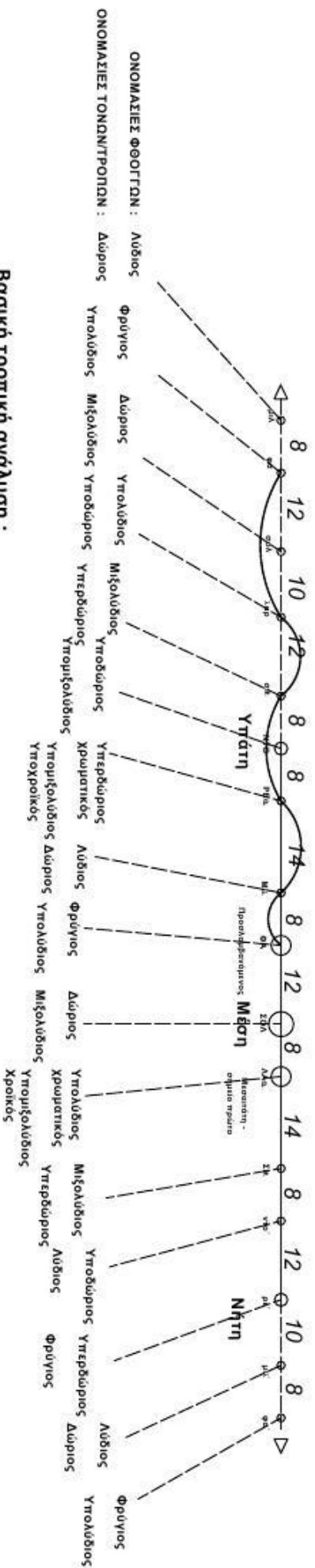
Βάση : Φρύγιος φθόγγος (φα)

Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (φα - ΦΑ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και μη υπάρχουν και υπάρχουν δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Μιξολύδιος - Υπολύριος φθόγγος (σιλ - ΝΤΟ) και Αύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΔ - ΦΑ).

Υπολυδίου πεντατονικός εφημέριος γ'

Βασική τροπική ανάλυση :

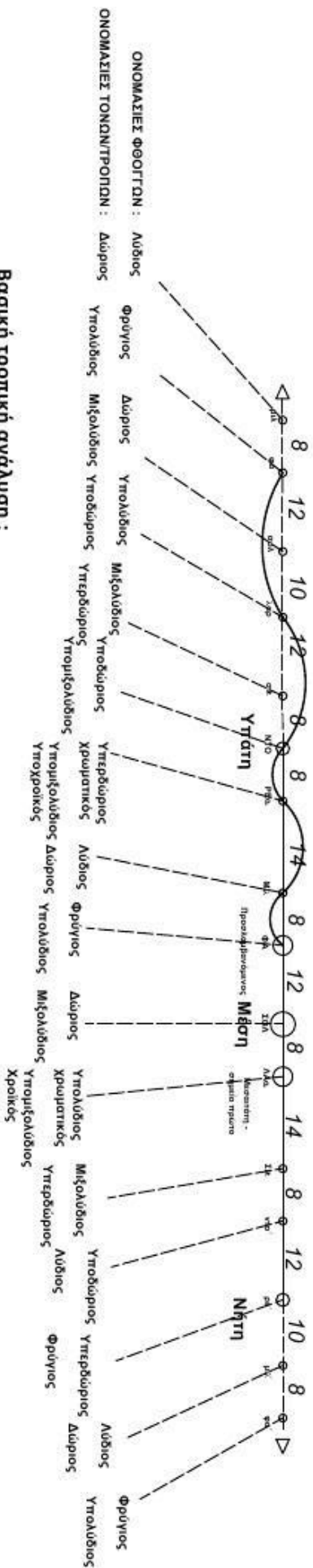
Βάση : Φρύγιος φθόγγος (φα)

Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (ΦΔ)

Τροπική διατσώων : Οχτύχορδη (φα - ΦΔ)

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Δάδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΔ - ΦΔ).

Υπολύδιος πεντατονικός ενημίτονος δ΄
(Διοσημίτονος)

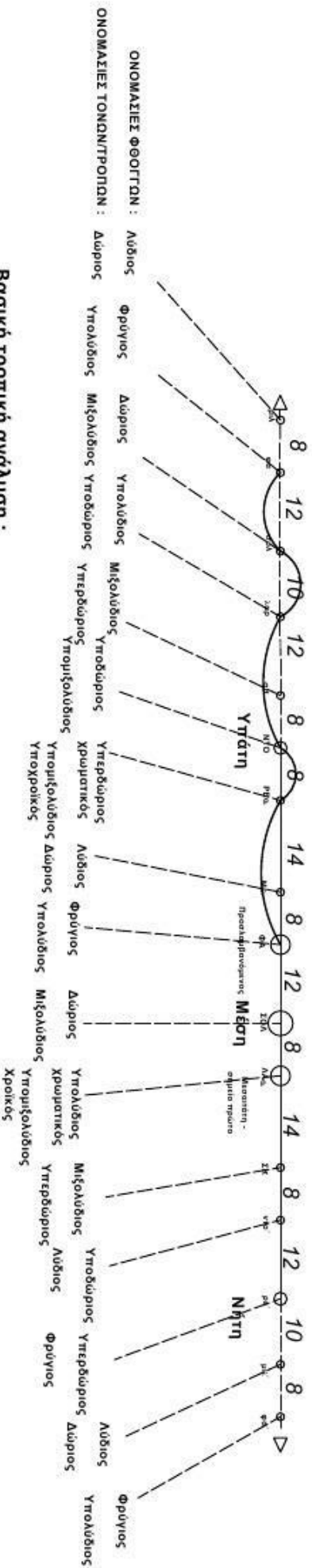
Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Φρύγιος φθόγγος (φα) **Κορυφή :** Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ)

Τροπική διαπασών : Ογτάχορδη (φα - ΦΑ)

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Υποδωριος Υπερδωριος χρυσιατικός (ΝΤΟ - ΡΕ_δ) και Αύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΑ).

Υπολύδιος πεντατονικός εφημέριος ε'

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Φρύγιος φθόγγος (φα)

Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ)

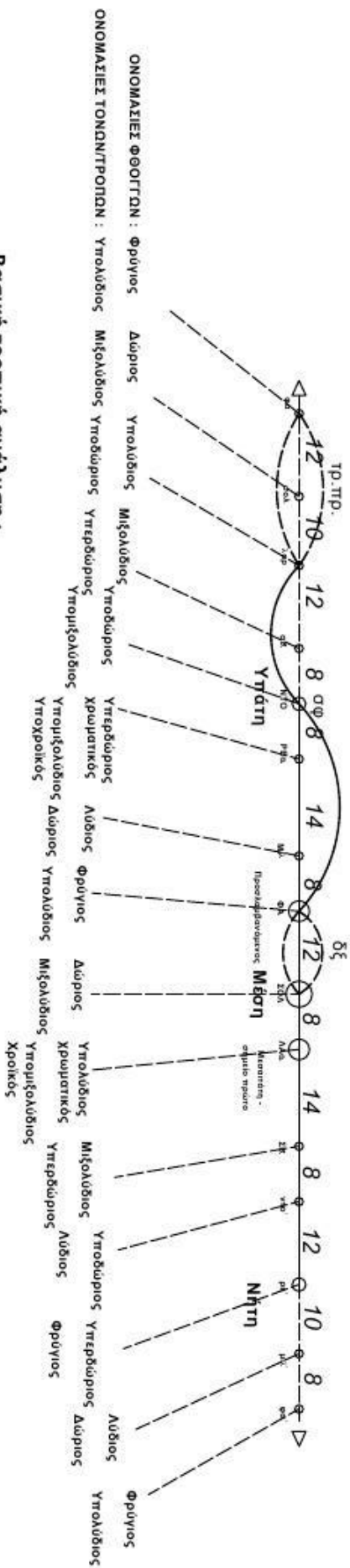
Τροπική διατασών : Οχτάχορδη (φα - ΦΑ)

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβασί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Υποδωριος φθόγγος - Υπερδωριος χρυσολύδιος φθόγγος (ΝΤΟ - ΡΕα).

Υποδώριοι Τρόποι

Οι Υποδώριοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Υπολύδιο Φθόγγο λαρ, Ονομάζονται έτσι εξαιτίας της θέσης πάνω στη θέουσα σπείρα και της τροπικής συγγένειας ως προς τη σύσταση με τους Δώριους τρόπους. Σε αυτή την περίπτωση παρουσιάζονται οι Υποδώριοι τρόποι που βρίσκονται κάτω από τη Νήτη. Έτσι παρουσιάζεται νέο υλικό εξαιτίας της ιδιαιτερότητας της σύστασης του Συντάγματος μιας και συναντούνε στη σύστασή τους χρώμα επί το οξύ. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι συγκεκριμένοι τρόποι μπορεί να μην παρουσιάζονται μέσα στο εννεάχορδο σύστημα της συγκεκριμένης θέουσας σπείρας, δημιουργούνται όμως εξαιτίας της σύστασής της.

Υποδώριος με σύσταση διφωνίας
 Τριφωνίας (Πεντάφωνος)

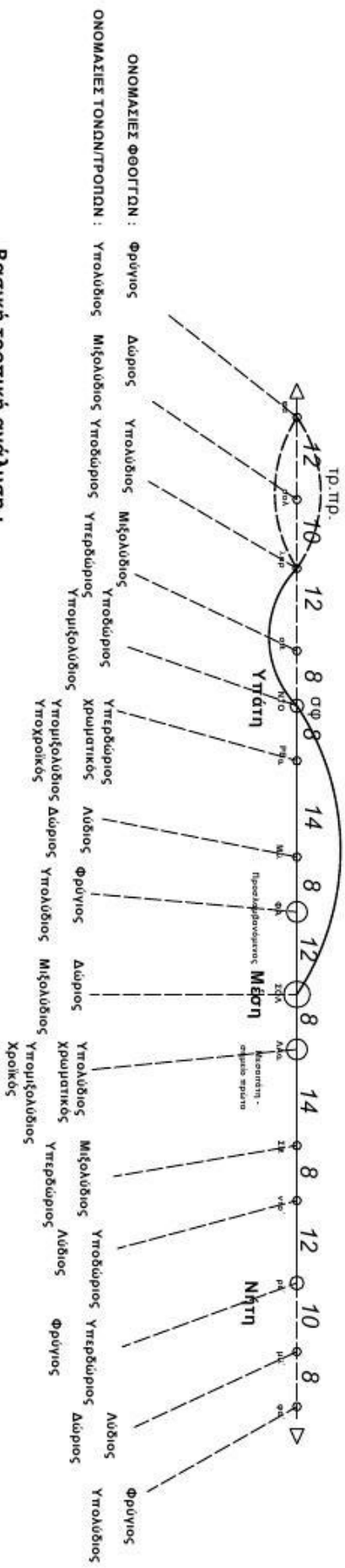
Βάση : Υπολύδιος φθόγγος (Λα_α) **Κορυφή :** Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ)

Τροπική διασασών : Εξάχορδη (Λα_α - ΦΑ)

Σύσταση : Υποδωριος διφωνία, συναφή ο Υποδωριος φθόγγος (ΝΤΟ), Υπομιξολύδιο (Μιξολύδιο) τετραχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υπολύδιος φθόγγος (Λα_α), Υποδωριος φθόγγος (ΝΤΟ), Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ). **Τροπικός προσλαμβάνόμενος** ο φθόγγος φα (Φρύγιος). Το διάστημα ΦΑ - ΣΟΑ αποτελεί **διάξενξη**.

Υποδώνιος με σύσταση διφωνίας Τετραφωνίας (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

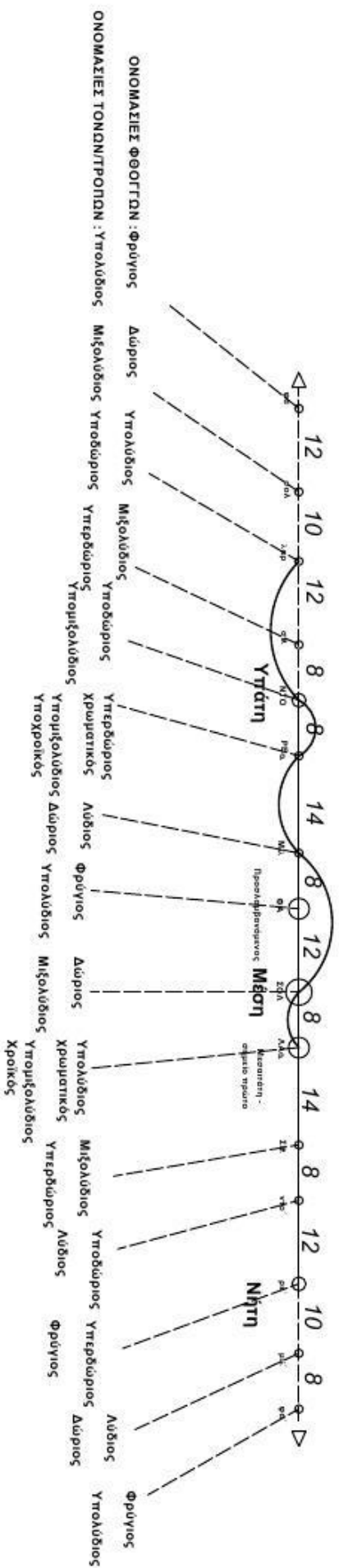
Βάση : Υποδώνιος φθόγγος (λαρ) **Κορυφή :** Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ)

Τροπική διαπασών : Επτάχορδη (λαρ - ΣΟΔ)

Σύσταση : Υποδώνιος διφωνία, συναφή ο Υποδώνιος φθόγγος (ΝΤΟ), Υπομικολώνιο (Μιξολώνιο) πεντάχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υποδώνιος φθόγγος (λαρ), Υποδώνιος φθόγγος (ΝΤΟ), Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ). Το διάστημα Φρύγιος - Υποδώνιος φθόγγος (φα - λαρ) αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο**.

Υποδώριος πεντατονικός εφημέριτος α' (δισενημέριτος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπολύδιος φθόγγος (λαρ) **Κορυφή :** Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (λαα)

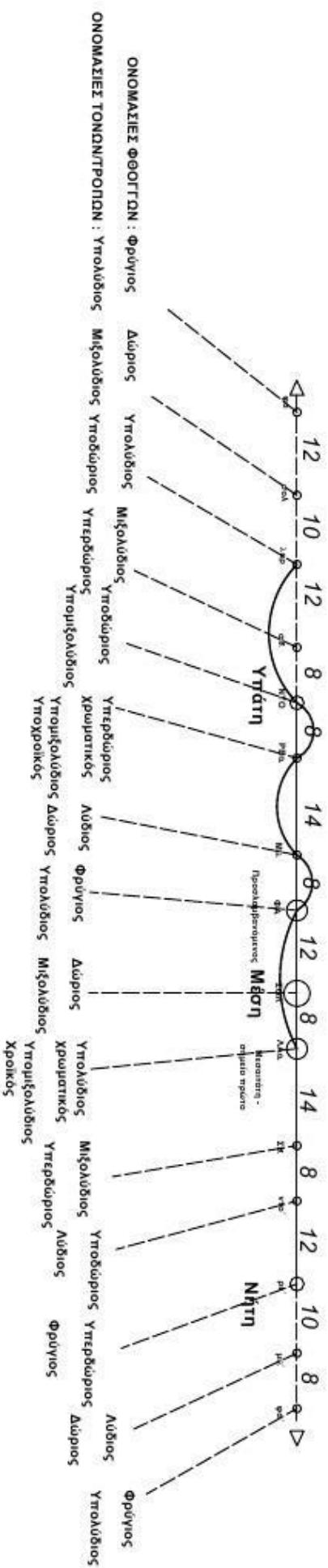
Τροπική διαπασών : Οχτάγχορδη (λαρ - λαα)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων :

Υποδώριος - Υπερδώριος χρωματικός φθόγγος (ΝΤΟ - ΡΕ) και Δωριός - Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (ΣΟΔ - ΛΑ).

Παρατήρηση : Σε αυτή την περίπτωση πεντατονικών τρόπων η διαπασών δεν συμφωνεί συνταγματικά. Το διάστημα της διαφωνίας της διαπασών το οποίο προκύπτει συνταγματικά μέσα από την προσέγγιση συμφωνίας των διαστημάτων είναι ο **ακαριαίος τόπος** ο οποίος αναλύθηκε πιο πάνω συμβολίζεται με τον αριθμό 2 και αποτελεί το μικρότερο διάστημα το οποίο μπορεί να αντιληφθεί το ανθρώπινο αυτί.

Υποδώριος πεντατονικός ενημίτονος β΄
(δισενημίτονος)

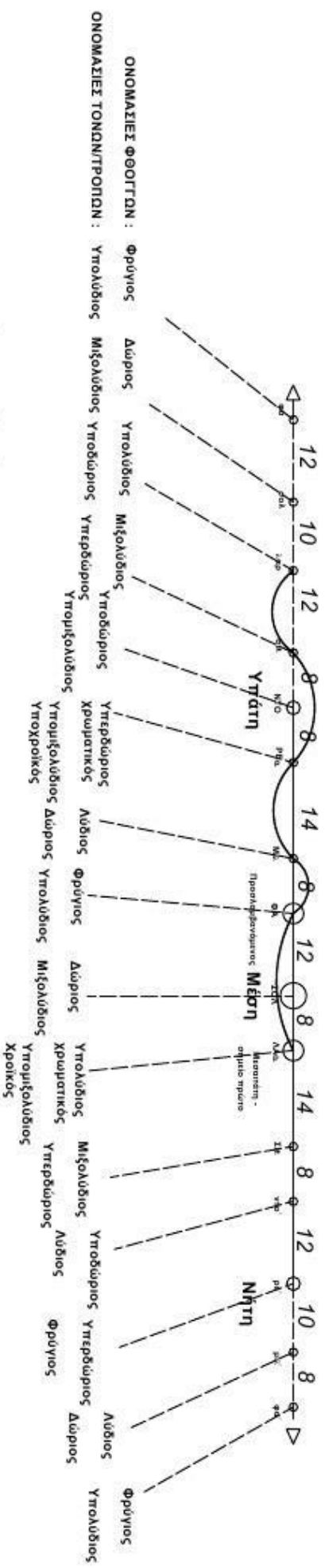
Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποδώριος φθόγγος (Λαβ) **Κορυφή :** Υποδώριος χρωματικός φθόγγος (ΛΑα)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (Λαβ - ΛΑα)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπέρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Υποδώριος - Υπερώριος χρωματικός φθόγγος (ΝΤΟ - ΡΕα) και Αύριος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙα - ΦΑ). Επίσης υπέρχει και η παρουσία του χρωματικού διαστήματος Υπερώριος χρωματικός - Αύριος φθόγγος (ΡΕα- ΜΙα), χαρακτηριστικό της β΄ περιπτώσης του Μιξολώριου Συντάγματος.

Υποδίοιος Πεντατονικός ενημίτονος γ'

Βασική τροπική ανάλυση :

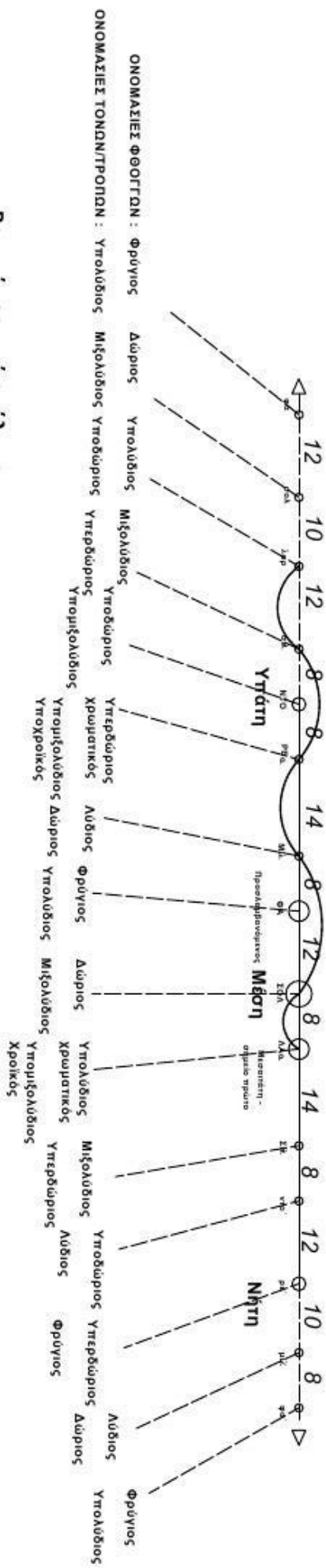
Βάση : Υπολύδιος φθόγγος (λαρ)

Κορυφή : Υπολύδιος χρωματικός φθόγγος (λαδ)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (λαρ - λαδ)

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχουν η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Αυδίοιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙλ - ΦΑ). Επίσης υπάρχει και η παρουσία του χρωματικού διαστήματος Υπερδίοιος χρωματικός - Αυδίοιος φθόγγος (ΡΕα - ΜΙλ), χαρακτηριστικό της β' περίπτωσης του Μιξολύδιου Συντάγματος.

Υποδωμιος Πεντατονικός εφημίτονος δ'

Βασική τροπική ανάλυση :

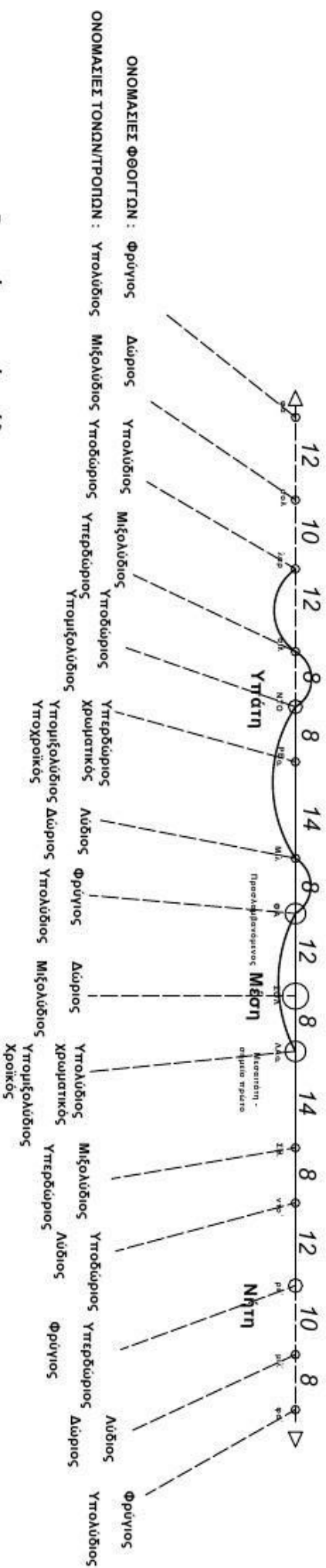
Βάση : Υποδωμιος φθόγγος (λαβ)

Κορυφή : Υποδωμιος χρωματικός φθόγγος (λαλα)

Τροπική διαπάσων : Οχτάχορδη (λαβ - λαλα)

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Δωμιος - Υποδωμιος χρωματικός φθόγγος (ΣΟΔ - ΛΑΛ).

Υποδώριος πεντατονικός ενημέριτος ε'

Βασική τροπική ανάλυση :

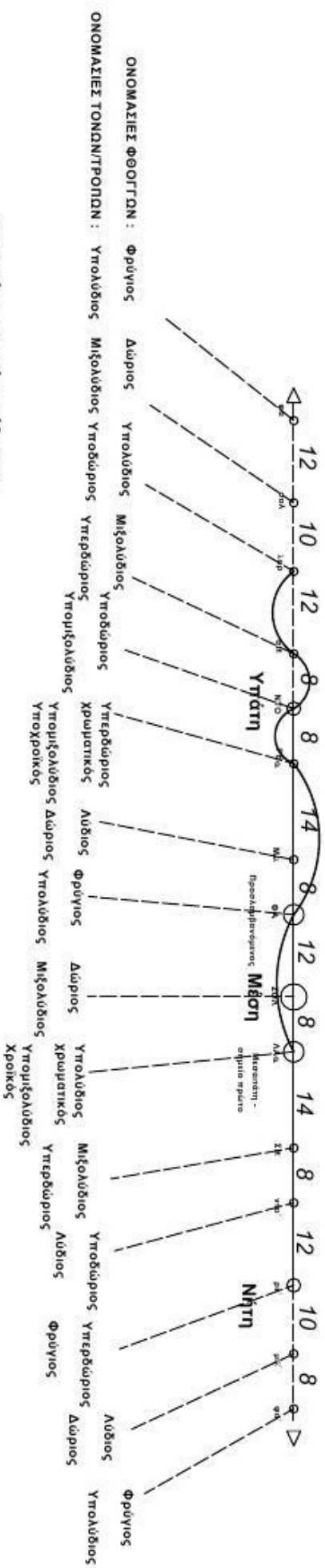
Βάση : Υποδώριος φθόγγος (Λαβ)

Κορυφή : Υποδώριος χρωματικός φθόγγος (ΛΑα)

Τροπική διασασών : Οχτάχορδη (Λαβ - ΛΑα)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Μιξολύδιος - Υποδώριος φθόγγος (σιλ - ΝΤΟ) και Αύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΑ).

Υποδάριος πεντατονικός ενημίτονος
στ'

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποδάριος φθόγγος (Λαβ)

Κορυφή : Υποδάριος χρωματικός φθόγγος (Λαα)

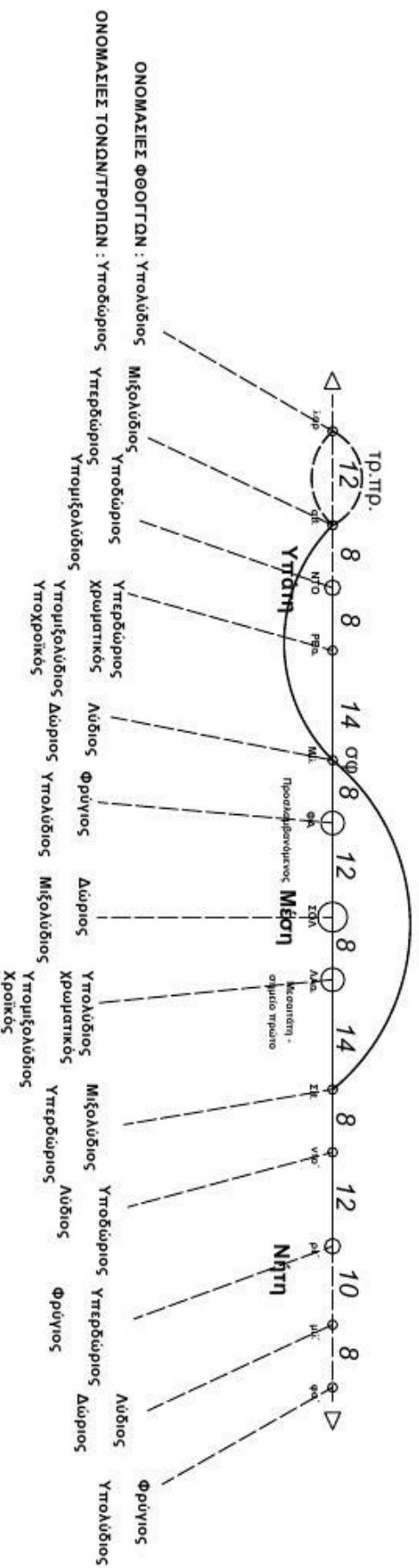
Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (Λαβ - Λαα)

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Μιξολύδιος - Υποδάριος φθόγγος (σιλ - ΝΤΟ) και Δάριος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΔ).

Υπερδώριοι Τρόποι

Οι Υπερδώριοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Μιξολύδιο Φθόγγο σιλ. Ονομάζονται έτσι εξαιτίας της θέσης πάνω στη θεούσα σπείρα και της τροπικής συγγένειας ως προς τη σύσταση με τους Δώριους τρόπους. Σε αυτή την περίπτωση παρουσιάζονται οι Υπερδώριοι τρόποι που βρίσκονται κάτω από τη Νήτη και αυτό διότι οι Υπερδώριοι στο σημείο πάνω από την Μέση με τροπική βάση τον ΣΙλ έχουν ήδη παρουσιαστεί. Έτσι παρουσιάζεται νέο υλικό εξαιτίας της ιδιαιτερότητας της σύστασης του Συντάγματος.

Υπερδωρίος κατά σύσταση τριφωνίας τετραφωνίας

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Μιξολυδίους φθόγγος (σολ)

Κορυφή : Μιξολυδίους φθόγγος (Σιλ)

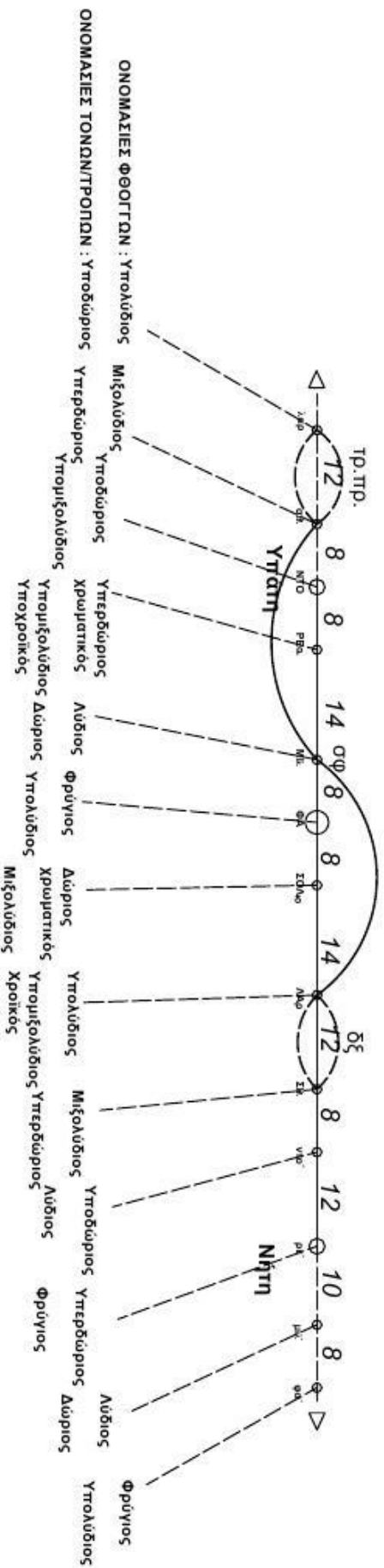
Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (σολ - Σιλ)

Σύσταση : Υπερδωρίο τετράχορδο χρωματικό, συναφή ο Αλύδιος φθόγγος (Μιλ), Δωρίο πεντάχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Μιξολυδίους φθόγγος (σολ), Αλύδιος φθόγγος (Μιλ), Μιξολυδίους φθόγγος (Σιλ). **Τροπικός προσλαμβανόμενος** ο φθόγγος λαρ.

Παρατηρήσεις : Στη σύσταση του τρόπου αυτού υπάρχει έντονη η παρουσία του χρώματος και των μαλακών ημιτονίων. Επίσης υπάρχει η λειτουργία του χρωματικού πυκνού διαστήματος.

Υπερδώριος κατά σύσταση δύο
όμοιων συνημένων τετραχόρδων

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Μιξολύδιος φθόγγος (σολ)

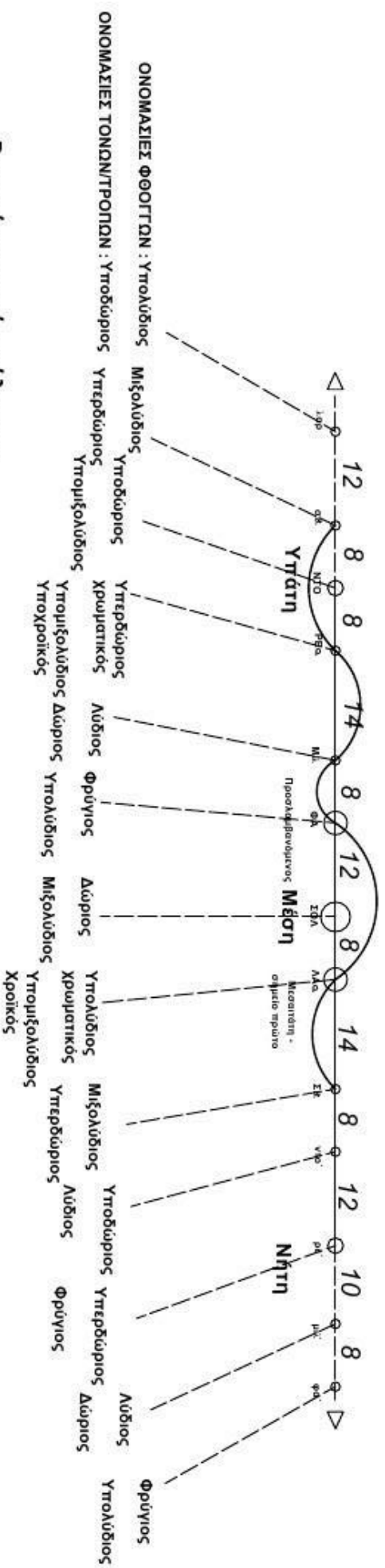
Κορυφή : Υπολύδιος φθόγγος (λαρ)

Τροπική διατασών : Επτάχορδη (σολ - λαρ)

Σύσταση : Υπερδωριό τετραχόρδο χρωματικό, συναφή ο Αύδιος φθόγγος (Μιλ), Δώριο χρωματικό τετραχόρδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υπερδωριος φθόγγος (σολ), Αύδιος φθόγγος (Μιλ), Υπολύδιος φθόγγος (λαρ). Το διάστημα λαρ - σολ αποτελεί τροπικό προσλαμβάνόμενο, ενώ το διάστημα λαρ - Σιλ που συναντάται στην κορυφή του τρόπου αποτελεί διέξυξη.

Παρατηρήσεις : Στη σύσταση αυτού του τρόπου παρατηρείται η παρουσία δύο χρωματικών πυκνών διαστημάτων.

Βασική τροπική ανάλυση :

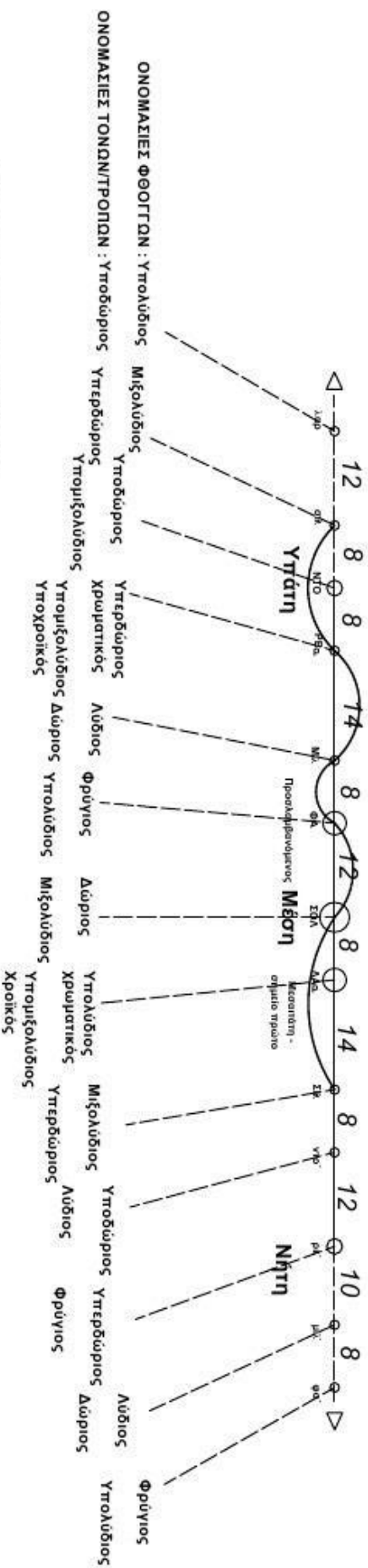
Βάση : Μιξαλύδιος φθόγγος (συλ)

Κορυφή : Μιξαλύδιος φθόγγος (ΣΙΛ)

Τροπική διαπάσων : Οχτάχορδη (συλ - ΣΙΛ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπέρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Δύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΑ). Επίσης υπέρχει η παρουσία του διαστήματος ΡΕα- ΜΙΛ αλλά και του ΛΑα - ΣΙΛ, χαρακτηριστικό διάστημα του χρώματος. Μάλιστα σε αυτή την περίπτωση παρατηρούνται και τα δύο διαστήματα, τα οποία είναι χαρακτηριστικά της Β΄ περίπτωσης του Μιξαλύδιου Συντάγματος.

Υπερδώριος πεντατονικός ενημίτονος β΄

Βασική τροπική ανάλυση :

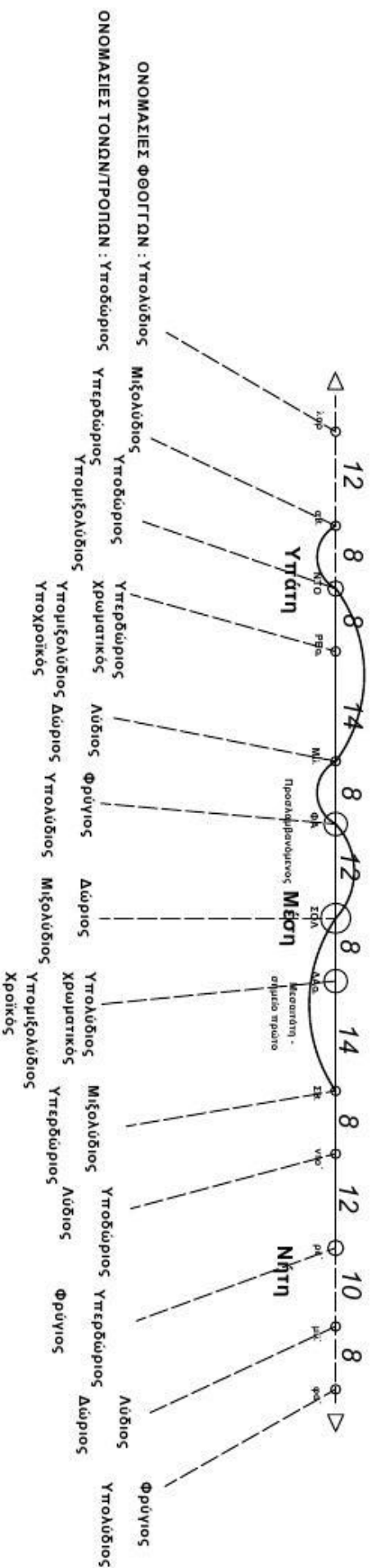
Βάση : Μιζολύδιος φθόγγος (σολ)

Κορυφή : Μιζολύδιος φθόγγος (ΣΙΛ)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (σολ - ΣΙΛ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Αλύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΔ). Επίσης υπάρχει η παρουσία του διαστήματος ΡΕα - ΜΙλ, χαρακτηριστικό του χρώματος (Υπερδώριος χρωματικός - Αλύδιος φθόγγος).

Υπερδώριος πεντατονικός εφημίτονος Υ'

Βασική τροπική ανάλυση :

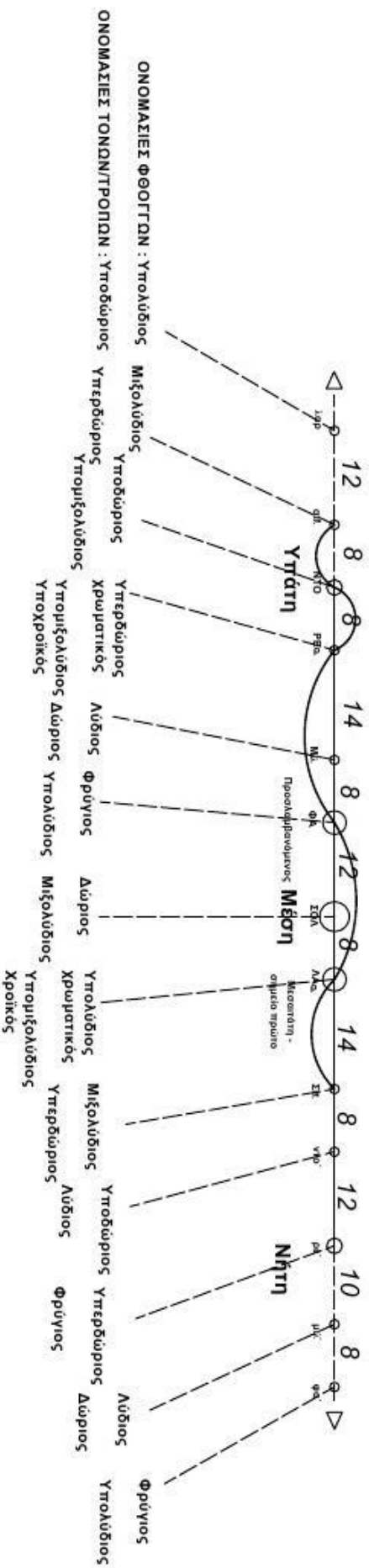
Βάση : Μιξολυδίου φθόγγος (σιλ)

Τροπική διαπάσών : Οχτάχορδη (σιλ - ΣΙΛ)

Κορυφή : Μιξολυδίου φθόγγος (ΣΙΛ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Μιξολυδίου - Υποδώριος φθόγγος (σιλ - ΝΤΟ) και Αύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΔ).

Υπερδώριος πεντατονικός ενημίτονος δ΄

Βασική τροπική ανάλυση :

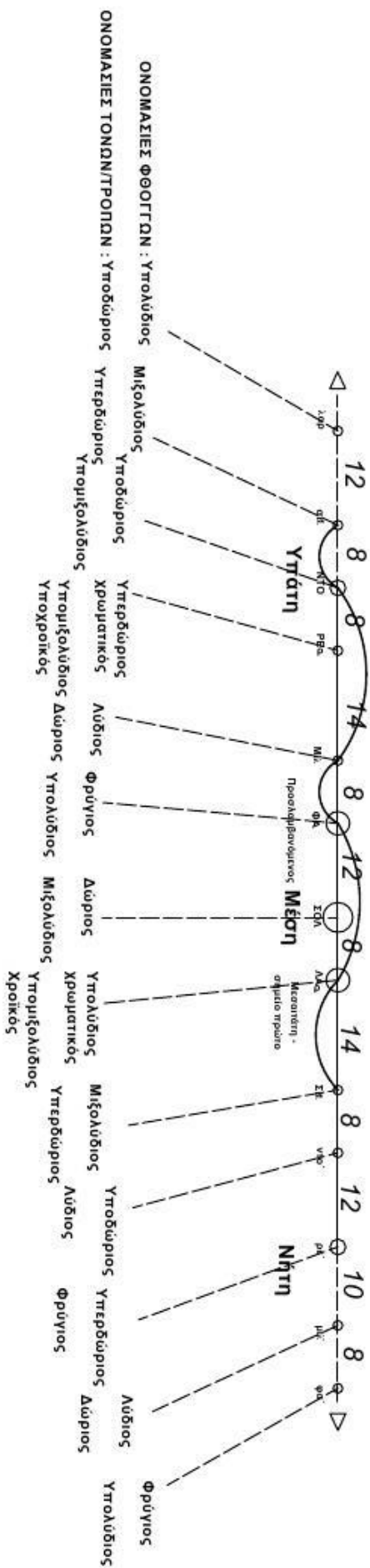
Βάση : Μιξολύδιος φθόγγος (σιλ)

Τροπική διασπασών : Οχτώχορδη (σιλ - ΣΙΛ)

Κορυφή : Μιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΛ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Μιξολύδιος - Υποδώριος φθόγγος (σιλ - ΝΤΟ).

Υπερδώριος πεντατονικός ενημίτονος ε΄

Βασική τροπική ανάλυση :

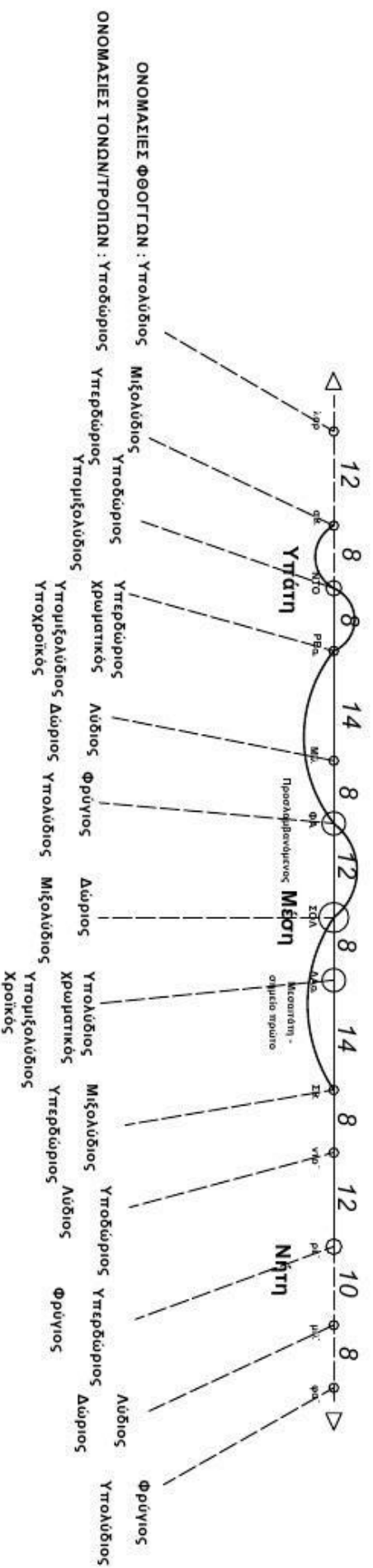
Βάση : Μιξολύδιος φθόγγος (σιλ)

Κορυφή : Μιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΛ)

Τροπική διαπασσών : Οχτάχορδη (σιλ - ΣΙΛ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπέρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Μιξολύδιος - Υποδώριος φθόγγος (σιλ - ΝΤΟ) και Αλύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΑ).

Υπερδωριος Πεντατονικός ενημίτονος
στ'

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Μιζολύδιος φθόγγος (σιλ.)

Τροπική διασασών : Οχτάχορδη (σιλ. - ΣΙΑ.)

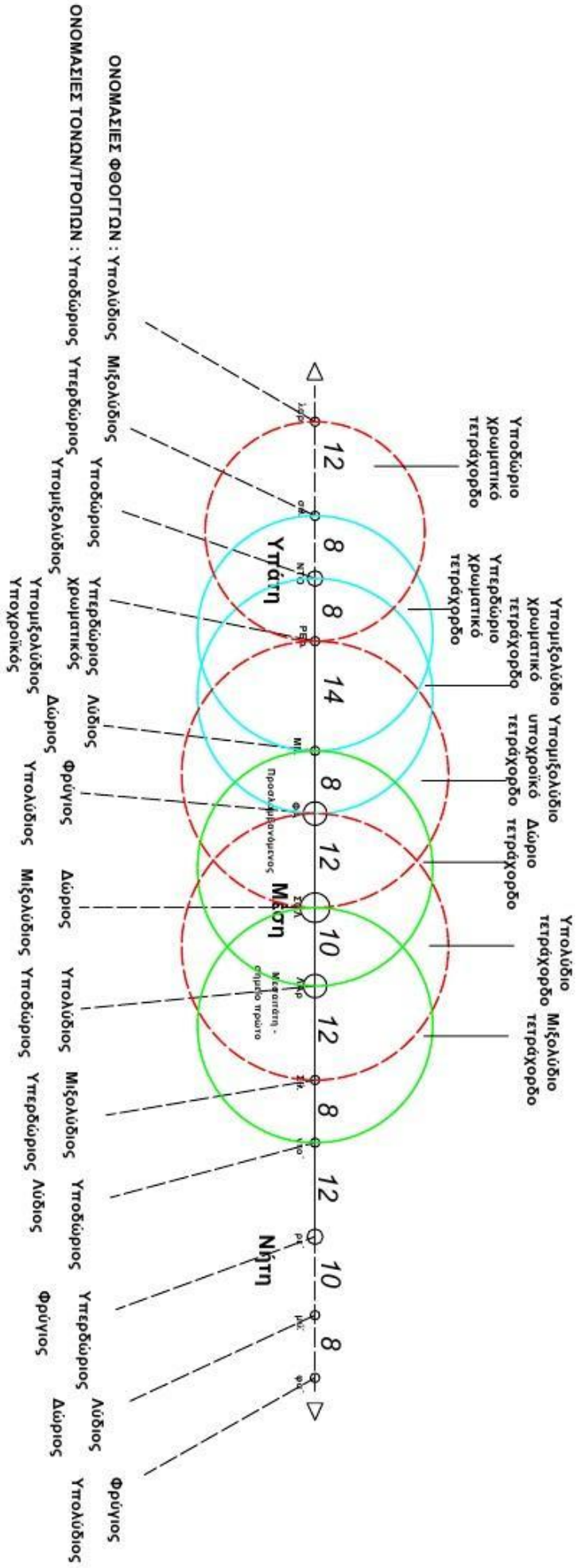
Κορυφή : Μιζολύδιος φθόγγος (ΣΙΑ.)

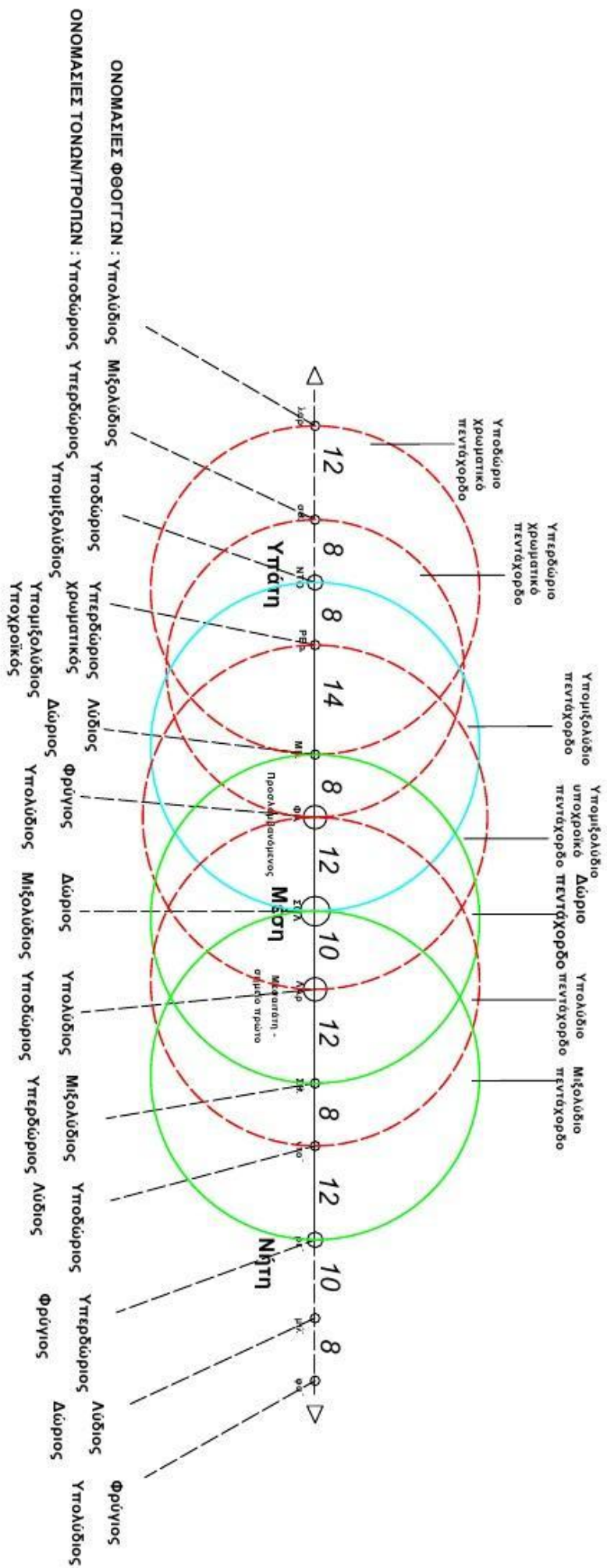
Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Μιζολύδιος - Υποδωριος φθόγγος (σιλ. - ΝΤΟ) και Υπερδωριος - Υπερδωριος χρωματικός (ΝΤΟ - ΡΕ α.). Το διάστημα αυτό αποτελεί και το **χρωματικό πικνό.**

Γ περίπτωση Μιξολύδιου συντάγματος – Ονοματολογία φθόγγων και τρόπων

Η Τρίτη περίπτωση του Μιξολύδιου Συντάγματος αφορά στην περίπτωση όπου το χρώμα εμφανίζεται επί το βαρύ και επί το οξύ η διάταξη των διαστημάτων συνεχίζεται διατονικά. Όσο αφορά τις ονομασίες των τρόπων και των φθόγγων, από την Μέση και πάνω στον *Δώριο φθόγγο ΣΟΑ* εμφανίζονται οι *Μιξολύδιοι διατονικοί τρόποι*, στον *Υπολύδιο φθόγγο ΛΑρ* οι *Υποδώριοι* και στον *Μιξολύδιο φθόγγο ΣΙλ* οι *Υπερδώριοι τρόποι* που παρουσιάστηκαν και αναλύθηκαν και στο *Δώριο Σύνταγμα*. Αντιθέτως, στην *Υπατεοειδή περιοχή*, από τον *ΝΤΟ* εμφανίζονται οι *Υπομιξολύδιοι τρόποι*, από τον *Υπερδώριο φθόγγο ΡΕ* οι *Υπομιξολύδιοι Υποχρoϊκοί τρόποι*, από τον *Λύδιο φθόγγο Μιλ* οι Δώριοι τρόποι και από τον *Φρύγιο φθόγγο ΦΑ* οι *Υπολύδιοι τρόποι*. Οι ονομασίες των φθόγγων ακολουθούν την ίδια φιλοσοφία που παρουσιάστηκε και αναλύθηκε παραπάνω κατ' αντιστοιχία πάντα με τις βάσεις των τρόπων (Παπαδόπουλος, 2016).

Συστήματα : Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα διαγράμματα των συστημάτων των τρόπων που παρουσιάζονται στη θέουσα σπείρα της Β περίπτωσης του Μιξολύδιου Συντάγματος με τις ονομασίες τους (3χορδα, 4χορδα και 5χορδα). Κάθε φορά, η διαδικασία αυτή βοηθάει στην αποδόμηση και καλή επισκόπηση της εννεάχορδου διαπασών έτσι ώστε να παρατηρηθεί καλύτερα η ονοματολογία των φθόγγων και των τρόπων, αλλά και να γίνει μια γενική παρατήρηση των τέλειων 4χόρδων και 5χόρδων. Αυτό προΐδεάζει το ποιοι τρόποι μπορούν να εμφανιστούν στη συνέχεια και ποιοι όχι. Με συνεχείς κύκλους παρουσιάζονται τα τέλεια 4χορδα και 5χορδα και με διακεκομμένους τα ατελή.

Παρατήρηση : Από όσα έχουν αναλυθεί και θα αναλυθούν, προκύπτει ότι κάθε τρόπος που παρουσιάζεται στη θέουσα σπείρα δεν είναι ένας, αλλά μια δεσμίδα τρόπων με κοινή τροπική βάση και διαφορετικά χαρακτηριστικά (κορυφή, έκταση, φθόγγοι βαρύτητας). Γι' αυτό κάθε τρόπος ονομάζεται σύμφωνα με τη βάση στην οποία βρίσκεται και συνοδεύεται από περιγραφή της σύστασής του (ονομασίες 4χόρδων, 5χόρδων κ.ο.κ.).

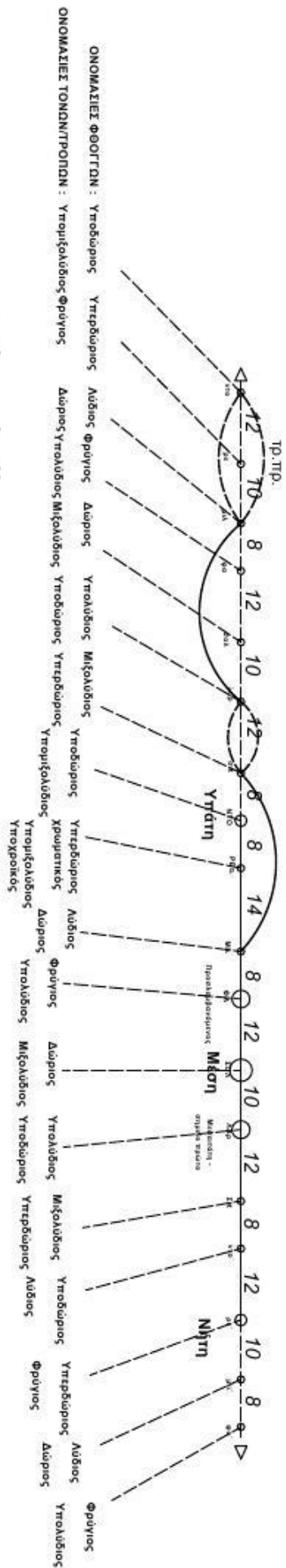
Τροπικά διαγράμματα : Παρακάτω, δίνονται τα διαγράμματα των τρόπων του Μιξολύδιου Συντάγματος γ περίπτωση. Πρόκειται για την παρουσίαση των περιπτώσεων των τρόπων που προκύπτουν πάνω στον άξονα του κάθε Συντάγματος. Τα τόξα δείχνουν την τροπική βάση και «αγκαλιάζουν» το κάθε σύστημα που δημιουργεί τον τρόπο που από εκεί θα παρουσιαστεί άλλο τόξο για να δείξει τη συνέχεια σύστασης του τρόπου. Έτσι γίνεται κατανοητή η βάση, η κορυφή και η δομή του κάθε τρόπου. Με διακεκομμένο κύκλο παρουσιάζεται ο **τροπικός προσλαμβανόμενος** και ο **διαζευτικός τόνος** επίσης δομικά στοιχεία του κάθε τρόπου. Τα σύμβολα **σφ** σημαίνουν συναφή και **δξ** διάζευξη. Τα τόξα δείχνουν τα συστήματα τα οποία συνθέτουν έναν τρόπο. Ο Μουσικός είναι ελεύθερος να κινηθεί στην τροπική έκταση που δίνεται, κάνοντας στάση στους φθόγγους βαρύτητας ώστε να αναδειχθούν τα συστατικά του κάθε τρόπου και η ιδιαιτερότητά του. Όταν ένας τρόπος ξεκινάει από το οξύ (την *Νητοειδή περιοχή*) ονομάζεται **αντιφωνικός τρόπος** και όταν ξεκινάει από τη μέση περιοχή ονομάζεται **μεσωδικός**. Σε κάθε περίπτωση τροπική βάση είναι αυτή που κάθε φορά δίνεται και για να γίνει καλά αντιληπτός ο τρόπος, πρέπει να διαφανούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του.

Σημ. Στις περιπτώσεις των πεντατονικών τρόπων τα τόξα δίνουν τους φθόγγους προς εκτέλεση και όχι την περιοχή ενός συστήματος. Σε αυτή την περίπτωση διαγράμματος, εκτελείται ό,τι φαίνεται κάθε φορά στα σημεία.

Δώριοι Τρόποι

Οι Δώριοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Λύδιο Φθόγγο μιλ. Παρουσιάζονται οι Δώριοι τρόποι κάτω από τη Νήτη και αυτό διότι οι Δώριοι τρόποι από ΜΙλ έχουν ήδη παρουσιαστεί και αναλυθεί στις προηγούμενες Συνταγματικές περιπτώσεις (βλ. Δώριο Συνταγμα). Έτσι, παρατηρείται ότι η αναζήτηση από ένα σημείο και μετά του Αρμονικού υλικού που μπορεί να προκύψει, γίνεται με γνώμονα να θεαθεί Αρμονικό υλικό που δεν έχει ακόμη παρουσιαστεί. Αυτή παρατήρηση οδηγεί στο συμπέρασμα ότι τα Μουσικά Συντάγματα είναι συστήματα παρουσίασης νέου Αρμονικού υλικού το οποίο μπορεί να προκύψει μέσα από τις ιδιαιτερότητες κάθε περίπτωσης σύστασης.

Δώμιος διαζευγμένος (επιτάφυνος)

Βασική τροπική ανάληψη :

Βάση : Δώμιος Φθόγγος (μιά) **Κορυφή :** Δώμιος φθόγγος (ΜΙΑ)

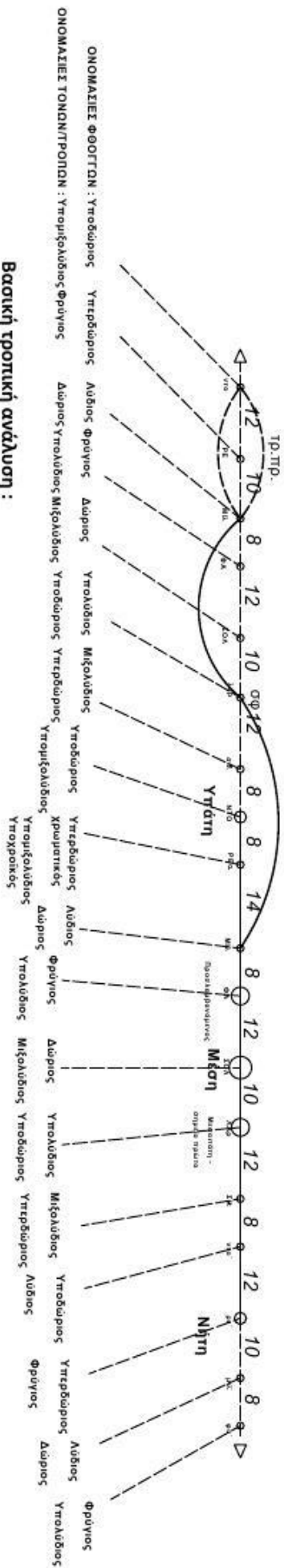
Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (μιά - ΜΙΑ)

Σύσταση : Δώμιο τετράχορδο, διαζευκτικός τόνος (άαρ - σιά), Υπερώμιο τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Δώμιος φθόγγος (μιά), Υπερώμιος φθόγγος (άαρ), Μείζωμιος φθόγγος (σιά), Δώμιος φθόγγος (ΜΙΑ). Ο

ΝΤΟ αποτελεί τροπικό προσλαμβάνμενο.

Δώριος με σύσταση τριφωλίας τετραφωλίας
(επτάφωλος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Αύλιος φθόγγος (μλ.)

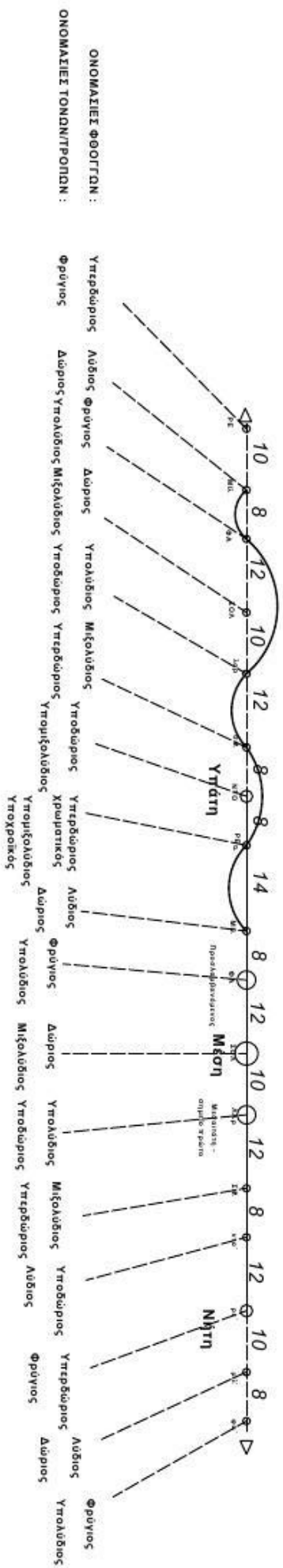
Κορυφή : Αύλιος φθόγγος (ΜΙΔ)

Τροπική διατάσσων : Οχτάχορδη (μλ. - ΜΙΔ)

Σύσταση : Δώριο τετράχορδο, συναφή ο Υποδώνιος φθόγγος (λαρ), Υπερδώνιο πεντάχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Αύλιος φθόγγος (ΜΙΔ), Υποδώνιος φθόγγος (λαρ), Αύλιος φθόγγος (μλ.). Ο ΝΤΟ αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο**.

Δώριος πεντατονικός εφημέριος β'

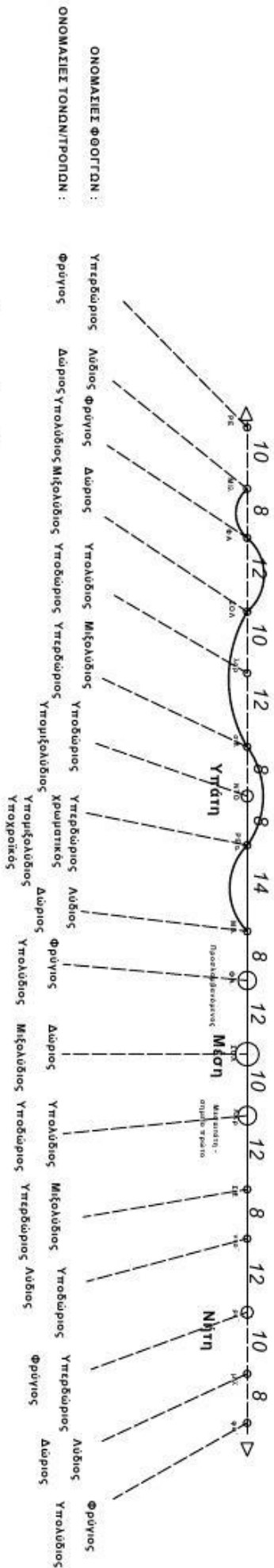
Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώριος φθόγγος (μιά) **Κορυφή :** Δώριος φθόγγος (ΜΙΑ)

Τροπική διατασών : Οχτάχορδη (μιά - ΜΙΑ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : μιά - φα (Αύδιος - Φρύγιος φθόγγος).

Δώριος πεντατονικός εφημέριος γ'

Βασική τροπική ανάλυση :

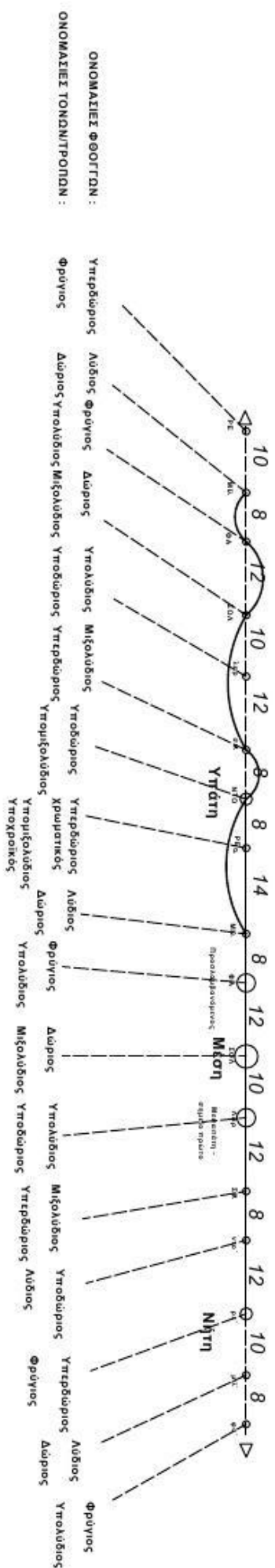
Βάση : Δώριος φθόγγος (μιλ)

Κορυφή : Δώριος φθόγγος (ΜΙλ)

Τροπική διατασών : Οχτάχορδη (μιλ - ΜΙλ)

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπέρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : μιλ - φα (Αυδίοσ - Φρύγιος φθόγγος).

Δώριος Πεντατονικός εφημίτηνος δ΄

Βασική τροπική ανάλυση :

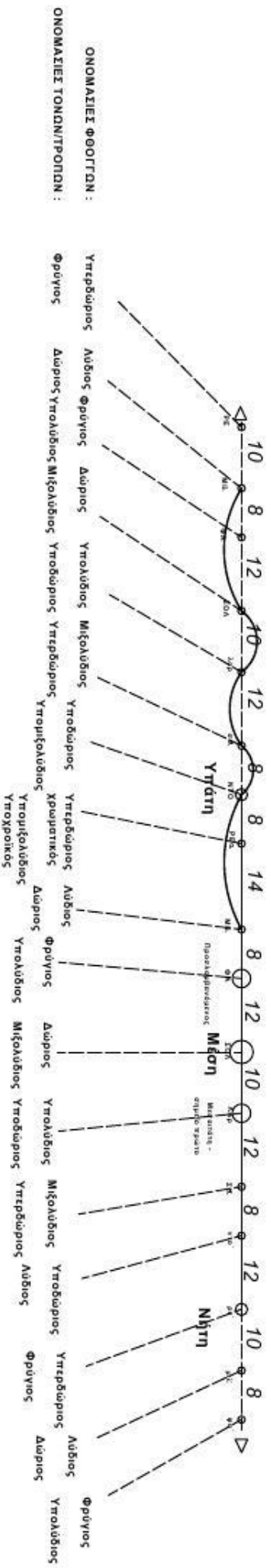
Βάση : Δώριος φθόγγος (μιά)

Κορυφή : Δώριος φθόγγος (ΜΙΑ)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (μιά - ΜΙΑ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : μιά - φα (Αύδιος - Φρύγιος φθόγγος) και Μιξολύδιος - Υπερύδιος φθόγγος (σιά - ΝΤΟ).

Δώριος πεντατονικός εφηλίπνος ε'

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώριος φθόγγος (μλ)

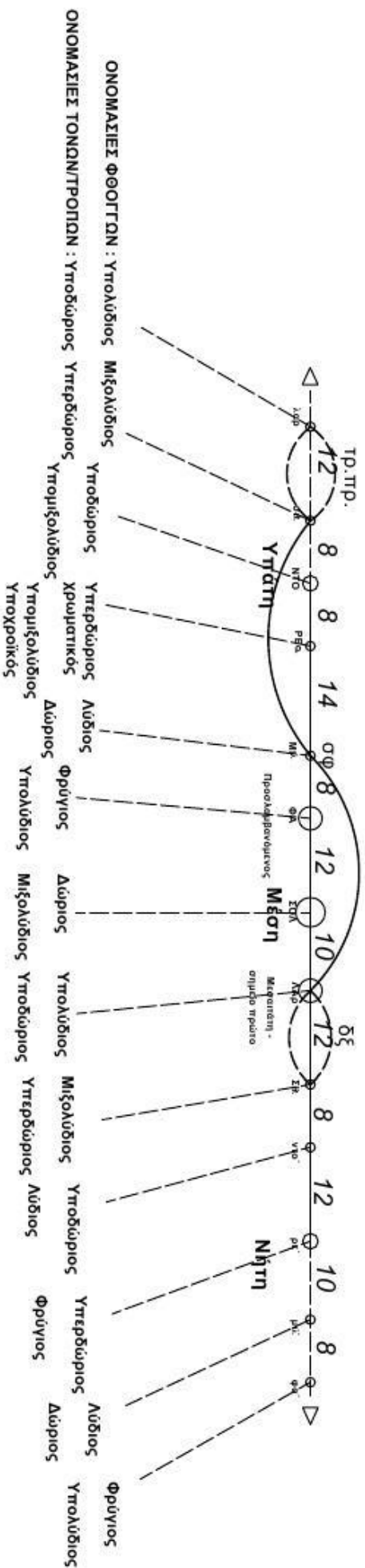
Κορυφή : Δώριος φθόγγος (ΜΙΛ)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (μλ - ΜΙΛ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : σιλ - ΝΤΟ (Υποδωριος - Υπερδωριος φθόγγος).

Υπερδώριοι Τρόποι

Οι Υπερδώριοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Μιξολύδιο Φθόγγο σιλ. Ονομάζονται έτσι εξαιτίας της θέσης πάνω στη θεούσα σπείρα και της τροπικής συγγένειας ως προς τη σύσταση με τους Δώριους τρόπους. Σε αυτή την περίπτωση παρουσιάζονται οι Υπερδώριοι τρόποι που βρίσκονται κάτω από τη Νήτη με τροπική βάση τον σιλ και αυτό διότι οι Υπερδώριοι με τροπική βάση τον Σιλ έχουν ήδη παρουσιαστεί. Έτσι παρουσιάζεται νέο υλικό εξαιτίας της ιδιαιτερότητας της σύστασης του Συντάγματος.

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Μιξολύδιος φθόγγος (σολ)

Κορυφή : Υπολύδιος φθόγγος (λαρ)

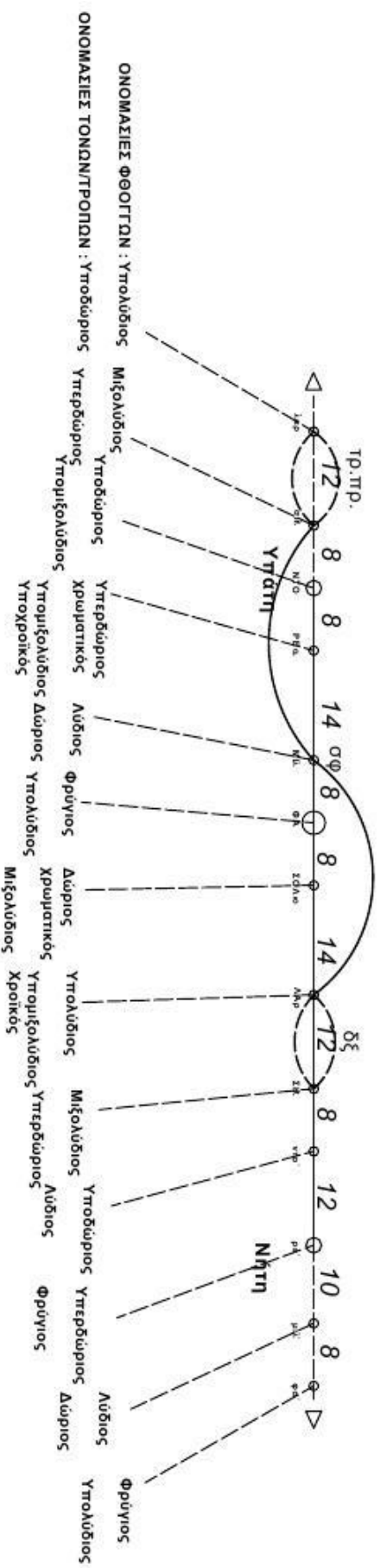
Τροπική διαπασών : Επτάχορδη (σολ - λαρ)

Σύσταση : Υπερδωριο τετραχορδο χρωματικό, συναφή ο Λύδιος φθόγγος (ΜΙΛ), Δωριο τετραχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Μιξολύδιος φθόγγος (σολ), Λύδιος φθόγγος (ΜΙΛ), Υολύδιος φθόγγος (ΛΑΡ).

Τροπικός προσλαμβάνόμενος ο φθόγγος λαρ. Στην κορυφή του τρόπου συναντάται **διάζευξη**.

Υπερδώριος κατά σύσταση δύο όμοιων συνημένων τετραχόρδων

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Μιξολύδιος φθόγγος (σιλ)

Τροπική διαπασών : Επτάχορδη (σιλ - ΛΑρ)

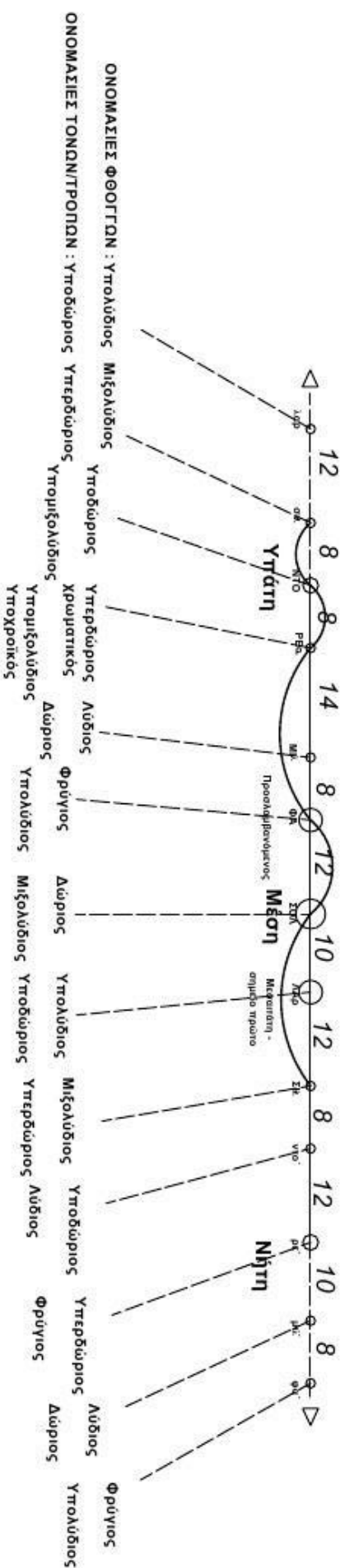
Κορυφή : Υπολύδιος φθόγγος (ΛΑρ)

Σύσταση : Σύσταση Υπερδώριο τετράχορδο χρωματικό, συναφή ο Αύδιος φθόγγος (ΜΙΛ), Δώριο χρωματικό τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υπερδώριος φθόγγος (σιλ), Αύδιος φθόγγος (ΜΙΛ), Υπολύδιος φθόγγος (ΛΑρ). Το διάστημα λαρ - σιλ αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο**, ενώ το διάστημα ΛΑρ - ΣΙλ που συναντάται στην κορυφή του τρόπου αποτελεί **διάζευξη**.

Παρατηρήσεις : Στη σύσταση αυτού του τρόπου παρατηρείται η παρουσία δύο χρωματικών πυκνών διαστημάτων. Τρόπος με ακριβώς την ίδια ονομασία και όμοια σύσταση, συναντάται και στο Μιξολύδιο Σύνταγμα Β' περίπτωση.

Υπερδώριος πεντατονικός ενημίτονος α' (δισενημίτονος)

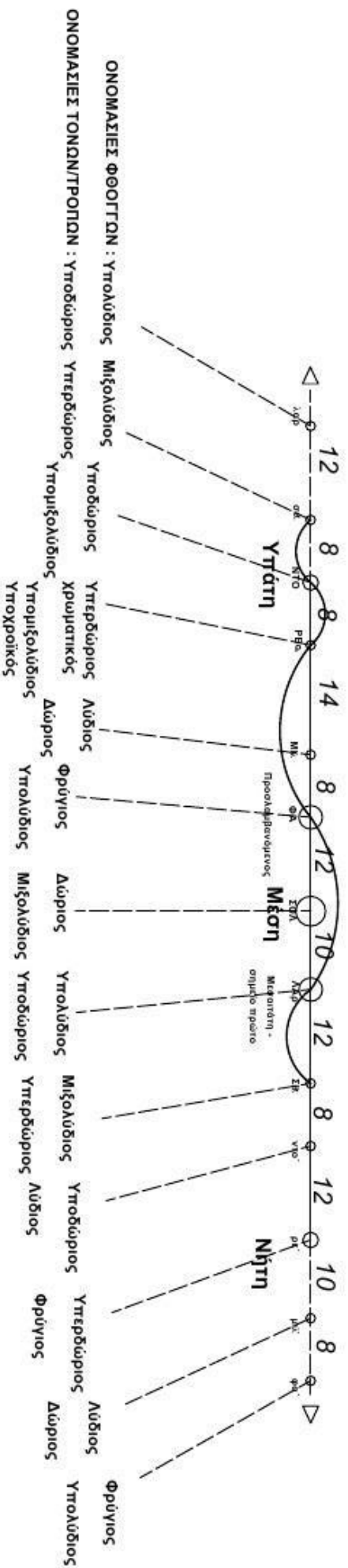
Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Μιξολύδιος φθόγγος (σιλ) **Κορυφή :** Μιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΛ)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (σιλ - ΣΙΛ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Μικολύδιος - Υποδώριος φθόγγος (σιλ - ντο) και Υποδώριος - Υπερδώριος χρωματικός φθόγγος (ΝΤΟ - ΡΕα). Πρόκειται για το τριχορδο χρωματικό πυκνό.

Υπερδωριος πεντατονικός εφημιτονος β' (δισενημιτονος)

Βασική τροπική ανάλυση :

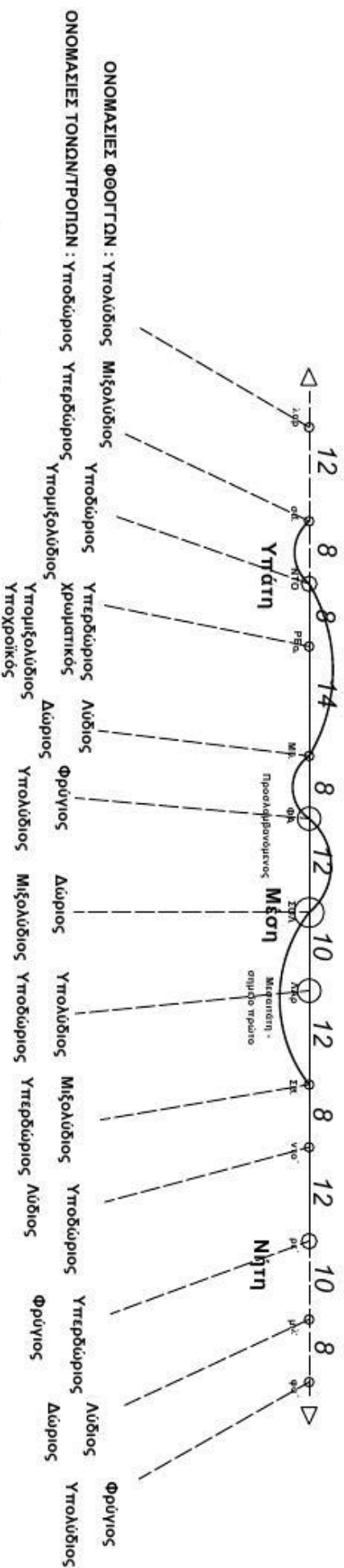
Βάση : Μιξολύδιος φθόγγος (σιλ)

Κορυφή : Μιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΛ)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (σιλ - ΣΙΛ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Μικολύδιος - Υποδωριος φθόγγος (σιλ - ντο) και Υποδωριος - Υπερδωριος χρωματικός φθόγγος (ΝΤΟ - ΡΕα). Πρόκειται για το τρίχορδο **Χρωματικό πυκνό**.

Υπερδώριος πεντατονικός εφημέριος Υ΄
(δισενημέριος)

Βασική τροπική ανάλυση :

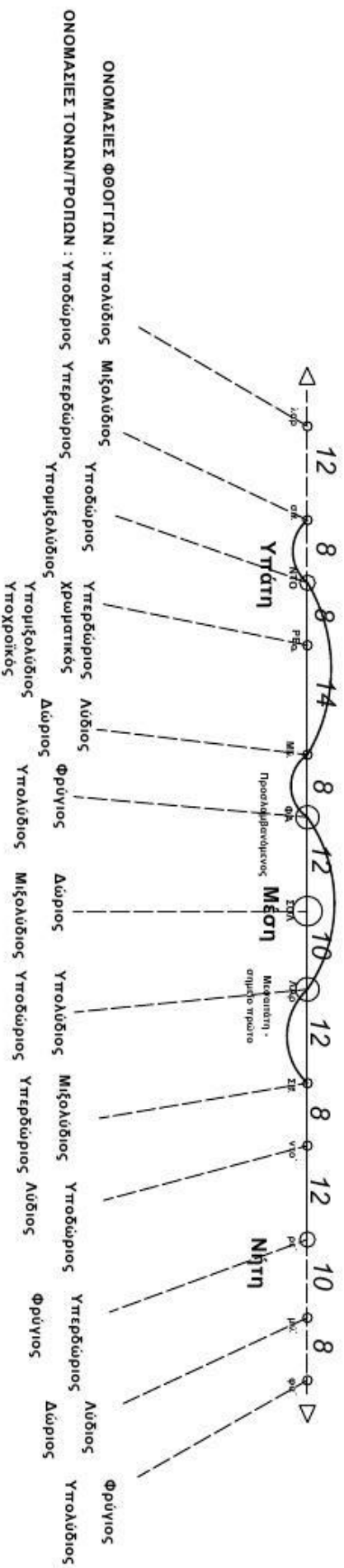
Βάση : Μιξαλύδιος φθόγγος (σιλ)

Τροπική διασασών : Οχτάχορδη (σιλ - ΣΙΛ)

Κορυφή : Μιξαλύδιος φθόγγος (ΣΙΛ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Μικολυδίδιος - Υποδώριος φθόγγος (σιλ - ντο) και Λύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΑ).

Υπερδώριος Πεντατονικός ενήμητρονος δ΄
(δισενημήτρονος)

Βασική τροπική ανάλυση :

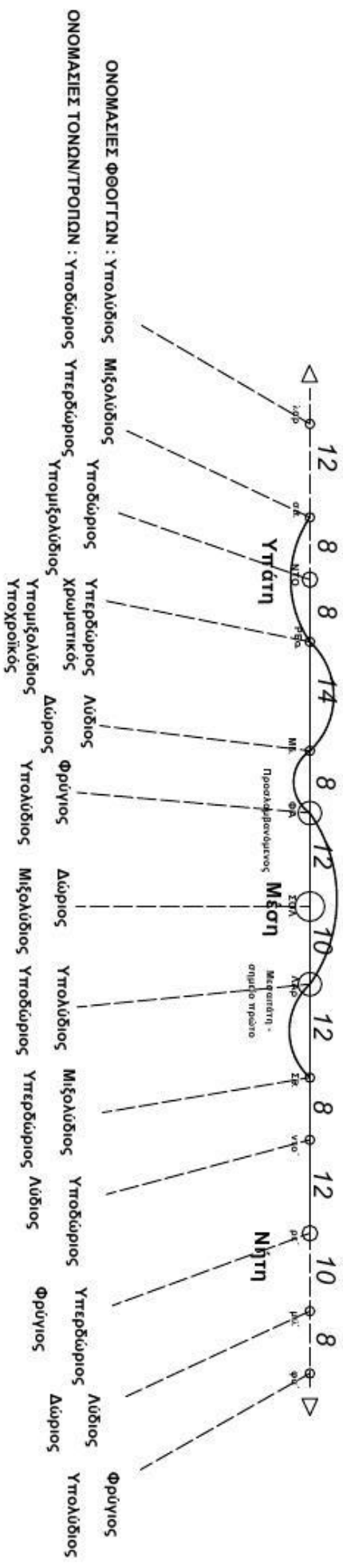
Βάση : Μιξολύδιος φθόγγος (σιλ)

Τροπική διαπάσων : Οχτάχορδη (σιλ - ΣΙΛ)

Κορυφή : Μιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΛ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Μικολύδιος - Υποδώριος φθόγγος (σιλ - ντο) και Λύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΑ).

Υπερδώριος πεντατονικός εημίτονος ε'

Βασική τροπική ανάλυση :

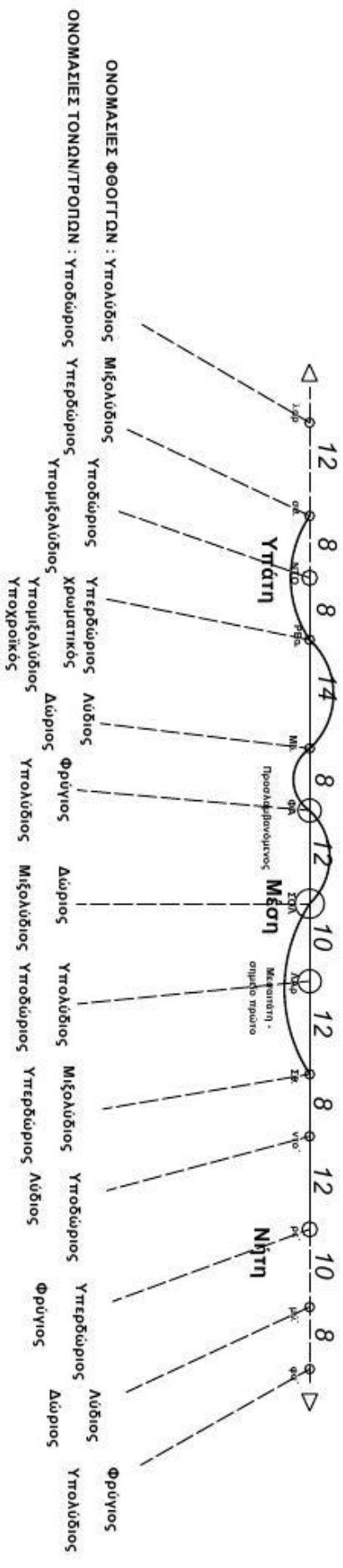
Βάση : Μιξολύδιος φθόγγος (σιλ)

Κορυφή : Μιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΛ)

Τροπική διαπάσων : Οχτάχορδη (σιλ - ΣΙΛ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΑ).

Υπερώδιος πεντατονικός ενήμιτονος στ'

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Μιξαλύδιος φθόγγος (σολ)

Τροπική διασπασών : Οχτάχορδη (σολ - ΣΙΛ)

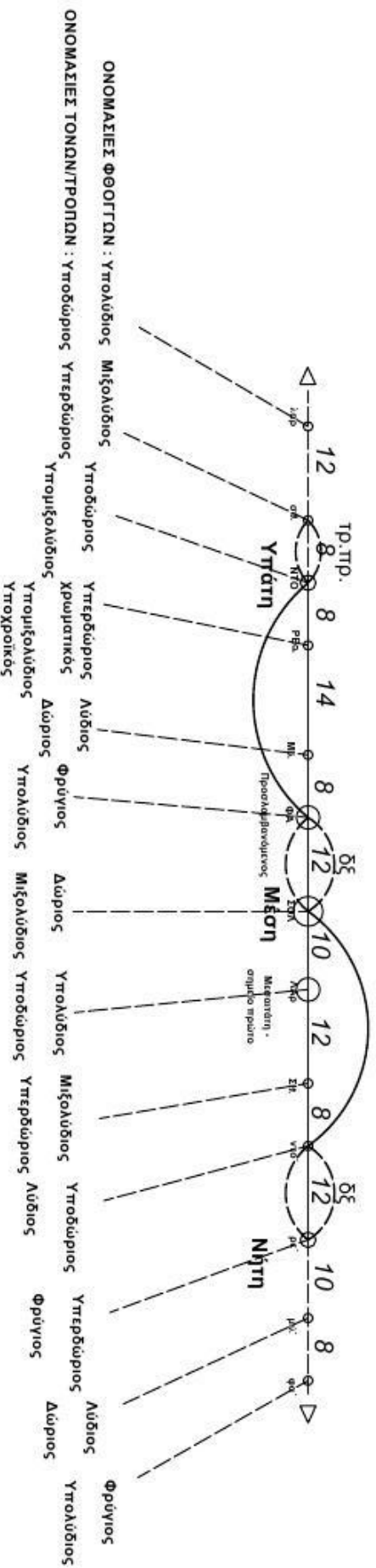
Κορυφή : Μιξαλύδιος φθόγγος (ΣΙΛ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΑ).

Υπομιξολύδιοι Τρόποι

**Οι Υπομιξολύδιοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Υποδώριο
Φθόγγο ΝΤΟ.**

Υπομιξολύδιος διαζευγμένος (επτάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποδωριος φθόγγος (ΝΤΟ)

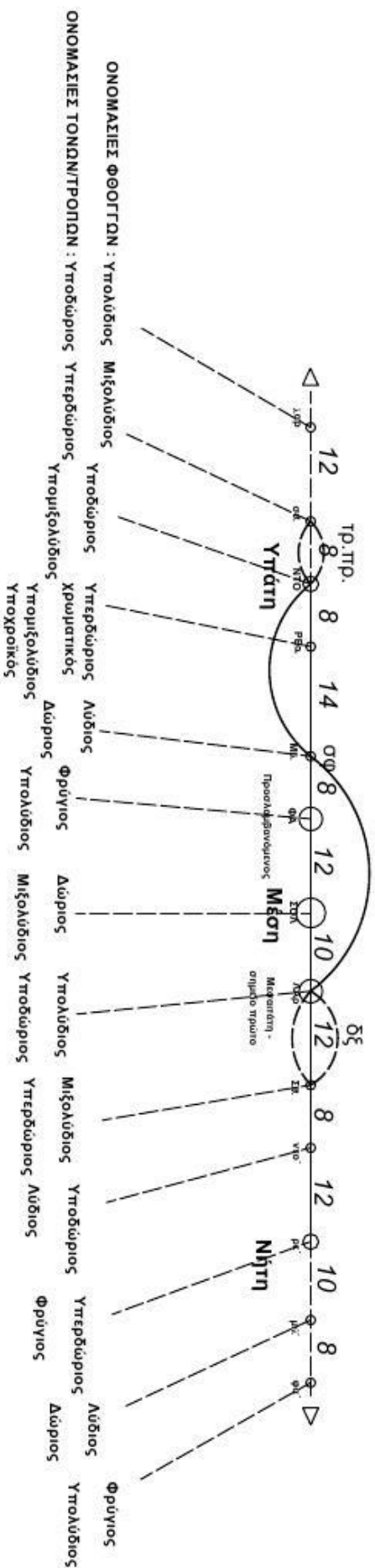
Κορυφή : Υποδωριος φθόγγος (ντο')

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο')

Σύσταση : Υπομιξολύδιο χρωματικό τετραχορδο, διαζευκτικέ τόνος το διάστημα Φρύγιος - Δώριος φθόγγος (ΦΑ - ΣΟΛ), Μιξολύδιο διατονικό τετραχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υποδωριος φθόγγος (ΝΤΟ), Φρύγιος φθόγγος ΦΑ, Δώριος φθόγγος (ΣΟΛ), Υποδωριος φθόγγος (ντο'). Το διάστημα σιλ - ΝΤΟ αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο**. Το διάστημα ντο' - ρε' αποτελεί **διάζευξη**.

Υπομιξολύδιος με σύσταση διφωνίας
τριφωνίας (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποδύριος φθόγγος (ΝΤΟ)

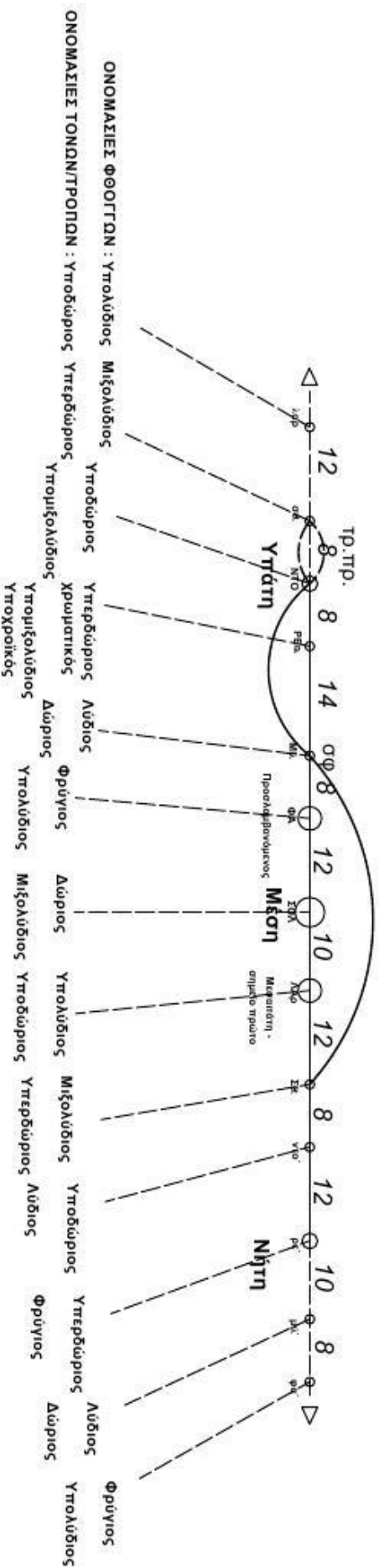
Κορυφή : Υπολύδιος φθόγγος (ΛΑΡ)

Τροπική διασπασών : Εξάχορδη (ΝΤΟ - ΛΑΡ)

Σύσταση : Υπομιξολύδιος (Μιξολύδιος) διφωνία, συναφή ο Λύδιος φθόγγος (ΜΙΛ'), Δώριο τετραχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υποδύριος φθόγγος (ΝΤΟ), Λύδιος φθόγγος (ΜΙΛ'), Υπολύδιος φθόγγος (ΛΑΡ). Το διάστημα σιλ - ΝΤΟ αποτελεί τροπικό προσλαμβάνόμενο. Στην κορυφή του τρόπου συναντάται η **διάξευξη** ΛΑΡ - ΣΙΛ.

Υπομιξολύδιος με σύσταση διφωνίας τετραφωνίας (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποδώριος φθόγγος (ΝΤΟ)

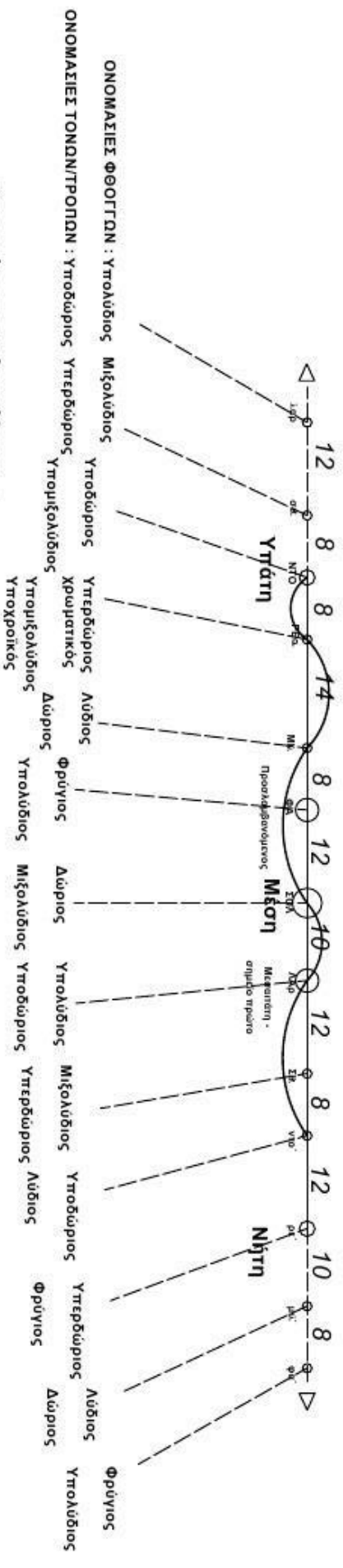
Κορυφή : Μιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΛ')

Τροπική διαπασών : Επτάχορδη (ΝΤΟ - ΣΙΛ')

Σύσταση : Υπομιξολύδιος (Μιξολύδιος) διφωνία, συναφή ο Αυτός φθόγγος (ΜΙΛ'), Δώριο πεντάχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υποδώριος φθόγγος (ΝΤΟ), Αυτός φθόγγος (ΜΙΛ'), Μιξολύδιος φθόγγος (ΣΙΛ'). Το διάστημα σιλ. - ΝΤΟ αποτελεί τροπικό προσλαμβανόμενο.

Υπομιξολυδίδιος πεντατονικός εφημέρινος γ' (δισημημέρινος)

Βασική τροπική ανάλυση :

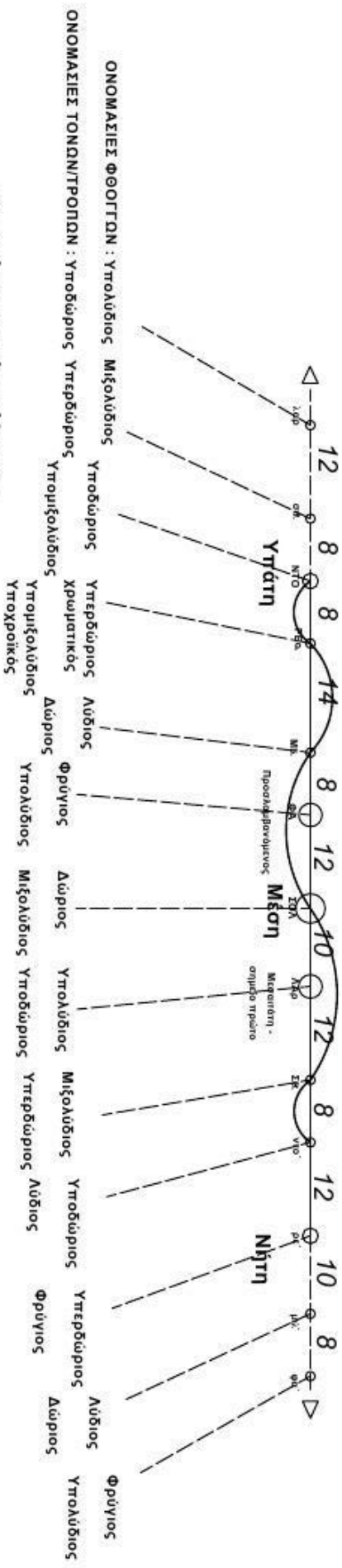
Βάση : Υποδωρίος φθόγγος (ΝΤΟ)

Κορυφή : Υποδωρίος φθόγγος (ντο')

Τροπική διαπασσών : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Υποδωρίος - Υπερδωρίος χρωματικός φθόγγος (ΝΤΟ - ΡΕα).

Υπομιξολυδίου πεντατονικός εφημίτονος δ' (δισενημίτονος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποδωριος φθόγγος (ΝΤΟ) **Κορυφή :** Υποδωριος φθόγγος (ντο')

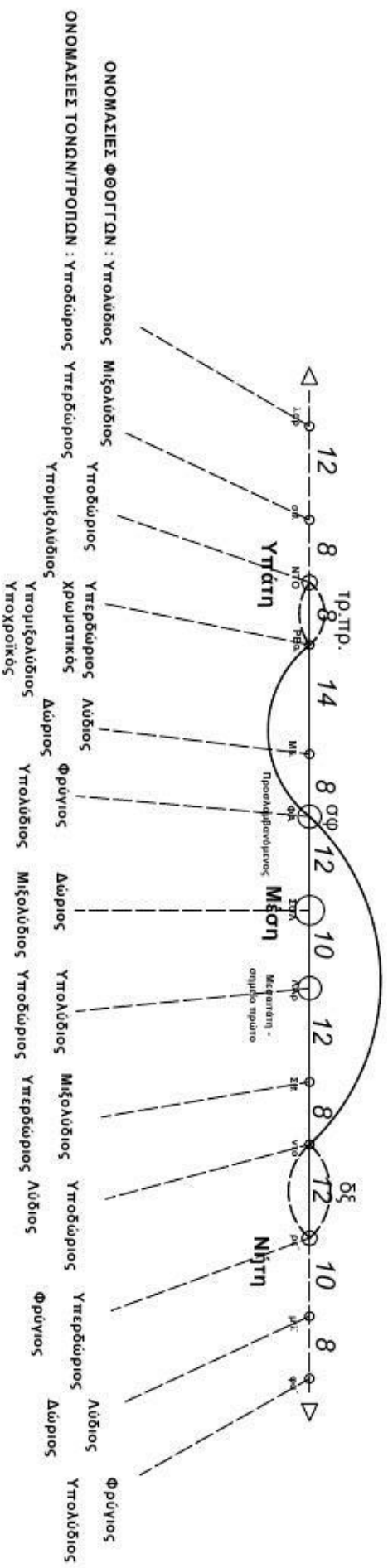
Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Υποδωριος - Υπερδωριος χρωματικός φθόγγος (ΝΤΟ - Ρεα) και Μιξολυδίου - Υποδωριος φθόγγος (Σιδ - ντο').

Υπομιξολύδιοι Υποχροϊκοί Τρόποι

Οι Υπομιξολύδιοι Υποχροϊκοί τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Υπερδωρίο χρωματικό Φθόγγο PE .

Υπομιξολυδισ Υποχρκοϊκός με σύσταση
διφωνίας τετραφωνίας (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

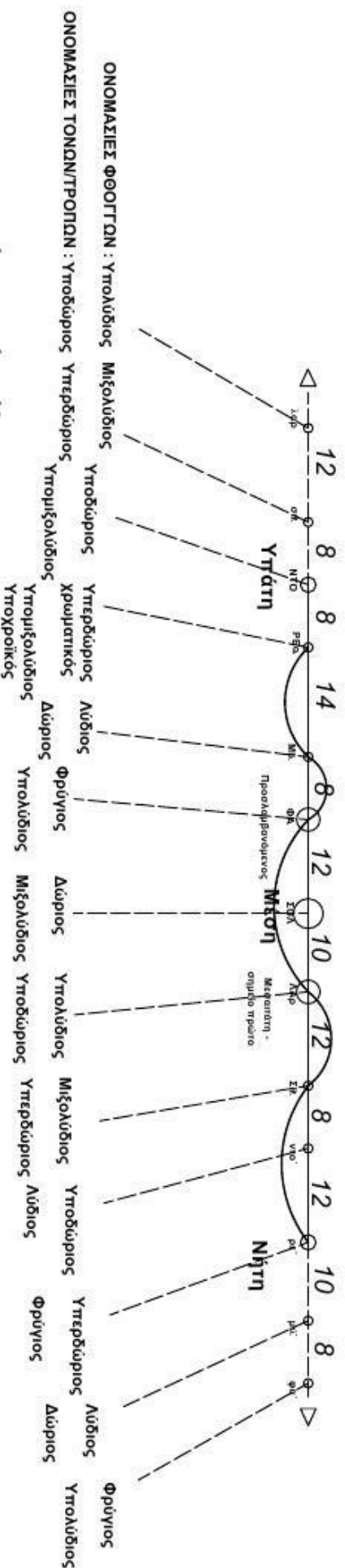
Βάση : Υπερώριος χρωματικός φθόγγος (PEα)

Τροπική διατασών : Επτάχορδη (PEα - ντο)

Σύσταση : Υπομιξολυδισ υποχρκοϊκή διφωνία, συναφή ο Φρύγιος φθόγγος (ΦΔ), Υπολύδιο πεντάχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υπερώριος χρωματικός φθόγγος (PE α), Φρύγιος φθόγγος (ΦΔ), Υπολύδιος φθόγγος (ντο). Το διάστημα σιλ - ΝΤΟ αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο**, ενώ στην κορυφή του τρόπου παρατηρείται **διάζευξη**.

Κορυφή : Υπολύριος φθόγγος (ντο)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπερλύδιος χρωματικός φθόγγος (Ρεα)

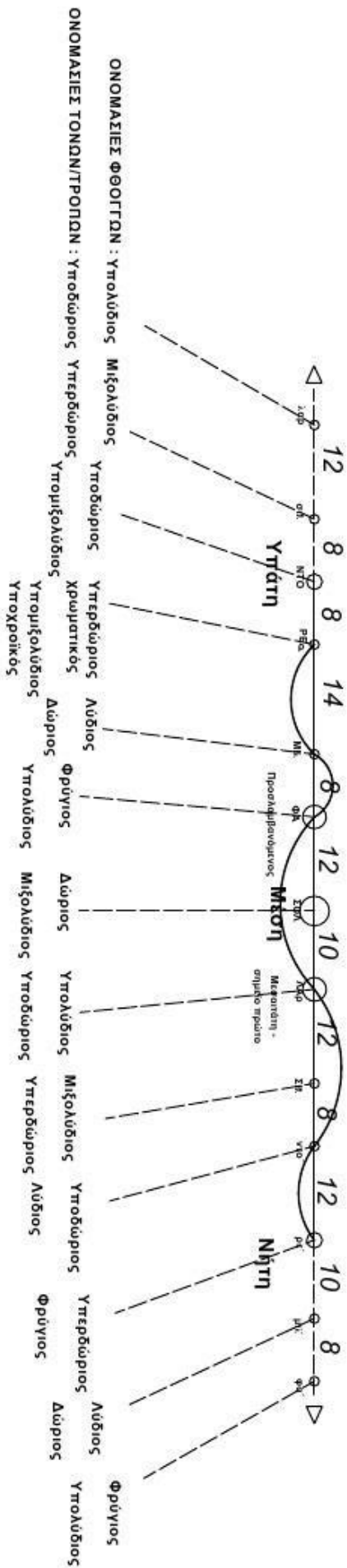
Κορυφή : Υπερλύδιος φθόγγος (ρε΄)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (Ρεα - ρε΄)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος :
 Αύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΛ - ΦΑ).

Παρηγήσεις : Στην περίπτωση αυτών των πεντατονικών τρόπων η διαπασών δεν συμφωνεί. Το διάστημα Υπερλύδιος χρωματικός - Υπερλύδιος φθόγγος που υπολείπεται για να συμφωνήσει η διαπασών, είναι το **λήμμα** που όπως αναφέρθηκε συμβολίζεται με τον αριθμό 4 και είναι το χαρακτηριστικό διάστημα που δημιουργεί το μαλακό χρώμα (βλ. ανάλυση θεωρίας Συνταγμάτων).

Υπομιξολυδίας Υποχρκοικός
Πεντατονικός ενημητονος β'

Βασική τροπική ανάλυση :

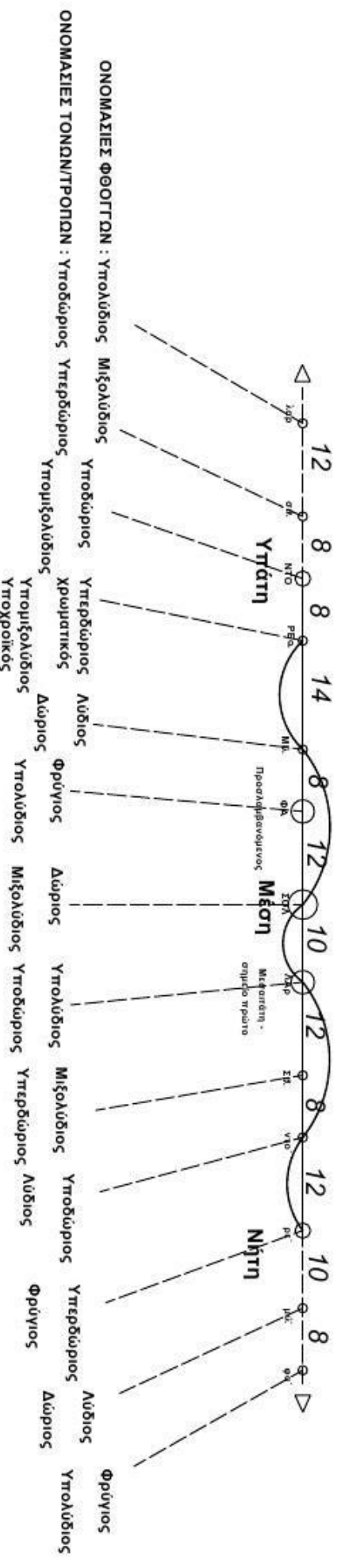
Βάση : Υπερδωρίος χρωματικός φθόγγος (ΡΕα)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΡΕα - ρε')

Κορυφή : Υπερδωρίος φθόγγος (ρε')

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Αλύδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙλ - ΦΑ).

Υπομιξολυδίας Υποχρικοίς Πεντατονικός ανημίτονος α΄

Βασική τροπική ανάλυση :

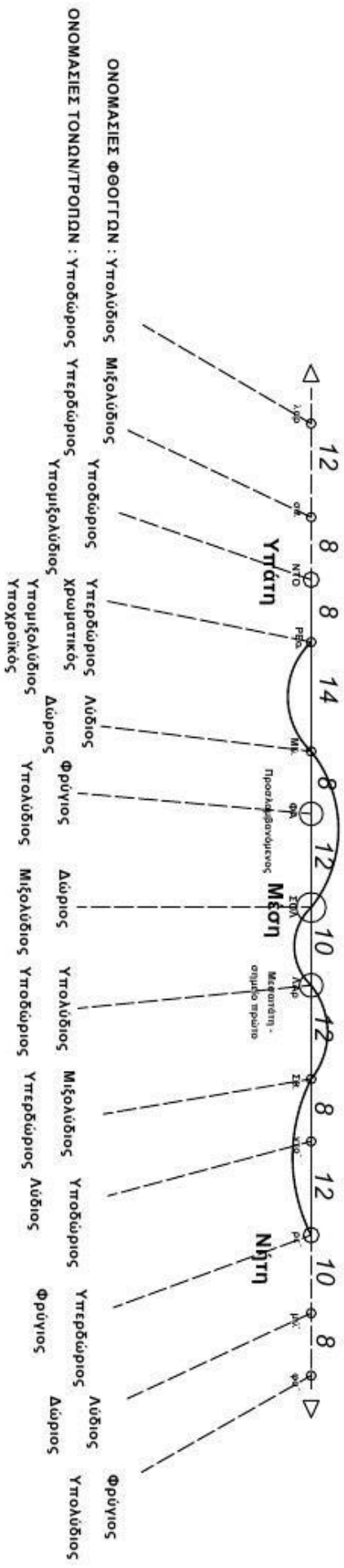
Βάση : Υπερδύριος χρωματικός φθόγγος (Πβ)

Τροπική διατασών : Οχτάχορδη (Πβ - πβ΄)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδούς διαστήματος.

Κορυφή : Υπερδύριος φθόγγος (πβ΄)

Υπομιξαυόδιος Υποχρσικός
Πεντατονικός ανημίτονος Β΄

Βασική τροπική ανάλυση :

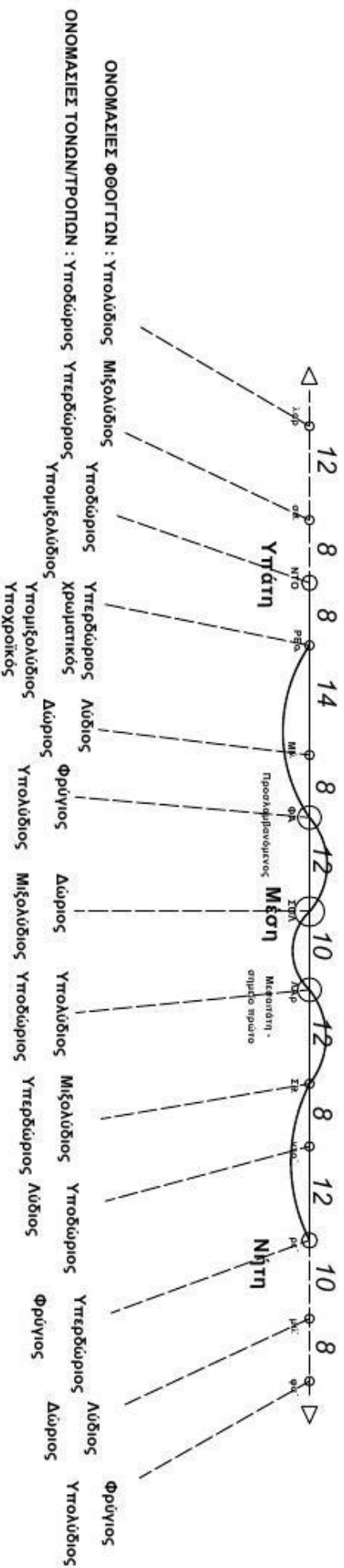
Βάση : Υπερδιώριος χρωματικός φθόγγος (Ρεα)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (Ρεα - ρε΄)

Κορυφή : Υπερδιώριος φθόγγος (ρε΄)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδούς διαστήματος.

Υπομιξολυδίας Υποχρυσικός
Πεντατονικός ανημίτονος γ'

Βασική τροπική ανάλυση :

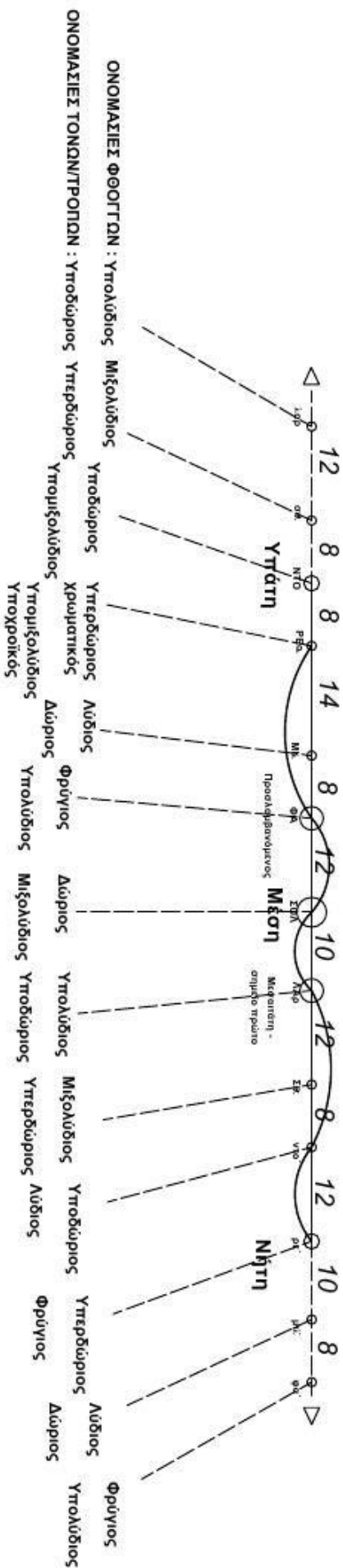
Βάση : Υπερδώριος χρωματικός φθόγγος (PEα)

Τροπική διασπασών : Οχτάχορδη (PEα - ρε')

Κορυφή : Υπερδώριος φθόγγος (ρε')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδούς διαστήματος.

Υπομιξολυδίας Υποχρκοικός
Πεντατονικός ανημίτονος δ΄

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπερύδιος χρωματικός φθόγγος (PEα)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (PEα - πε΄)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδούς διαστήματος.

Κορυφή : Υπερύδιος φθόγγος (πε΄)

Παρατήρηση : Οι τρόποι οι οποίοι δεν παρουσιάστηκαν στη συγκεκριμένη περίπτωση Συντάγματος, δεν παρουσιάστηκαν χάριν οικονομίας μιας και το Αρμονικό υλικό το οποίο δίνουν έχει ήδη παρουσιαστεί στις δύο προηγούμενες περιπτώσεις του Μιξολύδιου Συντάγματος.

4. Συντονολύδιο Σύνταγμα : Το Σύνταγμα του σκληρού διατονικού γένους

Το Συντονολύδιο Σύνταγμα είναι η τελευταία περίπτωση συντεταγμένης που παρουσιάζεται και αναλύεται στην παρούσα έρευνα. Σαν Σύνταγμα αναφέρεται στο διατονικό γένος και συγκεκριμένα στη χροά του *σκληρού διατόνου*. Το σκληρό διατονικό γένος αναφέρεται σαν χροά του διατονικού γένους σε όλες ανεξαιρέτως τις πηγές. Είναι η περίπτωση όπου τα Τονιαία διαστήματα υπερέχουν και τα διαστήματα είναι σκληρά. Σαν διάταξη διαστηματική θυμίζει το *ισοσυγκερασμένο* σύστημα που όλοι γνωρίζουν τα τελευταία εκατοντάδες χρόνια (West, 1999; Neubecker, 1986) Αναφορές του σκληρού διατόνου υπάρχουν σε όλες τις πραγματείες Αρμονικής από τον Αριστόξενο και μετά (Barker, Harmonics in Classical Greece, 2007), ενώ από τον Πτολεμαίο θα γίνει και αναφορά στην περίπτωση του *Σύντονου χρώματος* εκτός των άλλων, περίπτωση που ο ίδιος εντάσσει στο σκληρό διάτονο (Barker, Scientific method in Ptolemy's Harmonic's, 2004; West, 1999). Για περισσότερες πληροφορίες μπορεί κανείς να ανατρέξει και στα έργα του ίδιου (Πτολεμαίος, Αρμονικά, 100 - 170 μ.Χ.; Πτολεμαίος, Μουσικά, 100 - 170 μ.Χ.; Πτολεμαίος, Περί Μουσικής, 100 - 170 μ.Χ.)

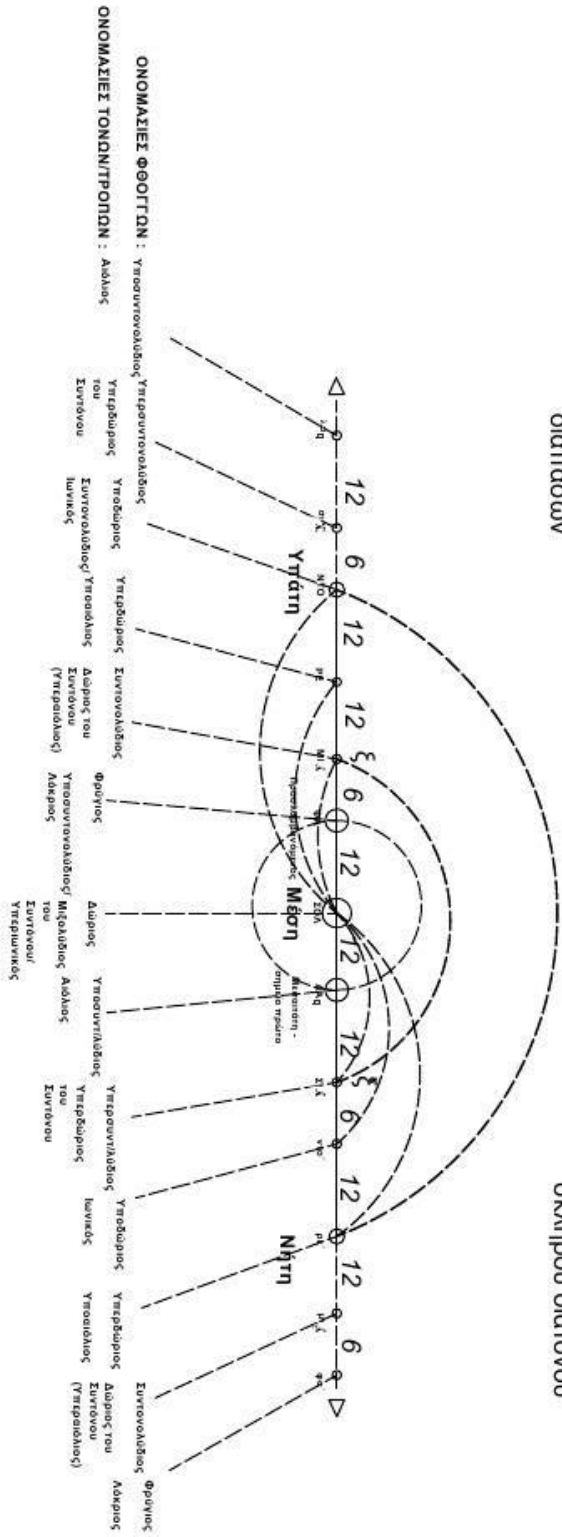
Ανάλυση θέουσας σπείρας – Ονοματολογία φθόγγων και τρόπων : Τα διαστήματα που απαρτίζουν τη θέουσα σπείρα είναι όλα *Μείζονες Τόνοι* και *Σκληρά Ημιτόνια* με τον πυρήνα να είναι επίσης σκληρός, ένα δίτονο όπως ακριβώς και στο *Φρύγιο Σύνταγμα*. Με τον πυρήνα σκληρό όπως στο Φρύγιο Σύνταγμα να δημιουργεί *δίτονο*, την *Συντονολύδιο διφωνία*, οι εστώτες φθόγγοι του εννεάχορδου παραμένουν κοινοί (*Υποδώριος φθόγγος ΝΤΟ, Υπερδώριος φθόγγος ΡΕ, Φρύγιος φθόγγος ΦΑ, Δώριος φθόγγος ΣΟΑ, Υποδώριος φθόγγος ντο´ και Υπερδώριος φθόγγος ρε´*). Ως εκ τούτου στο σημείο πρώτο, στην *Μεσαιτάτη* εμφανίζεται ο *Υποσυντονολύδιος φθόγγος ΛΑq*. Οι κινητοί φθόγγοι του συστήματος γίνονται σύντονοι. Έτσι ο *Συντονολύδιος φθόγγος* στο *ΜΙ* θα έρθει σε συμφωνία μία 4^η κάτω με τον *Υποσυντονολύδιο φθόγγο* και ο *Υπερσυντονολύδιος φθόγγος ΣΙ* σε συμφωνία με τον *Συντονολύδιο φθόγγο* μία 5^η επάνω.

Όσο αφορά τις ονομασίες των τρόπων υπάρχουν διαφορές οι οποίες ακολουθούν πάντα τη σύσταση των τρόπων. Από τον *Συντονολύδιο φθόγγο* δημιουργούνται οι *Δώριοι τρόποι του συντόνου (ή και Υπεραιόλιοι)* και αντίστοιχα από τον *Υπερσυντονολύδιο φθόγγο ΣΙ* οι *Υπερδώριοι* τρόποι. Από τον *Δώριο φθόγγο ΣΟΑ* εμφανίζονται οι *Μιξολύδιοι τρόποι του συντόνου*. Από τον *Υποδώριο φθόγγο ΝΤΟ* εμφανίζονται οι *Συντονολύδιοι ή Ιωνικοί τρόποι* και αντίστοιχα από τον *Φρύγιο Φθόγγο ΦΑ* οι *Υποσυντονολύδιοι τρόπο ή Λόκριοι*. Από τον *Υποσυντονολύδιο φθόγγο ΛΑq* δημιουργούνται οι *Αιόλιοι τρόποι* και αντίστοιχα από τον *Υπερδώριο φθόγγο ΡΕ* οι *Υποαιόλιοι τρόποι* (Παπαδόπουλος, 2016).

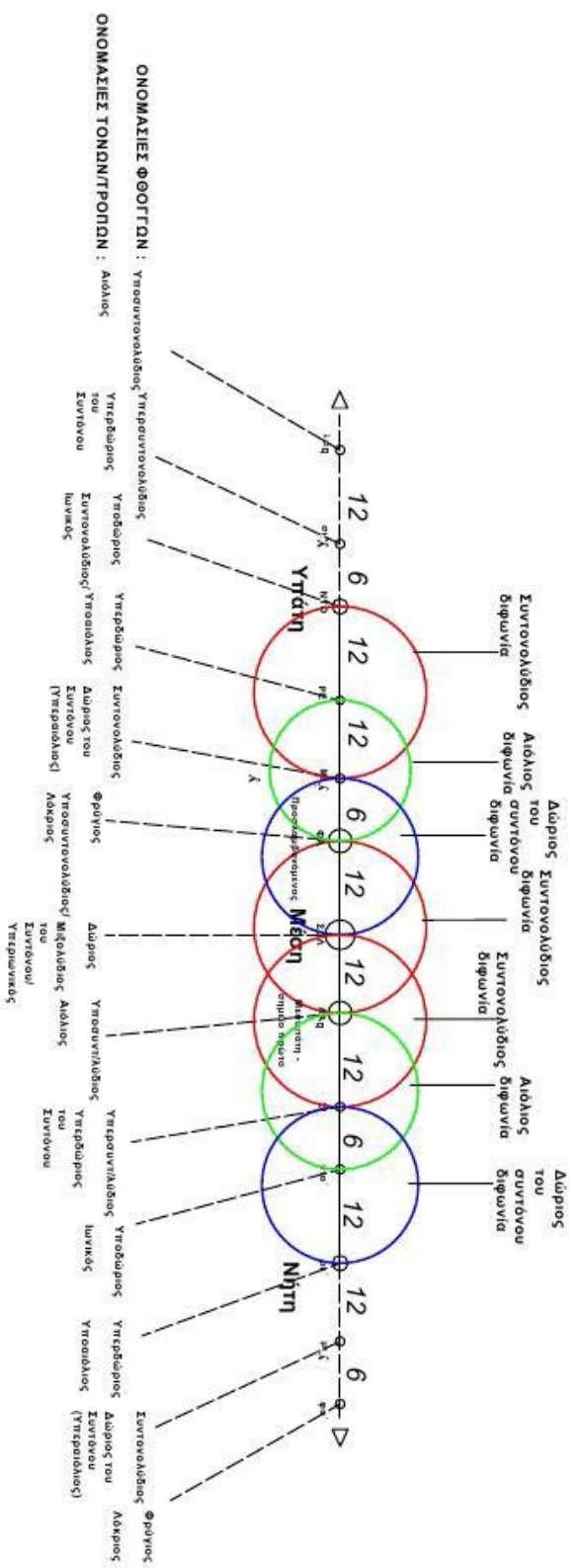
Στη συνέχεια δίνεται η *θέουσα σπείρα* προς μελέτη και ανάλυση και τα διαγράμματα των *διφωνιών, τριφωνιών* και *τετραφωνιών* του Συντάγματος με τις παρατηρήσεις των συμφωνιών και τις αντίστοιχες ονομασίες των συστημάτων.

Θέουσα στήριπα /
ενεδύχορδος
διαττασών

Συνονολνδίο Σύτραγμα
το σύτραγμα του
σκληπού διατόνου

Διφωνίες στο Συντονολύδιο Σύνταγμα

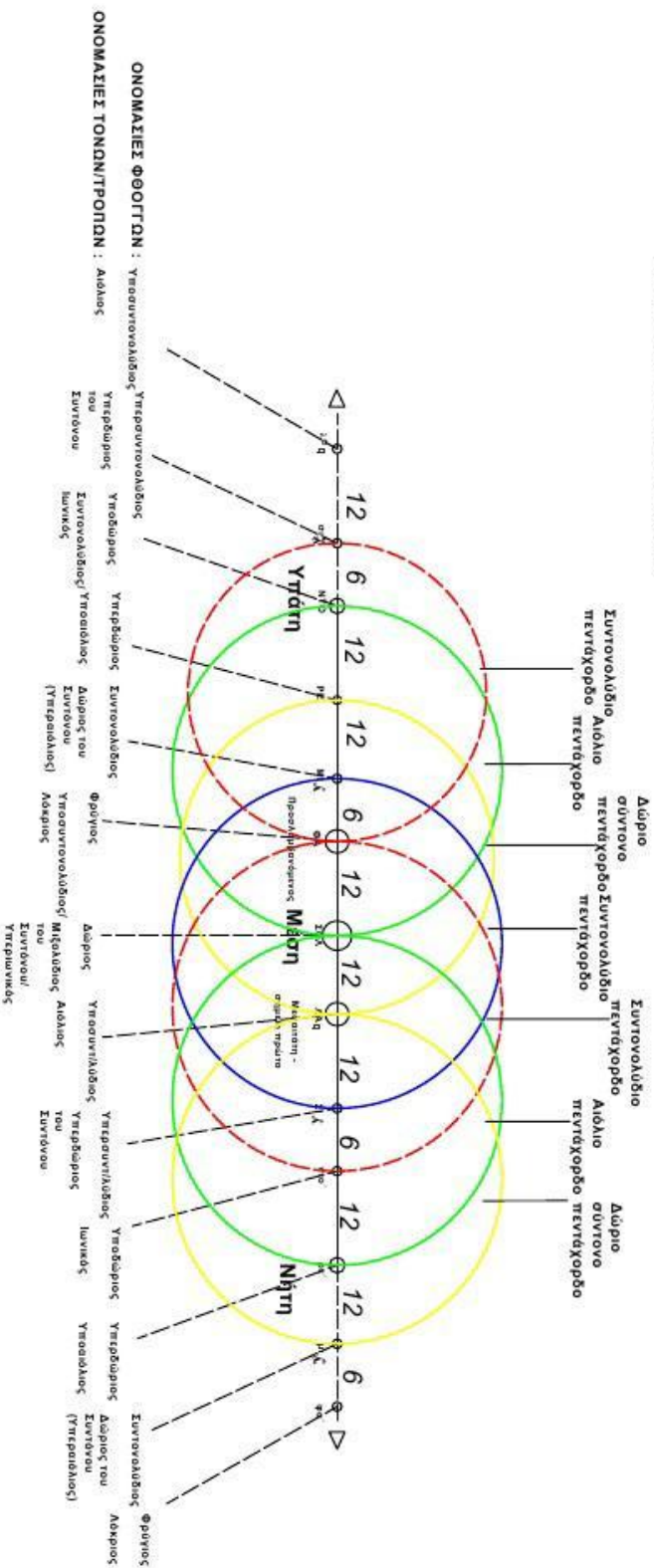

Βασική ανάδοση :

Παρατηρείται ότι οι διφωνίες στη θέουσα στήλη του Συντονολύδιου συντάγματος είναι εφτά. 3 Συντονολύδιες διφωνίες, 2 Διόλιες διφωνίες 2 Διώριες του συντόνου διφωνίες.

Σύμφωνα με το διάγραμμα, φαίνεται να υπερέχουν οι Συντονολύδιες διφωνίες, κάτι που επικαιροποιεί το όνομα του Συντάγματος.

Τετραφωνίες στο Συντονολύδιο Σύνταγμα

Βασική ανάλυση :

Παρατηρείται ότι οι τετραφωνίες στη θέουσα σειρά του Συντονολύδιου συντάγματος είναι εφτά. 3 Συντονολύδιες τετραφωνίες, 2 Διόλιες τετραφωνίες 2 Δάριες του συντόνου τετραφωνίες.

Σύμφωνα με το διάγραμμα, φαίνεται να υπέρχουν οι Συντονολύδιες τετραφωνίες. Επίσης, παρατηρείται ότι μόνον ένα πεντάχορδο δεν συμφωνεί, αυτό του Υπερδωμικού φθόγγου **σι** από όπου δημιουργούνται οι Υπερδωμικοί του συντόνου τρόποι.

Παρατήρηση : Από όσα έχουν αναλυθεί και θα αναλυθούν, προκύπτει ότι κάθε τρόπος που παρουσιάζεται στη θέουσα σπείρα δεν είναι ένας, αλλά μια δεσμίδα τρόπων με κοινή τροπική βάση και διαφορετικά χαρακτηριστικά (κορυφή, έκταση, φθόγγοι βαρύτητας). Γι' αυτό κάθε τρόπος ονομάζεται σύμφωνα με τη βάση στην οποία βρίσκεται και συνοδεύεται από περιγραφή της σύστασής του (ονομασίες 4χόρδων, 5χόρδων κ.ο.κ.).

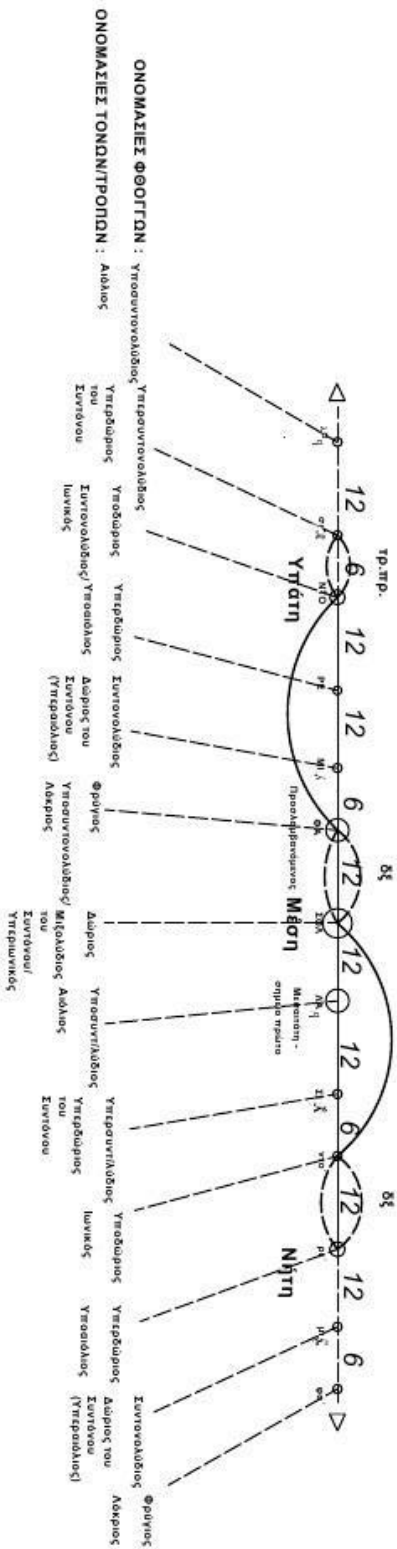
Τροπικά διαγράμματα : Παρακάτω, δίνονται τα διαγράμματα των τρόπων του Συντονολύδιου Συντάγματος. Πρόκειται για την παρουσίαση των περιπτώσεων των τρόπων που προκύπτουν πάνω στον άξονα του κάθε Συντάγματος. Τα τόξα δείχνουν την τροπική βάση και «αγκαλιάζουν» το κάθε σύστημα που δημιουργεί τον τρόπο που από εκεί θα παρουσιαστεί άλλο τόξο για να δείξει τη συνέχεια σύστασης του τρόπου. Έτσι γίνεται κατανοητή η βάση, η κορυφή και η δομή του κάθε τρόπου. Με διακεκομμένο κύκλο παρουσιάζεται ο **τροπικός προσλαμβανόμενος** και ο **διαζευτικός τόνος** επίσης δομικά στοιχεία του κάθε τρόπου. Τα σύμβολα **σφ** σημαίνουν συναφή και **δξ** διάζευξη. Τα τόξα δείχνουν τα συστήματα τα οποία συνθέτουν έναν τρόπο. Ο Μουσικός είναι ελεύθερος να κινηθεί στην τροπική έκταση που δίνεται, κάνοντας στάση στους φθόγγους βαρύτητας ώστε να αναδειχθούν τα συστατικά του κάθε τρόπου και η ιδιαιτερότητά του. Όταν ένας τρόπος ξεκινάει από το οξύ (την *Νητοειδή περιοχή*) ονομάζεται **αντιφωνικός τρόπος** και όταν ξεκινάει από τη μέση περιοχή ονομάζεται **μεσωδικός**. Σε κάθε περίπτωση τροπική βάση είναι αυτή που κάθε φορά δίνεται και να για να γίνει καλά αντιληπτός ο τρόπος, πρέπει να διαφανούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του.

Σημ. Στις περιπτώσεις των πεντατονικών τρόπων τα τόξα δίνουν τους φθόγγους προς εκτέλεση και όχι την περιοχή ενός συστήματος. Σε αυτή την περίπτωση διαγράμματος, εκτελείται ό,τι φαίνεται κάθε φορά στα σημεία.

Ιωνικοί Τρόποι

**Οι Ιωνικοί τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Υποδώριο Φθόγγο ΝΤΟ.
Ονομάζονται και Συντονολύδιοι τρόποι με την έννοια του Σύντονου Λύδιου
και εξαιτίας της Συντονολύδιου διφωνίας που διέπει τη σύστασή τους.**

Ιωνικός διαξευγμένος (επτάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποδωλιός φθόγγος (ΝΤΟ)

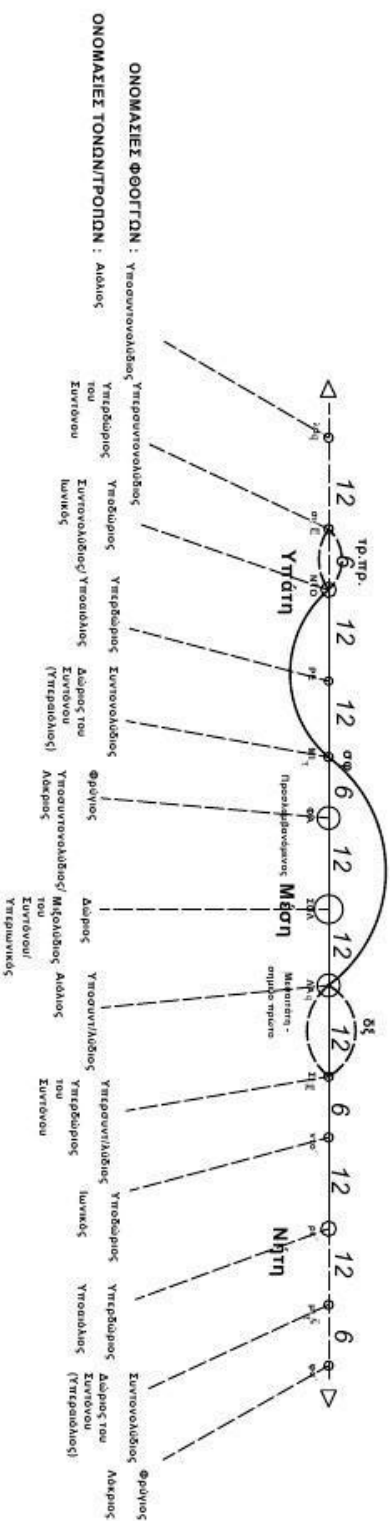
Κορυφή : Υποδωλιός φθόγγος (ντο')

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο')

Σύσταση : Ιωνικό τετράχορδο, διάζευξη το διάστημα Φρύγιος - Δωριός φθόγγος (ΦΔ - ΣΟΔ), Μιξολύδιο σύντονο τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υποδωλιός φθόγγος (ΝΤΟ), Φρύγιος φθόγγος (ΦΔ), Δωριός φθόγγος (ΣΟΔ), Υποδωλιός φθόγγος (ντο'). Το διάστημα σι-ξ - ΝΤΟ αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο**, ενώ συναντάται συσγμαστικά **διάζευξη** μετά την κορυφή του τρόπου (ντο' - ρε').

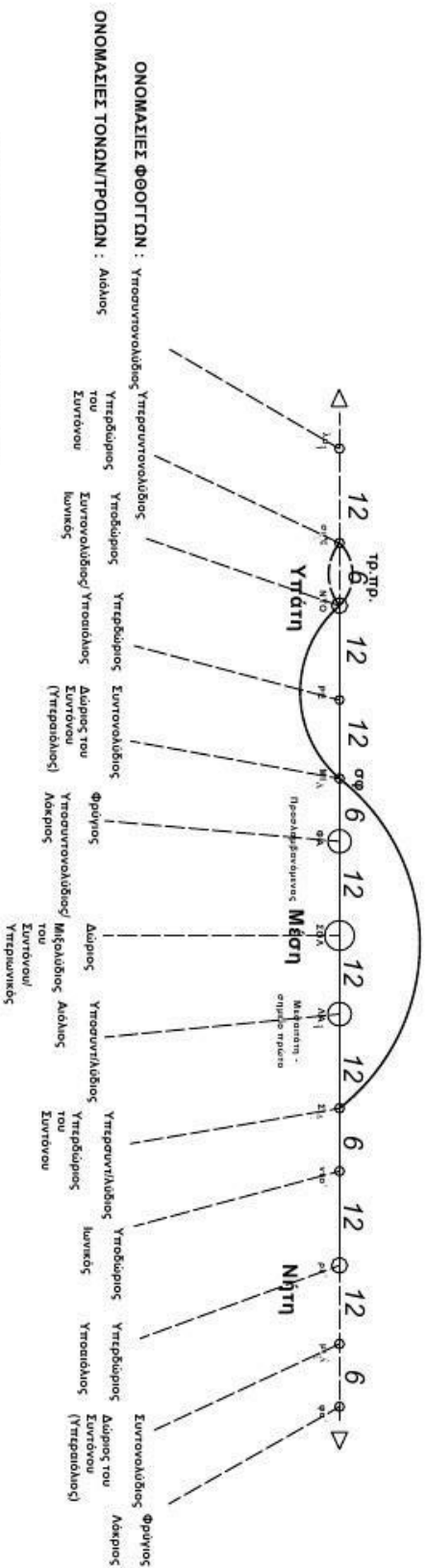
Ιωνικός με σύσταση διφωνίας τριφωνίας
(πεντάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

- Βάση :** Υποδωριός φθόγγος (ΝΤΟ) **Κορυφή :** Υποσυντονιστικός φθόγγος (ΛΑα)
 - Τροπική διαπασών :** Εξάχορδη (ΝΤΟ - ΛΑα)
 - Σύσταση :** Ιωνικό τριχορδίο, συναφή ο Συντονολόγιος φθόγγος (ΜΙΔ), Δώριο σύντονο τετράχορδο.
 - Φθόγγοι Βαρύτητας :** Υποδωριός φθόγγος (ΝΤΟ), Συντονολόγιος φθόγγος (ΜΙΔ), Υποσυντονολόγιος φθόγγος (ΛΑα).
- Το διάστημα σι **δ**- ΝΤΟ αποτελεί **τροπικό προσλαμβανόμενο**, ενώ συναντάται συστηματικά **διάξυση** μετά την κορυφή του τρόπου (ΛΑα - Σι^δ).

Ιωνικός με σύσταση διφωνίας τετραφωνίας (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποβόριος φθόγγος (ΝΤΟ)

Κορυφή : Υπερβόριος φθόγγος (ΣΙΛ)

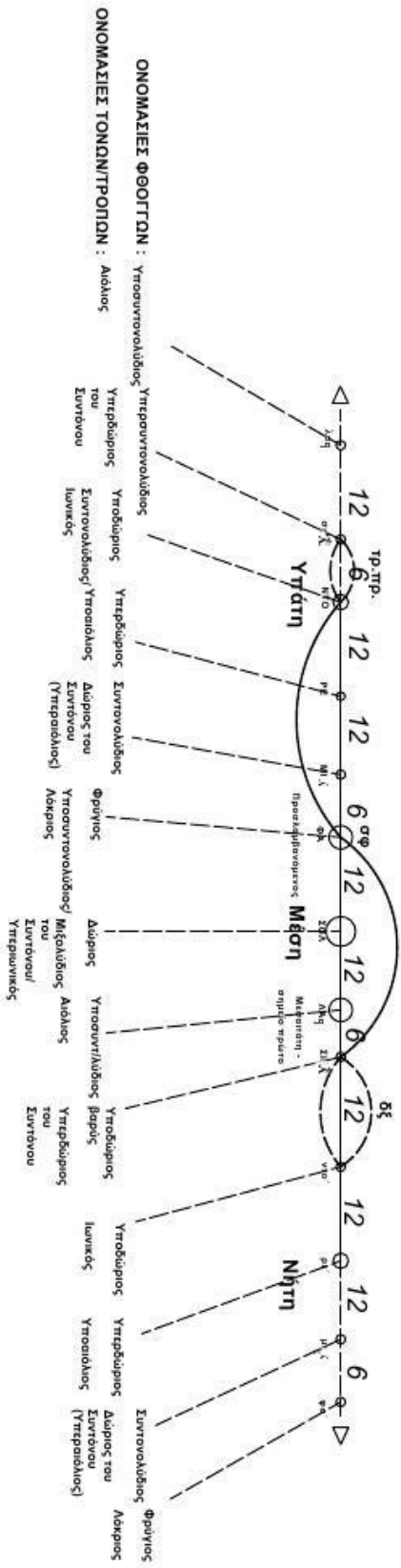
Τροπική διαπασών : Ετάχορδη (ΝΤΟ - ΣΙΛ)

Σύσταση : Ιωνικό τρίχορδο, συναφή ο Συρτονολύδιος φθόγγος (ΜΙΛ), Δίωριό σύντονο πεντάχορδο.

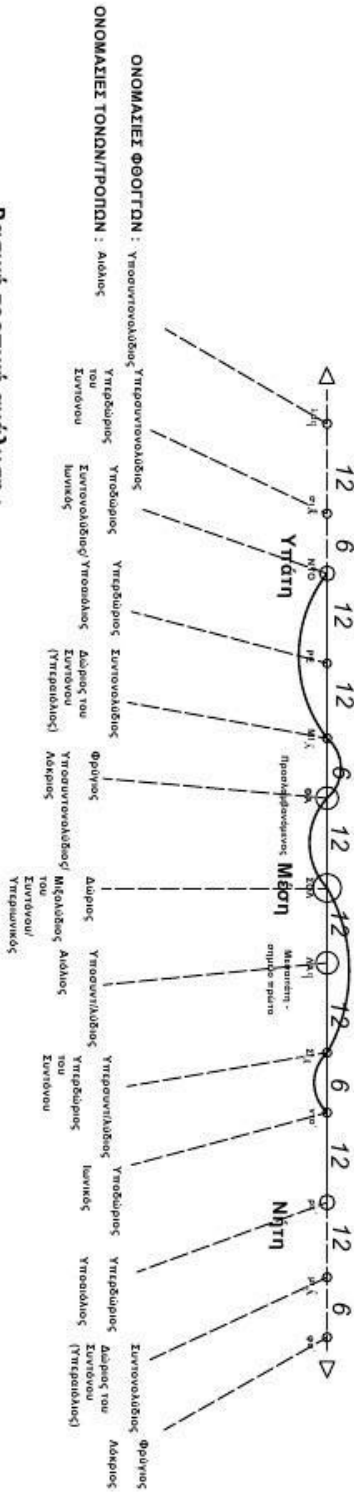
Φθόγγοι Βαρύτητας : Υποβόριος φθόγγος (ΝΤΟ), Συρτονολύδιος φθόγγος (ΜΙΛ), Υπερβόριος φθόγγος (ΣΙΛ).

Το διάστημα σιλ-ΝΤΟ αποτελεί τροπικό προσλαμβάνόμενο.

Ιωνικός με σύσταση δύο όμοιων
 συνημένων τετραγώνων
 (εξάφωνος)

Ιωνικός πενταγωνικός ενημήτινος α' (δισενημήτινος)

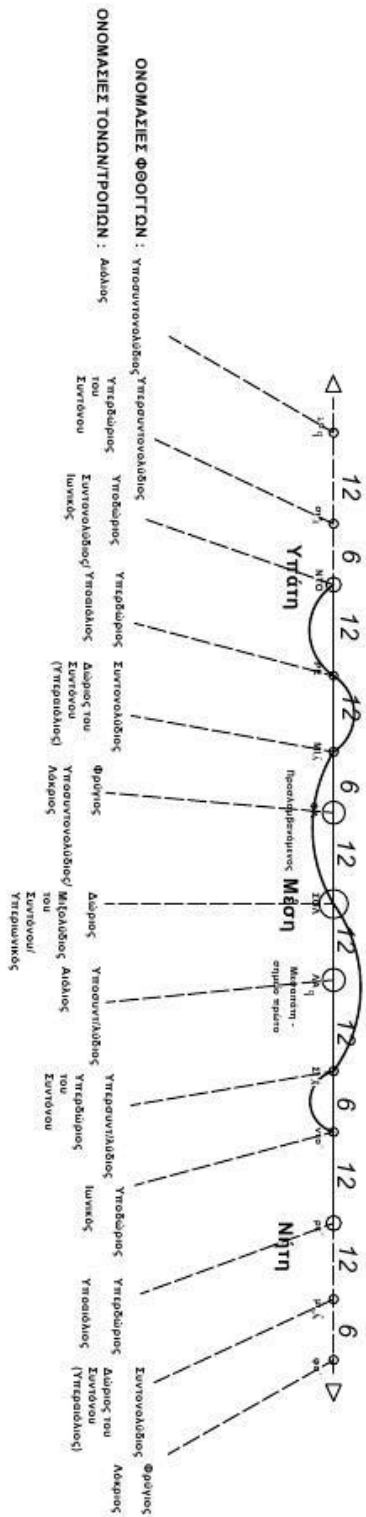
Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποβύσιος φθόγγος (ΝΤΟ) **Κορυφή :** Υποβύσιος φθόγγος (ντο)

Τροπική διατάσσων : Οξτάχορδη (ΝΤΟ - ντο)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων Συρνωτάδιος - Φρύσιος φθόγγος (ΜΙΓ - ΦΔ) και Υπερνωτάδιος - Υποβύσιος φθόγγος (ΣΙΞ - ΝΤΟ).

Ιωνικός πεντατονικός εφημέριος γ'

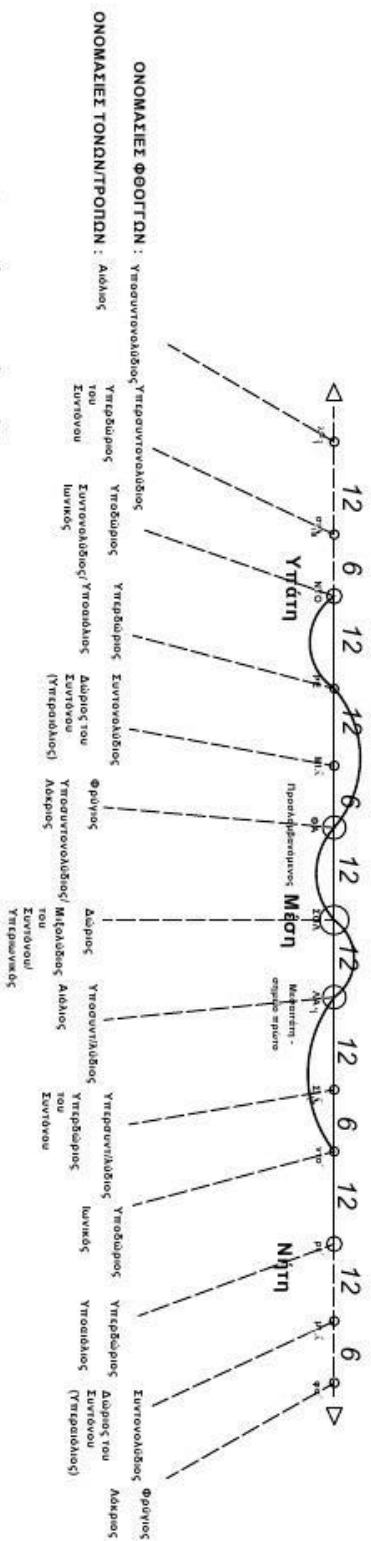
Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποδώριος φθόγγος (ΝΤΟ) **Κορυφή :** Υποδώριος φθόγγος (ντο´)

Τροπική διαπασσών : Οχτύχορδη (ΝΤΟ - ντο´)

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβαστοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων Συntonολόδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΔ - ΦΑ) και Υπερσυntonολόδιος - Υποδώριος φθόγγος (ΣΙΔ - ΝΤΟ).

Ιωνικός πεντατονικός ανηλίθονος α'

Βασική τροπική ανάλυση :

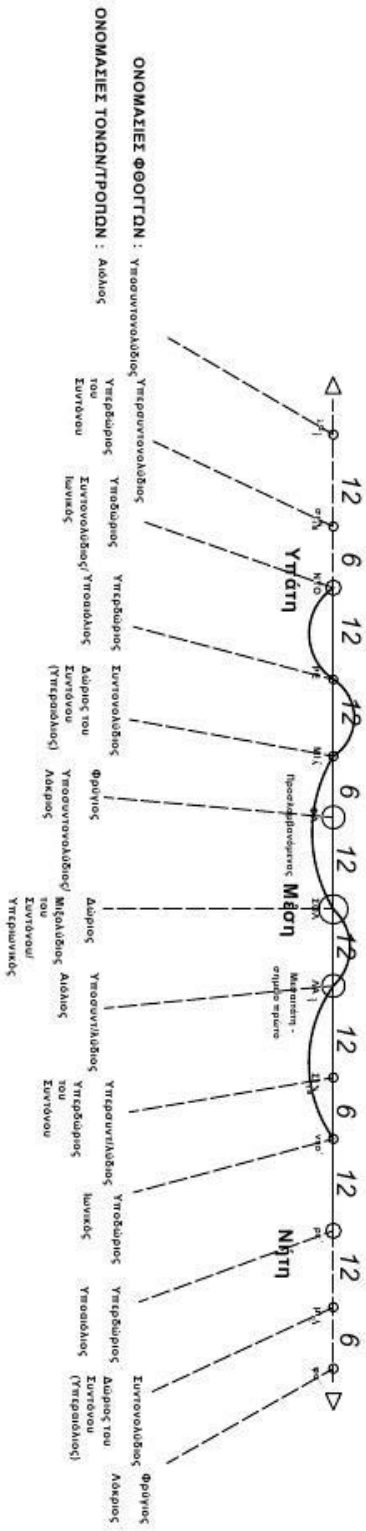
Βάση : Υποδόξιος φθόγγος (ΝΤΟ)

Κορυφή : Υποδόξιος φθόγγος (ντο')

Τροπική διατάσσων : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ντο')

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδών διαστημάτων.

Ιωνικός πεντατονικός ανημίτονος β΄

Βασική τροπική ανάληψη :

Βάση : Υποδόριος φθόγγος (ΝΤΟ)

Κορυφή : Υποδόριος φθόγγος (ΥΤΟ)

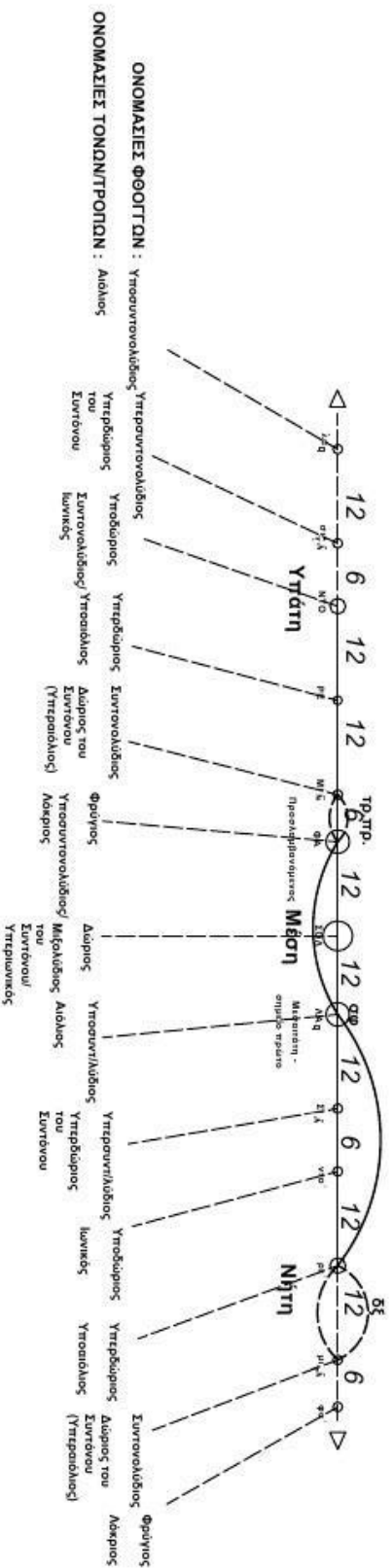
Τροπική διατάσων : Οχτάχορδη (ΝΤΟ - ΥΤΟ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδών διαστημάτων.

Λόκριοι Τρόποι

Οι Λόκριοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Φρύγιο Φθόγγο ΦΑ. Ονομάζονται και Υποσυντονολύδιοι εξαιτίας της θέσης τους στη θέουσα σπείρα (μία 4^η Καθαρή από τον Υποδώριο φθόγγο των Συντονολύδιων/Ιωνικών τρόπων). Παρατηρείται η απουσία σύμφωνου τετραχόρδου κάτι που έχει προκύψει σε κάθε συντεταγμένη που έχει μελετηθεί και αναλυθεί μέχρι στιγμής. Όσο αφορά τους πεντατονικούς τρόπου παρατηρείτε η υπεροχή των ενημίτονων πεντατονικών τρόπων.

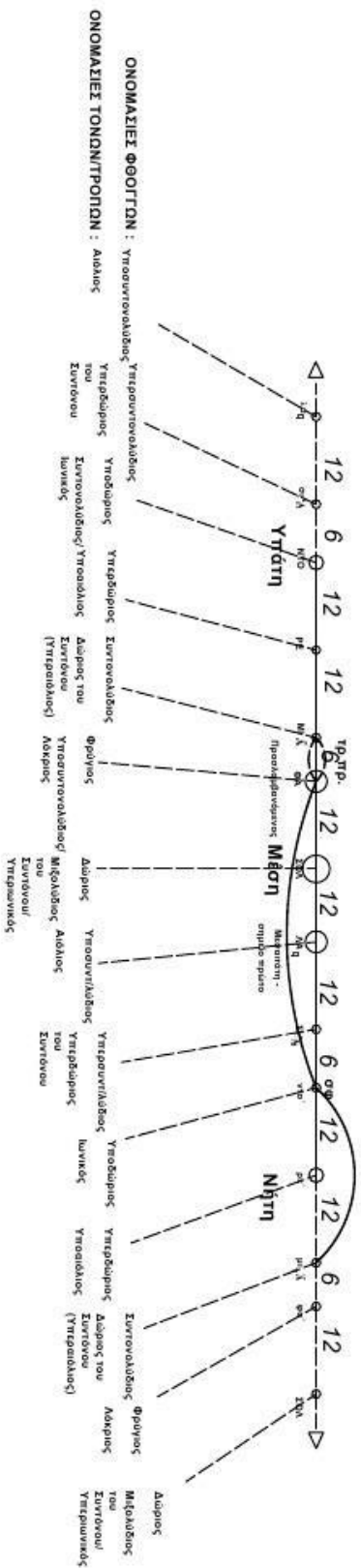
Δόκιμος με σύσταση διφωνίας τριφωνίας
(πεντάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

- Βάση :** Φθόγιος Φθόγγος (ΦΑ)
- Κορυφή :** Υπερδωριος φθόγγος (ρε')
- Τροπική διαπασών :** Εξάχορδη (ΦΑ - ρε')
- Σύσταση :** Δόκιμος διφωνία, συναφή ο Υποσυντονολόδιος φθόγγος (ΛΑα), Υποσυντονολόδιο τετράχορδο.
- Φθόγγοι Βαρύτητας :** Φθόγιος φθόγγος (ΦΑ), Υποσυντονολόδιος φθόγγος (ΛΑα), Υπερδωριος Φθόγγος (ρε').
- Ως τροπικός προσλαμβάνομενος** χρησιμοποιείται ο Συρτονολόδιος φθόγγος ΜΙ δ.
- Το διάστημα ΜΙ - ΦΑ αποτελεί **διάζευξη**.

Δόκιμος με σύσταση τετραφωνίας διφωνίας (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Φρύγιος Φθόγγος (ΦΑ) Κορυφή : Συντονολόδιος φθόγγος (μ^ι)

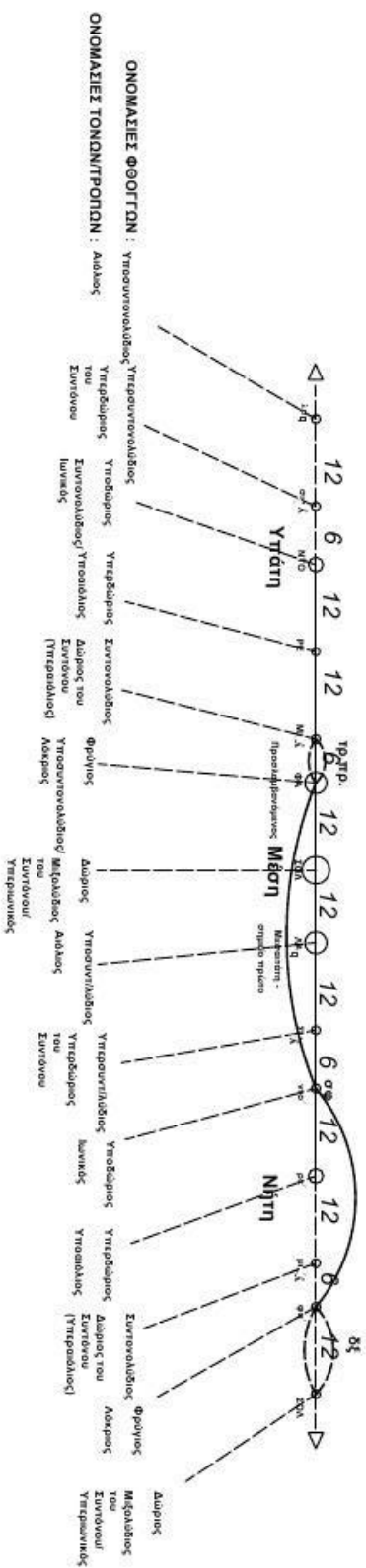
Τροπική διαπασών : Ετάχορδη (ΦΑ - μι^ι)

Σύσταση : Δόκιμο πεντάχορδο, συναφή ο Υποδωριος φθόγγος (ΝΤΟ), Ιωνικό τρίχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ), Υποδωριος φθόγγος (ΝΤΟ), Συντονολόδιος φθόγγος (μι^ι).

Ως τροπικός προσλαμβάνμενος χρησιμοποιείται ο Συντονολόδιος φθόγγος ΜΙΔ.

Λόγκριος με σύσταση τετραφώνιας τριφώνιας (επίδαφνος)

Βασική τροπική ανάδυση :

Βάση : Φρύνιος Φθόγγος (ΦΔ)

Κορυφή : Φρύνιος φθόγγος (φα')

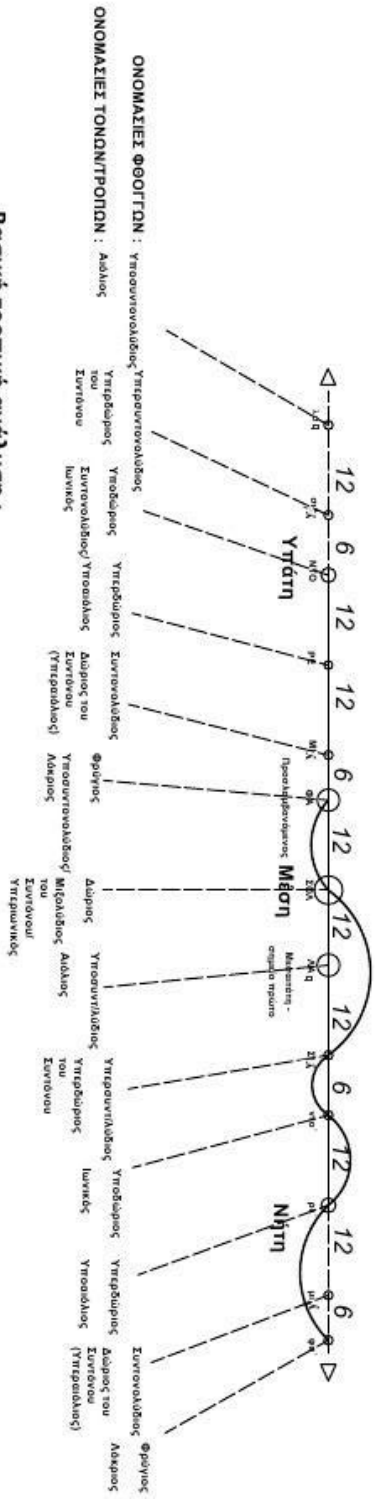
Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΦΔ - φα')

Σύσταση : Δόκριο πεντάχορδο, συναφή ο Υποδώριος φθόγγος (ΝΤΟ), Ιωνικό τετράχορδο.

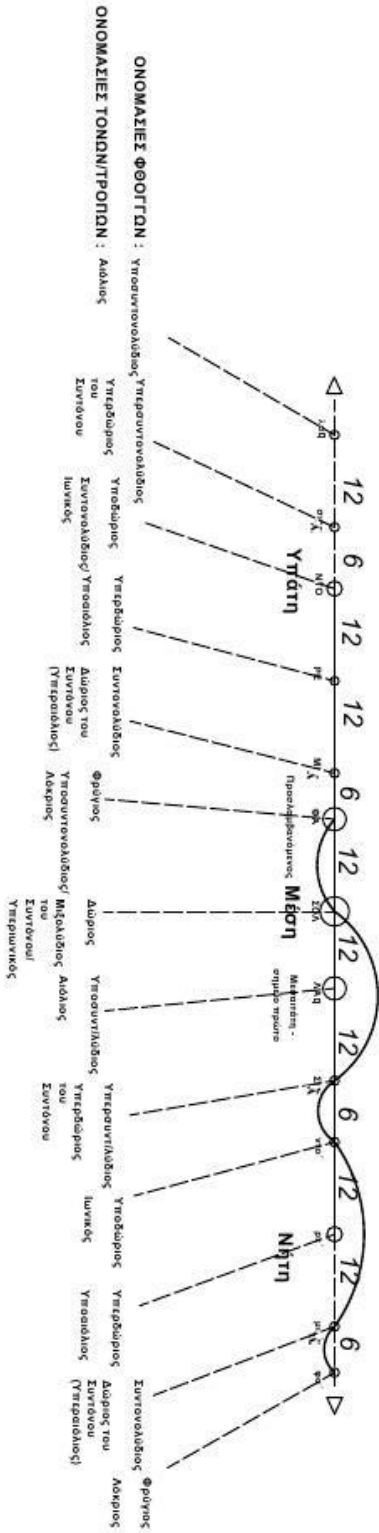
Φθόγγοι Βαρύτητας : Φρύνιος φθόγγος (ΦΔ), Υποδώριος φθόγγος (ΝΤΟ), Φρύνιος Φθόγγος (φα').

Ως **τροπικός προσλαμβανόμενος** χρησιμοποιείται ο Συντονιστής φθόγγος ΜΙΔ . Στην κορυφή του τρόπου συναντώνται διάσειξη.

Λόγιος πενταγωνικός εφημίπνοος α'

Λόκρος Πεντατονικός εφημέριος β' (διενημέριος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ) Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (φα')

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΦΑ - φα')

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάγχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστάτων : Υπερνωτολύδιος - Υποβόριος φθόγγος και Συντολύδιος - Φρύγιος φθόγγος.

Δόκιμος πεντατονικός ενημίτωνος γ'
(δίσημημίτωνος)

ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΦΘΟΓΓΩΝ : Υπερσυντονωλίδιος, Υπερσυντονωλίδιος, Υπερσυντονωλίδιος, Υπερσυντονωλίδιος, Υπερσυντονωλίδιος, Υπερσυντονωλίδιος, Υπερσυντονωλίδιος, Υπερσυντονωλίδιος, Υπερσυντονωλίδιος, Υπερσυντονωλίδιος, Υπερσυντονωλίδιος, Υπερσυντονωλίδιος, Υπερσυντονωλίδιος, Υπερσυντονωλίδιος, Υπερσυντονωλίδιος, Υπερσυντονωλίδιος

ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΤΟΝΩΝ/ΤΡΟΠΩΝ : Αιολικός, Υπερβόριος του Σιντόνου, Υποβόριος Σιντονωλίδιος, Υπερβόριος Σιντονωλίδιος (Υπερβόριος), Δίσιος του Σιντόνου (Υπερβόριος), Φρύγιος Υπερσυντονωλίδιος/Μείσιος Αιολικός, Υπερσυντονωλίδιος του Σιντόνου/Υπερσυντονωλίδιος, Υπερσυντονωλίδιος του Σιντόνου, Υποβόριος Ιωνικός, Υπερβόριος Υποβόριος (Υπερβόριος), Σιντονωλίδιος Φρύγιος

Βασική τροπική ανάλυση :

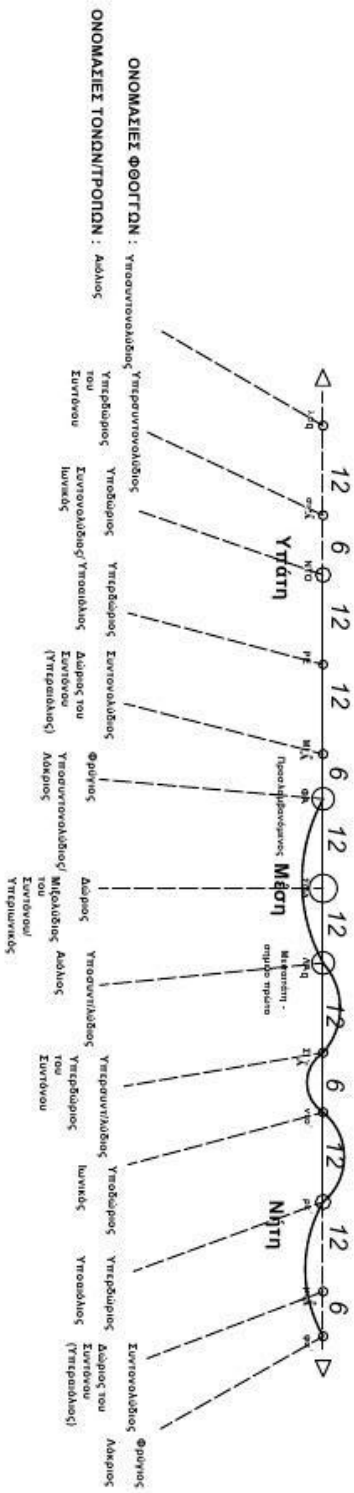
Βάση : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ)

Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (φα')

Τροπική διαπάσων : Οχτάχορδη (ΦΑ - φα')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονωλιδίων διαστάτων : Υπερσυντονωλίδιος - Υποβόριος φθόγγος και Συντονωλίδιος - Φρύγιος φθόγγος.

Δόκιμος πεντατονικός εφημέριος δ'

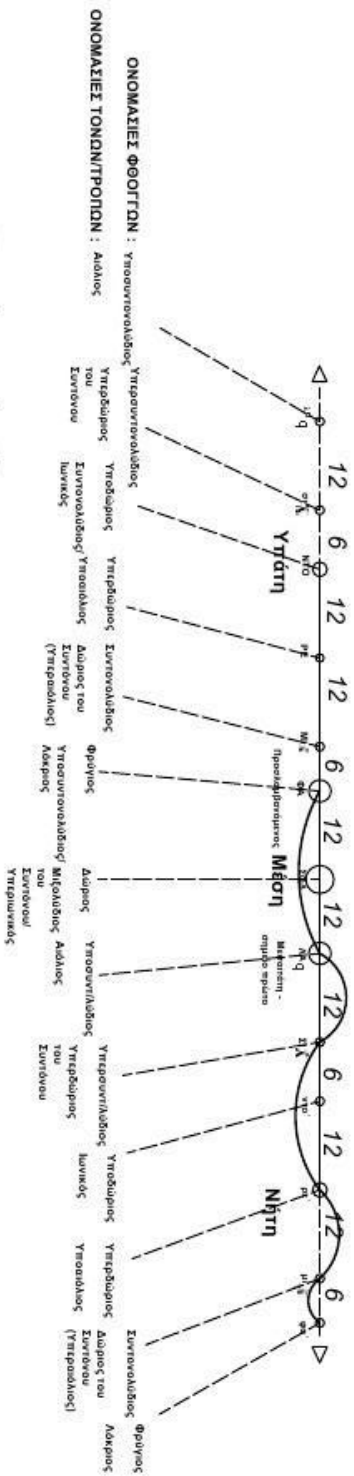
Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ) **Κορυφή :** Φρύγιος φθόγγος (φα')

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΦΑ - φα')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Υπερπεντατονικός - Υποδωριος φθόγγος.

Λόγκριος Πεντατονικός εφημέριονος ε' (διασημήτινος)

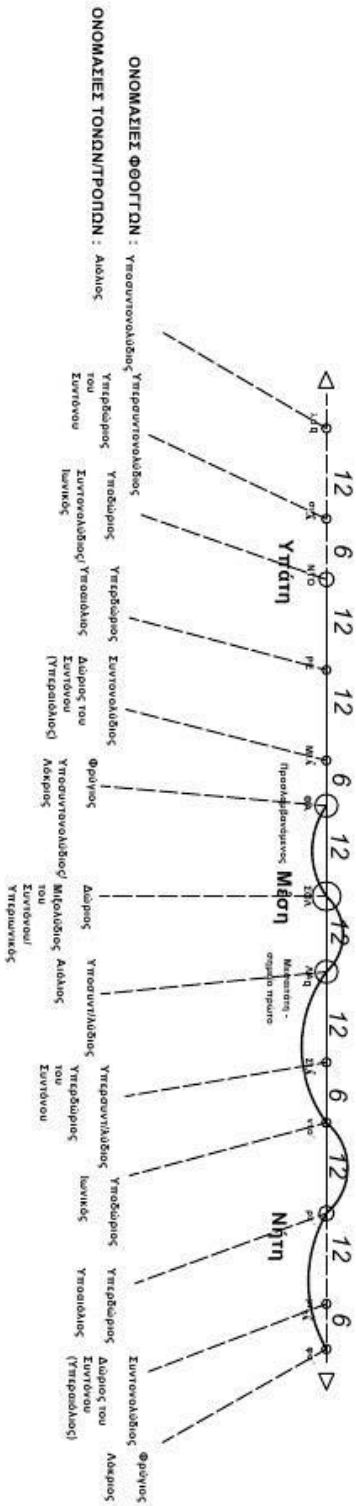
Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ) Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (φα')

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΦΑ - φα')

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστάτων : Υπερσυντονολαβίδος - Υποδωρίος φθόγγος και Συντονολαβίδος - Φρύγιος φθόγγος.

Λόκρος πεντατονικός ανημίτονος

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Φρύγιος φθόγγος (ΦΑ)

Κορυφή : Φρύγιος φθόγγος (φα')

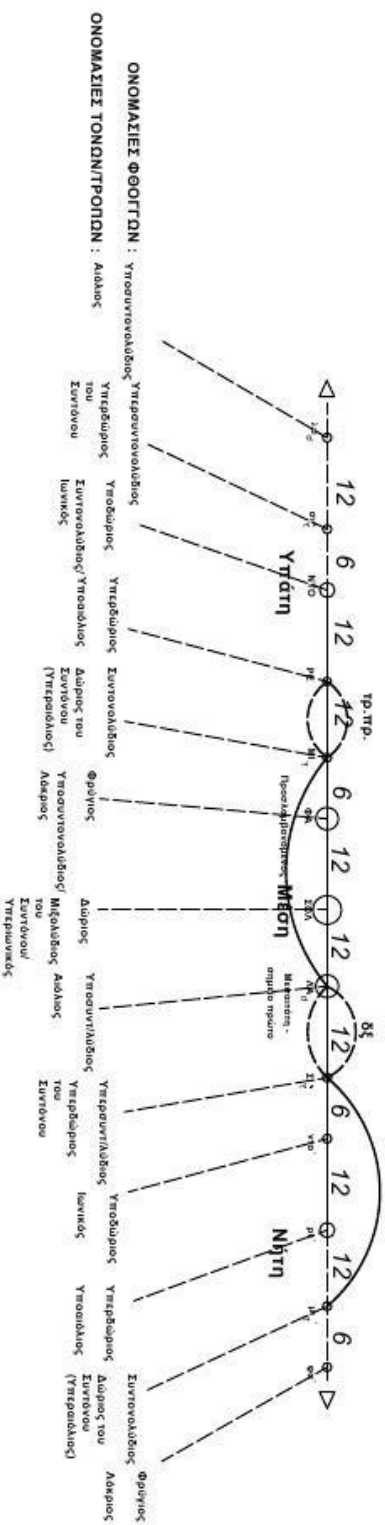
Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (ΦΑ - φα')

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδούς διαστήματος.

Δώριοι Τρόποι του Συντόνου

Οι Δώριοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Συντονολύδιο Φθόγγο ΜΙ. Ονομάζονται και Υπεραιόλιοι εξαιτίας της θέσης τους στη θεούσα σπείρα (μία 5^η Καθαρή κάτω από τον Υποσυντονολύδιο φθόγγο των Αιόλιων τρόπων). Όσο αφορά τους πεντατονικούς τρόπου παρατηρείτε η υπεροχή των ενημίτωνων πεντατονικών τρόπων.

Δώλιος διαζευγμένος (επίφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Συντονοαλίδιος Φθόγγος (ΜΙ) **Κορυφή :** Αλίδιος φθόγγος (μι)

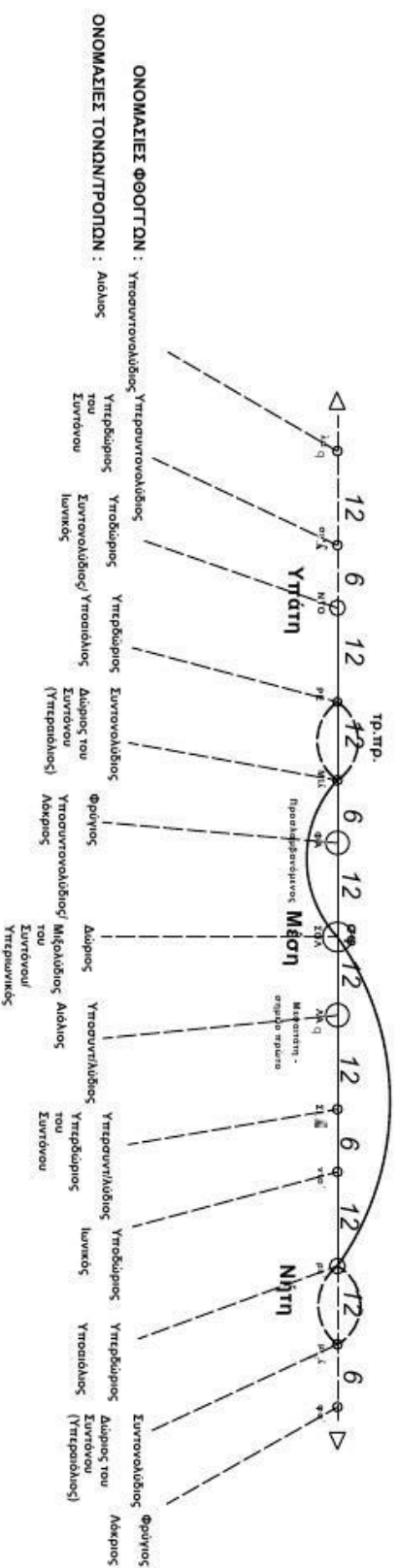
Τροπική διασασών : Οχτάχορδη (ΜΙ - μι)

Σύσταση : Δώλιο σύντονο τετράχορδο, διζευξη το διάστημα Υποσυντονοαλίδιος - Υπερσυντονοαλίδιος φθόγγος (Λαδ), Υπερσυντονοαλίδιος φθόγγος (Λαδ - ΣΙ), Υπερσυντονοαλίδιο τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Συντονοαλίδιος φθόγγος (ΜΙ), Υποσυντονοαλίδιος (Λαδ), Υπερσυντονοαλίδιος φθόγγος (ΣΙ), Υπεράλιδιος φθόγγος (πε).

Το διάστημα ΠΕ - ΜΙ αποτελεί **τροπικό προσάμβανόμενο**.

Δώριος με σύσταση δίφωλιας τετραφωλίας
(εξάφωλος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Συντονωλίδιος Φθόγγος (ΜΙΔ) **Κορυφή :** Υπερδωριος φθόγγος (πε')

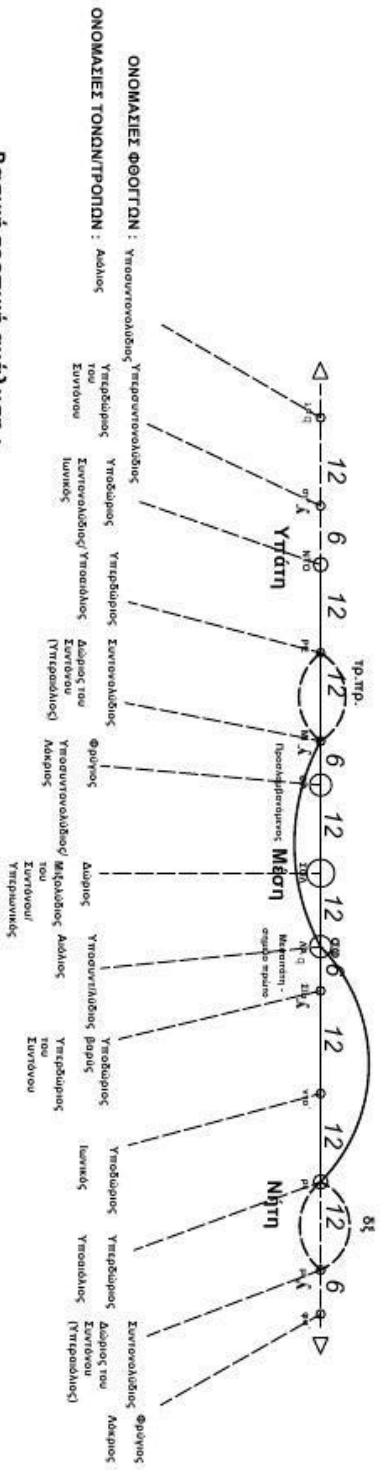
Τροπική διασπασών : Επτάχορδη (ΜΙΔ - πε')

Σύσταση : Δώριος δίφωλια, συναφή ο Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ), Μεξολίδιο σύντρονο πεντάχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Συντονωλίδιος φθόγγος (ΜΙΔ), Δώριος φθόγγος (ΣΟΔ), Υπερδωριος Φθόγγος (πε').

Το διάστημα ΠΕ - ΜΙΔ χρησιμοποιείται σαν **τροπικός προσλαμβανόμενος**.

Δώριος με σύσταση δύο όμοιων
συνημένων τετραχόρδων (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Συντονολογικός φθόγγος (ΜΙΔ)

Κορυφή : Υπερδωριος φθόγγος (ρε')

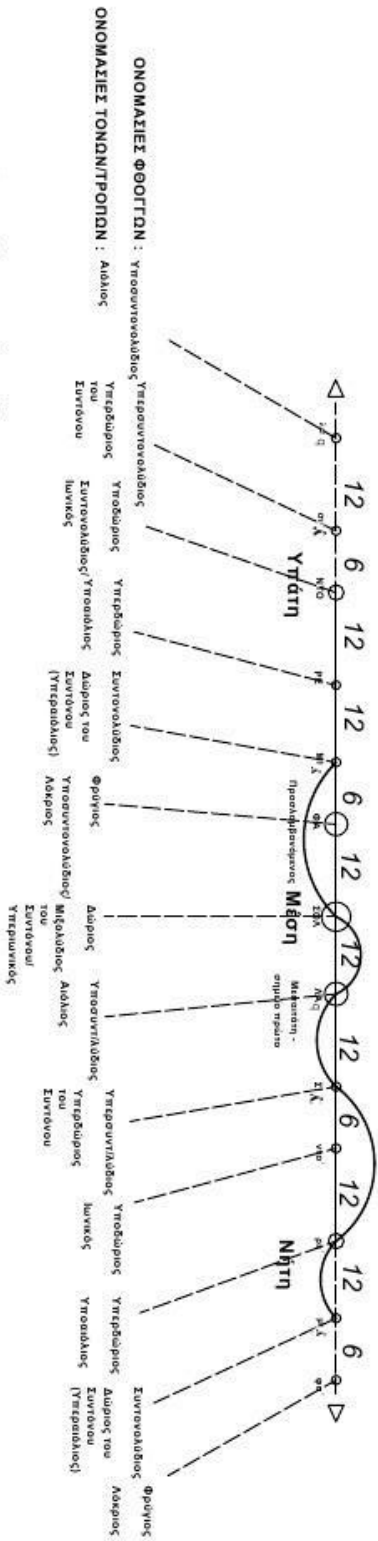
Τροπική διάπασών : Επτάχορδη (ΜΙ, Γ- ρε')

Σύσταση : Δώριο σύντονο τετράχορδο, συναφή ο Υποσυντονολογικός φθόγγος (ΔΔα), Δώριο σύντονο τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Συντονολογικός φθόγγος (ΜΙΔ), Υποσυντονολογικός φθόγγος (ΔΔα), Υπερδωριος φθόγγος (ρε').

Το διάστημα ΡΕ - ΜΙΔ χρησιμοποιείται σαν **τροπικός προσλαμβάνόμενος** και στην κορυφή του τρόπου συναντάται η **διάζευξη** ρε'-μυδ'.

Δώριος Πεντατονικός ανημίτονος

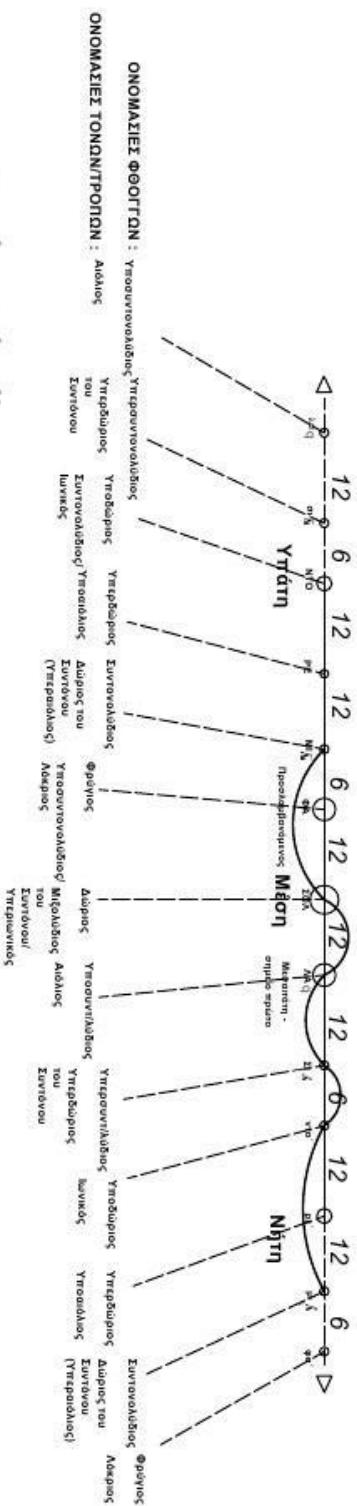
Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Συνονοκλαδικός φθόγγος (ΜΙΔ) **Κορυφή :** Συνονοκλαδικός φθόγγος (μι)

Τροπική διατάσσων : Οχτάχορδη (ΜΙ Δ-μΙ Δ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδών διαστημάτων.

Δώριος πεντατονικός ενημίτονος α'

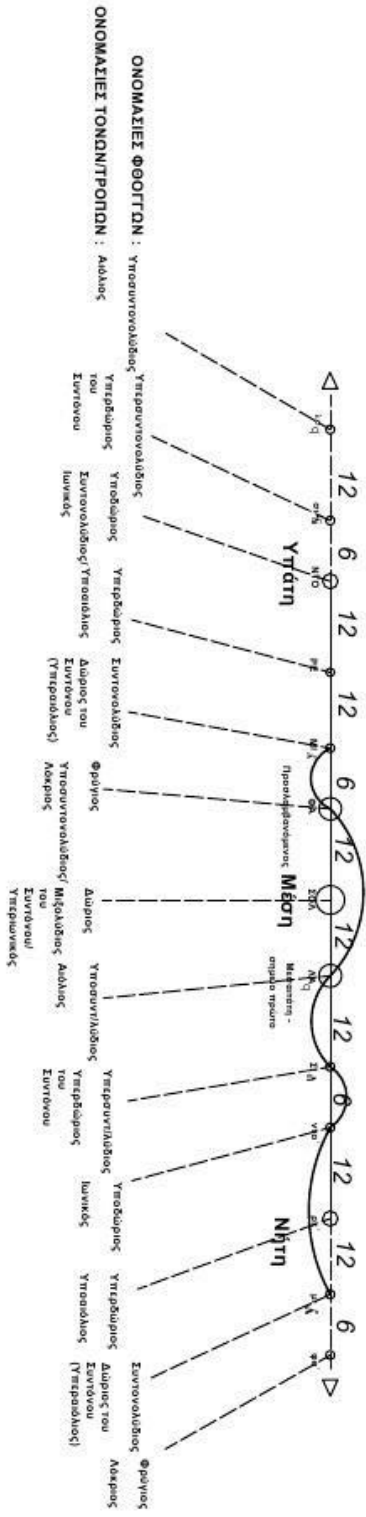
Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Συντονολογικός φθόγγος (ΜΙΔ) Κορυφή : Συντονολογικός φθόγγος (μικ')

Τροπική διατάξων : Οχτάχορδη (ΜΙΔ - μικ')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Υπερσυντονολογικός - Υποδωριός φθόγγος.

Δώλιος πεντατονικός ενημίτονος β' (δισενημίτονος)

ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΦΘΟΓΓΩΝ : Υπερπεντονώδιος, Υπερσυντονώδιος, Υπερδωδεκάωδιος, Υπερδωδεκάωδιος, Υπερδωδεκάωδιος, Ευρωσελιανός, Δωλιός του Ευρώτου (Υπερδωδεκάωδιος), Φοβίλιος, Υπερσυντονώδιος, Δωλιός του Ευρώτου, Υπερπεντονώδιος, Υπερδωδεκάωδιος, Ιουβικός, Υπερδωδεκάωδιος, Δωλιός του Ευρώτου (Υπερδωδεκάωδιος), Φοβίλιος

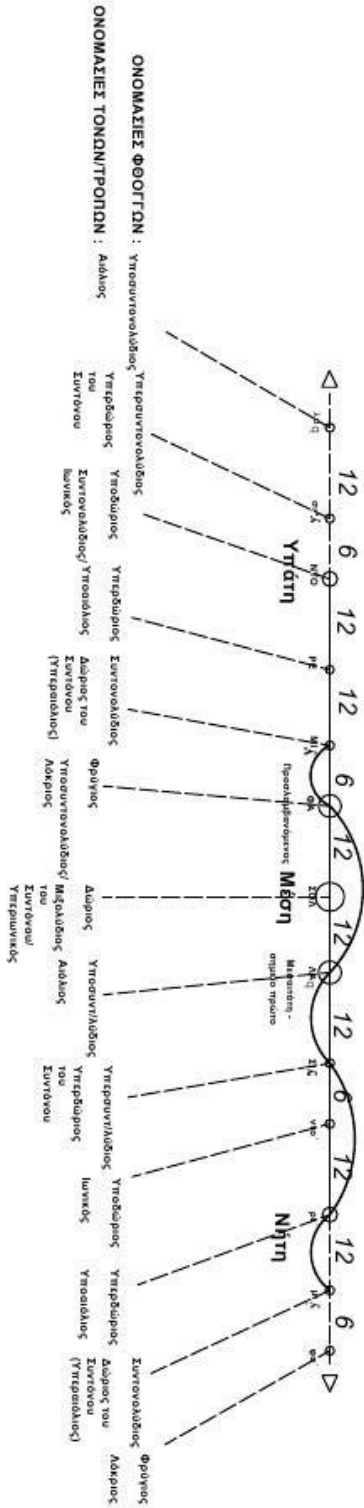
Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Συντονώδιος φθόγγος (ΜΙΛ) Κορυφή : Συντονώδιος φθόγγος (μικ')

Τροπική διαπασσών : Οχτάχορδη (ΜΙΛ - μικ')

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχουν δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Συντονώδιος - Φρύγιος φθόγγος και Υπερσυντονώδιος - Υποδώριος φθόγγος.

Δώριος πεντατονικός ενημίτονος γ΄

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Συντονοαδίδος φθόγγος (ΜΙΔ) **Κορυφή :** Συντονοαδίδος φθόγγος (μικ')

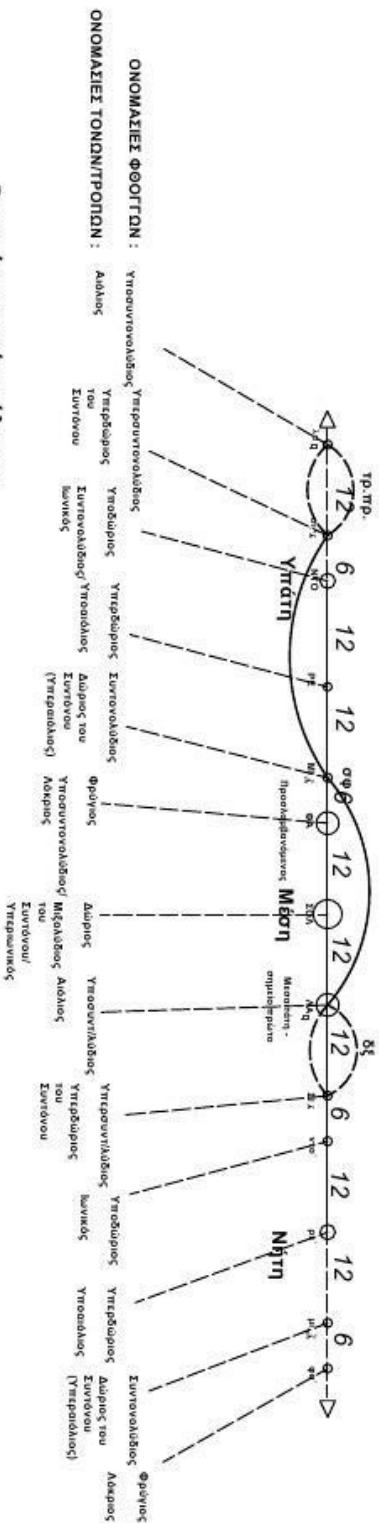
Τροπική διατεσσών : Οχτύχορδη (ΜΙΔ - μικ')

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Συντονοαδίδος - Φρύγιος φθόγγος.

Υπερδώριοι Τρόποι του Συντόνου

Οι Υπερδώριοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Υπερσυντονολύδιο Φθόγγο ΣΙ. Ονομάζονται έτσι εξαιτίας της θέσης τους στη θέουσα σπείρα (μία 5^η Καθαρή από τον Συντονολύδιο φθόγγο των Δώριων τρόπων του Συντόνου). Όσο αφορά τους πεντατονικούς τρόπου παρατηρείτε η υπεροχή των ενημίτωνων πεντατονικών τρόπων.

Υπερδωμριος του συντόνου συνημένος (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπερδωμριος του συντόνου (σι Δ)

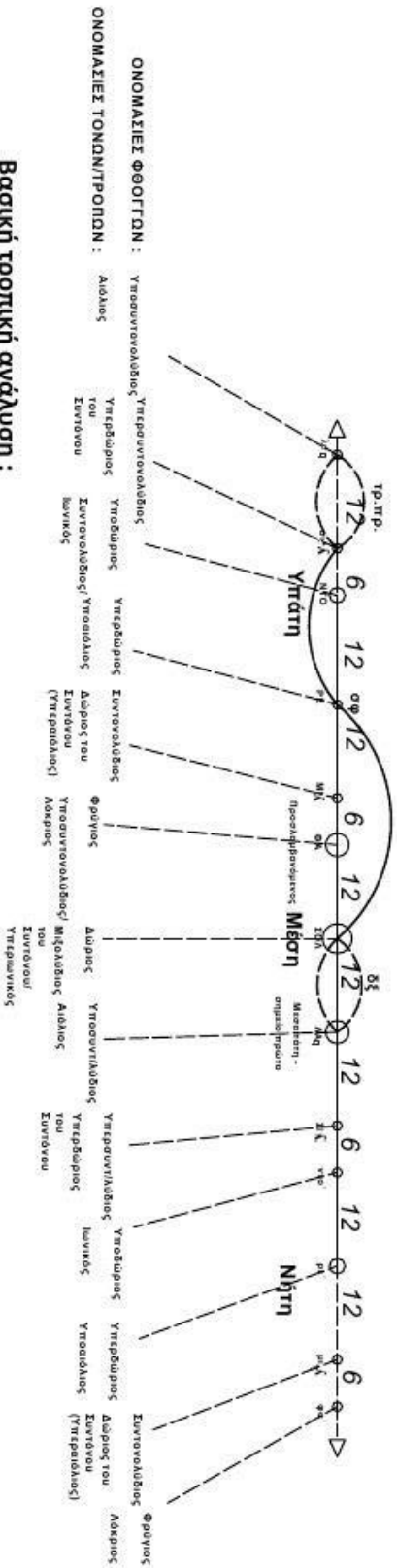
Τροπική διαπάση : Επτάχορδη (σι Δ - Λαβ)

Σύσταση : Υπερδωμριος τετράχορδος, συναφή ο Σιντονολόδιος φθόγγος (ΜΙ Δ), Δωμριος τετράχορδος.

Φθόγγος Βαρύτητας : Υπερδωμριος του συντόνου φθόγγος (σι Δ), Σιντονολόδιος φθόγγος (ΜΙ Δ), Υπερδωμριος του συντόνου φθόγγος (Λαβ).

Το διάστημα λαβ - σι αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο** και στην κορυφή του τρόπου συναντάται η αντίστοιχη **διάζευξη**.

Υπερδώριος του συντόνου με σύσταση διφωνίας τριφωνίας (Πεντάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπερσυντονολώδιος Φθόγγος (σιξ)

Κορυφή : Δώριος φθόγγος (ΣΟΛ)

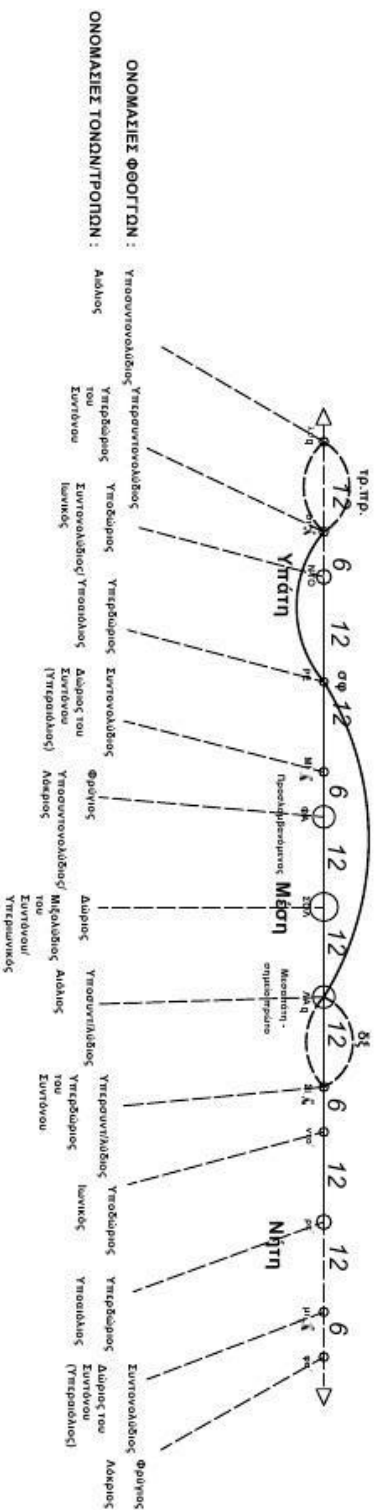
Τροπική διαπάσων : Εξάχορδη (σιξ - ΣΟΛ)

Σύσταση : Υπερδώριος διφωνία, συναφή ο Υπερδώριος φθόγγος (ΡΕ), Υπαιώλιο (Αιόλιο) τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υπερσυντονολώδιος φθόγγος (σιξ), Υπερδώριος φθόγγος (ΡΕ), Δώριος φθόγγος (ΣΟΛ).

Το διάστημα λαγ - σι αποτελεί **τροπικό προσλαμβάνόμενο** και στην κορυφή του τρόπου συναντάται **διάζευξη**.

Υπερδώριος του συντόνου με σύσταση διφωνίας τετραφωνίας (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπερσυντονολύδιος φθόγγος (σι $\tilde{\lambda}$)

Τροπική διατάσων : Επτάχορδη (σι $\tilde{\lambda}$ - ΛΑq)

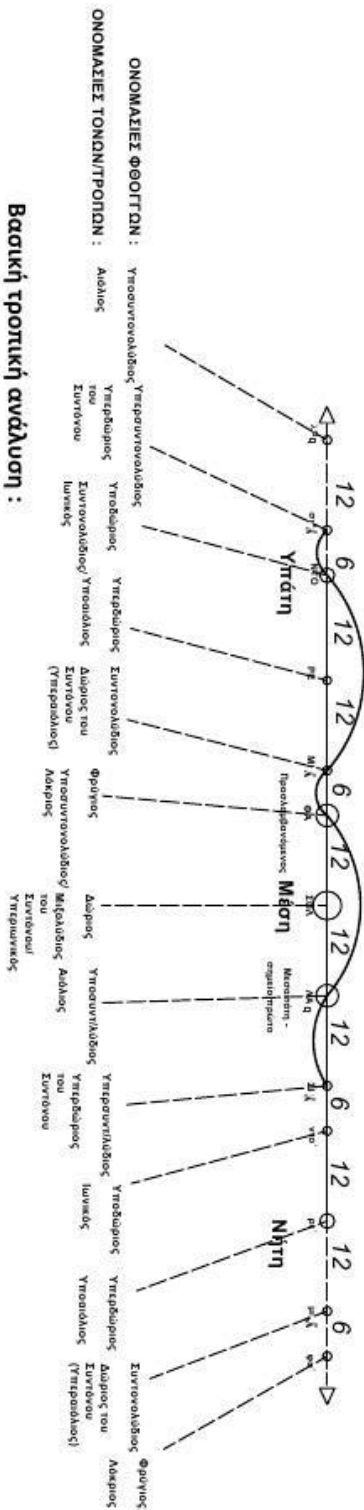
Σύσταση : Υπερδώριος διφωνία, συναφή ο Υπερδώριος φθόγγος (PE), Υπαιόλιο (Αιόλιο) πεντητάχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υπερσυντονολύδιος φθόγγος (σι $\tilde{\lambda}$), Υπερδώριος φθόγγος (PE), Υποσυντονολύδιος φθόγγος (ΛΑq).

Το διάστημα λαq - σι $\tilde{\lambda}$ αποτελεί τροπικό προσλαμβάνόμενο.

Κορυφή : Υποσυντονολύδιος φθόγγος (ΛΑq)

Υπερδύοιος του συντόνου πεντατονικός εφημίτονος β'

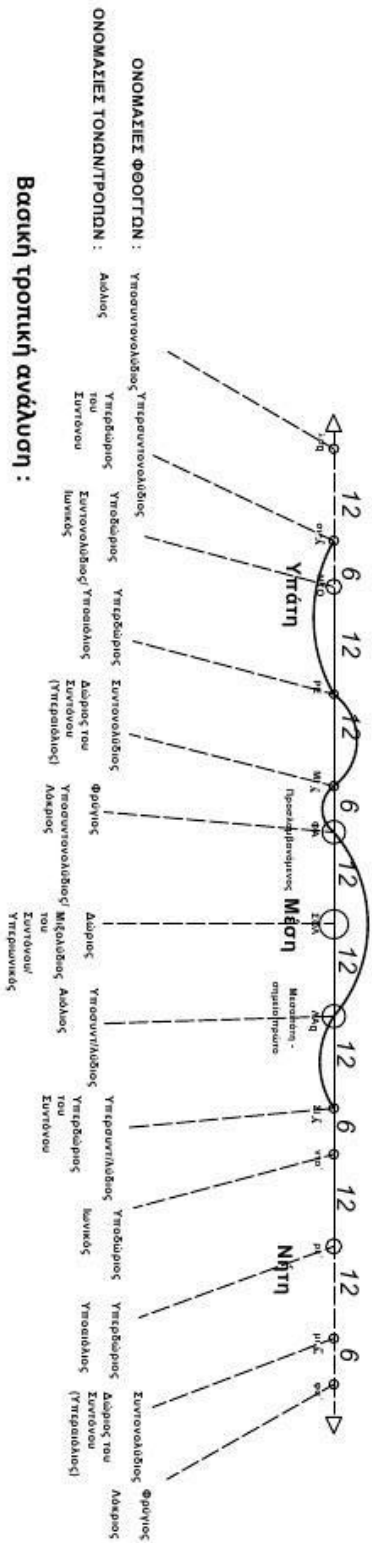
Βάση : Υπερπυκνωλίδιος φθόγγος (σι ξ)

Κορυφή : Υπερπυκνωλίδιος φθόγγος (σι ξ)

Τροπική διαπάσων : Οχτάχορδη (σι ξ - σι ξ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάγχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Υπερπυκνωλίδιος - Υποδύοιος φθόγγος (σι ξ - ΝΤΟ) και Συντονολίδιος - Φρύγιος φθόγγος (ΜΙΑ - ΦΑ).

Υπερδώριος του συντόνου πεντατονικός εφημέριος γ'

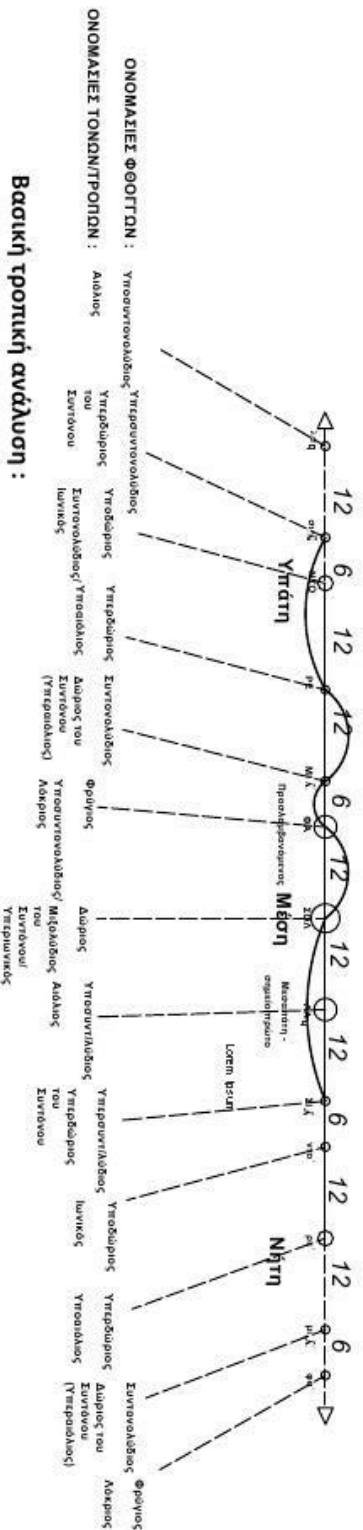
Βάση : Υπερνωτολόδιος φθόγγος (στλ)

Κορυφή : Υπερνωτολόδιος φθόγγος (Σιλ)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (στλ - Σιλ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπέρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Συντονολόδιος - Φρύγιος φθόγγος (Μιλ - ΦΑ).

Υπερδωδίκιος του συντόνου πεντατονικός εφημίτονος δ΄

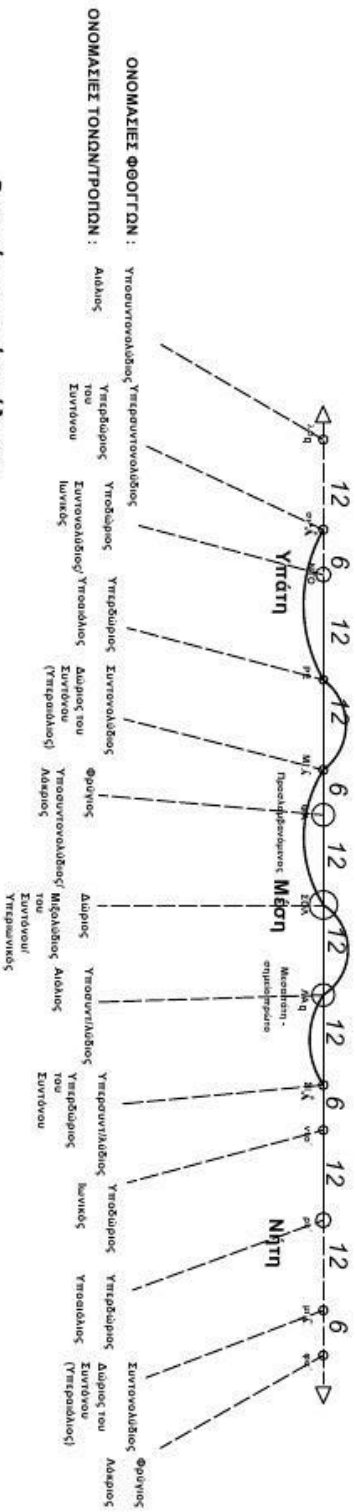

Βάση : Υπερσυντονολόδιος φθόγγος (σιλ) **Κορυφή :** Υπερσυντονολόδιος φθόγγος (σιλ)

Τροπική διαπασσών : Οχτάχορδη (σιλ - Σιλ)

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος : Συντονολόδιος - Φοβίγος φθόγγος (ΜΙΔ - ΦΑ).

Υπερδωδριος του συντόνου πεντατονικός ανημίτονος

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπερδωδριος φθόγγος (σΙξ)

Κορυφή : Υπερδωδριος φθόγγος (ΣΙξ)

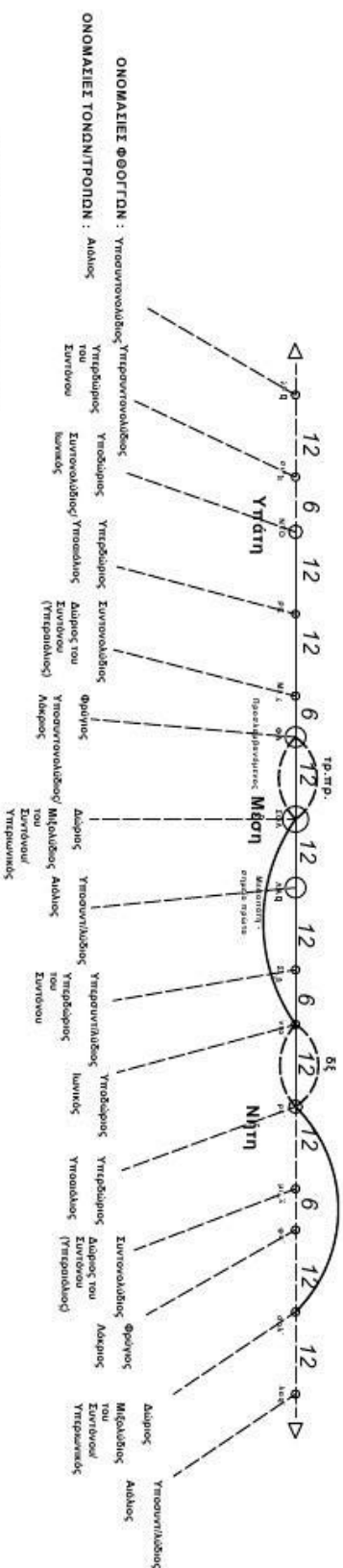
Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (σΙξ - ΣΙξ)

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδούς διαστήματος.

Μιξολύδιοι Τρόποι του Συντόνου

Οι Μιξολύδιοι τρόποι του Συντόνου έχουν σαν τροπική τους βάση τον Δώριο Φθόγγο ΣΟΛ. Όσο αφορά τους πεντατονικούς τρόπου παρατηρείτε η υπεροχή των ανημίτονων πεντατονικών τρόπων.

Μιξολύδιος διαζευγμένος (επτάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

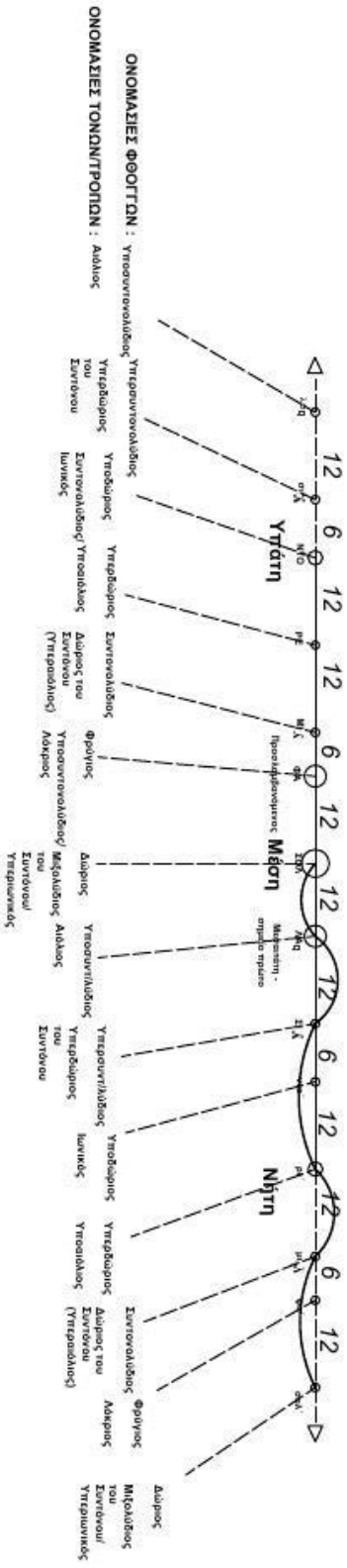
Βάση : Δώριος φθόγγος (ΣΟΛ) **Κορυφή :** Δώριος φθόγγος (σολ')

Τροπική διατσών : Οκτάχορδη (ΣΟΛ - σολ')

Σύσταση : Μιξολύδιο (Υπεριωνικό) τετραάχορδο, διάζευξη το διάστημα Υποδώριος φθόγγος - Υπερώριος φθόγγος (ντο' - πε'), Υποιάδιο τετραάχορδο.

Φθόγγοι Βαθύτητας : Δώριος φθόγγος (ΣΟΛ), Υποδώριος φθόγγος (ντο'), Υπερώριος φθόγγος (πε'), Δώριος φθόγγος (σολ'). Το διάστημα ΦΑ - ΣΟΛ (Φρήγιος - Δώριος φθόγγος) ασοτλεί **τροπικό προσάμβιβνόμενο**.

Μιξολυδίας πεντατονικός ανημίτονος δ΄

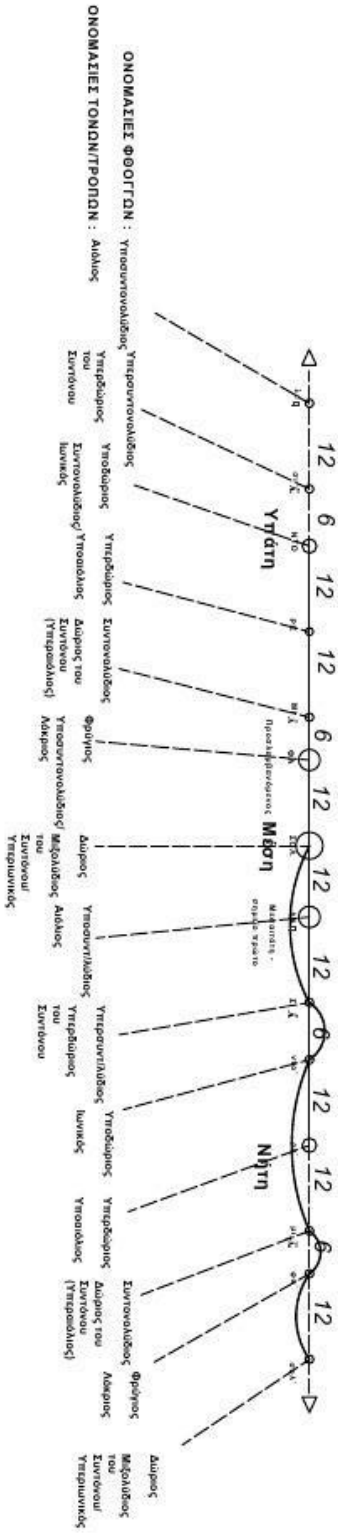
Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δάδατος φθόγγος (ΣΟΛ) Κορυφή : Δάδατος φθόγγος (σολ΄)

Τροπική διατασσών : Οχτάχορδη (ΣΟΛ - σολ΄)

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδούς διαστημάτων.

Μιζολυδίας πεντατονικός εψημίφωνος β' (δισημημίφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Δώριος φθόγγος (ΣΟΛ) **Κορυφή :** Δώριος φθόγγος (σαλ')

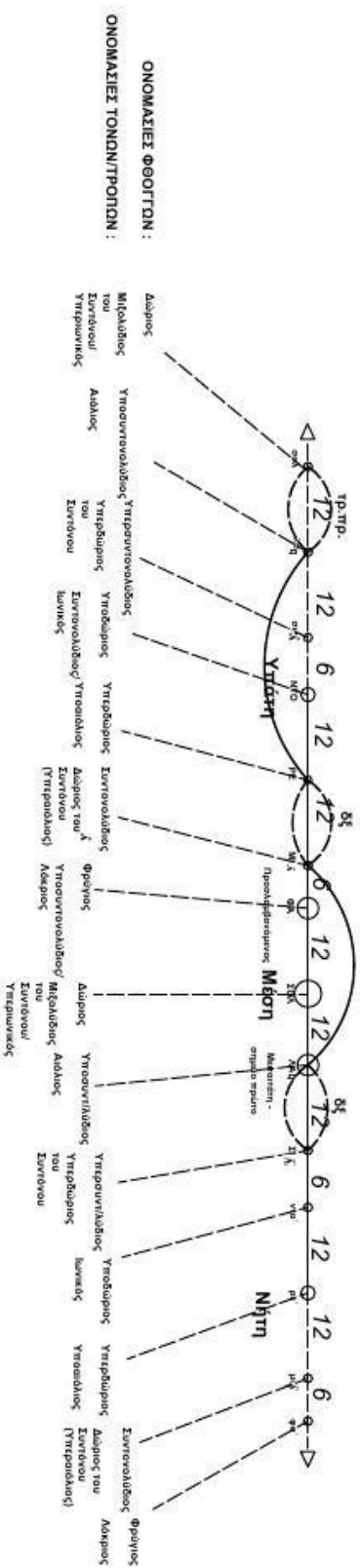
Τροπική διατασών : Οχτάχορδη (ΣΟΛ - σαλ')

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβητοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία δύο ημιτονοειδών διαστημάτων : Υπερνωλυδίας - Υποδωριος φθόγγος και Συννωλυδίας - Φθύνιος φθόγγος.

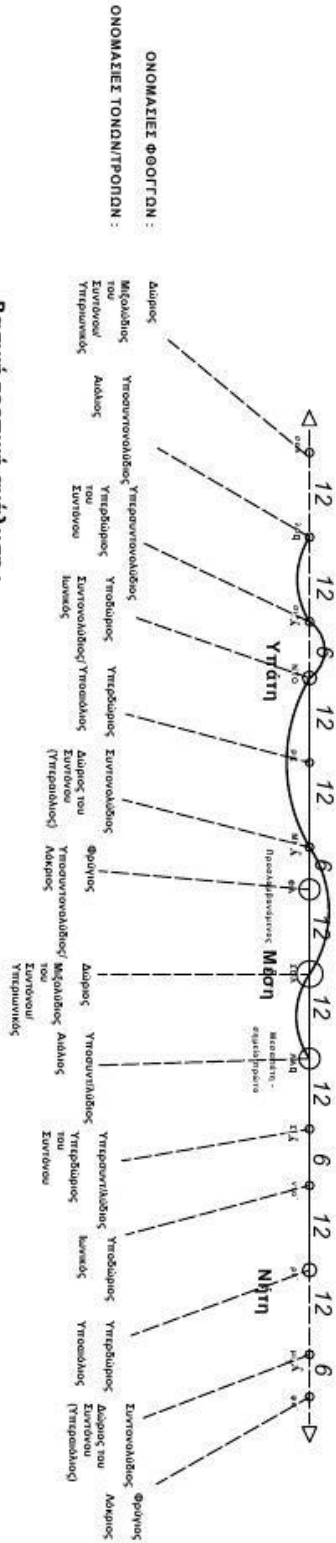
Αιόλιοι Τρόποι

Οι Αιόλιοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Υποσυντονολύδιο Φθόγγο ΛΑα. Όσο αφορά τους πεντατονικούς τρόπου παρατηρείτε η υπεροχή των ενημίτωνων πεντατονικών τρόπων.

Αιόλιος διαζευγμένος (επτάφωνος)

Αιόλιος πεντατονικός εφημέριος δ΄

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υποσυντονολυβικός φθόγγος (Ααα)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορη (Ααα - ΑΑα)

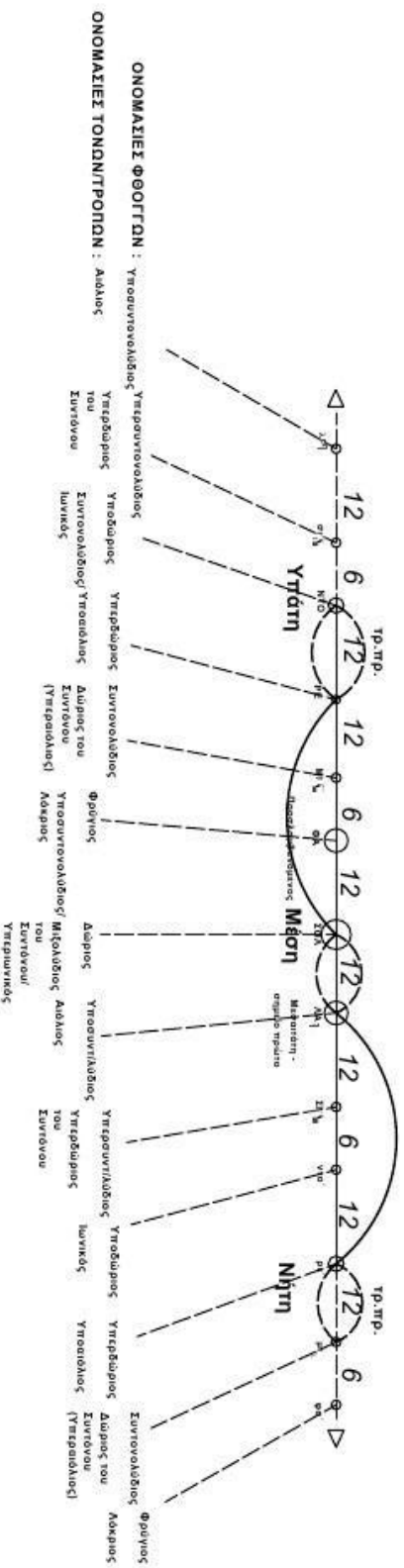
Κορυφή : Υποσυντονολυβικός φθόγγος (ΑΑα)

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτρονοειδούς διαστήματος : Υπερσυντονολυβικός - Υποδούριος φθόγγος.

Υποαιόλιοι Τρόποι

Οι Υποαιόλιοι τρόποι έχουν σαν τροπική τους βάση τον Υπερδώριο Φθόγγο PE. Ονομάζονται έτσι εξαιτίας της θέσης τους στη θέουσα σπείρα (μία 4^η Καθαρή από τον Υποσυντονολύδιο φθόγγο των Αιόλιων τρόπων) και της ομοιότητας σύστασης με τους Αιόλιους τρόπους.

Υποαίθλιος διαξευγμένος (επτάφωνος)

Βασική τροπική ανάδυσση :

Βάση : Υπερδωρίος φθόγγος (PE)

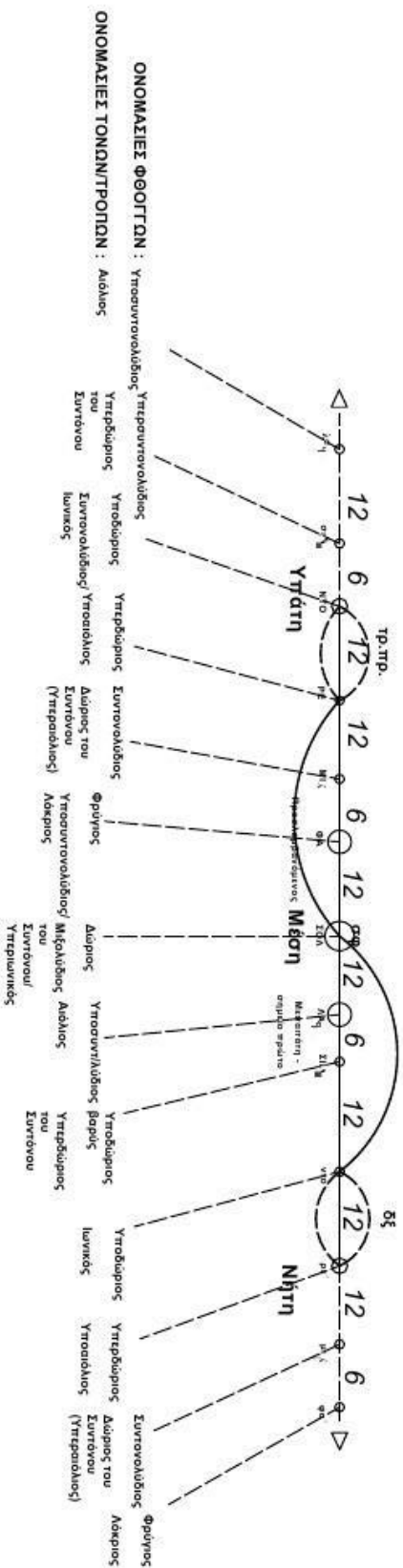
Κορυφή : Υπερδωρίος φθόγγος (pe´)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (PE - pe´)

Σύσταση : Υποαίθλιο τετράχορδο, διάξευξη το διάστημα Δωρίος φθόγγος - Υποσυντονιστής (ΣΟΑ - ΛΑq), Αιθλιο τετράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υπερδωρίος φθόγγος (PE), Δωρίος φθόγγος (ΣΟΑ), Υποσυντονιστής φθόγγος (ΛΑq), Υπερδωρίος φθόγγος (pe´). Το διάστημα ΝΤΟ - PE αποτελεί **τροπικό προσάμβανόμενο**, ενώ συναντάται συνηθισμένα **διάξευξη** μετά την κορυφή του τρόπου (pe´ - μι.λ´).

Υποαιώλιος με σύσταση δύο όμοιων
συνηγμένων τετραχόρδων
(εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπερδωριός φθόγγος (PE)

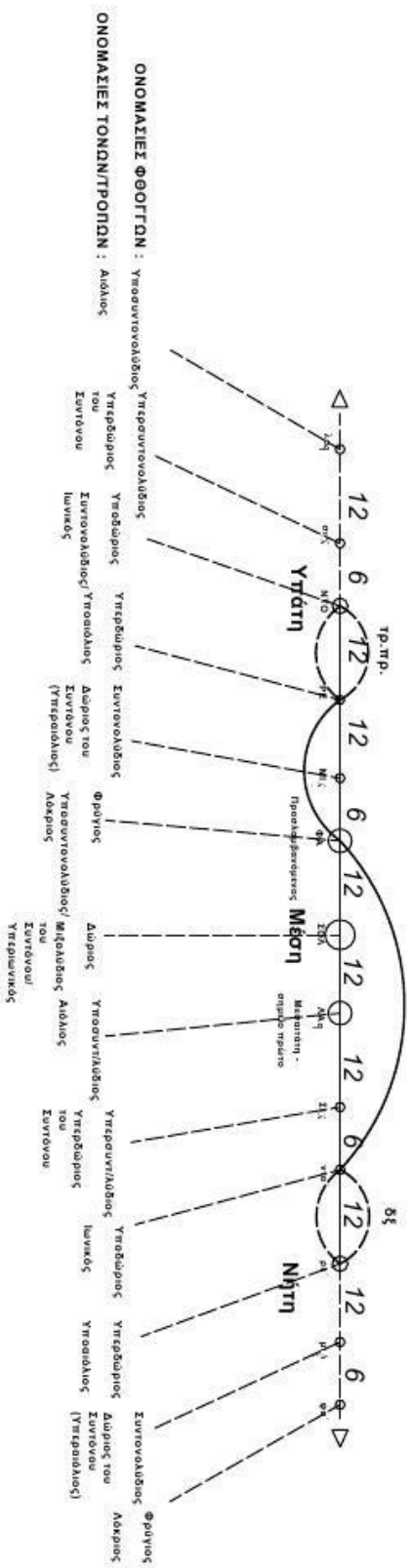
Τροπική διαπυσσών : Επτάχορδη (PE - ντό')

Σύσταση : Υποαιώλιο τετραχόρδο, συναφή ο Δωριός φθόγγος (ΣΟΔ), Μιζωλύδιο τετραχόρδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υπερδωριός φθόγγος (PE), Δωριός φθόγγος (ΣΟΔ), Υποδωριός φθόγγος (ντό').

Το διάστημα ΝΤΟ - ΡΕ αποτελεί **τροπικό προσλαμβανόμενο** και αντίστοιχα το διάστημα ντό' - ρε' αποτελεί **διάζευξη**.

Υποαίθλιος με σύσταση διφωνίας τετραφωνίας (εξάφωνος)

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπερδώριος φθόγγος (PE)

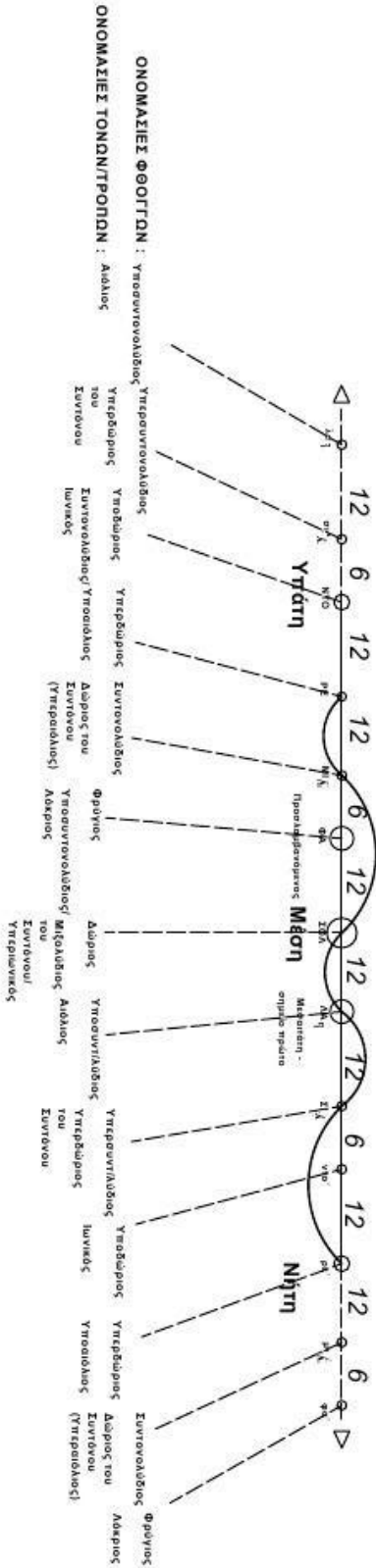
Τροπική διαπασών : Επάγορδη (PE - ντο')

Σύσταση : Υποαίθλιος τρίχορδο, συναφή ο Φρήνγιος φθόγγος (ΦΑ), Δόκριο πεντράχορδο.

Φθόγγοι Βαρύτητας : Υπερδώριος φθόγγος (PE), Φρήνγιος φθόγγος (ΦΑ), Υποδώριος φθόγγος (ντο').

Το διάστημα ΝΤΟ - ΡΕ αποτελεί τροπικό προσλαμβάνόμενο και αντίστοιχα το διάστημα ντο' - ρε' αποτελεί διάζευξη.

ΥΠΟΙΟΙΔΙΟΣ ΠΕΝΤΑΤΟΝΙΚΟΣ ΑΝΗΜΙΤΟΝΟΣ α'

Βασική τροπική ανάλυση :

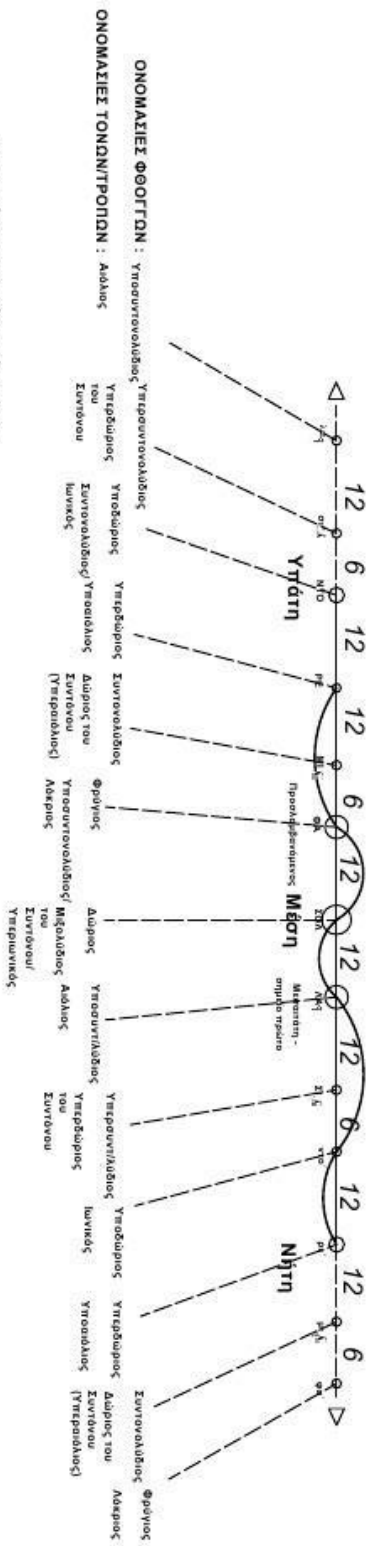
Βάση : Υπερδώριος φθόγγος (PE)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (PE - pe)

Κορυφή : Υπερδώριος φθόγγος (pe')

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδών διαστημάτων.

Υποαίθλιος πεντατονικός ανημίτονος β'

Βασική τροπική ανάλυση :

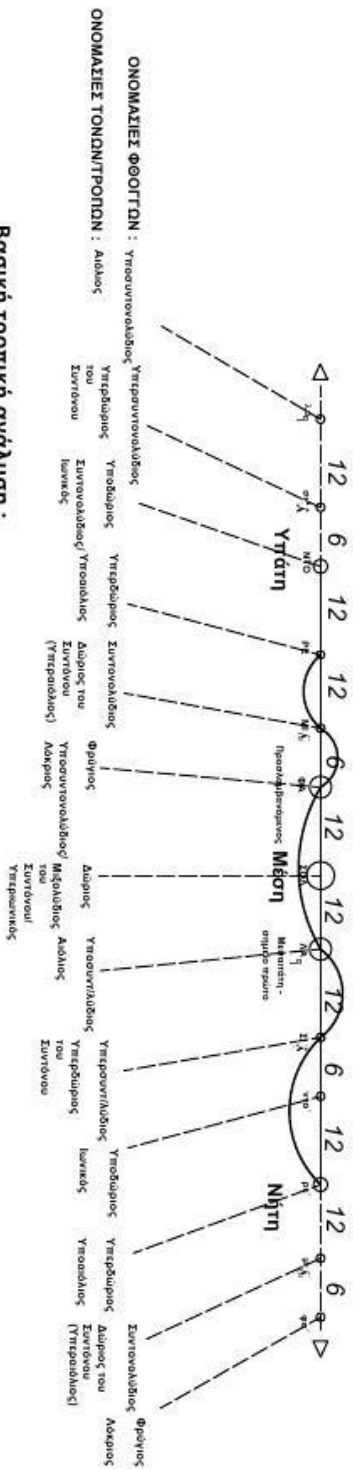
Βάση : Υπερδώριος φθόγγος (PE)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (PE - πε')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και δεν υπάρχει η παρουσία ημιτονοειδών διαστημάτων.

Κορυφή : Υπερδώριος φθόγγος (πε')

Υποϊαίλιος πεντατονικός εφημέριος α'

Βασική τροπική ανάλυση :

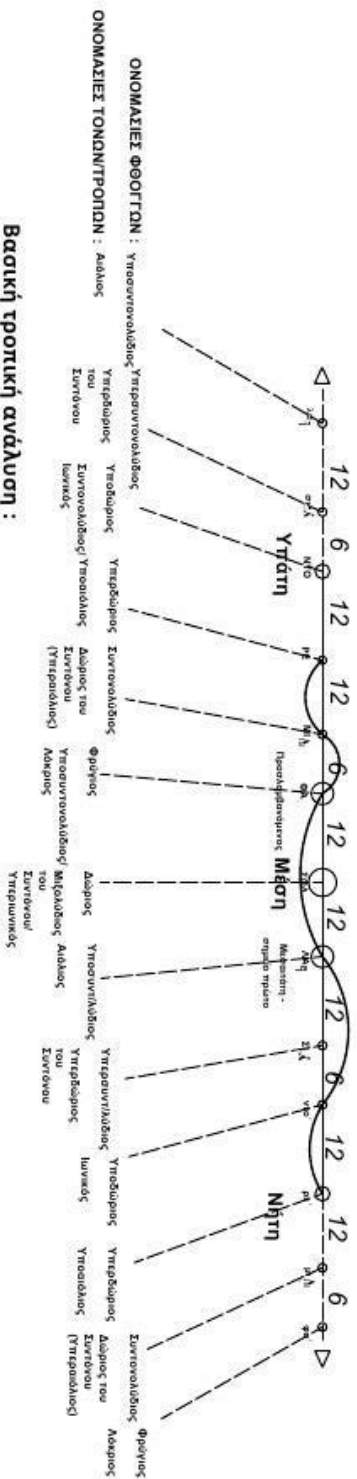
Βάση : Υπερδωδεκάτονος φθόγγος (PE)

Κορυφή : Υπερδωδεκάτονος φθόγγος (pe')

Τροπική διατασών : Οχτάχορδη (PE - pe')

Σύσταση : Στη σύστασή του συναντώνται υπερβυτοί και μη φθόγγοι και υπάγχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος Συντονωδίδιος - Φθόγιος φθόγγος (MI - ΦΑ).

ΥΠΟΑΙΘΙΟΣ ΠΕΝΤΑΤΟΝΙΚΟΣ ΕΝΗΜΕΤΟΣ Β΄

Βασική τροπική ανάλυση :

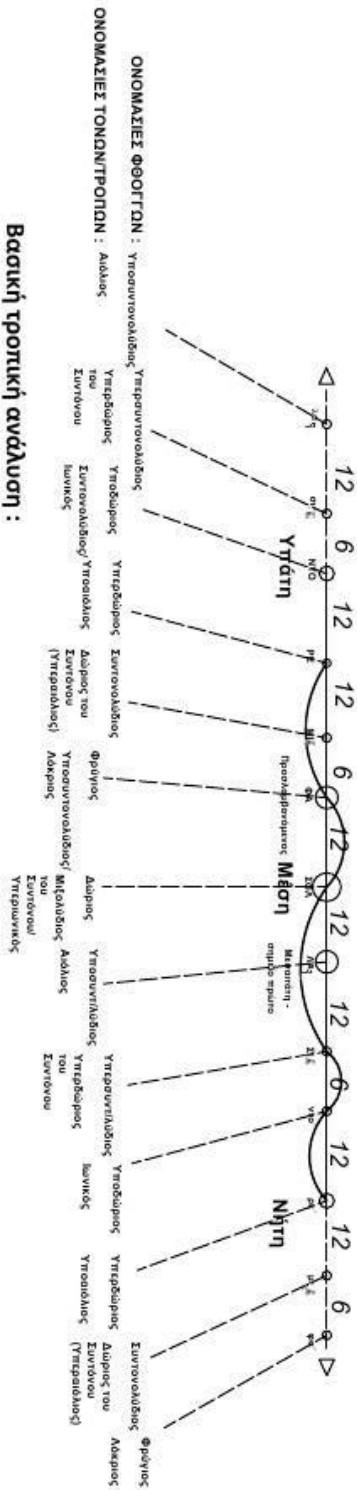
Βάση : Υπερδωριος φθώγγος (PE)

Κορυφή : Υπερδωριος φθώγγος (pe')

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (PE - pe')

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθώγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτρονοειδούς διαστήματος Συντονοειδούς - Φθώγγος φθώγγος (ΜΙΔ - ΦΑ).

ΥΠΟΔΙΟΔΟΣ ΠΕΝΤΑΤΟΝΙΚΟΣ ΕΝΗΛΗΤΗΡΟΣ Δ'

Βασική τροπική ανάλυση :

Βάση : Υπερδωβας φθόγγος (PE) **Κορυφή :** Υπερδωβας φθόγγος (pe)

Τροπική διαπασών : Οχτάχορδη (PE - pe)

Σύσταση : Στη σύσταση του συναντώνται υπερβατοί και μη φθόγγοι και υπάρχει η παρουσία ενός ημιτονοειδούς διαστήματος Υπερσυντονοαδίας - Υποδωβας φθόγγος (ΣΙΔ - ΥΤΟ).

Συμπεράσματα

Η προβληματική της έρευνας

Με την παρουσίαση του Συντονολύδιου Συντάγματος κλείνει η θέαση, παρουσίαση και ανάλυση συνολικά τεσσάρων συντεταγμένων και των αρμονικών φαινομένων που προκύπτουν από αυτές. Έγινε προσπάθεια ενδεδειγμένης ανάδειξης των τρόπων και των ιδιαίτερων περιπτώσεων που προκύπτουν από τις αλλαγές ποιότητας στα συστήματα. Παρουσιάστηκαν οι χρώες του Διατονικού γένους (αμιγώς μαλακό, μαλακό, σύντονο) και οι τρεις περιπτώσεις του μαλακού χρωματικού γένους.

Όπως προκύπτει μέσα από την όλη έρευνα και ανάδειξη του αρμονικού υλικού, τα **Μουσικά Συντάγματα** όπως αυτά συστηματοποιήθηκαν και διδάχθηκαν από τον καθηγητή Ηλία Παπαδόπουλο είναι γεννήτορες αρμονίας. Είναι ένα κλειδί για να ξεκλειδώσει και να μελετήσει κανείς όλα τα μέρη της Αρμονικής και ακόμη περισσότερο να τα βάλει σε χρήση. Είναι μια καινοτόμος προσέγγιση του παλαιού, μία αγαπητική προσπάθεια να μεταλάβει ο μελετητής ερευνητής μουσικός τους λόγους της Αρμονίας, να τους βάλει σε χρήση και να εξελιχθεί σαν μουσικός και σαν άνθρωπος, αφού η ασκητική μελέτη που απαιτείται ασκεί την **έξι του μουσικού** όπως αυτή ορίζεται από τον μεγάλο δάσκαλο Αριστόξενο. Την αίσθηση και τη Μνήμη (Αριστόξενος, 350π.Χ./2005).

Ο μουσικός είναι ελεύθερος να χρησιμοποιήσει το δοσμένο υλικό όπως εκείνος νομίζει. Αναλύοντας, αυτοσχεδιάζοντας, δημιουργώντας μουσική. Επίσης μπορεί να χρησιμοποιήσει τα Συστήματα για να δημιουργήσει περίπλοκους τρόπους κάνοντας χρήση των 3χόρδων, 4χόρδων, 5χόρδων, αλλά και μίξη γενών και χροών. Είναι ελεύθερος να κινηθεί μέσα σε ένα σύστημα γεωμετρίας και ισορροπίας που γεννά περιπτώσεις αρμονικού υλικού.

Η πρωτότυπη θεωρία και ορολογία των Μουσικών Συνταγμάτων καλύπτει το υπάρχον κενό, τόσο γενικώς όσο και ειδικώς στον χώρο της Δημοτικής Λαϊκής, ως μουσικής, η οποία αποκτά έτσι ένα οικείο θεωρητικό πλαίσιο/υπόβαθρο που συνάδει πλήρως με την φύση και τον χαρακτήρα της σε διαχρονική μάλιστα προοπτική. Κάτι τέτοιο είναι πολύ σημαντικό και ανοίγει νέους δρόμους έρευνας και προοπτικής. Χρειάζονται έρευνες για την στήριξη αυτής της προσωπικής άποψης του γράφοντος.

Με τα Μουσικά Συντάγματα αποκαθίσταται πλήρως η επιστήμη της Αρμονικής ως τέχνη πρακτική φύσει. Η αρχιτεκτονική και ποιητική τους αντικατοπτρίζει τα γενόμενα στάδια ανασύστασης/ανασύνθεσης, της συμπλήρωσης και επικαιροποίησης των επτά μερών αυτής, καθιστώντας δυνατή την διδασκαλία της ως λειτουργικό σε καλλιτεχνικό και παιδαγωγικό επίπεδο εργαλείο/εγχειρίδιο Μουσικής Ποιητικής και δημιουργίας.

Σαν μετέπειτα μελέτη όσο αφορά την πλήρη καταγραφή του αρμονικού υλικού αλλά και την ακόμη καλύτερη επικοινωνία του και διάδρασή του με την σύγχρονη εποχή η οποία διαρκώς μεταβάλλεται και εξελίσσεται, θεωρώ ότι θα μπορούσε να μελετηθεί και για λόγους βιβλιογραφίας αλλά και για λόγους

πρακτικούς (δισκογραφία, οργανολογία κ.ο.κ.) η περίπτωση του *σκληρού, σύντονου χρώματος*, η μίξη μαλακού χρώματος με το μαλακό διατονικό γένος (*Μιζολύδιο με Φρύγιο Σύνταγμα*), όπως επίσης και η ανάδειξη περιπτώσεων *εναρμόνιου γένους* με τρόπους που προκύπτουν από το αρμονικό υλικό που παρουσιάστηκε.

Τα προβλήματα της έρευνας είναι πολλά και ταλαιπώρησαν την ολοκλήρωση της εκπόνησης, αφήνοντας κενά για διερεύνηση και περαιτέρω έρευνα. Πρώτα απ' όλα η έλλειψη συγγράμματος από τον ίδιο τον δημιουργό των «Μουσικών Συνταγμάτων της Αρμονίας» ήταν ένα σημαντικό πρόβλημα μιας και αποδυνάμωνε το όλο εγχείρημα. Η βιβλιογραφική επισκόπηση έδειξε ότι πρόκειται για μια καινούρια πρόταση συστηματοποίησης αρμονικού υλικού βασισμένη στους βασικούς ορισμούς της Αρμονικής και δεν υπάρχει με την μορφή που την συστηματοποίησε και δίδαξε ο Ηλίας Παπαδόπουλος πουθενά αλλού. Αυτός ταυτόχρονα ήταν και ένας από τους βασικούς λόγους που με οδήγησαν να ασχοληθώ με αυτό το θέμα στην εκπόνηση της διδακτορικής μου διατριβής. Έτσι, η θεωρία των Συνταγμάτων μπορεί να σταθεί βιβλιογραφικά σε ό,τι αφορά την χρήση των βασικών ορισμών της Αρμονικής (φθόγγοι, διαστήματα, συστήματα, σύσταση και δημιουργία τρόπων κ.ο.κ.), όμως υπάρχουν και τα κομμάτια που παρουσιάστηκαν στα οποία ο Ηλίας Παπαδόπουλος έθεσε ορισμούς, ονομασίες (για παράδειγμα φθόγγων, τρόπων κ.ο.κ.) και έτσι υπήρχε πρόβλημα ως προς την βιβλιογραφία. Γι' αυτό επελέγη ο τρόπος της βιβλιογραφικής στήριξης της έρευνας στα κομμάτια που ήταν αυτό δυνατό και στα υπόλοιπα η αναφορά στις Πανεπιστημιακές σημειώσεις του μαθήματος «Μέλος της Τριγενείας» του Ηλία Παπαδόπουλου, το οποίο διδάσκεται με αυτή την θεωρία από το 2003 (χρησιμοποιήθηκε ακόμη και αυτούσιο κείμενο όπου χρειάστηκε με την αντίστοιχη αναφορά), αλλά και η καθοδήγηση του ίδιου μιας και είναι ο κύριος επιβλέπων της διατριβής. Ένα ακόμη βασικό πρόβλημα της έρευνας είναι ότι σαν πρωτοεμφανιζόμενο παιδαγωγικό εργαλείο δεν έχει δοκιμαστεί ερευνητικά, πέρα από τις πανεπιστημιακές αίθουσες του Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης από όπου και πάλι δεν υπάρχουν καταγεγραμμένα ερευνητικά αποτελέσματα δοκιμής και χρήσης του εργαλείου. Κοινώς, βρέθηκα μπροστά σε μία νέα προτεινόμενη θεωρία συστηματοποίησης και μελέτης αρμονικού υλικού η οποία ούτε είχε καταγραφεί, ούτε είχε δοκιμαστεί με καταγεγραμμένα παιδαγωγικά ερευνητικά αποτελέσματα. Μετά από σκέψη, επέλεξα να βαδίσω βήμα βήμα. Να καταγράψω και να αναλύσω όσο καλύτερα μπορούσα το προτεινόμενο σύστημα μουσικολογικά και να εξαντλήσω το αρμονικό υλικό το οποίο προσφέρει. Αυτό και γίνεται με την ολοκλήρωση της παρούσας διατριβής. Το επόμενο βήμα είναι η δοκιμή του. Να γίνει μια καλή παιδαγωγική έρευνα η οποία να δοκιμάσει το σύστημα των Μουσικών Συνταγμάτων της Αρμονίας και να αναδείξει τα δυνατά και τα τρωτά του σημεία. Ερωτήματα όπως τί αποκομίζει ένας μουσικός από την διδασκαλία της θεωρίας αυτής, τί προσφέρει σε μαθητές Δημοτικού, Γυμνασίου, Λυκείου (κατά προτίμηση μουσικών σχολείων), σε φοιτητές μουσικών τμημάτων είτε θεωρητικούς είτε με ειδικευση οργάνου διαφόρων κατευθύνσεων, είναι ίσως το επόμενο βήμα στην υποστήριξη της θεωρίας των Συνταγμάτων σαν παιδαγωγικό εργαλείο μελέτης αρμονικού υλικού.

Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα και προεκτάσεις των Μουσικών Συνταγμάτων

Όσο αφορά την χρήση και περαιτέρω έρευνα, το αντικείμενο των Μουσικών Συνταγμάτων της Αρμονίας του Ηλία Παπαδόπουλου, επειδή ακριβώς πρόκειται για ένα αντικείμενο νέο, πρωτότυπο και καινοτόμο τόσο στην σύλληψη, όσο και στην παρουσίασή του, δημιουργεί πολλές πιθανές προεκτάσεις έρευνας και χρήσης. Αρχής γενομένης του ότι δεν υπάρχει μία καθολική θεωρία για την Ελληνική Παραδοσιακή Μουσική η οποία να «μιλάει την γλώσσα» του οικείου τόπου σε ρεαλιστικό και μουσικό επίπεδο, τα Μουσικά Συντάγματα θα μπορούσαν να αποτελέσουν μια ενδιαφέρουσα πρόταση ως προς αυτό. Το γεγονός ότι όλο το θεωρητικό πλαίσιο αφορά την ελληνική θεωρία περί μουσικής και μάλιστα το ότι τα Μουσικά Συντάγματα καθιστούν αυτή την θεωρία σε χρήση και δε την αφήνουν σε εγκυκλοπαιδική αχρηστία, είναι μία καλή βάση για να διδαχτεί κανείς τα λεγόμενα των ερευνητών του οικείου τόπου (Από τον Αριστόξενο στον Παπαδόπουλο) και να τα δει σε χρήση πρακτικά στο όργανο με το οποίο ασχολείται ή στην φωνή του. Τα Μουσικά Συντάγματα δίνουν βαρύτητα στην σύσταση των αρμονικών φαινομένων, στην ανάλυση των βασικών και όχι μόνον αρμονικών συστημάτων, στον τρόπο σύνθεσής τους ώστε να δημιουργηθούν τρόποι κάθε είδους, χαρίζοντας έναν τεράστιο πλούτο υλικού, χρήσιμο εργαλείο στα χέρια κάθε μουσικού. Η ιδιαιτερότητα της προσέγγισης των Συνταγμάτων σε συνδυασμό με την χρήση του μεθοδολογικού εργαλείου της Μουσικής Διαίρεσης που ονοματοθέτησε και θεσμοθέτησε ο Ηλίας Παπαδόπουλος, έγκειται στο ότι δεν γίνεται μόνο η αναφορά των συστημάτων (3χορδο, 4χορδο, 5χορδο), αλλά μέσα από την διδασκαλία τους γίνεται εστίαση στο πώς αυτά λειτουργούν, πώς ερμηνεύονται, πώς δομούνται για να δημιουργήσουν αρμονικό υλικό. Έτσι, ο κάθε μουσικός διδάσκεται το θεωρητικό πλαίσιο και το κάνει χρήση. Η ελληνική ορολογία θα μπορούσε να αποτελέσει έναν κοινό τόπο συνεννόησης και επικοινωνίας των μουσικών, μιας και ως προς αυτό υπάρχει πληθώρα προσεγγίσεων οι οποίες κατά την προσωπική γνώμη του γράφοντα, δεν μπορούν να συνομιλήσουν με την ελληνική διαχρονική δημιουργία. Αντιθέτως, τα Μουσικά Συντάγματα μπορούν να αναλύσουν τους σκοπούς της ελληνικής Παραδοσιακής Μουσικής οι οποίοι κάνουν χρήση των μουσικών συστημάτων με την ίδια ακριβώς φιλοσοφία των Συνταγμάτων, δίνουν την ελευθερία στον μουσικό να κατανοήσει την σύσταση κάθε φαινομένου, «μιλούν την ίδια γλώσσα» με αυτήν του οικείου τόπου. Έτσι, θα μπορούσαν να αποτελέσουν το σώμα της θεωρίας της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής, κάτι που σε θεωρητικό, πρακτικό, εκπαιδευτικό επίπεδο έχει να δώσει πολλά σε έναν νέο, αλλά και παλαιότερο μουσικό.

Έχοντας σαν οδηγό την παραπάνω πρόταση, θα μπορούσαν να διεξαχθούν έρευνες υποστήριξης των Μουσικών Συνταγμάτων σε πολλά επίπεδα. Χρήση του αντικείμενου σε μουσικές σχολές και ωδεία βυζαντινής, παραδοσιακής και ευρωπαϊκής μουσικής. Ασκησιολόγιο για παιδιά προσχολικής ηλικίας ώστε να μπουν στην διαδικασία εκμάθησης της φιλοσοφίας χρήσης του αρμονικού υλικού. Βασικές θεωρητικές γνώσεις για τα παιδιά του δημοτικού μέσα από το μάθημα της μουσικής. Εκμάθηση του θεωρητικού πλαισίου και πρακτική εξάσκηση εφαρμοσμένη ειδικά για τους μαθητές των Μουσικών Σχολείων η οποία να περιέχει θεωρία, πράξη, ανάλυση μορφολογική, βασικά στοιχεία αυτοσχεδιασμού πάνω στο προτεινόμενο αντικείμενο, βασικές αρχές σύνθεσης. Τέλος, μία μεθοδευμένη εστίαση στους φοιτητές των

μουσικών σχολών των Πανεπιστημίων της χώρας, κάθε ειδίκευσης και κατεύθυνσης ώστε να γίνουν κοινωνοί της σκέψης και προσέγγισης των Μουσικών Συνταγμάτων. Με αυτόν τον τρόπο, θα δημιουργηθεί πρόσφορο έδαφος στερέωσης της θεωρίας των Μουσικών Συνταγμάτων και θα αρχίσει η μαθητική και ακαδημαϊκή συζήτηση περί των ζητημάτων αυτών. Επιπλέον τα εργαστήρια και τα σεμινάρια διδασκαλίας τα οποία να είναι εστιασμένα στην μελέτη και χρήση των Συνταγμάτων για ενήλικες και παιδιά, μπορεί να βοηθήσει σημαντικά ως προς αυτή την κατεύθυνση.

Για να γίνει αυτό πράξη, χρειάζεται έρευνα, χρήση, ανάλυση του υλικού, από επιστήμονες μουσικούς οι οποίοι ο καθένας από την σκοπιά του θα αναλάβει να υλοποιήσει όλο αυτό το τεράστιο και σημαντικό εγχείρημα. Από μεριάς μου θα αφιερώσω χρόνο και ενέργεια προς αυτή την κατεύθυνση γιατί πιστεύω ότι τα Μουσικά Συντάγματα είναι ένας σπουδαίος φιλοσοφικός, θεωρητικός, πρακτικός, μουσικός τρόπος προσέγγισης των Αρμονικών φαινομένων που αφορούν την διαχρονική ελληνική δημιουργία και όχι μόνον. Πρόκειται για ένα ταξίδι αυτογνωσίας, μία πολιτική και φιλοσοφική θέση η οποία συστήνει τον μουσικό στο μέλλον, γνωρίζοντάς του με πολύ ενδελεχή, ενδιαφέρον και ουσιώδη τρόπο τις ρίζες του.

Επιπλέον, στο κομμάτι της θεραπείας, το τεράστιο Αρμονικό Υλικό που γενούν τα Μουσικά Συντάγματα μπορεί να αποτελέσει έναν ενδιαφέροντα τομέα έρευνας, μιας και σε πάρα πολλές περιπτώσεις προκύπτει αρμονικό υλικό το οποίο δεν είναι σε ευρεία χρήση. Έτσι, μπορούν να γίνουν έρευνες χρήσης αυτού του υλικού για θεραπευτικούς σκοπούς, κομμάτι το οποίο υπάρχει έντονα και στην βιβλιογραφία και ίσως να ανοίξει νέες οδούς και τρόπους έρευνας και σκέψης και στην επιστήμη της Μουσικοθεραπείας.

Ένα άλλο πεδίο έρευνας, θα μπορούσε να αποτελέσει η επιστήμη της ιατρικής και πιο συγκεκριμένα η μελέτη του ανθρώπινου εγκεφάλου ως προς την χρήση του υλικού των Μουσικών Συνταγμάτων. Η ψυχολογία είναι ένας άλλος τομέας ανάδειξης και προσέγγισης των Μουσικών Συνταγμάτων.

Οι προεκτάσεις είναι πολλές και πολύπλευρες και αφορούν όλη την χρήση της Μουσικής στην ζωή του ανθρώπου. Κάτι το οποίο με πολύ εύστοχο και διορατικό τρόπο επιστρέφει τον ερευνητή στις πρώτες πηγές περί Μουσικής. Στην προ Αριστοξένου εποχή όπου τα σωζόμενα κείμενα υπογραμμίζουν, τονίζουν, κελεύουν το πόσο σημαντική είναι η Μουσική, το Μέλος, στην ζωή του Ανθρώπου, πώς αυτή μπορεί να δημιουργήσει σωστούς αγαθούς πολίτες, πώς μπορεί να δημιουργήσει φως Παιδείας ικανό να κάνει τον άνθρωπο να βρει την φύση του, να βγει από το Σπήλαιο και να γίνει κοινωνός του κόσμου των Ιδεών, να αναπνεύσει Παιδεία.

Κάτι τέτοιο είναι σημαντικό και καιρικό τόσο για την εκπαίδευση της Μουσικής, όσο και για την σύσταση του ανθρώπου μέσα στην Πολιτεία με την οποία διαδρά, συνυπάρχει, αυτοσχεδιάζει, δημιουργεί. Όπως ακριβώς ένας μουσικός. Γιατί η έννοια της μουσικής ενέχει μέσα της όλες τις πράξεις του ανθρώπου, αλλά και οι πράξεις του ανθρώπου ενέχουν μέσα τους την μουσική σαν θέση, σαν φιλοσοφία, σαν τρόπο κατανόησης της σύστασης των πραγμάτων, κατανόησης της ίδιας της έννοιας της ζωής!

Όλες αυτές οι σκέψεις, τα προσωπικά συμπεράσματα του γράφοντος τα οποία προκύπτουν από την ενασχόληση χρόνων και την διδασκαλία των Μουσικών Συνταγμάτων, δείχνουν, υποστηρίζουν ακριβώς αυτό. Την σπουδαιότητα των Μουσικών Συνταγμάτων, αφού μπορούν με την κατάλληλη επεξεργασία και χρήση να αποτελέσουν ένα χρηστικό εργαλείο όχι μόνο του μουσικού, αλλά του ανθρώπου σε πολλές εκφάνσεις της ζωής του.

Αν η πράξη γεννά τη θεωρία, ή μάλλον καλύτερα αν η θεωρία συστηματοποιεί και οργανώνει την πράξη, είναι προφανές από την προσπάθεια παρουσίασης αυτής της έρευνας το εξής. Μόλις η θεωρία βάλει σε τάξη την πράξη, είναι ικανή να γεννήσει περιπτώσεις που η πράξη από μόνη της δε θα μπορούσε να φανταστεί. Μοιάζει η θεωρία να γεννιέται από την πράξη για να γίνει οδηγός της σε νέα πράξη, ακόμη και με τους παλαιότερους κανόνες και ορισμούς. Αυτό είναι ένα από τα πολλά που αναδεικνύουν τα Μουσικά Συντάγματα μιας και δίνουν πληθώρα Αρμονικού υλικού στα χέρια κάθε ενδιαφερόμενου. Μέχρι να τα κατακτήσει, να βγει πάνω από το Σύστημα και να πάει παραπέρα. Μέχρι να φτάσει τον πήχη του Μουσικού ο οποίος πορεύεται το δύσβατο μονοπάτι της Παιδείας. Εκείνο του φωτός, εκείνο της διαρκούς μελέτης και αναζήτησης ισορροπίας. Μέχρι να έρθουν σε συμφωνία η θεωρία με την πράξη και όλα απλώς να γίνονται...

Τέλος θα ταίριαζε να κλείσουμε το καταληκτικό μέρος αυτό με την ακόλουθη χαρακτηριστική φράση του Ηλία Παπαδόπουλου : «Η γλώσσα που διέπει την αρμονική θεωρία και ορολογία των Μουσικών Συνταγμάτων δεν είναι ένα μέσο συννενόησης μόνον, αλλά πρωτίστως νοείται ως υπέρτατη αξία που αντικατοπτρίζει την Ποιητική, Ηλιοείδεια και το Ανεμόεν φρόνημα της γλώσσας που κατέκτησε την οικουμένη χωρίς πολιτική, στρατιωτική και άλλη δύναμη επιβολής» (Παπαδόπουλος, 2016).

Βιβλιογραφία

- Αλύπιος. (3ος - 4ος αι. μ.Χ./1895). *Εισαγωγή μουσική* (Τόμ. Musici Scriptores Graeci). Λειψία: Annexae Sunt Tabulae.
- Αριστοτέλης. (323π.Χ./2000). *Περί ψυχής*. (Ι. Σ. Χριστοδούλου, Επιμ., & Ι. Σ. Χριστοδούλου, Μεταφρ.) Θεσσαλονίκη: Ζήτρος.
- Αριστοτέλης. (334π.Χ./1997). *Περί Ουρανού* (Τόμ. Άπαντα 31). (Ο. Χατζόπουλος, Επιμ.) Αθήνα: Κάκτος.
- Αριστοτέλης. (335-323π.Χ./2008). *Ποιητική*. (Δ. Δ. Λυπουρλής, Επιμ., & Δ. Δ. Λυπουρλής, Μεταφρ.) Θεσσαλονίκη: Ζήτρος.
- Αριστοτέλης. (4ος αι. π.Χ./1999). *Άπαντα 38 Προβλήματα 2*. (Ο. Χατζόπουλος, Επιμ., & Φ. Ο. Κάκτου, Μεταφρ.) Αθήνα: Κάκτος.
- Αριστοτέλης. (4ος αι. π.Χ./2006). *Πολιτικά*. (Δ. Παπάδης, Μεταφρ.) Θεσσαλονίκη: Ζήτρος.
- Αριστόξενος. (350π.Χ./2005). *Άπαντα Μουσικά έργα Αρμονικά στοιχεία, Ρυθμικά Στοιχεία, Αποσπάσματα*. (Ο. Χατζόπουλος, Επιμ., & Φ. Ο. Κάκτου, Μεταφρ.) Αθήνα: Κάκτος.
- Βακχείος. (3ος - 4ος αι. μ.Χ./1895). *Εισαγωγή τέχνης μουσικής* (Τόμ. Musici Scriptores Graeci). Λειψία: Annexae Sunt Tabulae.
- Βοήθιος. (1867). *De institutione musica* (Τόμ. Anicii Manlii Torquati Severini Boetii De Instituti Arithmetica Libri duo De Instituti Musica Libri Quinque). (G. Friedlein, Επιμ.) Λειψία: In Aedibus B G Teubneri.
- Γαυδέντιος. (3ος - 4ος αι. μ.Χ./1895). *Εισαγωγή εις την Αρμονικήν* (Τόμ. Musici Scriptores Graeci). Λειψία: Annexae Sunt Tabulae.
- Ευκλείδης. (300π.Χ./1895). *Κατανομή Κανόνος* (Τόμ. Musici Scriptores Graeci). Λειψία: Annexae Sunt Tabulae.
- Ηράκλειτος. (6ος με 5ος αι. π.Χ./2010). *Άπαντα*. (Φ. -Α. Τάσος, Επιμ., & Θ. Μαυρόπουλος, Μεταφρ.) Θεσσαλονίκη: Ζήτρος.
- Καϊμάκης, Π. (2004). *Φιλοσοφία και Μουσική*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Καραγκούνης, Κ. (1995). *Η μουσική στην αρχαία Ελλάδα και τεχνική θεώρηση αυτής*. Βόλος: Ε.Δ.Ρ.Α.Μ.Ε. Παναγιώτης Αχείλας.
- Κάκτου, Φ. Ο. (Επιμ.). (2004, Ιούνιος). Σούδα Λεξικόν. *Σούδα Λεξικόν Στερεότυπες Εκδόσεις 5*. Αθήνα: Κάκτος.
- Κλεονίδης. (2ος αι. μ.Χ./2005). *Εισαγωγή Αρμονική*. Αθήνα: Δαίδαλος.
- Κοϊντιλιανός. (1ος - 4ος αι. μ.Χ./1861). *Περί Μουσικής*. (A. Iahnus, Επιμ.) Βερολίνο: Suptibus S. Calvaryi et Sociorum.
- Κοψαχείλης, Σ. Ι. (1996). *Μουσικοφιλοσοφία Αριστόξενος ο Μουσικός Μαθητής του Αριστοτέλη και τα θεωρητικά της μουσικής των αρχαίων*. Θεσσαλονίκη: Μαϊάνδρος.
- Λιαντίνης, Δ. (2005). *Τα Ελληνικά*. Αθήνα: Ε. Τζανακάκης & ΣΙΑ Ε.Ε.
- Μαυροειδής, Μ. Δ. (1999). *Οι Μουσικοί τρόποι στην Ανατολική Μεσόγειο*. Αθήνα: Fagotto.

- Μιχαηλίδης, Σ. (1989). *Εγκυκλοπαίδεια της αρχαίας ελληνικής μουσικής*. Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.
- Μήτσιου, Α. (2001). *Πυθαγόρας και μουσική*. (Γ. Μ. Χουρμουζιάδης, Επιμ.) Αθήνα: Γεωργιάδης.
- Ξανθούλης, Ν. (2005). *Τέχνη Μουσική*. Αθήνα: Δαίδαλος - Ι. Ζαχαρόπουλος.
- Παπαδόπουλος, Η. (2016). *Πανεπιστημιακές σημειώσεις για το μάθημα Μέλος της Τριγενείας*. Θεσσαλονίκη.
- Πλάτων. (2013). *Κρατύλος ή Περί ορθότητος ονομάτων, Λογικός*. (Γ. Κεντρωτής, Μεταφρ.) Αθήνα: Gutenberg.
- Πλάτων. (308π.Χ./2006). *Πολιτεία* (Τόμ. 1 και 2). (Θ. Γ. Μαυρόπουλος, Επιμ., & Θ. Γ. Μαυρόπουλος, Μεταφρ.) Θεσσαλονίκη: Ζήτρος.
- Πλάτων. (385π.Χ./2007). *Συμπόσιον*. (Η. Σπυρόπουλος, Μεταφρ.) Θεσσαλονίκη: Ζήτρος.
- Πλάτων. (432π.Χ./2009). *Πρωταγόρας*. (Σ. Ηλίας, Επιμ., & Σ. Ηλίας, Μεταφρ.) Θεσσαλονίκη: Ζήτρος.
- Πλάτων. (520π.Χ./2010). *Τίμαιος*. (Θ. Γ. Μαυρόπουλος, Επιμ., & Θ. Γ. Μαυρόπουλος, Μεταφρ.) Θεσσαλονίκη: Ζητρος.
- Πλούταρχος. (2ος αι. π.Χ./1997). *Ηθικά Τόμος 29*. (Ο. Χατζόπουλος, Επιμ., & Φ. Ο. Κάκτου, Μεταφρ.) Αθήνα: Κάκτος.
- Πτολεμαίος. (100 - 170 μ.Χ.). *Περί Μουσικής*.
- Πτολεμαίος. (100 - 170 μ.Χ.). *Αρμονικά*.
- Πτολεμαίος. (100 - 170 μ.Χ.). *Μουσικά*.
- Σμωλ, Κ. (2010). *Μουσικοτροπώντας*. (Π. Δήμητρα, Μεταφρ.) Αθήνα: Ιανός.
- Σπυρίδης, Χ. (2005). *Ευκλείδου Κανόνος Κατανομή*. Θεσσαλονίκη: Γαργατάνη.
- Σπυρίδων Περιστερής, Γ. Σ. (1999). *Μουσική Εκλογή*. Αθληνα: Ακαδημία Αθηνών.
- Τουμά, Χ. Χ. (2006). *Η Μουσική των Αράβων*. (Ν. Δρούγκας, Επιμ., & Β. Τζωρτζίνης, Μεταφρ.) Θεσσαλονίκη: Εν Χορδαίς.

Αγγλικές πηγές

- Barker, A. (1989). *Greek Musical Writings II*. The Endinburgh Buildibg, Great Britain: Cambridge University Press.
- Barker, A. (2004). *Scientific method in Ptolemy's Harmonic's*. The Endinburgh building Cambridge: Cambridge University Press.
- Barker, A. (2007). *Harmonics in Classical Greece*. USA: Cambridge University Press, New York.

- Bellerman. (2ος - 6ος αι. μ.Χ./2005). *Ανώνυμες Πραγματείες* (Τόμ. Αριστόξενος Κλεωνίδης Ανώνυμος Τέχνη Μουσική). (Ν. Ξανθούλης, Επιμ.) Αθήνα: Δαίδαλος.
- DeWhitt, M. (2004). *Aristoxenus's Ghost - An Ancient Metaphysical Mystery Solved*. USA: Xlobris Corporation.
- Ferguson, K. (2009). *Η μουσική του Πυθαγόρα*. Αθήνα: Τραυλός.
- Franklin, J. C. (χ.χ.). Hearing Greek Microtones.
- Levin, F. R. (2009). *Greek Reflections on the nature of music*. USA: Cambridge University Press.
- Mathiesen, T. J. (2010). *Apollo's lyre : Greek music and Music Theory in Antiquity and the middle Ages*. USA: ACLS.
- Monro, D. (1984). *The Modes of Ancient Greek Music*. Oxford: Clarendon Press.
- Neubecker, A. J. (1986). *Η μουσική στην Αρχαία Ελλάδα*. Αθήνα: Οδυσσέας.
- Proust, D. (2008). *Η Αρμονία των σφαιρών η σχέση της Αστρονομίας με τη μουσική*. (Ε. Λ. Χατζηχρήστου, Μεταφρ.) Αθήνα: Δίαυλος.
- Purves, D. (2019). *Η μουσική ως βιολογία Οι ήχοι που μας αρέσουν και γιατί*. (Π. Δ. Καραμανλίδης, Επιμ., & Σ. Σφενδουράκης, Μεταφρ.) Αθήνα: Κάτοπτρο.
- Taylor, T. (1995). *Η θεωρητική αρίθμηση των Πυθαγόρειων*. (Μ. Οικονομοπούλου, Μεταφρ.) Αθήνα: Ιάμβλιχος.
- West, M. L. (1999). *Αρχαία Ελληνική Μουσική*. Αθήνα: Παπαδήμα.
- Wiering, F. (2001). *The language of the Modes Studies in the history of polyphonic modality*. Great Britain: Routledge.
- Zarlino, G. (1983). *On the Modes part four of Institutioni Harmoniche 1558*. (C. V. Palisca, Επιμ., & V. Cohen, Μεταφρ.) USA: Yale University Press, New Haven and London.

Παράρτημα Α – Παρτιτούρες έργων

Στο παρόν παράρτημα παραθέτω έργα τα οποία έγραψα τα τελευταία χρόνια μέσα από την τριβή μου με τα Μουσικά Συντάγματα και την συνολική διδασκαλία του καθηγητή μου, Ηλία Παπαδόπουλου. Η διάθεση των έργων, είτε πρόκειται για έργα μεγάλων συνόλων, είτε για απλά τραγούδια με μονοφωνική διάθεση και χροιά, πραγματεύονται την τροπικότητα με μία ολιστική διάθεση και προσέγγιση η οποία κινείται μεταξύ του πηγαίου και του καθαρά εγκεφαλικού. Όπως γίνεται αντιληπτό, η παλέτα των ηχητικών αποχρώσεων είναι μεγάλη και ποικίλει ανάλογα με το έργο και την περίπτωση.

Στο παρόν παράρτημα παραθέτω το τελευταίο μέρος (VIII) από το έργο μου «Το Μονόγραμμα» του Οδυσσέα Ελύτη για σύνολο παραδοσιακών οργάνων, δύο τραγουδιστές και αφηγητή, από το έργο μου «Της γέννησης και της Άνοιξης» για σύνολο παραδοσιακών οργάνων και τραγουδιστές το νανούρισμα που έχω γράψει για την κόρη μου Κατερίνα, αποσπάσματα από το έργο μου «Ανάσα Αθανασίας» για ζυγίες παραδοσιακών οργάνων και τραγούδια από τον δίσκο μου «Μικρές στιγμές» που μόλις κυκλοφόρησε. Σε κάθε ομάδα παραδειγμάτων παραθέτω σχολιασμό για την αρμονική διάθεση και αξιοποίηση του υλικού. Σε κάθε περίπτωση ο δρόμος δημιουργίας που ανοίγουν τα Μουσικά Συντάγματα είναι τεράστιος και οδηγεί σε μια ασκητική σπουδή η οποία θα με απασχολήσει για πολύ καιρό. Είναι ο τρόπος μου πλέον να καταλαβαίνω την σύσταση των πραγμάτων και νιώθω ευτυχής που το τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης μέσα από την τάξη του Ηλία Παπαδόπουλου αλλά και πολλών άλλων καθηγητών, μου προσέφερε τόσο απλόχερα την πηγή αυτή της γνώσης.

Απόσπασμα 1. Το Μονόγραμμα του Οδυσσέα Ελύτη

Το έργο ξεκίνησε τα χρόνια των μεταπτυχιακών μου σπουδών και πήρε την τελική του μορφή κατά τη διάρκεια ης εκπόνησης της διδακτορικής μου διατριβής. Σαν ποιητικό κείμενο το Μονόγραμμα του Ο. Ελύτη με συντροφεύει από τα μαθητικά μου χρόνια και μέσα από την τριβή μου με τον Ηλία Παπαδόπουλο και την Ποιητική του πνοή ένιωσα ότι μπορώ να δοκιμάσω να αποδώσω ολοκληρωμένα την αίσθηση που μου δημιουργεί αυτό το τεράστιο έργο. Να κάνω κοινώς μια δική μου «ποιητική ανάγνωση» πάνω στην μετρική του. Σαν σύνολο επιλέχθηκε μία μικρή ομάδα οργάνων, σαν μουσική δωματίου για παραδοσιακά όργανα, αν μπορεί να του αποδοθεί τέτοιος τίτλος. Βιολί, Τσέλο, μπάσο, παραδοσιακά κρουστά, καβάλι, κανονάκι και λύρα η οποία αρχικά ήταν κρητική, αλλά για λόγους κοινών ηχοχρωμάτων με το βιολί, άλλαξε αργότερα σε πολίτικη. Δύο τραγουδιστές και ένας αφηγητής/τρια. Το έργο έχει παρουσιαστεί τρεις φορές τα τελευταία χρόνια και είναι σε κατάσταση ηχογράφησης για να κυκλοφορήσει. Έχει διάρκεια 45 περίπου λεπτών σύνολο. Στο παρόν παράρτημα παραθέτω το κλείσιμο του έργου, το VIII μέρος.

Score

Το Μονόγραμμα VII

Ποίηση Ο. Ελύτης
Μουσική Λ. Πασσιάς

♩=85 Στον Παράδεισο έχω σημαδέψει ένα νησί...

Καβάλι

Κανονάκι

Τραγουδι

Κρητική
λύρα

Βιολί

Cello

Double Bass

...μες στον Παράδεισο

Καβ.

Καν.

Τραγ.

λύρα

Βιολί

Vc.

D.B.

Στον Παράδεισο

pizz.

2
Το Μονόγραμμα
VII

Καρ.
Καν.
Τραγ.
Λύρα
Βιολι
Vc.
D.B.

ση μα δε φειε να νη σι τι τι τι Στον Πα ρα δει σοε χω ση με δε φειε να νη σι τι τι τι Α πα ρα λα χτο ε σο υ υ

Καρ.
Καν.
Τραγ.
Λύρα
Βιολι
Vc.
D.B.

Κιε να σπi τι στη η θα α λα ασ σα α τη η θα α λα σ σα Κιε να σπi τι στη η θα α λα ασ σα α τη η θα α λα σ σα

Το Μονόγραμμα

3

Καθ.

Καν.

Τραγ.
Με κρε βά τι με γά α λο ο ο και αι πάρ τα μα κρη. Με κρε βά τι με γά α λο ο ο και αι πάρ τα μα

Λύρα

Βιολι

Vc.

D.B.

Καθ.

Καν.

Τραγ.
κρη. Ε γω ρι ζει ει με ες τά α πα τα α μα αν η γώ. Να και τά α ζο μια αι κά θε πρω ί ι που ου ζει

Λύρα

Βιολι

Vc.

D.B.

4
45
Το Μονόγραμμα
VII

Καθ.

Καν.

Τραγ.
νά ω ω Να σε βλέ ε που με σή η η να περ νά ας στο

Λύρα

Βιολι

Vc.

D.B.

55
Καθ.

Καν.

Τραγ.
νε ρά ο Και με σή η να σε κλά αι ω με ες τον Πα ρα. θε ει σο ο Να σε βλέ ε που με σή η η να περ νά ας στο

Λύρα

Βιολι

Vc.

D.B.

Το Μονόγραμμα
VII

5

65

Καθ.

Καν.

Τραγ.

Λύρα

Βιολι

Vc.

D.B.

νε ρά ο Κα με ση η να σε κλά αι ω με ες τον Πα ρα

67

Καθ.

Καν.

Τραγ.

Λύρα

Βιολι

Vc.

D.B.

δα ει σο ο

6 Το Μονόγραμμα
VII

Καθ.

Καν.

Τραγ.

Λύρα

Βιολι

Βιολοντσέλο

Κοντράβιολο

77 ♩ = 90

Καθ.

Καν.

Τραγ.

Λύρα

Βιολι

Βιολοντσέλο

Κοντράβιολο

Το Μονόγραμμα
VII

7

81

Κορ.

Καν.

Τραγ.

Λύρα

Βιολι

Vc.

D.B.

85

Κορ.

Καν.

Τραγ.

Λύρα

Βιολι

Vc.

D.B.

8

Το Μονόγραμμα
VII

33

Καβ.

Καν.

Τραγ.

λύρα

Βιολι

Vc.

D.B.

The first system of the musical score consists of seven staves. The top three staves are vocal parts: Καβ. (Clef: Treble), Καν. (Clef: Treble), and Τραγ. (Clef: Treble). The bottom four staves are instrumental parts: λύρα (Clef: Treble), Βιολι (Clef: Treble), Vc. (Clef: Bass), and D.B. (Clef: Bass). The music is written in a single system with a repeat sign at the end.

39

Καβ.

Καν.

Τραγ.

λύρα

Βιολι

Vc.

D.B.

The second system of the musical score consists of seven staves, identical in layout to the first system. The top three staves are vocal parts: Καβ. (Clef: Treble), Καν. (Clef: Treble), and Τραγ. (Clef: Treble). The bottom four staves are instrumental parts: λύρα (Clef: Treble), Βιολι (Clef: Treble), Vc. (Clef: Bass), and D.B. (Clef: Bass). The music is written in a single system with a repeat sign at the end.

Το Μονόγραμμα
VII

9

The musical score is arranged in a system with seven staves. From top to bottom, the staves are labeled: Καβ. (Cello), Καν. (Cello), Τραγ. (Soprano), Λύρα (Lyra), Βιολι. (Violin), Vc. (Violoncello), and D.B. (Double Bass). The score begins at measure 92. The Cello parts (Καβ. and Καν.) play a melodic line with eighth and sixteenth notes. The Soprano part (Τραγ.) is silent. The Lyra part (Λύρα) is also silent. The Violin part (Βιολι.) plays a melodic line similar to the Cello parts. The Violoncello part (Vc.) and Double Bass part (D.B.) provide a harmonic accompaniment with a steady eighth-note pattern. A vertical dashed line is placed between measures 92 and 93.

Το μέρος ξεκινάει με τονικό του κέντρο το ΡΕ. Είναι σε **Σύντονο Φρύγιο** ή **Υποαιόλιο τρόπο** και λίγο πριν μπει το τραγούδι, γίνεται μεταφορά τονικού κέντρου στο ΜΙ, σε **Σύντονο Δώριο** ή **Υπεραιόλιο**. Μία τέτοια μεταφορά τονικού κέντρου μπορεί να μοιάζει ανορθόδοξη, όμως η σκέψη είναι ότι αρχικά είναι συγγενικοί τρόποι όπως φανερώνει και το όνομά τους, αλλά και στην σκέψη ότι στο 5χορδο του ενός, υπάρχει το 4χορδο του άλλου. Το μέρος συνεχίζει στο κομμάτι του τραγουδιού σε Υπεραιόλιο τρόπο και στο τέλος έρχεται η ανάμνηση του θέματος που

επαναλαμβάνεται σε διάφορα σημεία σε όλο το έργο, σε ρυθμό 12σημο (Αριστοφάνειο μέτρο με διάταξη δύο τρίσημων ποδών και ενός εξασήμου και ρυθμική τομή πριν το έβδομο σημείο του μέτρου. Με μια μικρή αλυσίδα αρμονικά οδηγείται και πάλι στον ΡΕ Υποαιόλιο τρόπο, όπου παίζεται όλο το θέμα και στο τέλος, ακαριαία γίνεται μεταφορά τροπικικού κέντρου στον ΛΑ, κρατώντας την ίδια ακριβώς αρμονική σύσταση. Στην περίπτωση αυτή είναι ο τρόπος Αιόλιος από ΛΑ. Η συγκεκριμένη μετατροπική διάθεση αναφέρεται στις πηγές (Κοϊντιλιανός) σαν μετατροπία η οποία γίνεται αλλάζοντας τονικό κέντρο πάνω στις τέλειες συμφωνίες. Στην προκειμένη περίπτωση μία πέμπτη καθαρή πάνω. Πρόκειται και για το κλείσιμο του έργου και η συγκεκριμένη μετατροπία προσδίδει μια νοσταλγική και δραματική διάσταση στην μοναξιά του Παραδείσου όπου όλα είναι έτοιμα να υποδεχθούν κάποτε τον παραλήπτη του Μονογράμματος...

Απόσπασμα 2. Της Γέννησης και της Άνοιξης

Το έργο της Γέννησης και της Άνοιξης, αποτελείται από το Νανούρισμα σε στίχους και μουσική δική μου, από τα Χειμωνιάτικα λουλούδια Α, που είναι μια χώρα σε 14σημο μέτρο και αρμονικά εκτυλίσσεται στο Μιξολύδιο Σύνταγμα κάνοντας χρήση του χρώματος, στα Χειμωνιάτικα λουλούδια Β που είναι η μελοποίηση ενός χαϊκού σε ποίηση Κιοουάρα-Νο-Φουκαγιάμπου και στο «Επιμένω σ' έναν άλλο κόσμο» σε ποίηση Χρίστου Λάσκαρη και 13σημο μέτρο όπου επίσης γίνεται χρήση του χρώματος αρμονικά. Εδώ παραθέτω και κάνω μια μικρή ανάλυση του μέρους «Χειμωνιάτικα λουλούδια Β».

Χειμωνιάτικα λουλούδια

Ιαμβικός Χοριάμβος (6/8)

β' μέρος

μουσική : Λευτέρης Πασσιάς

Δώριος πεντατονικός ενημίτονος

ποίηση : Κιουάρα-Νο-Φουκαγιάμπου

7

Χει ει μώνας κί ο μω ως πέ ε εφ τουν α πό ψη λά α

13

Πέ εφ τουν α πό ψη λά α

2

Χειμωνιάτικα λουλούδια
β' μέρος

19 Ανακλώμενος Χορίαμβος

24 Ιονικός Χορίαμβος - εξαμέτρο

Χιτο νο νι φά δεσ — ά ασ πρα — λου λου ου δά α κια —

29

λου λου ου δά α κια —

Δόριος του Συντόνου Χειμωνιάτικα λουλούδια
 με βάση τον υποδόριο φθόγγο ΝΤΟ β' μέρος
 Χοριαμβικό τρίμετρο

3

32

38

μπο ρεί ει ————— μπο ο ο ο ρεί ψη λά α πί σω άπ' τα σύ νε ε φα

44

ψη λά α πί σω άπ' τα σύ υ νε φα σύ υ νε φα

4

Χειμωνιάτικα λουλούδια
β' μέρος

48 Ανακλώμενος Χορίμβος

53

Ιωνικός Χορίμβος

πί σω άπτα σύ νε φα α Ά νοι ξη νά ναι άν θρω ποι μου

59

Ά νοι ξη να α ναι

Χειμωνιάτικα λουλούδια
β' μέρος

5

63

Musical notation for measures 63-67. The system consists of three staves. The top staff is the vocal line, starting with a half note G4, followed by quarter notes A4, B4, and C5. The middle and bottom staves are piano accompaniment, featuring a steady eighth-note pattern in the right hand and a similar pattern in the left hand.

68

Musical notation for measures 68-73. The system consists of three staves. The top staff is the vocal line, starting with a half note G4, followed by quarter notes A4, B4, and C5. The middle and bottom staves are piano accompaniment, featuring a steady eighth-note pattern in the right hand and a similar pattern in the left hand.

74

Musical notation for measures 74-78. The system consists of three staves. The top staff is the vocal line, starting with a half note G4, followed by quarter notes A4, B4, and C5. The middle and bottom staves are piano accompaniment, featuring a steady eighth-note pattern in the right hand and a similar pattern in the left hand.

6

Χειμωνιάτικα λουλούδια
β' μέρος

81

84

86

Χειμωνιάτικα λουλούδια
β' μέρος

7

88

Musical notation for measures 88-89. The system consists of three staves. The top two staves are in treble clef with a key signature of one flat (B-flat) and a 6/8 time signature. The bottom staff is in bass clef with the same key signature and time signature. The music features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes.

90

Musical notation for measures 90-91. The system consists of three staves. The top two staves are in treble clef with a key signature of one flat and a 6/8 time signature. The bottom staff is in bass clef with the same key signature and time signature. The music continues with a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes.

91 Ιαμβικός χορίαμβος

Musical notation for measures 91-94. The system consists of three staves. The top two staves are in treble clef with a key signature of one flat and a 6/8 time signature. The bottom staff is in bass clef with the same key signature and time signature. The music features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes.

8 Χειμωνιάτικα λουλουδία
β' μέρος

The image shows a musical score for the second part of a piece titled 'Χειμωνιάτικα λουλουδία β' μέρος'. The score is written on three staves (treble, alto, and bass clefs) and is divided into two systems. The first system starts at measure 95 and the second system starts at measure 99. The music is in a key with one flat (B-flat major or D minor) and a 6/8 time signature. The melody is characterized by eighth and sixteenth notes, with some rests and ties. The bass line provides a steady accompaniment with eighth notes. The score ends with a double bar line and repeat dots.

Το μέρος ξεκινάει με Δώριο πεντατονικό ενημίτονο τρόπο και πρόκειται για μια ρυθμική συνήχηση των τριών φωνών η οποία δημιουργεί τον Ιαμβικό Χορίαμβο (6σημος πόδας). Συνηχούν δύο φύσεις του εξάσημου. Αυτή του Ιαμβικού και αυτή του Δαχτυλικού. Σε κάθε φράση αναφέρονται όλες οι μεταβολές ρυθμού που βάση έχουν τους Ιωνικούς πόδες και στο μέτρο 32 γίνεται μετατροπία σε Δώριο του Συντόνου για να περάσει στο τελευταίο μέρος που είναι ανάμνηση του Α μέρους των Χειμωνιάτικων λουλουδιών όπου συναντάται Δώριος Χρωματικός και καταλήγει σε Δώριο του Συντόνου πριν το κλείσιμο. Οι μεταφορές των τονικών κέντρων και των

τρόπων γίνονται κάνοντας χρήση των κοινών φθόγγων των τετραχόρδων που υπάρχουν σε κάθε τρόπο. Έτσι, γίνεται η μετάβαση εύκολα και με συμμετρικό τρόπο.

Απόσπασμα 3. Ανάσα Αθανασίας

Έργο που γράφτηκε για την Μαθητιάδα της Πρώτης Σερρών και παίζεται στην έναρξη της διοργάνωσης. Πρόκειται για κατά παραγγελίαν έργο το οποίο είναι εστιασμένο σε ζυγίες και μνήμες μουσικές του Ελλαδικού χώρου. Αποτελείται από 12 μέρη, κάθε ένα από αυτά να έχει αναφορά σε μία περιοχή με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. Εδώ, παραθέτω μία χώρα γραμμένη για φουλ ορχήστρα παραδοσιακών οργάνων, με διάθεση μικρασιατική, σαν ενστουδιαντίνα. Τίτλος, «Της χαμένης πατρίδας». Στη συνέχεια το «Ορφικό» επηρεασμένο από τα ηχοχρώματα της Θράκης.

Violin

Χασαποσέρβικο

Α.Πασσιάς

Violin score for the piece "Χασαποσέρβικο" (Chasaposerbiko) by Α.Πασσιάς. The score is written in G minor (one flat) and 2/4 time. It consists of eight staves of music, with measure numbers 6, 11, 16, 21, 26, 31, and 36 indicated at the beginning of each line. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, with some triplet-like patterns and a key signature change to F major (two flats) starting at measure 26.

Χασαποσέρβικο

2

Το κομμάτι κινείται στο τονικό κέντρο ΡΕ με σκληρά διαστήματα. Στο δεύτερο θέμα πάει στο ΦΑ για να καταλήξει πάλι στο ΡΕ μέσα από μια μικρή αρμονική αλυσίδα. Το βασικό αρμονικό υλικό αποτελείται από ένα 4χορδο Φρύγιο του Συντόνου από ΡΕ συνημμένο με ένα 4χορδο Δώριο του Συντόνου από ΛΑ. Οποιαδήποτε αλλαγή στο αρμονικό υλικό, γίνεται με την χρήση κοινών φθόγγων των

4χόρδων και των 5χόρδων, καθιστώντας άνετη οποιαδήποτε μεταβολή αρμονικού υλικού.

Flute

Ορφικό

Α.Πασσιάς

♩ = 200

mp

8

14

20

26

32

39

46

Ορφικό

2

The musical score consists of six staves of music in treble clef. The first staff starts at measure 53 and ends at measure 58. The second staff starts at measure 59 and ends at measure 64. The third staff starts at measure 65 and ends at measure 70. The fourth staff starts at measure 71 and ends at measure 77. The fifth staff starts at measure 78 and ends at measure 83. The sixth staff starts at measure 84 and ends at measure 89. The music features various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. There are several slurs and accents throughout the piece.

Το κομμάτι κινείται σε Αιόλιο τρόπο Λα και γίνονται μεταβολές στον Υποαιόλιο τρόπο Ρε. Ουσιαστικά πρόκειται για διαζευγμένο τρόπο Αιόλιο με φθόγγους βαρύτητας Λα βάση, Ρε και Μι διάστημα διάζευξης και Λα επάνω κορυφή. Υπάρχει και ένα πέρασμα όπου από τον Ρε γίνεται ένα 4χορδο που από τον Ρε γίνεται ένα πέρασμα προς τα πάνω με Ιωνικό 4χορδο το οποίο επιστρέφει με την κάτωδο. Θα

μπορούσε να πιαστεί και σαν φθορά που ακολουθεί την φορά της μελωδίας αυτή η κίνηση.

Απόσπασμα 4. Μικρές στιγμές.

Οι «μικρές στιγμές» είναι ο πρώτος μου προσωπικός δίσκος με τραγούδια ο οποίος κυκλοφόρησε τον περασμένο Μάιο (Μάιος του 2023). Πρόκειται για μια ανθολογία βιωματικών τραγουδιών με θεματικό πυρήνα τον Άνθρωπο. Κάθε τραγούδι είναι μια εικόνα, μια κατάσταση η οποία πραγματεύεται την γέννηση, τον έρωτα, τον χωρισμό, την αυτογνωσία, την αυτοπραγμάτωση, τον θάνατο, την διεκδίκηση για δικαιοσύνη και ισότητα. Στο παρόν παράρτημα παραθέτω το «Νανούριμα» σε στίχους και μουσική δική μου που έγραψα για την κόρη μου Κατερίνα και το τραγούδι «Πώς να σου δοθώ» σε στίχους και μουσική επίσης δική μου.

Score

Τόνος/Τρόπος : Μιζολύδιος του διατόνου
στο Δώρειο Μουσικό Σύνταγμα
Ποδικό γένος : Δακτυλικό (8/8)
Μέτρο : Δακτυλικό τετράμετρο

Νανούρισμα για την Κατερινούλα

Λευτέρης Πασσιάς

Σπροφή

Violin

Guitar

Εί σαι του έ ε ε ε ρω θ τα α κα αρ πός
Και της α γά α α α α α γάπης ά αν θος Στα α μά τια μου ου ου ου

4

Vln.

Gtr.

Επίτριτος πόδας α' (7/8)
Επωδός Επίτριτο δίμετρο

4

φω ως ι λα ρό στη ην α γκα λιά α μου ου ά α α α αν θος Να α σαι κα α

8

Vln.

Gtr.

8

λά ————— Να α σαι γε ε ρό ο ο και α να α σαι υ τυ χιο μέ νο

13

Vln.

Gtr.

13

κί ο ταν πο ο νά α α ς Να α τρα γου ου δά ας — μι ι κρό ο μου ου

Άνοιξη 2015©

2

Νανούρισμα

Vln.

Gtr.

18

18

χαί δε μέ νο μι ι κρό ο μου ου παο νε μέ ε ε ε ε ε νο ο ο ο ο ο

23

Vln.

Gtr.

23

Το τραγούδι είναι γραμμένο σε Μιξολύδιο τρόπο ΣΟΛ. Η πρώτη φράση είναι αρμονικά σταθερά εκεί. Πρόκειται για ένα μιξολύδιο πεντάχορδο από Σολ. Στην κατάληξή της φράσης, κάνοντας στάση στην νότα Σι(λ) η οποία είναι η 3^η του Μιξολύδιου πενταχόρδου, αλλά ταυτόχρονα η 5^η του Δώριου πενταχόρδου, καταλήγει στο τροπικό κέντρο Μι(λ). Αλλάζοντας ρυθμό από Δαχτυλικό 4μετρο σε επίτριτο 4μετρο, το τονικό κέντρο παίζει μεταξύ του ΜΙλ και του κάτω σιλ. Από το σιλ συναντάμε ουσιαστικά δύο όμοια συνημμένα 4χορδα. Το σιλ – μιλ και το μιλ – λαρ. Στην κατάληξη της φράσης υπάρχει πάλι στάση στο ΣΙλ που είναι ο 5^{ος} φθόγγος του Δώριου πενταχόρδου και ο 3^{ος} φθόγγος του Μιξολύδιου πενταχόρδου ταυτόχρονα. Τέλος, η γέφυρα – εισαγωγή που ακολουθεί, επαναφέρει το τονικό κέντρο στο ΣΟΛ και στον Μιξολύδιο τρόπο.

Score

Πώς να σου δοθώ

Α. Πασσιός

Guitar

D Cm

Μί σος με γά λο έ ε ε φε ρέ ε ες στην πό λη τη η λε ευ κή

5

Gtr.

Cm D

Μά α γισ σα βα σί τ ι λισ σα α α με μια α α γει τειά α α κα κή

9

Gtr.

D Cm D

13

Gtr.

Gm D

Πώς να σου δο θώ α φού δεν εί μαι κα νε νός χρό νια πε ε ρι

18

Gtr.

Cm D

μέ νω να α ρο ο δι ι σαι ε να ας α αν θός χρό νια πε ε ρι

22

Gtr.

Cm D

μέ νω να α ρο ο δι ι σαι ε να ας α αν θός

27

Gtr.

Cm D Cm

31

Gtr.

D D

Τη γη η τα άν θη τα α α που λιά α α τα

2 Πώς να σου δοθώ

Gtr. 35 Cm D
 ψά α ρια στο ο βυ υ Τον ή η λιο και τη θά α λα α σα α α τ'α

Gtr. 39 Cm D D
 στέ ε ρια στον ου ου ρα α νό

Gtr. 43 Cm D Gm
 Πώς να σου δο θώ α φού δεν

Gtr. 47 D Cm
 εί μαι κα νε νός γρό νια πε ε ρι μέ νω να α ρο ο δι ι σεε ε να ας α αν

Gtr. 52 D Cm D
 θός γρό νια πε ε ρι μέ νω να α ρο ο δι σεε να ας α αν θός

Gtr. 57 16 D Cm D

Το συγκεκριμένο τραγούδι κινείται σε Μιξολύδιο χρωματικό τρόπο. Στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι από ΡΕ. Αξίζει να σημειωθεί ότι ενώ οι τρόποι παρουσιάζονται στην διατριβή με μέση τον ΣΟΛ, τα τονικά κέντρα δύνανται να αλλάζουν. Από ΣΟΛ εμφανίζεται ο συγκεκριμένος τρόπος σύμφωνα με τα Συντάγματα. Σε αυτή την περίπτωση μετατίθεται το τονικό κέντρο στον ΡΕ για λόγους ερμηνείας από τον τραγουδιστή, αλλά διατηρείται η ίδια διαστηματική σύσταση του τρόπου. Ο τρόπος είναι διαζευγμένος, ενώ υπάρχουν και σημεία στα

οποία υπάρχουν φθορές, δίνοντας βαρύτητα στους φθόγγους βαρύτητας ΣΟΛ και ΛΑ.

Σχολιασμός – Επίλογος

Αυτά είναι λίγα αποσπάσματα των έργων μου που πραγματεύονται τα ζητήματα των Μουσικών Συνταγμάτων. Για μένα έχει ανοίξει ένας δρόμος δημιουργίας και πειραματισμού τεράστιος, έχει αλλάξει ο τρόπος που αντιλαμβάνομαι την μουσική, ο τρόπος που αναλύω τα πράγματα. Έχω ξεκινήσει μέσα από το μάθημα «Μέλος της Τριγενείας» που διδάσκω να πειραματίζομαι με την Ρυθμική και την Αρμονική και το τελευταίο βήμα που ξεκινήσαμε μόλις είναι να δούμε την συνήχηση τρόπων, την εναλλαγή τους, το πώς μπορούν να συνυπάρχουν ταυτόχρονα σε ένα μουσικό ποίημα. Επίσης, η μελοποίηση των χορικών του Ευριπίδη για τις Βάκχες, είναι κάτι που θα βάλει το Μέλος σε λειτουργία. Πρόκειται για έναν τεράστιο όγκο αρμονικού υλικού που δίνεται απλόχερα στα χέρια κάθε δημιουργού και δεν βλέπω την ώρα να συνεχίσω την ενασχόλησή μου μαζί του!

Παράρτημα Β – Καλλιτεχνικό έργο

Στο παράρτημα αυτό, παραθέτω δράσεις καλλιτεχνικές (παρουσιάσεις, συναυλίες, φεστιβάλ) των τελευταίων δέκα χρόνων στα οποία δραστηριοποιούμαι και σχετίζονται με την έρευνα που εκπόνησα και τις σπουδές μου πάνω στο αντικείμενο των Μουσικών Συνταγμάτων. Ο καλλιτεχνικός χώρος και η έκφραση όσων μελετώνται στην Ποιητική είναι αναγκαίος, μιας και η θεωρία γεννιέται από την πράξη και όταν γίνεται σωστή χρήση της, με την έννοια ότι τα πράγματα δεν μένουν μόνο στο χαρτί και στη σκέψη, αλλά γίνονται νότες, επικοινωνία, πειραματισμός, γεννάει νέους δρόμους για περισσότερη πράξη!

1. Παρουσιάσεις συναυλίες προσωπικής πρωτότυπης δουλειάς

Σε αυτές τις παρουσιάσεις εντάσσω συναυλίες, παρουσιάσεις και εκδηλώσεις στις οποίες παρουσιάζω την προσωπική μου δουλειά, την μουσική και τα τραγούδια μου. Το σύνολο της εργογραφίας μου τα τελευταία χρόνια έχει να κάνει με την τροπική προσέγγιση στην γραφή της μουσικής και την ανάλυσή της. Μετράω ήδη πληθώρα συναυλιών και στις 9 Μαΐου κυκλοφόρησε ο πρώτος μου προσωπικός δίσκος με τίτλο «Μικρές στιγμές» από το ogdoo music. Η τριβή μου με την σκέψη, την διδασκαλία και την πρωτότυπη έρευνα του καθηγητή μου Ηλία Παπαδόπουλου έδειξε δρόμους δημιουργίας και σκέψης οι οποίοι όσο περνούν τα χρόνια δημιουργούν νέες ιδέες, σκέψεις για δημιουργικούς πειραματισμούς, ώθηση για το καλλιτεχνικό μου μέλλον. Αυτό, γνωρίζω ότι με την καθαρά επιστημονική σκέψη ίσως να μην φαίνεται σημαντικό, είναι όμως θεωρώ μία προσωπική κατάθεση την οποία αξίζει να την αφήσω εδώ και γραπτώς.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

Δημήτρης Γκάργκαλης – Φλάουτο
Ορέστης Παπαϊωάννου – Κλαρινέτο
Τίμος Αναστασιάδης – Βιολί
Χρήστος Κυπαρίσσης – Τσέλο
Γιώργος Πολυχρονιάδης – Κοντράμπάσο
Σταυρούλα Κουτσίλογλου – Άρπα
Ντίμη Ευσταθίου – Τυμπάνια
Λουκία Βαλάση – Σαντούρι
Παντελής Αγκιστριώτης – Λαούτο
Κωστής Ιακώβου – Τρίχορδο Μπουζούκι
Κωστής Κυριτάκης – Κρητική Λύρα

Κώστας Ζηκερίδης – Μπαγιάν
Στράτος Πασσούπουλος – Καθάλι
Στέλλα Καμπουριδίου – Καθάλι
Δημήτρης Αβραμίδης – Παραδοσιακό βιολί
Γιώργος Νταβλιάκος – Γκιαντα
Αλέξανδρος Παπαγεωργόπουλος – κλαρίνο
Ναταλία Λαμπαδάκη - Τραγούδι
Λευτέρης Πασσιάς – κιθάρα-τραγούδι
Στάθης Παρασκευόπουλος – Παραδοσιακά Κρουστά
Νίκος Βαρελάς – Παραδοσιακά Κρουστά

Ευχαριστίες

Ποιους να πρωτοευχαριστήσω για όλο αυτό;
Πρώτα πρώτα όλους τους φίλους μουσικούς (παιδικούς, παλιούς μα και καινούριους) που δέχτηκαν να συντροφεύσουν το... «Ποιητικό μου όνειρο»!
Το Τμήμα Μ.Ε.Τ. για τη δημιουργική ευκαιρία που μας δίνει εδώ και χρόνια να εξελιχθούμε και να γίνουμε καλύτεροι μουσικοί και άνθρωποι,
τον Μιχάλη Νιστικάκη για τον ήχο.
Ευχαριστώ ιδιαίτερα το Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης για την παραχώρηση της αίθουσας.
Τον Κωνσταντίνο Δημιανάκη για τη διεύθυνση ορχήστρας. Κωνσταντίνε, είναι μεγάλη μου τιμή!
Τη Σταυρούλα Γιαννουσά για τον πανέμορφο σχεδιασμό του προγράμματος (Θεσσαλονίκη – Βόλος και άπειρα μεταμεσονυχτικά τηλεφωνήματά!),
τη Θωμάκη μου (Παυλίδου) για τις μοναδικές φωτογραφίες της!
Τέλος το δάσκαλό μου Ηλία Παπαδόπουλο για το ταξίδι το Οδυσσειακό που χρόνια τώρα πορεύεμαστε, για τις ατέλειωτες στιγμές που σταιματά ο χρόνος, για όσα φέρνει η μουσική και τραγουδάει η σωτηρία!

Λευτέρης

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης

Πρόγραμμα ακρόασης
στην
«Ποιητική και ερμηνεία και εκτέλεση»
του **Λευτέρη Πασσιά**

Πέμπτη 12 Σεπτεμβρίου 2013
Αμφιθέατρο τελετών Πανεπιστημίου Μακεδονίας
Ώρα : 15.30

Θεσσαλονίκη 2013

Σύντομο βιογραφικό Σημείωμα

Γεννήθηκε στις Σέρρες το 1985. Είναι κάτοχος ανώτερων θεωρητικών από το Ωδείο Σερρών και απόφοιτος του Μουσικού Σχολείου Σερρών. Έχει υπάρξει μέλος σε μαντολιανάτες, χορωδίες και ορχήστρες στην πόλη του μέχρι το 2004. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης με ειδίκευση στη σύνθεση με καθηγητές αρχικά τον Δ. Τερζάκη και στη συνέχεια τον Γ. Κυριακάκη και Η. Παπαδόπουλο. Η επιρροή της παραδοσιακής Ελληνικής μουσικής στο έργο του είναι διάχυτη. Έργα του έχουν παρουσιαστεί στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, σε χώρους της Θεσσαλονίκης, των Σερρών, της Θάσσης και έχει συμμετάσχει σε φεστιβάλ σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας με το σχήμα «Περγαμόντο» (φεστιβάλ Κοζάνης, Γιορτές Παλιάς Πόλης στην Ξάνθη κ.α.). Έχει γράψει μουσική για θεατρικά (Η Άλλη στη χώρα των δοκιμάτων, Έτσι είναι αν έτσι νομίζετε, ο Μικρός Πρίγκιπας κ.α.), για ντάνο ατζ. για εκθέσεις φωτογραφίας συνεργαζόμενος με το Κέντρο Φωτογραφίας Βορείου Ελλάδας και για τη βραβευμένη ταινία «Όνειρα Βερνής επαρχίας» του Γ. Αλεξερλίδη. Έχει βραβευτεί με τρίτο Πανελλήνιο Βραβείο Σύνθεσης στους μαθητικούς αγώνες του Υπουργείου Παιδείας το 2003 και το 2007 με Βραβείο καλύτερου τραγουδιού και βραβείο μουσικής στο Δεύτερο φεστιβάλ του «Μύθου».

Πρόγραμμα
«Ποιητικής Πνοής»

Μέρος Α

1. Χασάπικος (Της Χαμένης πατρίδας) – Μ. Ασία
2. Απτάλικος (Των μερακλήδων) – Β. Αιγαίο
3. Ζωναράδικος (Ορφικό) – Θράκη
4. Στα τρία (Του καϊμού) – Ήπειρος
5. Σურτός (της θάλασσας) – Ν. Αιγαίο

Η διοργάνωση της Μικητιάδας Σερρών – 2009 μου ανέθεσε να γράψω μια ακολουθία μουσικών ασπιδών που έχουν άμεση σχέση με τα ηχοσωλωτικά «δάματα» διαφόρων περιχών του τόπου μας. Καθώς λοιπόν το Μέλος «εν τανεία γίνετα» (Αριστοτέλης) έγραφα τον ύμνο μου για δύο μήνες! Βρέθηκα στη δύσκολη θέση της αναδιοργάνωσης, που σημαίνει ότι ενώ η κάθε εποχή μας ζητάει να είμαστε σύγχρονοι, η δημιουργία (Ποιητική) μας καλεί να είμαστε διαχρονικοί. Αυτή η αλήθεια είναι ικανή να μας απελευθερώσει από τα γνωστά όριά μας συνδέοντάς μας με τη Μνήμη και την Δίεση που όπως λέει και ο Αριστοτέλης υποτελούν τη σύνθεση (έννεσις) της μουσικής και του μουσικού. Έτσι έπρεπε να βαδίσω τον πρώτο βασικό αναβαθμό της Ποιητικής, «Το Πρώτο Σκαλί» όπως λέει και ο Κ.Π. Καβάφης, ίσως και το πιο δύσκολο (κι εγώ έχω... αδυναμία στα σκαλιά!).

Μέρος Β

1. **Παράβλεψη γιορτή**
Τραγουδι σε μουσική Λευτέρη Πασσιά και στίχους Π. Θεολογίδη, που το 2007 με τραγουδούσε η Μαρίνα Μάστορα είχε την τιμή να βραβευτεί στο φεστιβάλ του ραδιοσταθμού Μύθος με το Πρώτο βραβείο καλύτερου τραγουδιού και με το βραβείο μουσικής.
Τραγούδι : Ναταλία Λαμπαδάκη
2. **«Ποιητική»**
Ολοκληρώθηκε το Σεπτέμβριο του 2011 σε μουσική και στίχους Λευτέρη Πασσιά. Είναι μεγάλη χαρά και τιμή που ένας απόφοιτος του Τμήματος ΜΕΤ Πασσιά είναι μεγάλη χαρά και τιμή που ένας απόφοιτος του Τμήματος ΜΕΤ Πασσιά είναι μέστρος πλέον, ο Κωνσταντίνος Δημιανάκης, θα διευθύνει το κομμάτι «Ποιητική». Μάλιστα μετά τις σπουδές του στη Βιέννη, είναι η πρώτη φορά που θα διευθύνει έργο στο Πανεπιστήμιο μας!
Όπως φαίνεται και από το στίχο, το κομμάτι είναι αφιερωμένο σ' όλους τους ανθρώπους με ιδιαίτερες ανάγκες, οι οποίοι μπορούν να μετουσιώσουν τον πόνο τους σε τραγούδι.

Η δομή της Ποιητικής είναι :

- Εισοδος
- Πνοή
- Δροσιά
- Όργανο
- Φτερά
- Ανμνηση
- Καρδιά
- Επωδός
- Δοξαστικό
- Επωδός
- Έξοδος

που αντιστοιχούν στις επί μέρους κινήσεις της.

Διευθύνση : Κωνσταντίνος Δημιανάκης
Τραγούδι : Λευτέρης Πασσιάς – Ναταλία Λαμπαδάκη

**Παρασκευή
26 Φεβρουαρίου 2016
8:00 μ.μ.**

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης & ο Σύνδεσμος των Φίλων του Μουσείου με αφορμή τις εκδηλώσεις για τα 30 χρόνια προσφοράς του Συνδέσμου Φίλων σας προσκαλούν στη μουσική εκδήλωση

Να τα ταξιδέψω θέλω
νησιώτικα τραγούδια, ρεμπέτικα του μεσοπολέμου, πρωτότυπες συνθέσεις

Με τα Σύνολα Παραδοσιακής Μουσικής & Εργαστήριο Ποιητικής
Τμήματος Μουσικής Επιστήμης & Τέχνης Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Αρχαιολογικό Μουσείο
Θεσσαλονίκης

Σύνολα Παραδοσιακής Μουσικής & Εργαστήριο Ποιητικής
Τμήματος Μουσικής Επιστήμης & Τέχνης

Θα παρουσιαστεί ένα πανόραμα της δημιουργικής εργασίας που πραγματοποιείται στα πλαίσια των μαθημάτων «σύνολα παραδοσιακής μουσικής» & «εργαστήριο ποιητικής». Μεταξύ άλλων θα ακουστούν νησιώτικα τραγούδια από τις Κυκλάδες και τα Δωδεκάνησα, ρεμπέτικα τραγούδια του μεσοπολέμου και οργανικά με το σύνολο τρίχορδων μπουζουκιών, δασκευές Αρμενικών και Ελληνικών κομματιών που έχουν επιμεληθεί οι φοιτητές του τμήματος και θα παρουσιάσουν σε μικρά σύνολα, καθώς και πρωτότυπες μουσικές δημιουργίες των φοιτητών του εργαστηρίου ποιητικής.

Το Μονόγραμμα
Ποίηση: Οδυσσέας Ελύτης Μουσική: Λευτέρης Πασαϊός

Στέλλα Καμπουριδίου: καθάλι
Ρίτα Σαββίλη: κανόνκι
Λευτέρης Πασαϊός: κρητική λύρα
Αλέξανδρος Μπλέτσος: βιολί
Χρήστος Κυπαρίσσης: τσέλο
Στάθης Παρασκευόπουλος: παραδοσιακά κρουστά
Ναταλία Λαμπούδακη: τραγούδι/αφήγηση
Χρήστος Κεσακιάδης: τραγούδι/αφήγηση

Σύνολα παραδοσιακής μουσικής:

Μικέλα Αιζεντόνι: τζουράς
Πασχαλίνα Αλατζίδου: τραγούδι
Γρηγόρης Απόστολου: βιολί
Απόστολος Αποστολίδης: κιθάρα
Ορέστης Αργύρης: πολιτική λύρα
Αστέρας Βαρβέρης: κιθάρα
Τατιάνα Βελγένα: τραγούδι
Μαρίνος Γεωργιάδης: κιθάρα
Παναγιώτης Γεωργιάδης: ακορντεόν
Χρυσάνθη Γκίκα: πολιτική λύρα
Χρήστος Δασάς: βιολί
Δημήτρης Δηληροστάκης: λαούτο
Μαριάννα Δημούση: τραγούδι
Ερήνη Ζιώγαλη: μπουζούκι
Γιώργος Θεοδορίδης: ποπτική λύρα
Χαράλαμπος Θεοδώρου: λαούτο
Άρης Καλιακούδας: μπουζούκι
Ιωάννα Καλλέργη: τραγούδι
Λευτέρης Καρέτσος: τραγούδι
Κυριάκος Κατσαβός: ποπτική λύρα
Νικήτας Κρέμπος: κιθάρα
Ανίτα Κωνσταντίνου: τραγούδι
Παναγιώτης Μαριμαράς: ούτι

Σύνολο τρίχορδων μπουζουκιών:

Νικόλας Πρωτόπαπας
Άγγελος Αουρέλιος Τσαλιμίδης
Θέμης Παπαμινάς
Χρήστος Τυρπάνης

Νεκταρία Μεθυμάκη: τραγούδι
Δημήτρα Μετζάκη: ούτι
Αναστασία Μπαζής: κρουστά
Θαγγέλης Μπαντής: τζιζοφό
Κατερίνα Μπαταλονιάνη: τραγούδι
Κωνσταντίνος Μούτσος: βιολί
Βιολέτα Νταγκάλου: βιολί
Κώστας Ονηρίδου: κιθάρα
Δημήτρης Παπακωνσταντίνου: μπουζούκι
Χρήστος Πελέκης: τραγούδι
Νίκος Σαρλιάκης: μπουζούκι
Φρειδερίκη Τουπάδου: τραγούδι
Αντώνης Τουλιάδης: βιολί
Σάσα Τσαντάκη: λύρα
Ελένη Φανιουδάκη: τραγούδι
Λυδία Φουρτούνα: τραγούδι
Γιάνης Χρηστίδης: ούτι

μουσική επιμέλεια:

Αθηνά Κατσανβάκη, Ηλίας Παπαδόπουλος
Σωκράτης Σινόπουλος, Λευτέρης Τσικουρίδης

Αντιδημαρχία: Πολιτισμού – Αθλητισμού & Νεολαίας

ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΑΙΑΣ-ΧΟΡΤΙΑΤΗ

2° festival 2016

Μουσικές Συναντήσεις

Τρίτη 21 Ιουνίου
Παγκόσμια Ημέρα Μουσικής

Συναυλία με το 7 μελές μουσικό σχήμα "Φάσμα"
- σε ένα πρόγραμμα ελληνικού τραγουδιού -
Χώρα διεξαγωγής: "Ελευθέριο Πυλαίας"

Τετάρτη 22 Ιουνίου
Συναυλία με το ηλεκτρικό τρίο εγχόρδων

"Trinity" 2 ηλεκτ. βιολιά και βιοηλεκτρικό
σε ένα πρόγραμμα "pop και Rock" κομματιών
με ηλεκτρονικά επεξεργασμένους ήχους
Χώρα διεξαγωγής: "Ελευθέριο Πυλαίας"

Πέμπτη 23 Ιουνίου
Συναυλία με την σύμπραξη
των δύο ορχηστρών "πνευστών οργάνων"

Συναυλία των δύο ορχηστρών
"πνευστών οργάνων" Πυλαίας & Σταυρούπολης
σε ένα πρόγραμμα από τα τραγούδια έως την μουσική
του παγκόσμιου κινηματογράφου.
Μουσική διεύθυνση: Άγγελος Καρανιζίδης
Δημήτρης Καρανιζίδης
Χώρα διεξαγωγής: "Ελευθέριο Πυλαίας"

Κυριακή 26 Ιουνίου
Ορχήστρα Δωματίου "Λυρικού Μικρού Πλανήτη"

Ορχήστρα Δωματίου "Λυρικού Μικρού Πλανήτη"
Σολίστ: Άννα Παπαδοπούλου, Γεωργία Γιάνκου - Φλάουτο
Χαράλαμπος Παπαδόπουλος - Βιολοντσέλο
Γιάννης Ανδρόνογλου - Κιθάρα
Μουσική διεύθυνση: Θεόδωρος Παπαδημητρίου
το πρόγραμμα περιλαμβάνει έργα A. Vivaldi, G.Faure, Irakli Kazaki κ.ά.
Χώρα διεξαγωγής: "Ελευθέριο Πυλαίας"
(*Σε περίπτωση κακοκαιρίας η συναυλία θα πραγματοποιηθεί
στο αμφιθέατρο Σ. Κουγιουμτζής στο (Π.Κ.Π. Δημοκλείο Πανεπιστήμιου)

Δευτέρα 27 Ιουνίου
Μουσική βραδιά σαν Παραμύθι!

Μουσική βραδιά με Παραμύθι! ρεμπέτικα & λαϊκά από τους
(Λε.) Για. Για. Κω. την **Ναταλία Λαμπραδάκη** τραγουδι &
το "Δημόσιο Ειδικό Γυμνάσιο Θεσπικόν"
Χώρα διεξαγωγής: "Ελευθέριο Πυλαίας"

Τρίτη 28 Ιουνίου
"Το Μονόγραμμα" του Ο. Εφύτη

μουσικό έργο του "Λευτέρη Πασαί"
για Καβάλι, Κανονάκι, Κρητική Λύρα, Ποντιακή Λύρα, βιολί, Κρουστά,
Βιολοντσέλο - 2 τραγουδιστές & ασηνητή
Χώρα διεξαγωγής: "Ελευθέριο Πυλαίας"

Πέμπτη 30 Ιουνίου
Συναυλία Jazz μουσικής

Συναυλία Jazz μουσικής με το 4 μελές
μουσικό σχήμα "Cinnamon Brady Band"
Χώρα διεξαγωγής: "Ελευθέριο Πυλαίας"

Παρασκευή 1 Ιουλίου
Ρεσιτάλ κλασικής κιθάρας

ρεσιτάλ με το σολίστα "Γιάννη Ανδρόνογλου"
-σε ένα πρόγραμμα του παγκόσμιου ρεπερτορίου της κιθάρας.
Χώρα διεξαγωγής: "Ελευθέριο Πυλαίας"
(Βυζαντινή Καμάρα)

Καλλιτεχνικός σχεδιασμός εκδηλώσεων
& επιμέλεια: Καζάκης Ηρακλής

**Σε όλες τις εκδηλώσεις
η είσοδος είναι Ελεύθερη
Ώρα έναρξης 9 μ.μ.**

Με την υποστήριξη:

Χορηγός:

EPT 3 **FM 2** **95.8fm** **ΕΡΤ 3**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΣΤΑΘΜΟΣ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

Δάνος
Βιοτεχνία σαβανιών

Πολυτεχνείου 10 Πυλαίας,
τηλ.: 2310. 310 202

ΤΟ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΟΙΗΤΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

παρουσιάζει την

“Ποιητική Μεγαλοστράτα”

Δρώμενο Μουσικής με παλιές και νέες συνθέσεις
φοιτητών και διδασκόντων της κατεύθυνσης
«Ελληνικής Παραδοσιακής (Δημοτικής) Μουσικής»

Τετάρτη 6 Ιουνίου 2018

Ραλεντάντο - Μουσικών Καφενείον

Είσοδος ελεύθερη

Επιμέλεια:

Ηλίας Παπαδόπουλος, Λευτέρης Πασσιάς, Ηλίας Σαρηγιαννίδης

Το
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΟΙΗΤΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Παρουσιάζει

«Όνειρο, Δρόμος, Δάκρυ»

Μουσική παράσταση με έργα των
Λευτέρη Πασσιά & Αριστοτέλη Δημητρακόπουλου

Τετάρτη 27 Ιουνίου 2018
4ο Festival «Μουσικές συναντήσεις 2018»
Ελαιόρεμα Πυλαίας
Ώρα Έλευσης 21.00

Υπεύθυνος Καθηγητής: Ηλίας Παπαδόπουλος

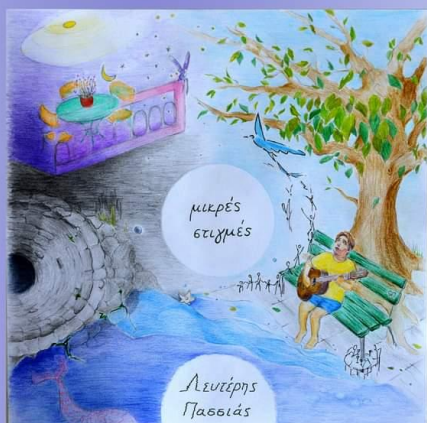

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ 2022 στο Σπίτι του Φύλακα της Αλυκής Αγγελοχώρι

TOMMY COURTHS PHOTOGRAPHY®

"Μικρές στιγμές" Παρουσίαση δίσκου του Λευτέρη Πασσιά

Στράτος Πασόπουλος καβάλι | φλογέρες
Χρήστος Πασσιάς κιθάρα | κρουστά
Νατάσα Σιδηροπούλου πιάνο
Γιάννης Καμπανταΐδης κόντρα μπάσο
Λευτέρης Πασσιάς κιθάρα

Αφήγηση Λένα Δέλλιου

Τραγούδι Έλσα Μουρατίδου
Χρήστος Πασσιάς
Λευτέρης Πασσιάς

Τρίτη 23 Αυγούστου στις 21:00

Υπό την αιγίδα του Δήμου Θερμαϊκού
Αντιδημαρχία Τουρισμού, Αθλητισμού και Πολιτισμού

Η συμμετοχή στις εκδηλώσεις είναι δωρεάν με προαιρετική συνεισφορά

ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΔΗΜΟΥ ΣΕΡΡΩΝ

ΔΗΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ

10 χρόνια Συμβουλευτικό Κέντρο
Γυναικών

**ΜΙΚΡΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ...
ΣΑΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙ!**

Εκδήλωση – Συναυλία

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ
Παραμυθολαήτρες

Παραμυθολαήτρες

«Το δέρμα της γυναίκας Σίλικ»
Αφήγηση: Λένα Δέλλιου
Μουσική: Κατερίνα Κάργιου/ Λευτέρης Πασσιάς

Λευτέρης Πασσιάς «Μικρές στιγμές»
Τραγουδούν:
Ναταλία Λαμπαδάκη, Έλσα Μουρατίδου,
Χρήστος Πασσιάς, Λευτέρης Πασσιάς
Καβάλη: Στράτος Πασόπουλος
Κανονάκι: Πάνος Αϊβαζίδης
Κιθάρες: Λευτέρης Πασσιάς
Κόντρα μπάσο: Γιάννης Καμπανταΐδης
Κρουστά: Παναγιώτης Μπετσαΐς

**ΠΕΜΠΤΗ
22/6/2023**

ΖΙΝΖΙΡΛΙ ΤΖΑΜΙ - Ώρα 20:30
ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

Προλογίζει ο συνθέτης και
καλλιτεχνικός διευθυντής του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ Σερρών
ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΣΕΡΡΩΝ

ΧΟΡΗΓΟΣ
wine bar restaurant
cityζεν

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗΣ
Ε.Π. Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

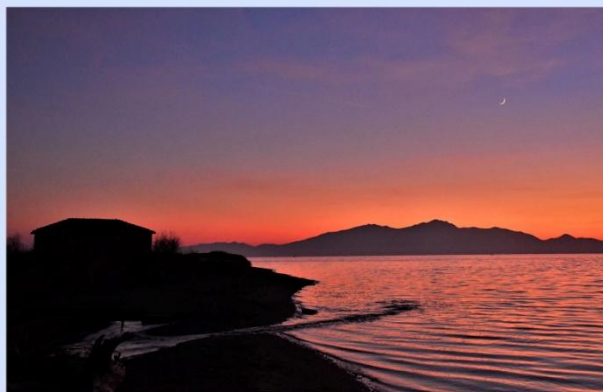

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

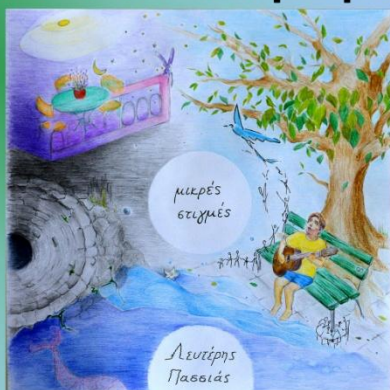

**Αγγελοχώρι
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
2023**

**στο Σπίτι του Φύλακα
της Αλυκής**

**Λευτέρης Πασσιάς
"Μικρές Στιγμές"
Παρουσίαση Δίσκου
. . . . σαν παραμύθι**

Παραμυθολαλίτσες
Λένα Δέλλιου αφήγηση
Κατερίνα Κάργιου κιθάρα, τραγούδι
Χρήστος Πασσιάς κιθάρα, τραγούδι
Δημ. Σταύρου λαούτο, ούτι, καβάλι
Παναγιώτης Μπεχτσής κρουστά

**Δευτέρα
26
Ιουνίου
στις 21:00**

Υπό την αιγίδα του
Δήμου Θερμαϊκού

Η συμμετοχή
στις εκδηλώσεις
είναι δωρεάν
με προαιρετική συνεισφορά
υπέρ των καλλιτεχνών
και του Συλλόγου

2. Παραμύθια πουλώ της οκάς! (Παραμυθωδοί και Παραμυθολαλίτσες)

Τα τελευταία χρόνια δραστηριοποιούμαι έντονα στον τομέα της αφήγησης παραμυθιών με μουσική. Ο κεντρικός άξονας σκέψης και προσέγγισης είναι να παρουσιάζονται παραμύθια για παιδιά και ενήλικες αφηγηματικά και το κάθε ένα από αυτά να έχει την δική του μουσική, τα δικά του τραγούδια. Η μουσική και τα τραγούδια παίζουν λειτουργικό ρόλο τόσο στην πλοκή όσο και στο σύνολο της παράστασης και με αυτόν τον τρόπο δημιουργείται μια ολοκληρωμένη παράσταση πρωτότυπη, με ξεχωριστό δραματικό αλλά και διαδραστικό χαρακτήρα. Η θεματολογία των παραμυθιών έχει σαν πυρήνα την ελληνική παράδοση αλλά και τις παραδόσεις του κόσμου (Αφρική, Νορβηγία, Αρμενία). Στη συνέχεια ξεκίνησε η προσέγγιση πιο σύγχρονου υλικού και με την ένταξη των παραμυθιών για ενήλικες, η πιο εσωτερική ψυχογραφική διάσταση των παραμυθιών παντρεύοντας την αφήγηση παραμυθιών και μύθων με την Ποιητική και την Ψυχολογία. Η φύση των τραγουδιών και της μουσικής των παραστάσεων είναι μέσα από την ενασχόλησή μου με τα Μουσικά Συντάγματα και τα Ποδικά γένη, όπως αυτά διδάχθηκαν και σε μένα μέσα από τις τάξεις του Ηλία Παπαδόπουλου. Η προσέγγιση του αρμονικού υλικού σχετίζεται άμεσα με τα Συντάγματα της Αρμονίας και ξεκίνησε σαν ένας πειραματισμός για να δω την ανταπόκριση της προσέγγισης βιωματικά σε παραστάσεις αρχικά για παιδιά και στη συνέχεια για ενήλικες.

Αρχικά για έναν χρόνο δημιούργησα την ομάδα Παραμυθωδοί η οποία αποτελούνταν από μια αφηγήτρια και εμένα και δραστηριοποιήθηκε έντονα στις βιβλιοθήκες της Θεσσαλονίκης. Στη συνέχεια, με την οριστική μου μετακόμιση στις Σέρρες και τον καιρό της βαθιάς καραντίνας, ιδρύσαμε με την Κατερίνα Κάργιου και την Λένα Δέλλιου τις Παραμυθολαλίτσες, ομάδα με την οποία συνεχίζουμε σταθερά, δυναμικά και ακάθεκτα με πληθώρα παραστάσεων και σύντομα ξεκινάμε να ηχογραφούμε την πρώτη μας δισκογραφική δουλειά! Η συνολική εργογραφία της ομάδας μας ξεπερνά τα 30 ολοκληρωμένα παραμύθια με την δική τους μουσική και τραγούδια το καθένα.

Τα αποτελέσματα είναι συγκινητικά μιας και το όλο εγχείρημα ξεκίνησε από πολύ μικρούς χώρους (ΚοιΣεπ, Δημόσιες Βιβλιοθήκες κλπ.) και πλέον μετράει ένα πολυπληθές σταθερό κοινό μικρών και μεγάλων που έφτασε στο σημείο να δημιουργήσει το Φεστιβάλ Παραμυθιού «Παραμυθία» το οποίο ολοκλήρωσε στις Σέρρες την δεύτερή του κίνηση και πάει για την Τρίτη συνεχόμενη χρονιά του! Δημιουργείται μάλιστα και σύλλογος «Παραμυθία» με στόχο την διάδοση και διάσωση του βιβλίου, του παραμυθιού. Με κέντρο τον μύθο, το παραμύθι, σκοπός της ομάδας είναι να φέρει σε επαφή πολλές τέχνες και ανθρώπους και να δημιουργηθεί ένας πυρήνας δημιουργίας στην πόλη!

Παρακάτω παραθέτω ορισμένες ενδεικτικές αφίσες των πολλών δράσεων των τελευταίων χρόνων, αρχικά σαν Παραμυθωδός, μετά σαν Παραμυθολαλίτσες και τέλος παραθέτω τις αφίσες προγράμματα των δύο φεστιβάλ Παραμυθιών.

Παραμυθωδοί

Η ώρα του παραμυθισού

Κεντρική Παιδική Βιβλιοθήκη, Εθνικής Αμύνης 27, ισόγειο.

Παραστατική αφήγηση
των λαϊκών παραμυθιών

Η πούλια και ο Αυγερινός

Το όνειρο του Γιόμο

με την παραμυθού
Μαρία Φλώρου
και τον Λευτέρη Πασσιά
που τη συνοδεύει
με τη μουσική
και τα τραγούδια του

Τετάρτη
22/11/2017

6.00 μ.μ.

Για παιδιά
4 - 8 ετών.
Η συμμετοχή
είναι δωρεάν,
☎ 2313318572

ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
Κεντρική Βιβλιοθήκη

Ώρα του παραμυθιού

Η αστράμαξα &
Ο ποντικός και η θυγατέρα του

Τετάρτη
21/2/2018
6.00 μ.μ.

Για παιδιά 4 - 8 χρονών.

Κεντρική
Παιδική Βιβλιοθήκη
Εθνικής Αμύνης 27, ισόγειο
☎ 2313318572

Παραστατική αφήγηση λαϊκών παραμυθιών
με την παραμυθού Μαρία Φλώρου
και τον Λευτέρη Πασσιά που τη συνοδεύει με τη μουσική και τα τραγούδια του.
Θα ακολουθήσει μουσικοκινητική δραστηριότητα.

ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
Κεντρική Βιβλιοθήκη

Ο Πελαργός και η Κουκουβάγια

&

Το σπίτι του Μάρτη

Παραστατική αφήγηση
λαϊκών παραμυθιών
με την παραμυθού
Μαρία Φλώρου
και τον Λευτέρη Πασσιά
που τη συνοδεύει
με τη μουσική
και τα τραγούδια του.

Θα ακολουθήσει ζωγραφική.

Για παιδιά 4 - 8 χρονών.

Τετάρτη, 7 Μαρτίου 2018, 6.00 μ.μ.

Κεντρική Παιδική Βιβλιοθήκη, Εθνικής Αμύνης 27, ισόγειο, ☎ 2313318572

ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
Κεντρική Βιβλιοθήκη

Η αλεπού κι ο λαγός & Το πιο μεγάλο ψέμμα

Παραστατική αφήγηση
λαϊκών παραμυθιών
με την παραμυθού
Μαρία Φλώρου
και τον Λευτέρη Πασσιά
που τη συνοδεύει
με τη μουσική
και τα τραγούδια του.

Στη συνέχεια θα φτιάξουμε
μια αλεπού.

Τετάρτη, 18/4/2018, 6.00 μ.μ.

Για παιδιά 4 - 8 ετών
Φέρνουμε ένα πορτοκαλί χαρτόνι (A4)
και κόλλα

Κεντρική Παιδική Βιβλιοθήκη, Εθνικής Αμύνης 27, ισόγειο, ☎ 2313318572

Η ΩΡΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΜΥΘΙΟΥ

Παραστατική αφήγηση των λαϊκών παραμυθιών

Το καρβελάκι

Ο κυρ- Λάζαρος και οι 40 δράκοι

Το όνειρο του Γιόμο

με τους παραμυθωδούς Μαρία Φλώρου
και Λευτέρη Πασσιά

Συμμετέχουν οι μουσικοί
Βιολί: Χρήστος Δάντης
Σαντούρι: Μελίνα Μπιτζίδου
Τραγούδι: Ναταλία Δημηπαδάκη

Θα ακολουθήσει μουσικοκινητικό παιχνίδι

ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Κεντρική
Παιδική
Βιβλιοθήκη

Τετάρτη
30/5/2018
6.00 μ.μ.

Για παιδιά
4 - 8 ετών.

Κεντρική Παιδική Βιβλιοθήκη, Εθνικής Αμύνης 27, ισόγειο, ☎ 2313318572

Παραμυθολαλίτσες

4^η ΓΙΟΡΤΗ ΤΕΧΝΗΣ

SERRES
MUSIC + ART
FESTIVAL
2021

10 • 11
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

ΘΕΡΙΝΟ ΘΕΑΤΡΟ \ \ ΔΗΜΟΥ ΣΕΡΡΩΝ

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ
ΔΡΑΣΕΙΣ
ΕΚΘΕΣΕΙΣ

LIVE

- ◆ ΒΙΒΛΙΩΝ ΣΕΡΡΑΙΩΝ
ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ
- ◆ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ
- ◆ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ
- ◆ ΚΟΣΜΗΜΑΤΟΣ
- ◆ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ
- ◆ ΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΩΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΩΝ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 10
ΕΝΑΡΞΗ 21:00

ΝΤΟΥΕΤΟ ΕΝΧΟΡΔΩΝ
ΦΑΝΗΣ ΑΣΒΕΣΤΑΣ
+ ΝΤΙΝΟΣ ΜΑΝΟΣ

ΕΝΑΡΞΗ 21:30

ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΣΑΒΒΑΤΟ 11
ΕΝΑΡΞΗ 20:30

ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΑΡΑΜΥΘΟΛΑΛΙΤΣΕΣ
ΛΕΝΑ ΔΕΛΙΟΥ
+ ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΑΡΓΙΟΥ
+ ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΠΑΣΣΙΑΣ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

27/08 στις 20:30

“Το σπίτι του Φύλακα της Αλυκής”, Αγγελοχώρι
Θεο/νίκης (παραμύθια ενηλίκων)

03/09 στις 22:00

Cafe-bar DOMUS, Μαυροθάλασσα Σερρών
(παραμύθια ενηλίκων)

09/09 στις 19:30

Σκοτούσσα, Σερρών (παιδικά παραμύθια)

11/09 στις 20:30

4η Γιορτή Τέχνης - Serres Music and Art Festival 2021,
θερινό θεατράκι Σερρών (παιδικά παραμύθια)

στο γκιζέρι...

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ 2021
στο Σπίτι του Φύλακα της Αλυκής
Αγγελοχώρι

**"Οι Παραμυθολαλίτσες παρουσιάζουν
 παραμύθια για ενήλικες!"**

Λένα Δέλλιου
 Αφήγηση

Κατερίνα Κάργιου
 Μουσική-Τραγούδι

Λευτέρης Πασσιάς
 Μουσική-Τραγούδι

Παρασκευή 27 Αυγούστου στις 20:30

DOMUS

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

3 / 9

ΩΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ

22:00

Μουσική επένδυση/Τραγούδι: Κατερίνα Κάργιου
Λευτέρης Πασσιάς
Διασκευή κειμένου/Αφήγηση: Λένα Δέλλιου

(παραμύθια ενηλίκων)

στο γκιζέρι...

Παραμυθολογίες
στο γκιζέρι...

“Η Αστράμαξα και οι 3 Αλήθειες”
(Ιστορίες για ενήλικες)

Κυριακή 03/10, στις 20:00
στον πεζόδρομο Χατζηιακώβου.

Μια συνεργασία των cafe-bar

Καφέ,
αίμα

Αιχμή

Assombro
coffee art bar

ΔΗΠΕΘΕ
ΣΕΡΡΩΝ

Παραμυθένια Χριστούγεννα για παιδιά

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ
 Η είσοδος για το κοινό θα πραγματοποιείται με την επίδειξη, πιστοποιητικού εμβολιασμού ή πιστοποιητικού νόσησης συνδυαστικά με αστυνομική ταυτότητα. Οι ανήλικοι θεατές 4 έως 17 ετών δύναται να προσκομίζουν εναλλακτικά PCR ισχύς 72ωρών, ή rapid test ισχύς 48ωρών ή self test τελευταίου 24ώρου

στο θέατρο "Αστέρια"

29/12 στις 12:00

"Γκριντς, ο κατεργάρης της Πρωτοχρονιάς"

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

**"Η Αστράμαξα
και οι 3 Αλήθειες"**
(Ιστορίες για ενήλικες)

Παραμυθοζαλίτσες

ΔΗΠΕΘΕ
ΣΕΡΡΩΝ

Παρασκευή 18/3/2022

Δημοτικό Θέατρο "Αστέρια"

Ώρα: 21.15

Γενική είσοδος: 5,00 €

Καλλιτεχνικό Πρόγραμμα 9ου Συνεδρίου

eeme.gr

9ο Συνέδριο της Ε.Ε.Μ.Ε.
 Η Μουσική Εκπαίδευση σε έναν κόσμο που αλλάζει:
 Ταυτότητες, Αξίες, Εμπειρίες
 Διαδικτυακά: 15-17 Απριλίου 2022
 Πλατφόρμα Συνεδρίου: <http://apps.eeme.gr>

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Πρόγραμμα

Παρασκευή 15 Απριλίου - Ώρα: 21:00-22:00 - Πλατφόρμα: <https://apps.eeme.gr/public/sessions/8>

Τίτλος δράσης	Όνομα Φορέα/Ομάδας/Σχολείου - Υπεύθυνος Καθηγητρια/τής
* Συγκρότημα "compagnie vocale" ΤΜΕ (Σύνολο Παραδοσιακής Μουσικής)	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Μουσικών Σπουδών. Υπ. Αλέξανδρος Καγκαβάδης
* Κρουστώδοι	Κέντρο Α.με.Α "Ο ΣΩΤΗΡ". Υπ. Αποστόλης Λάσχος
* Η νεράιδα του ψαγγαριού	23ο & 26ο Δημοτικό Σχολείο Λάρισας. Υπ. Κωνσταντίνος Κουκολλίτου, Θεοδώρα Παπαδοίλη & Βασιλική Ψωφάρα
* Ενσωματώνοντας τις μουσικές εμπειρίες των μαθητών στο μάθημα της μουσικής	5ο Δημοτικό Σχολείο Κορίνθου. Υπ. Μαρίνα Μιντζα
* Ήτανε όμορφο θαρώ	ΕΕΕΕΚ Σερρών. Υπ. Λευτέρης Πασαίος
* Ρυθμικές Διαδρομές	Καλλιτεχνικό Σχολείο Καρατισίου - Δραπετσούνας Γυμνάσιο με Λυκειακές τάξεις. Υπ. Αντωνία Θωμοπούλου & Χριστοίνα Στεφανίδη

Καλλιτεχνικές Δράσεις του Συνεδρίου της ΕΕΜΕ - 15-17 Απριλίου 2022

9ο Συνέδριο της Ε.Ε.Μ.Ε.

Τίτλος δράσης	Όνομα Φορέα/Ομάδας/Σχολείου - Υπεύθυνος Καθηγητρια/τής
Σάββατο 16 Απριλίου - Ώρα: 13:15-13:30 - Πλατφόρμα: https://apps.eeme.gr/public/sessions/14	
* Mango Walk	Μουσικό Σχολείο Λάρισας. Υπ. Βασιλική Κακαγιάννη
* Σμυρναικό Σύνολο Περαιά	Μουσικό Σχολείο Περαιά - Μουσικό σύνολο Σμύρνης. Υπ. Θεόδωρος Μούρτζος
Σάββατο 16 Απριλίου - Ώρα: 18:30-19:00 - Πλατφόρμα: https://apps.eeme.gr/public/sessions/112	
* Winter Tale	Μέλη της Ομάδας Διδακτικής Εγχαύρων Οργάνων της ΕΕΜΕ. Υπ. Όλγα Ζέρβα, Χριστίνα Τσίγκα, Δημήτρης Μπαχταβάνης & Χρήστος Τσακρογιάννης
* Το ΣΤΕ(Α)Μ στη μουσική εκπαίδευση	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Μουσικών Σπουδών. Υπ. Γιάννης Μυθόνης, Ελισάβετ Περικλή, Σμαράγδα Χριστοπούλου
* Αποκάλυψις	Μουσικό Σχολείο Ηρακλείου. Υπ. Ελένη Παπαστόπουλου
* Όψεις Διδακτικής της Βυζαντινής Μουσικής	Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ. Υπ. Μαρία Αλεξάνδρου
Σάββατο 16 Απριλίου - Ώρα: 20:00-21:00 - Πλατφόρμα: https://apps.eeme.gr/public/sessions/114	
* Μπαϊντοσκα Θράκης (Ορχήστρα Βιολίνες)	Τμήμα Μουσικής Επιστήμης & Τέχνης - Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Υπ. Γιάννης Ζαρίας
* Σύνολο Κρουστών	Μουσικό Σχολείο Ρόδου. Υπ. Νίκος Χασιδάκης & Μιχάλης Παπαδόπουλος
* Μουσικές του κόσμου (για 4 χέρια)	Μουσικό Σχολείο Ρόδου. Υπ. Εύα Σπύρου
* Μουσική εκτέλεση τραγουδιών από το Μουσικό Σύνολο Αρσασίου Γυμνασίου και Λυκείου Θεσσαλονίκης	Αρσάκειο Γυμνάσιο με Λύκειο Θεσσαλονίκης. Υπ. Αναστασία Γκίνη
* Πιάνο για 6 χέρια	Μουσικό Σχολείο Ρόδου. Υπ. Θεοδοσία Σαρή
* Παραμύθι από τις "Παραμυθολαίτες"	Παραμυθολαίτες. Υπ. Λευτέρης Πασαίος
Κυριακή 17 Απριλίου - Ώρα: 13:00-13:15 - Πλατφόρμα: https://apps.eeme.gr/public/sessions/132	
* Απρίλις	Όμιλος Μουσικής του Πρώτου Γυμνασίου Θεσσαλονίκης. Υπ. Όλγα Ζέρβα
* Πού 'ναι τα χρόνια	Μουσικό Σχολείο Κατερίνης. Υπ. Μάριος Σκαμνίλος & Βαγγελία Πετριωτίτης

Καλλιτεχνικές Δράσεις του Συνεδρίου της ΕΕΜΕ - 15-17 Απριλίου 2022

Μπορείτε να καταβάσετε το πρόγραμμα των καλλιτεχνικών δράσεων του 9ου Συνεδρίου εδώ:

[Καλλιτεχνικές Δράσεις 9ου Συνεδρίου της ΕΕΜΕ - 15-17 Απριλίου 2022.pdf](#)

Εγγραφές: <https://apps.eeme.gr/> - Πληροφορίες: 9th.conference@eeme.gr

Σύμπραξη των:

Οι Παραμυθολαλίτσες παρουσιάζουν

Ο κυρ Λάζαρος οι 40 δράκοι και τα 2 ξωτικά

Πέμπτη 12 Μαΐου 2022
Ώρα: 20.30
Θέατρο Αστέρια

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ
ΓΙΑ ΤΟ ΚΟΙΝΟ

ΘΑ ΥΠΑΡΧΕΙ
ΚΟΥΜΠΑΡΑΣ
ΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟ
ΚΑΡΚΙΝΟΠΑΘΩΝ
ΣΕΡΡΩΝ

World Health
Organization

European Region

Mental
Health Week
Athens

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Παρασκευή 04 Νοεμβρίου

Δραστηριότητα	Δράμενο	Τίτλος	Χώρος	Πρα	
Ευεξία Evexia	"Έκθεση Ψυχής"	Έκθεση Έργων Τέχνης & Φωτογραφίας σε φυσική και ψηφιακή μορφή από λήπτες υπηρεσιών ψυχικής υγείας και επαγγελματίες ψυχικής υγείας	ΦΑΡΟΣ (Γυάλινος διάδρομος & Εσωτερικός χώρος)	09.00 - 17.00	
		Εγκατάσταση Έργων Τέχνης των Επαγγελματιών Υγείας & Εικαστικών Ζωής Σκλέπα και Κωνσταντίνου Κανταρτζή της 2ης Υγειονομικής Περιφέρειας Πειραιά & Αιγαίου			
	"Be Young Beyond" Δράση Εφήβων	A. Σπονδυλωτά Εργαστήρια	1. Δημιουργική Γραφή / Αναγνώρισε τα συναισθήματά σου & μοίρασέ τα μαζί μας	ΦΑΡΟΣ (Εξωτερικός χώρος)	09.15 - 12.15
			2. Ζωγραφική στο δρόμο/ Νιώσε, εκφράσου, μοίρασέ σου		09.15 - 10.15
			3. Θεατρικός αυτοσχεδιασμός / Γνωρίζω & εκφράζω τα συναισθήματά μου		09.15 - 10.15
			3. Θεατρικός αυτοσχεδιασμός / Γνωρίζω & εκφράζω τα συναισθήματά μου		10.30 - 12.00
			B. Διακριτά Βιωματικά εργαστήρια		09.15 - 12.15
			1. Παιδιά...ώπα! / Τεχνικές χαλάρωσης από το στρες		09.15 - 10.15
			2. Μουσική αφήγηση παραμυθιού- Παραμυθολαλίτσες/ Το παιδί & ο Δράκος		09.15 - 10.15
			3. Όταν το μυαλό & τα χέρια δημιουργούν		09.15 - 10.15
			4. Ας φυτέψουμε τον σπόρο του Οράματος Εργαστήριο Φυτολογίας και οικολογικής συνείδησης		10.30 - 11.30
			5. Γνωστικός Περίπατος στην Κοινωνική Οικονομία & Επιχειρηματικότητα		09.30 - 12.00
	"Φωτογραφίζομαστε με την Ψυχή μας" Ομαδική φωτογράφιση συμμετεχόντων στο "Be Young Beyond"	12.00 - 12.15			
Υγιινό γέυμα	12.00 - 12.15				
Φωτογραφίζομαστε με drone σχηματίζοντας το γράμμα "Ψ"	ΚΠΙΣΝ (Εξωτερικός χώρος)	12.15 - 12.30			

ευεξία
evexia

αγορά
agora

Scanned with CamScanner

...για την κοινωνική ισοτιμία και την ικανοποίηση των αναγκών μας..
 -με πυξίδα τις δυνατότητες της επιστήμης

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΑΜΕΑ

3^η

Δεκέμβρη

Σύλλογος Κινητικά
 Αναπήρων Σερρών

Παρασκευή 2 Δεκεμβρίου

***Εκδήλωση:** «Ο αγώνας των ΑμεΑ για την κάλυψη των σύγχρονων αναγκών τους και την κοινωνική ισοτιμία σε μία εποχή εκπληκτικών επιστημονικών δυνατοτήτων και εκρηκτικών κοινωνικών αντιθέσεων.»

* **Προβολή ταινίας μικρού μήκους:** «Το Άσπρο Πουκάμισο» του Μιχάλη Κοβανίδη

* **Εισήγηση:** Χουβαρδός Γιάννης, Πρόεδρος ΣΚΑΣΕ

* **Συζήτηση**

* **Μουσικό δρώμενο:** “Παραμυθολαλίτσες” Το παιδί και ο δράκος.

Ένα παραμύθι για την ψυχική υγεία.

19:00 Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών (Ν. Νικολάου 20)

Σάββατο 03 Δεκεμβρίου

Μουσική Παράσταση Διαμαρτυρίας 11 πμ - Πεζόδρομος Κ. Καραμανλή

το Cityzen σε συνδιοργάνωση με την ΚΕΔΗ Σερρών σας προσκαλούν!

Χριστούγεννα στο Cityzen!

Οι Παραμυθολίτσες παρουσιάζουν

ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ (Ωρα παραστάσεων : 18.00)

Κυριακή 04/12 ανάβουμε το δέντρο :
Ο Γκριντς ο κατερχάρης!

Σάββατο 10/12 :
Οι καλικάντζαροι και ο μαχικός μύλος

Κυριακή 18/12 :
Ο Γκριντς ο κατερχάρης

Δευτέρα 26/12 :
Οι περιπέτειες του Άχιο Βασίλη

Δευτέρα 02/01 :
Οι καλικάντζαροι και ο μαχικός μύλος

*Βοηθήστε να ελευθερώσουμε τον Άγιο Βασίλη!
Τραγουδίστε με Καλικάντζαρους! Πορτάστε με την ψυχή σας!*

Στον μαγικό χώρο θα λειτουργεί εργαστήριο ζαχαροπλαστικής
για τους μικρούς μας φίλους!

"ΓΚΡΙΝΤΣ,
Ο ΚΑΤΕΡΓΑΡΗΣ
ΤΩΝ
ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ"

ΤΕΤΑΡΤΗ 28/12,
17:30
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΛΑΤΕΙΑ
ΝΙΓΡΙΤΑ

Παραμυθοχαλίτσες

μας παρουσιάζουν

ΓΚΡΙΝΤΣ
ο Κατεργάρης!!!

ΠΕΜΠΤΗ
29.12
και ώρα 18:15

Κ.Δ.Α.Π.
Παρούσα
ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ 2022 στο Σπίτι του Φύλακα της Αλυκής Αγγελοχώρι

TOMMY COURTIS PHOTOGRAPHY®

**"Οι Παραμυθολαλίτσες παρουσιάζουν
παραμύθια για ενήλικες!"**

Λένα Δέλλιου
Αφήγηση

Κατερίνα Κάργιου
Μουσική-Τραγούδι

Λευτέρης Πασσιάς
Μουσική-Τραγούδι

Πέμπτη 7 Ιουλίου στις 21:00

Υπό την αιγίδα του Δήμου Θερμαϊκού
Αντιδημαρχία Τουρισμού, Αθλητισμού και Πολιτισμού

Η συμμετοχή στις εκδηλώσεις είναι δωρεάν με προαιρετική συνεισφορά

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ 2022 στο Σπίτι του Φύλακα της Αλυκής Αγγελοχώρι

TOMMY COURTIS PHOTOGRAPHY®

Παιδική παράσταση "Ο κυρ Λάζαρος και οι 40 δράκοι και τα δύο ξωτικά!"

Λένα Δέλλιου
Αφήγηση

Κατερίνα Κάργιου
Μουσική-Τραγούδι

Λευτέρης Πασσιάς
Μουσική-Τραγούδι

Πέμπτη 7 Ιουλίου στις 20:00

Υπό την αιγίδα του Δήμου Θερμαϊκού
Αντιδημαρχία Τουρισμού, Αθλητισμού και Πολιτισμού

Η συμμετοχή στις εκδηλώσεις είναι δωρεάν με προαιρετική συνεισφορά

Φεστιβάλ Παραμυθιού Παραμυθία

1ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΠΑΡΑΜΥΘΙΟΥ
Παραμυθία

ΣΑΒΒΑΤΟ 03/09 ΠΡΩΙ

ΠΑΙΔΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ:
Αναγνώσεις παιδικών βιβλίων Σερραίων συγγραφέων συνδυασμένων με παιδαγωγικές δράσεις.

- 11:00-12:00 Στη μέση του πουθενά Βούλα Παγκόζηλου
- 12:15-13:15 Όταν ο χρόνος ζωγραφίζει Ελένη Χρυσοφάνη

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ «ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΦΤΑΝΤΖΗΣ» ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΣΕΡΡΩΝ
11:00-11:30 Ημερίδα με 2 εισηγήσεις:

- Εναρξη Φεστιβάλ – Καλωσόρισμα
- Παραμύθι, Παραμυθία, αειφάρια Ομηρίδης: Γιώργος Ευγενικός, Αφηνήττις, Καθηλεσστικός διεθνιστής Κέντρου Μελέτης και Διάδοσης Μύθων και Παραμυθιών
- Το λαϊκό παραμύθι στην εκπαίδευση Ανθή Θάνου, Αφηνήττις, Νηπιολογός

ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ/ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ «Κωνσταντίνος Ξενάκης»
10:00-13:00 Εργαστήριο Δημιουργικής γραφής για παιδιά 10-12 ετών (απαιτείται προεγγραφή)
Υπεύθυνη Εργαστηρίου: Αντωνία Θεοχαρίδου

ΒΡΑΔΥ

ΖΙΝΤΖΙΡΑ ΤΖΑΜΙ
21:00-23:00 Παράσταση αφήγησης με συνοδεία μουσικής παραμυθιών / ιστοριών για ενήλικες.

- Ιστορίες σφαιρίσ που ισορροπούν σε μια κλωστή Αφηνήττις: Γιώργος Ευγενικός
- Φυναικές ελεύθερες Αφηνήττις: Ανθή Θάνου
- Μουσική-Τραγούδι: Αλέξανδρος Μακρής
- Το βέρμο της γυναικας Σίλη Αφηνήττις: Παραμυθοθήλατες

ΚΥΡΙΑΚΗ 04/09 ΠΡΩΙ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ/ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ «Κωνσταντίνος Ξενάκης»
Αναγνώσεις παιδικών βιβλίων Σερραίων συγγραφέων συνδυασμένων με παιδαγωγικές δράσεις

- 10:30-11:30 Μαμά, πως θα γίνει σούπερ ήρωας; Εύλη Χατζηναζαρίδη
- 11:30-12:30 Άνοιξη που Μασχαράβη Ποσαλίδη αναγεννάει συμπεριφορές Φωτεινή Τσαλιανίδα Ανθούληση
- 12:45-13:45 Δύο τεράστια αυτιά Αλεξία Παρρά

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ «ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΦΤΑΝΤΖΗΣ» ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΣΕΡΡΩΝ

- 09:00 π.μ.-14:30 Κόλλες εργαστηρίων / σεμιναρίων για ενήλικες (απαιτείται προεγγραφή).
- 09:00-11:00 Μνημονικά – Μορφολογία - Όνειρο Υπεύθυνος Εργαστηρίου: Γιώργος Ευγενικός

ΒΡΑΔΥ

ΘΕΡΙΝΟ ΘΕΑΤΡΑΚΙ ΔΗΜΟΥ ΣΕΡΡΩΝ
19:45-20:00 Ευχαριστίες και βράβευση των παιδιών που συμμετείχαν στο κάλεσμα συγγραφής παραμυθιών από παιδιά ηλικίας έως 12 ετών

20:30-22:30 Παράσταση αφήγησης με συνοδεία μουσικής παιδικών παραμυθιών/ιστοριών.

- Πεντάμορφες και δράκοι Αφηνήττις: Ανθή Θάνου
- Μουσική- Τραγούδι: Αλέξανδρος Μακρής
- Ο δράκος, το απένδι και το ραφτικό Αφηνήττις: Γιώργος Ευγενικός
- Μουσική-τραγούδι: Αλέξανδρος Μακρής
- Οι Μουσικάντες Αφηνήττις: Παραμυθοθήλατες

• 11:00 π.μ.-13:00 Απ' το χαρτί στο στάδιο Υπεύθυνη εργαστηρίου: Ανθή Θάνου

• 13:00-14:30 Μουσική και Παραμύθι Υπεύθυνη εργαστηρίου: Αελέττις Ποσαίδη, Κατερίνα Κόγγιου

Παράλληλα με το Φεστιβάλ θα υπάρχει και έκθεση βιβλίου στους χώρους των παραστάσεων. Όλες οι δράσεις είναι δωρεάν για το κοινό. Σε περίπτωση βροχής οι παραστάσεις θα γίνουν στο Σινεμά ΚΡΟΝΙΟ

info: ☎ 6949982072 [@ paramitholalitses](https://www.instagram.com/paramitholalitses) [f Παραμυθοθαλίττες](https://www.facebook.com/Paramytholalitses) ✉ paramitholalitses@yahoo.com

Εγγραφές: Σεμινάριο ενηλίκων **τηλ. 6938784243** • Σεμινάριο παιδιών **τηλ. 6909574131**

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΕΡΡΩΝ

ΚΡΟΝΙΟΝ CINEMA

Carouxsis GLASS
Προσφών 114, Σέρρες / Τηλ. 2321020022

ΒΚ ΒΕΡΡΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Εμπόριο Γεωργικών Προϊόντων
Κάργιος Β. Χρήστος
Μαυροθάλασσα Σερρών

wine bar restaurant
cityzen

ΤΟ ΜΠΑΛΟΝΙ ΤΟΥ ΠΕΤΑ
Καφέ του Πέτα

VIP
Hair Salon & Barber

LMS
ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ

Παραμυθία

20 ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΠΑΡΑΜΥΘΙΟΥ

Σύλλογος Κινητικά Αναπήρων Σερρών

Εφορεία Αρχαιοτήτων Σερρών

OPEN AIR CINEMA

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΕΡΡΩΝ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΕΡΡΩΝ

ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΣΕΡΡΩΝ

OPEN AIR CINEMA

20 ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΠΑΡΑΜΥΘΙΟΥ

**Πα
ρα
μυ
θία**

Δημοτικό Θέατρο «Αστέρια» • 9 - 11 Ιουνίου

ΑΓΡΟΤΟΣ

Anastasia's Fabric Creativity HOME & AWAY

Καφέ Μιάν

ΜΥΡΩΝΑ ΑΛΙΝΑ

βλάχος

Μάρμαρα Γεωργιάδης

BURGERMEISTER

SER-FREE. serfree.gr

άρωμα αυλής

Μηλιούρα

Public

Παρασκευή 09/06

Πρωί: Παρουσιάσεις παιδικών βιβλίων για σχολεία.

• Στο θερινό κινηματογράφο «Κρόνιο»

10:00-11:00 "Ο Φοίβος και η νόστιμη τριανταφυλλιά" - Δεληγιώργης Δημήτρης.

11:15 - 12:30 "Θα τα καταφέρεις αστέρικι μου" - Μπερμπερή Γεωθιμανή

• Στο παιδικό τμήμα της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης.

10:00 - 11:00 "Πόλεμος στη χώρα των λουλουδιών" - Ελένη Σίμπα

11:15 - 12:30 "Θα είμαστε για πάντα φίλοι" - Βάσω Κουνούπη

Βράδυ:

• 20:00 - 21:30 Ζιντζερλί Τζαμί: "Η φάρμα των ζώων" (διασκευή Α. Πασιάς)

- Παράσταση χορευτικής αφήγησης, του έργου του George Orwell

Σχολές χορού: Αφές Σιώτη, Natali, Κ.Ε.Δ.Η.Σ.

• 20:00 - 22:00 Cityzen εκδήλωση "Γνωριμία με τους συγγραφείς των Σερρών". Επίτιμος καλεσμένος Βασίλης Τζανακάρης.

Σάββατο 10/06

Πρωί: Παρουσιάσεις παιδικών βιβλίων.

• Στο θερινό κινηματογράφο Κρόνιο

11:45 - 12:30 "Θέλω... Θέλει... έγινε!" - Τζίνι Ζαχαρούλα.

*Πριν την παρουσίαση (από τις 11:20) στο χώρο θα υπάρχει face painting από την make-up artist Ελένη Βεργίδου.

• Στο παιδικό τμήμα της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης.

10:00 - 10:50: "Ο αλλόκοτος χτύπος μιας παιδικής καρδιάς" - Κωνσταντίνα Ανδρεοπούλου.

11:00 - 13:00: Παιδικό εργαστήριο εικονογράφησης παραμυθιών.

Υπεύθυνη εργαστήριου: Τόνια Καραπανατζή.

• Στο αμφιθέατρο "Γεώργιος Καφαντζίης" της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης:

11:30 - 13:30: Θεατρικό εργαστήριο για παιδιά.

Υπεύθυνος εργαστήριου: Μιχάλης Κοβανίδης

• Δ. Θράκης 17 ΑΓΡΟΤΩΝ

12:15 - 13:00: "Ο Ξεροκέφαλος" - Παπασουμάν Γιώργος (για 9 ετών και πάνω).

• Στο Ινστιτούτο «Ανθρώπων Οψις»

18:00 - 19:00: "Τα φυγοσώλια" - Φανή Κεχαγιά.

Βράδυ:

• Ζιντζερλί Τζαμί

21:00 - 23:00: Παρστάσεις αφήγησης παραμυθιών για ενήλικες με τους:

"Άη'τη χαρά ως τον καημό...Μια ιστορία δρόμος" - Βασιλική Δαλισκα -

Αστέρω Χαριτίδου

"Παραμύθια και μουσικές του κόσμου" - Action art: Ροδιά Δημητριάδα, Έλσα

Μουρατίδου, Ονούρ

"Μοίρα των Μαιρών" - Παραμυθοκάρτες

Κυριακή 11/06

Πρωί:

ΦΙΛΟΠΩΤΑΧΟΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΚΥΡΙΩΝ ΣΕΡΡΩΝ «Η ΕΜΜΕΛΕΙΑ»

11:00 - 13:00: Εργαστήριο δημιουργικής γραφής για ενήλικες

Υπεύθυνη εργαστήριου: Αντωνία Θεοχαρίδου

Βράδυ:

• Δημοτικό Θέατρο «Αστέρια»

19:30 - 21:00: παραστάσεις αφήγησης παραμυθιών για παιδιά με τους:

"Με τα φτερά της φαντασίας! Τα νεραϊδοξωτικά Μουσταρδέλα και Σκοκκό

ταξιδεύουν!" - Βασιλική Δαλισκα - Αστέρω Χαριτίδου

"Ένας τόσο θα μικρούλης ήρωας" - Παραμυθοκάρτες

"Ο λύκος και η αλεπού" - Αντωνία Μπασαλά & Δημήτρης Αϊναλής από την

Παραμυθωνία

Παράλληλες δράσεις Φεστιβάλ

Δημοτικό Θέατρο «Αστέρια» • 9 - 11 Ιουνίου: Έκθεση τρισδιάστατων

φιγούρων από ανακυκλώσιμα υλικά, από τα Δημοτικά Σχολεία και ΚΔΑΠ του

νομού Σερρών.

3. Μουσική για το θέατρο

Από πάντα με ενδιέφερε η μουσική για το θέατρο. Αυτόν τον καιρό εργάζομαι στο να γράψω μουσική για τις Βάκχες του Ευριπίδη. Η προσέγγιση είναι να μελοποιηθούν τα χορικά της τραγωδίας στο αρχαίο κείμενο με την μετρική τους.

Εδώ παραθέτω τις δύο θεατρικές παραστάσεις για τις οποίες έγραψα μουσική τη χρονιά που μας πέρασε. Πρόκειται για δύο παιδικές θεατρικές παραστάσεις. Είναι από τα παραμύθια των αδελφών Γκριμ.

Παιδική Θεατρική Παράσταση
Η Κοκκινούσκουφίτσα
 στη Μέση του Πουθενά
 βασισμένο στο ομώνυμο βιβλίο
 από τις εκδόσεις **ΕΛΛΗΝΟΕΚΔΟΤΙΚΗ**

Τρίτη 27 Ιουνίου
 και ώρα **21:00**
 στο Δημοτικό Θερινό Θεατράκι Σερρών

Κείμενο – Σκηνοθεσία – Κινησιολογία
Βούλα Γιαγκάζογλου Παπούδα
 Μουσική-Τραγούδι
Λευτέρης Πασσιάς
 Φιλική Συμμετοχή **Κατερίνα Κάργιου**
 Σκηνικά Κουστούμια
Κυριάκος Θεοδωρίδης
& Μακρίνα Γιαγκάζογλου

Πρωταγωνιστούν οι μικρές:
Παπούδα Μακρίνα & Σμαρνάκη Άννα Μαρία
 και αλφαβητικά οι:
Δάμπα Αθανασία, Λαζαρίδης Κωνσταντίνος, Πέτκαρη Ιφιγένεια

ΠΡΟΠΩΛΗΣΗ: ΚΔΑΠ Ονειροδύτες και παιδικά ρούχα Lemon Tree,
 Πληροφορίες: 6974146187
ΤΙΜΗ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟΥ: 8 Προπώληση, 10 Ταμείο
 Δείτε το σποτ της παράστασης στη σελίδα μας
<https://www.facebook.com/oneirodites/>

benTools.gr
 ΜΕΛΕΤΗΤΩΝ - ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ

MySelvi.gr **ΚΕΕΑ Α.Ε.**

Ο δρόμος της δημιουργίας και της προσέγγισης των Μουσικών Συνταγμάτων είναι τεράστιος και μπορεί να έχει πάρα πολλές προεκτάσεις. Νιώθω ευτυχής που ασχολούμαι με αυτό το αντικείμενο. Είναι ένα αντικείμενο που... γεννάει τρόπους!